UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale 2014-2020

STRATEGIA DE TURISM A JUDEȚULUI DOLJ

2021-2027

www.poca.ro

STRATEGIA DE TURISM A JUDEȚULUI DOLJ PENTRU PERIOADA 2021-2027

în cadrul proiectului:

Dezvoltare strategică și eficiență administrativă – Județul Dolj

CUPRINS

1. INTRODUCERE 11
1.1. Obiectivele elaborării strategiei de dezvoltare turistică 11
1.2. Metodologia de elaborare 12
2. ANALIZA FACTORILOR EXTERNI CARE AU INFLUENȚĂ ASUPRA DEZVOLTĂRII TURISMULUI ÎN JUDEȚUL DOLJ 14
2.1. Prezentarea județului în context regional, național, internațional 14
2.2. Cadru natural 15
2.2.1. Relief 15
2.2.2. Climă 15
2.2.3. Apele 16
2.2.4. Flora și fauna 16
2.2.5. Biodiversitatea și ariile naturale protejate 16
2.3. Infrastructura necesară dezvoltării turismului 20
2.3.1. Alimentare cu apă și canalizare 20
2.3.2. Alimentare cu energie electrică 21
2.3.3. Iluminat public 22
2.3.4. Alimentare cu gaze naturale și încălzire centralizată 23
2.3.5. Telecomunicații 23
2.4. Cadrul economic 24
2.4.1. Mediul de afaceri județean 26
2.4.2. Turismul 28
2.5. Cadrul social 29
2.5.1. Structura populației 30
2.5.2. Dinamica populației 33
3. CONTEXTUL DEZVOLTĂRII SECTORULUI TURISTIC 34
3.1. Cadrul legislativ și instituțional existent 34
3.2. Cadrul strategic și de programare 36
3.2.1. Contextul european 36
3.2.2. Contextul național 39
3.2.3. Contextul regional și județean 43

3.2.4. Contextul local ... 46
3.3. Tendințe în turism la nivel național și internațional ... 47
3.3.1. Tendințe ale ofertei turistice ... 47
3.3.2. Tendințe ale cererii turistice ... 49
3.4. Analiza concurenței ... 53
4. ANALIZA STADIULUI ACTUAL DE DEZVOLTARE A TURISMULUI DIN JUDEȚUL DOLJ ... 67
4.1. Analiza ofertei turistice din județul Dolj ... 67
4.1.1. Resurse turistice naturale și antropice aparținând domeniilor importante din județul Dolj ... 68
4.1.1.1. Resurse turistice antropice ... 68
4.1.1.2. Resursele turistice naturale ... 122
4.1.2. Zonele turistice din județul Dolj, formele de turism practicate ... 131
4.1.3. Produse turistice existente la nivel județean (programe, pachete, circuite etc.) ... 141
4.1.4. Structuri de primire turistică ... 145
4.1.5. Infrastructura și serviciile de informare și promovare turistică ... 152
4.1.6. Principalele instituții și organizații locale cu rol în dezvoltarea turismului ... 158
4.1.7. Inițiative ale autorităților publice locale pentru sprijinirea activităților turistice ... 162
4.2. Evaluarea ofertei turistice ... 166
4.3. Analiza cererii turistice din județul Dolj ... 171
4.3.1. Evoluția și structura cererii turistice ... 172
4.3.2. Sezonalitatea cererii turistice ... 183
4.3.3. Analiza raportului cerere-ofertă turistică (indicele de utilizare netă a locurilor de cazare) ... 187
4.3.4. Comportamentul, motivațiile și așteptările vizitatorilor sosiți în județ ... 189
5. ANALIZA SWOT ... 197
6. PLANIFICARE STRATEGICĂ ... 203
6.1. Viziunea, direcțiile strategice și obiectivele pentru dezvoltarea turismului din Județul Dolj ... 203
6.1.1. Viziunea de dezvoltare ... 203
6.1.2. Zone și poli turistici cu potențial de dezvoltare ... 205
6.1.3. Obiective și direcții strategice ... 208
6.2. Public țintă ... 210
6.2.1. Public țintă principal: posibili turiști ... 210
6.2.2. Public țintă secundar: publicul intern ... 213
6.3. Oferta turistică strategică ... 215
6.4. Politica de branding teritorial și marketing turistic ... 220
6.4.1. Filtrul de brand ... 221

6.4.2. Obiective strategice și de comunicare 222
6.4.2.1. Obiective strategice 222
6.4.2.2. Obiective de comunicare 223
6.4.3. Public țintă 223
6.4.4. Personalitatea unui brand 226
6.4.4.1. Canale de comunicare digitală 226
6.4.4.2. Relația cu media 234
6.4.4.3. Comunicarea internă și către parteneri 234
6.4.4.4. Oportunități de comunicare 235
6.4.4.5. Indicatori de performanță (KPIs) 236
6.4.5. Managementul implementării 237
6.4.6. Acțiuni 238
6.5. Surse de finanțare 241
6.5.1. Finanțări europene 241
6.5.2. Finanțări naționale și regionale 250
6.5.3. Programe de finanțare ale Ministerului Culturii 255
7. CENTRALIZATOR ACȚIUNI / PROIECTE PROPUSE 259
8. METODOLOGIA DE IMPLEMENTARE ȘI CONTROL 260
8.1. Sistemul de monitorizare și evaluare propus pentru implementarea strategiei 260
8.2. Indicatorii de monitorizare și evaluare a strategiei 262
8.3. Procesul de informare și diseminare 265
9. PROCESUL CONSULTATIV ASUPRA STRATEGIEI DE TURISM ȘI A POLITICII DE BRANDING TERITORIAL 266
9.1. Consultarea actorilor locali – Rezultatele sondajelor de opinie 266
9.2. Minutele rezultate în urma desfășurării grupurilor de lucru 293

LISTA FIGURILOR

Figura 1. Amplasarea ariilor naturale protejate la nivelul județului Dolj 19
Figura 2. Proporția gospodăriilor cu acces la internet de acasă, pe regiuni de dezvoltare, în anul 2021 ... 24
Figura 3. Contribuția județelor la PIB în Regiunea Sus-Vest Oltenia în anul 2019, %..... 25
Figura 4. Evoluția PIB/locuitor (lei/locuitor) în perioada 2014-2019, lei..... 25
Figura 5. Evoluția numărului de întreprinderi active în județul Dolj, în perioada 2014-2019..... 26
Figura 6. Evoluția populației după domiciliu în județul Dolj, în perioada 2012 – 2021..... 29
Figura 7. Piramida vârstelor pentru populația județului Dolj, la 1 iulie 2021..... 31
Figura 8. Structura populației rezidente pe categorii de vârstă la nivelul județului Dolj, la 1 iulie 2021.... 32
Figura 9. Poziția județului Dolj raportat la indicatorii de măsurare a performanței turistice, comparativ cu județele din Regiunea Sud-Vest Oltenia, plus județele Bihor, Buzău, Galați și Vrancea, 2019 54
Figura 10. Ponderea soririlor în scop turistic în fiecare dintre cele 5 județe din Regiune – din totalul sosirilor la nivelul Regiunii Sud-Vest Oltenia, 2014, 2019 și 2020..... 55
Figura 11. Evoluția numărului de sosiri în structuri de primire turistică în județul Dolj și județele concurente, 2014-2020..... 56
Figura 12. Ponderea turiștilor străini din totalul sosirilor turistice în județul Dolj și în județele concurente, 2014 vs 2019 57
Figura 13. Evoluția numărului de înnoptări în structuri de primire turistică în județul Dolj și județele concurente, 2014-2020..... 59
Figura 14. Ponderea înnoptărilor în scop turistic în județele din Regiune din totalul înnoptărilor la nivelul Regiunii Sud-Vest Oltenia, 2014, 2019, 2020..... 60
Figura 15. Ponderea turiștilor străini din totalul înnoptărilor turistice în județul Dolj și în județele concurente, 2014 vs. 2019..... 61
Figura 16. Capacitatea de cazare existentă la nivelul județului Dolj și la nivelul județelor concurente, 2014, 2019, 2020, număr de locuri..... 63
Figura 17. Sezonalitatea sosirilor la nivelul județului Dolj și al destinațiilor concurente, 2019 65
Figura 18. Distribuția valorilor de patrimoniu cultural de interes național, în județul Dolj 73
Figura 19. Distribuția pe categorii a monumentelor istorice din județul Dolj 74
Figura 20. Distribuția pe UAT-uri a numărului total de monumente istorice din județul Dolj 75
Figura 21. Distribuția pe UAT-uri a monumentelor istorice de arhitectură civilă de tip conace, locuințe, case și ansambluri boierești la nivelul județului Dolj..... 76
Figura 22. Distribuția pe UAT-uri a monumentelor istorice de arhitectură religioasă – biserici și mănăstiri - la nivelul județului Dolj 77
Figura 23. Traseu ecumenic în județul Dolj..... 83
Figura 24. Distribuția la nivel regional a monumentelor istorice de arhitectură civilă de tip cule..... 86
Figura 25. Distribuția spațială a conacelor și caselor cu valoare arhitecturală deosebită din județul Dolj. 90

Figura 26. Distribuția spațială a satelor cu arhitectură vernaculară valoroasă din județul Dolj..... 96
Figura 27. Distribuția spațială a bisericilor de lemn în județul Dolj 100
Figura 28. Așezări și situri arheologice din epoca dacă, daco-romană și romană în județul Dolj 103
Figura 29. Traseu Istorie și Tradiție Doljeană..... 105
Figura 30. Harta drumurilor de transhumanță 114
Figura 31. Evoluția numărului de secții sportive la nivelul județului Dolj, în perioada 2014-2020 115
Figura 32. Evoluția numărului de sportivi legitimați la nivelul județului Dolj, în perioada 2014-2020 115
Figura 33. Siturile de interes comunitar din județul Dolj 124
Figura 34. Distribuția pe UAT-uri a ariilor naturale protejate de importanță națională din județul Dolj.. 125
Figura 35. Numărul de unități de cazare din județul Dolj, după tipologia structurilor de primire turistică, anul 2022 146
Figura 36. Numărul de unități de cazare din județul Dolj, pe UAT-uri, anul 2022..... 147
Figura 37. Numărul de unități de cazare clasificate din județul Dolj, pe categorii de confort, anul 2021 148
Figura 38. Evoluția capacității de cazare turistică existentă, pe tipuri de structuri turistice, număr locuri de cazare în perioada 2014-2021 149
Figura 39. Numărul de structuri de cazare din județul Dolj, comparație Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului – INS – Booking – Airbnb, anul 2022/2021 149
Figura 40. Numărul de structuri de primire turistică cu funcțiuni de alimentație publică în județul Dolj, după tipologia structurii, anul 2022..... 150
Figura 41. Structurile de primire turistică cu funcțiuni de alimentație publică pe localitățile din județul Dolj, anul 2022 151
Figura 42. Numărul de unități de alimentație publică clasificate din județul Dolj, pe categorii, anul 2022 152
Figura 43. Numărul total al utilizatorilor activi ai platformei Discover Dolj (aplicații mobile și website) pentru anii 2019 și 2020, număr persoane..... 153
Figura 44. Evenimente promovate pe site-ul Discover Dolj din anul 2019, 2020 și 2021, număr evenimente 154
Figura 45. Structura și rolurile actorilor locali..... 161
Figura 46. Elementele de diferențiere ale județului Dolj din punct de vedere turistic 170
Figura 47. Elemente care dezavantajează județul Dolj din punct de vedere turistic 170
Figura 48. Indicatorii de referință în analiza cererii turistice de la nivelul județului Dolj..... 171
Figura 49. Evoluția principalilor indicatori referitori la cererea turistică din județul Dolj, 2014-2019, 2019-2020 172
Figura 50. Evoluția sosirilor, evoluția înnoptărilor și evoluția duratei medii de ședere în structuri de primire turistică, județul Dolj, 2014-2020 173
Figura 51. Sosiri ale turiștilor în structuri de primire turistică la nivelul UAT-urilor componente ale județului Dolj, în anul 2019 și evoluția procentuală în intervalul 2014-2019 175

Figura 52. Repartiția sosirilor turistice pe tipuri de structuri de primire turistică, județul Dolj, 2019 176

Figura 53. Înnoptări ale turiștilor în structuri de primire turistică la nivelul UAT-urilor componente ale județului Dolj, în anul 2019 și evoluția procentuală în intervalul 2014-2019 178

Figura 54. Ponderea înnoptărilor turistice pe tipuri de structuri de primire turistică, la nivelul județului Dolj, 2019 179

Figura 55. Durata medie de ședere în structuri de primire turistică la nivelul UAT-urilor componente ale județului Dolj, în anul 2019 și evoluția procentuală în intervalul 2014-2019 181

Figura 56. Ierarhizarea tipurilor de structuri de cazare din județul Dolj în funcție de durata medie de ședere, 2019 182

Figura 57. Ponderea turiștilor străini și ponderea turiștilor români în totalul sosirilor turistice, județul Dolj, 2019 182

Figura 58. Ponderea turiștilor străini și ponderea turiștilor români în totalul înnoptărilor în structuri de primire turistică, județul Dolj, 2019 183

Figura 59. Sezonalitatea cererii turistice din perspectiva sosirilor și înnoptărilor turiștilor în unitățile de cazare, județul Dolj, 2019 184

Figura 60. Sezonalitatea cererii turistice din perspectiva numărului sosirilor în unitățile de primire turistică din județul Dolj, 2019 185

Figura 61. Sezonalitatea cererii turistice din perspectiva numărului înnoptărilor în structurile de primire turistică în județul Dolj, 2019 185

Figura 62. Sezonalitatea cererii turistice raportată la tipuri de turiști, români sau străini, în funcție de numărul sosirilor în unitățile de primire turistică din județul Dolj, 2019 186

Figura 63. Evoluția indicelui de utilizare netă a locurilor de cazare, județul Dolj, 2014-2020 187

Figura 64. Evoluția indicelui de utilizare netă a locurilor de cazare pe tipuri de structuri de cazare, județul Dolj, 2014-2019, % 188

Figura 65. Evoluția pozitivă (1) vs evoluția negativă (2) a indicelui de utilizare netă a locurilor de cazare în cadrul structurilor de primire turistică, 2014-2019 189

Figura 66. Elementele fundamentale în dezvoltarea sectorului turistic 205

Figura 67. Localizarea zonelor turistice ale județului Dolj 207

Figura 68. Pilonii strategiei 208

Figura 69. Public țintă principal 211

Figura 70. Public țintă secundar 213

Figura 71. Oferta turistică strategică din următorii 10 ani în județul Dolj 216

Figura 72. Măsura în care activitățile turistice au adus schimbări în comunitățile județului Dolj 270

Figura 73. Reacția generală față de atracțiile turistice în comunitățile din județul Dolj 271

Figura 74. Elementele care ar putea avantaja potențialul turistic în județului Dolj 272

Figura 75. Elemente care împiedică potențialul turistic în județul Dolj 272

Figura 76. Principalele acțiuni pentru valorificarea potențialului turistic la nivelul uat-urilor din județul Dolj 274

Figura 77. Canalele de promovare utilizate de către actorilor relevanți din domeniul turismului 277

Figura 78. Cele mai populare obiective, locuri, evenimente, atracții în rândul turiștilor care aleg ca destinație județul Dolj..... 280

Figura 79. Media nivelului de satisfacție privind calitatea serviciilor și produselor turistice din județul Dolj 283

Figura 80. Principalele motive pentru care turiștii vizitează județul Dolj..... 284

Figura 81. Principalele surse de informare pentru turiștii în alegerea sau pe parcursul șederii în județul Dolj 285

Figura 82. Măsura în care turiștii revin în județul Dolj 286

Figura 83. Categoriile de vârstă în care se încadrează turișrii care vizitează județul Dolj, din perspectiva actorilor relevanți din domeniu 286

Figura 84. Elementele de diferențiere ale județului Dolj din punct de vedere turistic 287

Figura 85. Elementele care dezavantajează județul Dolj din punct de vedere turistic 287

Figura 86. Principalele aspecte care ar determina un turist să rămână câteva zile în județul Dolj..... 289

Figura 87. Principalele bariere în calea dezvoltării turismului în județul Dolj 290

LISTA TABELELOR

Tabel 1. Lista Ariilor Naturale Protejate de interes național din județul Dolj 17

Tabel 2. Lista Ariilor Speciale de conservare (SAC și SCI) desemnate de Commisia Europeană 18

Tabel 3. Lista Ariilor de Protecție Specială Avifaunistică (SPA-uri) 20

Tabel 4. Evoluția sosirilor în unități de cazare turistică în județul Dolj și județele concurente, 2014-2020 55

Tabel 5. Evoluția înnoptărilor în unități de cazare turistică în județul Dolj și județele concurente, 2014-2020 58

Tabel 6. Durata medie de ședere în structurile de primire turistică (zile/persoană) în județul Dolj și județele concurente, 2014 vs. 2019 și 2019 vs 2020 62

Tabel 7. Rata de creștere a capacității de cazare existente la nivelul județului Dolj și la nivelul județelor concurente, 2014-2019 și ponderea capacității de cazare din Regiunea Sud-Vest Oltenia 2014 vs 2019 .. 64

Tabel 8. Diferența dintre luna în care sosesc cei mai mulți turiști și luna în care sosesc cei mai puțini turiști în județul Dolj și județele concurente, anul 2019 66

Tabel 9. Distribuția conacelor și caselor clasate ca monumente istorice și a conacelor cu valoare arhitecturală deosebită din județul Dolj 91

Tabel 10. Unitățile administrativ-teritoriale din județul Dolj care au participat în cadrul procesului de consultare prin intermediul sondajului de opinie 267

Tabel 11. Principalele direcții de dezvoltare / proiecte necesare în sectorul turistic în următorii 10 ani. 273

Tabel 12. Principalele direcții de dezvoltare / proiecte majore în sectorul turistic pe care ar trebui să le urmeze județul Dolj în următorii 10 ani 291

1. INTRODUCERE

1.1. OBIECTIVELE ELABORĂRII STRATEGIEI DE DEZVOLTARE TURISTICĂ

Obiectivul general al proiectului vizează consolidarea capacității de planificare strategică pe termen lung și fundamentarea deciziilor, în special la nivelul Consiliului Județean Dolj, precum și la nivelul celorlalte UAT-uri din județul Dolj, în scopul promovării și dezvoltării turismului la nivelul județului.

Strategia de Turism a Județului Dolj, pentru perioada 2021-2027 este un document de politici publice pe termen mediu care definește, în principiu, un set de orientări generale pentru o dezvoltare turistică echilibrată, durabilă, inteligentă, în beneficiul tuturor celor direct implicați în activități turistice și al societății în ansamblul său. Prin stabilirea unor obiective, direcții și măsuri necesare, prezenta strategie stă la baza deciziilor în domeniu și reprezintă un text de referință pentru toți cei interesați să dezvolte proiecte și programe turistice.

Turismul reprezintă unul din cele mai dinamice sectoare de activitate la nivel mondial și constituie o sursă de venituri potențiale consistente dacă este valorificat corespunzător. Această idee nu este valabilă numai în cazul statelor care dețin resurse turistice, ci se poate aplica și pentru zonele unde există potențial turistic considerabil, cu posibilitatea de valorificare.

Scopul urmărit prin implementarea Strategiei de Turism a Județului Dolj pentru perioada 2021-2027 este revigorarea turismului în județul Dolj printr-o strategie modernă, pe termen mediu și lung, ce se va axa pe 4 domenii importante:

- Patrimoniu cultural, turism cultural și istoric (împreună cu gastronomia);
- Natura și aventura, cuprinzând ecoturismul și turismul rural, dar și componenta velo;
- Turismul de întâlniri, stimulente, conferințe, expoziții (MICE);
- Turismul sportiv.

Strategia de Turism a Județului Dolj pentru perioada 2021 – 2027 reprezintă un document strategic pentru acest domeniu și implică acțiuni cu un grad mai mare de complexitate – inventarul actorilor locali, descrierea cadrului strategic, analize diagnostic pentru cunoașterea detaliată a situației din teritoriu, planificare strategică, prezentarea unei viziuni care să traseze direcția de dezvoltare, obiective clare, măsurile și proiectele prin care se vor realiza aceste obiective, angajarea comunității, implementare, monitorizare și evaluare.

Strategia de Turism a Județului Dolj pentru perioada 2021-2027 va reprezenta atât un proces de planificare, cat și un produs care promovează parteneriatul în rândul diferiților actori locali și regionali: administrația publică locală, comunitățile locale, sectorul privat, reprezentanții societății civile, locuitori județului, cu scopul de a analiza împreună problemele legate de dezvoltare, de viziunea pentru viitor (perioada 2021-2027), tendințele identificate și mobilizarea resurselor.

Studiul se dorește a fi un instrument util, coerent și corelat cu alte strategii naționale, regionale și locale, prin care Consiliul Județean Dolj să fundamenteze politica de dezvoltare a turismului la nivel județean. De asemenea, documentul se dorește a fi un ghid de dezvoltare turistică durabilă a destinației, care să îndrume factorii interesați în consolidarea și creșterea competitivității acestei destinații pentru a-și spori notorietatea la nivel regional și național.

1.2. METODOLOGIA DE ELABORARE

În ceea ce privește procesul de elaborare a prezentei strategii, acesta urmărește principalii pași ai unui proces integrat de planificare strategică, de la analiza potențialului local, la stabilirea obiectivelor de dezvoltare și a căilor de acțiune, precum și la identificarea surselor pentru finanțarea obiectivelor de investiții stabilite în cadrul strategiei.

Implementarea prezentei strategii poate avea efecte economice și sociale pe termen scurt, dar mai ales pe termen mediu și lung prin educarea și formarea cultului pentru valorile reale ale elementelor cu potențial turistic. În acest context, scopul prezentului proces de planificare strategică este de a oferi maximă coerență și eficiență acțiunilor Consiliului Județean Dolj și ale actorilor relevanți de pe teritoriul județului, precum și de a dezvolta o relație benefică între autoritățile și organizațiile locale în cadrul turismului doljean.

Cu ajutorul metodelor și instrumentelor de lucru s-a urmărit identificarea caracteristicilor turistice ale județului Dolj, cu scopul identificării oportunităților de piață și a avantajelor competitive:

- Atractivitatea destinației turistice județul Dolj la nivel național și internațional – s-au urmărit cu precădere următoarele aspecte: număr de turiști, număr de turiști străini, durata medie a sejururilor, gradul de ocupare a infrastructurii de cazare turistică, accesarea site-urilor de profil, comparația cu destinațiile concurente etc.
- Oferta turistică – s-au urmărit cu precădere următoarele aspecte: atracții turistice, capacitatea de cazare și evoluția acesteia, gama de facilități și servicii complementare, profilul turistic și produsele turistice ce se regăsesc pe teritoriul județului Dolj, participarea la târguri/evenimente de promovare turistică, comparația cu destinațiile concurente etc.
- Cererea turistică – s-au urmărit cu precădere următoarele aspecte: fluxurile de turiști, identificarea grupurilor țintă, creionarea profilului turistului ideal, comparația cu destinațiile concurente etc.

Elaborarea prezentei strategii a început prin colectarea de date în vederea evaluării situației actuale a județului Dolj din punct de vedere al turismului, precum și pentru identificarea principalelor probleme și provocări la nivel local. Procesul de colectare a datelor s-a realizat pe următoarele niveluri:

- **Primul nivel** – O parte a datelor relevante pentru profilarea județului Dolj au fost culese direct de la Beneficiar, precum și de la alți actori relevanți la nivel local:
    - Colectare de date și informații de la direcțiile, serviciile și compartimentele Consiliului Județean Dolj și alte instituții relevante, prin adresarea de solicitări oficiale, în vederea asigurării necesarului de informații și date pentru cercetarea calitativă;
- **Al doilea nivel** – Au fost colectate date statistice oficiale publicate de instituțiile relevante:
    - Colectare de date statistice prin transmiterea de solicitări oficiale, în vederea asigurării necesarului de date pentru cercetarea cantitativă;
    - Colectare de date statistice prin consultarea bazei de date TEMPO, , în vederea asigurării necesarului de date pentru cercetarea cantitativă;
    - Extragerea de date și informații relevante în urma analizei surselor documentare (documente și documentații) locale, în vederea fundamentării și asigurării necesarului de informații și date pentru cercetarea cantitativă și calitativă;
    - Vizite pe teren în vederea verificării acurateței datelor și informațiilor colectate, precum și în vederea detalierii sau completării analizei situației existente.

- **Al treilea nivel** – Au fost consultați actorii locali reprezentativi ai instituțiilor publice, sectorului privat și societății civile, pentru a identifica opinia acestor grupuri țintă cu privire la problemele, provocările, oportunitățile și direcțiile de dezvoltare pentru turismul în județul Dolj.

În același timp, în procesul de elaborare a Strategiei de Turism a Județului Dolj pentru perioada 2021-2027 s-au aplicat până la momentul de față și o serie de instrumente de cercetare sociologică precum **SONDAJE DE OPINIE** și **FOCUS-GRUPURI**.

Sondajul de opinie reprezintă o metodă cantitativă și se realizează pe baza unui chestionar aplicat publicului-țintă stabilit. Sondajele de opinie pregătite în cadrul procesului de elaborare a Strategiei de Turism a Județului Dolj pentru perioada 2021-2027 au fost adresate administrațiilor publice locale din județul Dolj și actorilor relevanți din domeniul turismului. Acestea au fost create astfel încât să permită exprimarea punctelor de vedere pe diferite paliere de interes, în corelare cu domeniile urmărite în cadrul analizei situației existente și a domeniilor prioritare din cadrul strategiei.

La conturarea direcțiilor de dezvoltare pentru perioada 2021-2027, au contribuit prin intermediul **chestionarului pentru administrația publică** 24 de unități administrativ teritoriale, în timp ce prin intermediul **chestionarului pentru actorii relevanți** au participat 23 de entități.

În același timp, organizarea întâlnirilor consultative, respectiv a **grupurilor de lucru cu stakeholderii locali** din județul Dolj a fost realizată cu scopul de a se stabili direcțiile clare de acțiune pe care va trebui să se concentreze dezvoltarea turistică a județului în perioada următoare.

În cadrul proiectului de elaborare a acestei strategii a fost considerată esențială consultarea actorilor locali din județul Dolj cu privire la:

- Identitatea turistică a județului Dolj și cum poate fi aceasta dezvoltată și promovată;
- Conturarea profilului turistului actual care vizitează destinația județului Dolj, precum și a profilului unui turist ideal;
- Provocări, nevoi și elemente de potențial privind resursele și produsele turistice ale județului Dolj;
- Stabilirea unei viziuni comune de dezvoltare și promovare a destinației turistice Dolj și identificarea de soluții și direcții de dezvoltare / proiecte pentru dezvoltarea sectorului turistic din județ.

2. ANALIZA FACTORILOR EXTERNI CARE AU INFLUENȚĂ ASUPRA DEZVOLTĂRII TURISMULUI ÎN JUDEȚUL DOLJ

2.1. PREZENTAREA JUDEȚULUI ÎN CONTEXT REGIONAL, NAȚIONAL, INTERNAȚIONAL

Județul Dolj se află în Sud-Vestul României, pe cursul inferior al râului Jiu, fiind parte a Regiunii de dezvoltare Sud-Vest Oltenia, alături de județele Gorj, Mehedinți, Olt și Vâlcea. Această regiune este a 7-a regiune ca mărime, din cele 8 regiuni de la nivel național, cu o suprafață de 29.212 km^2. În cadrul Regiunii de dezvoltare Sud-Vest Oltenia, județul Dolj ocupă locul 1, cu o suprafață totală de 7.414 km^2. La nivel național, județul ocupă 3,11% din teritoriul României, fiind situat pe locul 7 în ordinea județelor după teritoriul ocupat.

Județul Dolj face parte din categoria județelor riverane fluviului Dunărea, învecinându-se cu județele Mehedinți la vest, Gorj și Vâlcea la nord, Olt la est și cu fluviul Dunărea la sud (care reprezintă și granița naturală a României cu Bulgaria). Fluviul Dunărea reprezintă o importantă cale de acces navigabil și o resursă importantă pentru industrie și turism, fiind al doilea fluviu din Europa ca mărime. Județul dispune, de asemenea, de două puncte de trecere a frontierei către Bulgaria, la Calafat și Bechet.

Județul Dolj este alcătuit din 111 UAT-uri, în care sunt concentrate 3 municipii (Craiova, Băilești și Calafat), 4 orașe (Segarcea, Bechet, Filiași, Dăbuleni), 104 comune și 378 sate, din care 14 aparțin de municipii și orașe.

Cele mai mari UAT-uri, după numărul de locuitori, conform datelor furnizate de Institutul Național de Statistică pentru anul 2020, sunt reprezentate de municipiul Craiova (299.969 locuitori), municipiul Băilești (19.336 locuitori), orașul Filiași (18.088 locuitori), municipiul Calafat (17.668 locuitori), orașul Dăbuleni (11.603 locuitori) și comuna Poiana Mare (10.229 locuitori), celelalte UAT-uri având sub 10.000 de locuitori.

Este importantă, de asemenea, evidențierea rolului județului Dolj în contextul suprateritorial pentru identificarea potențialului turistic, în special prin raportare la elementele macro-teritoriale. Astfel, accesibilitatea influențează pe de-o parte dezvoltarea județului din punct de vedere socio-economic, iar pe de altă parte gradul său de atractivitate și posibilele piețe țintă pentru vizitatori.

Infrastructura de transport a județului Dolj se remarcă atât prin diversitate, cât și prin existența unor rețele de importanță națională și internațională. La nivelul județului Dolj, accesibilitate și conectivitatea teritoriului este asigurată prin transportul rutier, feroviar, fluvial și aerian.

Este de remarcat poziționarea geografică strategică a județului Dolj, acesta fiind amplasat de-a lungul unor coridoare TEN-T rutiere, feroviare, aeriene și fluviale centrale (Core) și globale (Comprehensive):

- Rețeaua TEN-F centrală: București – Craiova – Timișoara – Belgrad/Arad – Budapesta și Craiova – Calafat – Vidin – Sofia;
- Rețeaua TEN-F globală: Filiași – Simeria;
- Rețeaua TEN-T rutieră centrală: București – Craiova – Calafat, Budapesta – Arad – Timișoara – Calafat;
- Rețeaua TEN-T rutieră globală: Craiova – Pitești, Craiova – Filiași – Drobeta Turnu Severin/Deva;
- Rețeaua TEN-T fluvială centrală: Fluviul Dunărea și Portul Calafat;
- Rețeaua TEN-T fluvială globală: Portul Bechet;

- Rețeaua TEN-T aeriană globală: Aeroportul Internațional Craiova.

Pe lângă infrastructura de transport rutier (2.439 kilometri) și feroviar (227 de kilometri de cale ferată), județul Dolj beneficiază de prezența a 3 porturi:

- Portul Calafat, situat în orașul Calafat, pe malul stâng al Dunării, cu o radă portuară cuprinsă între 793-796 kilometri;
- Portul Bechet, situat în orașul Bechet pe malul stâng al Dunării, cu radă portuară cuprinsă între 678-681 kilometri;
- Portul Cetate, situat pe malul stâng al Dunării cu o radă portuară cuprinsă între 810 - 813 kilometri.

Județul Dolj dispune și de infrastructură de transport aerian importantă, Aeroportul Internațional Craiova fiind singurul din regiunea Sud-Vest, parte a rețelei TENT-T. Situat la o distanță de 7 km de centrul orașului Craiova, de-a lungul traseului Craiova – București, aeroportul deservește întreaga zonă a Olteniei, fiind cea mai apropiată poartă aeriană pentru cele 5 județe: Dolj, Gorj, Mehedinți, Olt și Vâlcea.

2.2. CADRU NATURAL

2.2.1. RELIEF

Relieful județului Dolj cuprinde zona de luncă a Dunării, câmpie și zona de deal. Pornind din sudul spre nordul județului, altitudinea crește în trepte de la 30 la 350 m față de nivelul mării. În sudul județului Dolj este prezentă cea mai mare suprafață nisipoasă din țară, stoparea degradării solului și stabilizarea solurilor nisipoase fiind necesare pentru ca, pe viitor, solurile nisipoase să nu devină o amenințare. De altfel, solurile nisipoase ameliorate, populate cu podgorii, pot prezenta și un interes turistic ridicat, pe teritoriul județului fiind prezente mai multe podgorii renumite.

În același timp, Lunca Dunării prezintă un real potențial turistic atât din perspectivă peisagistică, piscicolă sau științifică, cât și din punctul de vedere al transportului turistic și de agrement.

2.2.2. CLIMĂ

Județul Dolj aparține zonei climatice temperate, cu influențe mediteraneene datorită poziției sud-vestice. Clima este mai caldă decât în centrul și nordul țării datorită poziției și caracterului depresionar al terenului poziționat în apropierea curburii lanțului muntos carpato-balcanic. Temperatura medie multianuală variază de la 11,2 - 12°C în sectorul de câmpie, la 9,9 - 10,3°C în sectorul Piemontului Bălăciței și al Dealurilor Amaradiei.[1]

Cantitățile medii anuale de precipitații variază de la 521,3 mm la Calafat, 543,9 mm la Băilești, 596,8 mm la Craiova și 569,9 mm la Bâcleș. Lunile în care este înregistrat deficit de umiditate sunt caracteristice perioadei mai-septembrie.[2]

[1] Conform Centrului de Meteorologic Regional Oltenia
[2] Planul de Amenajare a Teritoriului Județului Dolj

2.2.3. APELE

Rețeaua hidrografică a județului Dolj este alcătuită din ape de suprafață și ape subterane. Pe teritoriul județului se întâlnesc cele mai importante tipologii de ape de suprafață: râuri, lacuri, iazuri. Principalele ape curgătoare sunt fluviul Dunărea, care curge între Cetate și Dăbuleni și râul Jiu, care străbate județul de la Filiași la Zăval pe o distanță de 154 km. Printre cele mai importate lacuri și iazuri, cu valoare pentru potențialul turistic al județului, menționăm lacul de agrement Bistreț, fiind lacul cu cea mai mare suprafață din județ, precum și lacurile Fântâna Banului, Maglavit, Golenți și Ciuperceni. Din punct de vedere al stării ecologice, calitatea apelor de suprafață este considerată ca fiind moderată și bună.

Județul dispune și de o rețea de ape subterane, dependente de precipitațiile lichide și solide de pe parcursul fiecărui anotimp, ce reprezintă o resursă importantă pentru irigații, industrie și pentru alimentarea populației. Starea chimică a apelor subterane care fac parte din rețeaua hidrografică a județului Dolj este considerată ca fiind bună.

În comunele Urzicuța și Gighera există și resurse de ape minerale, însă acestea sunt insuficient exploatate. Nămolul din mini-delta Gighera și apa sulfuroasă au proprietăți curative pentru numeroase afecțiuni, printre care, afecțiuni ale sistemului nervos periferic, afecțiuni post-traumatice ale membrelor, afecțiuni dermatologice cronice etc.[3]

2.2.4. FLORA ȘI FAUNA

Vegetația predominantă în județul Dolj este caracteristică zonei de stepă, cea mai mare parte a teritoriului fiind acoperită de lanuri agricole. Deși în trecut Câmpia Olteniei era acoperită de păduri de stejar ce alternau cu stufărișuri, din cauza influențelor climatice și a intervențiilor umane din ultimii ani, învelișul vegetal s-a modificat, fiind prezente puține locuri în care se mai pot observa păduri. Cu toate acestea, în zona Ciupercenii Noi și Apele Vii se regăsesc păduri de salcâm, iar la Verbița, Murgași și Branițte predomină pădurile întinse de stejar.

Pădurile reprezintă obiective turistice importante, precum cele de la Coșoveni, unde se află o zonă de vânătoare de căpriori și fazani la o distanță de 10 km de Craiova pe DN 6, în zona Radovan, aflată la 30 km de Craiova, sau cele de la Branițte, unde este prezent stejarul brumăriu (specie identificată în România în anul 1936).

În ceea ce privește fauna, dintre speciile care populează regiunile de luncă predomină lișița, barza, egreta precum și unele specii de rozătoare. Fauna terestră și acvatică a județului Dolj a suferit modificări ca urmare a vânatului și pescuitului abuziv. Astfel, unele dintre speciile care erau prezente pe teritoriul județului au dispărut sau se regăsesc în număr mai redus.

2.2.5. BIODIVERSITATEA ȘI ARIILE NATURALE PROTEJATE

Biodiversitatea reprezintă varietatea de ecosistemelor, a speciilor și genelor dintr-un anumit habitat. Biodiversitatea este esențială pentru starea de bine a oamenilor, dar și pentru serviciile ecosistemice, prin reglarea climei, protecția împotriva inundațiilor, fertilitatea solului și producerea de alimente. [4] Biodiversitatea are un rol determinant în asigurarea durabilității lumii și a vieților oamenilor, ceea ce face ca stoparea și inversarea declinului biodiversității să devina unul dintre obiectivele foarte importante ale guvernelor țărilor Uniunii Europene.

[3] Strategia de Dezvoltare a Județului Dolj 2021-2027
[4] https://www.eea.europa.eu/ro/themes/biodiversity/intro

Ariile naturale protejate reprezintă zone terestre sau acvatice destinate protejării și menținerii biodiversității și a resurselor naturale și culturale. Județul Dolj înglobează mai multe arii protejate care contribuie la protejarea biodiversității județului.

Teritoriul județului Dolj, caracterizat de altitudini reduse și de soluri fertile de câmpie, este ocupat, în cea mai mare parte, de zona silvostepei, unde se întâlnesc păduri din stejar pufos, gârniță și cer, precum și exemplare izolate de arțar tătăresc, tei și carpen. Distribuția spațială a vegetației din județul Dolj respectă zonalitatea, fiind caracteristică zona silvostepei și cea a pădurilor nemorale.

În zona Dealurilor Amaradiei precum și în Podișul Teslui și Piemontul Bălăciței se regăsește zona pădurilor nemorale, unde apar stejarul pedunculat, teiul, gorunul și gorunul balcanic. Tot aici, în categoria arbuștilor, se regăsesc păducelul, cornul și lemnul câinesc. De asemenea, bujorul face parte dintre speciile ocrotite care se regăsesc în pădurea Plenița, alături de alte elemente mediteraneene, balcanice și dacobalcanice.

În localitatea Amărăștii de Jos se află pădurea Prapor care reprezintă un rest de pădure naturală de nisipuri, formată din stejar brumăriu și exemplare rare de măr pădureț și jugastru.

În Lunca Dunării, dar și în luncile râurilor principale, existența vegetației abundente contribuie la menținerea populațiilor de păsări. Astfel, pe teritoriul județului Dolj au fost identificate 56 specii de plante și 114 specii de animale (mamifere, păsări, reptile, amfibieni, pești, nevertebrate), de interes național. Totodată, au fost identificate 83 de specii de animale și 3 specii de plante de interes comunitar.

Pe teritoriul județului Dolj, conform informațiilor prezente pe portalul Agenției Naționale pentru Protecția Mediului există **37 DE ARII NATURALE PROTEJATE**, dintre care 19 arii naturale protejate de interes național, și 3 arii naturale protejate de interes internațional, 7 situri de importanță comunitară (SCI) și 8 arii speciale de protecție avifaunistică (SPA).

La nivelul județului Dolj sunt prezente 19 arii naturale protejate de interes național din care 18 declarate prin Legea nr. 5/2000 și o arie declarată prin HG 2151/2004. Printre ariile protejate de interes național se regăsesc: rezervații științifice, parcuri naționale, monumente ale naturii (peșteri, martori de eroziune, chei, cursuri de apă, cascade și alte manifestări și formațiuni geologice, depozite fosilifere, precum și alte elemente naturale cu valoare de patrimoniu natural prin unicitatea / raritatea lor), rezervații naturale sau parcuri naturale.

TABEL 1. LISTA ARIILOR NATURALE PROTEJATE DE INTERES NAȚIONAL DIN JUDEȚUL DOLJ

DENUMIRE ARIE NATURALĂ PROTEJATĂ	COD SIT	TIP	SUPRAFAȚĂ (HA)
Balta Cilieni - Băilești	RONPA0412	Acvatic	47
Balta Neagră	RONPA0414	Acvatic	1,20
Balta Lată	RONPA0415	Acvatic	28
Complexul lacustru Preajba-Făcăi	RONPA0411	Acvatic	28
Dunele Dăbuleni („La Cetate”)	RONPA0403	Botanic	8
Lacul Adunații de Geormane	RONPA0410	Acvatic	102
Lacul Ionele	RONPA0413	Acvatic	3,20
Lacul Caraula	RONPA0418	Acvatic	20
Locul fosilifer Bucovăț	RONPA0407	Paleontologic	4
Locul fosilifer Drănic	RONPA0407	Paleontologic	6
Pajiștea Cetate din Lunca Dunării	RONPA0405	Botanic	6

DENUMIRE ARIE NATURALĂ PROTEJATĂ	COD SIT	TIP	SUPRAFAȚĂ (HA)
Pajiștea Gogoșu-Ștefănel	RONPA0406	Botanic	10
Pajiștea halofilă Gighera	RONPA0404	Botanic	4
Pădurea seculară Zăval	RONPA0884	Forestier	351
Poiana Bujorului din Pădurea Plenița	RONPA0401	Botanic	50
Râul Bălășan (amonte de Băilești)	RONPA0417	Acvatic	36
Râurile Desnățui și Terpezița (amonte de Fântânele)	RONPA0416	Acvatic	80
Rezervația ornitologică Ciuperceni-Desa	RONPA0409	Ornitologic	200
Valea Rea-Radovan	RONPA0402	Botanic	20

Sursa: Strategia de Dezvoltare a Județului Dolj 2021-2027

TABEL 2. LISTA ARIILOR SPECIALE DE CONSERVARE (SAC ȘI SCI) DESEMNATE DE COMMISIA EUROPEANĂ

DENUMIRE ARIE NATURALĂ PROTEJATĂ	COD SIT	ELEMENTE DE BIODIVERSITATE REPREZENTATIVE	SUPRAFAȚĂ (HA)	PREZINTĂ PLAN DE MANAGEMENT
Braniștea Catârilor	ROSCI0011	Vegetație de silvostepă, tufărișuri de foioase	302	Da
Ciuperceni - Desa	ROSCI0039	Ape puternic oligo-mezotrofe, lacuri euro-trofe, ape stătătoare, pajiști	39,765	Da
Coridorul Jiului	ROSCI0045	Zăvoaie, păduri balcano-pontice, păduri aluviale, vegetație de silvostepă	71,452	Da
Silvostepa Olteniei	ROSCI0202	Păduri balcano-pontice, tufărișuri de foioase, vegetație de silvostepă	9,297	Da
Băilești	ROSCI0288	-	963,000	Nu
Dunărea la Gârla Mare - Maglavit	ROSCI0299	Habitatele Bombina-Bombina, Emys Obicularis, Triturus Dobrog	9,422	Da
Dăbuleni - Potelu	ROSCI0372	-	9,868	Nu

Sursa: Strategia de Dezvoltare a Județului Dolj 2021-2027

FIGURA 1. AMPLASAREA ARIILOR NATURALE PROTEJATE LA NIVELUL JUDEȚULUI DOLJ

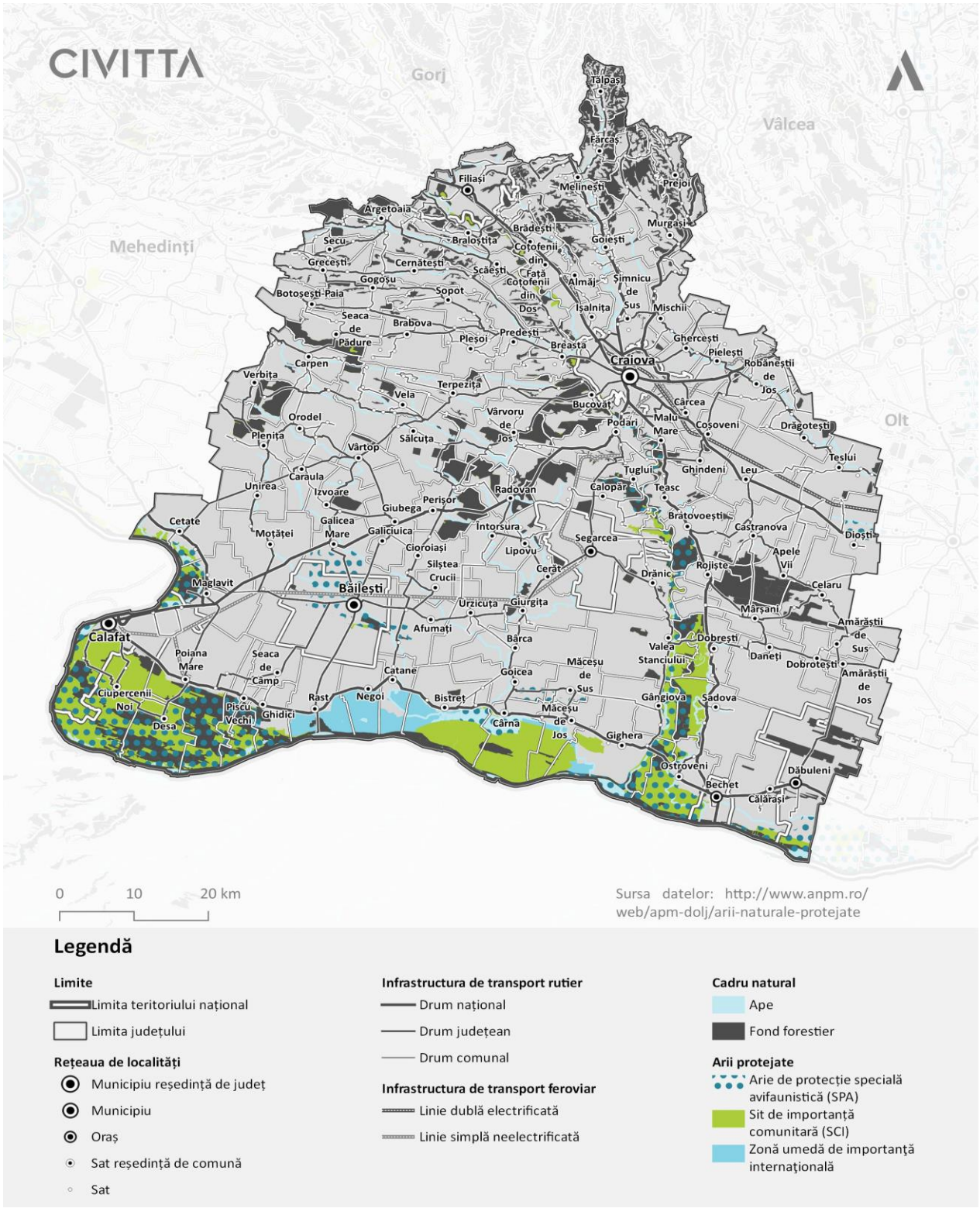

Sursa: Prelucrare proprie

TABEL 3. LISTA ARIILOR DE PROTECȚIE SPECIALĂ AVIFAUNISTICĂ (SPA-URI)

DENUMIRE ARIE NATURALĂ PROTEJATĂ	COD SIT	NR. DE SPECII DE INTERES CONSERVATIV	SUPRAFAȚĂ (HA)	PREZINTĂ PLAN DE MANAGEMENT
Bistreț	ROSPA0010	112 specii de interes conservativ	1,916	Da
Calafat - Ciuperceni - Dunăre	ROSPA0013	105 specii de interes conservativ	29.206	Da
Confluența Jiu - Dunăre	ROSPA0023	111 specii de interes conservativ	19.800	Da
Maglavit	ROSPA0074	109 specii de interes conservativ	3.661	Da
Nisipurile de la Dăbuleni	ROSPA0135	16 specii de interes conservativ	11.035	Da
Pădurea Radomir	ROSPA0137	39 specii de interes conservativ	1.233	Da
Galicea Mare - Băilești	ROSPA0154	-	61.633	Nu
Goicea-Măceșu de Sus	ROSPA0155	-	16.044	Nu

Sursa: Strategia de Dezvoltare a Județului Dolj 2021-2027

2.3. INFRASTRUCTURA NECESARĂ DEZVOLTĂRII TURISMULUI

Infrastructura tehnico-edilitară a județului Dolj reprezintă o componentă importantă a nivelului de dezvoltare și civilizație la nivelul județului. Accesul populației și al operatorilor economici la facilități privind asigurarea condițiilor de trai decent (funcționarea și desfășurarea activității în condiții optime)[5] este o condiție esențială pentru dezvoltarea turismului.

2.3.1. ALIMENTARE CU APĂ ȘI CANALIZARE

În ceea ce privește alimentarea cu apă potabilă, la nivelul anului 2020, 74 de UAT-uri dispuneau de sistem centralizat de alimentare cu apă, respectiv în toate cele 7 orașe și 69 de comune.

Cu toate acestea, la nivelul anului 2020, un număr de 35 de comune nu dispuneau de rețea simplă de distribuție a apei potabile. Rețeaua simplă de distribuție a apei potabile în județul Dolj măsoară în total 2.517,6 km, cea mai mare lungime fiind înregistrată în municipiul Craiova (622,7 km).

Pe teritoriul județului există două stații de apă proprie, autorizate sanitar, care aparțin RA Aeroport Craiova și Complexului Energetic Oltenia. Pentru alimentarea municipiului Craiova, Compania de Apă Oltenia SA

[5] Strategia de Dezvoltare a Județului Dolj 2021 – 2027

mai înmagazinează în rezervoarele Stației Șimnic și apă provenită din Stația Isvarna, aflată pe teritoriul județului Gorj, autorizată sanitar în 2019 de către Colectivul de Igiena Mediului din cadrul DSP Dolj.[6]

Conform Strategiei de Dezvoltare a Județului Dolj 2021 – 2027, capacitatea instalațiilor de producere a apei potabile din județul Dolj a fost de 462.562 m^3 de apă potabilă pe zi, în anul 2019, aceasta fiind și capacitatea maximă atinsă în perioada 2014-2019.

Un alt factor benefic este reprezentat de faptul că în ultimii ani, atât sistemul orășenesc cât și sistemele comunale beneficiază de programe de dezvoltare și modernizare.

Din punct de vedere al colectării și epurării apelor uzate, la nivelul anului 2020, doar 31 UAT-uri din județ, respectiv 7 orașe și 24 comune, dispuneau de sistem centralizat de canalizare. Rețeaua de canalizare avea în componență 1.191,60 km de conducte de canalizare în anul 2019[7]. În același timp însă, rețeaua de canalizare este în expansiune, lungimea acesteia dublându-se în perioada 2014-2019. Totodată, numărul persoanelor racordate la rețeaua de canalizare a județului Dolj era cu 7,16% mai mare în 2019 față de anul 2014.

De asemenea, la nivelul județului este in implementare un program de investiții care are drept scop asigurarea unui grad de acoperire cu servicii de apă și apă uzată cât mai aproape de 100%, în zona de operare. În acest sens, prin Programul Operațional Infrastructura Mare (POIM), Compania de Apă Oltenia S.A. continuă programul de investiții implementat anterior, prin noul Proiect Regional de Dezvoltare a Infrastructurii de apă și apă uzată în județul Dolj, în perioada 2014-2020.

Proiectul propune investiții în infrastructura de apă și apă uzată în municipiile Craiova, Calafat, Băilești, orașele Bechet, Dăbuleni și comunele Cârcea, Malu Mare, Bucovăț, Breasta, Ghercești, Mischii, Işalnița, Simnicu de Sus, Coțofenii din Dos, Poiana Mare, Piscu Vechi, Rast, Maglavit, Cerăt, Călărași, Ostroveni, Plenița, din județul Dolj iar valoarea finanțării este de peste 445 milioane de Euro.

2.3.2. ALIMENTARE CU ENERGIE ELECTRICĂ

Infrastructura de transport a energiei electrice de la nivelul județului Dolj este administrată de CNTEE Transelectrica SA, operatorul de transport și de sistem din România care realizează activitatea de transport al energiei electrice prin intermediul RET, formată din stații și linii electrice.

Unitatea Teritorială de Transport Craiova gestionează rețeaua electrică de transport din județele Dolj, Gorj și Mehedinți, având următoarele facilități[8]:

- 3 stații electrice de 400 kV prin care se evacuează puterea produsă în CHE Porțile de Fier I și II, se realizează interconexiunea cu alte stații 220 și 400kV din sistemul românesc de transport al energiei electrice și se asigură evacuarea energiei electrice produsă de CTE Rovinari și CTE Turceni;
- 7 stații electrice de 220 kV: prin stația Işalnița se asigură evacuarea energiei electrice produsă de CTE Işalnița;
- 1.528 km de linii electrice aeriene de 220 kV și 400 kV.

Compania Distribuție Energie Oltenia SA este principalul distribuitor de energie electrică în județ și asigură alimentarea cu energie electrică a clienților din toate județele regiunii Oltenia, fiind responsabilă și de păstrarea și îmbunătățirea standardelor și parametrilor tehnici de funcționare ai rețelei de distribuție. În

[6] Strategia de Dezvoltare a Județului Dolj 2021 – 2027
[7] Strategia de Dezvoltare a Județului Dolj 2021 – 2027
[8] Strategia de Dezvoltare a Județului Dolj 2021 – 2027

ultimii ani, o serie de proiecte pentru modernizarea rețelei de distribuție au fost implementate, având ca scop în principal mărirea capacității de distribuție și măsurarea inteligentă a consumului.

Un factor important din punct de vedere al dezvoltării turismului îl reprezintă accesul ridicat al localităților de pe teritoriul județului la rețeaua de energie electrică, toate localitățile fiind, in prezent electrificate.

În prezent, conform principiilor Uniunii Europene privind liberalizarea piețelor de energie electrică și gaze naturale, se impune crearea unui sector energetic modern, liberalizarea pieței electricității, promovarea producerii de energie electrică din surse regenerabile și a producerii de energie electrică în capacități noi de cogenerare, reprezentând principalele măsuri necesare în această direcție. Mai mult, promovarea surselor alternative de energie prin pachetul legislativ „Energie-schimbări climatice 2030", elaborat de Comisia Europeană și adoptat de Parlamentul European, urmărește o serie de elemente printre care îndeplinirea țintei minime de reducere la nivel UE a emisiilor de gaze cu efect de seră cu 40% față de nivelul din 1990. Acest lucru ar putea conduce la creșterea atractivității unor zone urbane poluate în prezent și transformarea lor în zone turistice.

În prezent, se consideră ca județul Dolj are un potențial ridicat de producere a energiei din surse regenerabile, în special pentru producerea energiei fotovoltaice. Astfel, potențialul județului, măsurat în intensitatea radiației solare, este de circa 1.300 – 1.400 kWh/mp/an[9], fiind considerat suficient pentru a asigura o rentabilitate ridicată a parcurilor fotovoltaice. Avantajul este creat de durata medie de strălucire a soarelui, de circa 2.200 ore/an, cel mai ridicat potențial înregistrându-se în zona central-estică a județului.

În ceea ce privește potențialul micro-hidroenergetic al județului acesta este considerat ca fiind mai redus, rețeaua hidrografică prezentând caracteristici specifice zonelor de câmpie, cu densitate și debite reduse. De asemenea, având în vedere vitezele relativ scăzute ale vântului, potențialul eolian în județul Dolj este unul redus.

2.3.3. ILUMINAT PUBLIC

Județul Dolj este considerat ca fiind cel mai bine reprezentat județ din Regiunea de dezvoltare Sud-Vest Oltenia, din punct de vedere al electrificării localităților, în special prin prisma faptului că majoritatea străzilor localităților din județ beneficiază de iluminat public stradal de calitate.

În cadrul obiectivelor strategice de dezvoltare ale Strategiei de Dezvoltare a Județului Dolj 2021 – 2027 sunt incluse măsuri pentru îmbunătățirea calității vieții locuitorilor județului, prin dezvoltarea infrastructurii edilitare. Dezvoltarea, modernizarea și eficientizarea iluminatului public este una dintre măsurile cuprinse în Axa prioritară 1.1.2. Continuarea proiectelor de extindere și îmbunătățire a infrastructurii tehnice și edilitare din cadrul județului.[10]

De asemenea, asigurarea iluminatului public este una dintre măsurile incluse în PNDL (Program Național Dezvoltare Locală), acesta fiind sursa principală de finanțare pentru infrastructura locală în domeniile: sănătate, educație, apă-canalizare, energie termică și electrică, inclusiv iluminat public, transport / drumuri, salubrizare, cultură, culte, locuire și sport pentru perioada 2017-2022, județul Dolj având alocat un buget de 783.204.473,38 lei. [11]

Lucrările de modernizare realizate la nivelul sistemului de iluminat public constituie un element pozitiv pentru crearea unui cadru ambiant de calitate, propice unor zone turistice atractive și sigure.

[9] Planul de Amenajare a Teritoriului Județului Dolj
[10] Strategia de Dezvoltare a județului Dolj 2021 – 2027
[11] Strategia de Dezvoltare a județului Dolj 2021 – 2027

2.3.4. ALIMENTARE CU GAZE NATURALE ȘI ÎNCĂLZIRE CENTRALIZATĂ

Conform Institutului Național de Statistică (INS), la nivelul anului 2019 doar în 13 localități (1 municipiu, 1 oraș și 11 comune) din județul Dolj există rețele de distribuție a gazelor naturale, totalizând o lungime de 707,60 km de conducte de distribuție a gazelor naturale.

Conform Strategiei de Dezvoltare a Județului Dolj 2021 – 2027, județul ocupă penultimul loc la nivelul regiunii după numărul localităților în care se distribuie gaze naturale. Cu toate acestea, pentru perioada 2014-2019, lungimea totală a conductelor de distribuție a gazelor și cantitatea de gaze distribuită în județul Dolj a înregistrat o creștere.

Pentru sporirea gradului de acces la rețeaua de alimentare cu gaze, tronsonul 1 al conductei de transport gaze naturale Craiova-Segarcea a fost finalizat, ceea ce a permis ca alte 9 localități din județ să aibă acces la infrastructura de alimentare cu gaze naturale. Tronsoanele 2 (Segarcea-Băilești) și 3 (Băilești-Calafat) ale acestei conducte sunt incluse în planurile de dezvoltare a infrastructurii tehnico-edilitare a județului. Dintre localitățile urbane, municipiul Craiova deține cea mai mare lungime de conducte de distribuție a gazelor naturale, însumând peste jumătate din lungimea totala a rețelei, la nivel de județ.

În ceea ce privește sistemele de încălzire centralizată, în ultimii ani, în județul Dolj, a scăzut numărul sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică (SACET) a localităților. La nivelul municipiului Craiova, societatea de termoficare Termo Craiova a intrat în faliment, în anul 2021, iar în prezent, alimentarea cu energie termică a orașului se face prin noua societate, SC Termo Urban Craiova SRL, pentru locuitorii conectați la sistemul centralizat de încălzire.

În restul localităților din județ, alimentarea cu energie termică se realizează în sistem local, prin centrale termice individuale (cu gaze naturale, energie electrica sau lemne), dar în cele mai multe situații se realizează cu ajutorul sobelor cu combustibil solid.

2.3.5. TELECOMUNICAȚII

Infrastructura pentru telecomunicații din județul Dolj este relativ bine dezvoltată, fiind îmbunătățită semnificativ în ultimii ani.

Rețeaua de telefonie fixă înregistrează o scădere constantă în ultimii ani a numărului de utilizatori, acest lucru fiind pus pe fondul substituirii serviciilor de telefonie fixă cu cele de telefonie mobilă.

În ceea ce privește telefonia mobilă, pe teritoriul județului sunt întâlnite toate tipurile de telefonie mobilă: 2G, 3G, 4G, 4G+ și 5G, rețeaua de tip 5G fiind prezentă doar pe teritoriul municipiului Craiova.

În ceea ce privește accesul la internet, conform unui studiu[12] realizat de INS în anul 2021, erau conectate la internet 77,4% din gospodării la nivelul Regiunii de Dezvoltare Sud – Vest Oltenia, regiune din care face parte și județul Dolj. Regiunea ocupă penultimul loc la nivel național, înaintea Regiunii Sud – Muntenia, în timp ce pe primul loc în ceea ce privește numărul de gospodării conectate la internet se situează București – Ilfov.

[12] INS – Accesul populației la Tehnologia Informațiilor și Comunicațiilor, 2021

FIGURA 2. PROPORȚIA GOSPODĂRIILOR CU ACCES LA INTERNET DE ACASĂ, PE REGIUNI DE DEZVOLTARE, ÎN ANUL 2021

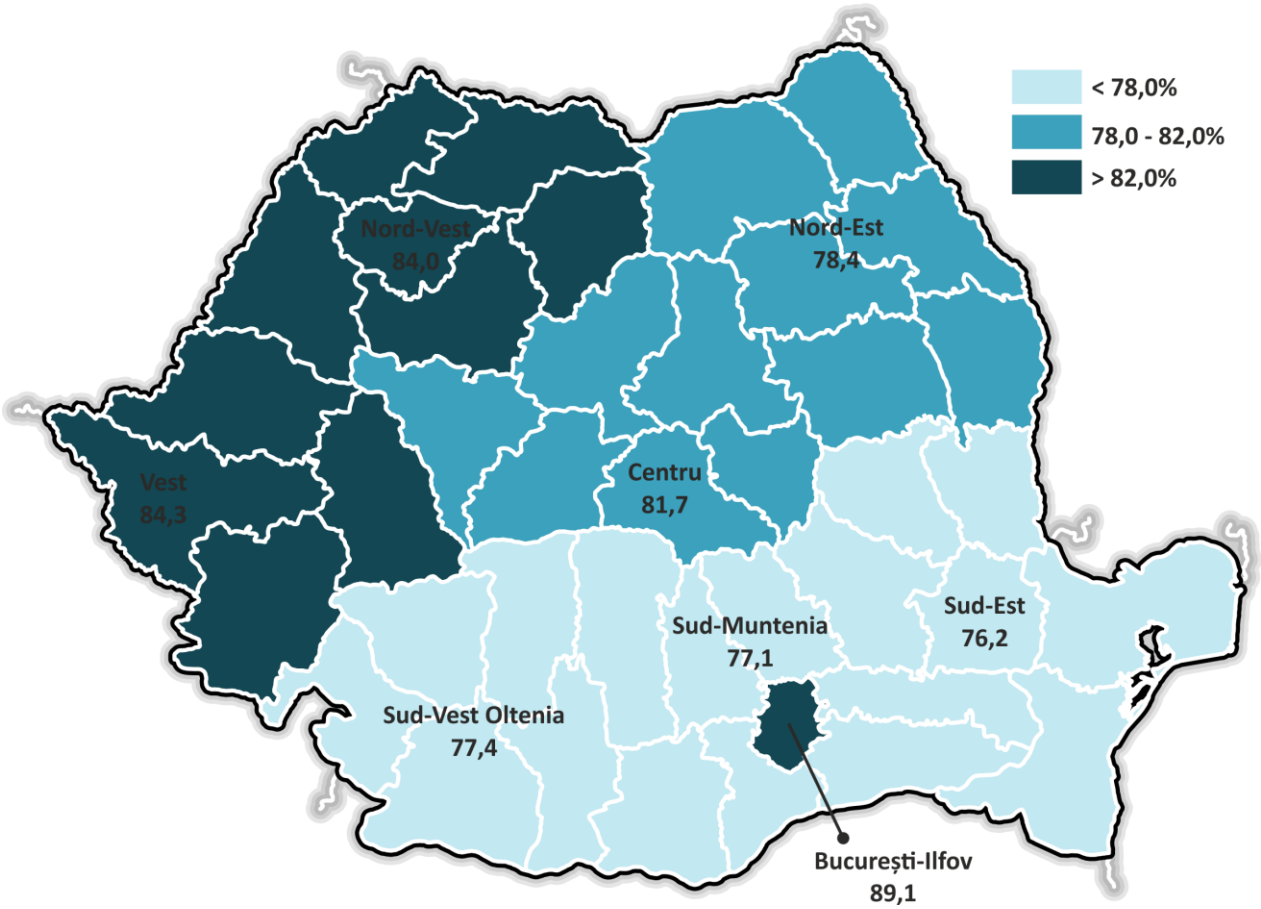

Sursa: INS – Accesul populației la Tehnologia Informațiilor și Comunicațiilor, 2021

Creșterea gradului de acces la internet a fost accelerată în ultimul an de evoluția pandemiei de Covid – 19, care a determinat o schimbare fundamentală a modului în care trăim, interesul pentru conectarea la internet fiind în continuă creștere din cauza faptului că au fost afectate toate domeniile, de la muncă, la educație sau chiar la petrecerea timpului liber, toate acestea depinzând uneori majoritar de mijloacele de comunicare online.

2.4. CADRUL ECONOMIC

Județul Dolj înregistrează un PIB cu valoare de 26.449,9 mil. lei în anul 2019, ceea ce îl poziționează pe locul 10 în topul județelor din România din punctul de vedere al contribuției la PIB-ul național.

Comparativ cu primele 9 județe după valoarea PIB pe plan național, județul Dolj a înregistrat a patra cea mai mare creștere față de anul anterior, de 11,43%, după municipiul București (14,46%), Cluj (12,93%) și Timiș (12,55%). Rezultatul prelucrării datelor disponibile pe platforma INS Tempo arată ca PIB-ul înregistrat la nivelul județului Dolj reprezintă 32,36% din PIB-ul regional (81.735 mil. lei) și 2,50% din cel național (1.058.973,2 mil. lei).

În perioada 2014 – 2019 evoluția PIB la nivelul județului Dolj a prezentat o creștere constantă, acesta fiind mai mare cu 36,86% în 2019 față de anul 2014. Evoluția a fost similară cu cea a PIB-ului național (+36,76%), dar a prezentat o creștere mai mică decât evoluția PIB la nivelul Regiunii Sud-Vest Oltenia (+40,31%).

Chiar dacă la nivelul județului PIB-ul a crescut, în perioada analizată, contribuția județului la PIB-ul regiunii s-a redus de la 34,23% în 2014 la 32,36% în anul 2019. Cu toate acestea, județul Dolj ocupă primul loc la nivel de regiune, din punct de vedere al PIB-ului înregistrat, cu o valoare de 26.449,9 mil. lei în 2019, la o distanță mare față de celelalte județe.

FIGURA 3. CONTRIBUȚIA JUDEȚELOR LA PIB ÎN REGIUNEA SUS-VEST OLTENIA ÎN ANUL 2019, %

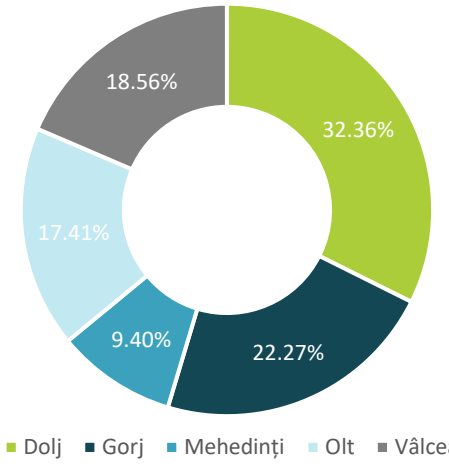

Sursa: Baza de date INS Tempo, prelucrare proprie

PIB-ul județului Dolj pe cap de locuitor, la nivelul anului 2019, situează județul pe poziția 16 la nivel de țară. Valoarea înregistrată în 2019 (38.40 lei/loc.) este peste nivelul regional (37.77 lei/loc.) și sub cel național (47.66 lei/loc.). În perioada 2014-2019, se observă o creștere a valorii PIB/locuitor la nivel național și regional, în medie anuală de 9,75% și respectiv 11,69%.

FIGURA 4. EVOLUȚIA PIB/LOCUITOR (LEI/LOCUITOR) ÎN PERIOADA 2014-2019, LEI

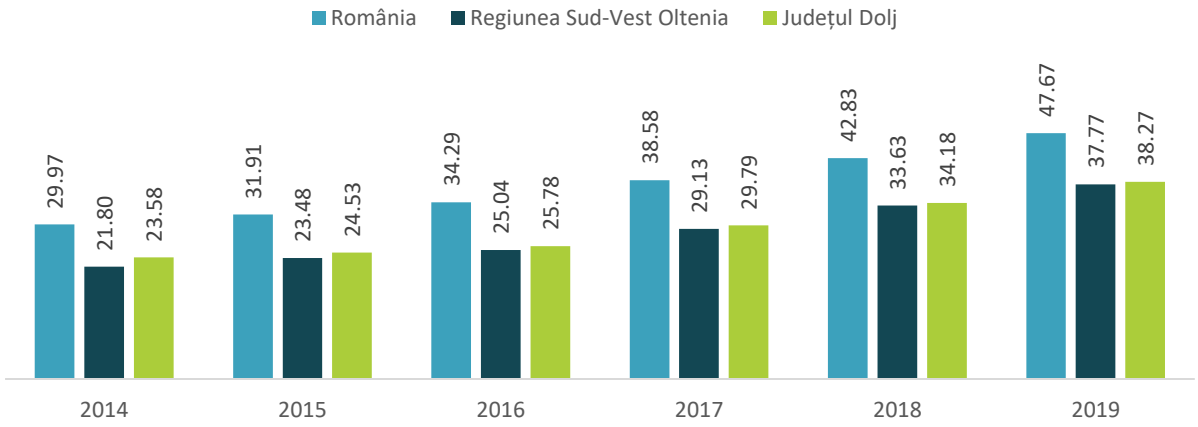

Sursa: Baza de date INS Tempo, prelucrare proprie

2.4.1. MEDIUL DE AFACERI JUDEȚEAN

Mediul de afaceri al județului Dolj a înregistrat o creștere de 13,63% din punctul de vedere al numărului de întreprinderi active în perioada 2014 – 2019. Indicatorul a atins valoarea de 15.885 întreprinderi active la nivelul anului 2019[13]. Cu toate acestea, creșterea este mai redusă comparativ cu evoluțiile la nivel regional (+ 16,32) și național (+16,52).

Cele mai importante creșteri la nivelul județului Dolj au fost înregistrate în domeniile „Sănătate și asistență socială" (+122,45%), „Activitățile de spectacole, culturale și recreative" (+89,04%), „Alte activități de servicii" (58,97%), „Învățământ" (+49,49%) și „Transport și depozitare" (48,35%). Domeniul „Hoteluri și restaurante" a înregistrat în acest timp cea mai mică creștere, de doar 0,9%.

De asemenea, la nivelul aceluiași an, au fost înregistrate și scăderi în domeniile „Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat" (-27,27%), „Industria extractivă" (-20%), „Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor" (-9,92%) și „Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare" (-2,86%)[14].

FIGURA 5. EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE ÎNTREPRINDERI ACTIVE ÎN JUDEȚUL DOLJ, ÎN PERIOADA 2014-2019

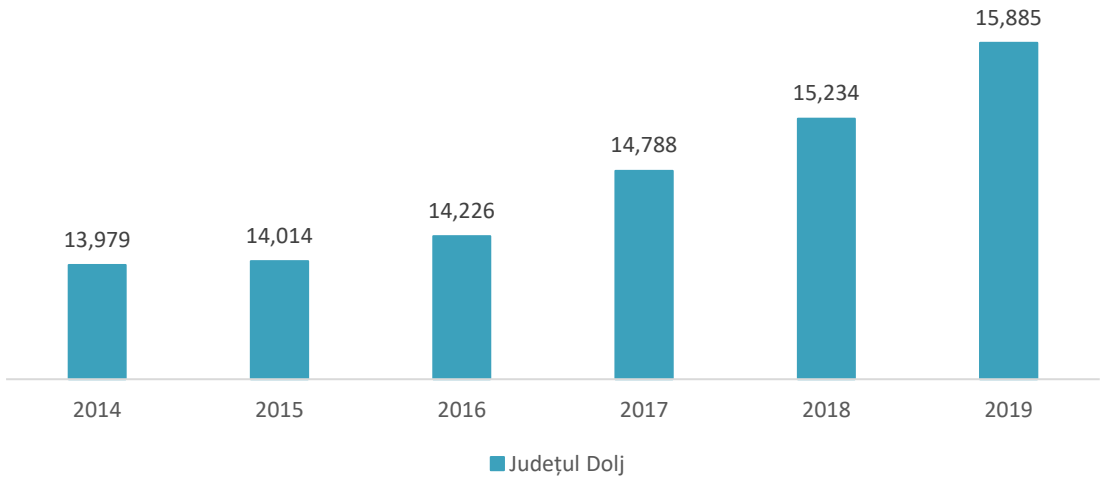

Sursa: Baza de date INS Tempo, prelucrare proprie

Din punct de vedere al structurii, mediul economic al județului este dominat de IMM-uri, în special microîntreprinderi, în proporție de peste 89%. De altfel, această categorie a înregistrat și cea mai mare creștere privind numărul de entități, în perioada 2014 – 2019.

Principalele sectoare economice care au cea mai importantă contribuție la totalul cifrei de afaceri în județul Dolj sunt "Industrie și construcții", „Servicii", „Agricultura, silvicultura și pescuitul". Acestea au generat împreună, în anul 2019, o cifră de afaceri totală de 45,58 mil. lei, în creștere cu 62% față de anul 2014.

Pe sectoare de activitate, în perioada 2014 – 1019 cea mai mare creștere a fost înregistrată de sectorul „agricol" (+78,58%), urmat de sectorul „Industriei și construcțiilor"(+68,09%) și de cel al „serviciilor", cu o creștere de 54,79%.

[13] Strategia de Dezvoltare a județului Dolj 2021 – 2027
[14] Strategia de Dezvoltare a județului Dolj 2021 – 2027

La nivel de domenii, cele mai importante creșteri au fost înregistrate în „Sănătate și asistență socială” (+241,09%), „Hoteluri și restaurante” (+167,01%), „Informații și telecomunicații” (+144,44%) și „Alte activități de servicii colective, sociale și personale” (+128,57%)[15].

Din punct de vedere al numărului de întreprinderi, mediul economic al județului Dolj este dominat de sectorul serviciilor, cu o pondere de 77,88% din întreprinderile active. Ponderea este apropiată ca valoare de situația înregistrată la nivel național, unde întreprinderile active din sectorul serviciilor reprezintă 76,64%. La distanță mare, pe următoarele locuri se situează sectorul ”industriei și construcțiilor” (18,04%) și cel al ”agriculturii” (4,08%).

COMERȚ ȘI SERVICII | În ultimii 5 ani, sectorul de servicii a crescut la nivelul județului Dolj, ca urmare a creșterii cifrei de afaceri. În anul 2019, sectorul serviciilor ocupa locul al doilea, din punct de vedere al ponderii cifrei de afaceri (46,94%) din totalul la nivel de județ. Conform Strategiei de Dezvoltare a județului Dolj 2021 – 2027, Comerțul este principalul generator de cifră de afaceri, având un raport de 76,13% din total cifră de afaceri, la nivelul sectorului serviciilor. În economia județului, comerțul avea o pondere cifrei de afaceri de 35,74%. În anul 2019, erau 5.487 întreprinderi active în județul Dolj din domeniul comerțului, în scădere cu 9,92% față de anul 2014.

În ceea ce privește comerțul internațional, în anul 2019 a fost înregistrat un volum al exporturilor de 2,56 miliarde euro, cu 0,04% mai mare comparativ cu anul 2018, și un volum al importurilor de 2,16 miliarde euro, în creștere cu 0,1% față de anul 2018. De asemenea, în anul 2019 a fost înregistrat un excedent comercial, volumul valoric al importurilor fiind mai mic decât volumul exporturilor. Comerțul internațional cu servicii prezintă, de asemenea, o creștere a exporturilor comparativ cu importurile în anul 2020.

Si sectorul serviciilor a cunoscut o creștere in perioada 2014 – 2019, in ceea ce privește numărul de întreprinderi active. Valoarea acestui indicator a crescut cu 13,28% în perioada de referință, ajungând la 12.372 de întreprinderi active în anul 2019. Comerțul cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor, tranzacțiile imobiliare, închirierile, serviciile de transport și de depozitare, au fost ramurile cu ponderea cea mai însemnată pentru sectorul serviciilor, în 2019.

INDUSTRIA | ”Industria și construcțiile” ocupau primul loc, în anul 2019, din punct de vedere al ponderii cifrei de afaceri (49,64%) din totalul cifrei de afaceri la nivel de județ, urmate de sectorul ”Serviciilor”[16].

„Industria prelucrătoare” deține cea mai mare pondere în structura cifrei de afaceri în industrie, pe activități, la nivelul județului Dolj, în anul 2019, cu 70% din totalul cifrei de afaceri generate de acest sector. Pe următoarele locuri, la distanță mare, sunt „Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat” (18%), „Construcții” (8%), „Distribuția apei; Salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare” (2%) și „Industria extractivă” (2%).

Structura cifrei de afaceri în cadrul industriei prelucrătoare, la nivelul anului 2019, arată o dominație a ramurii „Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor” (74%) și contribuții ale ramurilor „Fabricarea echipamentelor electrice” (8%), „Fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice” (4%), „Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații” (3%), „Industria alimentară” (2%), „Alte activități industriale” (9%)[17].

AGRICULTURA | La nivelul județului Dolj, agricultura reprezintă una dintre cele mai dezvoltate ramuri ale economiei, solurile fertile din regiune și clima favorabilă contribuind la dezvoltarea acestui sector.

În prezent, fragmentarea terenurilor, lipsa utilajelor performante sau lipsa personalului pregătit afectează puternic performanțele sectorului agricol, determinând practicarea agriculturii de subzistență care este

[15] Strategia de Dezvoltare a județului Dolj 2021 – 2027
[16] Strategia de Dezvoltare a județului Dolj 2021 – 2027
[17] Strategia de Dezvoltare a județului Dolj 2021 – 2027

considerată nerentabilă din punct de vedere economic. Se consideră că județul are un potențial ridicat în ceea ce privește procesarea producției agricole și zootehnice, determinat în special de posibilitatea de a obține producții mari de cereale și legume și de dezvoltarea relativ bună a domeniului zootehnic.

Culturile vegetale sunt dominante în agricultura județului Dolj, cele mai importante dintre acestea fiind culturile de Grâu comun de toamnă, Floarea soarelui și Porumb. Alte culturi de cereale realizate pe teritoriul județului sunt culturile de secară, orz, ovăz, mei, orez, iar în ceea ce privește plantele oleaginoase, pe lângă floarea soarelui se mai regăsește rapița, soia boabe și muștar. Suprafața agricolă cultivată, la nivelul anului 2019, a fost de 513.832 ha, din care 99,55% se află în sectorul privat.

Culturile de fructe și legume reprezintă, de asemenea, o altă ramură importantă a agriculturii județului Dolj. Producțiile de legume-fructe sunt susținute de existența psamsolurilor care ocupă aproximativ 35% din suprafața arabilă a județului. Acest tip de sol favorizează obținerea de producții timpurii și conferă județului Dolj avantajul de a putea asigura legume și fructe atât pentru consumul propriu cât și pentru comerț în perioada aprilie – octombrie.

În același timp, județul Dolj are o tradiție îndelungată în cultivarea viilor și producția de vinuri, făcând parte din arealul delimitat pentru vinurile cu Indicația Geografică (I.G.) „Dealurile Olteniei". La nivelul Olteniei, cea mai mare suprafață de teren cultivată cu vie se află în județul Dolj.

În ceea ce privește capacitatea de colectare, depozitare și procesare a produselor agricole, se consideră că producția județeană depășește cu mult capacitatea de stocare și depozitare, ceea ce face ca în perioadele de vârf, când oferta devine mai mare decât cererea, prețul produselor agricole să scadă, ducând la pierderi financiare pentru fermieri. O soluție ar putea fi atragerea de investiții și finanțări pentru înființarea de centre de colectare.

Efectivele de animale din sectorul zootehnic, la nivelul județului Dolj, au înregistrat creșteri în anul 2019 la caprine (+7,76%) și scăderi la speciile bovine (-13,93%), porcine (-13,95%), ovine (-6,34%), păsări (-16,6%) și cabaline (-25,11%). În ceea ce privește produsele de origine animală, s-au înregistrat creșteri la miere de albine (+7,97%), producția de lapte (+17,44%), producția de lână (+3,59%) și producția de ouă (+5,78%)[18].

2.4.2. TURISMUL

Județul Dolj dispune de o serie de elemente de patrimoniu natural și construit, dar și imaterial, unice în România. Contribuția turismului la economia județului vine, în cea mai mare parte, din domeniul „Hoteluri și restaurante" care în anul 2019 prezenta o creștere a cifrei de afaceri cu 167,01% față de anul 2014[19]. Cu toate acestea, pandemia de COVID-19 a afectat negativ acest domeniu, începând cu anul 2020, ducând la o scădere considerabilă a cifrei de afaceri, ca urmare a închiderii unor unități și a reducerii activității altora, domeniul HORECA fiind unul dintre cele mai afectate.

La nivelul anului 2019, contribuția turismului (unitățile active în domeniu „Hoteluri și restaurante") la cifra de afaceri a județului Dolj era de 518 milioane RON, ponderea din cifra de afaceri totală a județului fiind de doar 1,14%. Prin comparație, la nivelul întregii țări, turismul are o ponderea a cifrei de afaceri de 1,63%[20].

De asemenea, pe lângă unitățile active din domeniul „Hoteluri și restaurante", relevante pentru turism mai sunt și sectoarele culturale și creative, ce au un impact important în ceea ce privește creștere atractivității turistice.

[18] Strategia de Dezvoltare a județului Dolj 2021 – 2027
[19] Strategia de Dezvoltare a județului Dolj 2021 – 2027
[20] Strategia de Dezvoltare a județului Dolj 2021 – 2027

Județul Dolj beneficiază de o gamă foarte variată de resurse turistice ce sunt sau pot fi valorificate pentru definirea ofertei turistice a județului. Astfel, există mai multe tipologii de turism existente sau potențiale la nivelul județului: turismul cultural-istoric (inclusiv cel religios sau cel gastronomic și oenologic), ecoturismul, turismul rural și peisagistic, turismul activ și sportiv, turismul de afaceri – MICE, turismul de agrement sau turismul de tip city-break.

Infrastructura de primire a turiștilor, la nivelul județului Dolj este relativ bine dezvoltată, în județ fiind disponibile 115 structuri de cazare cu o capacitate totală de 4.187 de locuri la nivelul anului 2022, conform datelor furnizate de către site-ul Ministerului Economiei, Antreprenoriatului și Turismului. Capitolele următoare ale prezentei strategii oferă o analiză detaliată a elementelor de potențial turistic care contribuie la atractivitatea județului și care fac parte din oferta turistică a acestuia.

2.5. CADRUL SOCIAL

La 1 iulie 2021, conform INS[21], populația județului Dolj era de 679.151 persoane, în scădere cu 0,90% față de anul precedent și cu 4,76% față de anul 2012. Populația județului Dolj reprezintă 32,11% din totalul populației Regiunii de Dezvoltare Sud-Vest Oltenia, și 3,08% din populația României.

Județul Dolj se situează pe primul loc, la nivelul regiunii, din punct de vedere al numărului de locuitori, urmat de județele Olt (422.745 persoane) și Gorj (349.870 persoane). La nivel național se situează pe locul 8, fiind unul dintre cele mai populate județe ale țării, după municipiul București (2.161.347) și județele Iași (976.586), Prahova (775.278), Suceava (763.762), Timiș (760.284), Constanța (758.186) și Cluj (739.575).

FIGURA 6. EVOLUȚIA POPULAȚIEI DUPĂ DOMICILIU ÎN JUDEȚUL DOLJ, ÎN PERIOADA 2012 – 2021

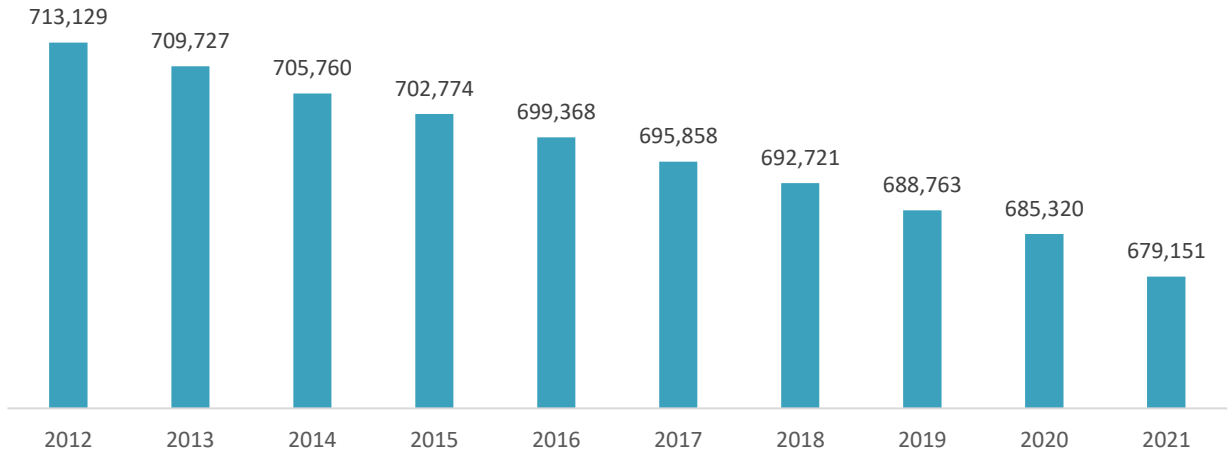

Sursa: Baza de date INS Tempo, prelucrare proprie

Densitatea populației județului este de 83,4 loc./ kmp, fiind, de asemenea, cel mai aglomerat județ din Regiunea de Dezvoltare Sud-Vest Oltenia, urmat de județul Olt (75,6 loc./ kmp). Din punct de vedere al densității medii a populației, județul se situează sub media națională (93,17loc./kmp).

[21] Platforma INS Tempo, POP108B

Distribuția locuitorilor județului, în funcție de mediul de rezidență, este relativ echilibrată, 54,92% din populație regăsindu-se în mediul urban și 45,08% în rural.

2.5.1. STRUCTURA POPULAȚIEI

Din punct de vedere al repartiției pe sexe, populația județului Dolj era alcătuită în anul 2021, din 51,63% bărbați și 48,37% femei.

În ceea ce privește structura pe grupe de vârstă, se observă o îmbătrânire a populației și scăderea populației tinere. Piramida vârstelor la nivelul județului este dominată de populația adultă, cu vârste între 30 și 54 de ani, segmentul cel mai numeros fiind grupa de vârstă 40 – 44 ani.

FIGURA 7. PIRAMIDA VÂRSTELOR PENTRU POPULAȚIA JUDEȚULUI DOLJ, LA 1 IULIE 2021

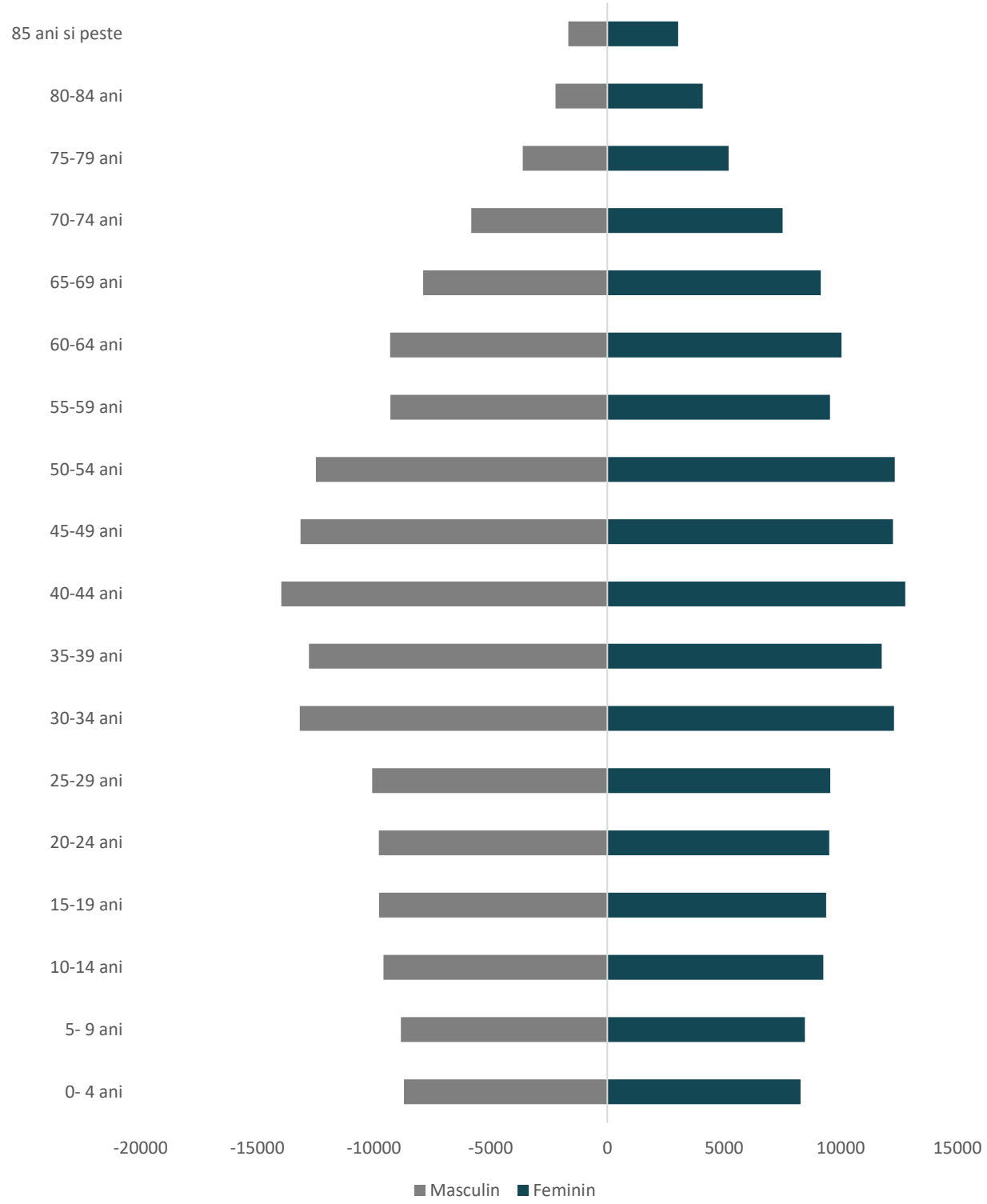

Sursa: Baza de date INS Tempo, prelucrare proprie

În ceea ce privește distribuția pe genuri și medii de rezidență, populația județului este alcătuită din 14,08% tineri (0-14 ani), 67,32% adulți (15 – 64 ani) și 18,60% persoane vârstnice (65 – 85 ani). În general mediul urban concentrează peste jumătate din populația pe fiecare categorie de vârstă.

FIGURA 8. STRUCTURA POPULAȚIEI REZIDENTE PE CATEGORII DE VÂRSTĂ LA NIVELUL JUDEȚULUI DOLJ, LA 1 IULIE 2021

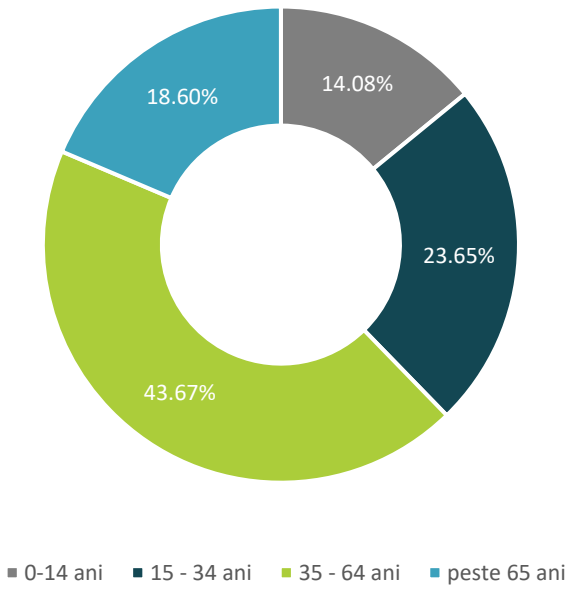

Sursa: Baza de date INS Tempo, prelucrare proprie

Structura pe categorii de vârstă în județul Dolj indică o populație caracterizată de un proces de îmbătrânire, determinat în principal de scăderea natalității, care a condus la o reducere a populației tinere și creșterea ponderii populației vârstnice.

În ceea ce privește serviciile turistice și de agrement din județ, este important să se țină cont de tendința generală de îmbătrânire (tendință prezentă la nivel național). Adaptarea serviciilor și dotărilor la nevoile vârstnicilor va deveni o necesitate în dezvoltarea urbană și teritorială.

Din punct de vedere al impactului asupra turismului, tendințele de scădere a populației și de îmbătrânire demografică care se manifestă la nivelul județului pot avea mai multe efecte negative, în contextul în care potențialul turistic al unei regiuni și tendințele demografice din spațiul geografic respectiv se află într-o relație de interdependență.

Sectorul serviciilor, în general, este dependent de resursele umane, iar calitatea serviciilor este influențată de disponibilitatea și de pregătirea personalului. Lipsa de personal, generată de tendințele de depopulare ale anumitor regiuni, poate afecta negativ potențialul turistic dintr-un anumit teritoriu printr-o slabă deservire. În același timp, potențialul turistic existent poate fi o premisă importantă pentru păstrarea sau activarea unor comunități, prin creșterea și menținerea interesului locuitorilor de a trăi și dezvolta afaceri în zonele de interes turistic.

Totodată, patrimoniul imaterial este în pericol de a fi diminuat sau chiar pierdut, ca urmare a tendințelor demografice de îmbătrânire și reducere a populației. Politicile viitoare în domeniul turismului trebuie să propună măsuri de păstrare a tradițiilor și valorilor locale, care să găsească soluții la efectele negative demografice.

2.5.2. DINAMICA POPULAȚIEI

MIȘCAREA NATURALĂ ȘI MIȘCAREA MIGRATORIE A POPULAȚIEI | Mișcarea naturală și migratorie a populației analizează evoluția numărului, compoziției și distribuției teritoriale a locuitorilor, dar și intrările și ieșirile (nașteri, decese, emigrare, imigrare etc.). În funcție de soldul acestor intrări și ieșiri se poate preconiza evoluția pe termen mediu și lung a populației. Astfel se pot lua decizii de intervenții publice, care să contribuie la menținerea unei structuri echilibrate a populației.

În acest context este necesară asigurarea unei evoluții care să susțină nevoile segmentelor inactive de populație (tinerii și vârstnicii) de către segmentele active (populația în vârstă de muncă).

MIȘCAREA NATURALĂ A POPULAȚIEI | La nivelul județului Dolj, natalitatea a înregistrat o evoluție oscilantă în ultimii 9 ani. Conform Institutului Național de Statistică, în anul 2020, în județ s-au născut 6.090 de persoane, valoarea fiind similară cu anul 2012, când numărul nașterilor a fost de 6.087.

Județul prezintă o rată a natalității oscilantă, de 8.89‰ în 2020 și o rață a mortalității de 14.85‰, în creștere ușoară în ultimii ani. Bilanțul demografic natural sau sporul natural a avut de-a lungul întregii perioade analizate o evoluție oscilantă în județul Dolj, valoarea acestui indicator, la finalul anului 2020, fiind de -5.96‰.

De asemenea, rata sporului natural este în scădere constantă, la nivelul județului, din anul 2018. Această evoluție este influențată de scăderea ușoară a natalității și de creșterea mortalității, în special pe parcursul anului 2020 când mortalitatea a crescut pe teritoriul întregii țări ca urmare a efectelor negative ale pandemiei de COVID – 19.

MIȘCAREA MIGRATORIE A POPULAȚIEI | Pentru evoluția demografică a unui teritoriu, mișcarea migratorie este un proces deosebit de complex. Evoluția acestui fenomen poate echilibra sau dezechilibra bilanțul demografic. Alături de mișcarea naturală a populației, migrația internă și externă de la nivelul unei localități reliefează informații importante cu privire la tendințele de mobilitate a populației.

În anul 2020, soldul schimbărilor de reședință în județul Dolj era negativ (-832), ceea ce indică un număr mai mare de plecări cu reședința față de numărul stabilirilor. Aceeași situație este întâlnită și în cazul soldului schimbărilor de domiciliu a cărui valoare, la nivelul anului 2020 este de -456. Migrația externă este, de asemenea, negativă, valoarea soldului migrator fiind de -308.

Aceste date indică o tendință de depopulare a județului care, alături de sporul natural aflat în declin, au un impact negativ asupra bilanțului demografic. Tendința națională de scădere a mărimii demografice este regăsită și la nivelul județului Dolj, fapt ce conduce la necesitatea implementării unor măsuri pentru creșterea atractivității locale, pentru creșterea calității locuirii și îmbunătățirea serviciilor locale.

STRUCTURA ETNICĂ A POPULAȚIEI | La nivelul județului Dolj structura etnică este dominată de populația de naționalitate română, in proporție de 90,05%. Populația de etnie roma reprezintă 4,52% din totalul populației județului, în timp ce alte etnii sunt reprezentate în ponderi scăzute, sub 1%.

STRUCTURA CONFESIONALĂ A POPULAȚIEI | Structura confesională nu este diversificată la nivelul județului. Se observă că cea mai mare parte a populației aparține religiei ortodoxe (93,76%). Majoritatea religiilor prezente în județ nu depășesc ponderea de 1%.

3. CONTEXTUL DEZVOLTĂRII SECTORULUI TURISTIC

3.1. CADRUL LEGISLATIV ȘI INSTITUȚIONAL EXISTENT

Cadrul legislativ care coordonează activitatea turistică precum și implementarea prezentei strategii este următoarea:

ARHEOLOGIA:

- Legea nr. 150 din 24 iulie 1997 privind ratificarea Convenției europene pentru protecția patrimoniului arheologic (revizuita), adoptata la Valetta la 16 ianuarie 1992;
- ORDONANȚA nr. 43/2000 privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național, republicată, cu modificările ulterioare.

MONUMENTE ISTORICE:

- Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, republicată;
- Legea nr. 157/1997, privind ratificarea convenției pentru protejarea Patrimoniului arhitectural al Europei, adoptată la Granada la 03.10.1985și semnată de România la 22.06.1996, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 274 /13.10.1997;
- Legea nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a III-a – Zone protejate;
- Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul modificată și completată cu Legea nr. 289 / 2006;
- ORDONANȚA nr. 47/2000 privind stabilirea unor măsuri de protecție a monumentelor istorice care fac parte din Lista patrimoniului mondial, cu modificările și completările ulterioare;
- HOTĂRÂREA nr. 1268/2010 privind aprobarea Programului de protecție și gestiune a monumentelor istorice înscrise în Lista patrimoniului mondial UNESCO;
- Legea nr. 26/2008 privind protejarea patrimoniului cultural imaterial;
- HG nr. 886/2008 pentru aprobarea Normelor de clasare a bunurilor culturale mobile;
- HG nr. 691/23 septembrie 2019 privind utilizarea fondurilor obținute din aplicarea timbrului monumentelor istorice.

PATRIMONIU TEHNIC:

- Legea nr. 6/2008 privind regimul juridic al patrimoniului tehnic și industrial.

SPRIJIN FINANCIAR PENTRU PROIECTE TURISTICE:

- Ordonanța de urgență nr. 10/2021 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 224/2020 privind unele măsuri pentru acordarea de sprijin financiar pentru întreprinderile din domeniul turismului, structuri de cazare, structuri de alimentație și agenții de turism, a căror activitate a fost afectată în contextul pandemiei de COVID-19, precum și privind unele măsuri fiscale.

TURISM – LEGISLAȚIE NAȚIONALĂ:

- OG nr. 107/1999 privind activitatea de comercializare a pachetelor de servicii turistice, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 170/2016 privind impozitul specific unor activități;
- Norme metodologice din 10 iunie 2013 privind eliberarea certificatelor de clasificare a structurilor de primire turistice cu funcțiuni de cazare și alimentație publică, a licențelor și brevetelor de turism;
- Ordinul Ministerului Turismului 874/ 10.10.2019 pentru modificarea OMT 1183/2018;
- OG nr. 58/1998 privind organizarea și desfășurarea activității de turism în România;
- OG nr. 2/2018 privind pachetele de servicii de călătorie și serviciile de călătorie asociate, precum și pentru modificarea unor acte normative;
- Ordinul nr. 1183/2018 pentru aprobarea modelului, conținutului, modalității de depunere și gestionare a „Declarației privind activitatea desfășurată de către agențiile de turism organizatoare";
- Ordinul nr. 1387/2015 pentru aprobarea contractului de comercializare a pachetelor de servicii turistice;
- Ordinul ministrului turismului nr. 156 din 15 ianuarie 2019 pentru aprobarea Procedurilor de garantare a sumelor plătite de călători în legătură cu pachetele de servicii de călătorie/serviciile de călătorie asociate în cazul insolvenței agenției de turism organizatoare și procedurile de despăgubire a călătorilor;
- HG nr. 1267/2010 privind eliberarea certificatelor de clasificare, a licențelor și brevetelor de turism;
- Ordinul 65/2013 pentru aprobarea normelor metodologice privind eliberarea certificatelor de clasificare a structurilor de primire turistice cu funcțiuni de cazare și alimentație publică, a licențelor și brevetelor de turism – modificat prin Ordinul nr. 1179/2018;
- Ordinul nr. 1179/2018 pentru modificarea și completarea Normelor metodologice privind eliberarea certificatelor de clasificare a structurilor de primire turistice cu funcțiuni de cazare și alimentație publică, a licențelor și brevetelor de turism, aprobate prin Ordinul președintelui Autorității Naționale pentru Turism nr. 65/2013;
- OUG 34/2014 privind drepturile consumatorilor în cadrul contractelor încheiate cu profesioniștii, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 427, în data de 11 iunie 2014;
- HG nr. 571 din 8 august 2019 privind aprobarea Strategiei pentru dezvoltarea turismului balnear;
- HG nr. 358 din 30 mai 2019 privind aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare a ecoturismului – context, viziune și obiective – 2019-2029;
- HG nr. 558 din 4 august 2017 privind aprobarea Programului pentru dezvoltarea investițiilor în turism – Masterplanul investițiilor în turism – și a criteriilor de eligibilitate a proiectelor de investiții în turism.

TURISM – LEGISLAȚIE EUROPEANĂ:

- Directiva nr. 2302/2015 privind pachetele de servicii de călătorie și serviciile de călătorie asociate;
- Directiva 2006/123/CE privind serviciile în cadrul pieței interne;
- Directiva nr. 112/2006 privind sistemul comun privind taxa pe valoarea adăugată;
- Directiva 2005/29/CE privind practicile comerciale neloiale ale întreprinderilor de pe piața internă față de consumatori și de modificare a Directivei 84/450/CEE a Consiliului, a Directivelor 97/7/CE,

98/27/CE și 2002/65/CE ale Parlamentului European și ale Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004 al Parlamentului European și al Consiliului;

- Directiva 2000/31/CE privind anumite aspecte juridice ale serviciilor societății informaționale, în special ale comerțului electronic, pe piața internă (directiva privind comerțul electronic);
- Directiva 2008/52/CE privind anumite aspecte ale medierii în materie civilă și comercială;
- Regulamentul 2004/261/CE de stabilire a unor norme comune în materie de compensare și de asistență a pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 295/91;
- Regulamentul 2011/181/CE privind drepturile pasagerilor care călătoresc cu autobuzul și autocarul;
- Regulamentul 1371/2007/1371/CE privind drepturile și obligațiile călătorilor din transportul feroviar.

3.2. CADRUL STRATEGIC ȘI DE PROGRAMARE

Cadrul financiar multianual este reglementat cu fiecare Stat Membru printr-un Acord de Parteneriat, încheiat la fiecare 7 ani ce oferă posibilități de finanțare și un cadru financiar multianual. În calitate de Stat Membru, România trebuie să se alinieze la aceste priorități și politici atât la nivel național, cât și la nivel local și sectorial, fiind astfel urmărită adaptarea documentelor strategice la contextul strategic european și la instrumentele de suport disponibile.

Realizarea Strategiei de Turism a Județului Dolj pentru perioada 2021-2027, incluzând identificarea brandului de judet și elaborarea unui plan de promovare și marketing turistic al județului, este marcată de necesitatea actualizării obiectivelor și priorităților de dezvoltare ale județului Dolj în contextul următoarei perioade de programare, precum și de adaptarea la noul context strategic european.

Strategia va lua în considerare și va integra: tendințele actuale și cele de perspectivă în dezvoltarea județului Dolj, problemele majore și potențialul de dezvoltare care ar putea contribui la adresarea acestora, strategiile sectoriale relevante, planurile de dezvoltare la nivel local, județean, regional, național și european, planurile și proiectele de mare anvergură care influențează dezvoltarea județului, politicile, liniile directoare la nivel local, județean, regional și național, liniile directoare ale documentelor strategice și de politici sectoriale la nivelul Uniunii Europene, precum și alte aspecte majore care marchează dezvoltarea Uniunii Europene.

Astfel, acest proces este necesar să fie bazat pe o abordare integrată și este important să se țină cont de contextul mai amplu al tendințelor directoare atât de la niveluri superioare (contextul european, național și regional), cât și de la nivel județean și local.

3.2.1. CONTEXTUL EUROPEAN

AGENDA 2030 PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ A UE reprezintă noul cadru global de dezvoltare durabilă și stabilește 17 obiective de dezvoltare durabilă (ODD), în toate domeniile esențiale ale societății umane. Aceasta a fost adoptată de liderii mondiali în anul 2015, iar obiectivele la care agenda face referire pun un mare accent pe sectorul cultural și patrimoniu, vizând așadar, dezvoltarea turismului și promovarea acestuia. Fiecare dimensiune din cei 4 indicatori tematici pentru cultură în Agenda 2030, combină mai multe obiective și ținte ale ODD pentru a surprinde contribuția culturii la dezvoltarea durabilă. Cadrul

acordă prioritate domeniilor care sunt relevante pentru mandatul UNESCO în domeniul culturii și turismului.

Printr-un cadru de indicatori tematici se măsoară și se monitorizează progresul contribuției culturale și turistice la implementarea la nivel național și local a obiectivelor și țintelor Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă. Cadrul indicatorilor evaluează atât rolul culturii ca sector de activitate, cât și contribuția transversală a culturii în diferite ODD și domenii politice, unul dintre acestea fiind chiar turismul.

PROGRAMUL DE COOPERARE TRANSFRONTALIERĂ ROMÂNIA-BULGARIA își propune îmbunătățirea dezvoltării zonei de graniță româno-bulgare în perioada 2021-2027.

În perioada 2021-2027, Programul Interreg VI-A România-Bulgaria va finanța proiecte comune privind mobilitate și conectivitatea, protecția mediului și adaptarea la schimbările climatice, educație, turism și cultură, precum și EuroVeloRoute 6.

Susținut de bogatul patrimoniu natural și cultural, turismul ar putea oferi condiții bune pentru diversificarea economică în întreaga zonă transfrontalieră, dar potențialul său rămâne neexploatat. Cele două părți ale regiunii de frontieră împărtășesc un patrimoniu istoric și cultural comun semnificativ - de exemplu, vestigii din epoca romană, situri religioase, tradiții. Există numeroase atracții de-a lungul Dunării, inclusiv fluviul în sine.

Cu toate acestea, turismul și patrimoniul nu sunt exploatate la întregul lor potențial. Această situație este generată de o varietate de factori, cum ar fi: calitatea slabă a infrastructurii turistice (cazare calitativă, paturi, facilități conexe), degradarea și poluarea siturilor (în cazul siturilor naturale), accesibilitate limitată și infrastructură de transport slab dezvoltată, lipsa serviciilor de sprijin și promovarea ineficientă, precum și lipsa forței de muncă (muncitori calificați). În același timp, oferta turistică nu este coordonată la nivel transfrontalier.

Programul propune astfel realizarea unei mai bune legături transfrontaliere a județului Dolj cu teritoriul vecin bulgar, precum și utilizarea fluviului Dunărea în scop turistic și cultural. Printre principalele direcții de investiții enunțate se numără și:

- Investițiile în lanțul valoric al turismului, ce ar putea contribui, de asemenea, la revitalizarea economică și ar putea crește atractivitatea regiunii ca destinație de turism ecologic/patrimoniu cultural;
- Dezvoltarea în continuare a rutei Eurovelo 6 în regiunea transfrontalieră, care ar contribui mai departe la stimularea activității turistice, consolidarea economiei locale și ar oferi, totodată, un coridor de transport durabil între așezările de-a lungul Dunării;
- Promovarea dezvoltării locale, culturii, a patrimoniului natural, a turismului durabil și a securității, integrată și favorabilă incluziunii sociale, economice și de mediu, în alte zone decât cele urbane.

STRATEGIA UE PENTRU REGIUNEA DUNĂRII este a doua strategie macro-regională a UE, adaptată la specificul regiunii dunărene la care participă 14 state: nouă state membre UE (Austria, România, Bulgaria, Cehia, Croația, Germania – ca stat federal și prin landurile Baden-Württemberg și Bavaria, Slovacia, Slovenia, Ungaria) și cinci state ne-membre UE (Bosnia-Herțegovina, Muntenegru, Serbia, Republica Moldova și Ucraina).

Strategia este structurată pe patru mari obiective (piloni), fiecărui obiectiv (pilon) corespunzându-i domenii specifice de acțiune:

- Interconectarea regiunii Dunării;
- Protejarea mediului în regiunea Dunării;
- Creșterea prosperității în regiunea Dunării;

- Consolidarea regiunii Dunării.

Ariile prioritare care fac referire la zona României, cu un accent pe județul Dolj sunt următoarele: consolidarea regiunii Dunării, promovarea culturii și a turismului, a contactelor directe între oameni și gestionarea riscurilor de mediu.

Beneficiile majore amintite pe care Strategia le aduce României și implicit asupra județului Dolj sunt[22]:

- Dezvoltarea calității vieții, prin creșterea competitivității și a atractivității localităților dunărene;
- Obținerea de avantaje economice prin încheierea de parteneriate de afaceri și prin cooperări între sectorul public și cel privat;
- Atragerea de investiții în domenii strategice precum infrastructurile de transport, mediu și energie;
- Angrenarea factorilor de decizie din România într-un nou format de cooperare transnațională, care va genera transfer de expertiză și competențe la nivelul administrației locale;
- Contribuția la creșterea capacității de absorbție a fondurilor structurale și de investiții ce revin României.

EUROPEAN CHARTER FOR SUSTAINABLE TOURISM IN PROTECTED AREAS este un proces care cuprinde 3 părți, respectiv: I. Destinații durabile, II. Parteneri durabili în zonele protejate și III. Operatori de turism durabili în zonele protejate. În cadrul acestora se propun o serie de principii pentru dezvoltarea turismului în ariile protejare, fiind un instrument practic de gestionare care permite ariilor protejate să dezvolte turismul în mod durabil.

Documentele promovează o serie de principii care ar trebui să reglementeze modul în care turismul este dezvoltat și gestionat în zonele protejate, astfel:

- Îmbunătățire continuă – Dezvoltarea și gestionarea turismului ar trebui să asigure o îmbunătățire continuă a impactului redus asupra mediului, a satisfacției vizitatorilor, a performanței economice, a prosperității locale și a calității vieții, necesitând o monitorizare și o raportare periodică a progreselor și a rezultatelor;
- Planificarea eficientă a turismului durabil – Dezvoltarea și gestionarea durabilă a turismului ar trebui să fie ghidate de un plan bine documentat care să stabilească obiectivele și acțiunile convenite;
- Implicarea tuturor părților interesate/stakeholderilor – Toți cei vizați de dezvoltarea unui turism durabil ar trebui să poată participa la deciziile privind dezvoltarea și gestionarea acestuia, iar activitățile de parteneriat ar trebui încurajate;
- Contribuirea la o dezvoltare durabilă – Turismul ar trebui să respecte principiile dezvoltării durabile, ceea ce înseamnă abordarea tuturor aspectelor legate de impactul său asupra mediului, social și economic pe termen scurt și lung;
- Protejarea are prioritate – O prioritate fundamentală pentru dezvoltarea și gestionarea turismului durabil ar trebui să fie protejarea patrimoniului natural și cultural al zonei și creșterea gradului de conștientizare, înțelegere și apreciere a acestuia.

Principalele priorități ale Uniunii Europene se referă la încurajarea competitivității, la promovarea turismului sustenabil, responsabil și de calitate, la consolidarea imaginii Europei ca destinație sustenabilă și la maximizarea potențialului politicilor financiare în scopul dezvoltării turismului.

[22] http://www.mae.ro/strategia-dunarii

EUROPA, DESTINAȚIA TURISTICĂ FAVORITĂ LA NIVEL MONDIAL – UN NOU CADRU POLITIC PENTRU TURISMUL EUROPEAN ADOPTATĂ DE UNIUNEA EUROPEANĂ, definește o politică de dezvoltare turistică, având ca scop sporirea contribuției acestei industrii la dezvoltarea ocupării forței de muncă și a cooperării între statele membre, încurajând promovarea exemplelor de bună practică.

Comisia Europeană se concentrează asupra unor direcții de acțiune care vizează în principal sporirea cererii turistice, atât în cadrul Uniunii Europene, cât și în exteriorul acesteia, diversificarea produselor și serviciilor turistice, precum și promovarea Europei ca destinație unică. În completarea acestor priorități, este necesară inclusiv dezvoltarea inovării în industria turistică prin accelerarea integrării instrumentelor și serviciilor societății informaționale în ansamblul activităților turistice, în special în activitățile desfășurate de IMM-uri.

Extinderea perioadei sezonului turistic reprezintă o altă provocare a Comisiei, pentru a spori astfel productivitatea diferitelor întreprinderi. Competitivitatea este un element deosebit de important în contextul promovării turismului durabil, responsabil și de calitate.

STRATEGIA PATRIMONIULUI CULTURAL EUROPEAN PENTRU SECOLUL XXI definește rolul și obiectivele în raport cu patrimoniul cultural în Europa și orientează spre o bună guvernanță și participare la gestionarea și la punerea în valoare a patrimoniului.

Aceasta vizează în același timp, soluții inovative pentru a îmbunătăți mediul și calitatea vieții cetățenilor. Astfel, se consideră că strategia pune accentul pe faptul că patrimoniul cultural, prin toate componentele sale, tangibile și intangibile, este un factor cheie pentru ca societățile să se concentreze din nou asupra dialogului dintre culturi, respectului pentru identități și diversitate și asupra sentimentului de apartenență la o comunitate a valorilor.[23]

Strategia are la bază trei componente, iar acestea vizează următoarele:

- Componenta "socială" – valorifică bunurile de patrimoniu pentru a promova diversitatea, capacitarea comunităților patrimoniale și guvernanța participativă;
- Componenta de "dezvoltare teritorială și economică" – caută să consolideze contribuția patrimoniului la dezvoltarea durabilă, bazată pe resurse locale, turism și ocuparea forței de muncă;
- Componenta de "cunoaștere și educație" – se concentrează pe patrimoniu, educație, cercetare și probleme ale instruirii continue, prin înființarea de centre de cunoaștere a patrimoniului și pentru instruire în meșteșuguri și profesiuni prin programe adecvate de învățare, instruire și cercetare.

O serie de **ALTE DOCUMENTE CU CARACTER STRATEGIC LA NIVEL EUROPEAN** reglementează și stabilesc dezvoltarea sectorului cultural și au implicații directe asupra dezvoltării turismului: Noua agendă europeană pentru cultură, Convenția privind protecția și promovarea diversității expresiilor culturale, European Framework for Action on Cultural Heritage, Convenția privind protecția patrimoniului mondial, cultural și natural, Convenția pentru protecția patrimoniului arhitectural al Europei, Agenda 21 pentru Cultură, demers al Comitetului pentru Cultură, Rezoluția Parlamentului European privind promovarea sectoarelor culturale și creative europene ca surse de creștere economică și generatoare de locuri de muncă sau Planul de lucru în domeniul culturii pentru perioada 2019-2022.

3.2.2. CONTEXTUL NAȚIONAL

STRATEGIA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI PENTRU DEZVOLTAREA TURISMULUI 2019-2030 este un plan strategic format din 2 volume— Evaluarea sectorului turistic în România și Strategia și Planul de Acțiune.

[23] https://patrimoniu.ro/images/ST21-ROMANA.pdf

Volumul 1[24] include analiza stării actuale a sectorului turistic din România, precum și provocările și oportunitățile cu care se confruntă acesta în încercarea de a se dezvolta în mod sustenabil în următorii zece ani.

Volumul 2[25] reprezintă un rezumat al procesului, constatărilor și recomandărilor, precum și planul de acțiune pentru implementarea strategiei, inclusiv activitățile specifice, obiectivele de referință care trebuie îndeplinite și responsabilii pentru fiecare dintre acestea.

Pentru a răspunde problemelor identificate, strategia stabilește două obiective generale care pot să fie sprijinite prin dezvoltarea turismului și care contribuie la dezvoltarea socio-economică a comunităților locale:

- Sprijinirea creării de locuri de muncă în comunitățile locale, inclusiv pentru grupurile vulnerabile, precum femeile, tinerii și persoanele din mediul rural, prin dezvoltarea sustenabilă a turismului;
- Creșterea ponderii turismului în economie.

Mai mult, strategia subliniază viziunea ca până în anul 2030, România să fie o destinație turistică bine cunoscută, de înaltă calitate, disponibilă pe parcursul întregului an, valorificând unicitatea patrimoniului său cultural și natural și oferind servicii la standarde internaționale.

În modelarea acestei strategii s-au respectat următoarele principii, care trebuie preluate ulterior la elaborarea programelor sau în implementarea măsurilor specifice:

- Trebuie avute în vedere cele mai actuale tendințe ale cererii și ofertei: este necesară promovarea cu precădere a unor oferte de produse de natură să prelungească durata șederii și cheltuielile per turist;
- Supra-turismul, un factor care trebuie avut în vedere în procesul de planificare;
- Sustenabilitatea ca aspect transversal;
- Consolidarea legăturilor cu agricultura, acvacultura, industria alimentară și alte ramuri de activitate;
- Capacitatea de reziliență la schimbările climatice, un factor esențial care trebuie avut în vedere pentru investițiile propuse;
- Asigurarea unei abordări graduale în ceea ce privește investițiile, pe baza unor evaluări realiste ale gradului de pregătire a pieței;
- Aplicarea unor tactici relevante pentru accesul pe piețele-țintă;
- Implementarea unei abordări strategice inteligente;
- Implementarea bazată pe încredere reciprocă, înțelegere și un nivel ridicat de participare.

PLANUL DE ACȚIUNE PENTRU VALORIFICAREA PATRIMONIULUI CULTURAL ÎN VEDEREA SPORIRII COMPETITIVITĂȚII TURISMULUI (2022) propune valorificarea patrimoniului național cultural în vederea creșterii competitivității economice și promovarea transformării socio-economice durabile în zonele rurale și defavorizate. Prin intermediul a 6 acțiuni principale și 8 acțiuni secundare, care cuprind entitățile responsabile, termenele limită, bugetele și modalitatea de monitorizare, documentul reprezintă abordarea

[24] http://b2b-strategy.ro/b2b/wp-content/uploads/Strategia-na%C8%9Bional%C4%83-a-Rom%C3%A2niei-pentru-dezvoltarea-turismului-Volumul-1.pdf
[25] http://sgg.gov.ro/1/wp-content/uploads/2020/09/Strategia-de-Dezvoltare-Turistic%C4%83-a-Rom%C3%A2niei-volum-2-Strategia-%C8%99i-Planul-de-Ac%C8%9Biune.pdf

interdisciplinară necesară pentru ca instituțiile publice și mediul privat din România să dezvolte și diversifice ofertele turistice culturale.

Un alt scop este conștientizarea la nivel internațional a faptului că România este o destinație culturală cu obiective și atracții turistice de valoare europeană și universală.

Planul de acțiune trasează liniile directoare în vederea realizării următoarelor[26]:

- Activitatea de cartografiere a zonelor geografice pentru identificarea destinațiilor optime privind înființarea și operaționalizarea Organizațiilor de Management al Destinațiilor (OMD);
- Stabilirea locurilor cu impact național și internațional ce pot fi utilizate pentru promovarea turismului în România și care vor contribui la promovarea dezvoltării socio-economice durabile în zonele rurale și defavorizate;
- Investițiile ce urmează a se finanța în cadrul componentei C 11 din PNRR privind restaurarea unor obiective unice – bisericile fortificate, mănăstirile din Moldova, capodoperele arhitecturale din lemn, cetățile dacice, satele tradiționale, cetățile, castelele etc.

STRATEGIA NAȚIONALĂ DE DEZVOLTARE REGIONALĂ (2014-2020) este viziunea Guvernului României privind dezvoltarea regională, prin care se stabilesc prioritățile de dezvoltare ale regiunilor, precum și relațiile instituționale care să faciliteze corelarea cu strategiile sectoriale.

Acest document reprezintă baza strategică pentru fundamentarea programelor de finanțare din fonduri externe/comunitare, naționale, regionale și/sau locale care au ca scop dezvoltarea regională. Abordarea SNDR este corelată cu cea a Planurilor pentru Dezvoltare Regională elaborate de Agențiile pentru Dezvoltare Regională, respectiv propune o viziune largă pentru a include activități care pot fi finanțate din multiple surse de finanțare (buget național, buget local, instrumente structurale/alte instrumente financiare).

Dezvoltarea durabilă a turismului este una din cele 7 priorități de dezvoltare regională identificată. Se consideră că îmbunătățirea infrastructurii zonelor turistice și a serviciilor conexe va conduce la creșterea calitativă a ansamblului condițiilor de practicare a turismului, cu impact direct asupra creșterii cererii de turism pentru România, ca destinație turistică europeană, dar și asupra creșterii calității vieții și a competitivității regiunilor. Cele două domenii de intervenție identificate sunt:

- Valorificarea durabilă a patrimoniului cultural cu potențial turistic (restaurarea, protecția și valorificarea prin turism a patrimoniului cultural);
- Crearea / modernizarea infrastructurii specifice de turism în vederea creșterii atractivității și competitivității regiunilor prin: crearea infrastructurii de agrement, valorificarea potențialului balnear și valorificarea specificului local.

PROGRAMUL PENTRU DEZVOLTAREA INVESTIȚIILOR ÎN TURISM – MASTER PLANUL INVESTIȚIILOR ÎN TURISM (HOTĂRÂRE nr. 558 din 4 august 2017) prevede activități majore în domeniul turismului, precum: dezvoltarea turismului de sănătate, a domeniului schiabil, a infrastructurii turistice de agrement dar și dezvoltarea echilibrată și integrată a zonei turistice din Delta Dunării și a stațiunilor de pe litoralul Mării Negre, a infrastructurii turistice de-a lungul Dunării și cea din zona montană înaltă și, nu în ultimul rând, extinderea infrastructurii de vizitare din ariile naturale protejate, altele decât cele din zona montană.

Programul are ca obiectiv principal dezvoltarea comunităților locale din zonele cu potențial turistic ridicat, prin creșterea investițiilor publice în infrastructura turistică. De asemenea, se urmărește dezvoltarea

[26] https://mfe.gov.ro/wp-content/uploads/2022/03/18270a91105dfcca722c6c5007b4c31a.pdf

competitivă a turismului prin identificarea, evaluarea, prioritizarea pe forme de turism și o direcționare eficientă a investițiilor publice, dezvoltarea unei rețele de destinații turistice competitive pe plan internațional, valorificarea durabilă a specificului local și a elementelor de identitate națională prin turism și promovarea unei abordări integrate a politicii turistice la nivelul regiunilor, prin dezvoltarea durabilă a turismului.

MASTER PLAN PENTRU DEZVOLTAREA TURISMULUI NAȚIONAL 2007-2026 prezintă un cadru general al politicilor pentru dezvoltarea și managementul durabil al industriei turismului în ceea ce privește resursele naturale și culturale. Acesta reprezintă politica umbrelă care include diferite planuri și strategii, descrise în așa fel încât să optimizeze contribuția sectorului la economia națională.

Masterplanul pentru dezvoltarea turismului Național al României 2007-2026 cuprinde următoarele obiective:

- Aducerea economiei și societății românești la nivelul existent în Țările Uniunii Europene;
- Creșterea calității vieții;
- Creșterea și încurajarea investițiilor în toate domeniile adiacente ale turismului;
- Stimularea creării de locuri de muncă;
- Stimularea dezvoltării;
- Consolidarea sporirii și păstrării patrimoniului cultural;
- Contribuția la dezvoltarea și conservarea resurselor materiale și naturale din întreaga țară;
- Distribuirea beneficiilor turismului în toate regiunile României;
- Creșterea încasărilor valutare.

PLANUL DE AMENAJARE A TERITORIULUI NAȚIONAL reprezintă sinteza programelor strategice de dezvoltare sectorială, pe termen mediu și lung, iar acesta se întocmește pe secțiuni specializate care se referă la aspectele de interes major pentru dezvoltarea echilibrată și durabilă a teritoriului național.

Secțiunea a VIII-a, a fost actualizată conform Hotărârii 874/2021 și reprezintă secțiunea zonelor cu resurse turistice și zone cu resurse naturale și antropice, ce prevede o serie de unități administrativ-teritoriale cu resurse turistice care sunt enumerate în anexele la Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 142 / 2008.

Astfel sunt selectate o serie de areale turistice, în baza unor criterii precum resursele turistice naturale, resursele turistice antropice, infrastructura specific turistică și infrastructura tehnică. Pe teritoriul județului Dolj s-au identificat următoarele unități administrativ-teritoriale cu resurse naturale și antropice mari și foarte mari:

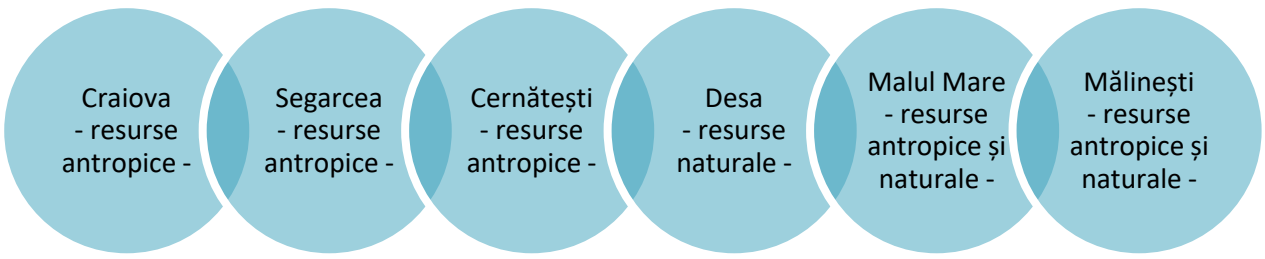

Cu toate acestea, în cadrul acestor unități administrativ-teritoriale s-au remarcat probleme la nivelul infrastructurii tehnice și la nivelul infrastructurii turistice.

STRATEGIA PENTRU CULTURĂ ȘI PATRIMONIU NAȚIONAL 2016-2022 stabilește priorități care influențează sectorul turismului prin intermediul realizării, modernizării și exploatării de rețele și trasee

cultural-turistice care promovează monumentele sau locurile înscrise în Lista Patrimoniului Mondial UNESCO și posibila conectare a acestora cu unele monumente de categoria A sau B din vecinătate sau cu cele relevante în contextul cultural respectiv.

De asemenea, se promovează conectarea itinerariilor culturale tematice din spațiul românesc cu trasee similare de la nivel european / internațional, inclusiv prin includerea monumentelor istorice și a peisajelor culturale-naturale în traseele realizate de operatorii de turism.

STRATEGIA NAȚIONALĂ PRIVIND PROTEJAREA MONUMENTELOR ISTORICE 2022-2032 stabilește și reglementează dezvoltarea sectorului cultural și prezintă implicații directe și asupra dezvoltării turismului durabil. Astfel, patrimoniul cultural este recunoscut drept resursă nonregenerabilă pentru dezvoltarea societății, resursă a cărei valorificare durabilă și conservare integrată sunt esențiale pentru generațiile actuale și viitoare.

STRATEGIA NAȚIONALĂ PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ A ROMÂNIEI 2030 stabilește obiective concrete pentru trecerea, într-un interval de timp rezonabil și realist, la modelul de dezvoltare generator de valoare adăugată, propulsat de interesul pentru cunoaștere și inovare, orientat spre îmbunătățirea continuă a calității vieții oamenilor și a relațiilor dintre ei în armonie cu cadrul natural. Obiectivul strategiei pentru anul 2030 promovează apropierea semnificativă a României de nivelul mediu din acel an al țărilor membre ale UE din punctul de vedere al indicatorilor dezvoltării durabile.[27]

Acest document strategic urmărește o dezvoltare durabilă în raport cu 17 obiective: fără sărăcie, foamete zero, sănătate și bunăstare, educație de calitate, egalitate de gen, apă curată și sanitație, energie curată și la prețuri accesibile, muncă decentă și creștere economică, industrie, inovație și infrastructură, inegalități reduse, orașe și comunități durabile, consum și producție responsabile, acțiune în domeniul schimbărilor climatice, viață acvatică, viața terestră, pace, justiție și instituții eficiente, parteneriate pentru realizarea obiectivelor.

Printre țintele stabilite până în anul 2030, evidențiate în Strategia Națională pentru dezvoltare durabilă a României 2030, se numără și următoarele:

- Realizarea unui turism competitiv pe termen lung, dezvoltarea agroturismului, ecoturismului, turismului rural, balnear și cultural și îmbunătățirea imaginii României ca destinație turistică;
- Valorificarea resurselor culturale specifice pe plan local prin protejarea patrimoniului cultural, identității culturale și îndeletnicirilor tradiționale (artizanale, artistice, culinare) sau încurajarea dezvoltării în continuare a agroturismului.

3.2.3. CONTEXTUL REGIONAL ȘI JUDEȚEAN

PLANUL DE DEZVOLTARE REGIONALĂ (PDR) AL REGIUNII SUD-VEST OLTENIA 2021-2027 elaborat de către Agenția de Dezvoltare Sud-Vest Oltenia reprezintă un document de planificare strategică ce are ca obiectiv susținerea dezvoltării regionale. Aceasta pune în evidență importanța județului Dolj la nivel regional și are ca scop promovarea dezvoltării durabile și îmbunătățirea calității vieții populației, astfel încât această regiune să devină competitivă pe termen lung și atractivă pentru investiții.

Planul de Dezvoltare Regională reprezintă atât o reflectare a nevoilor de dezvoltare a regiunii, în vederea reducerii cât mai rapide a decalajelor existente față de regiunile mai dezvoltate din UE, cât și un instrument de prioritizare a investițiilor în regiune.

[27] https://insse.ro/cms/files/IDDT2012/StrategiaDD.pdf

Oportunități de dezvoltare a turismului în Oltenia rezidă în valorificarea potențialului turistic autohton al zonelor cu statut incipient sau mediu de dezvoltare, iar la nivelul județului Dolj au fost identificate următoarele localități: Gighera, Urzicuța, Zăval, Ciuperceni, Calafat, Cetate și Desa.

STUDIU PRIVIND DEZVOLTAREA TURISMULUI LA NIVEL REGIONAL (SUD-VEST OLTENIA) analizează aspecte raportate la turismul zonelor de la nivel regional și cuprinde 5 secțiuni:

- Cadrul general și potențial de dezvoltare a turismului la nivel regional;
- Importanța socio-economică a turismului. Analiză principalilor indicatori de dezvoltare a turismului la nivel regional;
- Strategia de dezvoltare a turismului pe termen scurt (2014) mediu (2020) și lung (2030);
- Portofoliu de proiecte strategice pentru dezvoltarea sectorului turistic pentru perioada 2014-2020;
- Consultarea actorilor din teritoriu – prezentarea evenimentelor și a rezultatelor.

În cadrul studiului[28], sunt identificate la nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia, zone cu potențial de dezvoltare turistică și care pot accede în „Lista localităților atestate ca stațiuni turistice de interes național, respectiv local". Din cadrul județului Dolj sunt menționate următoarele localități: Gighera, Urzicuța, Bechet, Segarcea și Zăval.

De asemenea, pentru județul Dolj este menționat potențialul turistic de mare diversitate, care oferă posibilitatea practicării unei largi game de forme de turism și care ar trebui promovat în următorii ani. Au fost identificate astfel peste 10 forme de turism existente la nivelul județului Dolj printre care: turismul istoric, turismul ecumenic, turismul rural, agroturismul, turismul de tranzit, turismul sportiv (vânătoare și pescuit), turismul balnear, turismul de croazieră și de agrement, turismul de odihnă și de recreere, ecoturismul etc.

POLUL DE COMPETITIVITATE TURISM OLTENIA – INOVARE ȘI TRADIȚII ÎN TURISM – TUROLT INOTT s-a constituit în anul 2012 în cadrul județelor din Regiunea Sud-Vest Oltenia, iar direcțiile strategice ale acestuia au fost marcate prin Strategia de Dezvoltare a Polului de Competitivitate. Aceasta cuprinde analiza sectorului turistic la nivel regional, oportunitățile de dezvoltare și proiectele comune propuse de membrii polului, vizând investiții în infrastructura de afaceri, activități de cercetare-dezvoltare-inovare și activități suport de tip „soft".

Obiectivul general al polului îl reprezenta creșterea competitivității sectorului turistic din regiunea Sud-Vest Oltenia, prin construirea unui brand regional unitar și inovarea produsului turistic, astfel că în anul 2020 poziția Olteniei ca destinație turistică românească pe plan național și internațional să fie îmbunătățită, iar fluxul turistic anual să crească cu 15% (circa 50.000 turiști pe an).

Mai mult, obiectivele specifice vizează următoarele aspecte:

- Dezvoltarea, modernizarea și întreținerea infrastructurii relevante pentru facilitarea, dezvoltarea și promovarea turismului și a firmelor implicate;
- Definirea identității și a brandului turistic regional și promovarea Polului;
- Dezvoltarea unor instrumente inovatoare de marketing și creație a produselor turistice;
- Valorificarea resurselor naturale și dezvoltarea turismului sustenabil;
- Dezvoltarea instruirii și formării pe teme relevante pentru sectorul turistic, din perspectiva stabilizării și extinderii pieței forței de muncă în sectorul turistic;

[28] https://www.adroltenia.ro/wp-content/uploads/2014/05/STUDIU-TURISM-FINAL.pdf

- Îmbunătățirea capacității organizatorice și de accesare a fondurilor și implementare a proiectelor din partea membrilor Polului.

La nivel județean, **STRATEGIA DE DEZVOLTARE A JUDEȚULUI DOLJ 2021-2027** reprezintă o bază strategică în planificarea direcțiilor viitoare de acțiune în scopul unei dezvoltări eficiente și corelate. Aceasta face posibilă coordonarea activă a proceselor de dezvoltare care au loc în teritoriu, luarea în considerare a caracteristicilor locale, a schimbărilor din mediul exterior și face posibilă abordarea proactivă și inovativă.

Pentru următoarea perioadă de programare, direcțiile de dezvoltare, obiectivele strategice, obiectivele de dezvoltare comune, axele prioritare, respectiv măsurile și proiectele propuse aferente Strategiei de Dezvoltare a Județului Dolj pentru perioada 2021-2027 sunt orientate către următoarele direcții strategice care acoperă majoritatea domeniilor economico-sociale și culturale ale județului:

- Creșterea nivelului de trai la nivelul județului;
- Încurajarea dezvoltării economiei județului prin măsuri care vizează diversificarea economică.

Prin Strategia de Dezvoltare a Județului Dolj pentru perioada 2021-2027, s-a stabilit ca unele dintre principalele direcții de promovare a turismului din județul Dolj să fie de a derula activități de sprijin, punere în valoare și promovare a potențialului turistic.

Acest obiectiv se referă aplicarea unor măsuri orientate către revigorarea turismului în zonă. Pe teritoriul județului se află numeroase vestigii istorice, dar mai ales apropierea de fluviul Dunărea, care prezintă un potențial de exploatare turistică insuficient pus în valoare. Pentru îndeplinirea acestui obiectiv, sunt stabilite o serie de acțiuni orientative cuprinse de[29]:

- Dezvoltarea și promovarea unor rute turistice județene și regionale, inclusiv velo;
- Sprijinirea site-urilor cu potențial turistic prin promovare și crearea de facilități pentru vizitatori, inclusiv dezvoltarea infrastructurii necesare ciclismului (măsuri de siguranță, puncte de prim ajutor și servicii, semnalizare);
- Activități de organizare târguri, festivaluri, schimburi de experiență;
- Promovarea turismului prin activități de marketing, inclusiv prin centre de informare/turistice, aplicații smart etc.;
- Punerea în valoare turistică a patrimoniului natural, în mod sustenabil;
- Crearea de produse turistice transfrontaliere comune;
- Sprijinirea si promovarea „turismului sportiv”.

PLANUL LOCAL DE ACȚIUNE PENTRU MEDIU DOLJ este un instrument de dezvoltare și orientare în implementarea politicilor la nivel județean atât pe termen scurt, mediu, cât și pe termen lung, în raport cu soluționarea problemelor de mediu prin abordarea principiilor dezvoltării durabile.

Planul Local de Acțiune a avut în vedere dezvoltarea durabilă a comunităților locale din județul Dolj, pornind de la starea factorilor de mediu, dar și de la problemele specifice privind calitatea vieții populației, starea de sănătate, legislația, educația ecologică. Mai mult, planul stabilește scopuri, obiective, ținte și acțiuni clare pentru soluționarea fiecărei probleme de mediu.

[29] Strategia de Dezvoltare a Județului Dolj 2021-2027

3.2.4. CONTEXTUL LOCAL

La nivel local există o serie de **STRATEGII** de care trebuie, de asemenea, să se țină cont în stabilirea direcțiilor de dezvoltare la nivel județean. Realizarea Strategiei de Turism a Județului Dolj 2021-2027 va lua în considerare și va coordona obiectivele și direcțiile de acțiune prevăzute în cadrul tuturor documentelor strategice elaborate la nivelul unităților administrativ-teritoriale componente ale județului. Dintre acestea, printre cele mai relevante sunt detaliate în continuare.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ: POLUL DE CREȘTERE CRAIOVA propune în viziunea de dezvoltare ca „Polul de Creștere Craiova se va afirma în profil regional și național ca un centru important de dezvoltare economică și culturală, devenind un spațiu atractiv pentru locuire prin oferta diversificată de locuri de muncă, servicii publice complexe și de calitate și posibilități variate de petrecere a timpului liber. Teritoriul Zonei Funcționale urbane va fi dezvoltat echilibrat, va fi caracterizat de o bună accesibilitate, va utiliza resursele rațional, respectând patrimoniul antropic și natural.” [30]

Din punct de vedere turistic, strategia propune ca prioritate dezvoltarea turismului, valorificarea patrimoniului natural și a moștenirii cultural-istorice, protejarea patrimoniului natural și construit și valorificarea elementelor de identitate teritorială:

- Reabilitarea / modernizarea și amenajarea a minim 5 obiective ce aparțin patrimoniului cultural-istoric din ZFU până în anul 2023;
- Diversificarea ofertei culturale prin crearea de evenimente / acțiuni culturale, promovarea valorilor culturale locale și asigurarea infrastructurii necesare realizării de activități culturale prin construirea a 4 clădiri noi până în anul 2023;
- Diversificarea ofertei de agrement prin crearea de noi facilități de petrecere a timpului liber, inclusiv prin înființarea a 5 baze sportive, care să atragă cetățenii ZFU și turiștii, având un orizont de timp mediu, până în anul 2023;
- Promovarea și valorificarea patrimoniului cultural și natural prin restaurarea, dotarea și promovarea turistică a minim 3 obiective și introducerea acestora în circuitul turistic regional sau național până în anul 2023, susținută prin furnizarea de servicii turistice de calitate.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ MUNICIPIUL CALAFAT 2021 – 2027 furnizează informații cu privire la dezvoltarea socio-economică viitoare, prin care se urmărește transformarea municipiului Calafat într-un important pol de dezvoltare la nivelul județului și al regiunii. Printre prioritățile și măsurile raportate la domeniul turismului pentru perioada de programare 2021-2027, se regăsește prioritatea 2— Investiții pentru dezvoltarea turismului care cuprinde următoarele aspecte:

- Sprijin pentru dezvoltarea activităților turistice;
- Dezvoltarea infrastructurii specifice turismului;
- Sprijin pentru modernizarea unităților turistice (structuri de cazare, structuri de alimentație publică, unități de agrement etc.);
- Sprijinirea pregătirii profesionale în domeniul turismului;
- Sprijinirea investițiilor în agroturism și în turismul rural;
- Susținerea înființării de unități care activează în domeniul turismului și al promovării turistice;
- Dezvoltarea de instrumente pentru promovarea atracțiilor turistice existente în municipiul Calafat și în apropierea acestuia.

[30] https://primariacraiova.ro/pozearticole/userfiles/files/01/16748.pdf

La cele menționate anterior se mai adaugă și strategii ce oferă un impact pozitiv asupra mediului înconjurător precum **Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă – Zona Metropolitană Craiova** sau **Planul de Acțiune Orașe Verzi pentru municipiul Craiova**.

Pe lângă acestea, o serie de alte documente strategice din cadrul localităților din județul Dolj se iau în considerare în cadrul prezentului proces de elaborare a Strategiei de Turism a Județului Dolj 2021-2027: **Strategia de Dezvoltare Locală orașul Segarcea 2018-2022, Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană Băilești 2021-2030, Strategia de Dezvoltare Durabilă a Orașului Bechet 2021-2027, Strategia de Dezvoltare Durabilă a Orașului Dăbuleni 2021-2027**, precum și o serie de strategii ale unor comune din județ.

3.3. TENDINȚE ÎN TURISM LA NIVEL NAȚIONAL ȘI INTERNAȚIONAL

În context global, turismul a avut un impact tot mai ridicat asupra economiei, atât în zonele urbane, cât și la nivelul zonelor rurale. Având în vedere acestea, teritoriile sunt constrânse să fie cât mai competitive, să faciliteze o oferă de turism cât mai atractivă și o accesibilitate cât mai facilă la obiectivele de interes turistic.

Organizația Mondială a Turismului[31] estimează pentru anul 2015, un număr de aproximativ 1.184 milioane de călătorii turistice internaționale, iar în urma creșterii puternice a cererii turistice din ultimii ani, previziunile pentru 2030 evidențiau un număr de circa 1.800 de milioane de călătorii turistice la nivel mondial. Acestea sunt rezultatul unei creșteri anuale constante de circa 3%-4% a fluxului turistic.

Aceste date pot fi influențate pentru o anumită perioadă de contextul pandemiei cu Sars-Cov2, aspect ce a influențat negativ deplasările turistice, dar exceptând această situație, dinamica turismului la nivel mondial este una pozitivă.

Pe lângă contextul pandemic, turismul prezintă o fluctuație de la an la an și este afectat și de către situația economică și geopolitică. Cu toate acestea, turismul atât prin infrastructura existentă, cât și prin fluxul de turiști, reprezintă un domeniu în continuă creștere. Oportunitățile de călătorie și mobilitate sunt tot mai accesate, promovate și cunoscute, iar în consecință, odată cu ameliorarea contextul sanitar sau geopolitic, dinamica turismului este preconizată că va continua pe un trend pozitiv.

3.3.1. TENDINȚE ALE OFERTEI TURISTICE

DEZVOLTAREA ȘI MODERNIZAREA INFRASTRUCTURII | Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii turistice este un element esențial pentru stimularea dezvoltării turismului, fiecare acțiune urmărind satisfacerea nevoilor vizitatorilor. Infrastructura și inclusiv serviciile de mobilitate și de cazare, cum ar fi camerele de hotel, transportul în comun sau serviciile de închiriere de mașini – joacă un rol vital în competitivitatea unei destinații.

Principalele instrumente prin care se poate urmări dezvoltarea infrastructurii turistice sunt următoarele:

- asigurarea accesibilității către și în interiorul destinației;
- îmbunătățirea infrastructurii zonale;
- dezvoltarea infrastructurii necesare;
- promovarea serviciilor și calității serviciilor oferite;

[31] World Tourism Organization

- modernizarea capacităților de cazare existente;
- dezvoltarea de noi capacități de cazare;
- concentrarea pe siguranța și curățenia destinației.

Astfel, comportamentul consumatorilor de turism exprimă preferințe din ce în ce mai complexe, având la bază motivații de călătorie multiple. În acest context, destinațiile turistice tind să dezvolte infrastructura turistică de care dispune, astfel încât aceasta să poată să susțină și să răspundă noilor tendințe în comportamentul turistic.

RECONDIȚIONAREA LOCUINȚELOR TRADIȚIONALE | Strâns legat de turismul rural, experiențial și orientat către destinații liniștite este și tendința de conservare / renovare / recondiționare a patrimoniului tradițional – case tradiționale, care se pot transforma în unități de cazare, ce valorifică tradițiile locale. Cazarea turiștilor în astfel de unități de cazare le permite acestora să experimenteze modul de viață al localnicilor, să trăiască experiențe unice și autentice și să se conecteze mai bine cu valorile și elementele de unicitate locale.

În același timp, valorificarea caselor tradiționale permite localnicilor să monetizeze elemente ale tradițiilor locale într-un mod sustenabil.

PACHETELE TURISTICE | Cererea pentru călătorii personalizate este în creștere, la fel ca și cererea pentru activități de vacanță experiențiale și active. Acestea pot fi avantajoase atât pentru turiști, cât și pentru furnizorii de servicii turistice și comunitățile din zonă. În acest context, un turism bine dezvoltat este caracterizat de existența pachetelor și circuitelor turistice care permit turiștilor descoperirea atracțiilor, obiectivelor și activităților locale, inclusiv prin facilitarea accesului la mijloacele de transport și cazare, precum și alte facilități incluse și interconectate.

În prezent, la nivelul județului Dolj există un deficit din perspectiva pachetelor turistice, acestea fiind disponibile doar la nivelul municipiului Craiova și a unor zone din împrejurimi.

PREZENȚA ONLINE | Tehnologia și tendințele rețelelor sociale transformă industria călătoriilor, în timp ce site-urile de călătorie schimbă modul în care web-ul este utilizat pentru a lua decizii de călătorie, iar aplicațiile și hărțile pentru telefoane mobile devin instrumentele preferate ale turiștilor.

Un alt aspect important atunci când vine vorba de digitalizare este și tendința de creștere a rezervărilor online. De la rezervări online pentru cazare și transport, până la rezervarea biletelor la obiective și obținerea de informații despre calitatea restaurantelor locale, prezența elementelor digitale în turism este din ce în ce mai activă în ultimii ani.

Accesibilitatea online reprezintă un factor important în materializarea interesului turiștilor pentru diferite experiențe turistice, iar județul Dolj trebuie să avanseze în adoptarea acestor tehnologii noi pentru a putea face față cerințelor actuale ale vizitatorilor.

În plus, actorii implicați în lanțul valoric din turism trebuie să își gestioneze conștient reputația online, întrucât turiștii sunt din ce în ce mai informați și determinați în maximizarea calității experienței turistice prin documentarea pe care o fac anterior excursiei.

În acest context, prezentarea în mediul online a obiectivelor, atracțiilor și activităților turistice a devenit un aspect esențial în atragerea turiștilor, iar din această perspectivă, în județul Dolj un rol aparte îl deține site-ului https://discoverdolj.ro/ și aplicația mobilă Discover Dolj.

Destinat atât turiștilor, cât și localnicilor, platforma și aplicația oferă informații despre: obiectivele turistice și culturale din județul Dolj, calendarul evenimentelor culturale și informații utile despre spații de cazare, restaurante, timp liber, agrement, transport și alte servicii turistice din județ. Informațiile sunt disponibile atât în limba română cât și în limba engleză și reprezintă un veritabil ghid turistic digital.

3.3.2. TENDINȚE ALE CERERII TURISTICE

TURISMUL CULTURAL | Turismul cultural și de patrimoniu este un sector cu creștere rapidă și cu randament ridicat, presupunând actul prin care călătorii vizitează anumite destinații pentru a experimenta și a învăța despre o anumită cultură. Aceasta poate include activități precum participarea la evenimente și festivaluri, vizitarea muzeelor și degustarea mâncărurilor și băuturilor locale. Turismul cultural poate fi, de asemenea, o parte neintenționată a experienței turistice, prin care imersiunea culturală (cu localnicii, limba, obiceiurile, bucătăria acestora etc.) este o parte inevitabilă a vacanței unei persoane.

Județul Dolj poate exploata acest tip de turism prin întărirea identității culturale și poate să promoveze aceste aspecte provocând totodată avantaje atât economice, cât și sociale și de mediu. Acest lucru se poate realiza prin promovarea conservării active și protecția resurselor locale importante, promovarea tradițiilor, obiceiurilor și culturii locale, stimularea investițiilor în resursele și facilitățile de patrimoniu care susțin serviciile turistice etc.

TURISMUL SUSTENABIL BAZAT PE SUSȚINEREA COMUNITĂȚILOR LOCALE ȘI PROTEJAREA MEDIULUI ÎNCONJURĂTOR | În contextul accelerării schimbărilor climatice și degradării continue a mediului, și sectorul turismului trebuie să se adapteze în permanență la aceste fenomene prin promovarea unei exploatări turistice cu impact cât mai redus asupra cadrului natural și a comunităților locale.

În plus, pe măsură ce noile generații de vizitatori devin din ce în ce mai relevante pe piață, idealurile care conduc deciziile lor de cumpărare creează noi tendințe turistice. Turismul sustenabil este doar un exemplu al acestor tendințe turistice, reflectând o preocupare tot mai mare în rândul călătorilor de astăzi pentru opțiunile de turism etice și durabile. Călătoria sustenabilă include modificări simple, cum ar fi disponibilitatea creditelor de carbon la rezervarea unui zbor sau opțiunea de a închiria un vehicul electric în loc de un vehicul convențional.

Cercetările efectuate de către platforma Booking.com arată că 72% dintre turiști cred că oamenii trebuie să ia măsuri acum și să facă alegeri de călătorie durabile pentru a salva planeta și a o păstra pentru generațiile viitoare.

Acest mod de a practica turismul implică creșterea conștientizării importanței responsabilității turiștilor și furnizorilor de servicii turistice față de județul Dolj ca destinație turistică. Pentru valorificarea elementelor naturale și a comunităților locale, județul Dolj trebuie să își dezvolte o serie de produse / pachete turistice atractive către turiști și care să le ofere posibilitatea de a practica un turism sustenabil, bazat pe protejarea mediului înconjurător.

TURISMUL EXPERIENȚIAL | Călătoria experiențială este o formă de turism în care vizitatorii se concentrează pe experiența trăită într-o țară, oraș sau loc anume prin conectarea la istoria, oamenii, natura și cultura locală. Această tendință se referă la posibilitatea de a avea o experiență, o interacțiune sau de a obține o conexiune emoțională cu natura, culturile sau cu diferitele activități pe care un loc le pune la dispoziție, dincolo de experiența clasică ce implică vizitarea unor obiective turistice muzeificate.

Mulți consideră faptul că experiențele de călătorie sunt un mijloc pentru a dobândi noi cunoștințe sau de a le permite să se recalibreze și să dobândească o nouă perspectivă personală sau asupra unui loc. Călătoria experiențială este mai mult un angajament decât călătoria convențională și este considerată a fi mai împlinitoare, lăsând un impact de durată asupra călătorului. Turismul experiențial este în mod special important pentru generațiile tinere, născute după 1980, însă acesta poate fi accesat sub diferite forme de toate tipologiile de turiști.

TURISMUL GASTRONOMIC | Gastronomia a devenit unul dintre elementele fundamentale în alegerea unei destinații turistice și reprezintă o subcategorie a turismului experiențial și cultural.

Mâncarea poate fi cuprinsă în contextul turismului cultural, întrucât experiența gastronomică pe care o oferă fiecare localitate poate fi înțeleasă ca o modalitate de cunoaștere a obiceiurilor și modurilor de viață ale comunității vizitate prin reprezentațiile sale gastronomice. Aceasta evidențiază cultura locală și reprezintă în același timp o modalitate de turism experiențial prin senzațiile și experiențele trăite la degustarea mâncărurilor specifice.

Gastronomia locală reprezintă o resursă turistică importantă, iar acum face parte din moștenirea culturală a zonelor geografice vizitate de turiști. Prin urmare, gastronomia și turismul au o relație foarte strânsă. Organizația Mondială a Turismului consideră că turismul gastronomic este insuficient promovat, și că aceasta se află pe locul trei printre motivațiile pentru care turiștii decid să viziteze o destinație după interesele în cultură și natură.

Pe acest plan, județul Dolj are o bogată cultură gastronomică cu numeroase tradiții culinare, iar în scopul promovării acestora este demarat anual evenimentul „Dolju-n bucate" care reunește rețetele tradiționale din zona Doljului în încercarea de a pune în valoare gospodăriile din zonele rurale și efortul acestora de a conserva și promova identitatea locale. Cu toate acestea, gastronomia doljeană nu se bucură în acest moment de o apreciere pe plan național, fiind necesare în continuare o dezvoltare și o atenție mai mare a domeniului.

INTERES CRESCUT PENTRU TURISMUL LOCAL / RURAL | În contextul unei tendințe de creștere accelerată a turismului românesc, inclusiv în perioada pandemiei (2020 / 2021) când mulți turiști s-au reorientat către destinații autohtone în detrimentul celor externe, s-a înregistrat și o creștere a numărului de turiști români care optează pentru destinații locale și un interes din ce în ce mai mare pentru vacanțele autentice, în localități rurale.

De pe urma acestei tendințe pot beneficia localitățile situate în zonele deluroase, dar și cele care dețin resurse naturale ce pot fi valorificate. În acest sens, infrastructura serviciilor turistice este foarte importantă, însă în acest moment atractivitatea acestor zone este una destul de redusă, pe fondul unor servicii turistice slab dezvoltate în zonele rurale ale județului (cazare, alimentație publică, parcări etc.).

Acest tip de turism funcționează împreună cu turismul gastronomic și cel experiențial.

TURISMUL DE NATURĂ, TURISMUL ORIENTAT CĂTRE DESTINAȚII LINIȘTITE | Cererea pentru natură și ecoturism este mare și va continua să crească în toate zonele lumii, acest fenomen fiind accentuat și de contextul pandemic cu Sars-Cov2. Turismul în natură este turismul bazat pe atracțiile naturale ale unei zone și constă în călătorii responsabile pentru a experimenta activitățile în natură, zonele naturale și peisajul, flora și fauna acestora, protejând mediul și îmbunătățind calitatea vieții localnicilor.

Din punct de vedere al conservării, pe măsură ce turismul în natură devine mai important pentru economia locală, comunitățile au un stimulent suplimentar pentru a-și conserva zonele naturale valoroase.

Având în vedere peisajele naturale din județ și deschiderea la Dunăre, activitățile care folosesc mediul natural sunt un atu cheie în atractivitatea turistică. Județul Dolj are capacitatea de a satisface cerințele oricărui vizitator care dorește să participe la activități relaxante în aer liber în timpul vacanței, mai ales prin faptul că mersul pe jos sau drumețiile sunt printre cele mai populare activități în rândul vizitatorilor pasionați de natură, la fel cum sunt și activitățile pe apă sau în proximitatea acesteia.

TURISMUL SPORTIV | Numărul de persoane care participă la evenimente sportive, precum și numărul de persoane care se deplasează pentru a realiza activități sportive este în creștere, atât pe principiul promovării unui stil de viață sănătos, cât și pentru participarea la experiențe inedite. Turismul sportiv este acțiunea de a călători dintr-o localitate în alta, cu intenția de a fi într-un fel implicat într-o activitate sau eveniment sportiv.

Acest tip de turism cuprinde așadar călătoriile pentru a participa la activități sportive, în scopuri recreative sau de competiție, călătoriile pentru a observa sportul la nivel de bază sau de elită, precum și călătoriile pentru a vizita o atracție sportivă.

Județul Dolj promovează acest tip de turism prin intermediul activităților sportive și de agrement, precum pescuitul sportiv în cadrul bălților special amenajate (Balta Cornu, Balta Dobrești, Balta Golenți, Balta lui Păstorel, Balta Teslui etc.) sau prin intermediul traseelor amenajate pentru practicarea cicloturismului, dar și prin evenimentele sportive de amploare pe care le adăpostește în cadrul dotărilor majore în special din municipiul Craiova. Aici se pot aminti Sala Polivalentă din Craiova, Stadionul Ion Oblemenco din Craiova sau Stadionul Tineretului – investiție inițiată, alături de Water Park Craiova ce oferă sau vor oferi locuitorilor și turiștilor o serie de zone de relaxare și de agrement.

TURISMUL DUNĂREAN | Traseul Dunării trece printr-o varietate de peisaje încântătoare și locuri unice care oferă comori naturale, cultură bogată, moștenire istorică, frumusețe naturală, gastronomie, toate acestea favorizând dezvoltarea turismului.

Dat fiind specificul zonei turistice, activitățile principale au la bază agrementul nautic, din care derivă și alte activități turistice în zonă. Prin urmare, turismul Dunărean presupune croaziere, plimbări cu barca, plimbări cu hidrobiciclete sau caiac, activități de pescuit, drumeții și plimbări în jurul cursurilor de apă, precum și cicloturism. Zonele adiacente Dunării, prin imaginea pitorească și prin peisajele lor unice fac obiectul unor destinații adecvate tuturor grupurilor de vârstă și pretabile pentru dezvoltarea și susținerea turismului de agrement și a unor activități turistice precum înot sau activități de petrecere a timpului liber pe plajă. Acestea pot fi opțiunea atât a persoanelor care sunt în căutare de liniște, natură și activități relaxante, cât și a persoanelor care sunt în căutare de activități inedite desfășurate în cadrul unor peisaje de poveste.

La nivelul județului Dolj, turismul Dunărean este încă slab dezvoltat, iar accesul la acest fluviu reprezintă oportunități de dezvoltare a comunităților și a economiei locale prin exploatarea potențialului turistic și prin dezvoltarea infrastructurii turistice.

TURISMUL WELLNESS | Călătorii preferă acest tip de turism pentru o experiență relaxantă cu scopul principal de a atinge, promova sau menține un nivel de sănătate și un sentiment de bunăstare și echilibru personal.

Economia turismului de wellness devine tot mai importantă prin dezvoltarea dincolo de destinațiile tipice de wellness, prin dotări cum ar fi SPA-uri, stațiuni de wellness și izvoare termale/minerale. Călătorii de wellness caută să-și continue experiența călătoriei, iar aceasta poate cuprinde alimentația sănătoasă, exerciții de fitness, practici minte-corp, experiențe în natură, conexiuni cu oamenii și cultura locală etc., prin urmare sunt create oportunități pentru dezvoltarea facilităților precum săli de sport și centre de fitness, magazine/piețe de alimente sănătoase, evenimente, arte și meșteșuguri, muzee și multe altele.

În acest moment, infrastructura de wellness de la nivelul județului Dolj nu există, însă resursele naturale și apele minerale prezente pe teritoriul județului reprezintă oportunități de atragere a turiștilor locali, precum și oportunități de dezvoltare a infrastructurii turistice ca servicii și facilități anexe acestora.

MILLENNIALS ȘI POST-MILLENNIALS | Generația Y sau Millennials (cei născuți în perioada 1980-1996) și generația Z sau post-Millennials (cei născuți după 1997) reprezintă segmente turistice cu un potențial extraordinar de creștere în următorii ani. Pe lângă puterea financiară / de cumpărare mai mare, aceștia sunt mai dispuși să aibă un comportament de consum orientat către experiențe și mai puțin către bunuri materiale.

Totodată, aceste generații au o înclinație mai degrabă către explorare, trăirea unor experiențe unice, neconvenționale, preferând accesibilitatea și ușurința de a găsi și rezerva destinații. Totodată, tinerii sunt cei mai înclinați să utilizeze tehnologia și serviciile digitale pentru a accesa servicii turistice.. Nu în ultimul rând, acest grup țintă devine și un promotor al destinațiilor neconvenționale, prin interacțiunea cu alți

utilizatori de social media, astfel că tendința este ca furnizorii de servicii să devină mai implicați în relația cu acest tip de clienți.

O altă tendință strâns legată de Millenials și turismul în era digitală se referă la fotografia de călătorie. Rețelele de socializare sunt pe primul loc în comunicarea din rândul generației Millennials, oameni obișnuiți, care vor să vadă locuri „fotogenice", să facă poze cu telefonul și să le încarce în timp real pe conturile de social media. Astfel, fotografia de călătorie devine din ce în ce mai importantă. Majoritatea vor să împartă experiența lor cu cei rămași acasă și să ajungă în locuri foarte cunoscute (iconice), dar totodată și în locuri mai puțin accesibile din județul Dolj.

TENDINȚE INFLUENȚATE DE CONTEXTUL PANDEMIC CU SARS-COV2 | Efectele contextului pandemic se reflectă în reticența oamenilor de a călători și de a vizita reperele cele mai atractive sau solicitate din turism. Reticența de a călători este diminuată în acest caz de gradul de siguranță pe care locațiile sau activitățile turistice pot să îl ofere. Prin urmare, tendințele care caracterizează acest context al pandemiei cu Sars-Cov2 sunt în special următoarele:

- Diminuarea călătoriilor în scop de afaceri;
- Trecerea de la internațional la local – Diversele restricții de călătorie și reticența multor oameni de a călători în străinătate au făcut ca industria turismului să se concentreze pe clienții locali, mai degrabă decât pe cei internaționali. Acest lucru, împreună cu costurile în creștere ale biletelor și tarifelor hoteliere, călătoriile interne, pe distanțe scurte, sunt acum mai atractive pentru pasionații de călătorii;
- Turismul în aer liber – Atunci când selectează o destinație, călătorii sunt mai înclinați să opteze pentru o destinație care ofertă spații în aer liber, deschise, cum ar fi plaje, păduri, parcuri naționale, rezervații de viață sălbatică și așa mai departe, unde respectarea distanței sociale ar fi mai ușoară.
- Turismul orientat către destinații liniștite, izolate – În special după schimbările produse de pandemie, turismul către destinații izolate tinde să își revină mai rapid decât cel în destinații tradițional aglomerate, urbane, cunoscute. Această tendință este de așteptat să continue și în perioada următoare, fiind strâns legată de turismul experiențial, în destinații mai puțin cunoscute și autentice.

Toate acestea au potențialul de a genera noi oportunități de valorificare a resurselor naturale și tradițiilor locale din județul Dolj.

În raport cu cele de mai sus, pentru a urma o dinamică a tendințelor naționale și internaționale ale turismului, județul Dolj trebuie să se axeze și să dezvolte strategii referitoare la următoarele aspecte:

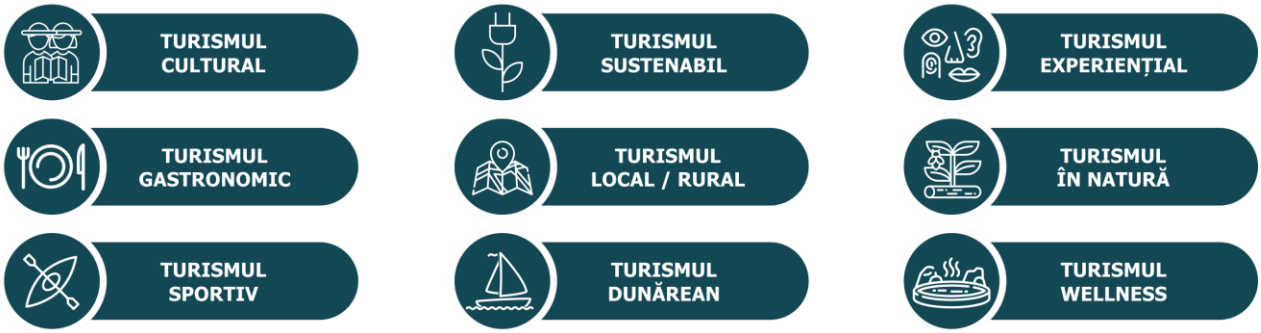

Sursa: Prelucrare proprie

3.4. ANALIZA CONCURENȚEI

În continuare, județul Dolj este analizat comparativ față de principalii săi competitori la nivel național. Deși în România se pot remarca o serie de destinații turistice de interes și relevanță națională, au fost alese ca puncte de reper în cadrul procesului de comparație acele județe care fie beneficiază de caracteristici comune, fie fac parte din aceeași regiune de dezvoltare, respectiv Regiunea Sud-Vest Oltenia. Prin urmare, aspectele referitoare la turismul județului Dolj sunt comparate cu județele din Regiunea Sud-Vest Oltenia: Gorj, Mehedinți, Olt și Vâlcea, dar și cu județe cu caracteristici asemănătoare precum Buzău, Galați, Bihor și Vrancea. Dintre acestea, județul Dolj se aseamănă cu județul Buzău prin potențialul turistic încă nevalorificat suficient și distanța relativ redusă față de municipiul București, cu județul Galați prin specificul dunărean și populația similară, cu județul Bihor prin amplasarea la granița țării și prin populația similară, iar cu județul Vrancea prin distanța similară față de Capitală și potențialul turistic similar în cazul unor resurse (spre exemplu, turismul oenologic).

Din perspectiva indicatorilor de măsurare a performanței turistice – numărul sosirilor turiștilor în structurile de primire turistică, numărul înnoptărilor în structuri de primire turistică, durata medie de ședere în structuri de primire turistică și indicele de utilizate netă a capacității de cazare turistică în funcțiuni, județul Dolj se clasează pe următoarele poziții în anul 2019[32],la nivelul Regiunii Sud-Vest Oltenia:

- Al 2-lea județ din Regiunea Sud-Vest Oltenia din perspectiva **sosirilor în unități de cazare turistică**, iar în anul 2014, județul se regăsește pe aceeași poziție.
- Al 3-lea județ din Regiunea Sud-Vest Oltenia din perspectiva **înnoptărilor în unități de cazare turistică**, poziție similară și în anul 2014;
- Ultimul județ din Regiunea Sud-Vest Oltenia din perspectiva **duratei medii de ședere în structurile de primire turistică**, poziție similară și în anul 2014;
- Al 4-lea județ din Regiunea Sud-Vest Oltenia din perspectiva **indicelui de utilizare netă a capacității de cazare turistică în funcțiune**, aceeași tendință fiind observată și în anul 2014.

[32] 2019 – ultimul an relevant luat în considerare pentru exprimarea situației relevante, în lipsa rezultatelor influențate de contextul pandemic specifică anul 2020 (cel mai recent an pentru care există date disponibile)

FIGURA 9. POZIȚIA JUDEȚULUI DOLJ RAPORTAT LA INDICATORII DE MĂSURARE A PERFORMANȚEI TURISTICE, COMPARATIV CU JUDEȚELE DIN REGIUNEA SUD-VEST OLTENIA, PLUS JUDEȚELE BIHOR, BUZĂU, GALAȚI ȘI VRANCEA, 2019

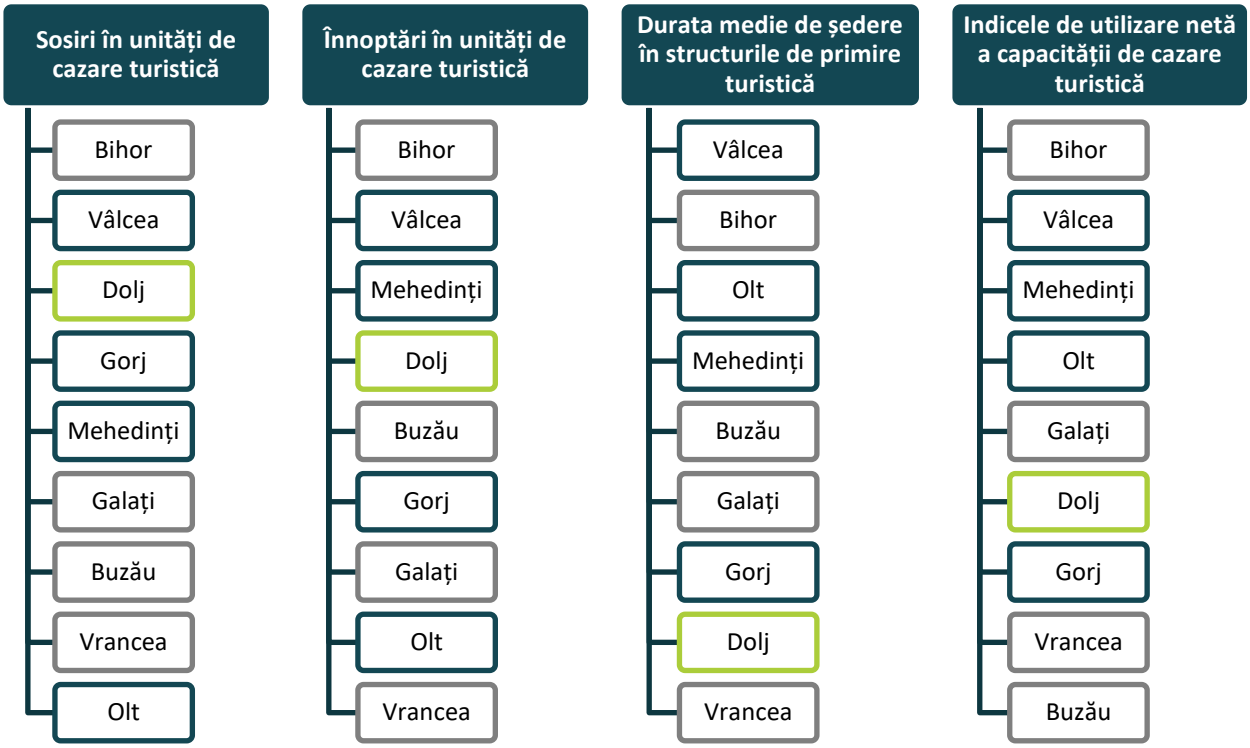

Sursa: Prelucrare proprie conform bazei de date INS Tempo

În figura anterioară este prezentat clasamentul celor 4 indicatori detaliați atât în raport cu județele Regiunii Sud-Vest Oltenia, cât și comparativ cu județe cu caracteristici asemănătoare. Poziția județului în raport cu indicatorii analizați și prin comparație cu județele luate ca reper este una medie. Dacă județul Dolj se clasează pe poziția a treia din cele nouă județe analizate, din perspectiva sosirilor în structurile de primire turistică, însă acesta se clasează pe penultima poziția în raport cu durata medie de ședere în structurile de primire turistică.

Din perspectiva evoluției în anul 2019, comparativ cu anul 2014, județul Dolj are a doua cea mai slabă evoluție după județul Olt, raportat la numărul sosirilor în unitățile de cazare turistică și la indicele de utilizare netă a capacității de cazare turistică. Pe de altă parte, durata medie de ședere în structuri de primire turistică a scăzut în toate județele abordate, cu excepția județului Olt, iar dintre acestea județul Dolj a avut parte de cea mai redusă scădere. Numărul înnoptărilor în structurile de primire turistică a crescut în toate județele analizate, iar județul Dolj a urmat o creștere medie de 29% în anul 2019, comparativ cu anul 2014.

Astfel, prin analiza **FLUXULUI DE TURIȘTI**, se indică faptul că județul Dolj înregistrează în anul 2014, după județul Vâlcea, cele mai multe **SOSIRI ÎN UNITĂȚI DE PRIMIRE TURISTICĂ** din Regiunea Sud-Vest Oltenia. În anul 2019, această poziție este menținută, urmând o creștere constantă a numărului de sosiri în județul Dolj din anul 2014, până în anul 2019.

Totuși, în urma apariției contextului epidemiologic din anul 2020, județul Dolj se clasează pe locul al patrulea în raport cu numărul de sosiri în unități de primire turistică din regiune și astfel, județul este depășit comparativ cu anul anterior de județele Gorj și Mehedinți. Scăderea județului Dolj în clasament

indică o capacitate scăzută de menținere a atractivității turistice, în special după apariția pandemiei de Covid-19, comparativ cu alte județe.

FIGURA 10. PONDEREA SORIRILOR ÎN SCOP TURISTIC ÎN FIECARE DINTRE CELE 5 JUDEȚE DIN REGIUNE – DIN TOTALUL SOSIRILOR LA NIVELUL REGIUNII SUD-VEST OLTENIA, 2014, 2019 ȘI 2020

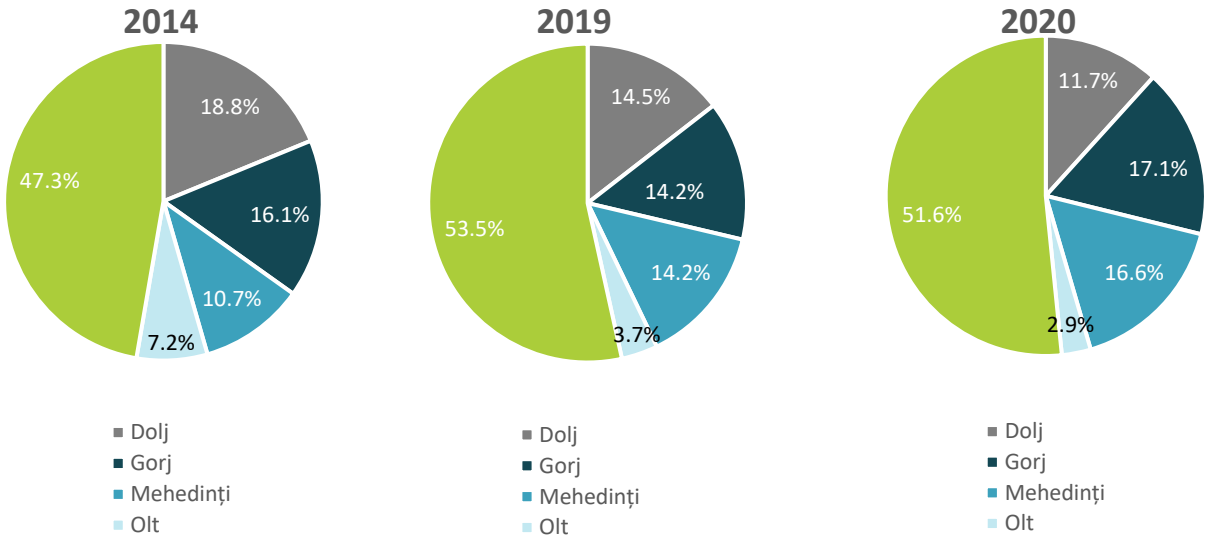

Sursa: Prelucrare proprie conform bazei de date INS Tempo

Județul Dolj are cea mai scăzută rată de creștere (26%), după județul Olt (-16%), iar dacă în anul 2014, din numărul total de turiști care au sosit în regiune în unități de primire turistică, 18,8% vizitează județul Dolj, în anul 2019 și în anul 2020, ponderea acestora scade la 15,4% și respectiv la 11,7%.

TABEL 4. EVOLUȚIA SOSIRILOR ÎN UNITĂȚI DE CAZARE TURISTICĂ ÎN JUDEȚUL DOLJ ȘI JUDEȚELE CONCURENTE, 2014-2020

JUDEȚ	2014	2019	2020	2014-2019	% DIN REGIUNEA SUD VEST OLTENIA 2014	% DIN REGIUNEA SUD VEST OLTENIA 2019	% DIN REGIUNEA SUD VEST OLTENIA 2020
Dolj	91.150	114.844	55.179	26%	18,8%	14,5%	11,7%
Gorj	77.831	112.308	80.727	44%	16,1%	14,2%	17,1%
Mehedinți	51.818	112.174	78.241	116%	10,7%	14,2%	16,6%
Olt	34.824	29.216	13.786	-16%	7,2%	3,7%	2,9%
Vâlcea	229.237	423.279	243.002	85%	47,3%	53,5%	51,6%
Buzău	68.411	102.709	36.095	50%	-	-	-
Bihor	298.275	540.675	264.726	81%	-	-	-
Galați	64.385	106.540	51.694	65%	-	-	-
Vrancea	38.901	51.286	16.161	32%	-	-	-

Sursa: Prelucrare proprie conform bazei de date INS Tempo

FIGURA 11. EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE SOSIRI ÎN STRUCTURI DE PRIMIRE TURISTICĂ ÎN JUDEȚUL DOLJ ȘI JUDEȚELE CONCURENTE, 2014-2020

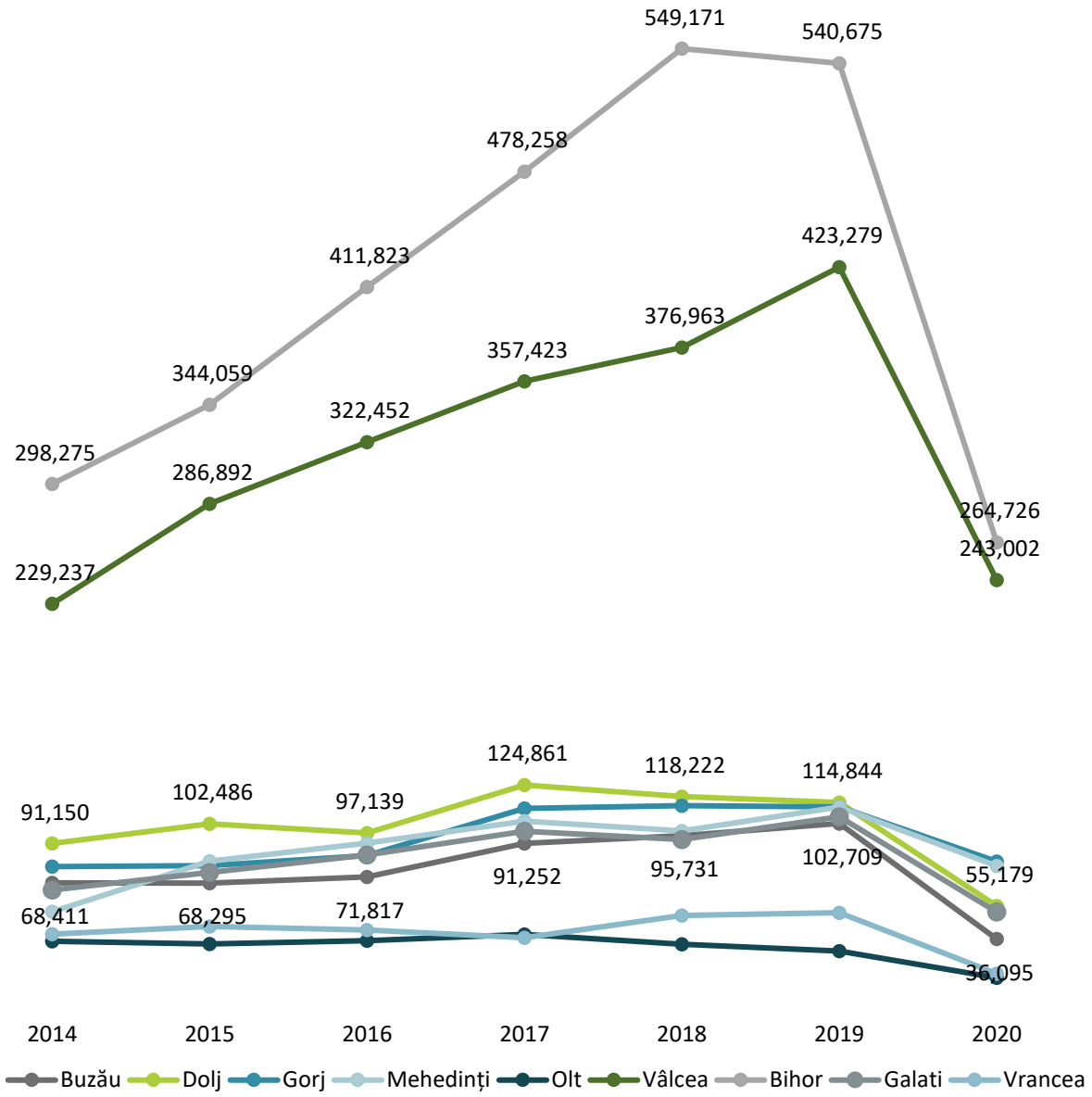

Sursa: Baza de date INS Tempo

În ceea ce privește proveniența vizitatorilor, în ciuda faptului că numărul turiștilor străini sosiți în unitățile de primire turistică a crescut favorabil în anul 2019, comparativ cu anul 2014 în majoritatea județelor analizate, numărul acestora a scăzut în județul Olt (-42%), în județul Dolj (-18%) și în județul Vrancea (-4%).

Spre deosebire de această perioadă, anul 2020 marchează o scădere drastică a numărului de turiști străini sosiți în scop turistic în toate județele prezentate, pe fondul contextului pandemic.

Raportat însă la ponderea turiștilor străini din totalul turiștilor sosiți în scop turistic în unitățile de cazare turistică, numărul acestora a scăzut atât la nivelul județului Dolj, cât și în cadrul celorlalte județe analizate. Comparativ cu restul județelor concurente, în anul 2019 județul Dolj este locul al doilea cu cea mai mare pondere a turiștilor străini (13%) din totalul turiștilor sosiți în scop turistic, imediat după județul Galați (13,6%) și urmat de județul Olt (12,5%) și de județul Bihor (12,5%).

FIGURA 12. PONDEREA TURIȘTILOR STRĂINI DIN TOTALUL SOSIRILOR TURISTICE ÎN JUDEȚUL DOLJ ȘI ÎN JUDEȚELE CONCURENTE, 2014 VS 2019

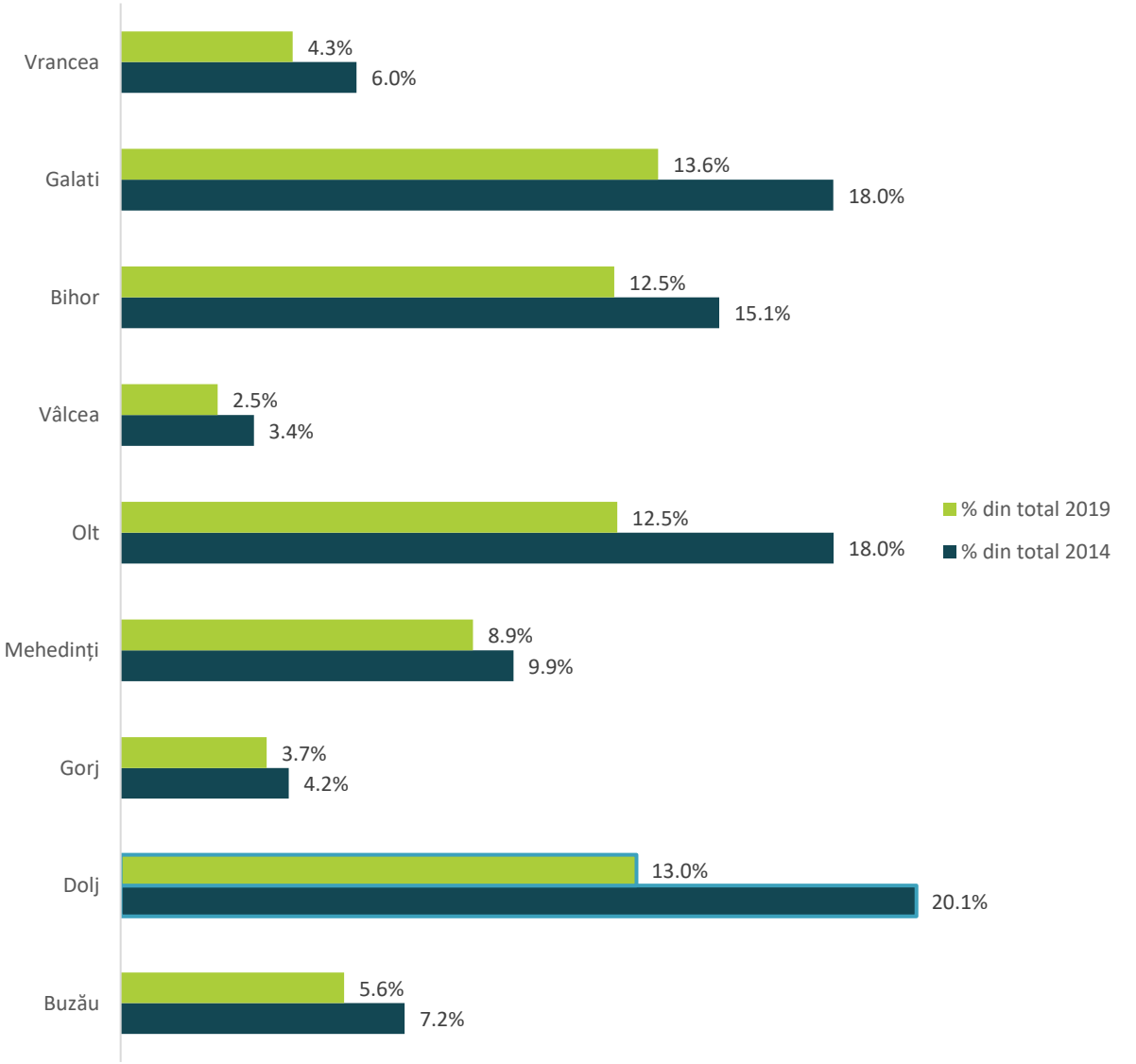

Sursa: Prelucrare proprie conform bazei de date INS Tempo

Contextul pandemiei de Covid-19 influențează tendința negativă din cadrul fluxului de turiști în raport cu toate județele luate ca referință. Totuși, principalele județe în cadrul cărora se observă o scădere mai ridicată a turiștilor străini în anul 2020, în comparație cu anul 2019 sunt în ordine județul Buzău (cu 84% mai puține sosiri ale turiștilor străini în unitățile de primire turistică), județul Vrancea (cu 83% mai puține sosiri ale turiștilor străini în unitățile de primire turistică) și județul Bihor (cu 82% mai puține sosiri ale turiștilor străini în unitățile de primire turistică).

Raportat la turiștii români, județele în care sosirile acestora în scop turistic au scăzut cel mai mult în anul 2020, comparativ cu anul 2019 sunt județul Vrancea (68% mai puține sosiri ale turiștilor români în unitățile de primire turistică), județul Buzău (64% mai puține sosiri ale turiștilor români în unitățile de primire turistică), județul Olt (-51% mai puține sosiri ale turiștilor români în unitățile de primire turistică) și județul Dolj (-48% mai puține sosiri ale turiștilor români în unitățile de primire turistică).

Statistica **ÎNNOPTĂRILOR ÎN STRUCTURI DE PRIMIRE TURISTICĂ** plasează județul Dolj, în raport cu județele din Regiunea Sud-Vest Oltenia, pe locul 3 în anul 2014, pe locul 3 în anul 2019 și pe locul 4 în anul 2020. Raportat la rata de creștere, cu circa 29% mai mulți turiști au înnoptat în județul Dolj în anul 2019, spre deosebire de anul 2014.

Comparativ cu județele din regiune, județul Dolj are a 3-a cea mai ridicată rată de creștere, după județul Mehedinți și după județul Vâlcea. Comparativ cu restul județelor analizate, respectiv cu Buzău, Bihor, Galați și Vrancea, județul Dolj se clasează pe locul al treilea din cele cinci județe din perspectiva ratei de creșterea a înnoptărilor turistice în anul 2019, comparativ cu anul 2014. Astfel, județul Dolj are o rata de creștere medie, dar totuși mai ridicată decât a județelor Gorj, Olt, Buzău și Vrancea.

TABEL 5. EVOLUȚIA ÎNNOPTĂRILOR ÎN UNITĂȚI DE CAZARE TURISTICĂ ÎN JUDEȚUL DOLJ ȘI JUDEȚELE CONCURENTE, 2014-2020

JUDEȚ	2014	2019	2020	2014-2019	% DIN REGIUNEA SUD VEST OLTENIA 2014	% DIN REGIUNEA SUD VEST OLTENIA 2019	% DIN REGIUNEA SUD VEST OLTENIA 2020
Dolj	161.652	208.692	97.343	29%	10,5%	9,3%	8,4%
Gorj	168.737	204.872	143.068	21%	11,0%	9,1%	12,3%
Mehedinți	112.185	232.325	154.106	107%	7,3%	10,3%	13,3%
Olt	68.761	80.863	40.209	18%	4,5%	3,6%	3,5%
Vâlcea	1.025.927	1.523.203	725.598	48%	66,7%	67,7%	62,5%
Buzău	173.460	205.580	68.064	19%	-	-	-
Bihor	1.058.091	1.547.915	729.449	46%	-	-	-
Galați	118.382	195.005	84.828	65%	-	-	-
Vrancea	63.206	75.024	24.824	19%	-	-	-

Sursa: Prelucrare proprie conform bazei de date INS Tempo

FIGURA 13. EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE ÎNNOPTĂRI ÎN STRUCTURI DE PRIMIRE TURISTICĂ ÎN JUDEȚUL DOLJ ȘI JUDEȚELE CONCURENTE, 2014-2020

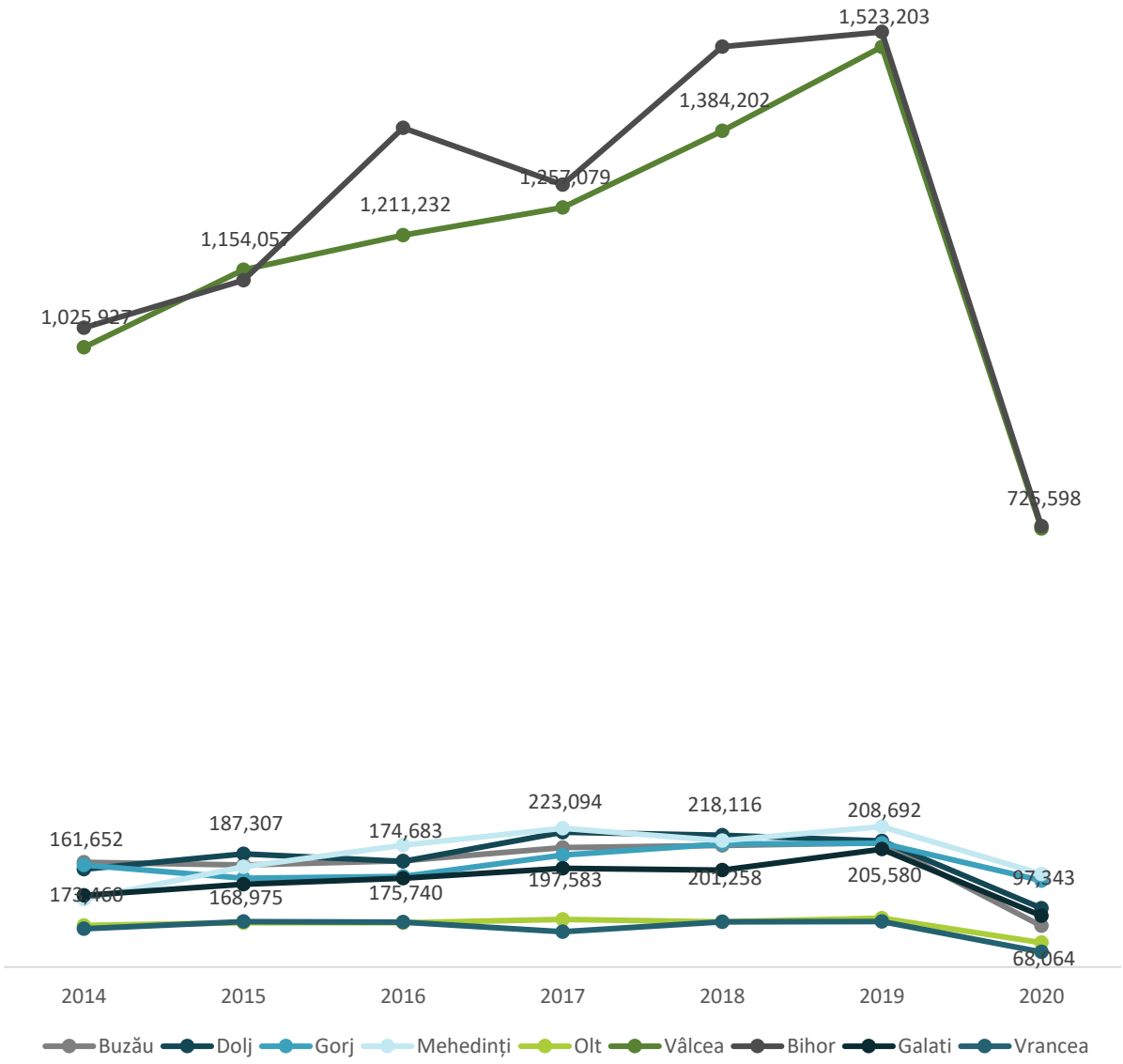

Sursa: Baza de date INS Tempo

Asemenea numărului de sosiri în scop turistic, ponderea persoanelor care au înnoptat în scop turistic în județul Dolj din totalul regiunii este mai scăzută în anul 2019 și în anul 2020, comparativ cu anul 2014. La nivel regional, în anul 2014, în județul Dolj au înnoptat cele mai multe persoane în scop turistic după județele Vâlcea și Gorj. În anul 2020, județul Dolj este depășit numeric și de către județul Mehedinți, fapt ce plasează județul Dolj pe locul 4 la nivel regional din perspectiva înnoptărilor în scop turistic.

FIGURA 14. PONDEREA ÎNNOPTĂRILOR ÎN SCOP TURISTIC ÎN JUDEȚELE DIN REGIUNE DIN TOTALUL ÎNNOPTĂRILOR LA NIVELUL REGIUNII SUD-VEST OLTENIA, 2014, 2019, 2020

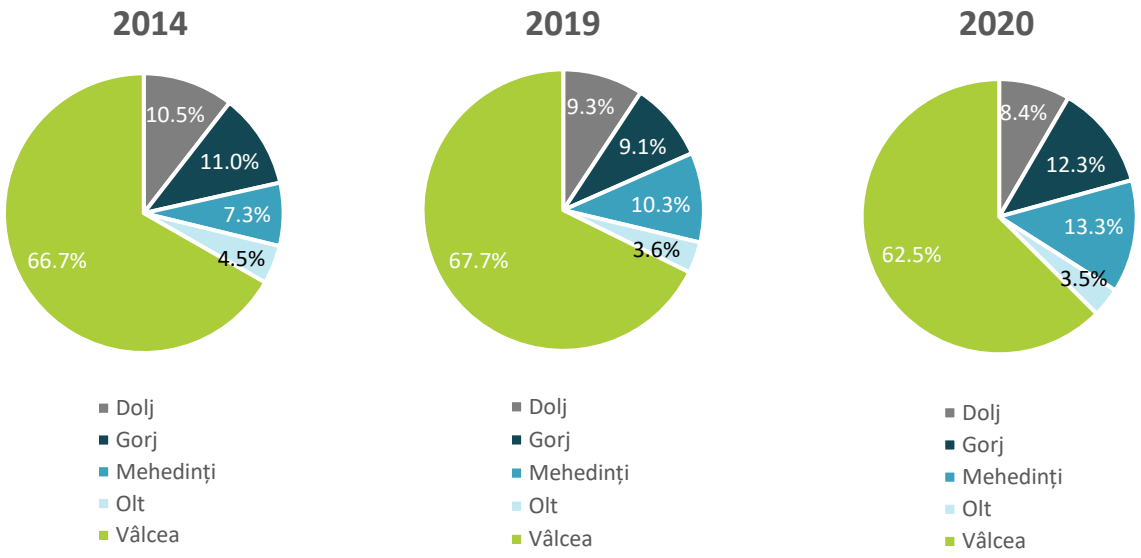

Sursa: Prelucrare proprie conform bazei de date INS Tempo

Turiștii străini care înnoptează în județul Dolj în anul 2019, sunt într-un număr mai scăzut comparativ cu anul 2014. Dintre județele concurente, această tendință de scădere a turiștilor străini se mai remarcă în cadrul județului Olt și în cadrul județului Vrancea. Astfel, cu 15% mai puțini turiști străini înnoptează în județul Dolj, cu 22% mai puțini turiști străini înnoptează în județul Vrancea și cu 17% mai puțini turiști străini înnoptează în județul Olt în anul 2019, spre deosebire de anul 2014.

Totuși, raportat la ponderea turiștilor străini care înnoptează în județ din totalul turiștilor, județul Dolj se clasează pe primul loc atât în anul 2014 (25,5%), cât și în anul 2019 (16,9%) cu cea mai mare pondere a turiștilor străini din totalul turiștilor cazați. Din această perspectivă, județul Dolj este urmat de județul Olt (19,5% în anul 2014 și 13,8% în anul 2019).

La polul opus, cea mai scăzută pondere a turiștilor străini din totalul turiștilor care înnoptează în județ se regăsesc în cadrul județului Vâlcea și Gorj, cu mai puțin de 5% turiști străini din totalul acestora, atât în anul 2014, cât și în anul 2019.

FIGURA 15. PONDEREA TURIȘTILOR STRĂINI DIN TOTALUL ÎNNOPTĂRILOR TURISTICE ÎN JUDEȚUL DOLJ ȘI ÎN JUDEȚELE CONCURENTE, 2014 VS. 2019

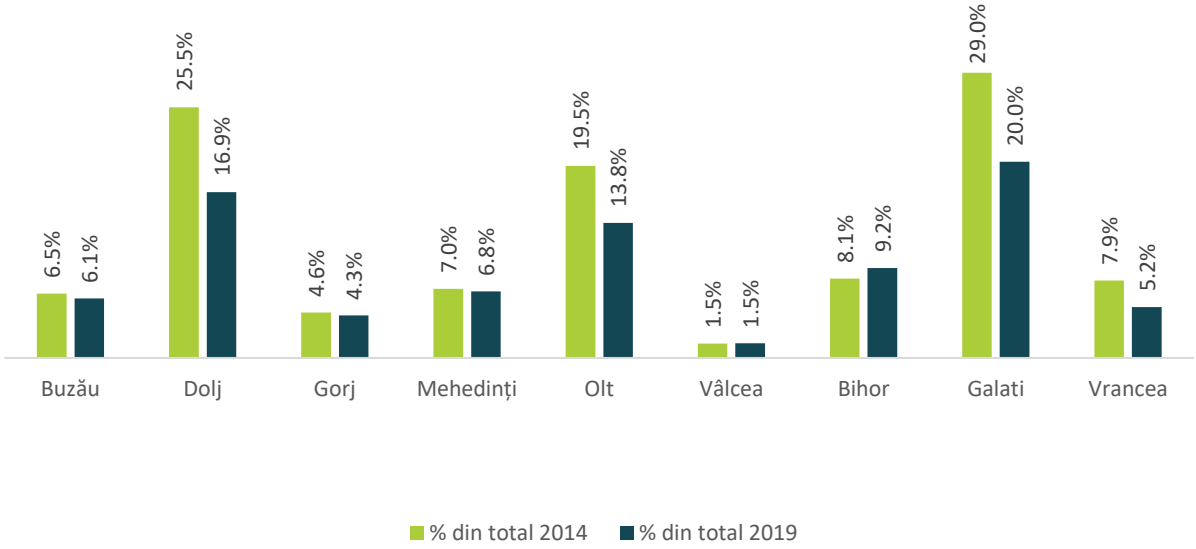

Sursa: Prelucrare proprie conform bazei de date INS Tempo

Anul 2020 este caracterizat de o tendință negativă și în cadrul statisticii înnoptărilor în cadrul structurilor de primire turistică de la nivelul județelor analizate. Prin urmare, numărul turiștilor care înnoptează în structuri de cazare turistică în județele Dolj, Buzău, Bihor, Galați, Vrancea Gorj, Mehedinți, Olt și Vâlcea scade drastic în anul 2020.

Județul Dolj și județul Olt sunt singurele județe cu o dinamică pozitivă a **DURATEI MEDII DE ȘEDERE** în structurile de primire turistică, respectiv a numărului de zile petrecute de către o persoană în scop turistic în cadrul acestora, în anul 2019, prin comparație cu anul 2014. Tendința pozitivă este rezultatul unei creșteri de 2% a duratei medii de ședere în cadrul județului Dolj și a unei creștere de 40% a duratei medii de ședere în cadrul județului Olt. Durata medie de ședere în structurile de primire turistică din județele Gorj, Mehedinți, Vâlcea și Buzău, Bihor, Galați și Vrancea scade din anul 2014, până în anul 2019.

Cu toate acestea, valoarea duratei medii de ședere în structurile de primire turistică din județul Dolj nu este una ridicată. Prin comparație cu județele din Regiunea Sud-Vest Oltenia, județul Dolj are cea mai scăzută durată medie de ședere în toate cele 3 perioade luate ca reper, respectiv anul 2014, anul 2019 și anul 2020 (1,77 zile/persoană, 1,82 zile/persoană și 1,76 zile/persoană). În plus, prin comparație cu restul județelor cu caracteristici asemănătoare, cele mai mici valori se regăsesc în anul 2014 și 2019 în cadrul județelor Vrancea și Dolj, iar în anul 2020 în cadrul județelor Vrancea și Galați.

Acest fapt indică un timp mai scurt petrecut de către o persoană în scop turistic în județul Dolj, comparativ cu județe precum Vâlcea, Bihor, Olt, Mehedinți și Buzău.

La polul opus, județul Vâlcea este județul în care o persoană petrece cel mai îndelungat timp în scop turistic atât în anul 2014, cât și în anul 2019 și 2020 (4,48 zile/persoană, 3,6 zile/persoană și 2,99 zile/persoană), fiind specific așadar, un turism de durată medie spre lungă.

Raportat la evoluția în anul 2020, comparativ cu anul 2019, se prezintă o scădere a duratei medii de ședere în structurile de primire turistică în cadrul majorității județelor analizate, cu excepția județului Olt și Vrancea.

TABEL 6. DURATA MEDIE DE ȘEDERE ÎN STRUCTURILE DE PRIMIRE TURISTICĂ (ZILE/PERSOANĂ) ÎN JUDEȚUL DOLJ ȘI JUDEȚELE CONCURENTE, 2014 VS. 2019 ȘI 2019 VS 2020

JUDEȚ	2014	2019	2020	2014-2019	2019-2020
Dolj	1,77	1,82	1,76	2%	-3%
Gorj	2,17	1,82	1,77	-16%	-3%
Mehedinți	2,16	2,07	1,97	-4%	-5%
Olt	1,97	2,77	2,92	40%	5%
Vâlcea	4,48	3,60	2,99	-20%	-17%
Buzău	2,54	2,00	1,89	-21%	-6%
Bihor	3,55	2,86	2,76	-19%	-4%
Galați	1,84	1,83	1,64	0%	-10%
Vrancea	1,62	1,46	1,54	-10%	5%

Sursa: Prelucrare proprie conform bazei de date INS Tempo

Raportat la **INFRASTRUCTURA DE CAZARE EXISTENTĂ**, în toate județele studiate se pot observa tendințele de creștere ale capacității de cazare existente. Astfel, până în anul 2020, în comparație cu anul 2014, toate județele și-au dezvoltat infrastructura de cazare de care acestea dispun.

Dintre cele nouă județe analizate, conform datelor existente, județul Dolj se clasează pe locul al 5-lea în ceea ce privește capacitatea totală disponibilă. Acesta dispune în anul 2020 de 2.712 de locuri, după județul Bihor (14.253 de locuri) județul Vâlcea (11.375 de locuri), județul Gorj (4.024 de locuri) și județul Buzău (3.741 de locuri). Pe de altă parte, județul Dolj se află înaintea județelor Mehedinți (2.661 de locuri), Vrancea (2.362), Galați (2.196) și Olt (950 de locuri) ca număr total de locuri în unitățile de cazare.

FIGURA 16. CAPACITATEA DE CAZARE EXISTENTĂ LA NIVELUL JUDEȚULUI DOLJ ȘI LA NIVELUL JUDEȚELOR CONCURENTE, 2014, 2019, 2020, NUMĂR DE LOCURI

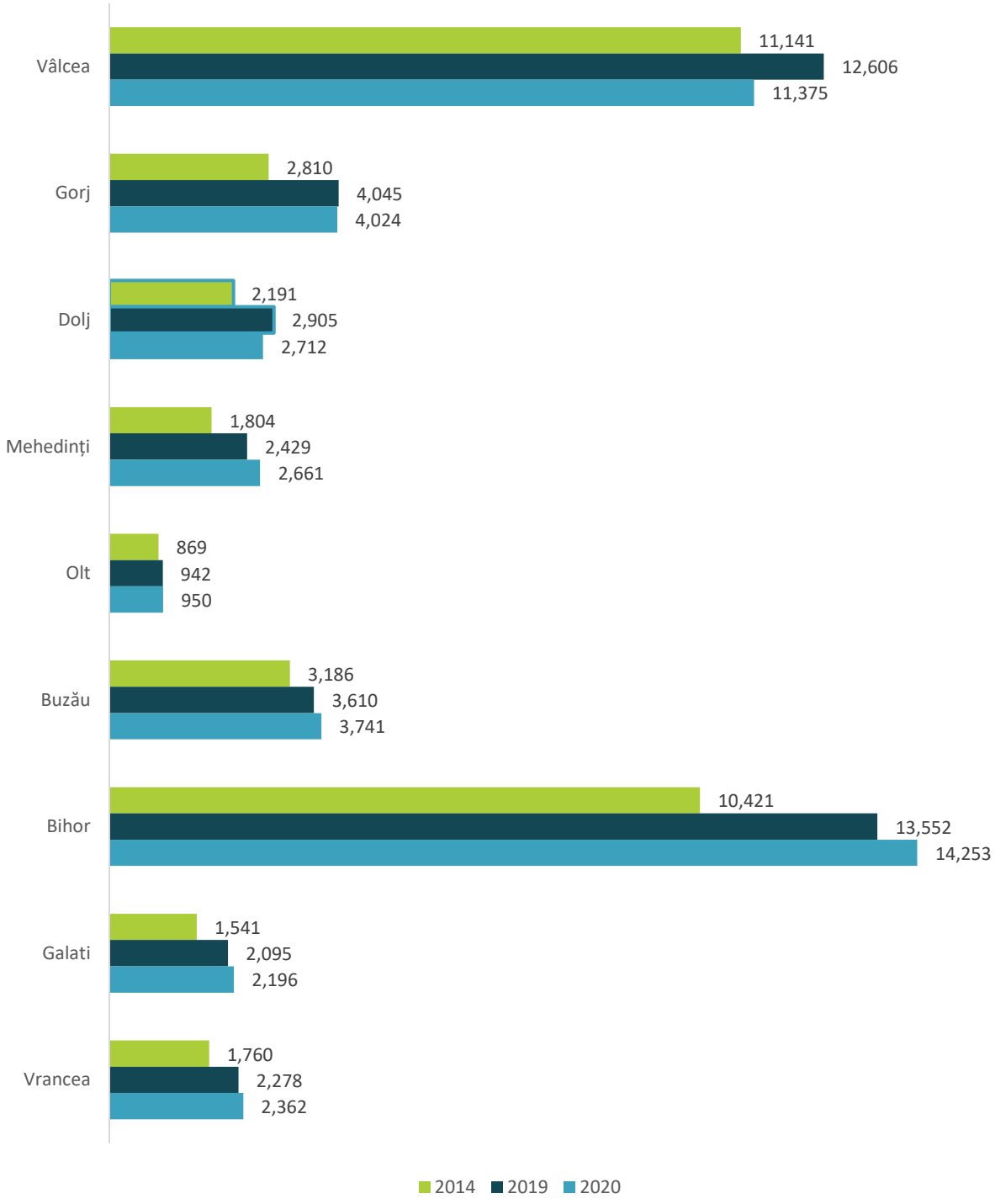

Sursa: Prelucrare proprie conform bazei de date INS Tempo

TABEL 7. RATA DE CREȘTERE A CAPACITĂȚII DE CAZARE EXISTENTE LA NIVELUL JUDEȚULUI DOLJ ȘI LA NIVELUL JUDEȚELOR CONCURENTE, 2014-2019 ȘI PONDEREA CAPACITĂȚII DE CAZARE DIN REGIUNEA SUD-VEST OLTENIA 2014 VS 2019

JUDEȚ	2014-2019	% DIN REGIUNEA SUD VEST OLTENIA 2014	% DIN REGIUNEA SUD VEST OLTENIA 2019
Dolj	33%	11,6%	12,7%
Gorj	44%	14,9%	17,6%
Mehedinți	35%	9,6%	10,6%
Olt	8%	4,6%	4,1%
Vâlcea	13%	59,2%	55,0%
Buzău	13%	-	-
Bihor	30%	-	-
Galați	36%	-	-
Vrancea	29%	-	-

Sursa: Prelucrare proprie conform bazei de date INS Tempo

SEZONALITATEA reprezintă de asemenea, un aspect relevant raportat la competitivitatea unei destinații. Nivelul de atractivitate al unei destinații poate fi apreciat în funcție de distribuția activităților pe parcursul unui an, precum și de capacitatea de a atrage vizitatori pe parcursul a cât mai multe luni, pentru a evita dezechilibrele ce pot fi cauzate de perioade îndelungate de activitate turistică redusă.

Performanța turistică din perspectiva sosirilor în unitățile de primire turistică în județele analizate, Buzău, Dolj, Gorj, Mehedinți, Olt și Vâlcea, în raport cu cele 12 luni ale anului 2019 pot fi observate grafic în figura următoare.

FIGURA 17. SEZONALITATEA SOSIRILOR LA NIVELUL JUDEȚULUI DOLJ ȘI AL DESTINAȚIILOR CONCURENTE, 2019

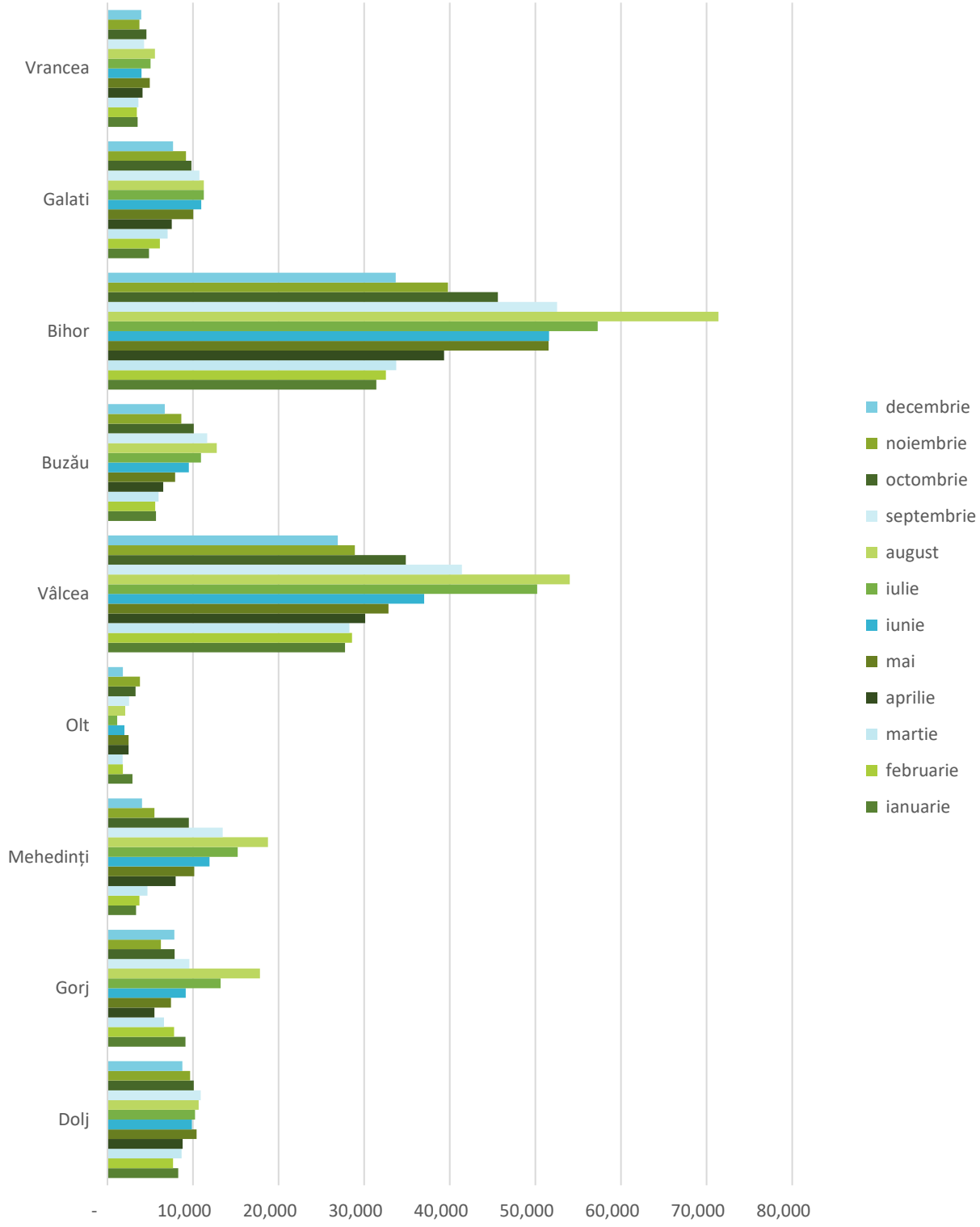

Sursa: Baza de date INS Tempo

Cu toate că numărul sosirilor în scop turistic nu este cel mai ridicat, din perspectiva sezonalității, la nivelul anului 2019, județul Dolj prezintă a doua cea mai favorabilă situație, respectiv înregistrează a doua cea mai mică diferență între cea mai performantă lună și cea mai neperformantă lună a anului 2019 (în februarie, s-au înregistrat doar cu 30% mai puțini turiști sosiți, comparativ cu luna septembrie). Județul Vrancea înregistrează cea mai mică diferență între cea mai performantă lună și cea mai neperformantă lună a anului 2019 (în februarie, s-au înregistrat doar cu 38% mai puțini turiști sosiți, comparativ cu luna august).

Alte județe precum Mehedinți, Olt și Gorj au înregistrat diferențe de 82%, 70% și 69% între cea mai performantă lună și luna cea mai slabă în raport cu sosirile turistice. Acest fapt indică un număr vizibil mai scăzut de turiști în lunile mai puțin performante, comparativ cu lunile cele mai atractive.

TABEL 8. DIFERENȚA DINTRE LUNA ÎN CARE SOSESC CEI MAI MULȚI TURIȘTI ȘI LUNA ÎN CARE SOSESC CEI MAI PUȚINI TURIȘTI ÎN JUDEȚUL DOLJ ȘI JUDEȚELE CONCURENTE, ANUL 2019

JUDEȚ	DIFERENȚA SOSIRILOR TURISTICE ÎNTRE CEA MAI PERFORMANTĂ LUNĂ ȘI CEA MAI PUȚIN PERFORMANTĂ LUNĂ	CEA MAI PERFORMANTĂ LUNĂ	CEA MAI PUȚIN PERFORMANTĂ LUNĂ
Dolj	-30%	Septembrie	Februarie
Gorj	-69%	August	Aprilie
Mehedinți	-82%	August	Ianuarie
Olt	-70%	Noiembrie	Iulie
Vâlcea	-50%	August	Decembrie
Buzău	-56%	August	Februarie
Bihor	-56%	August	Ianuarie
Galați	-57%	August	Ianuarie
Vrancea	-38%	August	Februarie

Sursa: Baza de date INS Tempo

Pe parcursul unui an, această sezonalitate este influențată atât de frecvența și atractivitatea evenimentelor organizate în fiecare județ, cât și de natura resurselor și a activităților care sunt desfășurate. În acest context, sosirile turiștilor sunt mai echilibrate în județe precum Vrancea, Dolj, Vâlcea, Buzău și Bihor, fapt ce indică existența posibilității practicării mai multor forme de turism pe parcursul mai multor luni. La polul opus, insuficiența unor activități care să crească atractivitatea destinațiilor în majoritatea perioadelor dintr-un an, contribuie la înregistrarea unui număr mai redus de turiști în anumite luni, în comparație cu altele, în județe precum Mehedinți, Gorj și Olt.

4. ANALIZA STADIULUI ACTUAL DE DEZVOLTARE A TURISMULUI DIN JUDEȚUL DOLJ

4.1. ANALIZA OFERTEI TURISTICE DIN JUDEȚUL DOLJ

Turismul reprezintă un sector de perspectivă, ce poate contribui la dezvoltarea economică a unui teritoriu prin promovarea identității locale a acestuia și a caracteristicilor sale distinctive, precum și prin gradul de atractivitate pe care îl poate determina. Notorietatea turistică a unei destinații se reflectă prin capacitatea acesteia de a-și optimiza gradul de atractivitate pentru vizitatori, în vederea satisfacerii cerințelor acestora prin servicii de calitate, inovatoare și atractive de turism, dar și pentru a câștiga cote de piață pe piețele interne și globale, asigurând în același timp că resursele disponibile pentru sprijinirea turismului sunt utilizate eficient și într-un mod durabil.

În același timp, digitalizarea societății moderne a deschis o multitudine de oportunități pentru furnizorii de turism de a împărtăși informații către o gamă largă de tipuri de turiști. Turismul inteligent sprijină eforturile integrate ale unei destinații de a găsi modalități inovatoare de a colecta și utiliza date derivate din infrastructura fizică, conexiunea socială și sursele organizaționale (atât guvernamentale, cât și neguvernamentale), precum și de la utilizatori, în combinație cu tehnologii avansate pentru dezvoltarea unor servicii și experiențe turistice atractive și adaptate intereselor și comportamentelor diverse de călătorie ale turiștilor.

Mai mult, turismul este un factor important de dezvoltare economică și socială, care stimulează creșterea economică prin generarea de venituri, locuri de muncă și investiții, ce se pot întoarce ulterior în acest sector prin investiții sporite în infrastructura turistică sau în acțiunile de promovare a unei destinații.

În acest context, oferta turistică a județului Dolj este caracterizată de un capital natural deosebit de divers, favorizat de apartenența județului în cadrul Regiunii Sud-Vest Oltenia. Județul Dolj sau Pământul Jiului de Jos se află în regiunea cea mai mănoasa și roditoare a Câmpiei Dunării și a Olteniei, într-o zonă ce a oferit, de-a lungul timpului condiții de climă și mai ales de sol dintre cele mai prielnice. Dunărea reprezintă o importantă cale de acces navigabil și o resursă importantă pentru industrie și turism, fiind al doilea fluviu din Europa ca mărime. Județul dispune, de asemenea, de două puncte de trecere a frontierei către Bulgaria, la Calafat și Bechet.

Totodată, poziționarea geografică a regiunii și implicit a județului Dolj, a favorizat crearea unor zone de schimb cultural între două regiuni istorice ale României – Oltenia și Banat, zonă cu un potențial deosebit pentru turism, cu o concentrare de elemente culturale, vestigii istorice și confluențe multietnice.[33] Regiunea se află pe locul doi în România, după Moldova, din punct de vedere al numărului de mânăstiri și lăcașe de cult, iar una din prioritățile regionale o reprezintă dezvoltarea turismului și valorificarea patrimoniului natural și a moștenirii cultural-istorice prin dezvoltarea infrastructurii specifice și prin intense acțiuni de promovare.[34] În cadrul Regiunii Sud-Vest Oltenia, județul Dolj este apreciat atât pentru resursele naturale cât și pentru resursele antropice pe care le deține, fiind un județ cu o gamă variată de resurse ce oferă posibilități multiple și un potențial turistic extrem de valoros, pretabil pentru o gamă largă de forme de turism și activități turistice.

[33] Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Polului de Creștere Craiova
[34] Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Polului de Creștere Craiova

4.1.1. RESURSE TURISTICE NATURALE ȘI ANTROPICE APARȚINÂND DOMENIILOR IMPORTANTE DIN JUDEȚUL DOLJ

Județul Dolj înseamnă natură valoroasă, cultură locală și religioasă, obiceiuri și tradiții românești, așezări inedite și locuri surprinzătoare, cu un puternic impact peisagistic, capabile să creeze cadrul optim pentru numeroase experiențe turistice.

Deși peisajele naturale nu sunt la fel de spectaculoase precum peisajele din alte zone ale țării, din cauza climei și a zonei de câmpie, județul compensează prin resurse turistice naturale excepționale (fluviul Dunărea, lacuri, păduri, rezervații naturale, peisaj cultural) precum și printr-un un patrimoniu construit deosebit (conace și cule, biserici și ansambluri mânăstirești, clădiri civile urbane, monumente și situri arheologice, arhitectură rurală tradițională), ce conturează un produs turistic complex, diversificat, cu un mare potențial de a satisface nevoile de călătorie ale unor turiști cu interese variate.

Mai mult, conform Anexei 9 – Lista zonelor cu potențial turistic ridicat din cadrul Planului de Amenajare a Teritoriului Național, Secțiunea a VIII-a – zone cu resurse turistice, județul Dolj beneficiază de o serie de UAT-uri cu concentrare mare de resurse naturale și antropice, care pot beneficia de finanțări pentru activarea potențialului turistic de care dispun. Sunt menționate astfel: Cernătești (resurse antropice), Cetate (resurse naturale), Dăbuleni (resurse naturale), Desa (resurse naturale), Ghidici (resurse naturale), Maglavit (resurse naturale), Malu Mare (resurse naturale și antropice), Melinești (resurse naturale și antropice), Piscu Vechi (resurse naturale) și Rast (resurse naturale).[35]

Astfel, pentru aceste zone se pot obține surse de finanțare pentru dezvoltarea unor activități de turism sau de producție. Pentru susţinerea turismului, Planul Național Strategic 2023-202[36] vizează finanţarea micro-întreprinderilor pentru dezvoltarea activităților de turism rural și agrement, iar prin LEADER se acordă sprijin pentru înfiinţarea de microîntreprinderi în mediul rural (start-up) pentru activităţile turistice locale în funcție de specificul zonei (turism cultural, gastronomic, deltaic, ecumenic, agroturism, ecoturism etc.). Din perspectiva patrimoniului cultural, PNS vizează sprijinirea reabilitării, restaurării, conservării obiectivelor de patrimoniu de clasă B și patrimoniu neclasificat – de la nivel local (mobil, imobil și imaterial) din teritoriul LEADER, în funcție de nevoile identificate în teritoriu.

În ceea ce priveşte asigurarea demarcării dintre PNS şi PNRR, odată cu crearea cadrului naţional de implementare a PNS 2023-2027, vor fi stabilite mecanisme de demarcare pe baza operațiunilor eligibile din fiecare program.

În acest context, multe dintre zonele menționate anterior de la nivelul județului Dolj care beneficiază în acest moment de importante resurse antropice și naturale ar putea beneficia de intervenții din partea administrației publice și din partea micilor antreprenori, aceștia având acces la o serie de mecanisme pentru a putea beneficia de finanțare pentru a dezvolta zona din punct de vedere turistic.

4.1.1.1. RESURSE TURISTICE ANTROPICE

Aspectele referitoare la cultură și petrecerea timpului liber reprezintă elemente de plus valoare și un avantaj competitiv nu numai la nivel local, dar și la nivel de regiune, acestea putând fi utilizate pentru a atrage atenția și a spori notorietatea județului. Fie că este vorba despre importante resurse de patrimoniu, fie că se remarcă oportunitățile de loisir din mediul urban și din împrejurimi, toate acestea stau la baza identității județului, având un rol semnificativ în conturarea imaginii de ansamblu a teritoriului.

[35] https://moradoconsulting.ro/lista-zonelor-cu-potential-turistic-ridicat-pentru-pndr-6-2-si-pndr-6-4/
[36] https://www.madr.ro/planul-national-strategic-pac-post-2020/documente-de-programare.html

Dincolo de impactul economic, cultura, și în special patrimoniul cultural, sunt valoroase și din perspectiva posibilităților de exprimare umană. Astfel, cultura și industriile creative sunt din ce în ce mai utile teritoriilor a căror economie este bazată și pe aceste resurse. De asemenea, cultura poate reprezenta elementul catalizator în jurul căruia se pot cristaliza și dezvolta și alte sectoare ale serviciilor.

DOTĂRI CULTURALE

Județul Dolj dispune de importante resurse de patrimoniu cultural, turism cultural și istoric, cu valoare arhitecturală și urbanistică complexă, protejate și recunoscute la nivel local și național, reprezentative pentru dezvoltarea comunităților locale urbane și rurale, pentru dezvoltarea regiunii istorice sub diferite influențe culturale și pentru rolul pe care acest teritoriu l-a avut în evoluția sa. Județul Dolj face parte din regiunea istorică a Olteniei, beneficiind de câmpii întinse, cu soluri roditoare.

Istoria Olteniei începe încă de dinainte de cucerirea română, când pe teritoriul ei erau așezate mai multe triburi, precum sucii, pelii și burii. Teritoriul a făcut parte și din regatul lui Burebista, iar apoi din cel al lui Decebal. A fost stăpânit de romani, dar a fost inclus și în provinciile Dacia Inferior, respectiv Dacia Malvensis. De-a lungul timpului, săpăturile arheologice efectuate în Oltenia au scos la iveală numeroase ruine daco-romane, multe dintre ele păstrându-se într-o stare foarte bună. Printre cele mai importante castre romane, se numără Sucidava, Pelendava, Buridava, Drobeta, Romula sau Ad Mehadium.

În perioada medievală, Oltenia este inclusă în Țara Românească, având un rol important din punct de vedere teritorial și politic prin Marea Bănie de Craiova. Regiunea era condusă de un ban, iar Craiova era capitala regiunii, beneficiind de autonomie relativă, deși făcea parte dintr-un principat. În anul 1821, Oltenia a reprezentat punctul de unde a plecat revoluția lui Tudor Vladimirescu. Regiunea istorică a avut un rol semnificativ și în revoluția pașoptistă, orașul Craiova reprezentând prima capitală pe care au folosit-o Nicolae Bălcescu, Ion Heliade Rădulescu și ceilalți organizatori.[37]

Forma administrativă pe care o are astăzi această regiune istorică datează din anul 1968, fiind alcătuită astăzi din județele Dolj, Mehedinți, Vâlcea, Gorj, Olt și comuna Islaz din județul Teleorman. Oltenia este o zonă bogată în ceea ce privește obiectivele turistice, oferind turiștilor săi o mulțime de posibilități de a petrece timpul liber.

Printre principalele dotări culturale prezente în județul Dolj ce constituie un aport considerabil la resursele turistice, se regăsesc următoarele echipamente majore[38] [39]:

MUZEE, COMPLEXE MUZEALE ȘI CASE MEMORIALE | Muzeul de Artă Craiova, Muzeul Olteniei – Secția de Etnografie, Muzeul Olteniei – Secția de Istorie-Arheologie, Muzeul Olteniei – Secția de Științele Naturii, Palatul Marincu – Muzeul de Artă și Etnografie din Calafat, Casa memorială "Amza Pellea", Casa Memorială "Elena Farago", Casa Memorială "Marin Sorescu", Muzeul Câmpia Băileștiului din Băilești, Muzeul Henri Coandă din Perișor, Muzeul Satului – Pielești, Muzeul Vetrei Strămoșești Celaru – Dăbuleni, Punct muzeal Giurgița și Centrul Internațional Constantin Brâncuși.

TEATRE ȘI BIBLIOTECI | Biblioteca Județeană "Alexandru și Aristia Aman", Biblioteca Franceză Omnia, Biblioteca Municipală "George Șt. Marincu" din Calafat, Teatrul de vară din Parcul N. Romanescu, Teatrul Național "Marin Sorescu", Teatrul pentru Copii și Tineret Colibri.

INSTITUȚII DE EDUCAȚIE & CENTRE CULTURALE | Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Dolj, Centrul Județean pentru Protecția Naturii, Turism și Dezvoltare Rurală Durabilă Dolj, Filarmonica Oltenia, Opera Română Craiova, Școala Populară de Arte și Meserii "Cornetti", "Odaia

[37] https://destepti.ro/regiunea-istorica-oltenia-dolj
[38] Strategia de Dezvoltare a Județului Dolj 2021 – 2027
[39] https://www.discoverdolj.ro/

bunicii" – Centrul folcloric Grădinița din Galicea Mare, Casa de Cultură a Municipiului Calafat, Casa de Cultură "Amza Pellea" Băilești, Casa de Cultură a Studenților Craiova, Casa de Cultură Traian Demetrescu,

LĂCAȘURI ȘI EDIFICII DE CULT | Biserica "Adormirea Maicii Domnului" – Biserica cu pictură exterioară, Biserica "Adormirea Maicii Domnului" – Biserică cu pictură exterioară, Biserica "Adormirea Maicii Domnului" și "Sf. Pantelimon" – Mântuleasa, Biserica Evanghelică Luterană, Biserica Greco-Catolică, Biserica Madona Dudu, Biserica Obedeanu, Biserica Romano-Catolică Toți Sfinții sau Sf. Anton, Biserica Sfânta Treime, Biserica Sfântul Ilie, Biserica "Sfântul Nicolae" Calafat, Biserica Sfinții Apostoli, Biserica Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil, Biserica Sf. Nicolae – Amaradia, Biserica "Sf. Nicolae" – Biserica cu pictură exterioară etc.

CASTELE, CONACE ȘI CULE | Cula Cernătești, Cula Izvoranu – Geblescu, Cula Barbu Poenaru, Ansamblul Curții Boierești Brăiloiu, Ansamblul Curții Boierești Jieni, Ansamblul Curții Coțofenilor, Castelul Fermecat, Conacul Banu Mărăcine și Conacul N.N. Popp,.

SITURI ARHITECTURALE | Castrul de la Răcarii de Jos – Brădești, Situl arheologic de la Bâzdana – Cucuioava, Situl arheologic de la Cârcea – La Hanuri, Situl arheologic de la Cioroiu Nou, Situl arheologic de la Desa – Castravița.

MONUMENTE DE FOR PUBLIC | Bustul lui Ioan Maiorescu, Bustul lui Nicolae Romanescu, Bustul lui Theodor Aman, Bustul regelui Mihai I.

OBIECTIVE DE ARHITECTURĂ | Banca Națională a României, Filiala Dolj, Bloc "Casa Albă", Blocul N.D. Popescu, Casa Băniei, Casa Barbu Drugă, Casa Bengescu, Casa Boicescu, Casa Brăiloiu-Lecca, Casa Câncea, Casa Cănciulescu, Casa Carianopol, Casa Diamantopol, Casa Dr. Mendel, Casa Dumitru P. Arssenie, Casa "Englezu", Casa Eskenazy, Casa Feraru, Casa Gabroveanu, Casa Gheorghe Chițu, Casa Glogoveanu, fostul Tribunal Dolj, Casa Grigore Gabrielescu, Casa Ioan Gheorghiadis, Casa Mărăscu etc.

GALERII DE ARTĂ | Galeria Aman, Galeria de artă "Cromatic", Centrul Creației Populare Dolj, Galeria ElectroPutere.

CINEMATOGRAFE | Inspire Cinema VIP (primul cinematograf integral VIP din România, amplasat în Electroputere Mall), Inspire Cinema Mercur (primul multiplex din Craiova, situat în incinta Mercur Center), Colours Cinema (primul cinematograf privat deschis în Craiova, amplasat în incinta Galeriilor Auchan), Cinema Patria și Cinema Modern – administrate de stat, orientate spre proiecții de premiere de film (cinema Patria) sau pe filme românești și europene.

De menționat la acest capitol este și Centrul Internațional "Constantin Brâncuși" amplasat în curtea Muzeului de Artă Craiova. Acesta a fost proiectat ca un centru turistic interactiv, unic în lume, fiind dedicat marelui sculptor căruia îi poartă numele. Pe lângă prisma din sticlă amplasată la exterior în care sunt proiectate opere ale lui Brâncuși, complexul muzeal cuprinde și o galerie subterană cu ateliere de creație și săli de spectacol, de conferințe și de expoziție.

În oferta culturală a județului Dolj se remarcă municipiul Craiova, capitală a județului Dolj și vechi scaun domnesc, ce s-a manifestat în spațiul cultural național ca o citadelă preocupată de păstrarea și perpetuarea valorilor morale și spirituale românești, fiind astăzi reședința unora dintre cele mai importante instituții de cultură din România.

Mai mult, intenția Craiovei de a candida pentru titlul de Capitală Europeană a Culturii 2021, conturată în anul 2013 a determinat interes tot mai mare din partea domeniului cultural, inițiativa mobilizând la un nivel fără precedent o serie instituții culturale, administrative, de educație și sportive, nu doar din Craiova,

ci și din Regiunea Olteniei, care au înțeles și au sprijinit acest amplu proiect cultural integrat, cu un puternic impact economic și social.[40]

Muzeele, Teatrul Național "Marin Sorescu" – cu reprezentații apreciate pe toate scenele lumii, Opera Română Craiova, Filarmonica Oltenia, mediul academic și universitar din Craiova, precum și personalități ca Nicolae Titulescu, Eugeniu Carada, Titu Maiorescu, Gogu Constantinescu, Marin Sorescu sau Tudor Gheorghe sunt doar câteva dintre reperele culturale ale județului, acestea fiind o carte de vizită impresionantă, care face cinste județului Dolj și întregii Regiuni Oltenia.[41]

Obiectivele turistice de neratat în județul Dolj sunt prezentate detaliat pe platforma oficială de turism a județului Dolj – *Discover Dolj* și oferă turiștilor primele informații necesare pentru a cunoaște o parte din istoria și frumusețea locului, precum și primele direcții de realizare a unui sejur plăcut în județ. Printre acestea se numără: Muzeul de Artă Craiova, Parcul Nicolae Romanescu, Muzeul Olteniei, Centrul istoric al Craiovei, Catedrala Mitropolitană Sf. Dumitru, Piața Mihai Viteazul, Port Cultural Cetate, Grădina Botanică, Casa Băniei, Biserica Madona Dudu, Rezervația de Bujori sălbatici de la Plenița, Palatul Marincu – Muzeul de Artă și Etnografie din Calafat, Piața Frații Buzești, Domeniul Coroanei Segarcea, Grădina Zoologică și Mănăstirea Maflavit.[42]

În prezent, pe site-ul oficial al județului Dolj, sunt prezentate și o serie de rute turistice[43] ce pun în evidență atât componenta culturală și istorică a județului, precum și elemente turistice de neratat din județul Dolj. Aceste rute turistice sunt prezentate în următoarele capitole.

PATRIMONIUL CULTURAL MATERIAL

În ceea ce privește patrimoniul cultural al județului Dolj, o componentă importantă a acestuia este reprezentată de bunurile tangibile, imobile (clădiri și construcții) care reprezintă o mărturie și o expresie a valorilor, credințelor, cunoștințelor și tradițiilor locale și regionale. Patrimoniul cultural imobil care se regăsește în județul Dolj este alcătuit din bunuri de valoare deosebită sau excepțională, istorică, arheologică, etnografică, artistică, științifică și tehnică, reprezentând mărturii materiale ale evoluției mediului natural și ale relațiilor omului cu acesta, ale potențialului creator uman și ale contribuției locale la cultura națională și reflexii ale curentelor culturale naționale și regionale în cultura și arhitectura locală, atât la nivelul comunităților urbane cât și la nivelul comunităților rurale.

Astfel, în contextul patrimoniul cultural, tangibil (mobil și imobil) și intangibil de excepție al județului Dolj se remarcă importanța patrimoniului construit atât prin valoarea sa arhitecturală, culturală, istorică și memorială, prin valoarea sa funcțională, aceea de cadru de desfășurare a activităților culturale și turistice. Suplimentar, patrimoniul construit din județul Dolj se remarcă prin valoarea sa de reprezentativitate, contribuind la definirea identității locale a județului Dolj și la posibilitatea utilizării unor construcții emblematice în conturarea unui brand județean.

Conform Listei Monumentelor Istorice, în județul Dolj se regăsesc 700 de monumente istorice, valori ale patrimoniului construit de importanță locală și națională (monumente și ansambluri de arhitectură, situri arheologice, ansambluri și situri urbane). O concentrare mare a patrimoniului cu o valoare culturală de interes național se regăsește la nivelul municipiilor Craiova și Calafat, comunelor Almăj, Brabova, Calopăr, Cernătești, Coțofenii din Dos, Podari, Șimicu de Sus, Sopot și Țuglui[44]. De asemenea, județul Dolj se remarcă printr-un abundent patrimoniu arheologic care datează începând cu perioada preistorică și până în

[40] Strategia de Dezvoltare a Județului Dolj 2021 – 2027
[41] https://www.discoverdolj.ro/ro/places/despre-judetul-dolj-vwtb-ja_mfds-g
[42] https://www.discoverdolj.ro/ro/places/obiective-de-neratat-in-judetul-dolj-qtaiyomctndegg
[43] https://www.discoverdolj.ro/ro/places?cat_type=rute_1557396207
[44] Legea nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național - Secțiunea a III-a - zone protejate

perioada medievală, fapt atestat prin înscrierea în Repertoriul Arheologic Național (RAN) a 251 situri arheologice și prin includerea a 2 situri arheologice în Programul Național LLIMES și în Lista Indicativă a Patrimoniului Mondial UNESCO, alături de alte castre din zona de frontieră a Imperiului Roman.

ZONE PROTEJATE DE INTERES NAȚIONAL

La nivelul județului Dolj, au fost identificate 11 obiective declarate monumente istorice de valoare națională excepțională[45] reprezentând valori de patrimoniu cultural de interes național. Dintre acestea, 9 obiective sunt incluse în categoria monumentelor și ansamblurilor de arhitectură, iar 2 obiective sunt incluse în categoria monumentelor și siturilor arheologice. Municipiul Craiova beneficiază de cele mai multe monumente declarate valori de patrimoniu cultural de interes național, aici regăsindu-se 5 din cele 11 identificate la nivelul județului Dolj. Este important de menționat că valorile de patrimoniu cultural de interes național de pe teritoriul județului Dolj includ tipologii variate de construcții, monumente și ansambluri:

- Construcții de tip castele, conace, palate: Conacul Coțofenilor din satul Coţofenii din Faţă, comuna Coțofenii din Față;
- Cule: Cula Izvoranu din comuna Brabova și Cula Cernat din comuna Cernătești;
- Clădiri civile urbane: Casa Glogovenilor (Casa Glogoveanu, azi Tribunalul Dolj), Casa Băniei, Prefectura (Palatul Administrativ) și Palatul Mihail (Muzeul de artă) din municipiul Craiova;
- Biserici și ansambluri mânăstirești: Mânăstirea Bucovăț din localitatea Mofleni, municipiul Craiova, Biserica fostei mânăstiri Jitianu din satul Balta Verde, comuna Podari;
- Monumente și situri arheologice, fortificații dacice: Cetate dacică în comuna Coțofenii din Dos, Cetate dacică în punctul La Cucuioara în comuna Calopăr.

[45] Zonele protejate sunt zonele naturale sau construite, delimitate geografic și/sau topografic, care cuprind valori de patrimoniu natural și/sau cultural și sunt declarate ca atare pentru atingerea obiectivelor specifice de conservare a valorilor de patrimoniu, în conformitate cu Legea nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național - Secțiunea a III-a - zone protejate.

FIGURA 18. DISTRIBUȚIA VALORILOR DE PATRIMONIU CULTURAL DE INTERES NAȚIONAL, ÎN JUDEȚUL DOLJ

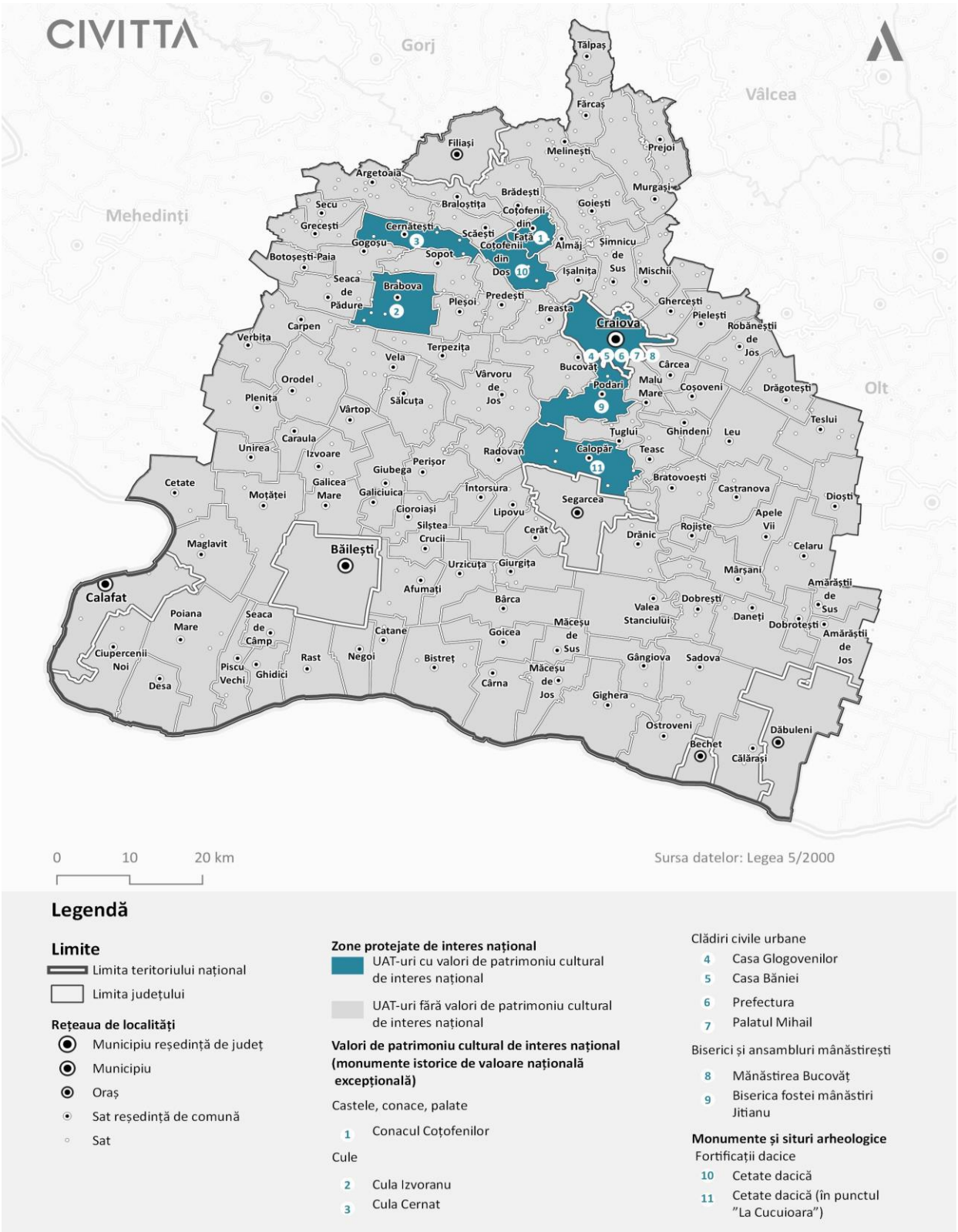

Sursă: Legea nr.5/2000 privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național - Secțiunea a III-a

PATRIMONIUL CONSTRUIT DE IMPORTANȚĂ NAȚIONALĂ ȘI LOCALĂ

Monumentele istorice, bunuri imobile, construcții și terenuri, semnificative pentru istoria, cultura și civilizația națională și universală[46], alături de elementele de patrimoniu mobil și imaterial fac parte integrantă din patrimoniul cultural al județului Dolj.

La nivelul județului Dolj sunt localizate 700 de monumente istorice de importanță națională și locală, înscrise în Lista Monumentelor Istorice 2015, distribuite pe teritoriul a 106 de UAT-uri, din totalul de 111 de UAT-uri existente în județ. Se remarcă o concentrare mai mare a monumentelor istorice în zonele urbane din județ, precum și pe teritoriul localităților amplasate în proximitatea râului Jiu. Municipiul Craiova însumează aproximativ 45% din numărul total de monumente din județ (318 monumente istorice), fiind centrul cultural și turistic al județului. Acesta este urmat de municipiul Calafat, orașul Filiași și comunele Coțofenii din Față, Podari, Melinești, Calopăr, Coțofenii din Dos, Almăj, Cârcea, Șimnicu de Sus, Brădești, Castranova, Celaru, Drăgotești, Drănic, Gighera, Goiești, Leu, Murgași, Ostroveni, Pielești, Robănești, Sadova, Teslui cu 5 - 12 monumente istorice cu valoare națională sau locală în fiecare UAT.

FIGURA 19. DISTRIBUȚIA PE CATEGORII A MONUMENTELOR ISTORICE DIN JUDEȚUL DOLJ

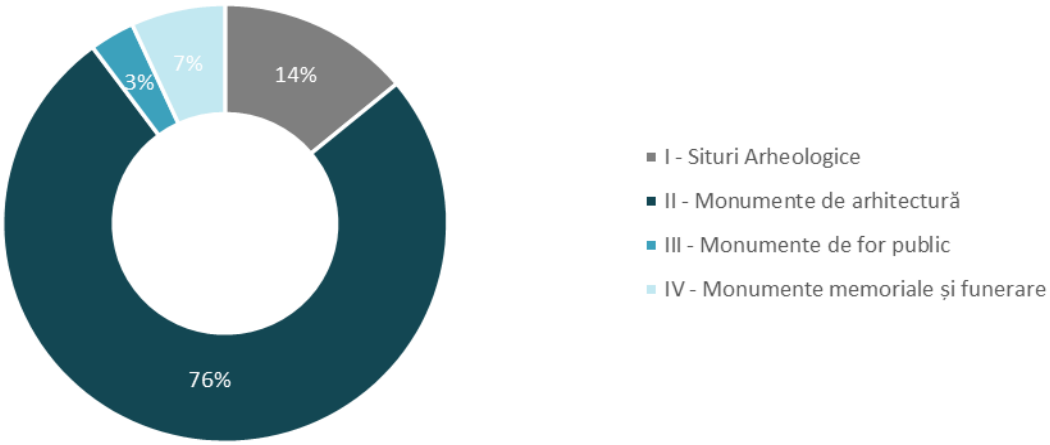

Sursa: Lista Monumentelor Istorice 2015

Monumentele istorice din județul Dolj, 67 monumente de importanță națională și 633 de importanță locală, sunt distribuite în cele 4 categorii astfel: 98 situri arheologice (I), 531 monumente de arhitectură (II), 23 monumente de for public (III) și 48 de monumente memoriale și funerare (IV). Se remarcă un procent ridicat de monumente de arhitectură, în special locuințe urbane, locuințe boierești și conace construite la sfârșitul secolului XIX și începutul secolului XX, regăsite cu precădere în mediul urban, cule amplasate și partea de nord a județului dar și biserici construite în secolul XVIII-XIX, distribuite pe întreg teritoriul județului, dintre care se remarcă bisericile de lemn din centrul și nordul județului. Aceste categorii de construcții deținând un semnificativ potențial de susținere a unor activități culturale și turistice la nivel județean, au oportunitatea de a fi incluse în trasee turistice culturale la nivel regional și național și pot contribui la conturarea unei identități locale unice care să diferențieze județul Dolj și infrastructura turistică de care acesta dispune, de alte județe din regiune.

[46] Legea nr. 422 / 2001, privind protejarea monumentelor istorice, republicată, http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/29761

FIGURA 20. DISTRIBUȚIA PE UAT-URI A NUMĂRULUI TOTAL DE MONUMENTE ISTORICE DIN JUDEȚUL DOLJ

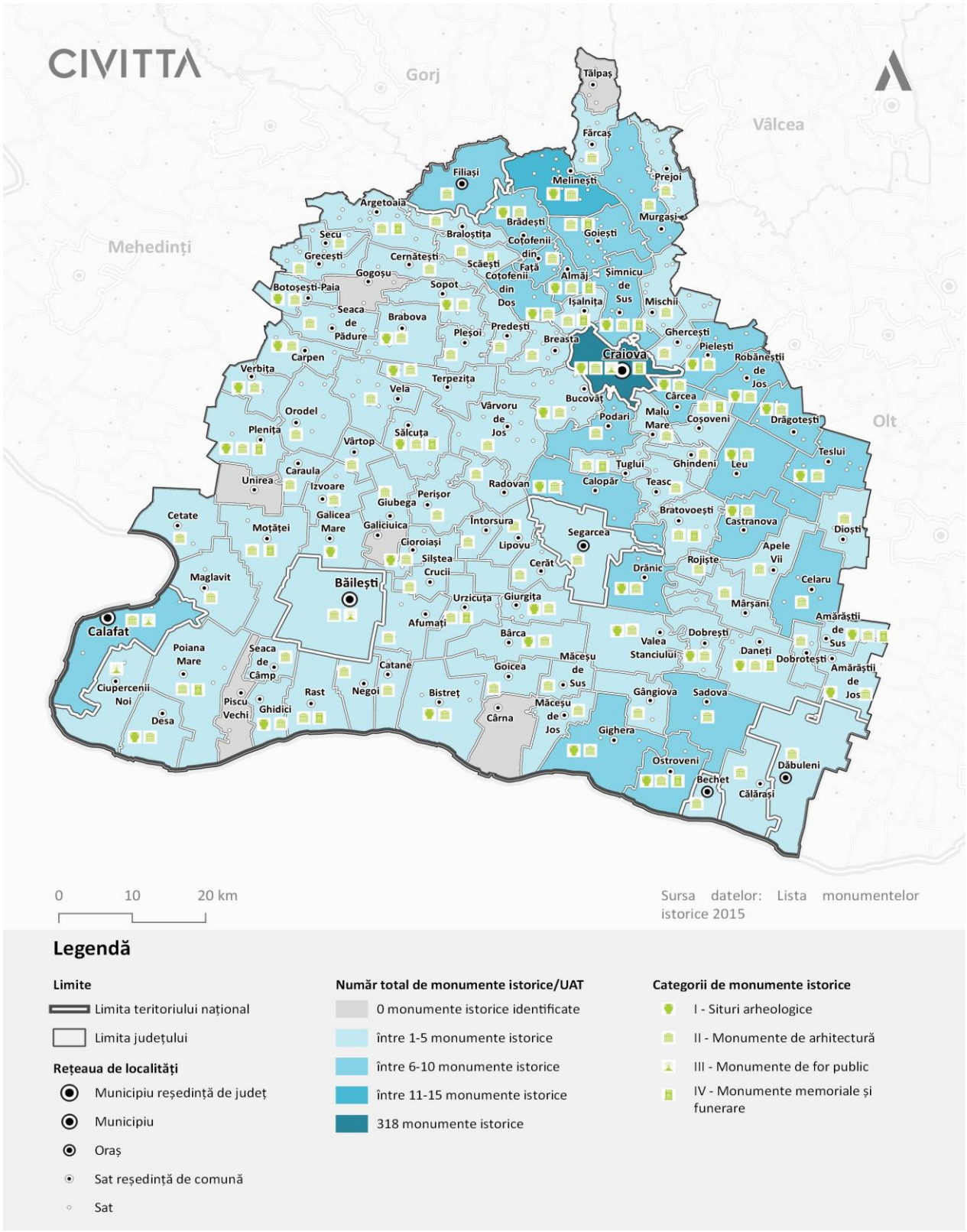

Sursa: Lista Monumentelor Istorice 2015

FIGURA 21. DISTRIBUȚIA PE UAT-URI A MONUMENTELOR ISTORICE DE ARHITECTURĂ CIVILĂ DE TIP CONACE, LOCUINȚE, CASE ȘI ANSAMBLURI BOIEREȘTI LA NIVELUL JUDEȚULUI DOLJ

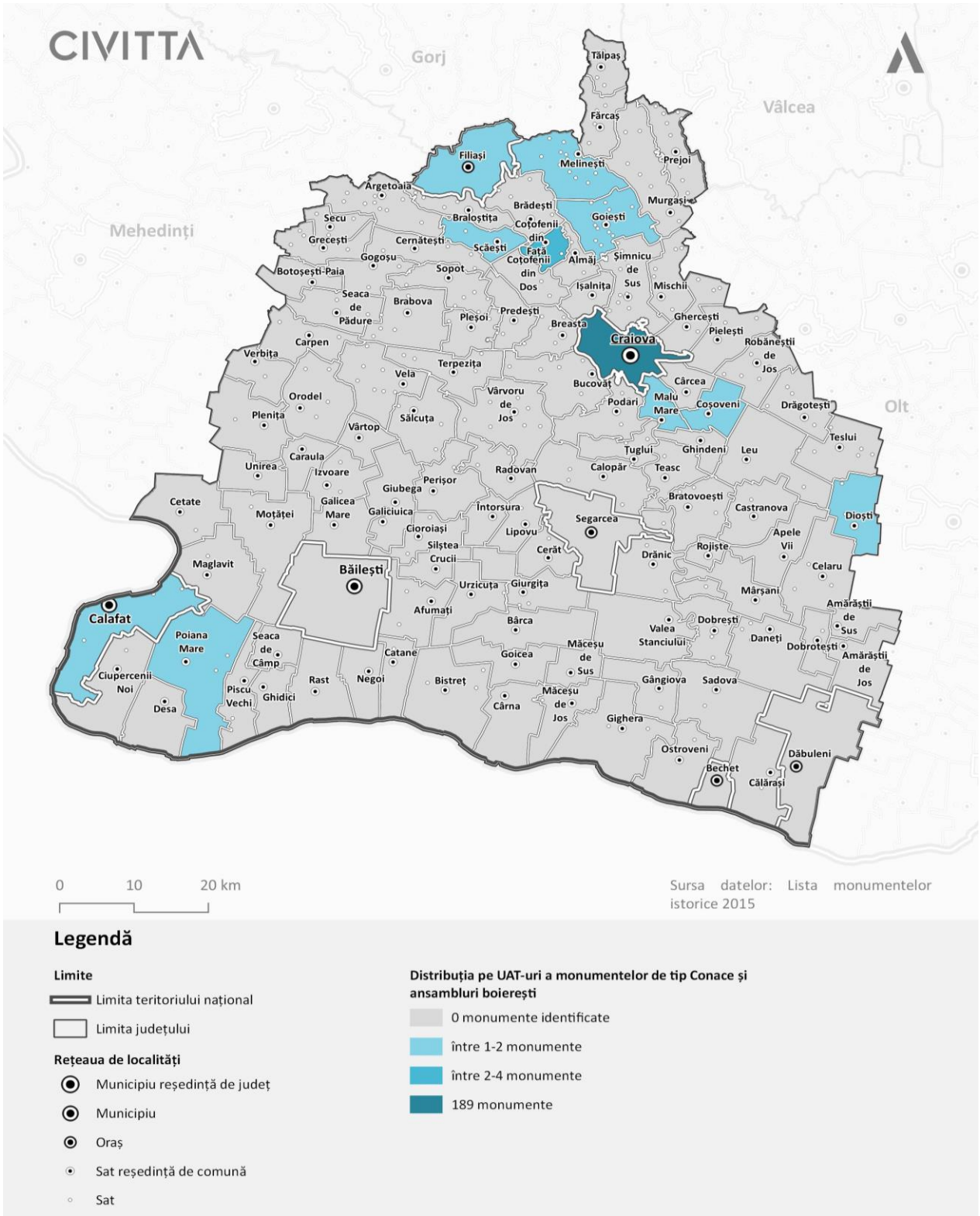

Sursa: Lista Monumentelor Istorice 2015

FIGURA 22. DISTRIBUȚIA PE UAT-URI A MONUMENTELOR ISTORICE DE ARHITECTURĂ RELIGIOASĂ – BISERICI ȘI MĂNĂSTIRI - LA NIVELUL JUDEȚULUI DOLJ

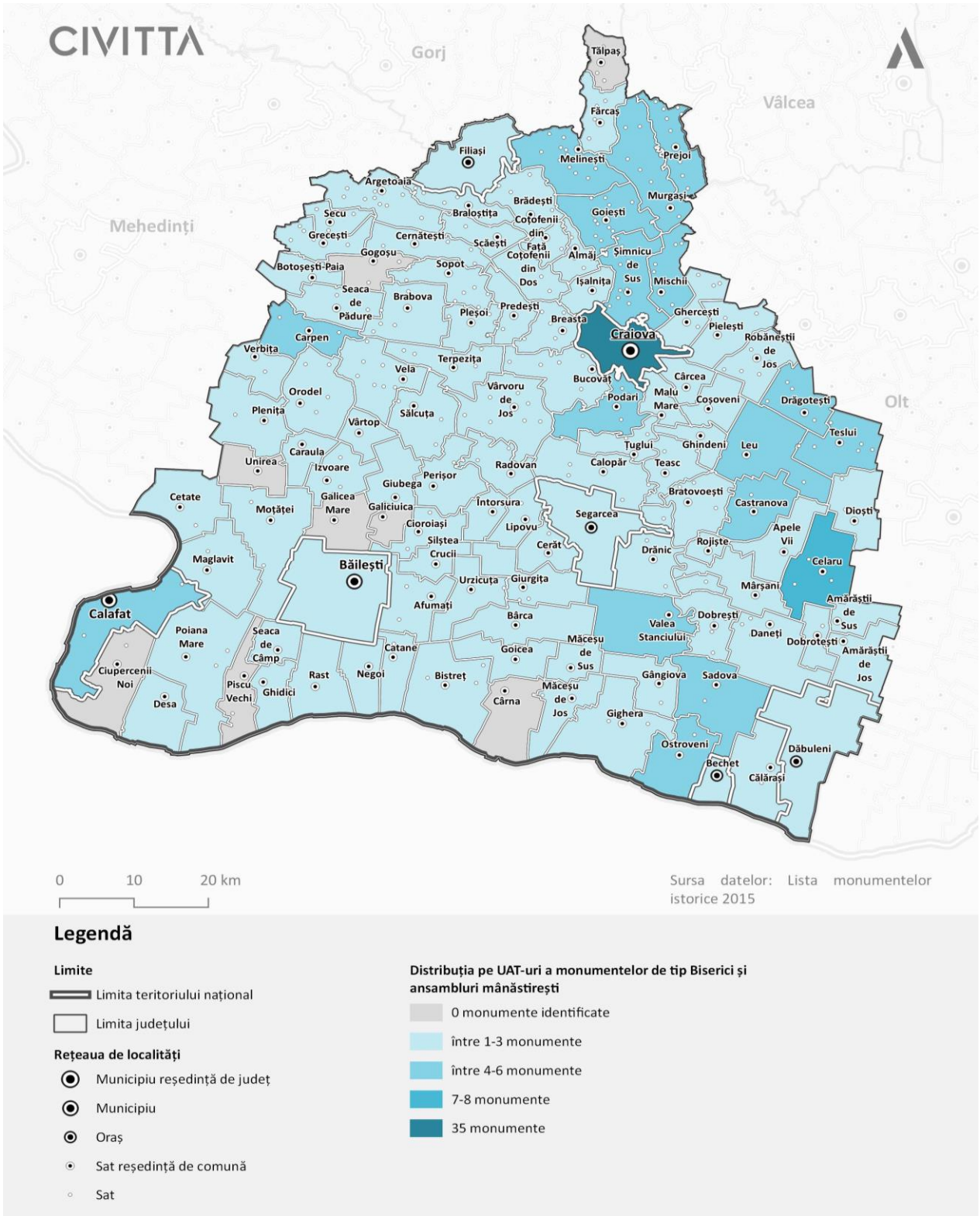

Sursa: Lista Monumentelor Istorice 2015

PATRMONIUL CONSTRUIT PROTEJAT DIN MEDIUL URBAN

În ceea ce privește mediul urban al județului Dolj, în municipiile Craiova, Băilești, Calafat și orașele Bechet, Dăbuleni, Filiași și Segarcea, sunt amplasate 343 de monumente istorice (din numărul total de 700 de monumente istorice), reprezentând aproximativ jumătate din numărul total de monumente în județ, fiind prezente în special monumente de arhitectură civilă și lăcașe de cult.

Referitor la numărul total de monumente istorice din municipiul Craiova, care însumează aproximativ o tremie din numărul total de monumente istorice la nivel județean, 318 monumente, din punct de vedere al atractivității, se observă o diferență între municipiul Craiova și alte municipii din România de dimensiuni asemănătoare, diferențe rezultate din vechimea așezării și din rolul cultural, administrativ, istoric deținut de municipii la nivel regional și național. În acest sens municipiul Craiova poate concura cu municipii precum Iași (644 monumente istorice), Sibiu (281 monumente istorice), Bistrița (210 monumente istorice), Arad (151 monumente istorice) Constanța (154 monumente istorice), Buzău (121 monumente istorice), Oradea (120 monumente istorice), Timișoara (119 monumente istorice), Brăila (116 monumente istorice) sau Deva (53 monumente istorice). În același timp municipiile Brașov, Sinaia, București, Sibiu, Sighișoara, Cluj Napoca, Timișoara, Constanța, Iași, Suceava, Târgu Mureș, Bistrița, Oradea, Alba Iulia s-au aflat în topul orașelor de văzut la nivel național în ultimii ani, din perspectiva unor bloguri de călătorii[47]. Astfel, deși patrimoniul construit protejat reprezintă un rol important în crearea identității culturale a localităților, acesta nu este un factor determinant în stabilirea importanței culturale sau a atractivității turistice a unei localități la nivel național sau internațional.

La nivelul mediului urban din județul Dolj, se observă diferite categorii de clădiri și construcții reprezentative cu valoare arhitecturală, culturală și istorică care reflectă complexitatea patrimoniului cultural, preocupările culturale ale comunităților locale, structura socială și evoluția istorică a acestor comunități precum și modul în care cultura locală a incorporat influențele curentelor arhitecturale și culturale existente la nivel regional și național.

În continuare vor fi prezentate edificiile și ansamblurile reprezentative pentru aceste categorii, cu rol important în dezvoltarea culturală a spațiului urban al județului Dolj.

ANSAMBLURI URBANE

La nivelul municipiului Craiova în zona central istorică a fost delimitat ansamblul urban ce cuprinde numeroase clădiri culturale, locuințe, reședințe boierești, locuințe negustorești, instituții publice, biserici reprezentative pentru evoluția municipiului Craiova în ultimele două secole. Acest centru este emblematic pentru imaginea urbană a municipiului, constituind un element important al identității culturale locale și județene. De asemenea, reprezintă un important suport pentru viața urbană a comunităților, pentru infrastructura culturală și turistică, pentru desfășurarea de activități culturale în aer liber sau în cadrul clădirilor de profil.

Ansamblul urban Centrul istoric al municipiului Craiova este alcătuit din totalitatea construcțiilor cuprinse în perimetrul delimitat de străzile C. Brâncuși, Șerban Vodă, Păltiniș, Principatele Unite, Calea București, Bd. Carol I, str. România Muncitoare, C. Rădulescu Motru, 13 Septembrie, Împăratul Traian, Ulmului, T. Vladimirescu, Arieș, Bujorului, Al. Macedonski, S. Bărnuțiu, Calea Unirii, Gheorghe Doja, Matei Basarab, Câmpia Izlaz, Madona Dudu, Brândușa, Libertății, Brestei, Dumbrăveni, Iancu Jianu, G. Enescu, Amaradia. Substratul istoric al acestui areal antedatează tot fondul construit existent, pe această locație fiind identificat orașul geto-dac Pelendava, care datează din jurul anul 225 conform Tabulei Peuntigeriana, o

[47] https://www.pettitts.co.uk/blog/romania-cities, https://fullsuitcase.com/romania-best-cities/, https://www.touropia.com/best-cities-to-visit-in-romania/

veche hartă a Imperiului Roman. Centrul istoric cuprinde o serie de monumente ce datează din sec. XV și XVIII-XIX, alături de muzee, instituții de cultură, clădiri administrative, biserici și case.

Municipiul Craiova, dispune de un număr relativ ridicat de monumente istorice în comparație cu alte centre urbane din România, cele mai multe fiind concentrate în zona centrului istoric. Locuințele din centrul municipiului Craiova formează un ansamblu care reflectă modul de viață și ocupațiile cetățenilor orașului de-a lungul timpului în timp ce numeroasele clădiri administrative (Prefectura Dolj, Primăria Craiova, Primăria Craiova - corp administrativ), de învățământ (Universitatea din Craiova, Colegiul Național Carol I), religioase (Biserica Sf. Treime, Biserica Sf. Ilie), comerciale (locuințele cu spații comerciale la parter de pe străzile Lipscani, România Muncitoare, Traian Demetrescu) și culturale (Teatrul Marin Sorescu, Muzeul de artă) reflectă rolul administrativ, economic și religios pe care municipiul Craiova l-a deținut de-a lungul timpului, în special în calitatea sa de centru administrativ al regiunii istorice Oltenia.

Arealul centrului istoric a beneficiat în ultimii ani de importante operațiuni de reabilitare și revitalizare urbană, reprezentând un exemplu de bune practici la nivel național alături e municipii precum Oradea și Sibiu. Dintre acestea se remarcă programul complex de revitalizare și reabilitare a centrului istoric al municipiului Craiova[48] care a avut drept scop consolidarea și refațadizarea clădirilor, prin încurajarea proprietarilor private și refacerea elementelor de infrastructură urbană în stilul anilor 1900 (pavajul, stâlpii de iluminat, mobilierul urban) și efectuarea de lucrări la infrastructura tehnico-edilitară din perimetrul centrului istoric.

Măsuri întreprinse de administrația publică locală în cadrul acestui proiect complex au constat în:

- Elaborarea P.U.Z. Centrul Istoric - Zona Pilot - Lipscănia Craiovei (2008, 2014) prin care este eliminată activitatea de locuit din zona reglementată;
- Elaborarea Studiului privind stabilirea obiectivelor strategice de revitalizare a Centrului Istoric (2008);
- Organizarea unui Concurs de soluții pentru revitalizarea Centrului Istoric (2008);
- Implementarea proiectului Amenajare și revitalizare Centrul istoric al Municipiului Craiova, finanțat prin POR 2007 – 2013 (elaborarea de lucrări de reabilitare a infrastructurii de circulație și de utilități și montarea de mobilier urban) (2009-2015);
- Elaborarea Regulamentului referitor la cromatica fațadelor pentru creșterea calității arhitectural-ambientale a clădirilor în Municipiul Craiova (2011, 2014);
- Elaborarea Regulamentului local privind modul de conformare arhitecturală a fațadelor clădirilor situate în zona centrală a Municipiului Craiova și în zonele construite cuprinzând clădiri cu valoare arhitecturală din Municipiul Craiova (2014);
- Inventarierea și notificarea proprietarilor din centrul istoric cu privire la necesitatea consolidării fațadelor clădirilor; organizarea de întâlniri cu proprietarii în vederea implementării prevederilor Legii nr. 153/2011;
- Aplicarea de contravenții și sancțiuni în cazul în care nu sunt respectate prevederile reglementate privind culorile, materialele și modul de finisare a fațadelor, elementele de publicitate permise pe fațade și modul de conformare, precum și echipamentele tehnice și copertinele;
- Aplicarea unei suprataxe de 500% la impozitul pe clădire, în cazul clădirilor neîntreținute;
- Acordarea de credite bancare cu garanție guvernamentală și dobândă subvenționată, reprezentând maximum 90% din valoarea lucrărilor de intervenție, precum și scutiri de impozit pe

[48] Eva Violeta Sfârlea, Bune practici în dezvoltarea urbană din România

o perioadă de 5 ani pentru amortizarea investițiilor de către proprietari, pentru proprietarii care dețin clădiri neîntreținute;

- Implementarea de proiecte de reabilitare a clădirilor monumente istorice aflate în proprietatea municipalității, finanțate prin fonduri europene.

În prezent centrul istoric al municipiului Craiova, alături de un bogat fond construit emblematic, recunoscut la nivel național, beneficiază de o infrastructura de spații publice pietonale și spații verzi adaptate necesităților de utilizare ale comunității locale și turistice reprezentând un bun suport pentru o viață urbană activă și atractivă, fapt ce contribuie la creșterea potențialului cultural al municipiului și gradul de atractivitate pentru turiști.

ARHITECTURĂ CIVILĂ DESTINATĂ INSTITUȚIILOR PUBLICE, ADMINISTRATIVE ȘI SOCIO-CULTURALE

Numeroasele clădiri destinate instituțiilor publice, administrative și socio-culturale care se regăsesc în municipiul Craiova reflectă rolul administrativ, cultural, comercial pe care acesta l-a avut și îl are la nivel județean, regional și național, contribuind la identitatea municipiului de principal pol cultural al județului Dolj. Printre aceste obiecte de arhitectură se numără hanurile (Cocor, Băloi, Chintescu, Puțureanu, Hurez), Banca Națională a României – Filiala Dolj, Căminul preoțesc Renașterea, Cinematograful Jean Negulescu, Facultatea de Mecanică a Universității din Craiova (fosta Școală Normală de Băieți), hoteluri (Pallace, Metropol, New York, Minerva), Institutul Javet, Liceul Carol I, Magazinul Victoria, Palatul Administrativ (azi Prefectura), Palatul Banca Comerțului (azi Primăria municipiului Craiova), Palatul de Justiție (Azi Universitatea din Craiova – Rectoratul), Pavilionul administrativ al Grupului de Pompieri Oltenia, școli (Obedeanu, Oteteleșeanu, Școala Centrală de Fete (azi Muzeul Olteniei)), Spitalul Filantropia, Palatul Editurii și Tipografiei Ramuri (sediul Secției de Științele Naturii a Muzeului Olteniei).

Se observă o refuncționalizare și transformare a anumitor clădiri cu valoare arhitecturală deosebită, în special la nivelul municipiului Craiova. În cele mai multe cazuri clădirile au fost transformate în unități culturale și recreative de interes public precum: Palatul Constantin Mihail în Muzeul de Artă, Casa Romanescu în Casa Universitarilor, Casa Chirchiubeșa în Centrul de Conservare și Valorificare a Tradiției și Creației Dolj, Casa Ionel Pleșia în Biblioteca Națională, Casa scriitoarei Elena Fargo în Biblioteca Alexandru și Aristia Aman, Casa poetului Traian Demetrescu în Casa de Cultură Traian Demetrescu, Fosta Uzină Electrică în Sala de Sport, Școala centrală de fete în Muzeul Olteniei etc. La acestea se adaugă refuncționalizarea diferitelor clădiri cu o arhitectură remarcabilă în clădiri administrative emblematice pentru municipiul Craiova și pentru județul Dolj: Casa Puiu Pleșia în Curtea de Conturi Dolj, Casa Vorvoreanu în Palatul mitropolitan, Hotelul Pallace în Pavilion Administrativ al Primăriei Craiova, Palatul Banca Comerțului în Primăria Municipiului Craiova, Palatul de Justiție în Universitatea din Craiova, Casa Glogoveanu în Tribunalul Dolj, Casa Vorvoreanu în Palatul mitropolitan.

În partea de sud a județului, patrimoniul construit valoros la nivel local din mediul urban este completat cu o serie de clădiri cu valoare arhitecturală și istorică deosebită: Spitalul Orășenesc „Așezăminte Brâncovenești", din orașul Dăbuleni, intrat în funcțiune în 1911 (Spitalul a făcut parte din domeniile Fundației Blănesei Safta Brâncoveanu), Muzeul Mitre Arambașa situat în parcul orășenesc și Primăria Veche construită în 1894, din orașul Bechet. [49]

ARHITECTURĂ REZIDENȚIALĂ (PALATE, LOCUINȚE URBANE)

Arhitectura rezidențială, cu precădere cea boierească și cea negustorească, au ocupat un loc important în peisajul construit al secolelor al XIX-lea și al XX-lea din mediul urban, cu precădere în municipiul Craiova –

[49] Promovarea Patrimoniului Local GAL Valea Dunării Sud – Olt - (patrimoniu-galvds.ro)

centru administrativ și centru negustoresc de importanță regională în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea.

Reședințele boierești prezintă o valoare deosebită în special prin arhitectura acestora care ilustrează tendințele arhitecturale precum și statutul social, modul de viață și cultura acestora la momentul construirii.

Construcțiile încadrate în categoria locuințelor urbane și locuințelor negustorești reprezintă elemente valoroase din punct de vedere istoric, cultural, arhitectural și urbanistic, acestea reflectând poziția orașului de important târg regional în perioada premodernă și modernă. Cele mai reprezentative clădiri de acest fel se regăsesc în municipiul Craiova care, de altfel, este singura localitate urbană din județ în care se regăsesc reședințe urbane clasate ca monumente istorice. În municipiul Craiova se regăsesc mai exact 187 de locuințe, construite începând cu jumătatea sec. XVII. Prin numărul și distribuția acestora în teritoriu, ele pot deveni elemente reprezentative pentru imaginea urbană a municipiului Craiova.

Printre cele mai importante reședințe nobiliare din mediul urban se remarcă:

- Palatul Constantin Mihail (azi Muzeul de Artă) din municipiul Craiova, construit între 1898 și 1907, reprezintă un exemplu de arhitectură eclectică și academism francez, conținând elemente ce aparțin barocului târziu. Unicitatea acestuia se referă la bogata arhitectură ornamentală reflectată prin ancadramentele ferestrelor, ornamentele fațadelor, lucrările de feronerie ale balcoanelor, dar și prin coloanele în stil ionic, candelabre din cristal, sobe de teracotă, stucatură aurită, luminatoare cu vitralii, pereți tapisați în interior. În prezent, palatul este cunoscut ca Muzeul de Artă din Craiova, cu lucrări de secol XVII din școlile olandeză, flamandă, italiană și franceză, pictură și sculptură românească (Constantin Brâncuși, Theodor Aman, Nicolae Tonitza, Camil Ressu, Karl Storck etc.); în prezent se află în curs de finalizare lucrările la Centrul International Constantin Brâncuși - Centru Turistic Interactiv, amplasat în incinta Muzeului de Artă;
- Casele Băniei, din municipiul Craiova, realizată de Constantin Brâncoveanu în 1699, în stil brâncovenesc, utilizată inițial ca clădire administrativă, locuință episcopală;
- Casa Nicolae Romanescu, din municipiul Craiova, în prezent Casa Universitarilor, construită în 1833 și modificată în 1903 de arhitectul I.D. Berindei[50], în stil academism francez;
- Casa Vorvoreanu, azi Palatul mitropolitan din municipiul Craiova, construită în 1905, de către Gogu Vorvoreanu, pe baza unui proiect realizat de arhitectul Dimitrie Maimarolu[51], în stil eclectic;
- Palatul Marincu din municipiul Calafat a fost inaugurat în 1908, aparținând neo-clasicismului francez cu elemente baroce și rococo și influențe ale arhitecturii românești de la începutul secolului XX. Începând cu anul 1967, palatul găzduiește Muzeul de Artă și Etnografie, cu un patrimoniu bogat ce include lucrări de artă românească (Nicolae Grigorescu, Henri Catargi, Nicu Enea, Theodor Pallady etc.) și colecția de artă populară (obiecte de port, împletituri, unelte și obiecte de uz casnic etc.).

Lista locuințelor reprezentative ale municipiului din Craiova include, de asemenea, Casa Ionel Pleșia (azi Biblioteca Națională - filiala Omnia, construită între 1890 și 1892 în stil neoclasic) (clădirea necesită lucrări de restaurare), Casa Vrăbiescu (construită în sec. XIX în stil eclectic și caracterizat printr-o bogată ornamentație), Casa Vernescu (construită la începutul sec. XX în stilul eclectic), Casa Schina (construită în 1898, în stilul eclectic) [52], Casa scriitoarei Elena Farago (azi Biblioteca Alexandru și Aristia Aman, construită în 1898 în stil eclectic).

[50] https://www.ucv.ro/campus/puncte_de_atractie/casa_universitarilor/prezentare.php
[51] https://discoverdolj.ro/places/casa-vorvoreanu-palatal-mitropolitan-4hw7bynnsfpgwq
[52] Monumentalistul - https://www.facebook.com/Monumentalistul/

În municipiul Craiova, străzile cu cea mai mare concentrație a clădirilor cu valoare arhitecturală deosebită sunt Simion Bărnuţiu, Eugeniu Carada, Alexandru Ioan Cuza, General Ioan Dragalina, C.D. Fortunescu, Frații Buzești, Mihail Kogălniceanu, Alexandru Macedonski, Madona Dudu, Matei Basarab, Mitropolitul Firmilian, România Muncitoare, Calea Unirii. Aceste zone, în corelare cu centrul istoric al municipiului Craiova pot fi incluse în trasee culturale tematice.

Altfel, patrimoniul cultural regăsit pe teritoriului municipiului Craiova și pus în valoare asigură premisele pentru promovarea turistică și culturală a acestuia și de dezvoltare a numeroase activități culturale și comerciale care să contribuie la dezvoltarea infrastructurii turistice.

CLĂDIRI DE CULT (BISERICI, MĂNĂSTIRI)

Bisericile ca monumente istorice din zid, piatră sau lemn sunt o reflexie a tradiției culturale a comunității religioase și o emblemă a perioadei istorice în care au fost construite și, în cazul municipiului Craiova, o ilustrare a rolului religios de sediul al Mitropoliei Olteniei. Clădirile de cult se regăsesc într-un număr mare pe teritoriul județului Dolj, cu o concentrație foarte mare în municipiul Craiova: Ansamblul bisericii Adormirea Maicii Domnului și Sf. Pantelimon (Mântuleasa), Ansamblul bisericii Sf. Nicolae – Amaradia (Belivacă) (biserică și turn de intrare), Ansamblul Bisericii Sf. Treime (biserică și turn de intrare), Ansamblul Bisericii Toții Sfinții – Hagi Enuș (biserică și turn clopotniță), Biserica Adormirea Maicii Domnului și Sf. Pantelimon (Mântuleasa, Madona – Oota) (biserică, turn clopotniță și casă parohială), Biserica Sf. Apostoli, Biserica Sf. Arhangheli Mihail și Gavril, Biserica Sf. Dumitru (Domnească), Biserica Sf. Gheorghe (Vechi, Cuvioasa Paraschiva), Biserica Sf. Gheorghe (Nou), Biserica Sf. Ilie, Biserica Sf. Împărați, Biserica Sf. Ioachim, Sf. Ana și Sf. Haralambie, Biserica Sf. Ioan Botezătorul (Hera), Biserica Sf. Mucenic Gheorghe, Biserica Sf. Nicolae (Craiovița, Dorobănția, Amarandia – Belivacă, Ungureni, Brânduța), Biserica Sf. Spiridon și Sf. Nicolae, Biserica Sf. Trei Ierarhi (Postelnic Fir), Biserica Sf. Treime, biserica Toți Sfinții (Hagi Enuș, Sf. Anton), Mănăstirea Bucovăț (Coşuna) (Biserica Sf. Nicolae, Stăreția, turnul clopotniță), fosta Mănăstire Obedeanu (Biserica Buna Vestire și Sf. Împărați și Școala Obedeanu), Biserica Evanghelică, Capela Sf. Maria.

În municipiul Băilești se regăsesc 3 biserici ortodoxe clasate ca monumente istorice (Biserica Adormirea Maicii Domnului, Biserica Sf. Nicolae, Biserica Sf. Apostoli), în municipiul Calafat se regăsesc 4 biserici ortodoxe (Biserica Sf. Mucenic Gheorghe, Biserica Izvorul Tămăduirii, Biserica Sf. Nicolae, Biserica Adormirea Maicii Domnului), în timp ce în orașele Bechet, Dăbuleni și Filiași se regăsește câte o biserică clasată ca monument istoric iar în orașul Segarcea este localizată fosta Mănăstire Segarcea (alcătuită din Biserica Adormirea Maicii Domnului, fosta stărețieși zidul de incintă din cărămidă). [53]

În cadrul bisericilor din municipiul Craiova, un statut aparte îl deține Biserica Sf. Dumitru (Domnească), construită în 1889, pe temeliile unei biserici din secolele XVI – XVII și refăcută în 1906 după planurile celebrului arhitect restaurator André Lecomte du Noüy, responsabil inclusiv pentru restaurarea Catedralei Episcopale de la Curtea de Argeș, Bisericii Mănăstirii Argeșului sau a Bisericii Mitropoliei Înălțarea Domnului din Târgoviște.

În ceea ce privește bisericile de lemn, în mediul urban se regăsește un exponent în municipiul Craiova: Biserica de lemn Toți Sfinții construită în secolul XVIII și strămutată din comuna Tălpăşeşti, județul Gorj și amplasată în cadrul Ansamblului Arhiepiscopiei Craiovei și Mitropoliei Olteniei.

Din punct de vedere turistic există un traseu la nivel județean ce conține 12 clădiri de cult identificate ca monumente, majoritatea fiind amplasate în municipiul Craiova: Catedrala Mitropolitană Sf. Dumitru, Biserica Madona Dudu, Biserica Sf. Treime, Biserica Romano-Catolică Toții Sfinții, Biserica Sf. Nicolae – Amaradia, Biserica Evanghelică Luterană, Biserica Sf. Ilie, Biserica Adormirea Maicii Domnului și Sf.

[53] Lista Monumentelor Istorice 2015

Pantelimon – Mântuleasa, Biserica Sf. Nicolae – Ungureni, Mănăstirea Coşuna, Mănăstirea Jitianu și Mănăstirea Maglavit.

FIGURA 23. TRASEU ECUMENIC ÎN JUDEȚUL DOLJ

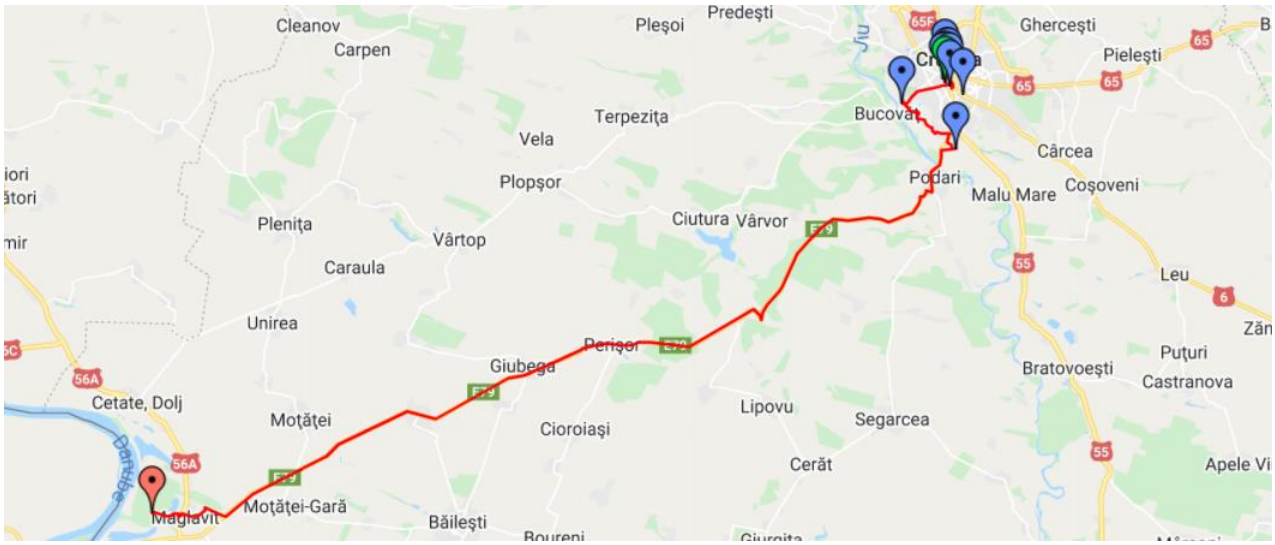

Sursă: Discover Dolj

ARHITECTURĂ INDUSTRIALĂ ȘI PORTUARĂ

Arhitectura industrială cu valoare de patrimoniu se concentrează, de asemenea, în municipiul Craiova: Atelierele Brătășanu, Atelierul didactic al Universității din Craiova, Fabrica Florica, Coșul de fum aparținând fostei Fabrici de pâine Traiul, Hala Alimentară din cadrul Pieței Centrale, fosta uzină electrică (în prezent Sala Sporturilor Ion Constantinescu), Secția de producție MAT Craiova (fosta Fabrică Hoffenschranz). Pentru o parte a acestor construcții (de exemplu Atelierele Brătășanu sau Fabrica Florica) există potențialul de transformare în hub-uri culturale, spații destinate unor evenimente culturale care să contribuie la viața urbană a municipiului și care să întărească infrastructura turistică a municipiului Craiova și prin extensie a județului Dolj.

Arhitectura industrială din mediul urban este completată, în lungul Dunării, de arhitectura portuară și clădirile realizate la începutul secolului XX care fac parte din infrastructura de transport fluvial, în cazul portului Calafat.

PARCURI

Parcul Nicolae Romanescu din municipiul Craiova (fostul Parc Bibescu) inaugurat în 1903, realizat pe baza proiectului arhitectului peisagist francez Edouard Redont (autorul Parcului Carol din București și pădurea Trivale din Pitești) este unul dintre cele mai reprezentative monumente de artă peisajeră din România, ocupând o suprafață de aproximativ 90 de ha este cel mai mare parc natural din estul Europei. Parcul cuprinde cursuri de apă lungi, intrare monumentală, monumentul Romanescu, Casa Bibescu, Chioșcul de Fier, Castelul Medieval, lacul și debarcaderul, podul suspendat, cascadele, Marele lac, Grădina zoologică, hipodromul, velodromul, teatrul de vară și numeroase statui.

MONUMENTE DE FOR PUBLIC, FUNERARE ȘI MEMORIALE

La nivelul municipiului Craiova se regăsesc aproximativ 4 fântâni (Fântâna Roșie, Popova, Jianu, Purcarului), 7 busturi și statui ale unor personalităților istorice care și-au lăsat amprenta asupra dezvoltării municipiului sau personalități emblematice pentru istoria României (Petrache Poenaru, Ștefan Velovan, Alexandru Ioan Cuza, Eugeniu Carada, Traian Demetrescu, Ioan Maiorescu, Barbu Știrbei, Tudor Vladimirescu, Frații Buzești, Teodor Aman), monumente de for public precum și 31 monumente funerare ale unor familii sau personalități marcante ale municipiului cele mai multe fiind amplasate în cimitirul Sineasca și în cimitirul Ungureni. La acestea se adaugă mausoleul familiei Filișanu din orașul Filiași, ridicat între anii 1865-1868, în stil neogotic[54].

OPERAȚIUNI DE VALORIFICARE A PATRIMONIULUI CULTURAL DIN MEDIUL URBAN

În ceea ce privește protejarea și valorificarea patrimoniului construit și peisagistic cu valoare culturală dar și turistică din mediul urban al județului Dolj, au fost implementate sau se află în curs de implementare următoarele proiecte:

- Valorificarea durabilă a monumentului istoric Casa Dianu din localitatea Craiova, Județul Dolj prin crearea unui muzeu al cărții și exilului romanesc și introducerea acestuia in circuitul turistic, beneficiar UAT Județul Dolj, proiect finanțat prin POR 2014-2020, termenul de finalizare fiind anul 2022;
- Consolidare, restaurare și punere în valoare Biserica Toți Sfinții Hagi Enus – corp C1 si turn clopotniță – corp C3 în cadrul ansamblului Bisericii Toți Sfinții Hagi Enus, din municipiul Craiova, beneficiar Parohia Hagi Enus, proiect finanțat prin POR 2014-2020, termenul de finalizare fiind anul 2022;
- Proiect de amenajare de parcuri și grădini în municipiul Craiova – Parcul Nicolae Romanescu. Obiectivul proiectului îl constituie punerea in valoare a Parcului Nicolae Romanescu – unul dintre obiectivele emblematice ale Craiovei si considerat unul dintre cele mai reprezentativ monumente de arta peisajeră din România. Reabilitarea Podului suspendat din Parcul Romanescu, reprezintă pentru Municipiul Craiova o prioritate urmărindu-se finalizarea tuturor operațiunilor de reabilitare si punere în valoare a monumentului istoric de importanta A – Parcul Nicolae Romanescu.
- Consolidare, restaurare, amenajare incintă și valorificare turistică Biserica Sf. Gheorghe Vechi, Cuvioasa Paraschiva si construire centrală termică, din municipiul Craiova, beneficiar Parohia Sf. Gheorghe Vechi, proiect finanțat prin POR 2014-2020, termenul de finalizare fiind anul 2022;
- Reabilitarea și punerea în valoare a monumentului istoric categoria B din strada Jiețului nr. 19 – actuala Școală Populară de Arte și Meserii Cornetti, Craiova, documentații tehnico-economice în curs de elaborare; prin acest proiect se urmărește amenajarea unui palat al culturii și științei care urmărește prezentarea prin mijloace interactive a realizărilor oamenilor de știința din Oltenia;
- Restaurarea și punerea în valoare cultural-turistică a Casei memoriale Elena Farago, monument aflat în centrul istoric al Craiovei; există posibilitatea amenajării în această clădire a unui hub digital aferent Bibliotecii județene, finanțat prin PNRR.

PATRIMONIUL CONSTRUIT PROTEJAT DIN MEDIUL RURAL

La nivelul mediului rural, județul Dolj dispune de un patrimoniu cultural bogat, regăsindu-se un total de 357 de monumente istorice de importanță națională și locală reprezentând puțin peste jumătate din numărul total de monumente istorice din județ. Printre monumentele istorice din mediul rural se remarcă

[54] Monumente Oltenia - http://www.monumenteoltenia.ro/

obiective de arhitectură vernaculară, locuințe tradiționale, cule, ansambluri boierești și numeroase biserici din zidărie sau din piatră.

Patrimoniul construit protejat din mediul rural din județul Dolj, se împarte într-o serie de categorii care reflectă complexitatea patrimoniului cultural, fiind prezente monumente istorice de referință pentru istoria și cultura locală, precum și evoluția istorică a județului. Edificiile reprezentative pentru aceste categorii, cu un rol important în dezvoltarea culturală a județului Dolj, sunt prezentate în continuare.

ARHITECTURA REZIDENȚIALĂ (ANSAMBLURI BOIEREȘTI, CONACE, CULE, CASE)

CULELE sunt locuințe turn fortificate, importante din punct de vedere istoric, social, arhitectural, regional și național. Culele fac parte din programul arhitectural de apărare specific sud-estului Europei, construite în perioada XVII-XIX, reprezentând construcții unice în Europa. În România, acestea se regăsesc în principal în sudul țării, în județele Gorj, Vâlcea, Argeș, Mehedinți, Olt, Teleorman și Dolj. Acestea sunt un element specific peisajului rural al Olteniei, păstrate în prezent în partea de nord a Olteniei, în zona de podiș. Pe teritoriul județului Dolj sunt se regăsesc 3 cule, amplasate în partea de nord a acestuia:

- Cula Cernăteștilor (aflată în proces de restaurare, consolidare și dotare în vederea amenajării ca punct muzeal) în comuna Cernătești – cula datează de la finalul secolului XVIII. Este caracterizată de un plan compact, dreptunghiular, cu trei niveluri. Inițial, prezentând două niveluri, au fost realizate modificări de adăugare a celui de-al treilea nivel, cu cursivă de lemn ce o înconjoară pe trei laturi și anexă sanitară. În secolul al XIX-lea, construcției i-a fost adăugat un contrafort pe colțul sud-estic;
- Cula Izvoreanu-Geblescu (aflată în proces de restaurare, consolidare și dotare în vederea amenajării ca punct muzeal) în comuna Brabova – caracterizată de un plan compact, dreptunghiular și cu trei niveluri (la primul nivel se regăsește beciul, iar la nivelurile superioare, încăperile de locuit). De-a lungul timpului au apărut modificări datorate pierderii rolului defensiv și realizarea de element de confort, specifice vremurilor. În secolul XIX a fost construit nivelul trei al culei, cu un foișor cu arce trilobate, loc de odihnă și de belvedere, iar gurile de tragere au fost transformate în ferestre. La începutul secolului XX a fost construită o anexă sanitară și o cursivă de lemn, dublând foișorul și arcadele trilobate de pe părțile laterale ale acestuia; [55]
- Cula Poenaru (stare de conservare medie) în comuna Almăj – cula a fost dăruită comunității pentru a fi transformată în școală de către boierul Gheorghe Poenaru în 1904. Cula Poenaru este înglobată în clădirea școlii (o încăpere de dimensiuni mari), fiind caracterizată de prezența unei bolți, cu câte patru lunete pe fiecare latură, decorată cu stucaturi cu motive vegetale și medalioane pictate.

[55] Cule în lumină - https://culeinlumina.ro/cula-izvoranu-geblescu/

FIGURA 24. DISTRIBUȚIA LA NIVEL REGIONAL A MONUMENTELOR ISTORICE DE ARHITECTURĂ CIVILĂ DE TIP CULE

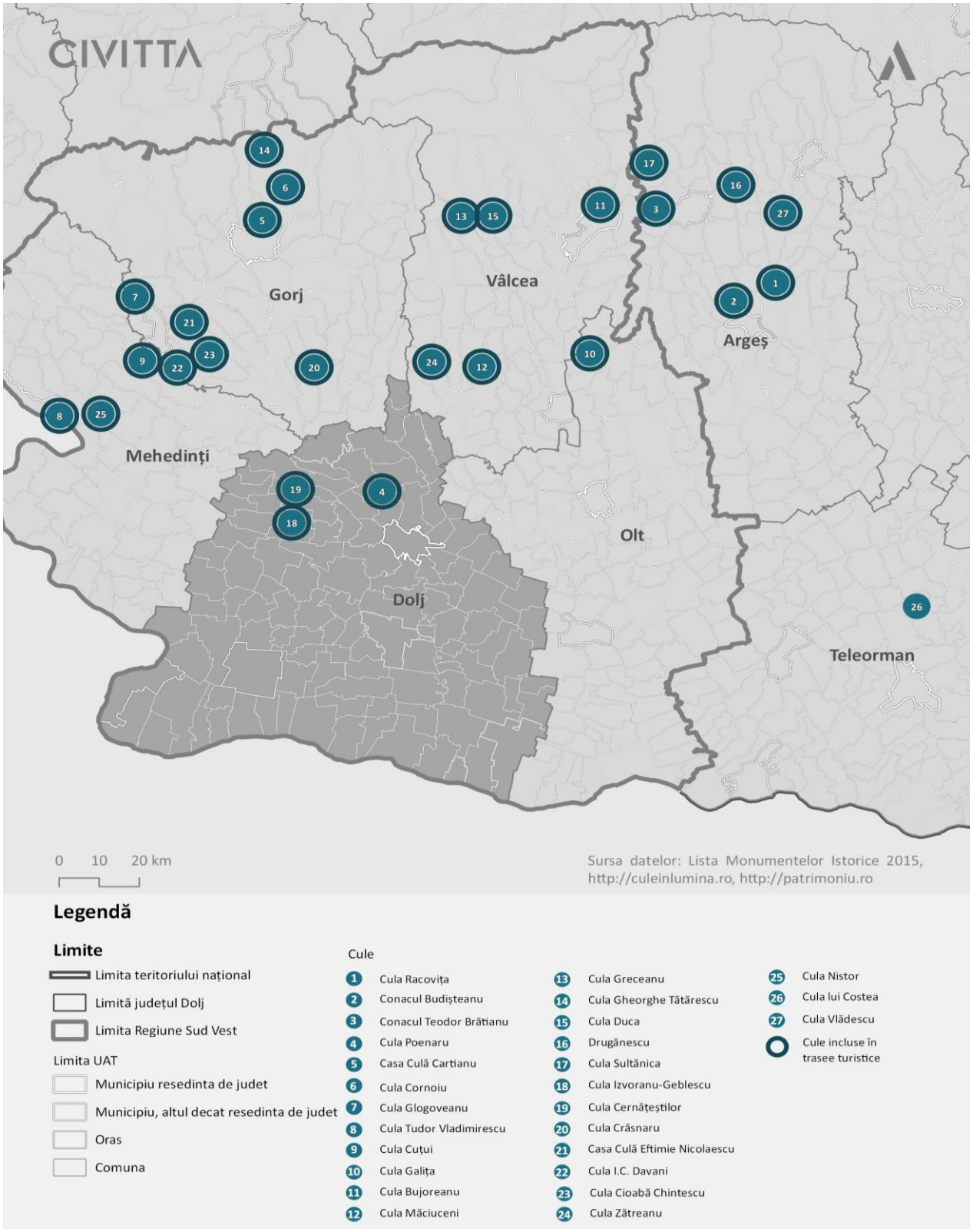

Sursa: Lista Monumentelor Istorice 2015, https://culeinlumina.ro

În România sunt realizate 2 trasee culturale tematice ce însumează culele din județele Dolj, Mehedinți, Gorj, Vâlcea[56]:

- Traseu turistic Cule 1, cu o lungime de aproximativ 350 km, însumând 12 obiective (12 cule) din județele Argeș și Vâlcea;
- Traseu turistic Cule 2, cu o lungime de aproximativ 400km, însumând 14 obiective (14 cule) din județele Gorj, Mehedinți și Dolj (inclusiv Culele Cernăteștilor, Izvoreanu-Geblescu, Poenaru).

În cadrul Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) este prevăzută dezvoltarea a 12 trasee turistice printre care și ruta culelor din Oltenia. Proiectul prevede înființarea unei rute ale culelor cele mai reprezentative din România pentru a atrage împreună vizitatorii interesați, precum și restaurarea a 5 cule, precum și digitalizarea valorilor aferente, marcarea și semnalizarea rutei / obiectivelor incluse în cadrul rutei, activități de marketing și management pentru 15 obiective. În acest sens, Consiliul Județean Dolj a propus includerea în cadrul rutei Culelor din Oltenia a Culei Cernăteștilor și a Culei Izvoreanu-Geblescu, construcții ce au fost restaurate și vor fi valorificate prin POR 2014-2020.

ANSAMBLURILE SAU CURȚILE BOIEREȘTI din Dolj, alături de cele din regiunea istorică Oltenia sau din celelalte provincii istorice românești din spațiul extracarpatic, au ocupat un loc important în peisajul construit al secolelor XIX și XX. Acestea se prezintă sub forma unei varietăți stilistice arhitecturale, de influență locală sau internațională. Curțile boierești sunt compuse de cele mai multe ori din conac, capelă, anexe gospodărești și un parc amenajat și sunt amplasate, în cele mai multe cazuri la marginea satului. Poziționarea curții boierești în raport cu cadrul natural este deosebit de importantă, fiind amplasată pe teren înalt, limitat de diferențe de nivel. Astfel, se observă o vizibilitate ridicată, atât din spațiul ansamblului asupra zonei înconjurătoare, cât și din vecinătăți asupra ansamblului, devenind un element dominant și reper în profil teritorial. În cadrul ansamblului, conacul este poziționat ca element dominant al ansamblului fiind situat central în cadrul acestuia și, atunci când este posibil, este orientat către un curs de apă, în timp ce biserica este amplasată, de regulă, adiacent conacului într-o incintă separată. Construcțiile sunt situate pe o suprafață de teren mai înaltă, fiind vizibile din zonele mai joase ca văile sau ulițele satului. Incinta ansamblului este delimitată, de cele mai multe ori, de un zid cu porți monumentale de acces dinspre spațiul public. Amenajările peisajere, adesea întâlnite în cadrul curții boierești, contribuie la integrarea în peisajul rural, conferind coerență. [57]

La nivelul județului Dolj au fost identificate următoare ansambluri sau curți boierești clasate ca monumente istorice:

- Ansamblul Curții Coțofenilor este alcătuit din Casa Coțofenilor (construită în secolul XVIII în stil brâncovenesc), Biserica Adormirea Maicii Domnului, conacul realizat în stil neromânesc (construit la începutul secolului XX), casă realizată în stil neoclasic (construit la începutul secolului XX), parcul (finalizat în 1906 conform planurilor arhitectului francez Édouard Redont care a proiectat Parcul Romanescu din Craiova și ale arhitectului E. Pinard) și Școala Veche. Ansamblul este situat pe teritoriul comunei Coțofenii din Față, pe faleza Jiului, fiind un exemplu reprezentativ de arhitectură rezidențială din Țara Românească. În prezent ansamblul se află într-o avansată stare de degradare, fiind necesare lucrări de restaurare a clădirilor și de restaurare peisagistică a parcului, de amenajare a unor activități culturale care să valorifice identitatea ansamblului și meșteșugurile locale și introducerea acestora în circuitul turistic și cultural al județului Dolj.

[56] https://patrimoniu.ro/images/turismcultural/cule/traseu-turistic-cule-2.pdf, https://patrimoniu.ro/images/turismcultural/cule/traseu-turistic-cule-1.pdf

[57] Ghid de arhitectură pentru încadrarea în specificul local din mediul rural: Zona Câmpia Olteniei, arh. Emilia Țugui, arh. Alecsandra Eliana Pelcea, arh. Roberta Boeriu – București: Ozalid, 2020

- Ansamblul Curții Boierești Cornea Brăiloiu din satul Negoiești, comuna Melinești. Acesta cuprinde conacul (construit în perioada 1695-1705 și modificat în secolul XIX) și Biserica Sf. Voievozi (1774);
- Ansamblul Curții Boierilor Jieni regăsit în satul Preajba din comuna Malu Mare. Ansamblul, construit între secolele XVII și al XVIII-lea, cuprinde conacul boierului Stan Jianu care prezintă o arhitectură similară cu cea a culelor din nordul județului și Biserica Sf. Ștefan și Sf. Gheorghe.

În afara curților boierești, în mediul rural al județului Dolj se regăsesc câteva **CONACE ȘI LOCUINȚE BOIEREȘTI** izolate, clasate ca monumente istorice, care datează din secolele XIX-XX reprezentative pentru arhitectura tradițională locală:

- Casa-Conac a pictorului Henri Catargi în comuna Scăești, construită la mijlocul secolului XIX;
- Conacul Nicolau în comuna Coșoveni, aflat în ruină, construit 1797 - 1798;
- Conacul generalului Săulescu, din comuna Cernătești, ce urmează a fi transformat de către administrația locală în centru pentru evenimente culturale.

Pe lângă conacele încadrate în Lista Monumentelor Istorice 2015, la nivelul județului Dolj se regăsesc o serie de conace cu o valoare arhitecturală deosebită neclasate ca monumente istorice dar care contribuie în mod semnificativ la conturarea identității locale a localităților și la crearea unei imagini de ansamblu a județului ca destinație turistică cu un deosebit potențial cultural susținut inclusiv de arhitectura minoră distribuită pe teritoriul acestuia. O parte mare dintre acestea prezintă, individual, un important potențial turistic, fiind mărturii istorice ale evenimentelor importante din localitățile respective sau ale vieților cetățenilor, în special ale boierilor (boierii Jieni), cadrelor militare (ex. generalul Băicoianu, generalul Săulescu), persoanelor politice, moșierilor sau artiștilor). Varietatea stilurilor și curentelor arhitecturale în care aceste construcții se încadrează reprezintă un alt factor care contribuie la creșterea atractivității turistice a acestor tipuri de obiective; sunt reprezentative clădirile realizate în stil neoromânesc (de exemplu Casa Iacovache Strâmbeanu, localitatea Țandăra), eclectic (Conacul Theodor Davidescu din localitatea Ghindeni), academist, neoclasic (de exemplu Conacul Argetoianu din localitatea Breasta și Conacul Constantin Prejebeanu din Sălcuța) sau cele care prezintă influențe ale arhitecturii mediteraneene (Conacul Barbu Drugă). În ceea ce privește starea de conservare a acestor construcții se observă existența unor cazuri care necesită operațiuni urgente și complexe de restaurare sau de punere în siguranță pentru a asigura conservarea componentelor arhitecturale valoroase, sau pentru a împiedica dispariția clădirilor aflate în ruină.

Din lista remarcabilă de conace cu valoare arhitecturală deosebită, identificate la nivelul județului Dolj, se remarcă Conacul N.N. Popp (Conacul Popeci) din comuna Padea, realizat în stil academism francez pe baza proiectului realizat de arhitectul Ion D. Berindei[58] și transformat în unitate de cazare și centru de evenimente și Conacul Barbu Drugă din comuna Cetate, transformat în centru de arte. În ceea ce privește arhitectura rezidențială de tip **CASE** din mediul rural, la nivelul județului se remarcă două monumente istorice: Casa Milos Obrenovici din comuna Poiana Mare și Casa poetului Alexandru Macedonski din comuna Goiești. Arhitectura acestora este influențată de arhitectura urbană din târgurile de provincie din punct de vedere al decorațiilor si volumetriei. Se observă o simetriei a volumelor, cu accesul ca element ordonator, prezentând decroș în planul fațadei, un volum cu acoperiș supraînălțat, uneori cu fronton, cu decorații abundente, coloane cu capiteluri decorate. Compoziția fațadelor este predominată de plin, iar ferestrele sau deschiderile prispei prezintă arce trilobate sau în plin cintru, cu ancadramente sau decorații în partea superioară.[59]

[58] https://www.conaculpopeci.ro/
[59] Ghid de arhitectură pentru încadrarea în specificul local din mediul rural: Zona Câmpia Olteniei, arh. Emilia Țugui, arh. Alecsandra Eliana Pelcea, arh. Roberta Boeriu – București: Ozalid, 2020

În ceea ce privește casa memorială a poetului Alexandru Macedonski, satul Popeasca, comuna Goieşti aflată în domeniul public al comunei Goiești, aceasta se află pe lista de priorități a administrației publice pentru realizarea de lucrări restaurare, ceea ce conferă potențial clădirii de a fi transformată într-un obiectiv cultural și turistic atractiv atât pentru comunitatea locală cât și pentru vizitatori. Patrimoniul memorial al județului Dolj este completat de casa memorială Amza Pellea din comuna Băilești care în prezent găzduiește un muzeu dedicat artistului.

FIGURA 25. DISTRIBUȚIA SPAȚIALĂ A CONACELOR ȘI CASELOR CU VALOARE ARHITECTURALĂ DEOSEBITĂ DIN JUDEȚUL DOLJ

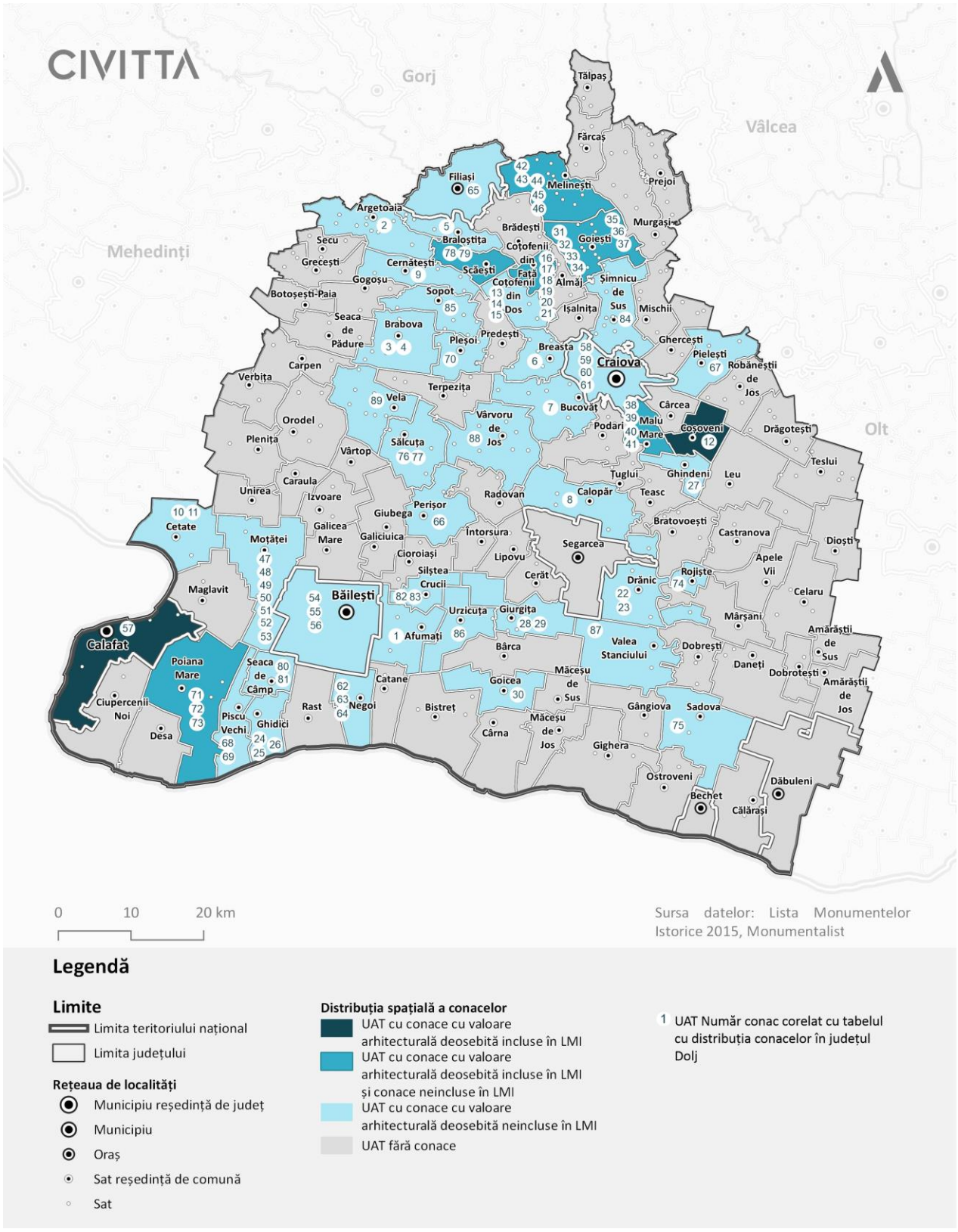

Sursa: Lista Monumentelor Istorice 2015, [Monumentalist, Monumente Uitate]

TABEL 9. DISTRIBUȚIA CONACELOR ȘI CASELOR CLASATE CA MONUMENTE ISTORICE ȘI A CONACELOR CU VALOARE ARHITECTURALĂ DEOSEBITĂ DIN JUDEȚUL DOLJ

UAT	DENUMIRE	STARE CLĂDIRE	OBSERVAȚII
Afumați	1. Conacul Elena Valvoreanu	Intervenții care au condus la alterarea valorii arhitecturale	
Argetoaia	2. Conacele generalului Gheorghe Băicoianu	Ruină	
Brabova	3. Conacul Ion T. Isvoranu	Stare bună	
	4 Conacul Geblescu, Primăria Brabova	Stare bună	
Braloștița	5. Conacul interbelic Dumitru Ion Popescu	Stare bună	
Breasta	6. Conacul Argetoianu	Ruină	
Bucovăț	7. Conacul Nicolae Vrăbiescu	Stare bună	
Calopăr	8. Conacul Prejbeanu	Stare bună	
Cernătești	9. Conacul generalului Săulescu	Stare proastă	
Cetate	10. Conacul Barbu Druga	Stare bună	
	11. Conacul Belizarie N. Câncea	Intervenții care au condus la alterarea valorii arhitecturale	
Coșoveni	12. Conacul Nicolau	Ruină	Monument istoric înscris în LMI 2015
Coțofenii din Dos	13. Conacul Chintescu M.C.	Stare proastă	
	14. Conacul Petrojanu	Stare proastă	
	15. Conac neormânesc abandonat	Ruină	
Coțofenii din Față	16. Ansamblul curţii Coţofenilor	N/A	Monument istoric înscris în LMI 2015
	17. Casa Coţofenilor	N/A	Monument istoric înscris în LMI 2015
	18. Casa neoclasică	N/A	Monument istoric înscris în LMI 2015
	19. Conac neoromânesc	Bună	Monument istoric înscris în LMI 2015
	20. Conacul Neoromanesc Sescioreanu	Stare proastă	Monument istoric înscris în LMI 2015
	21. Conacul G. Teișanu	Stare proastă	
Drănic	22. Conacul Locotenentului Ioan Nae Gancea	Ruină	
	23. Conacul Relly	Stare bună	

UAT	DENUMIRE	STARE CLĂDIRE	OBSERVAȚII
Ghidici	24. Conacul Florescu	N/A	
	25. Conacul Emil Naiculescu	Stare bună	
	26. Conacul Sima Naiculescu	Stare bună	
Ghindeni	27. Conacul Theodor Davidescu	Stare proastă	
Giurgița	28. Conacul Udrea M. Pavel	Stare bună	În prezent funcționează ca farmacie
	29. Conacul Zoe C.P. Brătășanu	Stare proastă	
Goicea	30. Conac neoromânesc	N/A	
Goiești	31. Conacul din Goiești	Stare proastă	
	32. Conacul Pavel Lazăr	Stare bună	
	33. Conacul Mișu Berlescu, locul unde a copilărit Alexandru Macedonski	Intervenții care au condus la alterarea valorii arhitecturale	
	34. Conacul Ion Seuli	Stare proastă	
	35. Conacul Nicolae Economu	Ruină	
	36. Casa poetului Alexandru Macedonski	Intervenții care au condus la alterarea valorii arhitecturale	Monument istoric înscris în LMI 2015
	37. Conacul Iacovache Strâmbeanu	Stare bună	
Malu Mare	38. Conacul Poenaru	Stare proastă	
	39. Conacul Ionescu	Stare proastă	
	40. Ansamblul curții boierilor Jieni	N/A	Monument istoric înscris în LMI 2015
	41. Conacul lui Stan Jianu	N/A	Monument istoric înscris în LMI 2015
Melinești	42. Ansamblul curții boierești Cornea Brăiloiu	Stare bună	Monument istoric înscris în LMI 2015
	43. Conac	N/A	Monument istoric înscris în LMI 2015
	44. Conacul Olga Oteteleșanu	Stare proastă	
	45. Conacul Elian Pavel	Stare bună	
	46. Conacul Corniță Brăiloiu	Stare bună	
Moțăței	47. Conacul Lungu M. Constantin	Stare bună	
	48. Conac	Stare proastă	
	49. Conacul Ștefan P. Roșca	Stare proastă	

UAT	DENUMIRE	STARE CLĂDIRE	OBSERVAȚII
	50. Conacul Constantin Valimărescu	Stare proastă	
	51. Conacul I. Petre Stănescu	Stare bună	
	52. Conacul Stăncescu	Stare proastă	
	53. Conacul Nicolae Romanescu	Ruină	
Municipiul Băilești	54. Conacul Stirbey	N/A	
	55. Conacul Gabroveanu	Stare proastă	
	56. Conacul Din Balasan	În curs de restaurare	
Municipiul Calafat	57. Palatul Marincu	N/A	Monument istoric înscris în LMI 2015
Municipiul Craiova	58. Conac Neoromânesc Mircea	Stare bună	
	59. Conacul Bibescu	Stare bună	
	60. Conac neormânesc interbelic	Stare bună	
	61. Conacul Viilor	Stare bună	
Negoi	62. Conacul Ioan Dașu Gabroveanu	Ruină	
	63. Conac neoromânesc simplificat cu influențe art deco	Stare proastă	
	64. Conacul I. Gabroveanu	Ruină	
Orașul Filiași	65. Conacul antebelic Ion Atanasescu	N/A	
Perișor	66. Conacul Vasilescu	Ruină	
Pielești	67. Conacul Cernătescu	Stare bună	
Piscu vechi	68. Conac Ioan Pazu	Ruină	
	69. Conacul Ion S. Dragulescu	Stare bună	
Pleșoi	70. Conacul Nicolae I. Bărbulescu	Stare bună	
Poiana Mare	71. Casa Miloş Obrenovici	N/A	Monument istoric înscris în LMI 2015
	72. Conacul Ioniță Marincu	Stare bună	
	73. Conacul prințului Sarb Miloș Obrenovici	Stare proastă	
Rojiște	74. Conacul Constantin Calețeanu	Stare proastă	
Sadova	75. Conacul interbelic al fermei Sadoveana	Stare bună	
Sălcuța	76. Conacul Titu Boicescu, școală	Intervenții care au condus la alterarea valorii arhitecturale	În prezent funcționează ca școală
	77. Conacul Constantin Popp	Stare proastă	
Scăești	78. Casa-conac a pictorului Henri Catargi	N/A	Monument istoric înscris în LMI 2015
	79. Conacul Henri Catargi	Stare bună	

UAT	DENUMIRE	STARE CLĂDIRE	OBSERVAȚII
Seaca de Câmp	80. Conacul I. Florescu, sediul Primăriei	Intervenții care au condus la alterarea valorii arhitecturale	În prezent funcționează ca instituție publică
	81. Conacul Ion Florescu	Stare bună	În prezent funcționează ca instituție publică
Siliștea Crucii	82. Conac	Stare bună	
	83. Conac simplificat și tranformat în școală	Stare proastă	În prezent funcționează ca școală
Simnicu de sus	84. Conacul Popescu	Ruină	
Sopot	85. Conacul Braboveanu, primăria Sopot	Intervenții care au condus la alterarea valorii arhitecturale	În prezent funcționează ca instituție publică
Urzicuța	86. Conacul Gliguleasa sau Elisabeta Țoculescu	Intervenții care au condus la alterarea valorii arhitecturale	În prezent funcționează ca dispensar uman
Valea Stanciului	87. Conacul neoromânesc al lui Popescu Ilie	Ruină	
Vârvoru de jos	88. Conacul Pavel Popescu	Stare proastă	
Vela	89. Conacul Mateescu	Ruină	
Băilești	90. Conacul Știrbey	N/A	-
	91. Casa memorială Amza Pellea	N/A	-

Sursa: Lista Monumentelor Istorice 2015, Monumentalist | Facebook

Ansamblurile boierești și conacele sunt un patrimoniu valoros în mediul rural. Este importantă păstrarea, restaurarea și punerea în valoare, într-o formă cât mai autentică, a construcțiilor care le compun. Astfel, pot deveni atracții turistice ce pot contribui la dezvoltarea economică a județului. [60] În acest sens, un exemplu de bune practici este reprezentat de ansamblul conacului Barbu Drugă[61], amplasat la 2 km de portul Cetate și transformat, începând cu anul 2008, în centru artistic (Cetate Arts Danube) prin valorificarea conacului (principalul spațiu de cazare pentru artiști), vechii mori (principalul spațiu de creație și expunere) și a depozitului de cereale, grajdurilor (aflate în curs de reconstrucție), a locuinței administratorului (care va fi transformată în librărie și cafenea), a depozitului de vinuri și a grădinii care înconjoară conacul. În același timp, în comuna Cernătești, se dorește reabilitarea conacului Săulescu, în corelare cu proiectul de realizare a unui Muzeu al Satului Oltenesc.

ARHITECTURA REZIDENȚIALĂ MINORĂ DIN MEDIUL RURAL din județul Dolj prezintă numeroase construcții cu valoare arhitecturală, istorică culturală sau etnografică ce nu au fost clasificate ca monumente ale patrimoniului cultural. Totodată, acestea evidențiază modul de evoluție al localităților și al modului de viață al locuitorilor, reprezentând elemente importante pentru istoria satelor. În județul Dolj,

[60] Ghid de arhitectură pentru încadrarea în specificul local din mediul rural: Zona Câmpia Olteniei, arh. Emilia Țugui, arh. Alecsandra Eliana Pelcea, arh. Roberta Boeriu – București: Ozalid, 2020
[61] https://cetateartsdanube.com/about/creation-venues/

se regăsesc locuințe tradiționale construite înainte de Primul Război Mondial (volumetrii compacte, foișor de acces, pereți realizați din pământ bătut sau paiantă, tâmplărie și șarpantă din lemn, decorațiuni ce apar la căpriori, stâlpii casei și tâmplării etc.), locuințe cu arhitectură cu influență urbană realizate la sfârșitul secolului XIX și începutul secolului XX (construcții din zidărie sau paiantă, simetrie a volumului, decorații abundente, coloane cu capiteluri decorate, fațade colorate în culori pale etc.), locuințe realizate în a doua jumătate a secolului XX (construite din cărămidă, cu elemente din beton armat, intrarea nu este marcată printr-un volum ieșit în afara planului fațadei, decorațiunile sunt simple și realizate din panouri cu tencuială colorată, culorile utilizate sunt mai intense față de primele două tipuri de locuințe etc.). Din punct de vedere economic, realizarea unor trasee de vizitare sau a unor produse inspirate de arhitectura locală pot contribui la dezvoltarea turismului în mediul rural. [62]

La nivelul mediului rural, obiecte reprezentative ale arhitecturii vernaculare și arhitecturii tradiționale locale se regăsesc în localitățile Coțofenii din Față, Coțofenii din Dos, Seaca de Câmp, Adâncata, Moțăței, Râsnicu Oghian, Țandăra, Mihăița, Ghidici, Moțăței Gară, Dioști, Horezu Poienari, Terpezița, Castranova, Lazu, Sărbătoarea, Apele Vii, Poiana Mare, Leu, Grozăvești, Bistreț, Valea Stanciului, Daneți – Georocel, Goiești, Motoci Mischii, Zăval, Măcești de Jos, Radomir, Roșieni, Preajba, Drăghiceni, Cetate, Amărăștii de Jos, Obedin, Cârcea, Galicea, Negoi [63].

[62] Idem
[63] Idem

FIGURA 26. DISTRIBUȚIA SPAȚIALĂ A SATELOR CU ARHITECTURĂ VERNACULARĂ VALOROASĂ DIN JUDEȚUL DOLJ

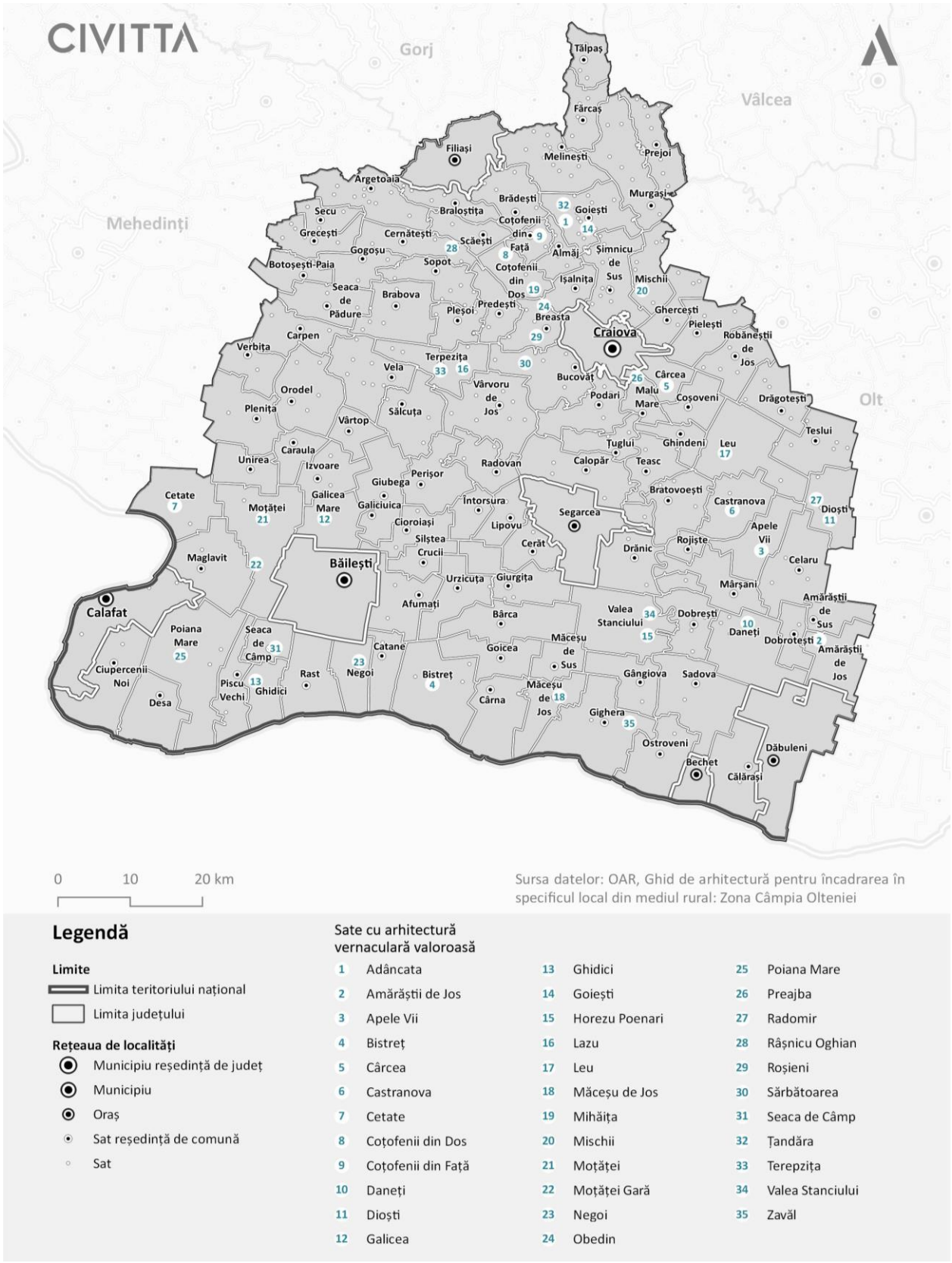

Sursă: OAR, Ghid de arhitectură pentru încadrarea în specificul local din mediul rural: Zona Câmpiei Olteniei

ANSAMBLURI RURALE

Ansamblul rural Dioști se regăsește pe teritoriul comunei Dioști și a fost construit de Fundația Regală în perioada 1938-1940, ca sat model, alcătuit din locuințe și centru civic, pe baza proiectului realizat de etnologul Gheorghe Focșa, unul dintre întemeietorii Muzeului Satului din București. Acest ansamblu rural este un model de referință pentru modul de realizare a satelor model în perioada interbelică, de configurație a locuințelor din mediul rural și de introducere în spațiul rural a unor instituții specifice spațiului urban (poliție, dispensar etc).

CLĂDIRI DE CULT (BISERICI ȘI MĂNĂSTIRI)

Patrimoniul construit din mediul rural din județul Dolj prezintă o infrastructură dezvoltată de biserici și ansambluri monastice, datând de la sfârșitul secolului XV (Biserica Sf. Nicolae în comuna Sadova), din secolul XVII (ex. Mănăstirea Jitianu cu Biserica Sf. Dumitru în comuna Podari, Biserica Sf. Gheorghe în comuna Radovan, Biserica Sf. Voievozi în comuna Vârvoru de Jos etc.), din secolul XVIII (Bisericile Adormirea Maicii Domnului în comuna Daneți, Goiești, Ișalnița, Ostroveni etc., Bisericile Sf. Arhanghel Mihail în comuna Brădești, Bisericile Sf. Dumitru în comuna Murgași, Pielești, Biserica Sf. Împărați în comuna Întorsătura etc.), din secolul XIX (Bisericile Izvorul Tămăduirii în comuna Afumați, Bistreț, Drăgotești, Biserica Intrarea Maicii Domnului în biserică în comuna Castranova, Biserica Nașterea Domnului în comuna Mischi etc.).

În cadrul mediului rural al județului Dolj, clădirile de cult, reprezintă un element central al comunității locale și al vieții culturale a acestora, fapt atestat și prin identificarea ca monumente istorice a circa 200 clădiri de cult. În acest sens bisericile intră în categoria construcțiilor reper în satele tradiționale, de cele mai multe ori aceasta fiind amplasată în centrul satului și, acolo unde relieful permite, aceasta este amplasată într-o zonă mai înaltă care îi permite o vizibilitate crescută și îi întărește statul de element dominant și reper în cadrul localității[64].

Patrimoniul monastic reprezentativ al județului este valorificat din punct de vedere turistic prin includerea Mănăstirii Maglavit (comuna Maglavit) și Mănăstirii Jitianu (comuna Podari) în cadrul Rutei Mănăstirilor din Oltenia[65], inițiată de Asociația Profesională Patronală de Turism Gorjul, alături de 8 alte mănăstiri din județele Gorj, Olt, Vâlcea și Mehedinți. Ruta culturală include și 5 obiective turistice complementare dintre care Portul Cultural Cetate aflat în județul Dolj[66].

BISERICI DE LEMN

La nivel european, nordul Olteniei reprezintă zona cea mai de sud pe suprafața căreia se regăsesc construcții de lemn. În mediul rural din Dolj, se regăsesc biserici din lemn construite în secolele XVIII-XIX, caracterizate prin dimensiuni reduse adaptate la nevoile comunităților rurale de mici dimensiuni. Bisericile de lemn sunt reprezentate de un sistem de construcție cu bârne orizontale, în unele cazuri întâlnindu-se și structuri cu stâlpi și grinzi. Lemnul folosit este cel mai des prelucrat cu decorații sculptate, reprezentând simboluri tradiționale sau pictat, reprezentând scene biblice.[67]

[64] Ghid de arhitectură pentru încadrarea în specificul local din mediul rural: Zona Câmpia Olteniei, arh. Emilia Țugui, arh. Alecsandra Eliana Pelcea, arh. Roberta Boeriu – București: Ozalid, 2020
[65] http://turism.gov.ro/web/wp-content/uploads/2022/04/NATIONALE.15.04.2022.pdf
[66] http://www.gorjtourism.ro/wp-content/uploads/2021/05/Program-Ruta-Manastiri-din-Oltenia.pdf
[67] Biserici de lemn. Ghid pentru lucrări obișnuite de întreținere și reparații, 2016 – https://www.propatrimonio.org/home/60biserici/

La nivelul județului Dolj, se regăsesc o serie de biserici de lemn importante pentru cultura și comunitatea locală, dintre care 11 au fost declarate monumente istorice. 10 dintre acestea sunt situate în mediul rural, iar Biserica de lemn Toți Sfinții în municipiul Craiova. Bisericile de lemn sunt amplasate pe teritoriul comunelor Braloștița, Seaca de Pădure, Cernătești, Murgași, Radovan, Scăești, Secu și Vela. Acestea sunt, înainte de toate, o moștenire culturală a comunităților de români din această zonă geografică, fiind o ilustrație a activităților meșteșugărești tradiționale și a modului de organizare a acestor comunități.

Bisericile de lemn sunt predispuse deteriorării din cauza umidității, focului, abandonului sau vandalizării. Astfel, prezintă o necesitate de îngrijire mult mai ridicată, în special prin lucrări de întreținere (activități permanente de îngrijire a clădiri și a spațiului învecinat, precum verificarea elementelor de construcție, împrospătarea văruielii, îndepărtarea vegetației etc.), lucrări de conservare (refacerea calității anumitor părți de construcție, conservarea picturilor, tencuielilor, bârnelor din lemn prin diverse tratamente etc.), lucrări de restaurare (readucerea unor părți sau a întregului la starea inițială) sau lucrări de reparații (înlocuirea părților deteriorate, reparația învelitorii, a ușilor utilizând aceleași materiale și tehnici cu care au fost realizate părțile afectate etc.). [68]

Bisericile de lemn din centrul și nordul județului Dolj pot fi puse, la nivel regional, în contextul mai larg al bisericilor de lemn din nordul Olteniei și sudul Transilvaniei, cartate în cadrul proiectului 60 de biserici de lemn derulat de Ordinului Arhitecților din România și Fundația Pro Patrimonio pe teritoriul județelor Gorj, Vâlcea, Sibiu și Hunedoara. În acest sens, un exemplu de bune practici care poate fi preluat la nivelul județului Dolj îl reprezintă lucrările de restaurare a Bisericii din Urși, județul Vâlcea (lucrări recompensate cu premiul Europa Noastra) precum și îmbinarea lucrărilor de intervenții de urgență sau de conservare derulate de fundație cu evenimente și expoziții care au avut ca scop să pună în valoare biserica de lemn și să reînvie interesul parohiei pentru biserica de patrimoniu. Ca parte a acestui mecanism au fost inițiate două muzee ale comunității, unul în satul Târnăvița, județul Hunedoara, și unul în satul Urși, județul Vâlcea[69].

Valorificarea culturală și turistică a bisericilor din lemn se realizează, la nivel național printr-o serie de trasee turistice – culturale tematice desfășurate pe teritoriul a mai multor județe. La nivel național este implementat un traseu cultural al bisericilor din lemn ”Ruta Cultural Turistică a Bisericilor de Lemn din România”[70] care însumează biserici din județele Bihor, Cluj, Maramureş, Satu Mare, Suceava, Neamţ, Arad, Mehedinţi, Ialomița, Timiș, Hunedoara, Bistrița Năsăud, Constanța, Argeș, Botoșani, Vaslui, Alba, Vrancea, Iași, Harghita iar la nivel transnațional este implementată ruta transnațională a bisericilor de lemn din România și Republica Moldova, ”Ruta Cultural Turistică a Bisericilor de Lemn din România și din Republica Moldova”[71] care include județele Bihor, Cluj, Maramureş, Satu Mare, Suceava, Neamţ, Arad, Mehedinţi, Ialomița, Timiș, Hunedoara, Bistrița-Năsăud, Constanța, Argeș, Botoșani, Harghita, Vaslui, Alba, Vrancea, Iași, din România și raioanele Călărași, Glodeni, Briceni și orașul Chișinău[72]. Este oportună includerea bisericilor de lemn din județul Dolj în aceste trasee culturale, cu precădere a celor 11 biserici identificate ca monumente istorice, fapt ce ar contribui la creșterea notorietății turistice a patrimoniului vernacular al județului Dolj și ar contribui la dezvoltarea echilibrată în teritoriu a unor poli turistici care să promoveze cultura tradițională a mediului rural. La nivel județean există un potențial similar de valorificare a bisericilor

[68] Biserici de lemn. Ghid pentru lucrări obișnuite de întreținere și reparații, 2016 – https://www.propatrimonio.org/home/60biserici/
[69] https://www.propatrimonio.org/home/60biserici/
[70] http://turism.gov.ro/web/wp-content/uploads/2022/04/NATIONALE.15.04.2022.pdf
[71] http://turism.gov.ro/web/wp-content/uploads/2022/04/TRANSNATIONALE.04.04.2022.pdf
[72] https://invest.gov.md/ro/biserica-lemn/

de lemn în cadrul unui traseu cultural tematic, existând deja numeroase județe care au creat rute cultural-turistice dedicate bisericilor de lemn, precum județele Argeș[73], Bihor sau Arad.

[73] https://www.cjarges.ro/ruta-bisericilor-de-lemn-din-judetul-arges

FIGURA 27. DISTRIBUȚIA SPAȚIALĂ A BISERICILOR DE LEMN ÎN JUDEȚUL DOLJ

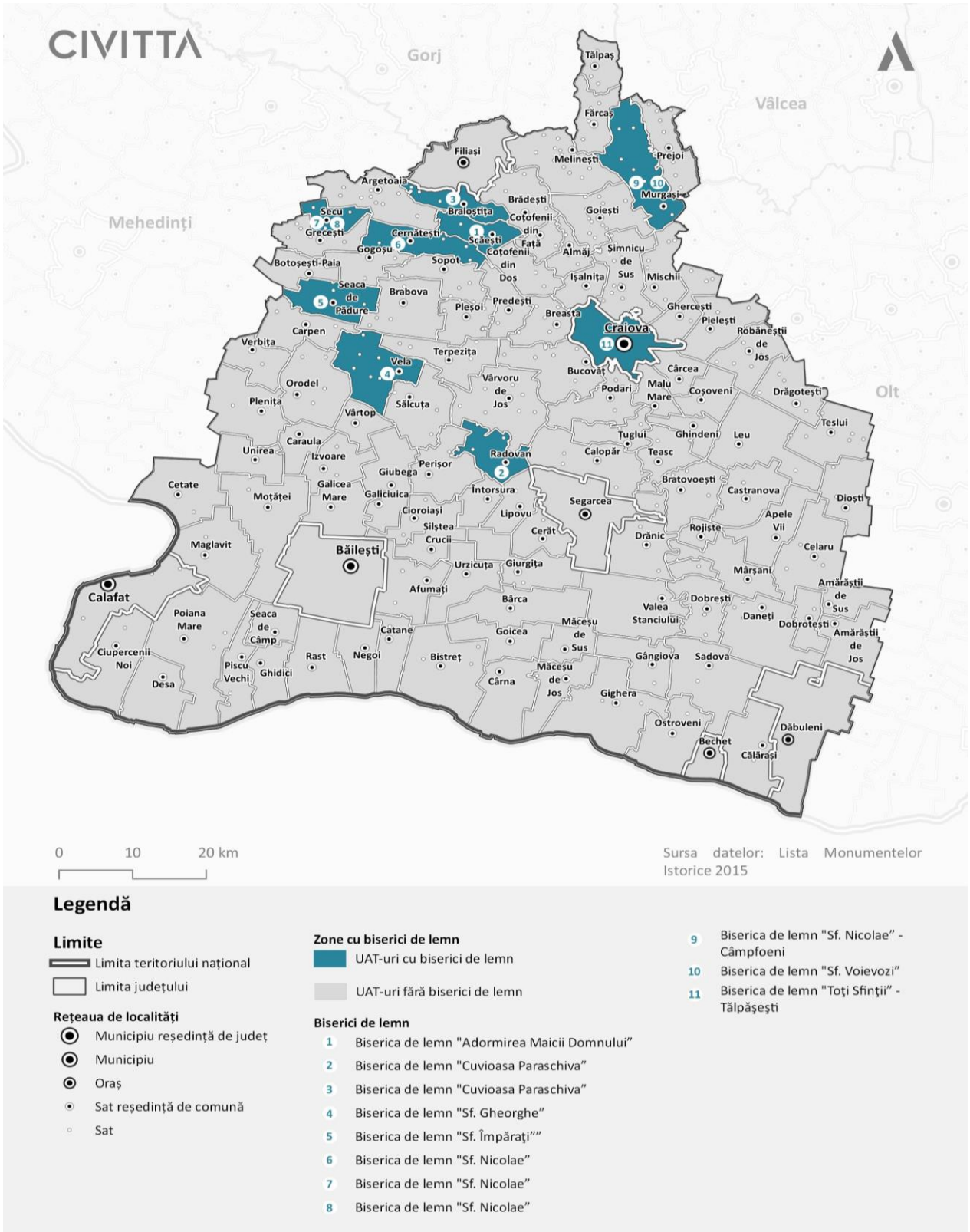

Sursa: Lista Monumentelor Istorice 2015

MONUMENTE DE FOR PUBLIC, FUNERARE ȘI MEMORIALE

În profil teritorial, în sate se regăsesc fântâni, curci sau troițe situate atât în vatra satului cât și la răscruce de drumuri. Un element specific localităților din mediul rural din Câmpia Olteniei sunt monumentele de for public realizate în perioada interbelică în memoria eroilor căzuți în Primul Război Mondial. De regulă, acestea se regăsesc amplasate în centrul localității, în proximitatea primăriilor, școlilor sau bisericilor.[74] În mediul rural sunt identificate o serie de monumente de for public de tipul cruci de lemn pictate, cruci de piatră și diverse pietre de mormânt. Acestea se regăsesc pe teritoriul comunelor Almăj, Amărăști de Sus, Argetoaia, Bistreț, Bratovoești, Catane, Coșoveni, Ișalnița, Măceșu de Sus, Moțăței, Ostroveni, Plenița, Rast, Sălcuța, Șimnicu de Sus, Goiești, Țuglui, Urzicuța s.a.. De asemenea se observă o serie de obiective de tipul fântânilor în comuna Călărași (cișmeaua - 1831; gruparea de 32 de izvoare, reprezentând unul dintre cele mai puternice izvoare din Câmpia Olteniei, folosit pentru irigarea grădinilor și funcționarea morilor de apă).[75]

INSTITUȚII ADMINISTRATIVE, SOCIO-CULTURALE ȘI ARHITECTURA FEROVIARĂ

În mediul rural din județul Dolj arhitectura vernaculară este completată de o serie de clădiri cu valoare arhitecturală deosebită, destinate instituțiilor administrative și socio-culturale și construcții feroviare, multe dintre ele prezentând influențe ale arhitecturii urbane[76]:

- Școala veche din comuna Catane – întemeiată în 1859
- Primăria Veche din comuna Catane – vechiul loc al primăriei, în cadrul căreia funcționează farmacia în prezent, a fost construit în 1907;
- Muzeul Satului din comuna Urzicuța – situat în centrul civic construit în perioada 1921-1924;
- Școala Veche din comuna Giurgița – construită în 1838 din cărămidă;
- Școala Veche din comuna Bârca – denumită în prezent Liceul Teoretic „Adrian Păunescu";
- Școala Veche din comuna Valea Stanciului – realizată în 1833 sub forma unui templu grecesc în stil doric;
- Școala Veche din comuna Gangiova – înființată în 1838;
- Casa memorială „Adrian Păunescu" din comuna Bârca;
- Spitalul Brâncovenesc din comuna Măceșu de Jos – situat pe strada Unirii și face parte din domeniile Fundației Bănesei Safta Brâncoveanu;
- Căminul Cultural din comuna Ostroveni – dat în folosință în anul 1959, împreună cu biblioteca comunală;
- Gara Afumați din comuna Afumați – finalizată în 1895, se remarcă prin stilul specific inginerului Elie Radu.[77]

[74] Ghid de arhitectură pentru încadrarea în specificul local din mediul rural: Zona Câmpia Olteniei, arh. Emilia Țugui, arh. Alecsandra Eliana Pelcea, arh. Roberta Boeriu – București: Ozalid, 2020
[75] Promovarea Patrimoniului Local GAL Valea Dunării SUDOLT - Patrimoniu GAL VDS – Un simplu sit WordPress (patrimoniu-galvds.ro)
[76] Promovarea Patrimoniului Local GAL Valea Dunării SUDOLT - Patrimoniu GAL VDS – Un simplu sit WordPress (patrimoniu-galvds.ro)
[77] Promovarea Patrimoniului Local GAL Valea Dunării SUDOLT - Patrimoniu GAL VDS – Un simplu sit WordPress (patrimoniu-galvds.ro)

PATRIMONIUL ARHEOLOGIC DIN MEDIUL URBAN ȘI DIN MEDIUL RURAL

În profil teritorial în mediul rural și urban în județul Dolj se 251 de situri arheologice conform Repertoriului Arheologic Național dintre care circa 100 situri arheologice sunt înscrise în Lista Monumentelor Istorice. Majoritatea acestor situri sunt amplasate în teritoriul extravilan și datează din perioada antică (o parte reprezentând componente ale infrastructurii de frontieră a Imperiului Roman) și din perioada medievală. La acestea se adaugă siturile arheologice amplasate în teritoriul intravilan, ce marchează etape anterioare de dezvoltare a locuirii.

La nivelul județului Dolj, mediul rural dispune de un patrimoniu arheologic important, reprezentativ pentru perioadele preistorică, antică, medievală și premodernă. Rețeaua de situri, așezări și vestigii arhitecturale aparținând diferitelor etape istorice ilustrează programe de arhitectură diverse și prezintă un potențial de dezvoltare culturală, științifică și turistică pentru creșterea atractivității județului. Pe teritoriul județului se regăsesc așezări specifice următoarelor perioade:

- Epoca neolitică reprezentată prin Așezarea de la Lăcrița Mică și alte așezări din comunele Coțofenii din Dos, Pielești, Robănești, Sălcuța, Sopot, Verbița, Almăj;
- Epoca bronzului reprezentată prin Așezarea de la Godeni (comuna Melinești), Așezarea de la Ghidici, Așezarea fortificată de la Verbicioara (comuna Verbița), Așezare fortificată și situl arheologic în comuna Cârcea, Așezarea de la Giurgița din perioada Hallstatt, Cetate de la Portărești și situl arheologic de la Giurgița; alte așezări din epoca bronzului se regăsesc în comunele Castranova, Coțofenii din Dos, Gighera, Pielești;
- Cultura Latène reprezentată prin așezări în comunele Bucovăț, Leu și fortificații de pământ în comuna Dobroești;
- Epoca daco-romană și romană reprezentată prin Așezarea daco-romană de la Zănoaga (sec. II p.Chr.), Așezarea romană de la Godeni (sec. II-III p. Chr.), Așezarea daco-romană de la Locuesteni, Așezarea romană de la Potmelțu (sec. II p. Chr.), Brazda lui Novac în comunele Carpen, Sălcuța, Terpezița, Așezare daco-romană în comunele Castranova, Drănic. De asemenea se regăsesc castre romane și cetăți dacice:
    - Castrele romane de la Plosca în comuna Bistreț, Castrul de la Răcarii de Jos în comuna Brădești, Castru roman de la Cioroiași, Castrul roman de la Desa;
    - Cetatea geto-dacică de la Voița (Brabova), Cetatea dacică Pelendava (Bucovăț), Cetatea dacică de la Izvor (Șimnicu de Sus);
- Epoca medievală timpurie reprezentată prin așezări în comunele Drănic, Ostroveni, Pielești și fortificație în comuna Calopăr precum și așezarea medievală timpurie de la Rovine din municipiul Craiova.

În cadrul Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) este prevăzută dezvoltarea a 12 trasee turistice printre care și traseul castrelor romane care să valorifice frontiera Imperiului Roman (Limes). Proiectul prevede reabilitarea și punerea în valoare a castrelor romane de pe Limesul dacic și dunărean, înființarea unei rute ale castrelor cele mai reprezentative din România precum și restaurarea a 5 castre romane, Digitalizarea valorilor aferente, marcarea și semnalizarea rutei / obiectivelor incluse în cadrul rutei, precum și activități de marketing și management pentru 20 de castre. În acest sens, Consiliul Județean Dolj a demarat procedura de includere în Traseul Castrelor Romane a castrului roman de la Răcarii de Jos, comuna Brădești și de implementare a unui proiect prin care se urmărește digitalizarea și promovarea sitului arheologic prin crearea unei aplicații dedicate vizitatorilor, marcarea și semnalizarea castrului ca parte a Traseului Castrelor Romane și realizarea unei oferte culturale pentru regiune.

FIGURA 28. AȘEZĂRI ȘI SITURI ARHEOLOGICE DIN EPOCA DACĂ, DACO-ROMANĂ ȘI ROMANĂ ÎN JUDEȚUL DOLJ

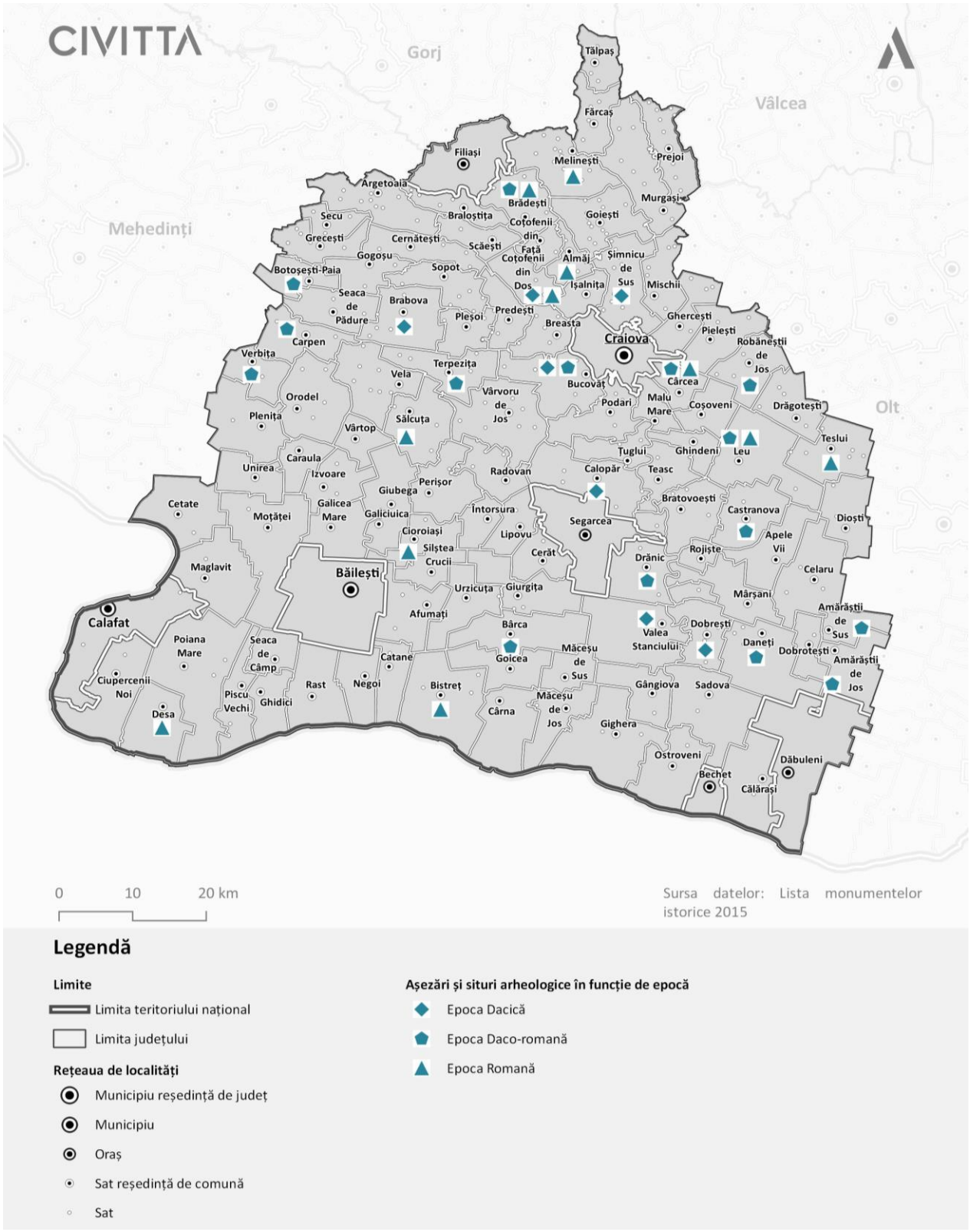

Sursa: Lista Monumentelor Istorice 2015

În cadrul **Programului Național Limes**[78] inițiat în 2014 (OMC 2812/2014), se urmărește definirea unui monument trans-național[79] al Frontierelor Imperiului Roman (*Frontiers of the Roman Empire* – FRE) și înscrierea acestuia în Lista Patrimoniului Mondial UNESCO. În acest scop la nivel național au fost cercetate 364 situri arheologice din perioada romană care fac parte din frontierelor Imperiului Roman aferente provinciei Dacia.

În județul Dolj sunt localizate 2 din cele 49 situri[80] care au făcut parte din regiunea Dacia Inferior și care alcătuiesc monumentul trans-național Frontierele Imperiului Roman – Limes Dunărene (Secțiunea Inferioară) (Frontiers of the Roman Empire – The Danube Limes) [81], înscris, în anul 2020, în **Lista Tentativă a Patrimoniului Mondial UNESCO**[82] :

- RO298 – Dolj – Desa – Desa, localizat în Dacia Inferior – fort auxiliar/cetate legionară ce datează 106-400;
- RO299 – Dolj – Bistreț – Bistreț, localizat în Dacia Inferior – fort auxiliar/cetate legionară ce datează 106-400.

OPERAȚIUNI DE VALORIFICARE A PATRIMONIULUI CULTURAL DIN MEDIUL RURAL

La nivelul teritoriului județului Dolj, Consiliul Județean a realizat un traseu turistic intitulat Istorie și tradiție doljeană. Traseul cuprinde 5 obiective de importanță culturală și turistică majoră pentru județ: Muzeul Satului Pielești, Casa Băniei, Secția de istorie-arheologie a Muzeului Olteniei, precum și cele două cule din comunele Brabova și Cernătești.

[78] http://limesromania.ro/ro/articole/situri-arheologice/
[79] alături de monumente din Marea Britanie, Germania, Olanda, Austria, Slovacia, Ungaria, Croația, Serbia, Bulgaria, Turcia, Siria, Iordania, Israel, Iraq, Egipt, Libia, Algeria, Tunisia și Maroc
[80] https://whc.unesco.org/en/tentativelists/6446/
[81] În cadrul bunului sunt incluse monumente localizate în județele Caraș-Severin, Dolj, Olt, Teleorman, Mehedinți, Constanța, Tulcea, Galați, alături de 32 de situri din Bulgaria, 23 de situri din Croația și 35 de situri din Serbia
[82] Criteriile îndeplinite de ansamblul de monumente trans-național pentru a justifica valoarea excepțională a acestui:
- Criteriul UNESCO (ii): Vestigiile frontierelor romane ale provinciei Dacia, constituie, , unele dintre cele mai semnificative elemente ale frontierelor romane. . Construcțiile din această perioadă indică un schimb important de valori umane și culturale, la apogeul Imperiului Roman, prin dezvoltarea arhitecturii militare romane, extinzând cunoștințele tehnice în construcții și management până la marginile Imperiului.
- Criteriul UNESCO (iii): Ca parte integrantă a sistemului general defensiv al Imperiului Roman, limesul dacic are o valoare culturală extraordinară. Este o mărturie incontestabilă a maximei extinderi a puterii Imperiului Roman, prin consolidarea frontierei sale nordice, constituind o manifestare fizică a politicii imperiale romane. Este mărturie a colonizării romane în teritoriile aferente, a distribuirii culturii romane și a tradițiilor variate – militare, inginerești, arhitecturale, religioase, economice și politice –, care contribuie la înțelegerea vieții soldaților romani și a familiilor lor, în această parte a Imperiului.
- Criteriul UNESCO (iv): Limesul dacic este un exemplu remarcabil al arhitecturii militare romane, al tehnicilor de construcție și evoluției lor, desăvârșite de inginerii vremii, de-a lungul mai multor generații.

FIGURA 29. TRASEU ISTORIE ȘI TRADIȚIE DOLJEANĂ

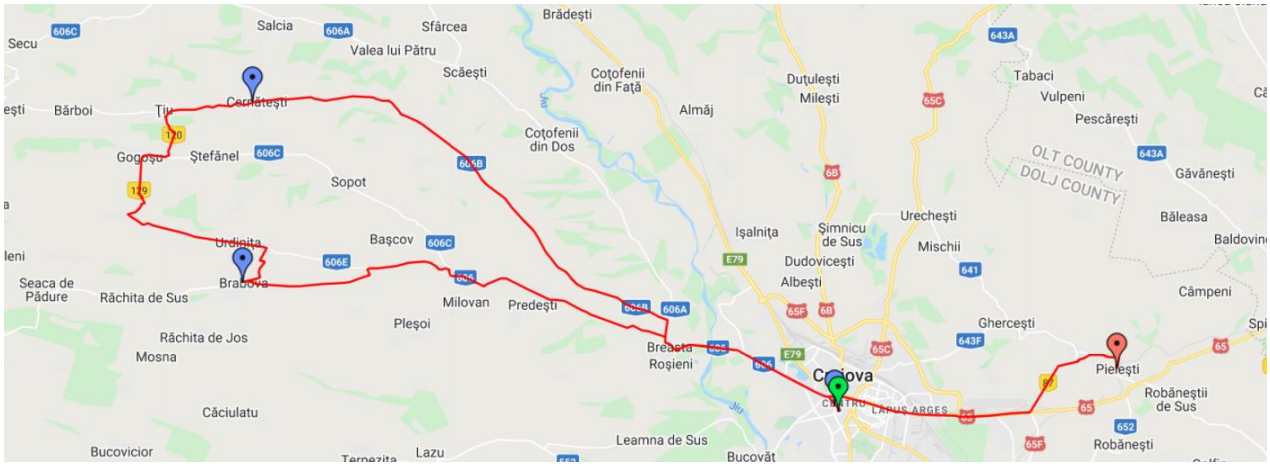

Sursă: Discover Dolj

De asemenea, Consiliul Județean Dolj are în plan realizarea unui proiect de amenajare a unui traseu pentru deplasarea cu bicicleta ce include o serie de monumente istorice, printre care se află Conacul Generalului Săulescu (Cernătești), Cula Cernăteștilor, Cula Izvoranu-Geblescu, Conacul Barbu Drugă (Cetate), precum și Castrul roman de la Răcarii de jos, Pajiștea Gogoșu-Ștefănel, Pădurea Galbenă Ștefănel-Gogoșu, Cetatea Micului, Poiana Bujorului din Pădurea Plenița și Port cultural Cetate.

În ceea ce privește protejarea și valorificarea patrimoniului construit și peisagistic cu valoare culturală dar și turistică din mediul rural al județului Dolj, au fost implementate sau se află în curs de implementare următoarele proiecte:

- Restaurarea, consolidarea si promovarea monumentului istoric Cula Izvoranu – Geblescu, beneficiar UAT Județul Dolj, proiect finanțat prin POR 2014-2020, termenul de finalizare fiind anul 2023. În cadrul culei, alături de operațiunile de restaurare ale clădirii se are în vedere amenajarea unui spațiu muzeal dedicat tradiției oltenești și va reprezenta o platformă de dezbatere a rolului jucat de patrimoniul cultural de tip culă în cadrul comunității locale și în cadrul Olteniei;
- Restaurarea, consolidarea si promovarea monumentului istoric Cula Cernăteștilor, beneficiar UAT Județul Dolj, proiect finanțat prin POR 2014-2020, termenul de finalizare fiind anul 2022. În cadrul culei, alături de operațiunile de restaurare ale clădirii se are în vedere amenajarea unui spațiu muzeal dedicat tradiției oltenești cu denumirea ”Istorie și tradiții pe plaiurile Cernăteștilor” și extinderea activităților culturale în exterior, în jurul culei;
- Consolidare, restaurare si punere în valoare biserica “Sf. Dumitru” (corp C3) si turn clopotniță (corp C5) din cadrul ansamblului Mânăstirea Jitianu din comuna Podari, beneficiar Mânăstirea Jitianu, proiect finanțat prin POR 2014-2020, finalizat anul 2022 și reintrodus în circuit public, fiind necesară introducerea acestui ansamblu în circuite și trasee turistice;
- Realizarea unui muzeu al satului oltenesc în comuna Cernătești, de către Consiliul Județean Dolj;
- Valorificarea castrului roman de la Răcarii de Jos prin dezvoltarea unei aplicații dedicate și includerea acestuia în Traseul Castrelor Romane, acesta aflându-se în domeniul privat al comunei Brădești.

PATRIMONIUL CULTURAL IMATERIAL

În ceea ce privește **PATRIMONIUL CULTURAL IMATERIAL**, acest termen este definit ca fiind totalitatea practicilor, reprezentărilor, expresiilor, cunoștințelor, abilităților – împreună cu instrumentele, obiectele, artefactele și spațiile culturale asociate acestora – pe care comunitățile, grupurile sau, după caz, indivizii le recunosc ca parte integrantă a patrimoniului lor cultural. Patrimoniul cultural imaterial este transmis din generație în generație, recreat în permanență de comunități și grupuri umane, în interacțiune cu natura și istoria lor, conferindu-le acestora un sentiment de identitate și continuitate, contribuind în același timp la promovarea respectului față de diversitatea culturală și creativitatea umană.[83]

Patrimoniul imaterial, în abstract, este unul dintre punctele de bază în construcția identitară a destinației turistice și una dintre resursele principale pentru dezvoltarea dimensiunii culturale a județului, precum și premisele dezvoltării unui turism cultural-istoric și ecoturism și turism rural în județ. De asemenea, este o resursă care are potențialul de a prelua din atenția de care se bucură atracțiile statice (arhitectură, monumente, centre istorice etc.) și de a îndrepta atenția către cultura vie, care poate fi asumată mai ușor de comunitățile locale (în special rurale) ca element motivațional de implicare în activitatea turistică.

Doljul în general, și Craiova, în special, sunt definite prin mediul cultural cu o veche și recunoscută tradiție, reprezentând și în prezent un pol de interes național, datorită unor manifestări de anvergură, organizate la nivel local.[84]

În prezent, Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Dolj (C.J.C.P.C.T.) este instituția cu rol de cercetare, culegere, arhivare, transmitere și promovare a culturii tradiționale din județul Dolj, precum și de punere în valoare a creației contemporane la nivel județean. Obiectivele C.J.C.P.C.T. Dolj sunt:

- Cercetarea etnologică și antropologică;
- Conservarea (arhivarea) tradițiilor și valorilor perene ale culturii populare, apărarea lor împotriva tendințelor de poluare și degradare;
- Dezvoltarea tradiției în contemporaneitate, stimularea procesului de creație populară în toate genurile artistice, promovarea (valorificarea) prin mass-media și tipărituri a creatorilor și performerilor tradiției și creației populare autentice;
- Inițierea, organizarea și desfășurarea, anual, a unor manifestări cultural – artistice specifice culturii tradiționale (Zile de comună, concursuri, întreceri, festivaluri locale etc.).

În plus, județul Dolj se bucură de o diversitate de **TRADIȚII ISTORICE ȘI CULTURALE,** patrimoniul construit alături de patrimoniul imaterial specific, constituie puncte de interes atât pentru doljenii care sunt pasionați de cultura locală, cât și pentru alte categorii de turiști interesați de cultura locului. Obiceiurile, datinile și meșteșugurile, componente ale culturii populare s-au transmis din generație în generație, s-au îmbogățit și diversificat, iar consemnarea lor în prezent atestă legătura acestora cu trecutul lor.

Oamenii din lumea satului din Oltenia, în general, și din județul Dolj, în special, sunt păstrători de tradiții și obiceiuri. Pentru olteni, tradițiile reprezintă o legătură cu trecutul, valorificat prin respectarea și transmiterea obiceiurilor pline de semnificații. Pe ulițele satelor, sărbătorile de peste an sunt adevărate spectacole vesele si colorate, care își aduc un aport considerabil la păstrarea tradițiilor și obiceiurile de altă dată și la o promovare crescută a acestei zone. Un astfel de exemplu sunt și tradițiile precum: peștitul,

[83] Legea nr. 26/2008 privind protejarea patrimoniului cultural imaterial
http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/90098
[84] Strategia de Dezvoltare a Județului Dolj 2021 – 2027

logodna, plecarea lăzii de zestre din casa miresei sau chemarea la nuntă și masa mare, elemente specifice ale nunților de altădată din satul oltenesc. [85]

Cele mai spectaculoase **OBICEIURI DE IARNĂ** care se mai păstrează și astăzi, sunt: întrecerea înot a bărbaților pentru a scoate din apă Sfânta Cruce aruncată de preot (la Calafat și în alte localități de la Dunăre), "Botezul cailor", "Păzitul fântânilor" și cel practicat de fete, care pun busuioc sub pernă pentru a-și visa alesul, împodobirea "Bradurilor" (comuna Ciupercenii Noi), "Mersul cu Urâții" (comuna Caraula pe 8 ianuarie) și "Încuratul cailor" sau "Caii lui Sântoader" (comuna Desa pe 24 februarie).[86]

Printre **OBICEIURILE DE VARĂ** care se mai păstrează și astăzi, se numără: Paparudele, Sânzienele sau Drăgaica, Sânpetru de vară, Tatăl Soarelui și Muma Ploii, învelitul miresei, Săptămâna lui Sânțilie, încheierea secerișului, și prima pâine din noua recoltă de grâu. Toate aceste obiceiuri au fost și sunt prezentate localnicilor și nu numai de ansambluri folclorice în cadrul festivalurilor de datini și obiceiuri care au loc periodic în Craiova și în județul Dolj.[87] Unele dintre cele mai importante sărbători tradiționale la nivelul județului Dolj sunt:

- Păzitul ritual al fântânilor – Iordănitul (6 – 7 ianuarie);
- Sărbătoarea Trifonului – patronul spiritual al viilor (1 februarie);
- Strigarea peste sat – la lăsatul Postului de Paști;
- Proorul – ramura verde (23 aprilie);
- Focurile de Joimari, la Joia Mare din Săptămâna patimilor;
- Alaiul Călușului Oltenesc (Rusalii);
- Sărindarul de Obște – Desa (martie, aprilie, septembrie, octombrie);
- Târgul Meșterilor Populari (21-23 octombrie);
- Sărbătoarea Bujorului – Plenița (a doua decadă a lunii mai);
- Cumicitul fetelor – Urzicuța (în preajma Paștelui);
- Înălțarea Domnului – Filiași – Fratoșița (9 iunie);
- Sărbătoarea Teiului – Carpen-Cleanov (26 iunie);
- Floare de salcâm – Celaru (a treia duminică din luna mai).

Toate aceste tradiții și informații despre tradițiile doljene se găsesc pe pagina oficială a Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Dolj, la secțiunea specială *Tradiții Doljene*, ce cuprinde un calendar popular, muzeele sătești de pe teritoriul județului, ansambluri / tarafuri, meșteri și rapsozi.

Contextul perioadei 2020-2021 a fost unul special, fiind momentul în care cele mai multe instituții culturale și nu numai s-au confruntat cu imposibilitatea de a realiza evenimentele tradiționale importante de la nivelul județului.

Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Dolj a decis ca evenimentele cu public, pe care nu le-a mai putut organiza în această perioadă, să se regăsească în cărți. Au apărut astfel albumele cu file de arhivă și istorii trăite, despre oameni, tradiții, cântec și joc popular.[88] Lansarea cărților, altădată prilej de întâlnire și dialoguri cu oameni dragi, și-au căutat, de asemenea, locul în online, încercând

[85] https://www.discoverdolj.ro/ro/places/obiceiuri-si-traditii-7-8t1dybcagjgw
[86] Strategia de Dezvoltare a Județului Dolj 2021 – 2027
[87] Strategia de Dezvoltare a Județului Dolj 2021 – 2027
[88] https://cvlpress.ro/22.10.2020/cjcpct-dolj-despre-oameni-traditii-si-evenimente-in-albume-cu-file-de-arhiva-si-istorii-traite/

să fie voce și imagine pentru evenimentele Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Dolj care, până în prag de pandemie, a adus tradițiile și obiceiurile specifice satului doljean pe scenele Craiovei.

Cu sprijinul Consiliului Județean Dolj, o serie de cărți care valorifică gastronomia locală au fost publicate: "Vorba pâinii la Dolju-n bucate", "Festivalul de datini și obiceiuri Tradițiile verii", "Alaiul Călușului Oltenesc" și "O istorie povestită a Casei Creației – de vorbă cu Paula Dogăroiu".

Totodată, pentru promovarea resurselor de patrimoniu cultural și istoric, proiectul "Amintiți-vă de război, apreciați-vă libertatea" propune exploatarea patrimoniului transfrontalier în special în cele două orașe reprezentative, Calafat și Vidin, locații importante în desfășurarea evenimentelor istorice din perioada 1877-1878, Calafat fiind locul de unde s-a tras prima salvă de tun. Mai mult, pe valea Dunării, pe ambele maluri ale fluviului, există un număr impresionant de monumente dedicate acestui eveniment, monumente care din păcate, nu sunt incluse încă într-un produs / pachet turistic.[89]

Scopul proiectului este acela de a crea o atmosferă istorică și de epocă prin utilizare de uniforme originale, specifice perioadei comemorative, inclusivi replici de arme și arme de panoplie similare cu obiectele istorice originale pentru acea perioadă și reconstituirea, cu ajutorul tinerilor, a unor secvențe de luptă/scene de război "Calafat și Vidin în perioada 1877-1878" și aducerea la viață a atmosferei de război.

Evenimentul se desfășoară pe o perioadă de 3 zile și cuprinde repetiții și antrenamente militare conduse de o echipă de producție, paradă militară și depunere de coroane, concurs cu temă istorică pentru copii, expoziție fotografică cu imagini ale "Războiului de Independență din 1877-1878" și reconstituirea bătăliei de la Calafat și Vidin. Scopul acestui proiect este de a crea un nou produs turistic transfrontalier integrat și bazat pe promovarea durabilă a evenimentelor și monumentelor istorice care aduc la viață atmosfera luptelor de război din perioada 1877-1879, precum și creșterea numărului de înnoptări ale turiștilor în regiunea transfrontalieră.[90]

În completarea valorilor de patrimoniu imaterial trebuie menționată titulatura de **TEZAUR UMAN VIU**, care a pornit ca o inițiativă UNESCO pentru salvarea, păstrarea și transmiterea patrimoniului cultural imaterial, vizând creșterea gradului de recunoaștere și vizibilitate a păstrătorilor și transmițătorilor elementelor de patrimoniu cultural imaterial în cadrul comunităților din care fac parte. Astfel, pe teritoriul județului Dolj, următoarele persoane au primit din partea UNESCO, calificativul de Tezaur uman viu, respectiv[91]:

- Ion Crețeanu – poreclit / numit și Ion al cobzei: TEZAUR UMAN VIU 2020 Spiritualitate (cântăreț – muzică vocală tradițională);
- Nicolae Veleanu (n. 1992 – d. 2012) – TEZAUR UMAN VIU 2010 Vătaf de călușari.

Titlul de TEZAUR UMAN VIU este viager, personal și netransmisibil și se acordă pentru România de către Comisia națională pentru salvgardarea patrimoniului cultural imaterial.

În ceea ce privește **MEȘTEȘUGURILE** întâlnite în județul Dolj se poate aminti: torsul și țesutul, olăritul, prelucrarea lemnului, împletitul papurii, confecționarea instrumentelor muzicale. Cu toate acestea, pe teritoriul județului se remarcă puține sate care au o specializare într-o meserie specifică. Dintre acestea însă, se remarcă la Segarcea tehnica arhaică a împletitului papurii (din care se confecționau rogojini,

[89] Flayer "Amintiți-vă de război, apreciați-vă libertatea"
[90] Flayer "Amintiți-vă de război, apreciați-vă libertatea"
[91] http://www.cultura.ro/tezaure-umane-vii

coșuri), la Cârcea rotăritul, dulgheritul, tâmplăria, iar la Terpezița confecționarea instrumentelor muzicale (ocarine și drâmbe).[92]

În ierarhia valorilor artei populare ocupă un loc deosebit scoarțele (se impun, în primul rând, prin motivul vegetal) și chilimurile (formă dreptunghiulară, bine proporționată și cu un decor preponderent vegetal și zoomorf, având unele motive de import împletite organic cu cele de tradiție autohtonă).[93] Alte meșteșuguri tradiționale remarcate în județul Dolj sunt[94]:

COVORUL OLTENESC | Covorul oltenesc este considerat unul dintre cele mai valoroase tipuri de scoarță românească. Regăsim simboluri si motive care provin din inventarul artei țărănești și brâncovenești, motive a căror semnificație este legată de sensul fundamental al spiritualității românești, ca: vorbele vieții, calul și călărețul, cocoșul, cucul, cerbul.

Acesta se caracterizează prin predominanța elementelor decorative florale, zoomorfe și antropomorfe. În ceea ce privește compoziția decorativă, specific este chenarul ce mărginește câmpul central, de multe ori întâlnindu-se chiar două sau trei chenare. De asemenea, coloritul covoarelor din Oltenia este în general cald, odihnitor, ca fond fiind folosite culorile brun, vișiniu, verde pastelat, albastru ultramarin.[95]

În acest context trebuie menționată și povestea doamnei Antoaneta Nadu, o olteancă originară din Bechet, care a uimit cu creațiile sale oamenii de pe tot globul. Covoarele tradiționale românești țesute în atelierul său înfrumusețează casele locuitorilor din America, Japonia, Australia și multe alte colțuri ale lumii. Antoaneta este cunoscută pentru participarea la târgurile naționale de la multe muzee din țară, iar în străinătate a participat la diferite expoziții din: Germania, Franța, Spania, Italia, Austria, Slovenia, Danemarca, Finlanda, Bulgaria și Dubai, unde prezintă tradiția țesutului de covoare oltenești și reprezintă județul Dolj și tradițiile sale.[96]

ARTA OLĂRITULUI | Ceramica din Oltenia poartă peste timp amprenta inconfundabilă a culturilor și civilizațiilor arhaice din acest spațiu geografic. Confecționarea ceramicii este manuală, după un proces tehnologic transmis de sute de ani.

ARTA LEMNULUI | Categorii de obiecte din lemn care îmbracă forme artistice se întâlnesc în aproape toate domeniile legate de activitatea gospodăriei țărănești: elemente de arhitectură, de construcție, mobilier, unelte și obiecte de uz casnic. Tehnicile folosite în prelucrarea și ornamentarea lemnului sunt: incizia, crestarea, cioplirea și sculptura sau decorul lăzilor din combinații de linii drepte sculptate, cu intervenții de culori.

Dintre exponatele din lemn, se remarcă în primul rând "ușa de biserică" sculptată de la începutul sec. al XIX-lea, al cărei decor realizează o sinteză de ornamente populare (soarele, șarpele, formele vieții) și ornamentele culte, specifice artei brâncovenești (vulturul bicefal, motive vegetale).

GASTRONOMIA ocupă, de asemenea, un loc aparte printre resursele turistice ale județului Dolj, fiind un produs și o etichetă importantă pentru județ. În zona Doljului încă se mai păstrează mâncărurile tradiționale: turte, păpuși de dragavei fripte cu mămăligă prăjită pe plită, ciuști, lapte covăsât, gogoși, prăjituri cu mere, chec, mâncare de prune, fasole bătută, ciuști fripte, sarmale, vin și țuică și nelipsitele preparate cu praz.[97]

---

[92] Studiu de Istorie Urbană – Zona Metropolitană Craiova
[93] Strategia de Dezvoltare a Județului Dolj 2021 – 2027
[94] https://www.discoverdolj.ro/ro/places/mestesuguri-traditionale-ijj1et7hicseyg
[95] https://www.agerpres.ro/documentare/2018/09/26/romania-in-anul-patrimoniului-cultural-mestesugul-teserii-covoarelor-de-perete-din-romania-si-republica-moldova--182168
[96] https://www.artalasat.ro/index.php/eveniment/arta-olteneasca-la-bechet/6
[97] https://www.discoverdolj.ro/ro/places/bucatarie-traditionala-lk8m4wtqv0f0ya

De asemenea, județul Dolj, prin intermediul unei ferme din localitatea Dăbuleni, are primele trei produse tradiționale românești, atestate în teritoriu, cu certificate eliberate de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale: burtican (lebăr) de Mangaliță, piept oltenesc de Mangaliță și cârnați trandafiri de Mangaliță – produse tradiționale de la Ferma lui Ghiță din Dăbuleni. De asemenea, doljenii pot cumpăra din magazine pastramă, cârnați, mezeluri, lactate, zacuscă, bulion, murături, varză murată și alte produse, atestate ca fiind tradiționale.

Se dorește atestarea mai multor produse tradiționale, printre care unele din sfera legumiculturii precum: varză murată, murături, bulion și zacuscă din Desa, Șimnic și Ciuperceni, iar dintre produsele animale se urmărește atestarea unor preparate din porc din rasa Mangaliță, crescut la Dăbuleni, precum și pastrama de oaie și alte preparate din carne de oaie.[98]

Pentru a marca gastronomia doljeană, evenimentul "Dolju-n bucate" reunește rețete tradiționale din zona Doljului, dar și din alte zone ale Olteniei, în încercarea de a pune în valoare gospodarii comunităților rurale, care și-au asumat responsabilitatea conservării și promovării identității locale. Acest eveniment reprezintă astfel un bun prilej pentru a stabili o trainică legătură culturală între comunitățile rurale și o ocazie extraordinară de a pune în valoare bucătăria tradițională a județului Dolj.

Proiectul "Dolju-n bucate" a fost început în anul 2014 de Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Dolj, și a implicat îndeosebi comunitatea locală, cetățenii fiind primii susținători ai acestuia. Fiecare localitate implicată s-a reprezentat prin port și cântec popular, precum și prin preparate tradiționale specifice acestui județ, Olteniei, altor regiuni românești sau românilor de peste Prut, a căror bucătărie este păstrată în limitele administrative ale județului.

Un alt exemplu extraordinar de implicare a comunității și de asumare a îmbunătățirii imaginii acesteia prin promovarea faptelor de cultură tradițională este Grupul de Inițiativă "Casa Bercenilor" din comuna Bârca. În repetate rânduri, atât în Craiova (La Galeriile Cromatic, dar și la Universitatea din Craiova), precum și în comună, oamenii au putut gusta pâinea mințită, raci umpluți, salată de vinete cu puțin usturoi și țelină, murături, turtă coaptă, gogoși și multe alte bucate alese, pregătite cu pricepere de gospodine din Bârca.[99]

Cultura viței de vie este o altă ocupație cu o veche tradiție în zona județului precum și o parte a gastronomiei locale. La sfârșitul secolului al XVIII-lea, teritoriul județului era ocupat de mari plantații de viță de vie, grupate în două zone cu centre în Segarcea și Craiova. Plantațiile de viță de vie au fost afectate masiv de filoxeră și a urmat o perioadă de replantare pe locul vechilor podgorii. Între vechile soiuri de viță românească se numără braghina și crâmpoșia, care erau și cele mai răspândite și supraviețuiesc parțial în podgoriile de la Segarcea (moșie a Domeniilor Coroanei în secolele XIX și XX).[100]

Dintre cele mai cunoscute crame din județ se numără și Domeniul Coroanei Segarcea. În 2010, Domeniul Coroanei Segarcea a primit titlul de Furnizor al Casei Regale a României, realizând astfel o tradiție de 125 de ani de legături comerciale cu Casele Regale din Europa. De asemenea, vinurile de la Segarcea au fost recunoscute internațional într-o serie de concursuri din Europa, Asia și America.[101]

Pe lângă aceasta, pe teritoriul județului Dolj se regăsesc și următoarele crame: 7Arts, Centrul viticol Banu Mărăcine, Crama Galicea Mare – Vinul lui Dinescu, Crama V.inc, Moșia Galicea Mare, Domeniile Băniei sau Viile Almăj.

[98] https://www.radiooltenia.ro/produse-traditionale-autorizate-in-dolj/
[99] https://www.discoverdolj.ro/ro/places/bucatarie-traditionala-lk8m4wtqv0f0ya
[100] Studiu de Istorie Urbană – Zona Metropolitană Craiova
[101] https://www.discoverdolj.ro/ro/places/crama-domeniul-coroanei-tkuha07depfusw

Mâncărurile și produsele tradiționale prezintă un potențial ridicat de atractivitate care subliniază cultura doljeană și o oportunitate de a realiza puntea între tradițional și contemporan, prin reinterpretarea rețetelor și recunoașterea acestora pe plan local și național.

Pe lângă cele menționate anterior, județul Dolj are o bogată agendă de **EVENIMENTE CULTURALE**, fapt ce se reflectă în inventarierea unui număr foarte mare de manifestări în cadrul teritoriului, dintre care cel mai mare număr de evenimente culturale sunt realizate la nivelul municipiului Craiova.

În cadrul acestor manifestări, Consiliul Județean Dolj, alături de Primăria Municipiului Craiova, sprijină o serie amplă de evenimente, în unele situații fiind co-organizator sau organizator principal, fie direct (ca entitate în ansamblu), fie prin intermediul unora dintre serviciile publice aflate în administrarea consiliului, precum: Centrul Județean pentru Protecția Naturii, Turism și Dezvoltare Rurală Durabilă Dolj, Biblioteca Județeană "Alexandru și Aristia Aman", Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Dolj, Școala Populară de Arte și Meserii Cornetti, Muzeul de Artă sau Muzeul Olteniei.

Dinamismul scenei de evenimente din oraș este apreciat atât de vizitatorii români, cât și de cei străini. Acesta este susținut în mare măsură de cele mai importante evenimente de pe teritoriul județului: Festivalul de Teatru Shakespeare, Festivalul Puppets Occupy Street, Festivalul concurs-national al interpreților cântecului popular românesc "Maria Tănase", Festivalul național "Ioana Radu", Zilele Municipiului Craiova, Festivalul "Craiova Muzicală", Festivalul "Elena Theodorini", Alaiul datinilor "din bătrâni, din oameni buni", Festivalul de datini și obiceiuri "tradițiile verii"[102], Ziua Olteniei sau Târgul Meșterilor Populari.

Dintre acestea, Festivalul Internațional Shakespeare este considerat, de presa culturală internațională, de oamenii de specialitate, de lideri și de formatori de opinie din România și străinătate, precum și de prestigioasa Enciclopedie Shakespeare, apărută în anul 2015 la Oxford University Press, drept unul dintre cele mai valoroase festivaluri cu temă ale Europei și printre cele mai importante festivaluri Shakespeare ale lumii.[103]

Festivalul a debutat la Craiova în 1994 și are o lungă tradiție pe scena de evenimente culturale. Începând cu anul 2016, fiecare ediție a festivalului a adus în prim plan inclusiv tineri voluntari, dornici să facă parte dintr-o echipă entuziastă și bine pregătită, care acum numără peste 50 de persoane. În 2020, Festivalul Shakespeare s-a desfășurat online, din cauza pandemiei, însă a înregistrat o audiență de 1.200.000 de persoane la nivel național și de peste 300.000 de persoane, la nivel internațional.

Potrivit organizatorilor, ediția din anul 2022 se va orienta către spectacole organizate în aer liber, în toate colțurile municipiului Craiova, precum și includerea tinerilor și educarea acestora prin teatru, în acest sens fiind pregătite o serie de ateliere, spectacole de teatru școlar și studențesc, proiecții, sesiuni de teorie teatrală etc. Cea de a XIII-a ediție a festivalului, desfășurată sub genericul „William Shakespeare – Universalul” dorește ca acest festival să fie pentru comunitatea craioveană, aceștia fiind invitați să se implice.

În același timp, unul dintre cele mai recente evenimente culturale care merită menționat este și Festivalul cultural Dealul Muierii – aflat la ediția I, care este un proiect inițiat de Cluster BIO Oltenia, Facultatea de Științe – Departamentul de Geografie și Facultatea de Științe Sociale – Departamentul Istorie, alături de Asociația Română pentru Transfer Tehnologic și Inovare (ARoTT), în vederea punerii în valoare a identității locale, a poveștilor locului, a tradiției, produselor locale și gastronomiei locale în satele din stânga și dreapta

[102] http://www.traditiidoljene.ro/calendar-popular/
[103] https://www.gds.ro/Actualitate/cultura/2022-02-25/festivalul-shakespeare-va-cuprinde-toata-craiova-bugetul-25-milioane-de-lei/

Dealului Muierii - cel mai lung deal din România, parte componentă a Podișului Getic, ce face legătura între zona muntoasă Polovragi / Baia de Fier și Craiova.

Festivalul face parte dintr-un proiect mai amplu de creare a unui brand regional de dezvoltare turistică în Regiunea Oltenia, care cuprinde teritoriul județelor Dolj, Gorj și Vâlcea, plecând din zona Polovragi / Vaideeni – Baia de Fier – Roșia de Amaradia și până în zona Murgași – Goiești din județul Dolj, cuprinzând un număr de peste 22 de comune învecinate de o parte și de cealaltă a Dealului Muierii.

Evenimentul cultural propune în următorii ani realizarea mai multor obiective specifice, cum ar fi refacerea drumului de altădată de pe cel mai lung Deal din România, precum și amenajarea unei piste de biciclete pe deal între Polovragi și Craiova. Mai mult, se dorește promovarea satelor prin sprijinirea sectorului privat și construirea de pensiuni, parcuri de distracții, parcuri de aventură și punerea în valoare a produselor locale și bio, a gastronomiei locale, realizarea de festivaluri locale și punerea în valoare a legendelor și poveștile locului. [104]

Pe lângă cele menționate anterior, există și alte manifestări folclorice și evenimente de creație populară importante pentru teritoriul doljean. Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Dolj a demarat în anul 2015 ateliere de muzică și de creație populară, cu centre sociale din cadrul Arhiepiscopiei Craiovei, împreună cu voluntari ai Facultății de Litere din cadrul Universității din Craiova.

Atelierul "Ca la țară" îi apropie pe copii de obiceiuri și tradiții, de specificul vieții la țară, iar atelierul "Să ne împrietenim cu muzica" le dezvăluie tainele studiului muzical, îi familiarizează cu pianul, cu notele muzicale, îi inițiază în teoria muzicii și solfegiu. Cele două ateliere, "Ca la țară" și "Să ne împrietenim cu muzica", s-au desfășurat anual, în Galeriile "Cromatic", la Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Dolj. Din anul 2021, atelierele sunt organizate și în parteneriat cu Casa de Cultură a Municipiului Calafat (Muzeul Satului), Școala Gimnazială "Constantin Gerota" Calafat, Centrul Cultural Ghidici, Școala Gimnazială Desa, Liceul Tehnologic "Ștefan Milcu" Calafat și Școala Gimnazială Ghidici.[105]

În plus, târgurile și piețele periodice din localitățile din județ, inclusiv evenimentele dedicate recoltei, sunt un prilej bun pentru vizitatori pentru a degusta și cumpăra produse locale și, totodată, pentru a interacționa cu localnicii. Totuși, caracterul local al acestor evenimente face ca ele să nu fie foarte des comunicate către publicul larg, informația fiind accesibilă doar turiștilor care le caută în mod particular sau care sunt îndrumați să participe la acestea.

La nivelul anului 2022, agenda evenimentelor este una încărcată. Astfel, secțiunea de Evenimente din cadrul site-ului Direcției Județene pentru Cultură Dolj[106], pune la dispoziția doritorilor informații legate de evenimentele lunii, disponibilitatea biletelor, prețul acestora și de unde se pot afla mai multe informații. De asemenea, pe platforma Discover Dolj, la secțiunea de Evenimente[107] sunt actualizate periodic ultimele evenimente culturale și de divertisment ce se petrec pe raza județului Dolj.

Agenda evenimentelor deservește astfel un număr mare de participanți, fiind promovate atât evenimente pentru copii, piese de teatru, concerte, lansări de carte, evenimente de muzică clasică, evenimente gastronomice, târguri și expoziții, cât și evenimente destinate tinerilor precum petreceri sau evenimente de dans.

Cu toate acestea, o serie de proiecte culturale mai puțin cunoscute pot reprezenta prilejul unor evenimente noi. Un astfel de exemplu este și proiectul realizat de GAL Calafat, intitulat "Cunoașterea și promovarea

[104] https://www.pandurul.ro/articol/un-consilier-local-vrea-sa-dezvolte-un-brand-local_150266.html
[105] http://www.traditiidoljene.ro/atelierele-de-muzica-si-de-creatie-populara/
[106] http://djcdj.cultura.ro/index.php/evenimente/evenimentele-lunii
[107] https://www.discoverdolj.ro/ro/events

identității și culturii locale din teritoriul GAL" proiect finanțat prin PNDR 2014-2020 și care are drept scop promovarea identității și culturii locale precum și promovarea potențialului turistic prin organizarea de acțiuni care să reflecte patrimoniul în totalitatea lui: natural, arhitectonic, etnografic, folclor, cultură, socio-economic, tradiții, meșteșuguri, artizanat etc. Proiectul își propune pentru perioada aprilie 2021 – octombrie 2022 o serie de activități în domeniile de acțiune[108]:

- Promovarea unor produse, practici, procese și tehnologii noi prin acțiuni de cooperare a artiștilor, meșteșugarilor și producătorilor locali din teritoriile partenere;
- Manifestări culturale comune ce contribuie la promovarea patrimoniului cultural și identitar local;
- Crearea unor lanțuri scurte alimentare și a unor piețe locale prin amenajarea unor spații expoziționale și de vânzare în cadrul evenimentelor / târgurilor organizate în cadrul proiectului;
- Acțiuni care sprijină grupurile vulnerabile privind creșterea accesibilității la informațiile din teritoriu prin crearea unei aplicații Android / IOS și Web comună.

Cu ocazia acestor activități, GAL Calafat organizează în luna mai a anului 2022, primul eveniment GAL Fest "Calafat", eveniment ce propune un produs turistic inovativ care să completeze atractivitatea fiecărui teritoriu dar și promovarea în rândul turiștilor străini. Evenimentul este organizat de GAL Calafat în parteneriat cu GAL Ceahlău, GAL Microregiunea Țara Hațegului-Ținutul Pădurenilor, GAL Poarta Almăjului și GAL Clisura Dunării și propune 3 zile de evenimente, spectacole artistice, târg de producători locali și vizitarea obiectivelor turistice și de atracție din teritoriul GAL Calafat.

Alături de toate aceste elemente, trebuie punctat și faptul că Doljul a dat de-a lungul anilor, mari oameni de știință și cultură, care au avut contribuții semnificative în domeniile în care au activat. Oltenia se remarcă printr-o serie de **PERSONALITĂŢI** din diferite domenii de activitate. Pasiunea pe care aceste persoane au înțeles să o transpună în domeniul lor de activitate le-a întipărit numele pentru totdeauna în istoria și conștiința națională.

Exemplele sunt multe și răsunătoare, însă una dintre cele mai importante personalități oltenești este sculptorul Constantin Brâncuși. Sculpturile sale se remarcă prin eleganța formei și utilizarea sensibilă a materialelor, combinând simplitatea artei populare românești cu rafinamentul avangardei pariziene. Figură centrală în mișcarea artistică modernă, Brâncuși este considerat unul din cei mai mari sculptori ai secolului al XX-lea și un simbol al Craiovei.

Muzeul de Artă Craiova este unul dintre primele muzee din lume care a deținut o colecție de opere Brâncuși. Colecția de la Craiova reflectă o etapă în definirea artei care avea să îi aducă prestigiu lui Brâncuși și cuprinde operele: Sărutul, Tors, Cap de copil, Orgoliul, Domnișoara Pogany (copie), Vitelius, Ecorșeu și Scaun colțar. Această colecție unică în România, alături de puternica legătură pe care orașul și zona o au cu faimosul sculptor, au reprezentat punctul de pornire al unui proiect derulat de municipalitatea olteană în colaborare cu Consiliul Județean Dolj de a construi un centru internațional dedicat exclusiv lui Brâncuși, cu o galerie subterană de 1.200 mp cu săli de spectacol, de expoziție sau ateliere de creație și prisma de sticlă înclinată lui Brâncuși – simbol al operelor brâncușiene „Ovoidul” și „Pasărea Măiastră”.

Cu toate acestea, puțini sunt cei care cunosc întreaga poveste a lui Constantin Brâncuși și legătura specială cu municipiul Craiova și județul Dolj. Totodată acesta reprezintă un bun prilej de a dezvolta în jurul acestei personalități o serie de instrumente de a atrage turiști din întreaga lume, curioși să experimenteze sau să ia contact cu zonele în care Constantin Brâncuși a copilărit sau și-a început cariera.

În același timp, alte personalități marcante sunt și: Amza Pellea (unul dintre simbolurile de netăgăduit ale Olteniei și unul dintre cei mai talentați actori românești de teatru și film), Eugen Ionescu (creatorul teatrului

[108] Flayer "Cunoașterea și promovarea identității și culturii locale din teritoriul GAL"

absurdului), George Gogu Constantinescu (omul cu peste 300 de brevete de invenție), Marin Sorescu (unul dintre cei mai importanți scriitori contemporani), Elena Teodorini (prima voce a Europei din toate timpurile), Charles Laugier (medic renumit care a pus bazele educației sanitare), Jean Negulescu (unul dintre cei mai importanți și marcanți regizori americani), Nicolae Vasilescu-Karpen (inventatorul pilei Karpen) sau Alexandru și Aristia Aman (cei care au pus bazele celor mai cunoscute instituții de cultură din Craiova).[109]

Nu în ultimul rând, cu o mențiune specială, tunarul din Bănie, golgheter al echipei de fotbal Universitatea Craiova, Ion Oblemenco care a dat și numele impresionantului stadion din Craiova, reprezintă o altă personalitate marcantă pentru Craiova și pentru județul Dolj.

În dezvoltarea culturală a regiunii un rol important a fost jucat de **DRUMURILE DE TRANSHUMANȚĂ**, care, în județul Dolj, s-au dezvoltat radial din municipiul Craiova și în lungul râului Jiu, cu puncte terminus în zona Dunării, în orașele-port Calafat și Bechet.

FIGURA 30. HARTA DRUMURILOR DE TRANSHUMANȚĂ

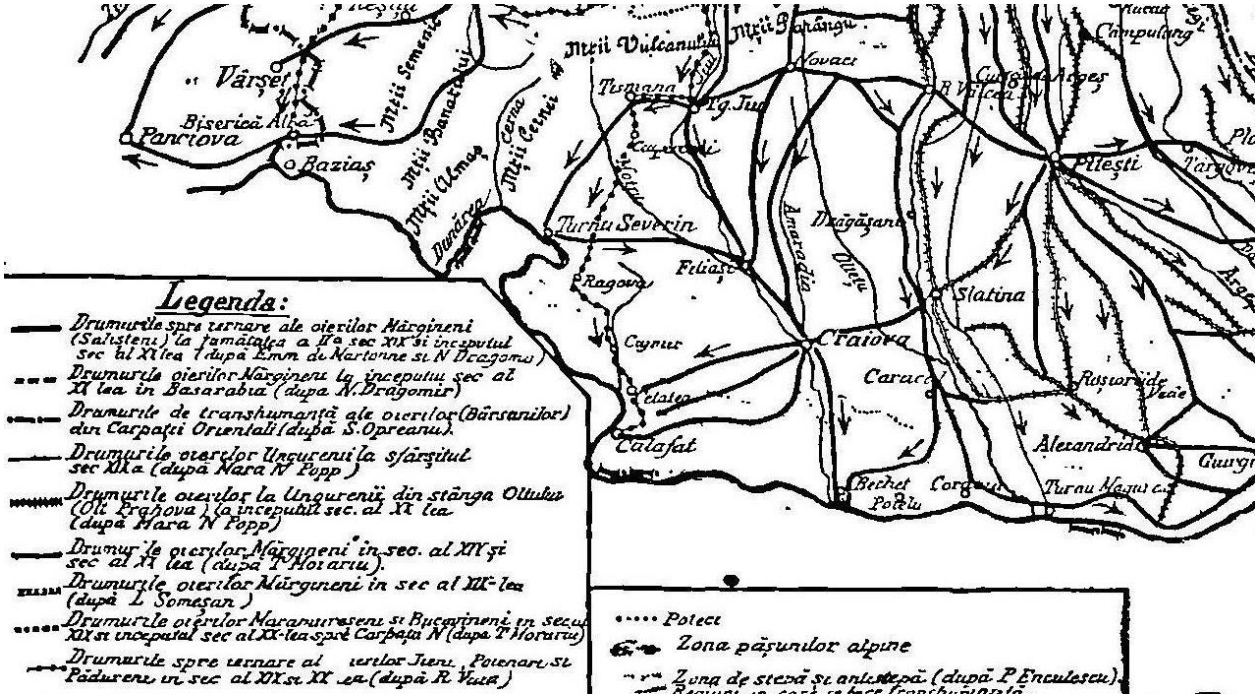

Sursa: Harta Drumurilor de transhumanță din România, autor: Tiberiu Morariu

TURISMUL SPORTIV – DOTĂRI SPORTIVE, DE AGREMENT ȘI PENTRU TINERET

Infrastructura, activitățile, evenimentele și serviciile pentru petrecerea timpului liber reprezintă un mod de a satisface necesitățile comunității locale, implicarea actorilor locali publici și privați fiind deosebit de important în asigurarea unor oportunități de petrecere a timpului liber care să ajute la menținerea unui mediu de viață sănătos și social atractiv pentru comunitatea locală.

Activitatea sportiv-recreativă constituie o necesitate care condiționează randamentul sporit al cetățeanului, indiferent de vârstă sau profesie. Prin rolul atribuit de societate, activitățile sportive și

[109] https://discoverdolj.ro/places/chemare-peste-timp-personalitati-care-te-invita-in-dolj-7verj2tq8o_o1w

recreative se dovedesc utile în formarea și pregătirea cetățenilor pentru viața socială. În același timp, este dovedit faptul că sportul și activitățile de agrement sunt considerate instrumente de socializare extrem de importante, care sunt necesare pentru o dezvoltare favorabilă a comunității.

Analizând situația la nivelul întregului județ, se remarcă faptul că sectorul sportului de performanță a cunoscut o tendință ușoară de creștere ușoară de aproximativ 2,32% în ultimii ani. Astfel, la nivelul anului 2020 se remarcă un număr mai crescut al secțiilor sportive, fiind înregistrate cu 5 secții mai multe față de anul 2014 când erau înregistrate 215 de secții.

FIGURA 31. EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE SECȚII SPORTIVE LA NIVELUL JUDEȚULUI DOLJ, ÎN PERIOADA 2014-2020

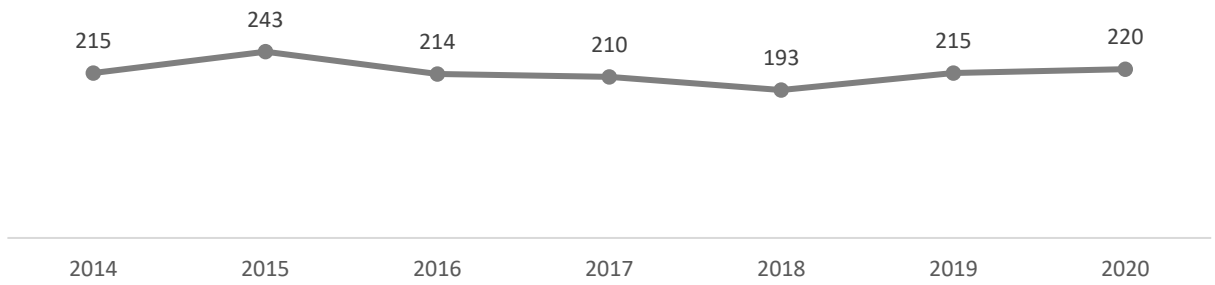

Sursa: Baza de date INS Tempo

În același timp, numărul total al sportivilor legitimați din județul Dolj a înregistrat pentru aceeași perioadă o creștere de 24,88%, reprezentând cu aproximativ 1.588 de sportivi legitimați mai mulți în anul 2020 față de anul 2014. Această creștere indică o sporire a atractivității acestui sector în rândul populației, fiind din ce în ce mai apreciată activitatea fizică, precum și practicarea unui sport de performanță.

FIGURA 32. EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE SPORTIVI LEGITIMAȚI LA NIVELUL JUDEȚULUI DOLJ, ÎN PERIOADA 2014-2020

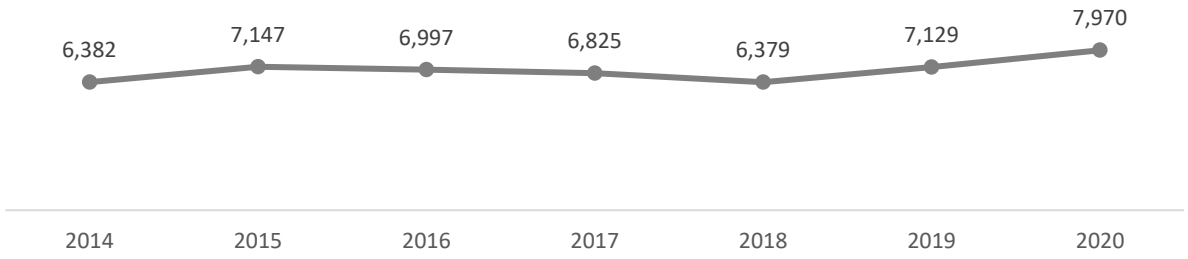

Sursa: Baza de date INS Tempo

Opțiunile de petrecere al timpului liber în județul Dolj sunt numeroase, majoritatea fiind concentrate în municipiul Craiova. Printre **DOTĂRILE SPORTIVE MAJORE ȘI DE PETRECERE A TIMPULUI LIBER** din județul Dolj se numără: Sala Polivalentă Craiova, Stadionul Ion Oblemenco, Centrul Turistic de Agrement și Sport, Hipodromul din Parcul Nicolae Romanescu, English Park (Grădina Unirii), Grădina Botanică, Grădina Mihai Bravu, Grădina Trandafirilor Frații Buzești, Grădina zoologică, Parcul Hanul Doctorului, Parcul Mureșul,

Parcul Nicolae Romanescu, Parcul Pușkin – Crizantemelor sau Parcul Tineretului. La acestea se adaugă și Parc Derbacader din Calafat, alături de Parcul Tineretului din Băilești.[110]

Alte locații ce aduc un plus în petrecerea timpului liber și atrag interes în domeniul sportiv sunt următoarele: Water Park Craiova, Aeroclub Craiova, Airsoft Craiova, Assault Paintball Center, Aventura baloanelor, , Bunker Laser Tag Arena, Baza sportivă Tenis Club Craiova, Baza sportivă Parcul Tineretului, precum și numeroase bălți ca cele din Cornu, Dobrotești, Golenți și Teslui.

Parcul Lunca Jiului din Craiova găzduiește Water Park Craiova – cel mai mare complex de agrement acvatic din Oltenia, întins pe o suprafață totală de peste 49.000 mp. Proiectul, implementat de Primăria Municipiului Craiova, a beneficiat de finanțare prin Programul Operațional Regional, Axa prioritară 5 "Dezvoltarea durabilă și promovarea turismului", Domeniul de intervenție 5.2. "Crearea, dezvoltarea și modernizarea infrastructurilor specifice pentru valorificarea durabilă a resurselor naturale cu potențial turistic".

Parcul acvatic permite agrementul și relaxarea atât în perioada rece, cât și în perioada caldă, dispunând de o parte acoperită și una deschisă. Parcul acvatic de la Craiova dispune astfel de:

- 1 zonă de joc și plajă pentru copii cu elemente de joc montate în bazin;
- 1 zonă de joc și o zonă de plajă pentru tineri și adulți;
- 1 zonă de înot și plajă pentru adulți (bazin olimpic);
- 1 zonă pentru jocuri și de plajă pe nisip, cuprinzând terenuri de sport, clădire pentru dușuri și grupuri sanitare;
- 1 entertaining room cu terasă pentru organizarea de mini-spectacole și scenete;
- 1 zonă cu terenuri pentru fotbal de plajă, tenis cu piciorul pe plajă și volei pe plajă.

Noua infrastructură de agrement a adus plus valoare sectorului turistic în municipiul Craiova, alături de o îmbunătățire a calității actului de servicii de agrement și divertisment pentru cetățenii municipiului Craiova și județului Dolj, alături de atragerea unui număr mare de turiști din regiunea Oltenia.

Analizând distribuția infrastructurii sportive la nivelul județului Dolj, se remarcă faptul că aceasta este alcătuită din terenuri de sport, baze sportive și stadioane, aflate în mare parte în proprietatea unor instituții publice precum Ministerul Tineretului și Sportului sau Primăria Municipiului Craiova. Un astfel de exemplu este Centrul Turistic de Agrement și Sport din municipiul Craiova – fiind una dintre cele mai moderne baze sportive din întreaga țară.

Complexul are 2 terenuri de fotbal, unul cu gazon artificial și unul înierbat, ambele având nocturnă profesională, teren de tenis, basket, bowling, o pistă de alergări și cățărări. Acest Centru Turistic de Sport și Agrement a fost realizat prin finanțării primite de la Uniunea Europeană și Consiliul Județean din Dolj.

În județul Dolj se află și un stadion recent refăcut. Stadionul Ion Oblemenco a costat 52 de milioane de euro și s-a realizat în 2 ani și 2 luni, după ce vechiul stadion cu același nume a fost demolat. Construcția are o capacitate de 30.944 de locuri fiind un stadion multifuncțional, dar care este folosit cu precădere pentru fotbal.[111]

[110] Strategia de Dezvoltare a Județului Dolj 2021 – 2027
[111] Strategia de Dezvoltare a Județului Dolj 2021 – 2027

Sala Polivalentă din Craiova acoperă o arie largă de sporturi precum volei, handbal, baschet și este folosită ca bază locală. Acesta are în componență 3 vestiare pentru arbitrii, 6 vestiare pentru sportivi, o sală de încălzire, 2 săli de recuperare dotate cu jacuzzi și saună și o sală de fitness.[112]

La acestea se adaugă și principalele dotări pentru sportul de masă cum este cazul sălilor de sport / fitness private sau dotările aferente unităților de învățământ. Conform datelor înregistrate pe site-ul Institutului Național de Statistică, județul Dolj dispunea în anul 2020 de: 207 terenuri de sport, 193 de săli de gimnastică și 2 bazine de înot (în municipiul Craiova). Acestea însă sunt în principal de interes local, iar gradul lor de deservire poate influența atractivitatea activităților sportive pentru comunitatea doljeană, nefiind însă încadrate în categoria resurselor turistice.

Interesul autorităților locale pentru dezvoltarea infrastructurii sportive este unul ridicat, fiind astfel menționate anterior o serie de demersuri deja realizate sau în curs de implementare în acest sector. În acest context, trebuie menționate investițiile finanțate și de către C.N.I.[113], care se află în desfășurare și/sau se află pe lista de sinteză și pe care administrația doljeană își dorește să le realizeze cât mai curând precum:

- Complexuri sportive:
    - Construire bază sportivă TIP 1, Str. Horia, Cloșca si Crișan, municipiul Băilești (în achiziție);
    - Construire bază sportivă TIP 1, Str. Al. I. Cuza, nr. 5A municipiul Calafat (indicatori aprobați);
    - Construire bază sportivă TIP 1, B-dul Racoteanu, nr. 148, oraş Filiași (listă sinteză);
    - Complex Sportiv – localitatea Podari (listă sinteză);
    - Amenajare bază sportivă sat Apele Vii, T19, P502, comuna Apele Vii (listă sinteză);
    - Construire și dotare bază sportivă, sat Cârligei, nr. 372, comuna Bucovăț, T121, P92/1 (listă sinteză);
    - Construire baza sportiva Str. Șoseaua Deleni, nr. 1A, oraș Segarcea (fost Str. Unirii-stadion orășenesc) (listă sinteză);
    - Construire si dotare baza sportiva, sat Coșoveni, t 54, p 3298, p 3299, comuna Coșoveni-teren sport Coșoveni (listă sinteză);
    - Construire Complex Sportiv „Stadionul Tineretului” Craiova, Bdul Știrbei Voda, nr. 9, municipiul Craiova (aflat în faza 1 - TP);
    - Construire baza sportiva Str. Nicolae Titulescu, nr. 27, sat Popanzalesti, comuna Drăgotești (listă sinteză);
    - Modernizare infrastructura rutiera, comuna Murgași, județul Dolj (listă sinteză);
    - Construire baza sportiva, sat Leamna de Jos, comuna Bucovăț, T23, P12/7 (listă sinteză);
    - Construire baza sportiva TIP 1, oraş Dăbuleni, fost extravilan, T.906, P.11 (listă sinteză);
    - Amenajare complex sportiv Str. Aerodromului, nr. 1, sat Predești, comuna Predești, fost T17, P184/3, P184/4, P184/5 (listă sinteză);
    - Construire complex sportiv sat Terpezița, comuna Terpezița, T91, P1000, P161 (listă sinteză);
    - Construire si dotare complex sportiv, Str. Stadionului, nr. 20, fost tarlaua 69, parcelele 2462, 2463, sat Valea Stanciului, comuna Valea Stanciului (listă sinteză).

[112] Strategia de Dezvoltare a Județului Dolj 2021 – 2027
[113] https://www.cni.ro/proiecte/proiecte

- Bazine de înot:
    - Bazin de înot Liceul „Independenta” (listă sinteză);
    - Bazin de înot Cartier Parc-Hipodrom , str. Nicolae Romanescu nr.1 (listă sinteză);
    - Bazin de înot Colegiul National Carol Davila (listă sinteză);
    - Bazin de înot Colegiul National Carol I (listă sinteză);
    - Bazin de înot str. Banul Stepan nr.2A (listă sinteză);
    - Bazin de înot Scoala nr. 22, „Mircea Eliade” (listă sinteză);
    - Bazin de înot Comuna Castranova, sat Castranova, Calea Apele Vii, Nr. 23, fost T 28, P1151 (listă sinteză);
    - Bazin de înot, comuna Dăbuleni (listă sinteză);
    - Bazin de înot Str. Unirii, nr. 29 D, oraș Segarcea (listă sinteză);
    - Bazin de înot loc. Urzicuța (listă sinteză);
    - Bazin de înot Bd. Știrbei Voda, nr. 9, municipiul Craiova (listă sinteză);
    - Bazin de înot, sat Palilula, nr.1, comuna Bucovăț, T88, P120 (listă sinteză);
    - Bazin de înot Str. Tăbăcari, nr. 22, municipiul Băilești (listă sinteză);
    - Bazin de înot Str Alexandru Ioan Cuza nr 3B, municipiul Calafat (listă sinteză).

- Săli de sport:
    - Sală de Sport, Str. Principala, nr. 71, sat Drănic, comuna Drănic (2020, listă sinteză);
    - Sală de Sport, Str. David Găinau, nr. 143, sat Gaia, comuna Murgași (2020, listă sinteză);
    - Sală de sport , sat Seaca de Pădure, nr. 178, comuna Seaca de Pădure (2020, listă sinteză).

În acest context, realizarea Centrului Sportiv "Stadion Tineretului" Craiova reprezintă un proiect foarte important atât pentru administrația Consiliului Județean Dolj, cât și pentru locuitorii municipiului Craiova și ai județului Dolj. Proiectul se află în acest moment în faza de elaborare a Temei de Proiectare[114] și propune construirea unui centru sportiv pe locația Stadionului Tineretului, teren de care se leagă o întreagă istorie a sportului craiovean.

Pe terenul pe care se va dezvolta investiția, este amplasat în prezent Stadionul Tineretului și clădiri anexe stadionului aflate în stadiu avansat de degradare. În prezent, dimensiunile, funcțiunile și utilitățile nu permit desfășurarea unor evenimente sportive de înalt nivel, motiv pentru care Consiliul Județean Dolj dorește ca zona aceasta să rămână dedicată domeniului sportiv prin realizarea unei săli multifuncționale cu o capacitate de 5.000 de spectatori, care să cuprindă o arenă de atletism indoor și un velodrom.

Arena de atletism indoor va fi destinată competițiilor internaționale de atletism și va respecta reglementările IAAF, Federației Române de Atletism, normelor și standardelor naționale și europene. Se urmărește de asemenea omologarea IAFF a arenei, pentru competiții internaționale. Construcția ce va adăposti arena de atletism va fi categoria I, conform regulamentului IAAF. Pista de velodrom va corespunde de asemenea specificațiilor impuse pentru competițiile aprobate de către Uniunea Internațională de Ciclism (UCI).

Alături de acest proiect, trebuie menționată și intenția de restaurare a Hipodromului Craiova, aflat în Parcul Nicolae Romanescu. În acest moment Primăria Craiova a obținut, prin Hotărâre de Guvern, proprietatea

[114] 03.01.2022

exclusivă a Hipodromului, având acum dreptul de a face investiții și de a reda circuitului sportiv această parte a Parcului Nicolae Romanescu.[115]

Aceste proiecte vor răspunde unor nevoie actuale ale județului Dolj, de a suplimenta oferta de dotări sportive omologate pentru mai multe ramuri sportive, de a spori oferta de terenuri sintetice pentru practicarea sporturilor în sezonul rece, precum și de a asigura servicii superioare de antrenament și organizare de competiții pentru sportivii de performanță, dar și practicanții sportului de masă.

Un actor foarte important este și Direcția pentru Sport și Tineret Dolj, care este un serviciu public deconcentrat al Ministerului Tineretului și Sportului, finanțat din venituri proprii și subvenții acordate de la bugetul de stat. În subordinea Direcției funcționează o unitate de administrare a bazelor sportive și centre de agrement, fără personalitate juridică, care au ca obiect de activitate administrarea și întreținerea bazelor sportive, bazelor turistice, centrelor de tineret, precum și prestarea de servicii pentru activitatea sportivă și de tineret.[116]

Cele mai reprezentative ramuri de sport practicate în județul Dolj la principalele cluburi sportive sunt:

- ATLETISM în 2 cluburi: Clubul Sportiv Municipal Craiova și Liceul cu Program Sportiv „Petrache Trișcu" Craiova;
- AERONAUTICĂ/ PARAȘUTISM în Clubul sportiv „AERO SPORT" Craiova;
- ALPINISM ȘI ESCALADĂ în 2 cluburi, printre care Asociația Club Sportiv „Dracones Rhabon";
- ARTE MARȚIALE în 6 cluburi: Liceul cu Program Sportiv „Petrache Trișcu" Craiova, Palatul Copiilor, Clubul Sportiv Wu Quan Li, C.S. Washi CRAIOVA, Clubul Sportiv Adi-San Craiova , Clubul Sportiv „Bushi" CRAIOVA;
- BADMINTON în Liceul cu Program Sportiv „Petrache Trișcu" Craiova;
- BASCHET în 7 cluburi, printre care: Clubul Sportiv Școlar Craiova, Asociația Club Sportiv B.C. Lions Craiova, A.C.S. „I.D." Îngerii BANIEI CRAIOVA, Asociaţia Clubul Sportiv Juniors Craiova, Clubul Sportiv G.S.M. Academika Craiova, ACS Champions Craiova;
- BOX în 2 cluburi: Clubul Sportiv Municipal Craiova, Sport Club Municipal CRAIOVA;
- DANS SPORTIV în 5 cluburi, printre care: Palatul Copiilor Craiova, Clubul de Dans Sportiv Patricia Dance Craiova, Clubul De Dans Sportiv „Katamis-Dance", Asociația Clubul Sportiv Stan Steps Craiova;
- ECVESTRĂ în 2 cluburi: Clubul Sportiv Municipal Craiova, Clubul Sportiv EQUITIN Craiova;
- FOTBAL în 7 cluburi: Clubul Sportiv „Universitatea" Craiova, Clubul Sportiv Școlar Craiova, Clubul Sportiv JUDEŢEAN ŞTIINŢA „U" Craiova, Clubul Sportiv Academia de Fotbal Gică Popescu, Clubul Sportiv „Luceafărul" Craiova, Club Sportiv Atletic B.T.B-Craiova, Clubul Sportiv "Casa Bogdan" Craiova;
- GIMNASTICĂ în Palatul Copiilor;
- HANDBAL în 7 cluburi, printre care: Clubul Sportiv Școlar Craiova, Clubul Sportiv „Handbal Club Universitatea FEFS" Craiova, C.S. Handbalstar Craiova;
- JUDO în 3 cluburi: Liceul cu Program Sportiv „Petrache Trișcu" Craiova, Clubul Sportiv Municipal Craiova, Clubul Sportiv „Universitatea" Craiova;
- LUPTE în 3 cluburi, printre care: Clubul Sportiv Municipal Craiova, Liceul cu Program Sportiv „Petrache Trișcu" Craiova;

[115] https://www.craiovaforum.ro/stiri/actualitate/hipodromul-din-craiova-va-fi-reabilitat.html
[116] Strategia de Dezvoltare a Județului Dolj 2021 – 2027

- OINĂ în Asociaţia Clubul Sportiv Hoina Craiova;
- ORIENTARE în 2 cluburi, printre care Palatul Copiilor Craiova;
- SCRIMĂ în 3 cluburi, printre care Liceul cu Program Sportiv „Petrache Trișcu" Craiova;
- ȘAH în 4 cluburi, printre care Palatul Copiilor Craiova;
- TENIS în 5 cluburi, printre care: Clubul Sportiv Kofe, Clubul Sportiv „TENIS CLUB ATLAS”, Clubul Sportiv Voința Craiova, Asociația „Tenis Club Stănică";
- TENIS DE MASĂ în 3 cluburi, printre care: Palatul Copiilor Craiova, Clubul Sportiv Școlar Craiova;
- VOLEI în 3 cluburi: Colegiul Național „Nicolae Titulescu” Craiova, Club Sportiv Volei Craiova, Asociația Clubul Sportiv Juniors Craiova.

Nu în ultimul rând, trebuie menționate și **EVENIMENTELE SPORTIVE** pentru care echipele sportive ale municipiului Craiova se pregătesc pentru participare. Principalele evenimente sportive de talie națională și internațională organizate la Craiova sunt: Final Four Cupa României – Baschet masculin, Meci fotbal CS U Craiova – FC Rapid, Cupa României SCM U Craiova – CSM Lugoj, Baschet masculin SCM Craiova – CSM Galați, Volei feminin SCM U Craiova – CS Dacia Mioveni, Volei masculin SCM U Craiova – Dinamo București, Campionatul Național U 15, individual și echipe (Judo), Campionatul Național pentru Veterani la Scrimă, Campionatul Național de Wing Chun Kung-Fu etc.

Cu toate acestea, este necesară sporirea activităților de promovare a sportului în vederea atragerii a unui număr cât mai mare de participanți, atât pe plan local, dar și regional sau național. De asemenea, organizarea frecventă a competițiilor sportive de talie națională și chiar internațională ar putea spori activitatea turistică și ar stimula îmbunătățirea sau dezvoltarea infrastructurii sportive actuale.

TURISMUL DE AFACERI – DOTĂRI MICE

Turismul de afaceri sau turismul MICE[117] reprezintă acea formă de turism practicată de angajați sau de alte categorii de persoane, în interes de serviciu, în interiorul sau în afara țării de reședință, incluzând: participarea la întâlniri de afaceri, târguri și expoziții, conferințe sau reuniuni. Această tipologie de turism este în prezent accesată de vizitatori care au o perioadă relativ scurtă sau medie de ședere, în special din cauza faptului că infrastructura turistică ce poate susține acest tip de activitate este încă insuficient dezvoltată.

În ceea ce privește turismul de afaceri, un element determinant este Parcul Industrial Craiova, însă nu se limitează doar la acesta, în aproprierea municipiului Craiova fiind și alte infrastructuri ce suplimentează turismul de afaceri (Ford, Softronic, Reloc sau ClusterPower de la Mischii). Această investiție majoră a avut ca prim impact atragerea investitorilor străini și autohtoni, formarea de capital la nivelul sectorului privat precum și creșterea gradului de ocupare a forței de muncă. În acest context, un atu important este reprezentat de accesul facil asigurat de existența Aeroportului Internațional din Craiova. Totodată, dezvoltarea din ultimii ani a unor domenii specializate precum cel electrotehnic, auto, industria lemnului, confecțiile sau industria alimentară, reprezintă, în aceeași măsură, puncte importante de atracție pentru investitori.[118]

De asemenea, România va avea un nou centru de dezvoltare ce va fi construit în Craiova și în care vor fi dezvoltate tehnologii aerospațiale verzi, un proiect unic în această parte a Europei. Localizat în Dolj – Craiova, în proximitatea Aeroportului Internațional Craiova, pe un teren cu suprafața totală de 14.000 mp, noul Centru de Cercetare în Tehnologii Verzi Aerospațiale – TGA, va avea o suprafață totală construită de

[117] Meetings, Incentives, Conventions and Events
[118] Strategia de Dezvoltare a Județului Dolj 2021 – 2027

aproape 8.000 mp, acomodând 2 hale tehnologice, spații de birouri, o zonă de laboratoare, precum și spații de întâlnire și discuții, transfer de bune practici pentru cercetătorii din laboratoare și pentru parteneri și colaboratori.[119]

Dezvoltarea acestei forme de turism este susținută și de existența a numeroase structuri de cazare, cu facilități aferente, respectiv 17 unități de cazare de 4 stele și o unitate de 5 margarete. Dintre acestea, s-au remarcat:

- Hotel Ramada Plaza (4 stele) Craiova – Hotelul Ramada Plaza Craiova pune la dispoziție 3 săli de conferință și un ballroom dotate cu echipamente tehnice de ultima generație, black-out total, sistem de sonorizare, scenarii multiple de iluminare, pupitru pentru speaker, flipchart, etc., ce pot susține de la 15 la 500 de participanți.
- Hotel Splendind 1900 (4 stele) Craiova – Oaspeții au acces la o sală de conferințe, saună și fitness. De asemenea, hotelul oferă servicii de închirieri auto și servicii de transfer de la/la aeroport.
- Hotel Rocca Boutique (4 stele) Craiova – Dispune de 2 săli de evenimente cu o capacitate de 250-400 de participanți și o sală de conferință cu o capacitate cuprinsă între 30-50 de locuri dotată cu videoproiector, slip-chart, laptop și alte elemente de logistică.
- Hotel Prestige Boutique (4 stele) Craiova – Pune la dispoziția oaspeților un centru de afaceri și un depozit de bagaje.
- The Arlington Boutique Hotel (4 stele) Craiova – Proprietatea are o recepție deschisă nonstop, o sală de conferințe și o parcare privată cu supraveghere video.
- Hotel Rexton (4 stele) Craiova – 1 sală de conferințe pretabilă pentru evenimente de până la 100 de participanți, fiind locația perfectă pentru desfășurarea de conferințe, training-uri, congrese, prezentări de firme și produse.
- Hotel Oltenia (4 stele) Craiova – Oltenia Hotel vine în întâmpinarea clienților săi cu dotări de ultimă generație în cele 3 săli de conferință pe care le deține, găzduind în cele mai optime condiții organizarea de intalniri, training-uri, seminarii, conferințe de presa sau diverse alte evenimente.
- Hotel Meliss (4 stele) Craiova – Pune la dispoziție 2 săli de evenimente și 1 sală de conferințe care poate fi amenajată în varianta theatre, în funcție de cerințele fiecărui eveniment și poate găzdui până la 500 de invitați.
- Hotel Golden House (4 stele) Craiova – Pune la dispoziție o sală de conferințe de aproximativ 100 de locuri, SPA și terasă de vară.
- Hotel Europeca (4 stele) Craiova – Dispune de 3 saloane special create, echipate și complet amenajate într-un stil modern, pretabile pentru evenimente de tip: nunți, botezuri, întâlniri de afaceri, prezentări de produse, workshop-uri, seminarii etc.
- Hotel Emma West (4 stele) Craiova – pune la dispozitie o sala de conferință, modern amenajata si utilata.
- Hotel Articus (4 stele) Craiova – Centrul de conferințe al hotelul este alegerea ideală pentru întâlniri și conferințe în orasul Craiova. Sala de conferință este complet echipată și are o capacitate cuprinsă între 12 – 120 persoane, sala dispune de lumină naturală și acces la internet wireless, proiecție, sonorizare, ecran de proiecție, microfoane wireless.
- Hotel Plaza Lake (4 stele) Rojiște – Resortul dispune de o serie de facilități pentru relaxare și pentru desfășurarea unor evenimente corporate precum: campanii PR, conferințe, forumuri, întâlniri de

[119] https://www.gds.ro/Actualitate/2022-02-04/romania-va-avea-un-centru-de-cercetare-aerospatiala-la-craiova/

afaceri, călătorii *incentive*, seminarii, simpozioane, summit-uri, team building-uri, training-uri, cursuri sau workshop-uri.

În anul 2019[120], Craiova se afla în topul destinațiilor de business din România, atrăgând astfel un număr mare de turiști orientați spre acest tip de turism. Cu toate acestea, resursele naturale și antropice, precum și diversitatea de oferte turistice și infrastructura de cazare disponibilă în acest sens, pot impulsiona și pot crea cadrul perfect pentru turiștii veniți cu scopuri de business, de a opta pentru petrecerea unui weekend sau a unui sejur mai extins în cadrul destinației turistice Dolj.

Turismul de afaceri, poate fi strâns legat de cel festivalier și de evenimente pe fondul oportunităților de afaceri existente pentru diferite categorii de oameni de afaceri care, în colaborare cu instituții cultural-turistice sau cu numeroase alte organizații de promovare economică sau firme private, pot organiza manifestări, expoziții de prezentare, demonstrații, întâlniri, congrese, conferințe etc., pentru un public din ce în ce mai larg.

De asemenea, județul Dolj este gazda unor manifestări de diverse tipuri (culturale, artistice, expoziții, târguri, manifestări sportive, concursuri de dansuri populare, expoziții de pictură și prezentări de carte, festivaluri de muzică și teatru etc.) care aduc un aport considerabil în cadrul fluxurilor turistice, inclusiv pentru cei ce vin să își promoveze produsele. Acest lucru reprezintă un atuu considerabil pentru dezvoltarea turismului de afaceri în legătură și cu alte tipuri de activități ce pot prelungi sejurul unui turist venit în scopuri business. Fie că vorbim despre evenimente culturale, evenimente caritabile sau expoziții unice în Craiova sau în diferite părți ale județului Dolj, toate acestea pot contribui la determinarea turistului de a mai petrece 1-2 zile în plus pentru a putea bucura și de o altă experiență în timpul liber.

În prezent, se simte nevoia dezvoltării unor noi infrastructuri indoor de mari dimensiuni, pentru a fructifica oportunitățile oferite de dezvoltarea acestei forme de turism și, de asemenea, pentru a atrage grupuri mari de profesioniști.

4.1.1.2. RESURSELE TURISTICE NATURALE

Județul Dolj dispune de importante **RESURSE TURISTICE NATURALE**, cu valoare pentru **ECOTURISM, TURISM RURAL, TURISMUL DE AVENTURĂ SAU CICLOTURISM**.

Privit în ansamblul teritorial al țării, Doljul are o poziție sudică-sud-vestică, pe cursul inferior al râului Jiu, de la care își trage și numele: Jiul de Jos sau *Doljiu*. De o frumusețe aparte, Doljul este mărginit la sud de către Dunăre, apele fluviului constituind granița naturală a județului pe o distanță de 150 kilometri.

Relieful cuprinde zone mănoase din lunca Dunării precum și dealuri cu altitudini cuprinse între 30 și 350 de metri față de nivelul Dunării. O caracteristică aparte o constituie existența simultană în partea de sud a județului a celor mai întinse suprafețe cu soluri nisipoase din țară și a unui mare număr de lacuri ce au fost formate fie prin revărsările Dunării fie prin acumulări pluviale.

Condițiile geografice favorabile, pământul fertil și clima blândă, existența unor tradiții meșteșugărești și economice specifice acestor meleaguri, priceperea, ambiția și tenacitatea locuitorilor au permis ca Doljul să se dezvolte încă din cele mai vechi timpuri.[121]

[120] https://www.wall-street.ro/articol/Turism/249409/turism-de-afaceri-in-romania-topul-celor-mai-cautate-orase-din-tara.html#gref
[121] https://www.discoverdolj.ro/ro/places/despre-judetul-dolj-vwtb-ja_mfds-g

RESURSELE DE PATRIMONIU NATURAL

Județul Dolj prezintă un patrimoniu natural important, recunoscut la nivel local, național, comunitar (european) și internațional, protejat prin acte normative specifice, reprezentative pentru arealul geografic din care face parte județul. În profil teritorial aproximativ jumătate din UAT-urile din Dolj cuprind arii naturale protejate. O arie protejată este un spațiu geografic clar definit, recunoscut, destinat și administrat, prin mijloace legale sau alte mijloace efective, cu scopul de a realiza conservarea pe termen lung a naturii, precum și a serviciilor de ecosistem și a valorilor culturale asociate.[122]

[122] Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii (IUCN), Ghidul privind Aplicarea Categoriilor de Management al Ariilor Protejate, https://portals.iucn.org/library/sites/library/files/documents/PAPS-016-Ro.pdf

FIGURA 33. SITURILE DE INTERES COMUNITAR DIN JUDEȚUL DOLJ

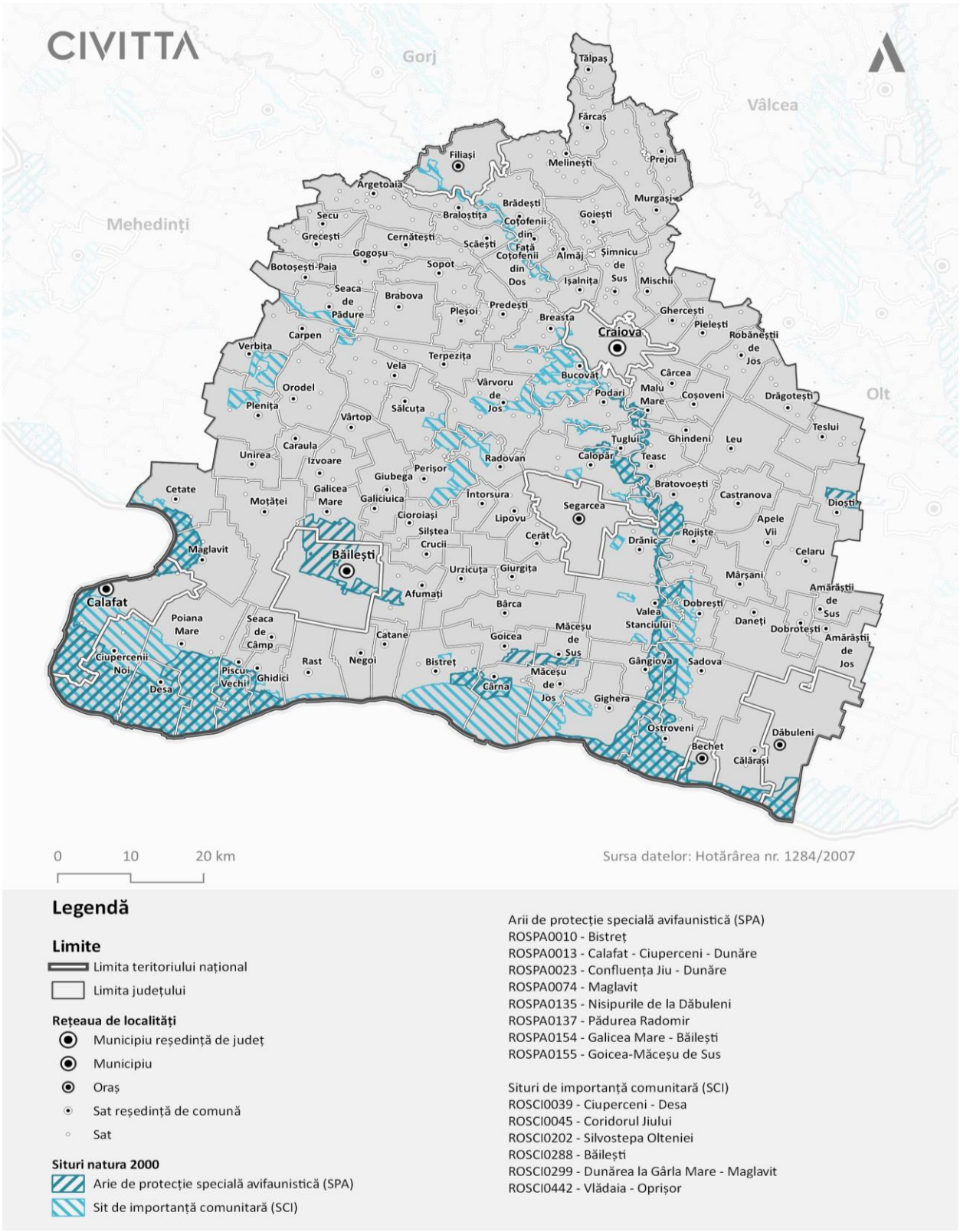

0 10 20 km

Sursa datelor: Hotărârea nr. 1284/2007

Legendă

Limite
- Limita teritoriului național
- Limita județului

Rețeaua de localități
- Municipiu reședință de județ
- Municipiu
- Oraș
- Sat reședință de comună
- Sat

Situri natura 2000
- Arie de protecție specială avifaunistică (SPA)
- Sit de importanță comunitară (SCI)

Arii de protecție specială avifaunistică (SPA)
ROSPA0010 - Bistreț
ROSPA0013 - Calafat - Ciuperceni - Dunăre
ROSPA0023 - Confluența Jiu - Dunăre
ROSPA0074 - Maglavit
ROSPA0135 - Nisipurile de la Dăbuleni
ROSPA0137 - Pădurea Radomir
ROSPA0154 - Galicea Mare - Băilești
ROSPA0155 - Goicea-Măceșu de Sus

Situri de importanță comunitară (SCI)
ROSCI0039 - Ciuperceni - Desa
ROSCI0045 - Coridorul Jiului
ROSCI0202 - Silvostepa Olteniei
ROSCI0288 - Băilești
ROSCI0299 - Dunărea la Gârla Mare - Maglavit
ROSCI0442 - Vlădaia - Oprișor

Sursa: Limite Arii Naturale Protejate – website Ministerul Mediului

FIGURA 34. DISTRIBUȚIA PE UAT-URI A ARIILOR NATURALE PROTEJATE DE IMPORTANȚĂ NAȚIONALĂ DIN JUDEȚUL DOLJ

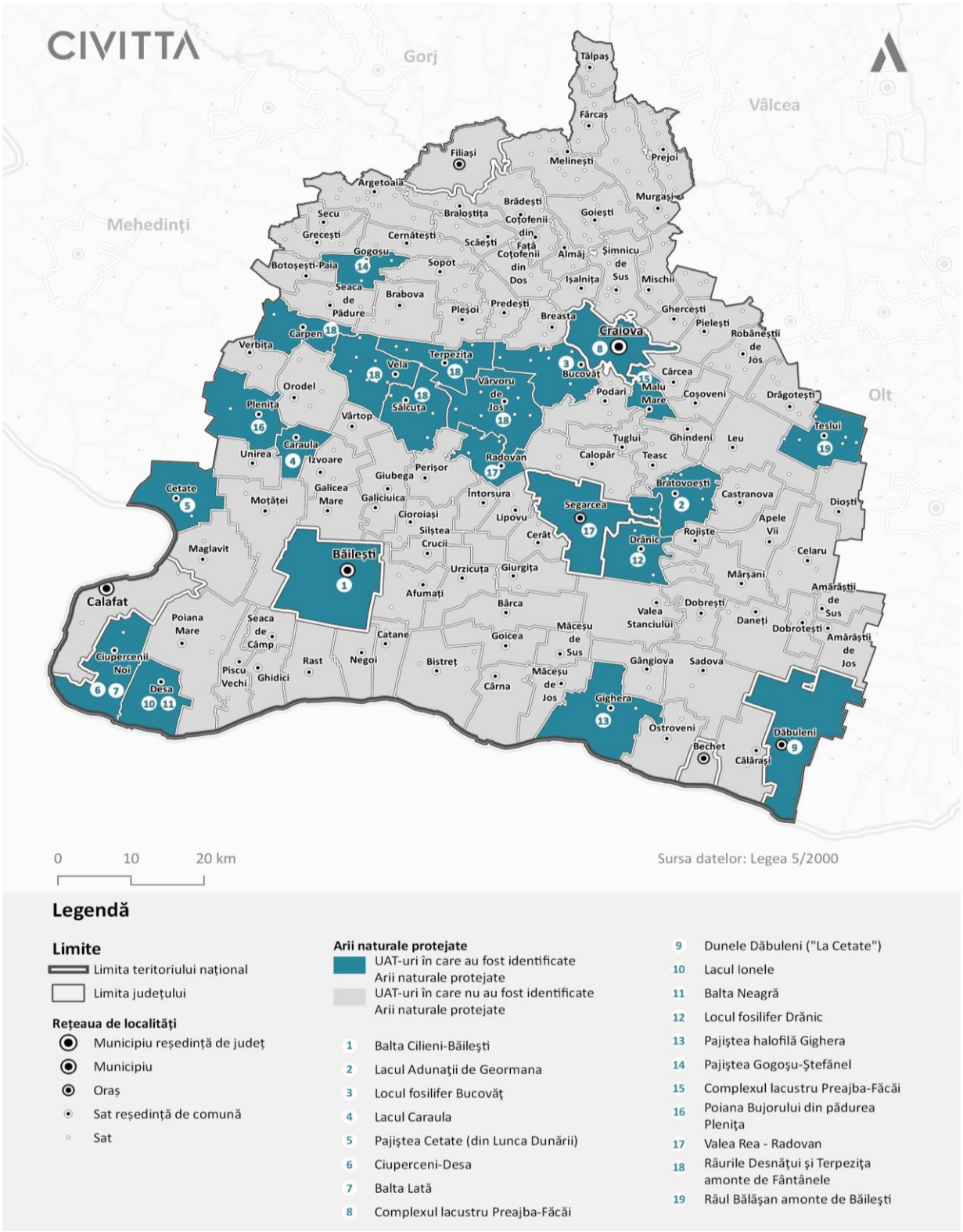

Sursa: Legea nr.5/2000

PATRIMONIUL NATURAL DE IMPORTANȚĂ INTERNAȚIONALĂ

La nivelul județului Dolj se regăsesc 3 zone umede de importanță internațională (Situri RAMSAR[123]). Zonele umede sunt definite ca întinderile de bălți, mlaștini, ape naturale sau artificiale, permanente sau temporare unde apa este stătătoare sau curgătoare, dulce sau sărată, iar păsările de apă sunt păsări a căror existență depinde ecologic de zonele umede. Siturile RAMSAR reprezintă o resursă de mare valoare naturală și economică, în special ca habitat al păsărilor acvatice. În profil teritorial siturile Calafat-Ciuperceni-Dunăre, Bistreț și Confluența Jiu-Dunăre ocupă o suprafață totală de 76.488 ha.

PATRIMONIUL NATURAL DE IMPORTANȚĂ COMUNITARĂ (EUROPEANĂ)

Monumentele și rezervațiile naturii identificate ca arii naturale protejate de importanță națională fac parte, de asemenea, dintr-o extinsă rețea de situri ecologice europene Natura 2000 regăsită pe teritoriul județului Dolj. În profil teritorial se regăsesc 6 situri de importanță comunitară și 8 arii de protecție specială avifaunistică. Cele 14 situri prezintă o suprafață totală de 913.361,2 ha.

Din punct de vedere turistic, valoarea acestor situri este dată de speciile și habitatele protejate și de posibilitatea organizării unor activități diverse de petrecere a timpului liber și de agrement, activități educaționale, activități cultural-științifice, conectarea acestora prin trasee turistice sau tematice, care să permită integrarea siturilor în viața culturală a județului și reintroducerea factorului natural în viața urbană a comunităților locale.

PATRIMONIUL NATURAL DE IMPORTANȚĂ NAȚIONALĂ

Pe teritoriul județului Dolj se regăsesc 19 arii naturale protejate de importanță națională[124], ce se întind pe teritoriul a 17 UAT-uri (Craiova, Băilești, Bratovoești, Bucovăț, Caraula, Cetate, Ciupercenii Noi, Dăbuleni, Desa, Drănic, Gighera, Gogoșu, Malu Mare, Plenița, Radovan, Segarcea, Teslui). Suprafața totală acoperită de ariile naturale protejate de importanță națională este de 661,4 ha. Ariile protejate din această categorie urmăresc să protejeze anumite specii sau habitate. Potențialul cultural și turistic al acestor arii este dat de valorile și caracteristicile specifice fiecărei arii: acvatic (Balta Cilieni, Balta Neagră, Balta Lată, Lacul Adunații de Geormane, Lacul Ionele, Lacul Caraula, Râul Bălășan, Râurile Desnățui și Terpezița), botanic (Dunele Dăbuleni – La Cetate, Pajiștea Cetate din Lunca Dunării, Pajiștea Gogoșu-Ștefănel, Pajiștea halofilă Gigheră, Poiana Bujorului din Pădurea Plenița, Valea Rea-Radovan), paleontologic (Locul fosilifer Bucovăț, Locul Fosilifer Drănic), forestier (Pădurea Seculară Zăval), ornitologic (Rezervația ornitologică Ciuperceni-Desa).

PATRIMONIUL NATURAL DE IMPORTANȚĂ LOCALĂ

Conform Agenției de Protecție a Mediului Dolj, au fost identificate o serie de arii naturale protejate de importanță județeană și locală ce ocupă o suprafață totală de 2.655 de hectare. Acestea sunt rezervații forestiere, importante prin prezența speciilor de salcâm, stejar, cer, gârniță, frasin, specii de xerofite etc. Ariile naturale protejate sunt: Pădurea din Lunca Jiului – Bratovoești, Pădurea de gârniță Coșoveni – Lumașu, Pădurea de salcâm tardiflor Malu Mare, Pădurea de arborete de stejar brumăriu Braniștea – Bistreț, Pădurea de cereto-gârnițete cu stejar brumăriu Izvoare, Pădurea Tufa Bârzei cu amestecuri de stejar brumăriu, stejar pufos și cer, Pădurea Rebegi Valea Stanciului, Pădurea Valea Stanului Fărcașu – Melinești, Pădurea de cer și gârniță Știubei – Vela, Pădurea Galbenă Gogoșu – Ștefănel, Pădurea Ciurumela

[123] http://www.anpm.ro/-/situri_ramsar

[124] Conform Legii nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - zone protejate și HG nr. 2151/2004 privind instituirea regimului de arie naturală protejată pentru noi zone

Tunari – Piscu Vechi, Pădurea Nisipeni – Ciuperceni, Pădurea de salcâm cu rezerve de stejar Nisipuri – Băilești, Pădurea Cioace cu specii xerofite Desa, Pădurea de arborete de cereto-gârnițete Plenița – Verbița, Pădurea de arborete de stejar și frasin Radovan, Pădurea Bașcov – Calafat, Pădurea Bucovăț.[125]

MANAGEMENTUL ARIILOR NATURALE PROTEJATE

În ceea ce privește managementul ariilor naturale protejate, în scopul menținerii diversității lor biologice, majoritatea ariilor naturale protejate de pe teritoriul județului Dolj sunt administrate de către Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate. Ariile naturale protejate ROSCI0045 Coridorul Jiului, ROSPA0023 Confluența Jiu – Dunăre, ROSPA0010 Bistreț, 2.391 Locul fosilifer Drănic, 2.390 Locul fosilifer Bucovăț si IV.33 Zăval se află în administrarea Consiliului Județean Dolj și pentru care a fost elaborat un plan de management unitar. [126]

PATRIMONIUL NATURAL DE INTERES TURISTIC

Patrimoniul natural prezintă areale importante din punct de vedere al biodiversității faunei și florei. Aceste zone au rolul de păstrare a echilibrului ecologic, de petrecere a timpului liber și turistic. Relația ariilor naturale protejate cu mediul înconjurător și dispunerea în teritoriu reprezintă premise ale dezvoltării durabile și creșterii atractivității turistice. În profil teritorial, în județul Dolj, se regăsesc o serie de atracții naturale potrivite pentru activități de petrecere a timpului liber, precum piscicultura, privitul de păsări, plimbări în natură etc. Deoarece, majoritatea ariilor naturale protejate sunt situate în proximitatea Dunării și râului Jiu sunt prezente o serie de specii de păsări, animale și plante aflate cu o valoare aparte pentru ecosistemul natural din zonă. Ariile protejate regăsite pe teritoriul județului prezintă un potențial important de creștere a atractivității turistice și dezvoltare a economiei locale. Includerea zonelor protejate într-un circuit turistic și dezvoltarea unei infrastructuri turistice potrivite pot conduce la dezvoltarea turismului ecologic în județ. Printre cele mai importante zone naturale protejate se regăsesc următoarele:

ARIA DE PROTECȚIE SPECIALĂ AVIFAUNISTICĂ MAGLAVIT este situată pe raza localităților Cetate, Maglavit și Calafat. Zona este reprezentată de un sector de mal al Dunării, lacurile Basarabi, Golenți, Maglavit, Hunia, Moreni, Fântâna Banului. Lacurile naturale dezvoltate în sectoarele joase ale luncii, cu o suprafață întinsă și adâncime scăzută, sunt folosite în principal pentru irigații și piscicultură. La nivelul ariei naturale se pot vedea 36 de specii de păsări supuse conservării. Printre cele mai importante specii ce se pot vedea toamna și primăvara sunt bătăușul, cormoranul mic, egreta mică și stârcul de noapte. De asemenea, se pot observa specii de rațe și păsări de țărm.[127]

ARIILE NATURALE PROTEJATE BALTA LATĂ ȘI BALTA NEAGRĂ (situate pe teritoriul UAT-ului Desa) sunt două arii protejate de interes național incluse în categoria rezervațiilor de tip acvatic. Ariile naturale prezintă zone naturale cu luciu de apă și zone cu pajiști, dune de nisip, lunci inundabile, precum și floră și faună caracteristice Câmpiei Dunării. Cele două arii se suprapun cu **ARIA NATURALĂ PROTEJATĂ DE INTERES NAȚIONAL CIUPERCENI-DESA**, rezervație ornitologică situată în zona inundabilă a Luncii Dunării, în cadrul căreia sunt identificate specii de păsări ca barza albă, barza neagră, egreta mică, bătăușul, stârcul roșu, piciorongul etc.

Resursele naturale situate de-a lungul fluviului Dunărea prezintă potențial turistic ce poate fi valorificat prin amenajarea spațiului și prin promovarea acestora. Malul Dunării, ostroavele și plajele sunt câteva dintre elemente ce pot crește atractivitatea turistică a județului. Ostroavele (insule fluviale cu caracter

[125] Raport privind Starea Mediului Județul Dolj 2020
[126] Raport privind Starea Mediului Județul Dolj 2020
[127] Aria de Protecție Specială Avifaunistică Maglavit www.ariamaglavit.ro

aparte și vegetație particulară extrem de dinamică) situate pe teritoriul județului Dolj sunt Acalia, Pietriș și Nebuna (aria naturală protejată de interes național Ciuperceni-Desa), Calafat Mare (aria naturală protejată Maglavit), dar și Păpădiei, Copănița și Vană. Printre cele mai importante plaje se numără plaja Cetate, plaja Maglavit și plaja Bașcov.

ARIA NATURALĂ PROTEJATĂ LACUL BISTREȚ (situat pe teritoriul UAT-urilor Bistreț și Cârna) se evidențiază ca loc de refugiu pentru păsările ce se deplasează de-a lungul Dunării. Astfel, se regăsesc medii de viață importante pentru păsări (specii de rațe, corcodei, pelicani, cormorani, stârci, berze, pescăruși, chire etc.). De asemenea, lacul Bistreț este încadrat în rețeaua de situri RAMSAR transfrontaliere, prezente pe ambele maluri ale Dunării (Bistreț – Ibisha, Suhaia (Teleorman) – Belene, Iezer (Călărași) – Sreberna). Aria naturală protejată prezintă un potențial puternic de dezvoltare ca obiectiv turistic prin obiceiuri locale, produse ecologice, dezvoltându-se economic cu ajutorul peisajului din cadrul lacului Bistreț.

ARIA NATURALĂ PROTEJATĂ AVIFAUNISTICĂ CONFLUENȚA JIU-DUNĂRE este importantă prin diversitatea habitatelor regăsite ca: zone umede (râuri, lacuri, bălți), terenuri arabile și livezi, pășuni, păduri de foioase și de luncă. Astfel, aria naturală protejată este un mediu prielnic pentru diverse specii de păsări migratoare sau cuibăritoare.

ARIA NATURALĂ PROTEJATĂ DE INTERES COMUNITAR CORIDORUL JIULUI include un complex de ecosisteme cu o varietate ridicată a florei și faunei. Coridorul Jiului prezintă un potențial important datorită faptului că face parte din unul dintre principalele culoare de migrațiune pentru păsări (drumul centro-european-bulgar).

ARIA NATURALĂ PROTEJATĂ LACUL ADUNAȚI DE GEORMANE este o arie protejată de interes național situată în zona de câmpie a bazinului hidrografic Jiu și face parte din categoria zonelor umede. Este caracterizată prin prezența ecosistemelor lacustre (lacul Victoria, balta Marica) și zone mlăștinoase.

COMPLEXUL LACUSTRU PREAJBA – FĂCĂI, este o arie naturală de importanță națională situată în nordul satului Preajba. Aria naturală prezintă o serie de lacuri, mlaștini, cursuri de apă, păduri fluviale, terenuri arabile, dune de nisip și pajiști. De asemenea, se observă o varietate ridicată a florei și faunei specifice zonelor umede. Se pot observa specii de păsări (egreta albă, barza albă, egreta mică, privighetoarea de baltă), mamifere (hermelina, șobolanul de apă, bursucul, hârciogul), reptile (șarpe de apă, guștер, broască țestoasă, șopârlă de stepă), precum o varietate de specii de plante (rogoz, papura cu frunză lungă, nufărul galben, lintiță). [128]

ARIA NATURALĂ PROTEJATĂ BALTA CILIENI, este declarată arie naturală protejată de interes național prin Legea nr.5/2000. În cadrul ariei protejate se regăsesc tipuri de habitate cu ape curgătoare, mlaștini sărăturate panonice, pajiști, vegetație arboricolă de salcie roșie, răchită etc. De asemenea, fauna este diversificată, fiind prezente specii de păsări (cufundar mare, pescăruș mic, rață mare, cormoran mare), specii de pești (plătică, țipar, plevușcă, pietroșel) și mamifere (nevăstuică, cârtiță) etc.

REZERVAȚIA PALEONTOLOGICĂ BUCOVĂȚ (situată pe teritoriul comunei Bucovăț) este o arie protejată de interes național, ce prezintă unul dintre punctele fosilifere importante din sudul țării. Zona protejată prezintă o faună fosilă de cochilii de moluște ce datează din Paleolitic.

REZERVAȚIA NATURALĂ DE BUJORI SĂLBATICI (situată la 60 de km de Craiova, în proximitatea graniței cu județul Mehedinți) este o arie protejată de interes național, adăpostind o varietate de bujor sălbatic. De asemenea, în comuna Plenița are loc anual în luna mai sărbătoarea tradițională a bujorului.

REZERVAȚII FORESTIERE cu potențial turistic se regăsesc pe suprafața teritoriului județului Dolj, ce prezintă un potențial important de susținere a unor activități de loisir. Printre acestea se numără: Pădurea Ciurumela – cu salcâmi bătrâni (situată în proximitatea comunei Poiana Mare), Pădurea Nisipuri – cu

[128] Raport privind Starea Mediului Județul Dolj 2020

rezerve de stejar, păr pădureț (situată în proximitatea municipiului Băilești), Pădurea Seculară Zăval (arie protejată de interes național) – cu specii de stejar, frasin și ulm, Pădurea Radovan. [129]

Un potențial turistic important este reprezentat prin intermediul parcurilor din mediul urban, precum **PARCUL NICOLAE ROMANESCU DIN CRAIOVA ȘI PARCUL MUNICIPAL DIN CALAFAT**. În ceea ce privește Parcul Romanescu, acesta este cel mai mare parc natural din estul Europei, reprezentativ pentru arta peisageră din România. Parcul cuprinde plantații ornamentale de arbori și arbuști, o întindere de apă de peste 4 hectare, adăposturi pentru specii de păsări acvatice, specii de pești și broaște țestoase, un lac cu nuferi unde vizitatorii se pot plimba cu barca, alei bordate de castani, mesteceni si alte specii de arbori seculari, piste de biciclete etc. De asemenea, se regăsesc obiective turistice interesate ca Podul Suspendat, Castelul Fermecat, Hipodromul Craiova, velodromul și Grădina Zoologică. Parcul Romanescu reprezintă un reper la nivelul județului cu un puternic potențial turistic. Referitor la Parcul Municipal din Calafat, acesta se extinde până la faleza fluviului Dunărea, Portul Calafat și plaja Calafat. Parcul prezintă o amenajare pe terase adaptată declivității terenului. [130]

La elementele favorabile ale cadrului natural pot fi menționate și **APELE DE SUPRAFAȚĂ** existente. La Gighera și Urzicuța există izvoare minerale provenite din straturile pliocene ale Câmpiei Române, cu un însemnat potențial curativ atestat prin studii hidrogeologice complexe. Apele izvorului mineral de la Urzicuța s-au mineralizat treptat, dobândind proprietăți terapeutice în tratamentul afecțiunilor reumatismale. Cunoscut și sub numele de „Lacul Sărat", Lacul Ionele se întinde pe o suprafață de 3,5 ha. Datorită efectelor terapeutice pe care acesta le posedă, a fost (până nu de mult) amenajat în stațiune de tratament a bolilor reumatismale. După 1990, băile au fost preluate de CPADM Urzicuța, însă, din lipsa fondurilor și a posibilității de susținere financiară a investiției, s-a ajuns la scoaterea la licitație a stațiunii. În paralel, numărul turiștilor a scăzut vertiginos, astfel încât construcțiile au fost scoase la licitație, cumpărate și demolate, astfel că zona nu mai dispune în prezent de infrastructură turistică.

Dintre resursele turistice naturale ale județului Dolj cele care au potential de dezvoltare mai pot fi amintite: Fluviul Dunărea – poate deveni o destinație turistică atractivă dacă va fi amenajată pentru croaziere, pescuit sportive, plajă, sporturi acvatice și ecoturism.

Unul dintre proiectele care încearcă activarea Dunării este și evenimentul "Bărcile Dragon", proiect realizat în anul 2019 și cofinanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională în cadrul Programului Interreg V-A România-Bulgaria 2014-2020, prin care s-a creat un nou produs turistic pe Dunăre, între Bulgaria și România.

În prezent cursele cu bărci dragon sunt din ce în ce mai populare, fiind o formă nouă de aventură pentru grupuri pasionate de astfel de curse. Proiectul cu bărcile dragon pe Dunăre propune astfel activarea unei zone extrem de atractive pentru grupuri mari de turiști interesați de practicarea sporturilor pe apă, de descoperire a naturii sau de organizare a unor întâlniri de echipă.[131]

Totodată, lacurile din județ (Georgmani, Dăbuleni, Bulzești, Işalnița, Râpa Roșie, Marica, Bistreț etc.) pot fi valorificate și utilizate ca zone de agrement sau zone pentru practicarea sporturilor nautice, o parte dintre ele fiind atractive și din punct de vedere piscicol.

Trebuie menționat și faptul că județul Dolj face parte din regiunea istorică a Olteniei, beneficiind de câmpii întinse, cu soluri roditoare. În același timp însă, solurile din județ și orientarea în general sudică a versanților din zona colinară reprezintă condiții de dezvoltare deosebit de prielnice pentru **CULTURA VIȚEI-DE-VIE**.

[129] Raport privind Starea Mediului Județul Dolj 2020
[130] Discover Dolj - https://www.discoverdolj.ro/?locale=ro
[131] Flayer "Bărcile dragon"

Amfiteatru cuprins între Dunăre și legendarul Olt reprezintă un spațiu viticol din cele mai vechi timpuri, alături de multe microclimate, de la Dunăre până la munte, unde, în spații mai largi sau mai restrânse, sunt condiții favorabile culturii viței-de-vie, date de o durată mare de strălucire a soarelui și de temperaturi moderate vara și toamna. Solurile județului Dolj, bogate în minerale și pretabile pentru plantarea viticolă și pomicolă, stau astfel la baza dezvoltării turismului gastronomic și oenologic.

Județul Dolj beneficiază de un potențial turistic însemnat datorită resurselor turistice naturale, specifice turismului de vânătoare și pescuit sportiv și nu numai.

De asemenea, **ACTIVITĂȚILE DE VÂNĂTOARE** pot fi practicate în pădurile de salcâm sau în cele de stejar din județul Dolj, unde fondul de vânătoare este populat de fazani, cerbi lopătari, cerbi carpatini, mistreți, dropii, egrete mici, rațe și gâște sălbatice. În plus, **PESCUITUL SPORTIV** se practică pe Dunăre și, mai ales, în lacurile naturale sau în lacurile de acumulare de pe teritoriul județului: Balta Cornu, Balta Dobrești, Balta Golenți, Balta lui Păstorel – Cetate, Balta Teslui sau Lacul Țuglui.

Nu în ultimul rând, trebuie menționată și **COMPONENTA VELO** care poate contribui la o mai bună accesibilitate a punctelor turistice, atât naturale cât și culturale și care, reprezintă un important punct în dezvoltarea turismului și a atractivității zonei turistice județul Dolj.

Conform platformei Discover Dolj sunt propuse în acest moment 3 trasee turistice practicabile cu bicicleta: Traseul Craiova – Bucovăț – Palilula – Podari – Bucovăț, Traseul Craiova – Branițte – Podari – Pădurea Ciumați – Pădurea Măturici – Pădurea Bucovăț și Traseul EuroVelo6[132].

Cea mai mare parte a traseelor Craiova – Bucovăț – Palilula – Podari – Bucovăț și Craiova – Branițte – Podari – Pădurea Ciumați – Pădurea Măturici – Pădurea Bucovăț se desfășoară în interiorul sitului de importanță comunitară ROSCI0045 Coridorul Jiului, astfel încât trebuie urmate regulile specifice acestor zone de protecție, incluzând aici: deplasarea strict pe drumuri forestiere / poteci, interdicția de a aprinde focul, de a rupe/ tăia scoate din rădăcini arbori, de a aduna material lemnos pentru foc, de a arunca deșeuri, de a perturba liniștea (prin strigăte, pocnitori, folosirea de echipamente audio) sau de a colecta plante protejate.

Totodată, municipiul Craiova dispune de piste destinate bicicletelor cu o lungime totală de 23,2 kilometri, acestea fiind amenajate de-a lungul a 3 dintre arterele principale de circulație din localitate (Calea București, Bulevardul Caracal și Bulevardul Râului), precum și în 2 dintre cele mai mari parcuri ale orașului: Parcul "Nicolae Romanescu" și Parcul Tineretului.

În același timp, există ample proiecte de amenajare a unor piste și/sau trasee pentru deplasarea cu bicicleta în intravilanul localităților Bucovăț, Terpezița, Plopșor, Vârtop, Caraula și Cetate, lucru ce ajută la dezvoltarea infrastructurii pentru practicarea inclusiv a turismului sportiv. Piste pentru deplasarea cu bicicleta cu o lungime cumulată de 21,23 kilometri vor fi amenajate în cadrul proiectului "Modernizarea DJ 552 Craiova – Mofleni – Bucovăț – Terpezița – Sălcuța – Vârtop – Caraula – Cetate, km 4+200 – 71+771", implementat de Consiliul Județean Dolj cu finanțare obținută în cadrul Programului Operațional Regional 2014 – 2020.

În ansamblu, se remarcă faptul că elementele naturale reprezintă o resursă foarte importantă a teritoriului județean, ele având o contribuție deosebit de importantă în definirea identității turistice locale. Unicitatea acestor elemente naturale constituie o competență distinctivă importantă a județului Dolj din punct de vedere al potențialului dezvoltării turistice.

[132] https://www.discoverdolj.ro/ro/places?cat_type=traseu-bicicleta_1561914310%7Crbhebuobo_hj7w

4.1.2. ZONELE TURISTICE DIN JUDEȚUL DOLJ, FORMELE DE TURISM PRACTICATE

Condițiile specifice ale dezvoltării istorice, economice și social-politice ale județului Dolj, induse de poziționarea geografică și de condițiile fizico-geografice specifice, care au permis inserția și adaptarea activă a elementului uman, care au permis dezvoltarea unor zone particulare din punct de vedere cultural-turistic.

Astfel, județul Dolj beneficiază de un potențial turistic însemnat datorită resurselor turistice antropice, istorice, religioase, culturale, dar și datorită atracțiilor specifice turismului natural, alături de patrimoniul natural de excepție, rezervațiile naturale protejate sau zonele de petrecere a timpului liber și practicarea sporturilor.

Pe teritoriul județului Dolj există în prezent o serie de zone turistice cu o identitate deja consolidată, așa cum este cazul municipiului Craiova și aria de influență a acestuia. De asemenea, pe baza caracteristicilor istorice, economice și fizico-geografice, o serie de alte areale își pot consolida o identitate turistică, prin valorificarea, dezvoltarea și promovarea specificului local, și a polilor de atracție principali precum: zona Dunării, împreună cu principalii poli de atracție Calafat și Cetate, zona Coridorul Jiului, zona de sud a județului cu principalul pol de atracție identificat – Segarcea și zona de nord a județului cu principalele puncte de atracție conturate în jurul celor două cule de la Cernătești și Brabova.

ZONA MUNICIPIULUI CRAIOVA | Craiova reprezintă un important centru economic și universitar-cultural, fiind un oraș cu numeroase atracții turistice: biserici, case și palate boierești, muzee, parcuri și evenimente culturale ce animă viața locuitorilor și turiștilor aflați în trecere. De asemenea, de acest oraș sunt legate multe nume istorice ale marilor domnitori și boieri ai Craiovei – Neagoe Basarab, Matei Basarab, Constantin Brâncoveanu, Mihai Viteazul, Romanescu, boierii Vorvoreanu etc.

Conform surselor istorice, municipiul Craiova a fost construit pe ruinele cetății dacice și ale castrului roman Palendava. În secolul VII acesta a fost denumit Pansiona (pod peste Jiu), iar în jurul anului 1400, orașul a primit numele de Craiova.

Astăzi, spațiul public și patrimoniul construit post-modern de calitate se află într-o stare relativ bună, oferta culturală publică este atractivă, iar diversitatea și calitatea serviciilor din restaurante, baruri și cafenele oferă oricărui vizitator un sejur complet.

Printre cele mai importante obiective de vizitat în Craiova se numără: Centrul istoric Craiova, Parcul Nicolae Romanescu (unic în România și totodată una dintre cele mai interesante realizări de acest fel din Europa), Grădina Botanică a Universității din Craiova, Castrul roman Pelendava din vecinătatea mănăstirii Coșuna, Catedrala Sfântul Dumitru, Mănăstirea Coșuna, Muzeul Olteniei, Biserica Madona Dudu, Palatul Vorovenilor, Palatul Jean Mihail, Casa Băniei, Muzeul de Artă și Atelierul lui Brâncuși[133], Teatrul Național Marin Sorescu, Teatrul pentru copii și tineret Colibri, Filarmonica Oltenia, Opera Română Craiova, English Parc, Parcul Tineretului, Stadionul Ion Oblemenco, Biblioteca Județeană Alexandru și Aristia Aman, Casa Glogoveanu, Casa Memorială Elena Farago etc.

Pentru a completa oferta turistică existentă, municipiul Craiova a fost singurul oraș din România al cărui Târg de Crăciun a fost selectat între cele mai frumoase din Europa la sfârșitul anului 2021[134], urmând ca în anul 2022 Craiova să fie pe primul loc în topul Destinațiilor Europene de Paște[135]. Craiova este, de altfel, singurul oraș din România inclus în acest top, în care se regăsesc zeci de destinații din Europa. European

[133] https://www.traveleuropa.ro/obiective-turistice-craiova/
[134] https://www.qmagazine.ro/targul-de-craciun-de-la-craiova-selectat-intre-cele-mai-frumoase-din-europa-galerie-foto/
[135] https://www.europeanbestdestinations.com/best-of-europe/best-easter-destinations-in-europe/?fbclid=IwAR0NlJrx-CjuDnf2e3Kq5D_28qxpAl_psA8gbRJ4gk_iW8gFh6Pf6RGFHhI

Best Destinations este cel mai vizitat site turistic din Europa, iar plasarea în top oferă posibilitatea industriei hoteliere sau agențiilor de turism și altor actori din acest domeniu să utilizeze oficial logo-ul "European Best Easter Destination" pe toate comunicările, site-urile, fotografiile sau imaginile distribuite, pentru a putea susține dezvoltarea turismului în orașul Craiova.

Mai mult, orașul Craiova se află la mică distanță față de celelalte zone turistice importante din județ și oferă posibilitatea turiștilor de a avea parte de un sejur turistic extins.

ZONA DUNĂRII | Rețeaua hidrografică a județului Dolj, este marcată de prezența Dunării, care curge între Cetate și Dăbuleni și cuprinde principalele puncte turistice. La nivelul acestei zone s-au identificat 2 poli de atracție majori detaliați în continuare.

Pol de atracție nr. 1: zona Calafat – Municipiul Calafat s-a dezvoltat de-a lungul timpului într-un cadru geografic natural aparte, determinat de prezența apelor fluviului Dunării. Calafatul, orașul rozelor, al castanilor și stejarilor seculari, al holdelor aurii, și industriei moderne, dar și al monumente istorice, este situat în extremitatea sud–vestică a județului Dolj, pe malul stâng al Dunării, la aproximativ 90 km de Craiova, în Câmpia Ciuperceni, subunitate a Câmpiei Băileștilor.

Calafatul este unul dintre cele mai vechi orașe din România din punct de vedere al atestării documentare, care datează din 1424, și se referă la Vama de la Calafat, care în secolele XV-XVI devenise punctul de tranzit cel mai important pentru comerțul Țării Românești cu Peninsula Balcanică. Numele Calafatului este legat și de Războiul de Independență din 1877, atunci când, de la Calafat, au fost lansate primele salve de tun asupra Vidinului, la acea vreme aflat sub ocupația otomană.

Legenda locală pledează pentru ideea că străvechea așezare a Calafatului ar fi fost la origine o colonie restrânsă de pescari. Potrivit unei legende, în secolul al XI-lea, Mihail Calafat, meșter în arta călăfătuirii, găsind pe aceste meleaguri o așezare propice pentru executarea meseriei lui, ar fi înființat un atelier pentru repararea și smolirea corăbiilor, fapt care a făcut ca navigatorii bizantini, iar apoi și cei genovezi, să-și aducă aici vasele pentru a fi reparate. Potrivit aceleiași legende, locul unic unde se efectua operațiunea de călăfătuire era la debarcaderul de lângă această așezare care, ulterior, a primit numele de Calafat.

Calafatul se poate mândri cu o istorie care a fost și este în continuare marcată decisiv de apele Dunării, dar și cu un potențial turistic deosebit, dar care, până acum, nu a fost pus în valoare. Prezența Dunării oferă Calafatului un foarte bun potențial turistic, nu doar din punct de vedere al tranzitului turistic ce se poate realiza pe cursul fluviului, dar și din punct de vedere al activităților ce pot fi desfășurate la nivel local.

Printre cele mai importante obiective turistice care atrag interesul vizitatorilor se numără în primul rând Palatul Marincu – o perlă arhitecturală a orașului Calafat, cu o deosebită valoare artistică, memorială și simbolică. Palatul a fost construit după planurile arhitectului Gottereau între anii 1906-1908, iar lucrările au fost supervizate de arhitectul Rogalski. Edificiul a fost realizat în stil neobaroc francez, cu accente roccoco și influențe ale arhitecturii românești de la începutul secolului al XX-lea. În prezent, incinta Palatului Marincu adăpostește Muzeul de Artă și Etnografie Calafat, precum și sediile unor instituții administrative și de învățământ profesional și agricol din municipiul Calafat. Palatul Marincu găzduiește de asemenea și evenimente culturale specifice zonei Olteniei.

Un alt obiectiv de neratat este și Rezervația ornitologică de la Ciupercenii Vechi ce se desfășoară pe o suprafață de aproximativ 500 de hectare. Ajunși în zonă, turiștii pot admira Mânăstirea Hurezi, aflată în satul Românii de Jos, aceasta fiind o alta atracție importantă a județului Dolj. Calafatul adăpostește, de asemenea, un număr semnificativ de biserici vechi, care pot oricând să fie incluse într-un traseu dedicate pasionaților de turism religios. Una dintre acestea este Biserica "Sfântul Nicolae", construită în perioada 1730-1740. O altă bijuterie este și Biserica "Izvorul Tămăduirii", cunoscută și sub numele de Biserica "Grecească", care a fost zidită între anii 1864 – 1874.

În plus, pentru a susține dezvoltarea turismului din această zonă, municipiul Calafat reprezintă un potențial candidat în ceea ce privește includerea acestuia în lista localităților atestate ca stațiuni turistice de interes național, respectiv local. Datorită resurselor și a cadrului natural favorabil de care dispune, municipiul ar putea permite în viitor accesarea de fonduri europene destinate turismului. Pentru a putea deveni însă stațiune turistică de interes național sau local, după caz, localitatea ori partea unei localități care dispune de resurse naturale și antropice, trebuie să îndeplinească cumulativ o serie de criterii[136] pentru una dintre categorii[137], precum:

- Amplasarea într-un cadru natural fără factori poluanți;
- Existența studiilor și documentelor care atestă prezența și valoarea factorilor naturali de cură (ape minerale, nămol, lacuri terapeutice, saline, bioclimat etc.) din punct de vedere calitativ și cantitativ;
- Drum rutier modernizat și marcat cu semne de circulație;
- Transport în comun între stațiunea turistică și gara sau autogara care o deservește;
- Amenajări și dotări pentru relaxare în aer liber și plimbări (drumuri pietonale, locuri de promenadă);
- Semnalizarea obiectivelor turistice cu indicatoare de orientare și informare, tipărite pe suport electronic sau web site;
- Realizarea de materiale de promovare a stațiunii turistice și a zonei;
- Amenajări și dotări pentru practicarea sporturilor (agrement nautic, tenis, fotbal etc.)
- Organizarea de evenimente turistice, culturale, sportive, cu caracter de repetabilitate pe bază de calendar.

Lista criteriilor este mult mai extinsă și poate fi verificată online pe pagina: https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/198338.

Punctajul minim pentru atestarea ca stațiune de interes național este de 135 de puncte, iar punctajul minim pentru atestarea ca stațiune de interes local este de 90 de puncte.

Pol de atracție nr. 2: Zona Cetate – Principala atracție a acestei zone, Portul Cultural Cetate este așezat pe malul Dunării, între Calafat și Turnu Severin, pe locul în care, de pe la 1880 până la mijlocul secolului trecut, a funcționat un port agricol de unde se exporta grâu și făină spre Budapesta, Viena și orașele germane danubiene. În 1997, impunătoarea clădire a căpităniei portului, construită cu mai bine de 100 de ani în urmă de meșteri italieni, însă de ani buni abandonată și aflată în ruină, a fost descoperită întâmplător și achiziționată de investitorul privat, domnul Mircea Dinescu. Astfel, fostul port agricol a avut șansa să reînvie ca „port cultural” după mai bine de 50 de ani de când, odată cu instaurarea regimului comunist, fusese închis și transformat în pichet de grăniceri.

Ideea de port cultural a venit de la sine: între 1998-2007, pe perioada restaurării clădirilor principale, portul a găzduit cu preponderență tabere de artiști, în cadrul unor proiecte organizate de Fundația pentru poezie "Mircea Dinescu".

Portul Cetate este astăzi recunoscut pentru gastronomia sa cu totul specială, inspirată de vechi rețete boierești și produsă doar cu ingrediente naturale de la ferma proprie, dar și pentru "Vinul lui Dinescu", produs la crama Galicea Mare. Cele două plantații de la Cetate și Galicea însumează 100 ha și includ atât soiuri autohtone cât și soiuri nobile europene care au deja în palmares câteva vinuri de excepție.

[136] la 13-05-2020, Anexa nr. 1 care reprezintă criteriile de atestare a unei stațiuni turistice, a fost modificată de Articolul 3 din HOTĂRÂREA nr. 377 din 7 mai 2020, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 384 din 13 mai 2020

[137] https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/225539

Astăzi, în timp ce este din ce în ce mai popular ca destinație de turism, portul continuă să găzduiască și evenimente culturale, tabere de traduceri (împreună cu Goethe Institut și parteneri din Germania), tabere de scriere creatoare și rezidențe pentru scriitori în cadrul unor programe de schimburi europene, spectacole de teatru în colaborare cu festivaluri de renume (Festivalul Shakespeare de la Craiova, Festivalul de Teatru de la Sibiu), expoziții, tabere și rezidențe pentru artiști plastici, simpozioane și întâlniri culturale cu parteneri regionali, europeni și internaționali.

Totodată, comuna Cetate este în topul preferințelor turiștilor și localnicilor în sezonul estival. Amenajată încă de acum câțiva ani, plaja din Cetate s-a transformat de-a lungul timpului într-o veritabilă "Mamaia" a Olteniei. Până la plajă, vizitatorii pot admira conacul boierului Barbu Drugă, fost mare proprietar de pământ din zonă, denumit de localnici "Castelul lui Drugă", construcție ce îmbină stilurile gotic și baroc, foarte bogat ornamentată cu vechile coloane îmbrăcate în trandafiri. Oferta turistică este completată și de oferta ideală pentru pescari prin amenajarea turistică a Lacului Rățărie și a Bălții lui Păstorel, ce fac din comuna Cetate o locație ideală pentru pescarii amatori și profesioniști.

O zonă cu potențial turistic pentru județul Dolj este și lunca Dunării. Din păcate, în acest moment Dunărea nu poate fi de cele mai multe ori utilizată ca o resursă turistică în sine, însă aceasta prezintă un mare interes pentru turiști. Spre exemplu, în zona Calafat se petrec anual evenimente sportive pe apele Dunării, cu scopul de a atrage câți mai mulți doritori de astfel de experiențe. Pe lângă această zonă, Lacul Bistreț, supranumit și *Gradină a Edenului pentru pasările calatoare*, este unul din obiectivele turistice și economice importante din sudul țării, fiind recunoscut pentru piscicultură și bază științifică cu specific ornitologic.

La această zonă cu potențial turistic se adaugă și Ostrovul Vană din apropierea comunei Rast. În dreptul Rastului Vechi se află Ostrovul-Vană, o pădure deasă de ulmi, stejari seculari, plopi și sălcii, întinsă pe aproximativ 100 de ha. Botezat „Prundul tineretului”, acesta este denumit și „Riviera doljeană” și oferă tinerilor din Rast și din comunele învecinate un posibil loc de petrecerea timpului inedit. Cu toate acestea, locul nu este știut de foarte multă lume, iar accesul la acesta presupune amenajarea unei infrastructuri pentru transportul pe apă.

În plus, pentru a putea susține dezvoltarea unui turism pe Dunăre, pe malul acesteia ar putea fi amenajate porturi turistice și pontoane cu acostamente pentru ambarcațiuni. O altă direcție de dezvoltare a turismului dunărean ar fi organizarea și introducerea în circuitul turistic a programului de croaziere pe Dunăre. Acestea ar include acostări în porturile doljene, Calafat (ce poate reprezenta un port turistic pentru vase de croazieră), Bechet, Cetate și Rast (unde pot fi amenajate porturi turistice pentru ambarcațiuni mici) sau la Ostroveni unde există în prezent un imobil în proprietate publică ce poate fi transformat în Centru de Vizitare, precum și cele bulgărești, de la Vidin și Oreahovo, pentru vizitarea unor obiective turistice. Nu în ultimul rând, un potențial important l-ar putea constitui amenajarea plajelor, care prin tematici diferite (spre exemplu, cu dotări de tip ștrand pentru activități în apă sau cu dotări de tip bungalow pentru agrement) pot contribui la diversificarea ofertei turistice dunărene.

CORIDORUL JIULUI | Această zonă reprezintă în sine unul dintre zonele turistice de atracție ale județului Dolj care beneficiază de un interes aparte în rândul turiștilor pasionați de natură, floră și faună. Situl ROSCI0045 Coridorul Jiului se desfășoară în principal pe teritoriul administrativ al județului Dolj – 73,76% din suprafața sitului, precum și în județul Gorj – 25,07% din suprafața sitului; suprafețe foarte mici se regăsesc în județele Olt – 0,67% din suprafața sitului și Mehedinți – 0,29% din suprafața sitului.

În interiorul limitelor sitului ROSCI0045 Coridorul Jiului, se regăsesc două situri Natura 2000: ROSPA0023 Confluența Jiu-Dunăre, ROSPA0010 Bistreț și cinci rezervații naturale: 2.390 Locul fosilifer Bucovăț, 2.391 Locul fosilifer Drănic, 2.399 Cleanov, 2.448 Locul fosilifer Gârbovu, IV.33 Pădurea Zăval. La nivel de peisaj în ROSCI0045 Coridorul Jiului există ecosisteme de zone umede acvatice și palustre, de zone deschise de pajiști xerice și aluviale, fânețe și ecosisteme forestiere.

Toate aceste areale creează o zonă turistică în sine, precum și o zonă educațională pentru tinerii de pe teritoriul județului Dolj și nu numai. Un astfel de exemplu este și proiectul desfășurat de C.J.P.N.T.D.R.D. Dolj prin care elevii Școlii Gimnaziale „Gheorghe Țițeica" din Craiova învăța prin joacă despre importanța protejării naturii și despre existența ariilor naturale protejate, constituite pentru a conserva anumite specii de plante și animale pe cale de dispariție sau de o importanță științifică deosebită.

ZONA DE SUD A JUDEȚULUI | Pentru zona de sud a județului Dolj s-a identificat ca pol principal de atracție orașul Segarcea, alături de alte puncte turistice precum Perișor, Podari și Galicea Mare. Orașul Segarcea nu este situat într-o zonă de interes turistic, însă există unele oferte turistice, care ar putea influența dezvoltarea agroturismului. Mai mult, producerea vinului este o îndeletnicire veche în toată Oltenia, inclusiv în zona Segarcei. Există atestări documentare încă din 1547 a faptului că, pe locul unde se află astăzi Domeniul Coroanei exista o vie seculară cultivată de către călugării schitului Segarcea. Cultivarea viței de vie și producerea vinului în zona Segarcea este menționată scriptic încă din 1557, într-un document prin care Pătrașcu cel Bun, tatăl lui Mihai Viteazu, dăruia ca zestre fiicei sale Maria *pământurile Segarcei*.

În prezent, Crama Domeniul Coroanei din Segarcea beneficiază de un magazin turistic deschis publicului zilnic, iar clădirea este restaurată în totalitate. Mai mult, actualii proprietari au deschis în anul 2019 un muzeu în partea turistică a cramei unde sunt expuse sticlele de pe vremea regilor pe care le-au găsit în vinotecă, dar și sticle cu sigla IAS Segarcea. Cu toate acestea, accesul către aceste domenii nu este marcat foarte vizibil, iar vizitarea cramei se poate face doar cu programare prealabilă, fără a fi inclusă în vreun circuit turistic public. Actualii proprietari au deschis în anul 2019 un muzeu în partea turistică a cramei unde sunt expuse sticlele de pe vremea regilor pe care le-au găsit în vinotecă, dar și sticle cu sigla IAS Segarcea.

Pe lângă cele menționate anterior, Biserica Adormirea Maicii Domnului, Palatul Regal (astăzi Spitalul Orășenesc Segarcea), Monumentul Eroilor căzuți în Primul Război Mondial sau Școala Veche sunt doar câteva dintre elementele de patrimoniu care pot atrage atenția turiștilor.

De asemenea, tradițiile și obiceiurile populare sunt păstrate în continuare de către locuitori în Segarcea. Ele au loc pe parcursul întregului an, fiind atât obiceiuri laice, cât și obiceiuri creștine. Printre acestea se numără: obiceiurile de iarnă (colinde, urări cu plugul, sorcova, buhaiul, păzitul fântânilor), obiceiuri agrare (trifonul, paparudele, călușul) sau obiceiuri casnice (datul copiilor la grindă, vrăjitul fetelor, strigatul fetelor peste sat, botezul casei și al animalelor, prohodul de Sfântul Gheorghe, primenitul caselor de Florii, Joimărița, nunta).

ZONA DE NORD A JUDEȚULUI | În cadrul acesteia se pot identifica drept principali poli de atracție culele restaurate și redate circuitului turistic, respectiv Cula Cernăteștilor și Cula Izvoranu-Geblescu din comuna Brabova. Aflate la circa 30 km de municipiul Craiova, pe drumul 606, pe ruta Craiova – Cernele – Breasta – Predești – Pietroaia – Brabova, culele au intrat recent în circuitul public, în urma lucrărilor de restaurare. Din păcate, ambele sunt închise pentru vizitare și nu există în acest moment nicio infrastructură de informare privind istoria și importanța lor. Mai mult, Cula Izvoranu-Geblescu beneficiază de un domeniu extins în jur, care are potențial de valorificare pentru activități punctuale în aer liber. De asemenea, acestea prezintă un important potențial de valorificare prin introducerea acestora în diferite trasee turistice, alături de obiective precum siturile arheologice de la Răcarii de Sus, Filiași sau Ișalnița sau Cula de la Almăj, care se află în incinta unei școli, nefiind accesibilă ușor publicului și nefiind amenajată corespunzător. Trebuie însă menționat și faptul că zona de nord este marcată de o insuficiență majoră a infrastructurii turistice, spre exemplu de alimentație publică, făcând în prezent dificilă amenajarea de trasee care presupun un timp relativ îndelungat de parcurgere fără acces la dotări conexe atracțiilor turistice.

În acest context, ținând cont și de investițiile realizate în ultimii ani în județul Dolj, se poate vorbi de o gamă din ce în ce mai variată de **TIPOLOGII DE TURISM** care există sau care ar putea fi mai mult valorificate și promovate.

TURISMUL CULTURAL-ISTORIC | Turismul cultural este definit ca orice deplasare a unei persoane din motive esențial culturale cum ar fi circuitele turistice de studiu, artele performative (dansul, teatru, muzica etc.), circuitele culturale, călătoriile la festivaluri sau alte evenimente culturale, vizitele în locuri culturale și la monumente etc.[138]

Acest tip de turism abordează cultura unui loc, în special valorile ei artistice, și se bazează pe resursele locale din categoria lăcașurilor de cult religios, a instituțiilor de cultură, a monumentelor istorice și a spațiilor cu potențial de valorificare culturală, inclusiv prin implicarea patrimoniul imaterial, care a devenit din ce în ce mai promovat.

Județul Dolj este posesorul unui bogat și complex patrimoniu cultural, însemnat de exponate unice din domeniul artelor plastice, istorie, arheologie și etnografie. Unul dintre cele mai importante atracții turistice culturale este reprezentant de centrul istoric al Craiovei, acesta fiind declarat monument istoric și inclus în Lista monumentelor istorice din județul Dolj.

Totodată, alături de patrimoniu cultural bogat, patrimoniul religios, patrimoniul arheologic și istoric va deține în continuare un rol foarte important în dezvoltarea turismului cultural prin produse turistice precum circuite istorice, muzee și colecții, evenimente culturale "reason-to-come" etc.

TURISMUL RELIGIOS | Componentă a turismului cultural-istoric, acesta este identificat drept fiind de interes atât la nivel municipal, cât și la nivel județean, fiind un element de atracție atât pentru turiști, cât și pentru comunitatea doljeană. Majoritatea lăcașurilor de cult din județul Dolj sunt monumente istorice, ce au potențialul de a fi cuprinse în trasee religioase de mare atractivitate, care pot chiar să includă și mânăstirile din județele învecinate din Oltenia.[139]

Unele dintre cele mai vizitate și apreciate obiective turistice religioase sunt reprezentate de: Biserica "Adormirea Maicii Domnului" – Biserica cu pictură exterioară, Biserica "Adormirea Maicii Domnului" - Biserică cu pictură exterioară, Biserica "Adormirea Maicii Domnului" și "Sf. Pantelimon" – Mântuleasa, Biserica Evanghelică Luterană, Biserica Greco-Catolică, Biserica Madona Dudu, Biserica Romano-Catolică toți Sfinții sau Sf. Anton, Biserica Sfânta Treime, Biserica Sfântul Ilie, Biserica "Sfântul Nicolae" – Calafat, Biserica Sfinții Apostoli, Biserica Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil, Biserica Sf. Nicolae – Amaradia, Biserica "Sf. Nicolae" – Biserica cu pictură exterioară etc.[140]

ECOTURISMUL | Reprezintă una dintre formele turistice cu cea mai mare tendință de creștere în ultimii ani, cu precădere în ariile protejate. Ecoturismul este un turism practicat în spații naturale sălbatice și culturale tradiționale puțin modificate de om, care trebuie să constituie sanctuare de protecție a naturii și a formelor ancestrale de civilizație pentru a sprijini dezvoltarea economică a comunităților locale.[141]

Conform Strategiei Naționale de dezvoltare a ecoturismului, publicată în monitorul oficial nr. 520 bis din 26 iunie 2019, ecoturismul este o formă de turism în care principalul obiectiv este observarea și conștientizarea valorii naturii și a tradițiilor locale și care trebuie să îndeplinească o serie de condiții: să contribuie la conservarea și protejarea naturii, să utilizeze resursele umane locale, să aibă caracter educativ și să aibă impact negativ nesemnificativ asupra mediului natural și socio-cultural.

Pe teritoriul județului Dolj se regăsesc o multitudine de obiective turistice naturale care pot deveni parte esențială a ofertei turistice și pot duce la practicarea cu succes a turismului în natură deoarece există numeroase etaje de altitudine, iar flora și fauna sunt deosebit de diverse, o mare parte a județului fiind inclusă în rețeaua siturilor Natura 2000, ceea ce face propice dezvoltarea acestui tip de turism.

---

[138] Conform definiției dată de World Tourism Organization
[139] Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Polului de Creștere Craiova
[140] Strategia de Dezvoltare a Județului Dolj 2021 – 2027
[141] Puiu Nistoreanu – Ecoturism și turism rural. București, Editura A.S.E., 2003.

O destinație cu potențial ridicat pentru practicarea ecoturismului de află în localitatea Bucovăț – Locul fosilifer Bucovăț, Rezervația paleontologică Bucovăț și Coridorul Jiului, fiind amenajate pentru observarea habitatelor naturale protejate. Pe lângă acesta, pe teritoriul județului se regăsesc și următoarele: Aria de protecție specială avifaunistică Maglavit, Aria naturală protejată Balta Cilieni, Băilești, Complexul lacustru Preajba – Făcăi, Lacul Adunații de Georgmane, Lacul Bistreț, Pădurea Ciurumela, Pădurea Nisipuri, Pădurea Zăval, Rezervația de Bujori sălbatici de la Plenița, Rezervația naturală Balta Lată, Rezervația naturală Balta Neagră sau Rezervația ornitologică Ciuperceni – Desa.

De asemenea, în municipiul Craiova se află Parcul Romanescu și Grădina Botanică Universitară, fiind unele dintre cele mai mari și mai frumoase spații verzi din România, cu o suprafață de peste 100 ha și cu specii rare de arbori și flori[142] ce contribuie la promovarea acestui tip de turism inclusiv la nivelul orașului.

TURISMUL RURAL ȘI PEISAGISTIC | Zonele rurale oferă o veritabilă ospitalitate bazată pe mediul nepoluat, vinuri și gastronomie de bună calitate, precum și bine-cunoscutele tradiții folclorice ale Olteniei.[143]

Acest tip de turism se referă la toate activitățile ocazionate de petrecerea unei perioade de timp în mediul rural, mijlocul de cazare fiind fie gospodăria țărănească, fie echipamente turistice generale cum sunt hanurile, hotelurile, popasurile etc. Turismul rural îmbrățișează toate activitățile turistice derulate în mediul rural, având drept scop valorificarea potențialului natural și uman al satelor tradiționale doljene.

În urma suprapunerii valorilor de patrimoniu natural, tradițiilor și obiceiurilor, zonelor etnografice și intervențiilor antropice valoroase, pe teritoriul județului Dolj au fost identificate mai multe peisaje culturale valoroase – Dealurile Amaradiei, Bănia Craiovei, Domeniile Coroanei Segarcea, Câmpia Băileștilor, Câmpia înaltă a Bălăciței sau Câmpia Desnățuiului, ce reflectă interacțiunea dintre om și mediul înconjurător, marcată atât de constrângerile cadrului natural cât și de relația spirituală specifică a diferitelor comunități cu natura. [144]

TURISMUL ACTIV ȘI SPORTIV | Turismul activ își propune să combine recreerea, educația și sportul și poate aduce beneficii atât pentru turiști, cât și pentru zonele vizitate. Turismul activ are multe aspecte comune cu ecoturismul și se intersectează, de asemenea, în unele activități cu turismul de aventură.

Atât ecoturismul cât și turismul activ vizează valorificarea, dar și protejarea naturii și biodiversității, scopul lor fiind de a avea un impact cât mai redus posibil asupra ecosistemului și locației vizitate. La nivelul județului Dolj se poate spune că în mare parte turismul activ este combinat cu ecoturismul.

Turismul activ, cu toate formele sale, reprezintă o alternativă viabilă pentru dezvoltarea turismului doljean. Resursele naturale ale județului favorizează practicarea mai multor activități de turism în natură, precum echitația, picnic-uri în natură, sporturi aeriene – parapantă, alpinism, zbor cu balonul cu aer cald, tiroliană, trasee de drumeție sau trasee de bicicletă, conturând astfel un produs turistic complex în cadrul județului Dolj.

Pentru cei interesați de turismul activ, se pot organiza sesiuni de zbor cu parapanta la Craiova și în împrejurimi, precum și călărie cu obstacole la Hipodromul din Parcul Nicolae Romanescu și în pensiunile rurale. Componenta sportivă este de asemenea unul dintre atuurile județului Dolj, care însă este prea puțin cunoscut la nivelul turiștilor. Pe lângă multitudinea de sporturi care se pot practica în cadrul cluburilor sportive, și a evenimentelor sportive de mare amploare, județul Dolj beneficiază și de o *moștenire* sportivă importantă.

Sportul craiovean domina întreaga țară și este cunoscut în istorie cu o serie de trofee importante cucerite la fotbal, handbal, volei sau tenis de masă. Începând cu echipa de fotbal a Universității și continuând cu

[142] Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Polului de Creștere Craiova
[143] Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Polului de Creștere Craiova
[144] Studiul de fundamentare pentru PATZ Zona Metropolitană Craiova: Studiu de Istorie Urbană – ZM Craiova

cea de handbal, volei sau tenis de masă, sportivii craioveni reprezentau un reper în sportul din Bănie. Fotbalul nu a adus singurele satisfacții sportive ale începutului anilor 90. Sporturile de echipă erau și ele în cea mai glorioasă perioadă din istorie, cu echipe redutabile la volei sau handbal. S-au obținut, printre altele, rezultate deosebite la volei feminin – campioană națională, tenis de masă (masculin) – campionat și Cupă, sau handbal masculin.

Dotările sportive majore din prezent, precum Sala Polivalentă sau Stadionul Ion Oblemenco, oferă sportivilor oportunități noi de dezvoltare și de organizare de evenimente de importanță națională sau chiar internațională. Alături de acestea, complementar în oraș sau în alte zone din județul Dolj pot fi activate și alte evenimente și acțiuni conexe (chiar și culturale), ce pot contribui la păstrarea unui flux constant de turiști interesați de turismul activ și sportiv și care să aleagă să petreacă un sejur mai lung în județ.

Turismul de drumeție, cicloturismul, turismul de vânătoare, turismul sportiv, turismul de pescuit sau turismul ecvestru sunt alte tipuri de turism ce fac parte din categoria turismului activ și care se pot practica la nivelul județului Dolj. Astfel, vânătoarea poate fi practicată în pădurile de salcâm sau în cele de stejar din județul Dolj, iar fondul de vânătoare este populat de fazani, cerbi lopătari, cerbi carpatini, mistreți, dropii, egrete mici, rațe și gâște sălbatice.[145]

Pescuitul sportiv se practică pe Dunăre și mai ales în lacurile naturale Călugăreni, Bratovoești, Fântâna Banului, Maglavit, Bistreț, Ghidici, Golenți sau în lacurile de acumulare Dobrești, Caraula, Vârtop, Orodel, Fântânele și Sălcuța.[146]

TURISMUL DE AFACERI (MICE) | Reprezintă acea formă de turism practicată de angajați sau de alte categorii de persoane, în interes de serviciu, incluzând: participarea la întâlniri de afaceri, târguri și expoziții, conferințe sau reuniuni. Această tipologie de turism este în prezent accesată de vizitatori care au o perioadă relativ scurtă sau medie de ședere, și este susținută de o infrastructura turistică relativ bine dezvoltată.

Acest tip de turism se regăsește în Craiova în cea mai mare parte, fiind de asemenea și unul dintre orașele cu cea mai dezvoltată infrastructură pentru practicarea turismului de afaceri din țară (după București, Cluj, Timișoara și Sibiu). Municipiul Craiova prezintă un potențial ridicat de dezvoltare a acestui tip de turism, ce poate oferi participanților și turiștilor o serie de activități turistice ce vin în completarea activităților clasice de afaceri.

În ceea ce privește turismul de afaceri, un element determinant este Parcul Industrial Craiova. Această investiție majoră a avut ca prim impact atragerea investitorilor străini și autohtoni, formarea de capital la nivelul sectorului privat precum și creșterea gradului de ocupare a forței de muncă. În acest context, un atuu important este reprezentat de accesul facil asigurat de existența Aeroportului Internațional din Craiova.[147]

Alături de Parcul Industrial Craiova, turismul de afaceri se află în relație și cu alte infrastructuri precum: Ford, Softronic, Reloc sau ClusterPower de la Mischii – acesta din urma fiind cel mai mare parc tehnologic de Inteligență Artificială din sud-estul Europei. De asemenea, construcția noului Centru TGA de la Craiova, unic în regiune, va crește semnificativ capacitatea de cercetare – dezvoltare și inovație a României în industria aerospațială, precum și de colaborare a României în marile proiecte de cercetare ale Uniunii Europene. Centrul este localizat într-o zonă puternic industrială, care va beneficia de sinergiile create de această nouă dezvoltare și va susține truismul de afaceri din zonă. Proiectul creează premisele participării în parteneriate Europene de anvergură, deschide oportunități de colaborare în diverse proiecte ale

[145] Strategia de Dezvoltare a Județului Dolj 2021 – 2027
[146] Raport de mediu – PATJ Dolj
[147] Strategia de Dezvoltare a Județului Dolj 2021 – 2027

programelor CS2 (Clean Sky 2) si Horizon 2020 și, implicit, creșterea implicării României în cercetarea Europeană.[148]

Astfel de investiții pun județul Dolj pe harta celor mai importante obiective de acest fel din lume și asigură plus valoare pentru economia locală. De asemenea, industria MICE poate reprezenta unul din motoarele principale de dezvoltare a destinației și un important generator al veniturilor, al ocupării forței de muncă și al investițiilor străine pus în principal pe fondul dezvoltării din ultimii ani a unor domenii specializate precum cel electrotehnic, auto, industria lemnului, confecțiile sau industria alimentară, ce reprezintă factori important de atracție pentru viitori investitori.

TURISMUL DE AGREMENT | Prin agrement se înțeleg acele activități care se pot desfășura în intervalul dintre anumite momente ale zilei, când turistul nu mai este preocupat de odihnă, tratament balnear etc. Din acest punct de vedere structurile de agrement s-au diversificat tot mai mult, având forme specifice adaptate pentru aproape toate tipurile de turism: montan, litoral, urban sau cultural.

Formele turismului de agrement și activitățile care s-ar putea desfășura în județul Dolj sunt:

- Turismul ecvestru-echitație;
- Turismul de aventură sau extrem-speoturism, montain-bike, parapantă, karting în lungul Jiului sau în zonele de păduri și câmpie din jurul Craiovei, precum și rutele turistice de ciclism în lungul fluviului Dunărea.
- Turismul pentru sporturi nautice-surfing, scufundări, caiac, canoe, rafting pe Dunărea sau pe Jiu, în special în zone precum Calafat, Bistreț, Cetate etc.
- Turismul de vânătoare în pădurile de salcâm sau în cele de stejar din județul Dolj, și pescuit sportiv în lacurile naturale Călugăreni, Bratovoești, Fântâna Banului, Maglavit, Bistreț, Ghidici, Golenți sau în lacurile de acumulare Dobrești, Caraula, Vârtop, Orodel, Fântânele și Sălcuța.

Mai mult, în turismul de agrement, este utilizată pe scară largă terapia peisajului, aceasta fiind o metodă de tratament balnear care folosește peisajul și mediul înconjurător ca un efect benefic asupra unei persoane. Deși componenta de wellness nu este încă dezvoltată la nivelul județului Dolj, peisajele de care dispune județul și zonele naturale pe care le are, pot contura un produs turistic de wellness complex, în care turiștii se pot conecta cu natura înconjurătoare și cu peisajele județului Dolj.

O zonă cu potențial turistic pentru județul Dolj este lunca Dunării, care în acest moment este puțin promovată. Pe malul acesteia pot fi amenajate porturi turistice și pontoane cu acostamente pentru vaporașe, alei de promenadă și zone special amenajate pentru practicarea activităților de timp liber: zonă de plajă, zonă de sport, zonă de șezlong / prosoape / umbrele etc. sau zone special amenajate pentru turiști de luat masa.

TURISMUL GASTRONOMIC ȘI OENOLOGIC | Turismul gastronomic reprezintă experimentarea culinară a unei regiuni geografice și este considerat o componentă importantă a turismului în general și a ecoturismului în special. Alături de peisaj, cazare și climă – în funcție de care turiștii își aleg destinațiile, experiența culinară a ajuns definitorie pentru cei care caută experiențe memorabile.

Asocierea dintre mâncare și turism este tot mai atractivă în ultimii ani. Atât turiștii români, cât și turiștii străini, atunci când vizitează o destinație, degustă tot mai mult produsele caracteristice acelui loc și iau parte la evenimente și tradiții locale. Acest lucru a adus un plus de imagine destinațiilor turistice și a impulsionat activitatea economică din destinație și din împrejurimi.

[148] https://www.gds.ro/Actualitate/2022-02-04/romania-va-avea-un-centru-de-cercetare-aerospatiala-la-craiova/

Județul Dolj poate surprinde turiștii nu numai din punct de vedere al obiectivelor turistice unice, dar și datorită produselor tradiționale și gastronomiei doljene specifice. Mai mult, cultura gastronomică ar putea reprezenta o nouă direcție de dezvoltare pentru județul Dolj, în cadrul acestuia fiind recunoscute o serie de produse tradiționale de excepție care pot reprezenta subiectul unor produse turistice de acest fel. Unul dintre proiectele care atrag an de an interesul turiștilor dornici de experiențe gastronomice este și evenimentul "Dolju-n bucate", care reunește rețete tradiționale din zona Doljului, dar și din alte zone ale Olteniei, în încercarea de a pune în valoare gospodarii comunităților rurale și identitatea locală. Proiectul poate deveni astfel o platformă de promovare a gastronomiei locale care să atragă interesul celor dornici să încerce mâncare tradițională doljeană.

Cu toate acestea, în prezent, pe teritoriul județului Dolj nu există înființate Puncte Gastronomice Locale – acestea fiind un instrument la îndemână gospodăriilor țărănești care oferă servicii turistice. Punctele Gastronomice Locale sunt bucătării particulare, care servesc turiștilor rețete specifice zonei, și se pot afla în spațiul micilor ferme, exploatații familiale, stâne sau adăposturi pescărești. Acest tip de organizare vine în sprijinul celor care produc alimente de bază și doresc să ofere servicii de alimentație publică în deplină siguranță pentru consumator, fără să dețină însă pensiuni turistice sau alte forme organizate de turism. Este o facilitate pentru unitățile de tip familial, care vor să presteze turism de scară mică (turism rural, ecoturism sau turism cultural).

Conform regulilor, aceste micro-restaurante gospodărești trebuie să servească mâncare făcută exclusiv de către proprietar sau de familia acestuia. Nu se pune problema unui meniu propriu-zis, ci de câteva preparate simple, naturale și gustoase, cel mult două supe sau ciorbe, două antreuri și două deserturi. Astfel de restaurante de familie există deja în Brașov, Covasna, Sibiu și Tulcea, iar scopul lor este de a ajuta comunitățile și de a dezvolta turistic diferite zone – lucru care este încurajat inclusiv la nivelul județului Dolj, acesta beneficiind de un cadru natural și de o tradiție gastronomică de excepție.

În același timp, cultivarea viței-de-vie și producerea vinului în zona Segarcea (județul Dolj) este menționată încă din 1557, iar alte crame precum Crama Galicea Mare, Centrul viticol de la Banu Mărăcine, Moșia Galicea Mare sau Domeniile Băniei reprezintă elemente cu potențial în dezvoltarea turismului oenologic pe teritoriul județului Dolj.

TURISMUL DE TIP CITY-BREAK | Această formă de turism se desfășoară ca un sejur scurt, de obicei cuprins între 2-4 zile, în care se pot vizita mai multe obiective. Pe lângă acestea, turismul cultural și turismul religios pot face parte din acest tip de turism și pot cuprinde o gamă diversificată de activități pentru petrecerea plăcută a timpului liber de către turiști.

Acestea pot fi reprezentate de activități scurte, de la plimbarea prin oraș la drumeții, itinerarii ecumenice, campinguri în natură, trasee de ciclism, canotaj, pescuit sportiv sau observarea păsărilor. În prezent, acest tip de turism este practicat în special la nivelul municipiului Craiova, acesta fiind locul în care turiștii sunt atrași de resursele turistice pe care orașul le deține. Cu toate acestea, acest tip de turism reprezintă un potențial de dezvoltare și la nivelul municipiului Calafat.

În încheiere, se constată faptul că turismul este considerat o sursă de dezvoltare economică atât la nivel local, cât și la nivel regional. Acesta oferă posibilitatea dezvoltării și creării unui cadru propice pentru valorificarea diverselor oportunități de inițiative antreprenoriale, dar și pentru acțiuni noi din partea administrației publice. În cazul de față, aceste tipologii de turism sunt în prezent accesate de vizitatori care au o perioadă relativ scurtă de ședere, însă administrația doljeană depune eforturi constante pentru sporirea atractivității destinației.

4.1.3. PRODUSE TURISTICE EXISTENTE LA NIVEL JUDEȚEAN (PROGRAME, PACHETE, CIRCUITE ETC.)

Județul Dolj poate deveni treptat una dintre destinațiile turistice din România preferate de către turiștii iubitori de natură și locuri pline de tradiție și cultură, fiind remarcată ca o zonă ce oferă prilejul unor excursii și vacanțe de neuitat.

Ofertele agențiilor de turism, în ceea ce privește destinația turistică județul Dolj, se concentrează în mare parte pe obiectivele turistice majore – muzeele memoriale, populară și de artă din județ, centrul istoric al municipiului Craiova, culele din județ, ansamblurile mănăstirești și mini-vacanțe de o zi în Calafat sau Craiova.

În urma unei analize asupra intereselor turiștilor și obiectivele lor în raport cu actul turistic, se observă faptul că există o clasificare a pachetelor turistice, pe baza produselor turistice existente, a ofertei locale precum și a publicului țintă urmărit.

PACHETE AXATE PE COMPONENTA CULTURALĂ | Acestea urmăresc mai ales cunoașterea și explorarea patrimoniului cultural. În această categorie putem include pachetele destinate vizitării principalelor atracții din județul Dolj. Evenimentele culturale din regiune reprezintă și ele un magnet pentru turiști și sunt adesea incluse sau menționate în cadrul unor oferte turistice din mediul online. Cele mai des întâlnite pachete culturale oferite în județul Dolj sunt cele care propun explorarea următoarelor destinații[149]:

- Vizitarea principalelor obiective cultural-turistice din municipiul Craiova: cu toate atracțiile sale culturale și naturale (Muzeul de Artă din Craiova, Muzeul Olteniei Grădina Botanică Alexandru Buia, Parcul Nicolae Romanescu, Piața Mihai Viteazu, Parcul Romanescu, centrul istoric, obiective arhitecturale, etc.);
- Mănăstirea Coșuna;
- Mănăstirea Sadova;
- Palatul Marincu;
- Casa Băniei;
- Casa Amza Pellea;
- Complexul lacustru Preajba-Făcăi;
- Lacul Bistrețu;
- Castrul Roman Pelendava;
- Castrul Roman de la Răcarii de Jos;
- Domeniul Coroanei Segarcea;
- Port Cultural Cetate.

Cu toate acestea, analizând ofertele diferitelor agenții de turism se poate remarca o diversitate relativ redusă în ceea ce privește conținutul pachetelor turistice culturale, puține oferte ieșind din zona atracțiilor principale.

Aceste pachete culturale se adresează atât turiștilor români, cât și turiștilor străini. Un rol foarte important în acest sens este atribuit către Craiova Guided Tours care, cu ajutorul ghizilor locali certificați, organizează la cerere tururi de mers pe jos pentru turiștii străini în Craiova. Tururile se desfășoară în principal în zona centrală a orașului și includ informații în limba engleză despre: istoria orașului și a monumentelor istorice,

[149] Lista nu este exhaustivă și este realizată pe baza principalelor rezultate identificate în urma cercetării ofertei disponibile în mediul online

localnici celebri, legendele urbane etc. La cerere, ghizii turistici pot facilita vizite la muzee sau intrarea în anumite biserici și clădiri istorice.

În cazul turiștilor români, aceștia accesează din ce în ce mai mult pachetele de tip city-break, cele care includ componenta culturală, fiind excursii de o zi sau pe perioada weekend-ului și în general cu prietenii sau familia.

PACHETE AXATE PE COMPONENTA DE TURISM RURAL ȘI ECOTURISM | Astfel de pachete se adresează turiștilor dornici să surprindă atmosfera tradițională și să descopere obiceiurile locului, precum și celor cu un spirit mai aventurier.

Printre activitățile propuse turiștilor se numără excursii în comunitățile locale (vizitarea satelor și observarea arhitecturii caselor tradiționale, vizitarea fermelor tradiționale, vizionarea de manifestări cultural tradiționale, consumul de produse alimentare tradiționale, achiziționarea de produse tradiționale non-alimentare etc.), excursii cu bicicleta de-a lungul traseelor amenajate, excursii/drumeții organizate cu ghid, turism ecvestru pe trasee prestabilite, tururi pentru observarea naturii (floră și faună), precum și excursii de experimentare a activităților de conservare a naturii.

Una dintre cele mai populare destinații ecoturistice din județul Dolj este și Satul de vacanță "Colț de Rai" situat la 32 de kilometri de Craiova, lângă Bulzești, satul natal al marelui scriitor Marin Sorescu. După 1990, terenurile au devenit proprietate privată, iar un investitor a amenajat aici o zonă turistică de agrement numită "Colț de Rai".

Turiștii pot găsi aici o casă tradițională doljeană și una vâlceană, 8 căsuțe din lemn cu 22 de locuri de cazare, 6 foișoare, pontoane pe apă, grătare, toate construite lângă un lac amenajat, adevărate locuri de poveste, ideale pentru o vacanță petrecută cu familia în mijlocul naturii. Terenul are o suprafață de 17 hectare cu amenajări peisagistice deosebite, cu păduri de stejar și salcâm, poiene, un lac cu suprafața de 8 hectare populat cu crap, șalău, biban, teno, caras și somn, pescarii împătimiți putându-se delecta pe malul lacului.

Cei care doresc să se relaxeze în această zonă pot savura o mămăliguță făcută în tuci, un grătar făcut pe malul lacului, iar după o masă servită în aer liber se pot bucura de o plimbare prin pădure, un moment de odihnă în hamac sau o plimbare cu barca sau hidrobicicleta pe lac. De asemenea, vizitatorii au și alte posibilități de petrecere a timpului liber. Cei mai activi pot juca badminton, darts, pot practica pescuitul sportiv, tenis de masă sau plimbări cu sania, iarna. Cei mai puțin activi pot face plajă, pot admira rațele sălbatice, berzele negre, egretele sau diferite specii de flori.[150]

PACHETE AXATE PE COMPONENTA SPORTIVĂ ȘI DE AVENTURĂ | Turismul sportiv și de aventură este destul de puțin reprezentat în județul Dolj momentan, însă reușește să atragă anual numeroși turiști dornici să exploreze într-un mod activ cadrul natural, îmbinând anumite hobby-uri cu perioada de vacanță și relaxare.

Județul Dolj este unul din județele generoase din țară în ceea ce privește fondul de vânătoare și posibilitatea practicării pescuitului sportiv. Acestea pot fi practicate pădurile din Ciuperceni, Maglavit, Poiana Mare, Bistreț, Apele Vii, Mârșani, Sadova, Verbița, Seaca de Pădure, Balota de Sus, Murgași, Bucovăț sau Branițte.

Prin așezarea geografică și relieful său, județul este o zonă care beneficiază din belșug cu daruri ale naturii, păduri și animale sălbatice printre care cele mai reprezentative sunt: cerbul lopătar, căpriorul, mistrețul, iepurele, fazanul, potârnichea, prepelița, gâștele și rațele sălbatice.

[150] https://www.discoverdolj.ro/ro/places/un-colt-de-rai-ia1ubrhckpbdxw

Printre ofertele sportive regăsim în primul rând activitățile ce țin de practicarea mai multor tipuri de sporturi. Astfel, există locuri unde se poate practica echitația, paintball, zbor cu parapanta, biliard, tenis, poligon tir, karting, laser tag etc.

Cicloturismul este și el foarte promovat în ultima vreme de administrația doljeană, fiind puse la dispoziția doritorilor o serie de trasee turistice ce pot fi parcurse cu bicicleta. Un circuit de bicicletă foarte ofertant la capitolul privelișteși obiective turistice, care poate fi parcurs într-o singură zi, are ca destinație vizitarea Culelor din zona județului Dolj, respectiv Cula Cernăteștilor și Cula Izvoranu-Geblescu (recent restaurate cu ajutorul fondurilor europene), până în zona Portului Cultural Cetate.

De asemenea, pentru cei ce practică MTB, există în prezent trasee pe care se poate practica acest sport, majoritatea fiind în pădurile aflate în împrejurimile Craiovei, respectiv traseele din zonele Bucovăț – Leamna – Palilula – Podari, acestea fiind zonele cele mai frecventate de către cicliștii craioveni.

Un alt traseu, promovat prin campania "125 de locuri pentru care iubim România. Jurnal de vacanță", este și cel cu plecare din Craiova – Cârligei – Bucovăț – Balta Verde, care poate fi parcurs într-o oră și este accesibil celor care au biciclete tip MTB (bicicletă creată pentru mersul pe teren accidentat) indiferent de echiparea acesteia. Punctul terminus al traseului Craiova-Cârligei-Bucovăț-Balta Verde este dat de Mânăstirea Coșuna – Bucovăț. Lăcașul de cult este unul dintre cele mai vechi construcții atestate documentar din ținuturile Craiovei.

La nivel transfrontalier, GAL Calafat propune prin proiectul "E-bike Net"[151] o rețea de biciclete electrice (e-bikes), pe care oamenii o pot folosi pentru a circula liber în întreaga zonă transfrontalieră (32 de orașe). Rețeaua de e-biciclete a fost înființată și constă în 240 de biciclete electronice staționate în 32 de orașe și 70 de stații de încărcare plasate în 68 de orașe.[152]

Din cele 35 de rute propuse, pentru teritoriul județului Dolj se propun rute atât la nivelul județului, cât și în legătură cu alte județe învecinate sau la nivel transfrontalier, rute care trec prin puncte turistice importante din județ:

- Drobeta-Turnu Severin – Rogova – Vânju Mare – Pătulele – Gruia – Gârla Mare – Salcia – Cetate – Calafat (5 ore / 119,3 km).
- Drobeta-Turnu Severin – Hinova – Vânju Mare – Corlățel – Bălăcița – Brabova – Breasta – Craiova (4 ore 50 min / 117 km).
- Calafat – Poiana Mare – Rast – Băilești – Giurgița – Segarcea – Calopăr – Craiova (5 ore / 119,5 km).
- Calafat – Poiana Mare – Băilești – Giurgița – Valea Stanciului – Murta – Daneți – Dobrotești – Zvorsca – Redea – Caracal (6 ore 20 min / 152 km).
- Craiova – Țuglui – Bratovoești – Rojiște – Bechet – Dăbuleni – Grojdibodu – Corabia – Turnu Măgurele (6 ore / 148 km).
- Craiova – Ungureni – Băleasa – Baldovinești – Balș – Racoviță – Dobrun – Osica de Sus – Caracal (3 ore / 75 km).
- Craiova – Ungureni – Băleasa – Baldovinești – Balș – Racoviță – Dobrun – Osica de Sus – Piatra Olt – Slătioara – Slatina (3 ore 40 min / 88 km).

[151] Proiect realizat în parteneriat cu Agenția de Dezvoltare Regională și Centrul de Afaceri – Vidin (BG), Camera de Comerț și Industrie Vidin (BG), Asociația Română pentru Industrie Electronică și Software – Oltenia (RO) și Patronatul Local al Întreprinderilor Mici și Mijlocii Calafat (RO) prin Programul Interreg RO-BG 2014-2020

[152] https://www.interregrobg.eu/ro/retea-e-bike-net.html

În cadrul proiectului au fost amplasate pe teritoriul județului Dolj, stații de încărcare în următoarele orașe: Calafat, Cetate, Băilești, Craiova și Bechet.

Administrația doljeană vine în ajutorul celor pasionați de cicloturism și pregătește un proiect comun cu patru localități din apropierea Craiovei – Bucovăț, Breasta, Podari și Vârvor pentru realizarea traseelor de velo-turism. Scopul proiectului este acela de a crea o rețea de piste care să lege obiectivele de interes regional, cum sunt pădurea din satul Palilula, parcul din satul Breasta sau lacul Ciutura, din zona localității Vârvor și oferirea unei alternative din ce în ce mai atractivă pentru petrecerea timpului liber. Alături de aceste localități se poate vedea inclusiv o colaborare în viitorul apropriat pentru dezvoltarea unui ADI – Asociație de Dezvoltare Intercomunitară, în cadrul căreia ar putea fi incluse și alte UAT-uri din proximitate, precum Malu Mare care și-a exprimat interesul pentru această inițiativă.

Totodată, Primarilor le-a fost solicitat să sprijine echipa Consiliului Județean Dolj în identificarea unui spațiu potrivit amenajării unui parc de aventură, investiție ce se dorește a fi demarată în viitorul apropiat.[153]

Mai mult, prin HOTĂRÂREA nr. 441 din 30 martie 2022 privind aprobarea normelor metodologice privind crearea, amenajarea și omologarea traseelor de cicloturism, administrația doljeană beneficiază în acest moment de un mecanism legal prin care cicloturismul a fost recunoscut ca fiind o activitate turistică de recreere. Prezenta hotărâre are ca obiect aprobarea normelor metodologice privind crearea, amenajarea și omologarea traseelor de cicloturism, precum și stabilirea instituțiilor responsabile de la nivel central și local cu operaționalizarea, întreținerea și monitorizarea infrastructurii de cicloturism.[154]

Această hotărâre vine în contextul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 155/2020 privind unele măsuri pentru elaborarea Planului național de redresare și reziliență necesar României pentru accesarea de fonduri externe rambursabile și nerambursabile în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență, precum și punctul R2. Crearea cadrului pentru operaționalizarea traseelor cicloturistice la nivel național, pilonul IV. Coeziunea socială și teritorială, partea a II-a componenta 11. Turism și cultură din Planul național de redresare și reziliență al României, aprobat de Consiliul Uniunii Europene în data de 28 octombrie 2021.

PACHETE AXATE PE TURISMUL DE AGREMENT ȘI WELLNESS | Pachetele turistice de tratament sau wellness oferite în județul Dolj nu sunt suficient de prezente sau atractive pe piața turistică, astfel că mulți turiști nu știu de această componentă turistică a județului. Potențialul balneoclimatic al județului este foarte important, însă pentru exploatarea lui sunt necesare investiții substanțiale.

Mulți dintre turiști nu cunosc povestea Băilor Minerale Gighera, loc ce devenise celebru în 1923 și o afacere profitabilă pentru comunitatea locală. Din păcate, perioada comunistă a blocat transformarea Gigherei în stațiune balneară, construcțiile fiind abandonate. Cu toate acestea, de-a lungul timpului au existat proiecte de revitalizare a Băilor Minerale de altădată, în perioada 2011-2012 fiind depus la Ministerul Dezvoltării un proiect legat de realizarea unei baze de tratament balnear la Gighera.[155]

Apele minerale din izvor și nămolul terapeutic din mini-delta de la Gighera sunt folosite pentru cure externe și ar putea fi folosite în diverse boli reumatice, afecțiuni post-traumatice ale mâinilor și picioarelor, poliartroze, arterite și artrite sau boli ale oaselor și mușchilor.

În același timp, unul dintre cele mai importante puncte de relaxare în ștrandurile cu apă sărată de pe teritoriul județului Dolj, este Plaza Lake Resort din comuna Rojiște. Acest loc, cu istorie bogată și specială,

[153] https://editie.ro/index.php/actualitate/13183-parc-de-aventura-si-trasee-de-biciclete-in-judetul-dolj
[154] https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/253521
[155] https://www.digi24.ro/special/campanii-digi24/raport-de-tara-2019/izvoarele-minerale-de-langa-craiova-ce-sunt-folosite-ca-tratament-cei-ce-au-facut-bai-aici-nu-i-a-mai-durut-nimic-1157221

a fost ales încă din 1965 ca loc de vânătoare pentru liderii vremii din zona Olteniei. Vizite de stat importante au avut loc pe parcursul acestor ani, iar în mai 1968 a fost gazda generalului Charles de Gaulle.[156]

Din 2002 însă, acest loc se află în proprietate privată, locația dispunând azi de un centru de relaxare aflat în mijlocul pădurii, alături de un lac, ponton de promenadă, hotel, restaurant, centru SPA cu piscină interioară, saune, fitness, masaj, împachetări cu nămol, aerosoli, terenuri de tenis, fotbal și volei, ștranduri cu apă sărată și loc de joacă pentru copii.

Baza de tratament oferă proceduri medico-balneare recuperatorii și fizioterapeutice în regim ambulatoriu sau pentru cei cazați în hotel, iar pentru pasionații de pescuit sportiv sunt puse la dispoziția acestora două lacuri populate cu exemplare de crap și caras.[157]

PACHETE AXATE PE TURISMUL DE TIP CITY-BREAK | Aceste pachete sunt adresate vizitatorilor care aleg să petreacă un city-break în principalele orașe ale județului Dolj, atrași de cultura și istoria locului. Astfel, majoritatea turiștilor sunt interesați de activități din care pot învăța ceva nou despre destinație, precum și activități care să îi includă în cultura locului, cum sunt festivalurile și evenimentele culturale sau gastronomia locală.

Unul dintre cele mai populare destinații din județul Dolj este orașul Craiova, urmat de orașul Calafat, acestea fiind principalele destinații turistice ale județului care oferă turiștilor o gamă variată de oferte de petrecere a timpului liber. Pe lângă acestea, localități precum Segarcea, Sadova, Cetate și Filiași[158], mai reprezintă un interes al turiștilor din punct de vedere cultural-istoric. Ultimul din listă, Filiași, este un vechi târg comercial, devenit mai târziu oraș și un important nod feroviar și rutier al Olteniei, Craiova-Târgu Jiu, Craiova-Drobeta Turnu-Severin. Din păcate însă, aceste centre urbane nu prezintă și o infrastructură turistică foarte dezvoltată care să prezinte interes pentru turiști și care să poate să acomodeze o ședere a acestora de aproximativ 2-4 zile, cu o ofertă variată de activități care să poată fi desfășurate pe parcursul acestei perioade.

4.1.4. STRUCTURI DE PRIMIRE TURISTICĂ

Dezvoltarea turismului este favorizată de existența posibilităților de cazare a turiștilor. Tocmai de aceea, capacitatea de cazare condiționează în cea mai mare măsură volumul fluxurilor turistice într-o anumită zonă turistică.

Din perspectiva indicatorilor de măsurare a performanței turistice – numărul sosirilor turiștilor în structurile de primire turistică, numărul înnoptărilor în structuri de primire turistică, durata medie de ședere în structuri de primire turistică și indicele de utilizate netă a capacității de cazare turistică în funcțiuni, județul Dolj se clasează, conform analizei concurenței prezentată anterior, pe o poziție medie raportat la competitorii analizați.

În ceea ce privește infrastructura turistică ce susține activitățile turistice, aceasta este alcătuită în primul rând din **UNITĂȚILE DE CAZARE** existente pe teritoriul județului Dolj. La nivelul anului 2022, în această zonă sunt clasificate conform datelor[159] de pe site-ul Ministerului Economiei, Antreprenoriatului și Turismului un număr total de 115 de structuri de cazare cu o capacitate totală de 4.187 de locuri.

Din totalul acestor structuri, cea mai mare pondere este reprezentată de unitățile de cazare hoteliere care însumează un număr de 38 de unități de cazare și un total de 2.706 de locuri de cazare, urmată de

[156] https://www.plazalake.ro/wp-content/uploads/2020/05/Brosura-Plaza-Lake-2020.pdf
[157] https://www.plazalake.ro/wp-content/uploads/2020/05/Brosura-Plaza-Lake-2020.pdf
[158] Conform Tripadvisor
[159] Date actualizate pe data de 27.01.2022

pensiunile turistice cu 32 de unități de cazare și 560 de locuri de cazare, precum și de cele 14 camere de închiriat cu 184 de locuri de cazare și cele 10 pensiuni agroturistice cu 108 locuri de cazare.

Sunt înregistrate și un număr de 9 hosteluri cu un număr de 388 de locuri de cazare, urmate de moteluri, cu un număr de doar 4 unități și 132 de locuri de cazare. Structura vilelor turistice este una destul de redusă, fiind înregistrate doar 3 astfel de structuri cu o capacitate de cazare de 47 de locuri.

FIGURA 35. NUMĂRUL DE UNITĂȚI DE CAZARE DIN JUDEȚUL DOLJ, DUPĂ TIPOLOGIA STRUCTURILOR DE PRIMIRE TURISTICĂ, ANUL 2022

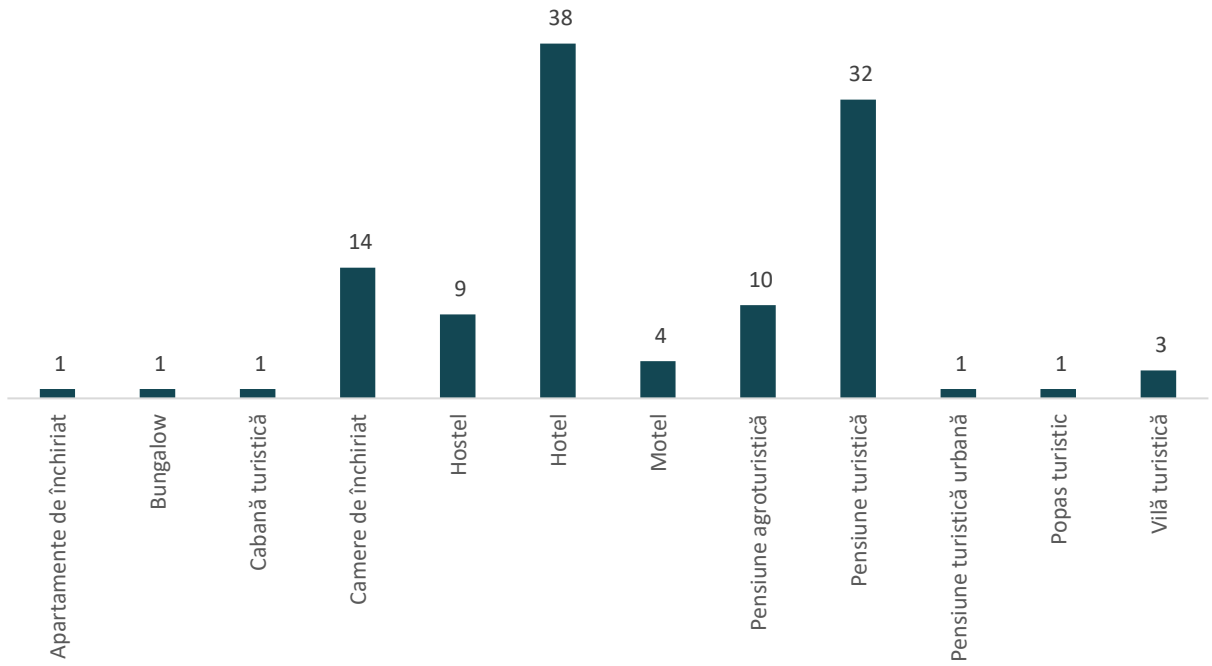

Sursa: Baza de date a Ministerului Economiei, Antreprenoriatului și Turismului

De asemenea, la nivelul județului Dolj se înregistrează 1 singur popas turistic, cu o capacitate totală de 28 de locuri de cazare, 1 cabană turistică cu o capacitate de 14 locuri de cazare, 1 pensiune turistică urbană cu o capacitate totală de doar 10 locuri de cazare, 1 unitate de apartamente de închiriat cu 8 locuri de cazare și 1 singur bungalow cu o capacitate de 2 locuri de cazare.

În ceea ce privește raportarea infrastructurii de cazare la nivelul județului Dolj, conform datelor puse la dispoziție de baza de date a Ministerului Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, se poate observa faptul că cea mai mare concentrare a infrastructurii de cazare se află în municipiul Craiova (63 de unități de cazare), urmat de UAT-urile Pielești, Malu Mare și Cârcea cu câte 5 unități de cazare în fiecare unitate administrativ teritorială.

Aceste UAT-uri sunt urmate de Ghercești, Filiași, Coțofenii din Față sau Calafat pentru care se înregistrează un număr de doar 4 unități de cazare în fiecare unitate administrativ teritorială.

FIGURA 36. NUMĂRUL DE UNITĂȚI DE CAZARE DIN JUDEȚUL DOLJ, PE UAT-URI, ANUL 2022

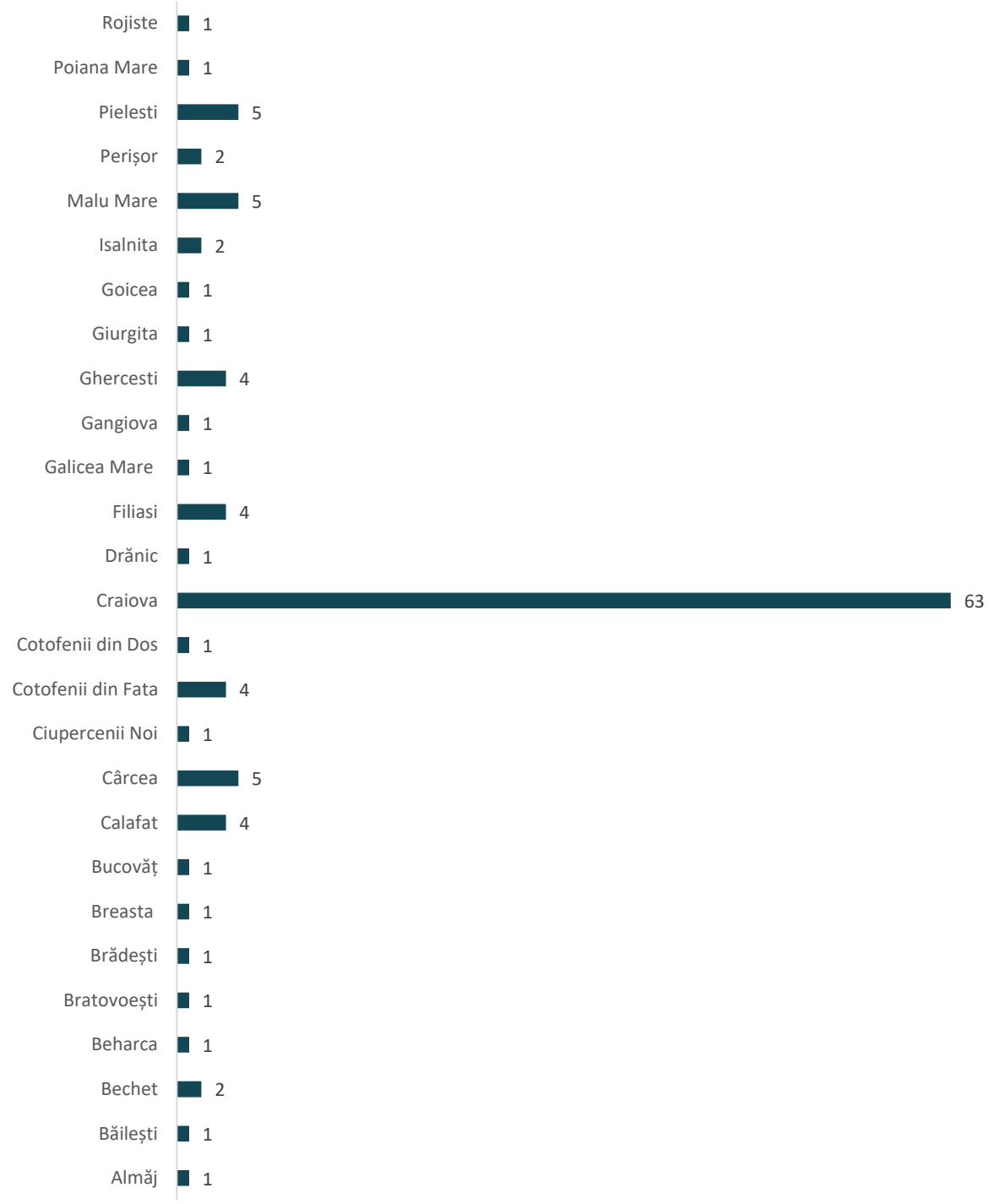

Sursa: Baza de date a Ministerului Economiei, Antreprenoriatului și Turismului

Pe lângă cele menționate anterior, se poate observa faptul că la nivelul județului Dolj, infrastructura de cazare turistică este una dispersată și destul de redusă, în special în zonele rurale și în orașele mai mici ale județului.

Diversitatea ofertei de cazare este vizibilă și la nivelul distribuției unităților de cazare clasificate pe categoriile de confort, în cadrul căreia predomină structurile de 3 stele, respectiv 49 de unități de acest fel și 4 stele, cu 17 de unități de acest fel. Este urmat de structurile de 2 stele cu 16 unități și 3 flori unde se înregistrează un număr de 10 unități.

Se observă astfel faptul că din punct de vedere al calității infrastructurii turistice, pe teritoriul județului Dolj se află un număr destul de ridicat de cazări de 4 stele, ceea ce poate reprezenta un atuu în dezvoltarea turismului de business. Cu toate acestea în prezent, pe teritoriul județului Dolj nu se înregistrează nicio unitate de cazare de 5 stele.

Cu toate acestea, s-au identificat pe teritoriul județului Dolj o serie de unități de cazare mai particulare, ce atrag atenția turiștilor care doresc să aibă parte de o experiență diferită. Printre acestea se numără Port Cultural Cetate (Cetate), Păpădia Village (Perișor), Royal Hotel & Events (Băilești), Conac Padea (Drănic), Hotel Boutique 5 Continents (Craiova), Pensiunea Carul din Stele (Beharca) sau Boutique Anemona (Craiova).

FIGURA 37. NUMĂRUL DE UNITĂȚI DE CAZARE CLASIFICATE DIN JUDEȚUL DOLJ, PE CATEGORII DE CONFORT, ANUL 2021

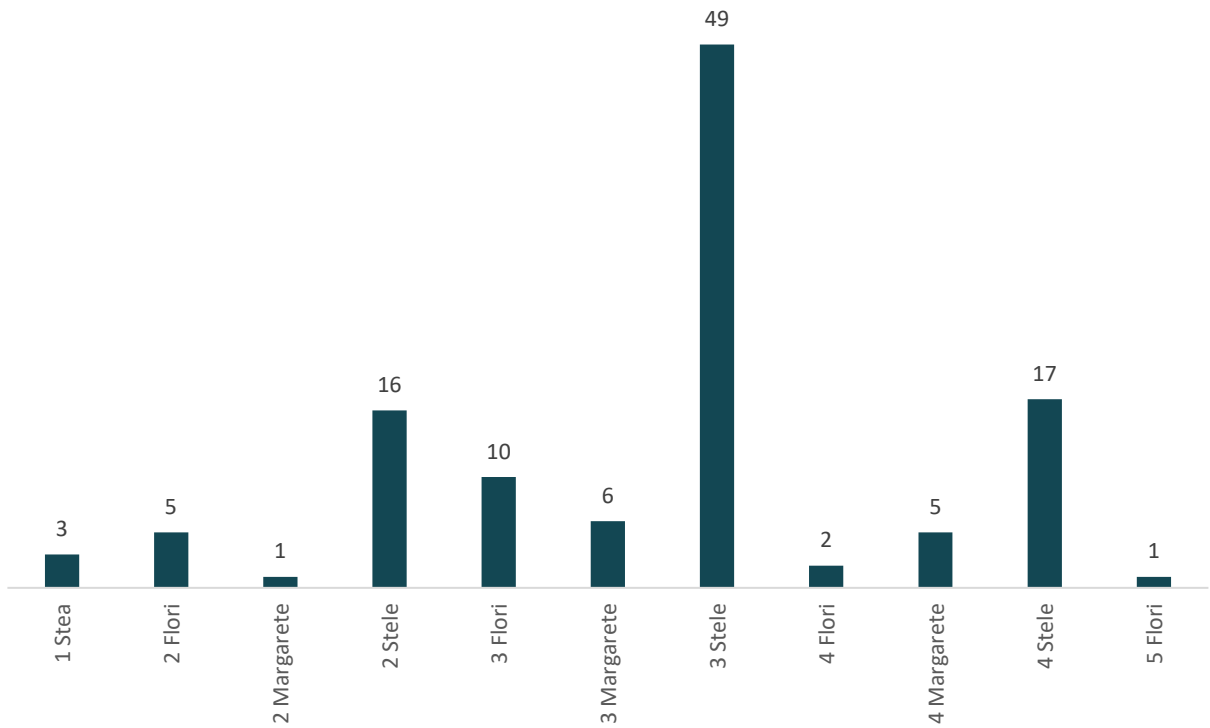

Sursa: Baza de date a Ministerului Economiei, Antreprenoriatului și Turismului

Pe lângă acestea se înregistrează un număr de 6 unități de cazare cu 3 margarete, 5 unități de cazare de 4 margarete și 5 unități de cazare de 2 flori. Pentru categoria de confort de 1 stea sunt înregistrate 3 unități de cazare, iar pentru categoria de confort de 5 flori este înregistrată o singură unitate de cazare.

Pentru a observa **evoluția capacității de cazare** de la nivelul județului Dolj, precum și viitoarele tendințe de dezvoltare ale acestuia am analizat baza de date a Institutului Național de Statistică. Astfel, conform bazei de date colectate, în cadrul județului Dolj există, pentru anul 2021, un număr de 2.728 de locuri de cazare, cu aproximativ 537 de locuri de cazare mai multe față de anul 2014.

Această creștere indică interesul sporit pentru dezvoltarea sectorului turistic din ultimii ani și influența pozitivă pe care a avut-o succesul proiectelor de promovare turistică de la nivelul județului Dolj.

FIGURA 38. EVOLUȚIA CAPACITĂȚII DE CAZARE TURISTICĂ EXISTENTĂ, PE TIPURI DE STRUCTURI TURISTICE, NUMĂR LOCURI DE CAZARE ÎN PERIOADA 2014-2021

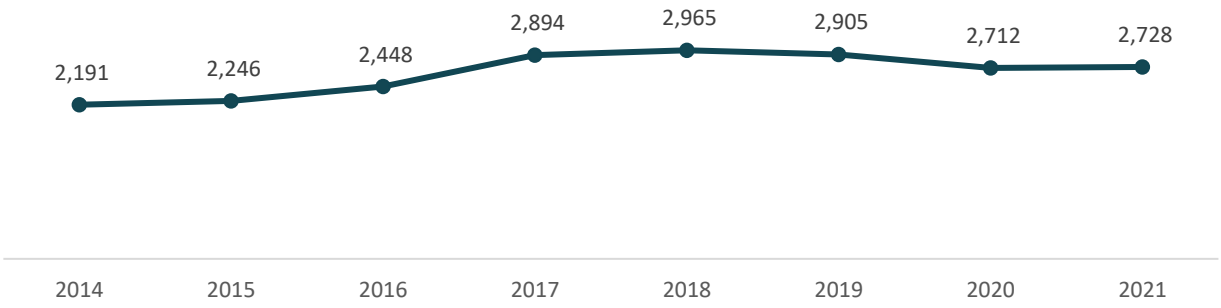

Sursa: Baza de date INS Tempo

Mai mult, conform diagramei de mai sus se poate observa faptul că evoluția capacității de cazare a fost una cu o creștere constantă de-a lungul acestei perioade, înregistrând creșteri semnificative chiar și în contextul COVID-19.

FIGURA 39. NUMĂRUL DE STRUCTURI DE CAZARE DIN JUDEȚUL DOLJ, COMPARAȚIE MINISTERUL ECONOMIEI, ANTREPRENORIATULUI ȘI TURISMULUI – INS – BOOKING – AIRBNB, ANUL 2022/2021

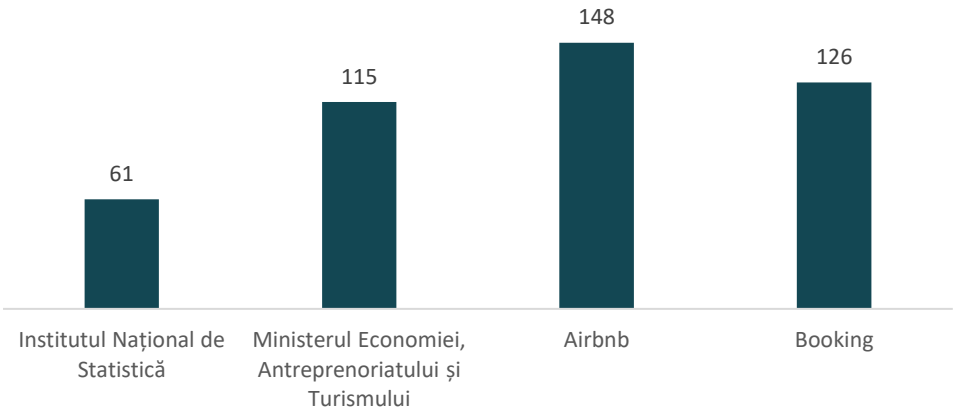

Sursa: Baza de date INS Tempo, baza de date Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, Booking și Airbnb

În ceea ce privește **oferta structurilor de cazare** în județul Dolj, prin sondarea portalurilor web care intermediază servicii de cazare (Booking și Airbnb), se constată un număr relativ apropriat de înregistrări ale unităților de cazare față de datele disponibile în bazele de date ale Ministerului Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, Airbnb înregistrând un număr de 148 de unități de cazare, iar Booking un număr de 126 de unități de cazare.

Cu toate acestea, site-ul Institutului Național de Statistică înregistrează pentru anul 2021 un număr de doar 61 de unități de cazare înregistrate, aceste diferențe fiind puse pe faptul că la nivelul celorlalte site-uri sondate au fost regăsite mai multe tipuri de structuri de primire turistică.

De asemenea, se poate observa faptul că infrastructura de cazare pusă la dispoziție pe Airbnb sau Booking este din ce în ce mai căutată printre turiști. Dacă la nivelul Ministerului Economiei, Antreprenoriatului și Turismului este înregistrat în acest moment 1 singur apartament de închiriat, pe site-urile Airbnb 111 din cele 148 de structuri de cazări sunt reprezentate de apartamente, în timp ce pe site-ul Booking, 69 din cele 126 de structuri de cazări sunt reprezentate de apartamente și case de închiriat.

STRUCTURILE DE PRIMIRE TURISTICĂ CU FUNCȚIUNI DE ALIMENTAȚIE PUBLICĂ constituie, de asemenea, o componentă importantă a bazei tehnico-materiale a turismului. În timp ce infrastructura de cazare este relativ dezvoltată (fiind prezente unități de cazare doar la nivelul a 27 de unități administrativ teritoriale, cu concentrare în special în zona municipiului Craiova), nivelul de dotare turistică din județul Dolj înregistrează valori ușor mai scăzute în ceea ce privește structurile cu funcție de alimentație publică clasificate de către Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului. Pe teritoriul județului Dolj sunt înregistrate doar 95 de unități clasificate cu un număr total de 103.327 de locuri.

Din totalul acestor structuri, cea mai mare pondere este reprezentată de structura restaurantelor clasice care însumează un număr total de 61 de astfel de structuri clasificate și 101.289 de locuri, urmate de structura barurilor de zi cu un număr total de 13 astfel de structuri și 394 de locuri clasificate.

FIGURA 40. NUMĂRUL DE STRUCTURI DE PRIMIRE TURISTICĂ CU FUNCȚIUNI DE ALIMENTAȚIE PUBLICĂ ÎN JUDEȚUL DOLJ, DUPĂ TIPOLOGIA STRUCTURII, ANUL 2022

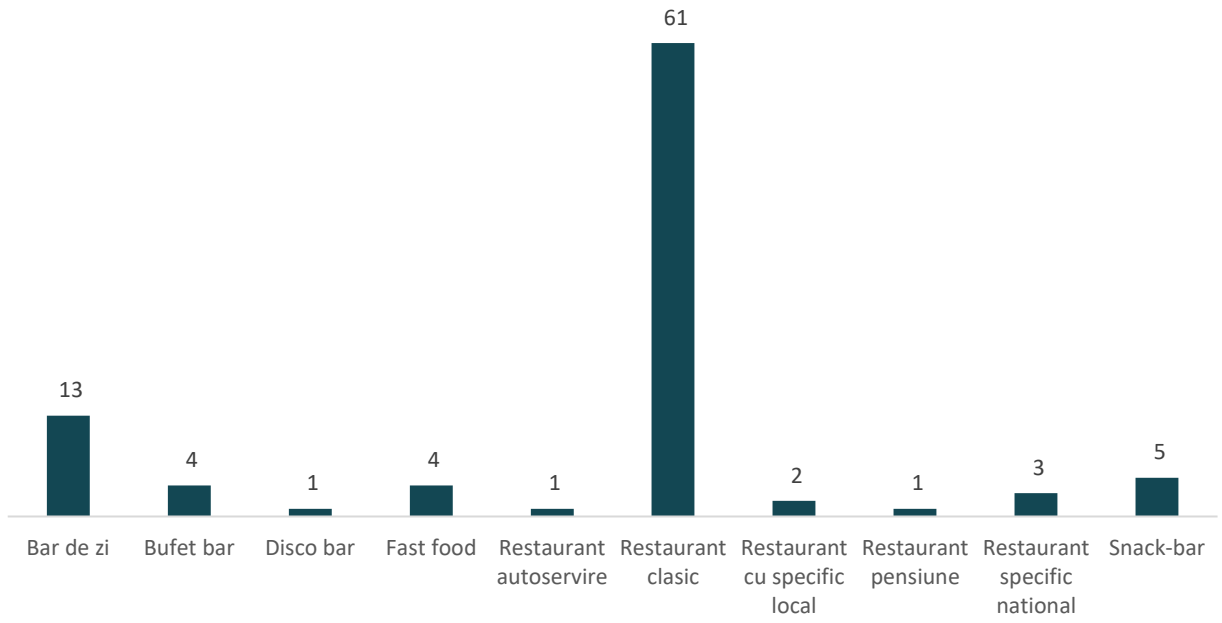

Sursa: Baza de date a Ministerului Economiei, Antreprenoriatului și Turismului

Pe lângă acestea, mai sunt înregistrate 5 snack-bar-uri cu un total de 189 de locuri, 4 fast-food-uri și 4 bufet bar-uri, fiecare cu un total de 212 locuri (în cazul fast-food-urilor) și 163 de locuri (în cazul bufet bar-urilor).

Acestea sunt urmate de 3 restaurante cu specific național și cu un total de 520 de locuri, și 2 restaurante cu specific local ce însumează un total de 140 de locuri.

Cele mai puține structuri de alimentație publică se înregistrează în cazul restaurantelor în regim de autoservire (cu 1 structură și 60 de locuri), urmat de un restaurant pensiune (cu 160 de locuri) și un disco bar (cu 200 de locuri).

În ceea ce privește **INFRASTRUCTURA DE ALIMENTAȚIE PUBLICĂ** la nivelul județului Dolj, se remarcă o tendință de concentrare a acesteia preponderent la nivelul municipiului Craiova, a orașelor și a zonelor turistice mai cunoscute.

FIGURA 41. STRUCTURILE DE PRIMIRE TURISTICĂ CU FUNCȚIUNI DE ALIMENTAȚIE PUBLICĂ PE LOCALITĂȚILE DIN JUDEȚUL DOLJ, ANUL 2022

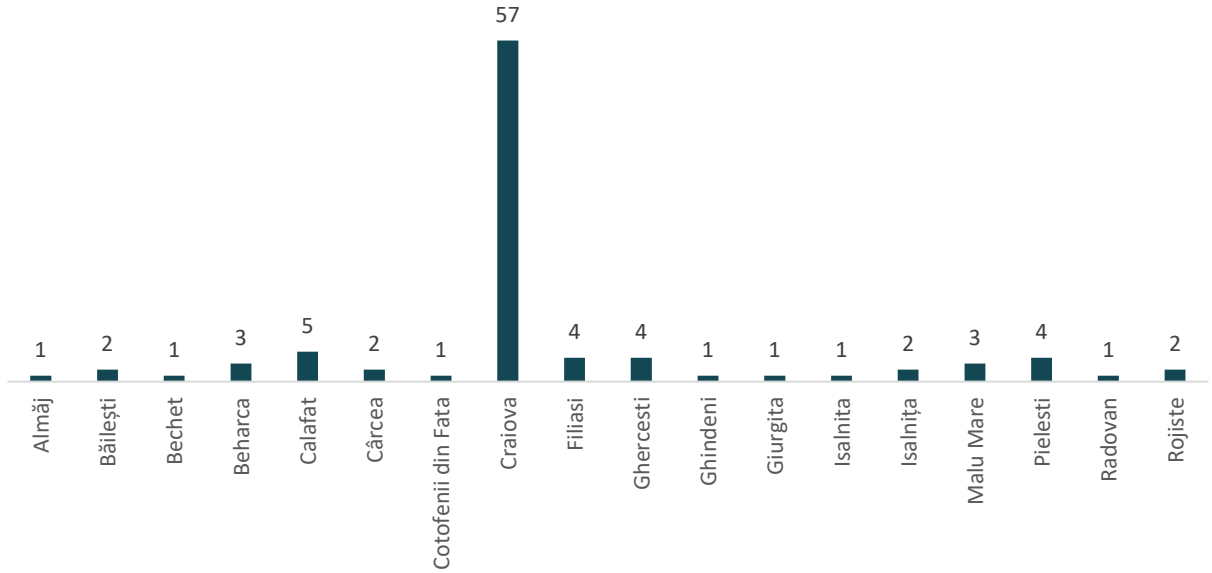

Sursa: Baza de date a Ministerului Economiei, Antreprenoriatului și Turismului

Conform datelor existente în baza de date a Ministerului Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, cele mai multe structuri de alimentație publică se găsesc în municipiul Craiova, fiind înregistrate un număr total de 57 de astfel de structuri. Acesta este urmat de municipiul Calafat cu doar 5 structuri înregistrate, în timp ce majoritatea UAT-urilor au în medie între 1 și 4 structuri de primire turistică cu funcțiuni de alimentație publică autorizate.

Unul dintre principalele dezavantaje în relația cu facilitățile de alimentație publică se referă la slaba deservire a mediului rural, peste jumătate dintre unitățile administrativ teritoriale din județul Dolj (93 de UAT-uri), neavând acces la astfel de dotări clasificate.

În ceea ce privește diversitatea structurilor de alimentație publică, se poate observa faptul că cele mai multe se încadrează la 3 stele, respectiv 57 de astfel de structuri, urmate de categoria de 2 stele cu un număr de 26 de astfel de structuri autorizate. Cele mai puține structuri se regăsesc în cadrul categoriei de 1 stea, respectiv 2 astfel de structuri autorizate și categoria de 4 stele care înregistrează un număr de doar 10 structuri de alimentație publică autorizate.

FIGURA 42. NUMĂRUL DE UNITĂȚI DE ALIMENTAȚIE PUBLICĂ CLASIFICATE DIN JUDEȚUL DOLJ, PE CATEGORII, ANUL 2022

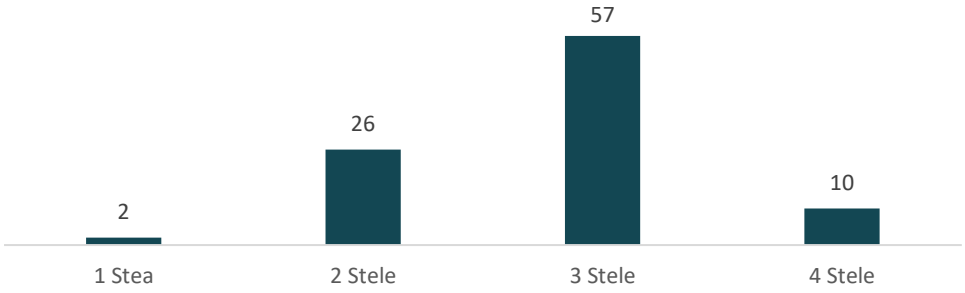

Sursa: Baza de date a Ministerului Economiei, Antreprenoriatului și Turismului

Poate cel mai important aspect în relație cu infrastructura de alimentație publică este cel al gastronomiei tradiționale doljene, notorietatea județului în această privință se bazează în special pe bucatele tradiționale locale și pe evenimentele și târgurile cu această tematică care sunt un adevărat festin cu arome specifice și o incursiune în tradițiile culinare doljene. De asemenea, se remarcă un nivel sporit al interesului manifestat pentru introducerea produselor locale în circuitele turistice, care să poată susține o experiență gastronomică de calitate pentru turiști. Un astfel de exemplu este și restaurantul de la Port Cultural Cetate care introduce în meniul său o serie de elemente de gastronomie doljeană.

4.1.5. INFRASTRUCTURA ȘI SERVICIILE DE INFORMARE ȘI PROMOVARE TURISTICĂ

La nivelul județului Dolj, centrele / punctele de informare turistică sau centrele de vizitare nu se regăsesc, din păcate, în niciuna dintre unitățile administrativ teritoriale componente. Cu toate aceste, există în prezent un proiectul desfășurat la nivel transfrontalier de „Educație prin Școala Verde ca modalitate de promovare sustenabilă a patrimoniului cultural și resurselor naturale", în cadrul căruia este dezvoltat și un Centru de Informare Turistică.

CIT (Centrul de Informare Turistică din Craiova) și ESV (Educația prin Scoala Verde) sunt produse integrate menite sa satisfacă deopotrivă nevoile identificate, atat la nivelul României, cât și Bulgariei, care depășesc barierele socio-culturale pentru exploatarea mai eficientă a oportunităților oferite de această cooperare.[160]

Crearea și promovarea în zona transfrontalieră a produselor turistice integrate ESV (Educația prin Scoala Verde) și CIT (Centrul de Informare Turistică), ambele vizând potențialul turistic comun, vin ca soluții coerente și eficace la nevoile, obstacolele și punctele slabe identificate la nivelul districtului Montana și județului Dolj și își propun să fie motorul dezvoltării socio-economice sustenabile a zonei de Cooperare Transfrontalieră.[161] În prezent, Centrul de Informare Turistică Green School Education își desfășoară activitatea în Craiova.

Un alt proiect de informare despre județul Dolj este și pagina Audio Travel Guide – Ghid turistic audio pentru zona transfrontalieră România-Bulgaria.[162] Proiectul realizat în parteneriat cu Camera de Comerț și Industrie Vratsa și Camera de Comerț și Industrie Ruse a avut ca obiectiv promovarea în comun a atracțiilor turistice din zona transfrontalieră prin furnizarea unui serviciu de ghid turistic nou, integrat și accesibil prin apelarea numărului de telefon dedicat, prin descărcarea unei aplicații pentru dispozitive mobile sau prin accesarea secțiunii dedicate pe site-ul proiectului.

[160] https://greenschooleducation.eu/project-description/?lang=ro
[161] https://greenschooleducation.eu/project-description/?lang=ro
[162] https://audiotravelguide.ro/

Proiectul și-a propus identificarea a aproximativ 1.500 obiective turistice din cele 15 județe transfrontaliere Romano-Bulgare. Aceste obiective turistice au fost distribuite în 5 categorii tematice, precum: cultural, religios, divertisment, sport și sănătate.

Ghidul este disponibil în trei limbi, română, bulgară și engleză, și poate fi accesat în trei moduri, în funcție de preferințele fiecăruia: prin telefon, prin descărcarea unei aplicații și prin accesarea site-ului web.[163]

Nu în ultimul rând, trebuie menționat proiectul de realizare a Centrului Internațional Constantin Brâncuși – Centru Turistic Interactiv care va fi finalizat în decursul anului 2022 și care propune crearea unui pavilion subteran multifuncțional, cu spații interactive destinate turiștilor și promovării turismului în județul Dolj.

În momentul de față, prezența județului Dolj în mediul virtual este una în creștere. Unul dintre principalele aspecte care trebuie menționat în acest caz este existența unui portal turistic la nivel județean care promovează destinația în ansamblu, integrează toate inițiativele locale de promovare și centralizează informații cu privire la obiective turistice, evenimente, programe turistice, structuri turistice existente la nivelul întregului județ și multe altele, acesta fiind realizat la începutul anului 2019.

Platforma *Discover Dolj* este ghidul turistic digital oficial al județului Dolj, disponibil sub formă de site web și aplicație pentru dispozitive mobile compatibile cu iOS și Android.

Destinat atât turiștilor, cât și localnicilor, ghidul *Discover Dolj* este disponibil în română și engleză și cuprinde lista obiectivelor turistice, calendarul evenimentelor culturale și informații utile despre spații de cazare, restaurante, timp liber & agrement, transport și alte servicii turistice din județ. *Discover Dolj* este un proiect inițiat de Consiliul Județean Dolj ce rulează pe platforma Eventya. [164]

Conform datelor furnizate[165], numărul utilizatorilor activi ai platformei *Discover Dolj* (aplicație mobil și website) este în continuă creștere. Astfel pentru anul 2019 se constată un număr total de 2.161 de accesări pe aplicația mobilă și un număr total de accesări de 14.022 de accesări pe platforma web. La nivelul anului 2020 se poate observa că numărul accesărilor a crescut considerabil, atât pe aplicația mobilă, cât și pe platforma web, aceasta din urmă înregistrând o creștere de peste 3.000%.

FIGURA 43. NUMĂRUL TOTAL AL UTILIZATORILOR ACTIVI AI PLATFORMEI DISCOVER DOLJ (APLICAȚII MOBILE ȘI WEBSITE) PENTRU ANII 2019 ȘI 2020, NUMĂR PERSOANE

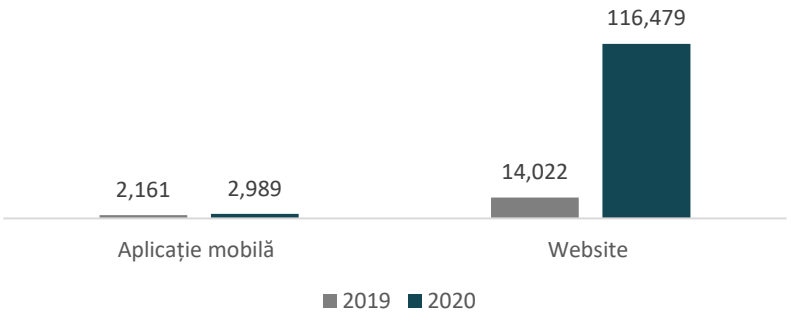

Sursa: Date furnizate de către Eventya

[163] https://audiotravelguide.ro/
[164] https://www.discoverdolj.ro/pages/about?layout=apps&lang=ro
[165] Cf. informațiilor solicitate către CJ Dolj prin adresa nr. 220301_01 / 02.03.2022

Platforma dispune de secțiuni ce oferă informații detaliate despre calendarul evenimentelor, noutăți CJ Dolj, informații despre timp liber și distracție, cazare, shopping, trasee turistice, obiective turistice de vizitat, obiceiuri, tradiții și gastronomii, locuri de luat masa, precum și o serie de informații utile pentru orice turist. Platforma se poate accesa atât în limba română cât și în limba engleză.

Unul dintre cele mai importante activități pe care platforma o realizează inclusiv pentru comunitatea doljeană este și accesul la informații ce țin de activitățile socio-culturale și educaționale. Astfel, la secțiunea de Evenimente, sunt prezentate pe larg toate evenimentele care se petrec la nivelul județului Dolj și care ar putea prezenta interes atât pentru locuitorii județului cât și pentru turiștii aflați într-un sejur aici.

Tot la nivelul platformei, doljenii pot afla cele mai recente noutăți și informații legate de proiectele derulate recent în județ, aceasta punând la dispoziția locuitorilor o secțiune dedicată – Noutăți CJ Dolj.

FIGURA 44. EVENIMENTE PROMOVATE PE SITE-UL DISCOVER DOLJ DIN ANUL 2019, 2020 ȘI 2021, NUMĂR EVENIMENTE

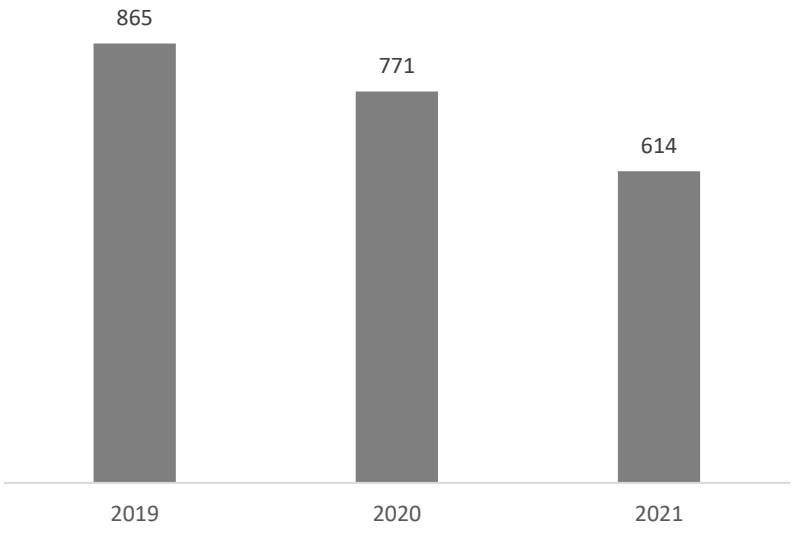

Sursa: Date furnizate de către Eventya

Cu toate acestea, se poate observa faptul că promovarea evenimentelor pe platforma Discover Dolj este una în scădere. Conform datelor furnizate, la începutul anului 2019 au fost promovate pe platformă un număr total de aproximativ 865 de evenimente, spre deosebire de anul 2021 când au fost promovate un număr total de doar 614 evenimente, fiind înregistrată astfel o scădere de -29,01% față de anul de debut al platformei. Acest lucru este pus pe seama pandemiei cu Sars-Cov2 care a avut un impact negativ asupra posibilităților de implementare a agendelor culturale locale.

De menționat este și faptul că atât pagina de Facebook,[166] cât și cea de Instagram[167] Discover Dolj, cuprind un centralizator al destinațiilor turistice din județ, prezentând locuri inedite, trasee turistice, postări despre ultimele noutăți sau evenimente viitoare, cu scopul promovării atracțiilor turistice din județ și nu numai, acestea reprezentând și o modalitate de a sta într-un contact permanent cu locuitorii județului și de a afla părerea acestora legate de proiectele realizate de administrația locală.

[166] https://www.facebook.com/DiscoverDolj/
[167] https://www.instagram.com/discoverdolj/

Un audit mai detaliat al canalelor de comunicare digitale interne este prezentat în continuare:

PLATFORMA DISCOVER DOLJ (browser)

Structură și conținut:

- Platforma adună o cantitate mare de informații utile atât pentru turiști, cât și pentru localnici. Este structurată în categorii clare, unde informația este ușor de parcurs pentru orice tip de utilizator, însă diferitele modalități de accesare a informațiilor pot crea confuzie sau încărca prea mult utilizatorul.
- Meniul principal al site-ului este prea încărcat/detaliat. Din dorința de a face totul cât mai ușor accesibil, meniul a devenit foarte amplu și poate părea greu de urmărit. De asemenea, informația este redată mult mai simplu de folosit în meniul secundar. Deși aceasta poate fi o urmare a legăturii dintre platforma web based și aplicație, este recomandat ca optimizarea să se facă în funcție de sistemul de utilizare.
- Pe de altă parte, elementele de conținut dinamic (evenimente, interviuri etc.) nu sunt la fel de intuitiv de găsit.
- Conținutul este bine documentat și cuprinzător – cea mai bună resursă digitală pentru informații despre județ datorită cantității și varietății de informații, iar actualizarea este periodică, regulată, fapt ce contribuie la fidelizarea utilizatorilor și la o mai bună indexare în motoarele de căutare.
- În ceea ce privește modul de scriere, este recomandat să se folosească un limbaj mai prietenos și cât mai contemporan. Atâta vreme cât utilizatorul va găsi pe site o sursă bună nu doar de informații, ci și de divertisment, șansele ca el să revină cresc. De aceea este indicat să fie folosit un limbaj cât mai puțin protocolar, fără a cădea în clișeu.

Branding și layout:

- La nivel vizual, platforma pare ușor demodată, paleta cromatică fiind mai puțin adaptată publicului tânăr, iar puținele elemente de branding nu par a crea o legătură imediată cu specificul județului.
- Deși fontul este adaptat pentru folosirea în digital, site-ul nu are o coerență la acest capitol, variațiunile de dimensiune, tip și culoare dându-i o notă ușor dezordonată. Este recomandată limitarea folosirii diferitelor tipuri de font pentru ca utilizatorul să poată identifica mai ușor elementele de interes, pentru ca acesta să își poată crea mental niște instincte de recognoscibilitate și pentru a nu da o senzație de oboseală atunci când utilizează platforma.
- Imaginile folosite, din surse preponderent externe, nu au o editare similară, contribuind astfeș la crearea aceluiași aspect incoerent. Alinierea stilistică poate fi unul dintre aspectele ușor de îmbunătățit, care pot schimba radical aspectul platformei.

Funcționalitate:

- În varianta de browser desktop, platforma nu este complet responsive pe diferite rezoluții. Afișarea corectă și completă a site-ului este esențială pentru utilizarea ei. În varianta de mobil browser, deși adaptabilitatea este mai bună, alinierea elementelor poate fi îmbunătățită pentru un aspect mai organizat. Pentru că traficul mobil a crescut semnificativ în ultimii ani, devansându-l chiar pe cel de desktop, este important ca experiența de utilizare să fie adaptată modului de accesare.
- Funcția de căutare din site este anevoioasă și sensibilă la diacritice, iar pe versiunea de mobil lipsește.

- Posibilitatea de creare a unui cont ar avea nevoie de o serie de explicații: cui îi este dedicată și care sunt beneficiile. Daca se adresează publicului larg, ar trebui detaliat ce aduce în plus, iar dacă se adresează instituțiilor și companiilor private, ar trebui să aibă o plasare preferențială, mai puțin evidentă în deschiderea platformei, care să conțină și o listă de beneficii.

APLICAȚIA DISCOVER DOLJ

Structură și conținut:

- Structura generală a aplicației este destul de intuitivă, iar meniul principal are o aplicabilitate mai potrivită în acest context decât o are în varianta de browser. Posibilele elemente de interes pentru un utilizat sunt ușor de reperat în acest context.
- Cu toate acestea, încărcarea unui conținut atât de bogat direct în aplicație (același cu cel din varianta de browser) devine greu de urmărit și este mai puțin relevant ținând cont de faptul că aplicațiile au, în general, o utilitate practică și imediată (deși există o cantitate mare de informație, turistul/utilizatorul, cel mai probabil are un timp mai scurt pentru a-l parcurge). În plus, acesta poate deveni demotivat să o folosească.

Branding și layout:

- Observațiile referitoare la branding și paleta cromatică sunt similare cu cele pentru varianta browser.
- Pagina de Home este foarte încărcată și lungă, dând un aspect aglomerat și greu de urmărit.
- Paginile de conținut nu sunt în totalitate adaptate folosirii din aplicație (texte lungi, fără spații, fără aspecte importante evidențiate).

Funcționalitate:

- Aplicația are mici întârzieri în încărcarea paginilor, cel mai probabil din cauza volumului de informații.
- Pentru un user journey mai simplu, ar fi util ca meniul să se păstreze vizibil într-o formă pe tot parcursul utilizării aplicației, fără să fie nevoie ca utilizatorul să folosească funcția de revenire pentru a-l putea accesa.
- Optimizarea pentru diferite tipuri de rezoluții este recomandată pentru ca funcțiile de căutare și filtrare să fie mai ușor de folosit.

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
• Existența inițiativei și a unei echipe deja responsabile de platforma Discover Dolj • Cantitatea și varietatea de conținut • Documentarea foarte bună • Frecvența de actualizare a informațiilor • Cea mai cuprinzătoare resursă de informare despre activitatea și obiectivele turistice din județ în acest moment	• Aspectul general al platformei în ambele variante • Lipsa optimizării • Stilul ușor demodat, mai puțin adaptat publicului tânăr

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
• Disponibilitate și resurse din partea instituțiilor publice și a ONG-urilor de a se implica în generarea de conținut • Posibilitatea de îmbunătățire cu ocazia dezvoltării brandingului de județ • Oportunitate de îmbunătățire/dezvoltare în contextul obiectivelor de dezvoltare turistică	• Lipsa disponibilității posibililor turiști/utilizatori (chiar și localnici) de a descărca și păstra o aplicație informativă, dacă ea nu oferă și alte beneficii.

FACEBOOK & INSTAGRAM DISCOVER DOLJ

- Ambele canale de social media se bazează pe distribuirea conținutului încărcat în platformă. Conținutul nu diferă semnificativ între cele două canale – pagina de Facebook este mai veche, cu un număr mai mare de postări, iar pe Instagram au fost redistribuite doar o parte dintre ele.
- Postărilor le lipsește o unitate vizuală – format, aplicarea brandingului, elemente recurente etc., iar elementele vizuale fixe (cover, profile) au nevoie de optimizare pentru diferite moduri de accesare. Tonalitatea și conținutul ar putea fi mai bine adaptate specificului fiecărui canal.

CANALE CONEXE

- Instituțiile publice sunt prezente în social media, cu precădere pe Facebook. Paginile administrație publice se adresează, firesc, în principal localnicilor și prezintă conținut mai degrabă funcționalist. Pagina Primăriei Municipiului Craiova distribuie conținut mai divers - inclusiv creat special pentru Facebook, cu un nivel bun de interacțiune. Ele pot reprezenta un suport în comunicarea către comunitatea locală.
- Instituțiile culturale - muzee, teatrul ș.a. - sunt active pe Facebook. Numărul de urmăritori, nivelul de interacțiune, frecvența și calitatea conținutului variază, însă toate au potențialul de a ajuta semnificativ în diseminarea mesajelor de interes turistic. Conținutul despre activitatea culturală curentă este, de asemenea, relevant.

În final, trebuie atrasă atenția asupra faptului că numeroasele inițiative individuale de marketing de la nivelul județului Dolj, nu reușesc să se promoveze sub umbrela unei destinații turistice în ansamblu, care să le ofere valoare adăugată.

În ceea ce privește promovarea prin materiale precum broșurile și hărțile, deși acestea sunt realizate la o calitate bună, nu reușesc să influențeze publicul țintă pe o rază de acțiune mare (cu atât mai mult cu cât, în ceea ce privește târgurile, publicul atins nu este întotdeauna cel vizat pentru a fi atras către destinația turistică județul Dolj). Mai mult, aceste materiale nu se regăsesc de foarte multe ori în cadrul dotărilor de interes turistic (hoteluri, restaurante, atracții etc.), fiind dificila identificarea acestora de către vizitatori.

Astfel, având în vedere impactul mai redus al materialelor fizice, este recomandat ca atenția să se îndrepte și către mediul online și modul în care destinația este promovată prin acest tip de instrumente.

4.1.6. PRINCIPALELE INSTITUȚII ȘI ORGANIZAȚII LOCALE CU ROL ÎN DEZVOLTAREA TURISMULUI

În ceea ce privește actorii relevanți în dezvoltarea unui teritoriu, inclusiv în sectorul turistic, modelul de cvadruplu helix oferă baza teoretică pentru inovare în cooperarea actorilor locali, integrând sistemul academic, sistemul politic / administrativ, sistemul economic și reprezentanții comunității.

În funcție de proveniența acestora din domeniul public, privat sau din partea comunității, stakeholderii locali au sau pot avea diverse roluri în procesul de aplicare a planului de acțiuni, de la funcții de decizie și coordonare a acțiunilor, la factori esențiali în implementarea lor și nu în ultimul rând, la utilizatorii finali, fie că este vorba despre locuitorii județului, fie despre vizitatorii destinației sau chiar potențialii investitori.

Pentru a studia acești actori, analiza stakeholderilor locali este un pas cheie în înțelegerea contextului local, în special atunci când vorbim de sectorul turistic, pentru a identifica pe de-o parte factorii relevanți care au sau pot avea un impact semnificativ asupra dezvoltării turistice a județului, iar pe de altă parte pentru a evidenția interesele și nevoile de dezvoltare din partea acestora.

Analiza stakeholderilor reprezintă un proces complex, bazat pe instrumente de cercetare și de dezbatere, care are ca scop identificarea actorilor cheie și a modului de implicare a acestora într-un proces participativ. Există numeroase metodologii de analiză a stakeholderilor, însă aceasta urmează o serie de pași principali:

- **IDENTIFICAREA STAKEHOLDERILOR** – pe baza unor acțiuni de cercetare, brainstorming și validare este alcătuită o listă exhaustivă a tuturor actorilor din județ din domeniul cultural, urmărind cele patru categorii principale definite în cadrul helixului (mediul de afaceri, mediul universitar și de cercetare, administrația publică și societatea civilă);
- **ANALIZA ȘI MAPAREA STAKEHOLDERILOR** – această etapă presupune evidențierea rolului și interesului actorilor identificați;
- **PRIORITIZAREA STAKEHOLDERILOR** – toți pașii anteriori conduc către prioritizarea / ierarhizarea actorilor locali și identificarea măsurilor viitoare de implicare / adresare a acestora.

În ceea ce privește procesul de **IDENTIFICARE** a actorilor locali, așa cum a fost menționat, acesta a urmărit abordarea de tip cvadruplu helix, fiind identificate următoarele tipologii de stakeholderi din domeniul cultural pentru dezvoltarea județului Dolj:

MEDIUL ACADEMIC, DE FORMARE ȘI DE CERCETARE

- Inspectoratul Școlar Județean Dolj.
- Universitatea din Craiova.
- Școala Populară de Arte și Meserii Cornetti.
- OAR Filiala Oltenia
- Grădinițele, școlile, liceele, colegiile și școlile postliceale din UAT-urile din județul Dolj.
- Centre de formare publice și private.

SOCIETATEA CIVILĂ, COMUNITATEA ȘI UTILIZATORII

- Locuitorii județului Dolj.
- Vizitatorii județului Dolj.
- Asociații și fundații în domeniul turistic, cultural, social, sportiv, de protecția mediului, mobilitate alternativă, sănătate etc: Asociația Non Profit Clubul de Turism Craioveștii, Asociația Veterinarilor Turismului Montan din România VETERANMONT, Clubul de Turism Montan Craimont Craiova, ATRECO – Asociația pentru Turism Rural Ecologic si Cultural din Oltenia, Asociația Tinerii 3D, AgrAL – Turism Oltenia, Asociația Grupul de Acțiune Locală Calafat, Asociația Grupul de Acțiune Locală Segarcea, Asociația Grupul de Acțiune Locală Jiu Romanați, Asociația GAL Plaiurile Oltului, Asociația GAL Câmpia Romanaților, Asociația GAL Valea Dunării Sudolt, Asociația GAL LA NOI ÎN SAT, Asociația Grupul de Acțiune Locală Amaradia-Jiu, Asociația Grupul de Acțiune Locală Lunca Jiului Câmpia Desnățuiului, GAL Colinele Olteniei, Clusterul BIO Oltenia.
- Ghizi turistici: Craiova Guided Tours, English Tour Guide in Craiova, Monumentalist, Ana Maria Nedelcu.

ENTITĂȚI ECONOMICE PRIVATE

- Companiile ce își desfășoară activitatea pe teritoriul județului Dolj.

Agenții de turism: OLTENIA TOUR, Palace Tour, Romania Guided Tours, Sky Limit, Skyline Travel, Agency, Tropical Tour, ADIELA TRAVEL, C&I AMBIENT, PARALELA 45 TURISM, STAR TOURS, WUVAM TOURS, KRISTIANA TOUR, NEW CONCEPT TRAVEL, TOUROPA, MAKE MY TRIP, ARCHIE, HBC TRAVEL, PUBLITOUR, OLTENIA TOUR, VELVET TRAVEL, CENTRUL DE PELERINAJ "SF. NICODIM", MARSHAL TURISM CRAIOVA, VALDIR TOUR, Eurotours, Mapamond, Terra Blue Travel & Holidays și TUI TravelCenter.

ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ, INSTITUȚIILE PUBLICE, ORGANIZAȚII CU ROL ÎN FURNIZAREA DE SERVICII PUBLICE

- Consiliul Județean Dolj, Direcția Județeană pentru Cultură Dolj, Camera de Comerț și Industrie Dolj.
- Primăriile și Consiliile Locale ale UAT-urilor componente ale județului Dolj.
- Instituții de cultură, turism și agrement: Centrul Județean pentru Protecția Naturii, Turism și Dezvoltare Rurală Durabilă Dolj, Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Dolj, Biblioteca Județeană "Alexandru și Aristia Aman", Muzeul de Artă Craiova, Muzeul Olteniei, Teatrul Național "Marin Sorescu" Craiova, Teatrul pentru Copii și Tineret "Colibri" Craiova, Filarmonica "Oltenia" Craiova, Casa de Cultură "Traian Demetrescu" Craiova, Direcția Județeană pentru Sport și Tineret Dolj, Muzeul Traian Demetrescu, Casa de Cultură a Studenților Craiova, Opera Română Craiova (fostul Teatru Liric "Elena Teodorini"), Port Cultural Cetate, ElectroPutere Gallery, Păpădia Village.

Cu privire la **ANALIZA** actorilor locali, în acest context, un rol deosebit de important în acest moment îl au administrația publică, instituțiile publice și actorii cu rol în furnizarea de servicii culturale și turistice, aceștia reprezentând principalii factori de decizie la nivel județean și cu atribuții în dezvoltarea turismului prin inițierea, coordonarea și medierea acțiunilor.

Pentru a putea coordona într-o manieră eficientă și performantă dezvoltarea și cooperarea actorilor la nivelul județului, Consiliul Județean Dolj trebuie să își întărească permanent capacitatea administrativă care cuprinde sau este influențată de numeroși factori, factori care însă se aplică și celorlalte instituții publice și furnizori de servicii turistice. Acești factori vizează:

- Un proces eficient și previzibil de luare a deciziilor la nivel instituțional;
- Un nivel optim de responsabilizare a structurilor instituției și a celor subordonate;
- Capacitatea și gradul de pregătire ale resurselor umane;
- Capacitatea de planificare și dezvoltare pe baza datelor actuale din teritoriu;
- Transparența, gradul de acces la informație și nivelul de interacțiune cu cetățenii și actorii de mediul privat și mediul independent;
- Gradul de adoptare a noilor tehnologii și de implementare a transformărilor digitale;
- Managementul resurselor financiare;
- Existența unor relații de cooperare cu alte organizații publice și private din țară sau din străinătate;
- Creșterea capacității actorilor relevanți în domeniul cultural-turistic;
- Încurajarea schimburilor de experiență și a parteneriatelor la nivel local, național și european.
- Susținerea dezvoltării economice a județului Dolj prin sprijinirea și dezvoltarea sectoarelor culturale și creative, dar și a turismului.
- Încurajarea colaborării între actorii culturali și turistici și corelarea ofertei acestora.

Mai mult, la nivel local, actorii din domeniul educației și formării, al culturii, al turismului în natură sau entitățile economice private vor reprezenta principalii parteneri pentru asumarea și promovarea identității destinației turistice, atât prin dezvoltarea de produse turistice, cât și prin suportul pentru monitorizarea atractivității și performanței turistice a județului Dolj. Aici se pot menționa deja viitoare parteneriate între comunele din județul Dolj pentru realizarea unor Asociații de Dezvoltare Intercomunitară (ADI) la nivelul UAT-urilor din lungul Dunării sau la nivelul localităților Bucovăț, Breasta, Podari și Vârvov din apropierea municipiului Craiova cu scopul dezvoltării și implementării de acțiuni pentru dezvoltarea sectorului turistic.

Nu în ultimul rând, vizitatorii și chiar potențialii investitori privați reprezintă publicul țintă pe care destinația turistică își dorește să îl atragă, însă aceștia pot deveni și principalii ambasadori ai destinației prin promovarea propriilor experiențe din județul Dolj.

FIGURA 45. STRUCTURA ȘI ROLURILE ACTORILOR LOCALI

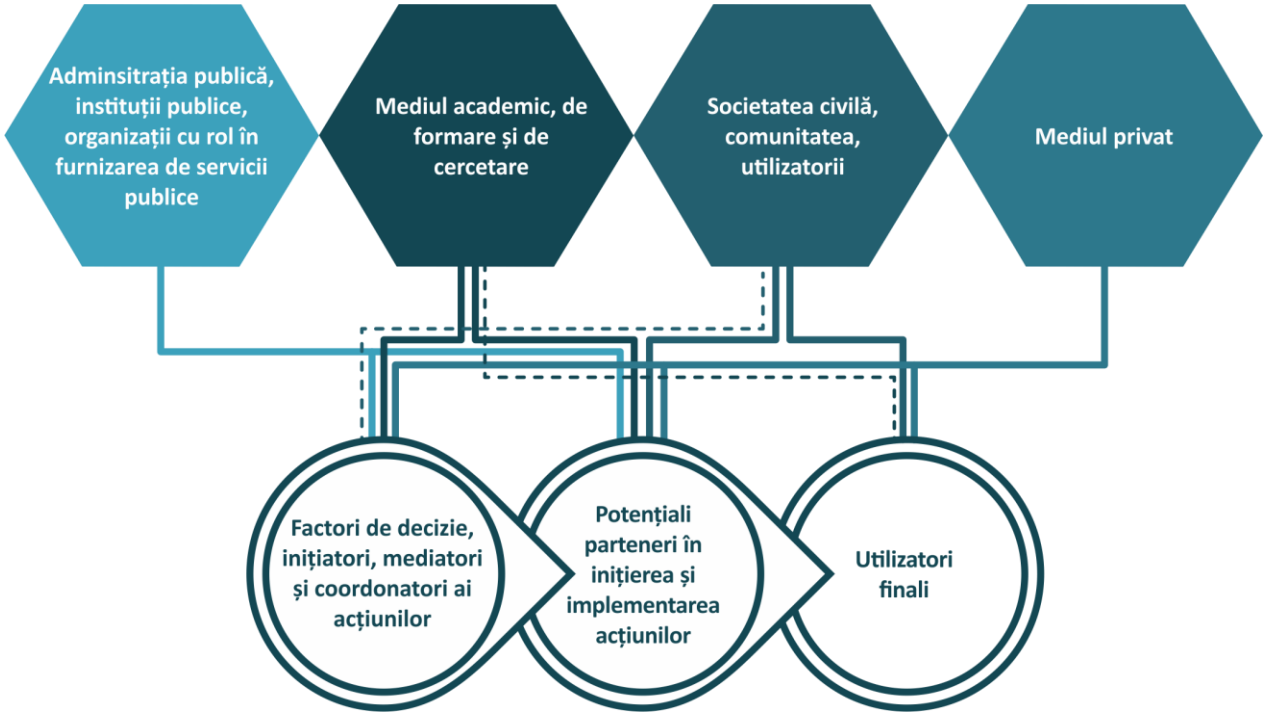

Sursa: Prelucrare proprie

În final, în ceea ce privește **PRIORITIZAREA** actorilor locali din sectorul turistic, aceasta pornește de la premisa că prezenta strategie nu stă în responsabilitatea unei singure persoane sau a unei instituții, ci necesită implicarea întregii comunități locale – instituții publice, organizații ale societății civile și mediul de afaceri, printr-o abordare participativă și centrată pe vizitator / utilizator. Implicarea unor astfel de parteneri este necesară atât în designul inițiativelor / proiectelor / serviciilor turistice, în mobilizarea de resurse, în implementare, cât și în monitorizarea și evaluarea implementării de ansamblu a strategiei.

În acest scop, demersul de elaborare a prezentei strategii a fost unul participativ, în care, prin intermediul instrumentelor de consultare s-a urmărit implicarea unei game cât mai variate a actorilor locali din sectorul turistic, fiind atinse aspecte precum elementele de potențial și dezavantajele actuale ale județului în sectorul turistic, precum și sugestii de inițiative și acțiuni viitoare. Demersul participativ a cuprins:

- Realizarea unor **sondaje de opinie** dedicate administrațiilor publice locale, precum și instituțiilor cu rol în dezvoltarea și prestarea de servicii cultural-turistice. Pașii următori constau în identificarea celor mai relevanți actori locali, atât pe baza interesului lor demonstrat pe parcursul procesului de elaborare a prezentei strategii, cât și a rolului pe care îl pot avea în inițierea și implementarea acțiunilor de dezvoltare turistică ale județului în următorii ani, pentru a stabili mecanismele de implicare a acestora în operaționalizarea documentului strategic: ca inițiatori de proiecte, ca parteneri ai Consiliului Județean Dolj, cu rol în monitorizarea impactului inițiativelor derulate, cu rol consultativ sau ca utilizatori finali.
- **Grupuri de lucru cu stakeholderii locali** pentru dezbaterea temelor de interes în conturarea strategiei. Astfel, în cadrul grupurilor de lucru au fost abordate o serie de teme de discuție printre care:
    - Identitatea turistică a județului Dolj și cum poate fi aceasta dezvoltată și promovată;
    - Conturarea profilului turistului actual care vizitează destinația județul Dolj, precum și a profilului unui turist ideal;

- Provocări, nevoi și elemente de potențial privind resursele și produsele turistice ale județului Dolj;
- Stabilirea unei viziuni comune de dezvoltare și promovare a destinației turistice Dolj și identificarea de soluții și direcții de dezvoltare / proiecte pentru dezvoltarea sectorului turistic din județ.

Toate aceste demersuri au ajutat la formarea unei idei asupra ofertei turistice a județului Dolj și la formularea unor idei și posibile direcții de dezvoltare a sectorului turistic în județ. Se constată astfel faptul că la nivelul Județului Dolj majoritatea actorilor implicați în promovarea ofertei turistice și culturale a județului nu beneficiază de un mijloc de comunicare între aceștia rapid și eficient, lucru observat și semnalat de actorii locali implicați în grupurile de lucru organizate.

Mai mult, pe viitor o soluție organizațională poate consta în constituirea unei Organizații de Management al Destinației (OMD) – lucru subliniat inclusiv de către stakeholderii invitați. Astfel, prin înființarea unei Organizații de Management al Destinației (OMD) se poate urmări coalizarea organizațiilor și a factorilor interesați pentru dezvoltarea, valorificarea potențialului turistic și coordonarea activităților de dezvoltare și promovarea destinației turistice.

4.1.7. INIȚIATIVE ALE AUTORITĂȚILOR PUBLICE LOCALE PENTRU SPRIJINIREA ACTIVITĂȚILOR TURISTICE

Începând cu anul 2016, Consiliul Județean Dolj este implicat constant în inițiative de sprijinire a activităților turistice, acesta fiind și anul în care au fost demarate cele mai multe proiecte de sprijinire și promovare a activităților turistice din județul Dolj. Astfel, la nivelul ultimilor 5 ani au fost realizate o serie de activități ce au avut ca scop promovarea și dezvoltarea turismului în județul Dolj. Printre cele mai importante activități se numără următoarele[168]:

- Participarea alături de instituțiile subordonate Consiliului Județean, la Târgul de Turism al Olteniei, edițiile 2016, 2018 și 2019.
- Colaborarea cu firma TPR Media Promotion S.R.L., având ca obiectiv promovarea județului Dolj în cadrul proiectului Press Tour International "Turist prin România – regiunea Olteniei", ce s-a desfășurat în perioada august 2017 – la acest eveniment au participat bloggeri și jurnaliști români și străini ce au promovat zona Olteniei.
- Participarea la Ediția de primăvară a Târgului de Turism al României, în luna februarie 2021 – în format virtual pe o platformă special creată.
- Colaborare cu Fundația pentru Poezie "Mircea Dinescu" în vederea organizării Festivalului Internațional "Divanul degustătorilor de film și artă culinară / Divan Festival Film – edițiile VI-IX" desfășurate în fiecare an în perioada 2015-2019.
- Achiziționarea unui "Ghid turistic digital – sistem de software ca serviciu SaaS", aplicația de turism Discover Dolj care este disponibilă pe sistem Android și IOS de pe orice dispozitiv conectat la internet – aplicația este adresată atât turiștilor, cât și locuitorilor județului Dolj.
- Încheierea unui protocol de cooperare cu Asociația Inițiativa Ecologistă în vederea organizării Festivalului Internațional al Filmului Ecologist ECOFEST Romania pentru Sănătatea pământului, în luna iunie a anului 2021.
- Colaborare cu Fundația Europeană Mihai Eminescu în vederea organizării Festivalului Mondial de Poezie Mihai Eminescu – edițiile III-VII desfășurate anual în perioada 2015-2019.

[168] Cf. informațiilor solicitate către CJ Dolj prin adresa nr. 220216_05 / 16.02.2022

- Colaborare cu Teatrul Marin Sorescu pentru organizarea Festivalului Internațional Shakespeare – desfășurat o dată la 2 ani în perioada 2010-2018.
- Realizarea unui film de prezentare al județului Dolj.

În ceea ce privește promovarea și susținerea patrimoniului intangibil de care județul Dolj dispune, Biblioteca Județeană "Alexandru și Aristia Aman" a participat în calitate de beneficiar alături de Fundația "Global Libraries" din Bulgaria – beneficiar lider și Biblioteca Regională "Lyuben Karavelov" din Ruse, Bulgaria, la realizarea proiectului "The written treasures of LowerDanube" / "Comori scrise ale Dunării de Jos" în cadrul Programului Interreg V-A România – Bulgaria, axa prioritară 2: "O regiune verde", prioritatea de investiții 6: Conservarea, protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural. [169] Obiectivul general al proiectului a constat în promovarea și susținerea conservării, protejării și dezvoltării patrimoniului cultural intangibil din regiunea Dunării de Jos, prin diversificarea serviciilor turistice și dezvoltarea turismului literar, ca factor major pentru utilizarea și exploatarea avantajelor și potențialelor comune, dar și pentru depășirea discrepanțelor existente.

Obiectivele specifice ale proiectului vizează stabilirea unui produs turistic integrat pentru promovarea Turismului Literar în Regiunea Transfrontalieră a Dunării de Jos (TLRT Dunărea de Jos) și promovarea unei imagini pozitive comune a zonei transfrontaliere, dar și crearea unei rețele transfrontaliere, prin înființarea unui Centru interactiv de cercetare a patrimoniului scris, în măsură să reunească toate părțile interesate în vederea consolidării capacității de planificare, gestionare și dezvoltare durabilă a TLRT Dunării de Jos.

Pentru atingerea acestor obiective, s-au avut în vedere atingerea următoarelor activități:

- Realizarea unui nou produs turistic integrat – Turismul Literar în Regiunea Transfrontalieră a Dunării de Jos (TLRT Dunărea de Jos);
- Înființarea a două centre turistice pilot moderne și inovatoare în bibliotecile din Ruse și Craiova;
- Crearea a cel puțin 5 pachete turistice literare și 5 rute turistice în regiunea transfrontalieră;
- Două festivaluri literare internaționale;
- O strategie integrată de dezvoltare a Turismului Literar în Regiunea Transfrontalieră a Dunării de Jos;
- Un plan de acțiune pe trei ani pentru gestionarea unei noi destinații turistice – Turism Literar în Regiunea Transfrontalieră a Dunării de Jos;
- Pregătirea unui plan strategic pentru rețeaua transfrontalieră;
- Dezvoltarea unei strategii inovatoare de marketing pentru promovarea noii imagini a Turismului Literar în Regiunea Transfrontalieră a Dunării de Jos.

Prezentul proiect are o viziune strategică globală, pe termen lung pentru dezvoltarea turismului literar prin inovativitate. Este astfel primul proiect care dezvoltă și promovează imaginea regiunii transfrontaliere ca o destinație internațională atrăgătoare pentru turismul literar.

Resursele turistice naturale și antropice pe care le deține teritoriul județului Dolj oferă posibilitatea de atragere a unui număr mare de turiști care sunt dispuși să descopere o nouă zonă turistică pe teritoriul României. Județul este recunoscut pentru existența unor obiective culturale tradiționale care merită să fie promovate și cunoscute de întreaga țară. Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii

[169] https://www.cjdolj.ro/portal/siteweb/Hotarari2018/Hotararea%20120.pdf

Tradiționale Dolj derulează începând cu anul 2014 "Dolju-n bucate", inițiat ca o călătorie prin viața satului tradițional și un bun prilej pentru a stabili o legătură culturală între comunitățile rurale.

În idea de a promova valorile gastronomice tradiționale ale județului, proiectul "Dolju-n bucate" a implicat îndeosebi comunitatea locală, cetățenii fiind primii susținători ai acestuia. Proiectul urmărește promovarea bucătăriei tradiționale a județului Dolj printr-un concept integrat de cultură populară și de implicarea voluntară a unui număr cât mai mare de locuitori ai satelor, pentru o reprezentare de excepție a comunităților rurale din care fac parte sau cu care se identifică.

Proiectul este completat de fiecare dată de expoziții de artă tradițională doljeană, iar, în peisaj urban, atunci cand a fost organizat la Craiova, Calafat, Dăbuleni, comunitățile rurale din județ au adus la un loc mâncăruri țărănești, cântec, joc și port popular, proiecții video și fotografii reunite sub genericul "La vatră cu bucate ca-n povești". Mai mult, proiectul, din dorința de a evidenția istoria gastronomică în strânsă legătură cu dezvoltarea comunităților, a fost subiectul unor apariții editoriale precum "Dolju-n bucate 2014-2018" sau "Vorba pâinii la Dolju-n bucate", proiectul fiind realizat de foarte multe ori în colaborare cu mediul academic.

La nivelul perioadei 2021-2022[170], o inițiativă foarte important pentru turismul doljean și nu numai, este și finalizarea proiectului "Centrul Internațional Constantin Brâncuși – Centru Turistic Interactiv", concepție a renumitului arhitect Dorin Ștefan. Infrastructura este amplasată în municipiul Craiova, Calea Unirii, nr. 15, în vecinătatea Muzeului de Artă, care își are sediul în fostul palat privat al familiei Jean Mihail.

Din punct de vedere constructiv, prin Centrul Internațional Constantin Brâncuși – Centru Turistic Interactiv, se propune crearea unui pavilion subteran multifuncțional, cu spații interactive destinate turiștilor, cu un semnal urban suprateran din sticlă ce ocupă zona de sud a terenului.

Mai mult, Muzeul Olteniei Dolj, în calitate de Beneficiar, în parteneriat cu municipalitatea Varshets, Bulgaria (Beneficiar Lider) implementează proiectul "Noi destinații în turismul transfrontalier"/"New destinations in cross-border tourism" în cadrul Programului Interreg V-A România-Bulgaria, Axa prioritară: 2 O regiune verde, Obiectivul Specific: 2.1 Îmbunătățirea utilizării durabile a patrimoniului natural și a resurselor patrimoniului cultural.[171]

Obiectivul general al proiectului este acela de a promova cooperarea transfrontalieră între instituții și oameni, prin utilizarea resurselor culturale și naturale existente în scop turistic, într-un mod durabil. Prin proiect se urmărește sporirea fluxului turistic transfrontalier prin crearea unor produse și servicii turistice comune, ca de exemplu promovarea unui circuit transfrontalier al obiectivelor muzeale din Craiova și Varshets sau înființarea unor servicii de informare și promovare turistică dezvoltate în comun, în ambele localități.

Muzeul Olteniei Craiova a achiziționat în cadrul acestui proiect echipamente interactive precum: hologramă, asistenți virtuali și totemuri interactive. Necesitatea achiziționării acestor echipamente constă în nevoia de a moderniza tehnicile de expunere muzeală, de a avansa dotarea muzeului cu tehnici moderne și atractive și de a folosi tehnicile interactive și virtuale în integrarea informațiilor de pe ambele părți ale frontierei. Folosirea tehnologiilor high-tech în promovarea patrimoniului cultural, dotarea cu holograme, asistenți virtuali ori totemuri interactive sporește astfel interactivitatea cu publicul și implicit, crește atenția și interesul vizitatorilor pentru muzeu.

Pentru dezvoltarea și punerea în valoare a resurselor naturale și culturale, Consiliul Județean Dolj întreprinde periodic acțiuni ce au rol de a dezvolta această componentă și de a pune în valoare resursele naturale și rurale ale județului Dolj. Un astfel de exemplu este și proiectul Danube Cycle Plans, aprobat spre

[170] Cf. informațiilor solicitate către CJ Dolj prin adresa nr. 220216_05 / 16.02.2022
[171] Cf. informațiilor solicitate către CJ Dolj prin adresa nr. 220216_05 / 16.02.2022

finanțare în cadrul programului transnațional Interreg Danube în perioada 2021 – 2022, care propune pentru dezvoltarea componentelor de ecoturism, istorie, arheologie și aventură, o serie de rute turistice tematice[172]:

CULE. CETĂȚI. CONACE | Traseul, cu o lungime totală de 106 kilometri, trece prin localitatea Răcarii de Jos, acolo unde se regăsesc vestigiile unui castru roman din secolul al II-lea p. Chr., respectiv prin localitatea Cetate, acolo unde se regăsesc Conacul Barbu Drugă și Portul Cultural Cetate și unde se realizează conexiunea la ruta europeană EuroVelo 6 Atlantic – Marea Neagră.

Proiectul este menit să pună în valoare o serie de repere istorice și edificii emblematice, cum sunt culele din localitățile Brabova și Cernătești, monumente istorice de interes național, aflate în prezent într-un proces de consolidare, restaurare și dotare în vederea amenajării lor ca puncte de interes turistic. De asemenea, Conacul generalului Săulescu, din comuna Cernătești, recuperat prin implicarea autorităților locale, va fi reabilitat și transformat în centru pentru evenimente culturale, iar în imediata sa vecinătate urmează să fie amenajat, printr-un proiect implementat de Consiliul Județean Dolj, Muzeul Satului Oltenesc.

În egală măsură, ruta include o serie de obiective naturale atractive, reprezentativă fiind Poiana Bujorului, din Pădurea Plenița, arie naturală protejată de interes național.

EUROECOVELO | Traseul propus, cu o lungime totală de aproximativ 73 de kilometri, are ca principale puncte turistice Portul Bechet (unde vizitatorilor le va fi asigurată posibilitatea plimbărilor cu diferite ambarcațiuni, pe fluviul Dunărea), respectiv Portul Rast, acolo unde va fi amenajat un centru de informare, conștientizare și educație ecologică, gestionat de către CJPNTDRD Dolj. Traseul se desfășoară aproape în totalitate în suprapunere cu itinerarul rutei europene EuroVelo 6 Atlantic – Marea Neagră și le oferă vizitatorilor posibilitatea unei incursiuni într-una dintre cele mai frumoase zone din sudul României, parte din Coridorul Verde al Dunării, un veritabil paradis al păsărilor migratoare și un sanctuar al biodiversității.

Ca principale repere de interes incluse în această rută menționăm Lacul Bistreț (de asemenea, sit Natura 2000, cu indicativul ROSPA0010 Bistreț, unde va fi amenajat un punct pentru observarea păsărilor/birdwatching) și rezervația naturală Pădurea Zăval.

URMELE URIAȘILOR | Traseul, proiectat în sistem circuit, are ca punct de pornire Secția de Istorie – Arheologie a Muzeului Olteniei Craiova, iar ca punct final Secția de Etnografie a aceleiași instituții muzeale, găzduită într-una dintre cele mai reprezentative clădiri ale Craiovei – Casa Băniei, cea mai veche construcție civilă a orașului, monument de arhitectură medievală.

Circuitul, cu o lungime totală de 68 de kilometri, se desfășoară în cea mai mare parte a sa în interiorul sitului de importanță comunitară ROSCI0045 Coridorul Jiului, pe teren accidentat, traversând pădurile de pe raza comunelor Bucovăț și Podari, învecinate Craiovei.

Având în vedere specificul arealului traversat, ruta se bazează aproape în exclusivitate pe utilizarea drumurilor forestiere și a potecilor existente. De asemenea, tot în sensul evitării oricărui impact negativ asupra mediului și pentru integrarea cât mai armonioasă în peisaj, se va recurge la soluții ecologice pentru diversele elemente amplasate sau amenajate de-a lungul traseului (ex. foișoare, panouri informative și indicatoare din lemn).

În ceea ce privește tematica, în mod evident, latura ecologică este direct corelată cu situl ROSCI0045 Coridorul Jiului. Pentru acoperirea segmentului istoric, se are în vedere includerea în traseu a 6 situri arheologice și explorarea tematică a unei legende locale, cea a jidovilor (uriași mitici). Turismul de aventură

[172] Cf. informații din partea Consiliului Județean Dolj prin adresa nr. 1474/20.04.2021, înregistrată la Consiliul Județean Dolj sub nr. 9531/22.04.2021 referitoare la proiectul „Danube Cycle Plans”

este asigurat prin practicarea mountain biking-ului într-un mediu care poate oferi provocări și pentru amatori, și pentru sportivi experimentați.

Alături de toate cele menționate anterior, un alt proiect prin care se dorește sprijinirea turismului din județul Dolj este și cel de realizare a unui parc de distracţii – Dracula Park din Craiova. Acesta va depăși Water Park-ul din Luncă şi va fi amenajat pe 6,5 hectare, disponibile în spatele Liceului de Chimie. Parcul de distracții, unic în România, face parte dintr-o continuată strategie de a transforma Bănia într-o destinație atractivă pentru turiști.[173]

De asemenea, este deosebit de important ca toate aceste eforturi să fie începute și continuate în anii următori, pentru eficientizarea activității de promovare a destinației fiind necesară o restructurare completă a practicilor utilizate și o îmbunătățire a lor prin utilizarea cu preponderență a instrumentelor cu grad mai ridicat de răspândire a informațiilor concentrate asupra temelor și produselor strategice pentru următorii ani, în special către vizitatorii tineri.

4.2. EVALUAREA OFERTEI TURISTICE

Din punct de vedere al **RESURSELOR TURISTICE**, județul se încadrează în zonele turistice accesibile atât din perspectiva costurilor, cât și a infrastructurii de acces către județ. Unul dintre principalele atuuri din punct de vedere al accesibilității este dat chiar de prezența Aeroportului Internațional Craiova care oferă oportunitatea de dezvoltare a sejururilor de tip city-break atât pentru turiștii români, cât și pentru cei străini. Situat la o distanță de 7 km de centrul orașului Craiova, aeroportul deservește întreaga zonă a Olteniei, fiind cea mai apropiată poartă aeriană pentru cele 5 județe: Dolj, Gorj, Mehedinți, Olt și Vâlcea. La momentul actual, de pe Aeroportul Internațional Craiova se efectuează curse regulate pe următoarele rute: Craiova – Milano, Roma, Bologna, Londra, Barcelona, Madrid, Paris, Köln sau Valencia.

Astfel, întreaga regiune în curs de dezvoltare din Sud-Vestul României are la dispoziție cel mai rapid și confortabil mijloc de transport către alte destinații din Europa, putând prelua în momentul de față un flux de 600 de călători pe oră și fiind totodată singurul care deservește cele 2,3 milioane de locuitori din Oltenia.[174]

Pe plan local, condițiile geografice favorabile, pământul fertil și clima blândă, existența unor tradiții meșteșugărești și economice specifice acestor meleaguri, priceperea, ambiția și tenacitatea locuitorilor au permis ca Doljul să se dezvolte încă din cele mai vechi timpuri. Acest lucru se poate observa în special la nivelul municipiului Craiova – capitală a județului Dolj și vechi scaun domnesc, care s-a manifestat în spațiul cultural național ca o citadelă preocupată de păstrarea și perpetuarea valorilor morale și spirituale românești, fiind astăzi reședința unora dintre cele mai importante instituții de cultură din România și care atrage anual interesul celor mai mulți turiști români și străini la nivel județean. Cu toate acestea, Craiova nu beneficiază încă de o notorietate la fel de mare ca alte destinații turistice din România, ce sunt preferate în special pentru activități de tip city-break (spre exemplu, Sibiu, Cluj-Napoca, Oradea, Iași etc.), fiind necesară o promovare adecvată a orașului și a resurselor acestora, care să îl pună în valoare și să îl facă mai vizibil la nivel național.

Referitor la alte resurse importante ale Doljului, este important ca turistul să savureze bucătăria tradițională a județului, care timp de secole a absorbit tradițiile și obiceiurile locale. Gastronomia devine astfel punctul de întâlnire a culturii locale, a naturii, a tradițiilor și, mai presus de toate, a oamenilor. Cu

[173] https://www.olgutavasilescu.ro/proiecte/dracula-park-parc-de-distractii-pentru-craioveni-si-turisti/
[174] https://www.aeroportcraiova.ro/despre-aeroport/prezentare/

toate acestea, resursele gastronomice locale nu sunt încă apreciate drept un produs turistic major, fiind necesară o centralizare a acestora și a eforturilor de promovare sub un concept umbrelă care să devină din ce în ce mai prezent în oferta turistică a județului (spre exemplu, prin extinderea inițiativei "Dolju-n bucate"). În strânsă legătură cu oferta gastronomică județul Dolj poate fi explorat într-un mod inedit și prin resursele sale viticole, însă, cu toate acestea, cramele și podgoriile doljene sunt locuri care în prezent nu sunt ușor accesibile publicului larg – fie pentru că aceștia sunt nevoiți să beneficieze de mașină personală, fie pentru că vizitarea acestora se poate realiza doar pe bază de programare sau pentru că nu dețin magazine de desfacere sau nu organizează alte tipuri de activități cu profil turistic.

În același timp, poate unul dintre principalele caracteristici distinctive ale județului este faptul că Doljul este mărginit la sud de către Dunăre, apele fluviului constituind granița naturală a județului pe o distanță de 150 kilometri. Cu toate acestea, cursul Dunării nu este aproape deloc valorificat, pe teritoriul județului și în special în orașele cu deschidere la Dunăre nu există niciun port turistic amenajat sau infrastructuri turistice care să suporte activități sportive sau pescărești. În prezent, starea plajelor ce deservesc zona de sud a județului nu prezintă aproape nicio amenajare antropică, iar accesul spre ele este fie neștiut în lipsa unor semne turistice, fie îngreunat de starea drumurilor precară.

Cu toate acestea, zone precum plaja de la Cetate sau de la Ostrovul Vană din comuna Rast, reprezintă locuri spectaculoase, care necesită o atenție sporită către dezvoltarea infrastructurii turistice și a activităților de petrecere a timpului liber, ținând cont de cadrul natural excepțional și de multitudinea de activități care se pot dezvolta în astfel de zone.

În prezent, una dintre problemele majore ale Doljului ca destinație turistică, ce a fost semnalată și de către stakeholderii locali, este și infrastructura turistică, care este slab dezvoltată în acest moment în afara municipiului Craiova. Se regăsesc dispersat în teritoriu o serie de unități de cazare, însă insuficiente pentru a deservi un flux mare de turiști, în special în celelalte orașe ale județului Dolj (în care nu au fost identificate structuri de cazare). Pentru valorificarea resurselor turistice și adresarea inclusiv a elementelor care în acest moment dezavantajează județul din punct de vedere turistic, este necesară o atenție sporită către infrastructura turistică și dezvoltarea acesteia ținând cont de posibilitatea practicării mai multor tipuri de turism și de a beneficia de o accesibilitate crescută către aceste locuri.

De asemenea, pornind de la analizele realizate până în acest moment asupra dinamicii și a resurselor turistice locale, se constată faptul că la nivelul județului nu există în prezent pachete turistice sau o rețea de trasee turistice bine dezvoltată, resursele turistice (naturale și culturale) și infrastructura turistică fiind dispersate la nivelul teritoriului. Una dintre principalele cauze ale aceste probleme este constituită de lipsa unei forme de organizare a actorilor locali relevanți din județ prin care să se planifice și să se implementeze într-un mod coerent dezvoltarea și promovarea turistică a județului.

Totodată un rol foarte important în valorificarea acestor atracții turistice îl are și posibilitatea turiștilor de a ajunge în acele locuri cu ajutorul transportului în comun sau a unor rute special create pentru turiști. Este de remarcat poziționarea geografică strategică a Județului Dolj, acesta fiind amplasat de-a lungul unor coridoare TEN-T rutiere, feroviare, aeriene și fluviale centrale (Core) și globale (Comprehensive) care pot reprezenta un factor important atunci când este vorba de accesibilitatea turiștilor în zonele turistice ale județului.

În județul Dolj, exista în anul 2021[175] o serie de autogări și trasee cuprinse în Programul de transport public rutier de persoane:

- autogara Craiova: 80 de trasee, făcându-se legătura cu 72 de autogări;
- autogara Băilești: 3 trasee, făcându-se legătura cu 3 autogări: Bechet, Plosca și Orodel;

[175] Strategia de Dezvoltare a Județului Dolj 2021 – 2027

- autogara Calafat: 12 trasee, făcându-se legătura cu 11 autogări: Plenița, Verbița, Cetate, Băilești, Seaca de Câmp, Negoi, Rast, Ghidici, Desa, Ciupercenii Noi și Orodel;
- autogara Filiași: 4 trasee, făcându-se legătura cu 4 autogări: Secu / Grecești, Busu, Argetoaia și Racovița.

Există, însă, un număr de zone la care accesul turiștilor se poate face doar prin intermediul serviciului public de transport local, fiind vorba de microbuze sau autobuze care pot fi luate de către aceștia. În prezent, serviciul public de transport local de persoane se regăsește numai în municipiul Craiova, însă se află în fază finală de realizare în orașele Segarcea și Dăbuleni. [176]

Din perspectiva **PATRIMONIULUI**, județul Dolj beneficiază de un bogat patrimoniu construit reprezentativ la nivel județean, regional și național care include 3 cule reprezentative pentru arhitectura rezidențială de apărare din zona Olteniei și sud-vestul țării, biserici de lemn specifice zonei de centru și nord a Olteniei (care ar putea beneficia de includerea în PNRR pentru investiții în turism și cultură), curți și conace boierești specifice mediului rural din partea de sud a țării, situri arheologice reprezentative pentru arhitectura de apărare a zonelor de frontieră a Imperiului Roman, incluse în Programul Național LIMES și în Lista Indicativă a Patrimoniului Mondial UNESCO ca parte a unui sit transnațional desfășurat pe tot teritoriul Europei, numeroase exemple de locuințe urbane și clădiri administrative cu rol emblematic pentru municipiul Craiova și județul Dolj, un centru istoric al municipiului Craiova bine conturat și cu o imagine urbană aparte, numeroase exemple de arhitectură vernaculară specifică zonei etnografice a Olteniei, numeroase biserici de zid distribuite pe tot teritoriul județului care contribuie la identitatea locală a așezărilor din mediul rural.

Cu toate acestea, patrimoniul cultural, construit din județ este protejat într-un procent foarte redus (de exemplu curțile boierești, conacele, clădirile industriale aflate în avansată stare de degradare sau ruină) și slab valorificat din punct de vedere turistic, cultural (de exemplu culee, parcurile istorice). Valorile de patrimoniu sunt mult prea puțin cunoscute la nivel local și regional (de exemplu existența operelor lui C. Brâncuși în cadrul Muzeului de Artă Craiova, Casa Băniei, Conacul Barbu Drugă și Port Cetate din comuna Cetate) și insuficient utilizate ca suport pentru activități culturale sau turistice care evidențiază tradițiile locale, moștenirea culturală a acestui areal sau elementele care conferă unicitate județului la nivel național (de exemplu siturile arheologice – castrele romane și cetățile dacice).

În profil teritorial, municipiul Craiova are parte de promovare turistică și mecanisme de gestiune a procesului de reabilitare a fondului construit cu valoare culturală și arhitecturală ridicată. În același timp la nivelul celorlalte UAT-uri din județ este necesară dezvoltarea instrumentelor de gestiune a operațiunilor de protejare patrimoniului construit și de sprijin pentru inițiativele actorilor locali de valorificare a patrimoniului și culturii locale.

Astfel, se mai remarcă o serie de provocări semnificative ce vizează patrimoniul județului Dolj și valorificarea insuficientă a acestuia din punct de vedere turistic la nivel național și internațional. Deși există numeroase obiecte de patrimoniu construit care se încadrează în liniile culturale și arhitecturale ale zonei balcanice sau ale spațiului românesc extracarpatic, acestea nu sunt incluse în trasee turistice, culturale sau tematice de importanță europeană sau națională (castrele romane, culele, conacele boierești, bisericile de lemn, clădiri de cult aparținând diverselor confesiuni religioase). Apoi, deși există numeroase monumente istorice reprezentative pentru curente culturale sau pentru modul de organizare al comunităților locale regăsit în mai multe zone geografice și istorice de pe teritoriul României (cum ar fi bisericile din lemn, locuințele boierești, clădirile administrative și locuințele urbane, centrul istoric al municipiului Craiova), acestea nu sunt incluse în programele culturale desfășurate la nivel regional sau național.

[176] Strategia de Dezvoltare a Județului Dolj 2021 – 2027

În ceea ce privește patrimoniul natural al județului, acesta beneficiază de existența fluviului Dunărea și râului Jiu, elemente care contribuie la crearea unor areale naturale cu un caracter aparte, propice pentru dezvoltarea de activități turistice și de petrecere a timpului liber pentru locuitorii județului și pentru vizitatori sosiți din județele învecinate. Cu toate acestea, numeroasele arii naturale protejate de importanță internațională (siturile RAMSAR), comunitară (6 situri SCI și 8 situri SPA), națională (19 rezervații și monumente ale naturii – arii naturale protejate de importantă națională) și locală nu beneficiază de un cadru operațional unitar la nivelul județului care să sprijine în mod sustenabil dezvoltarea activităților turistice, educative și de petrecere a timpului liber în aceste areale, care să stimuleze dezvoltarea activităților turistice, în mod organizat, în afara centrelor urbane.

Patrimoniul construit și natural prezintă un potențial semnificativ de susținere a unor activități turistice la nivel județean, au oportunitatea de a fi incluse în trasee turistice culturale la nivel regional și național și pot contribui la conturarea unei identități locale unice care să diferențieze județul Dolj și infrastructura turistică de care acesta dispune, de alte județe din regiune.

În ceea ce privește **IDENTITATEA TURISTICĂ A JUDEȚULUI**, județul Dolj nu are o identitate turistică aparentă, unitară și distinctivă. Se observă o promovare disparată a unor inițiative și atracții ale județului, uneori integrate în teme mai largi care vizează turismul național sau târgurile de turism. Cu toate acestea, în lipsa unui efort planificat în această direcție, percepția publică despre județ este subordonată percepției despre municipiul Craiova.

O serie de obiective cu potențial turistic sau de comunicare turistică din județ și-au dezvoltat, organic (ex: Dăbuleni) sau planificat (ex: Cetate), o identitate relevantă la nivel național, însă ele nu sunt întotdeauna direct asociate cu județul Dolj. Obiective majore, ca Dunărea, sunt adesea omise în formarea percepției despre județ. Statutul Craiovei de capitală a Olteniei reprezintă o oportunitate semnificativă – regional, național, chiar și internațional, dar prezintă și un risc de diluare a vizibilității județului.

Craiova are o identitate puternică la nivel național, atât pe bază istorică, ca cel mai important pol cultural și economic din regiune, cât și datorită dezvoltării din ultimul deceniu. Aceasta este, totuși, încă marcată de stereotipuri despre elemente tradiționale (praz, zaibăr) sau infracționalitate, mai puțin prezente în realitate decât în cultura populară. Istoria sportivă joacă un rol important în percepția despre identitatea municipiului. Dinamica relativ recentă a orașului și componentele culturale majore sunt un potențial încă neexploatat pe deplin pentru poziționarea Craiovei ca unul dintre centrele urbane cele mai atractive din țară din punct de vedere turistic. Creșterea vizibilității și îmbunătățirea conștientizării atuurilor Craiovei poate contribui semnificativ la dezvoltarea percepției despre întregul județ.

De asemenea, obiectivele cu potențial din județ pot susține identitatea turistică a municipiului. Relația simbiotică dintre Dolj și Craiova se întâmplă organic - momentan, mai degrabă dinspre municipiu spre județ acest lucru fiind pus pe seama faptului că cea mai mare concentrare a resurselor cultural-turistice se află preponderent la nivelul municipiului, însă poate deveni un pilon important în dezvoltarea strategică a promovării turistice.

Nu în ultimul rând, o sursă relevantă de evaluare a ofertei turistice din județul Dolj este reprezentată de **ACTORII LOCALI**, inclusiv autoritățile publice locale din cadrul județului Dolj. În acest sens, în urma întâlnirilor și a chestionarelor aplicate stakeholderilor din județ, au fost evidențiate o serie de aspecte relevante, cum ar fi principalele **ELEMENTE DIFERENȚIATOARE ALE JUDEȚULUI** din perspectiva actorilor locali, care îi oferă acestuia avantaje competitive la nivel regional și chiar național. Acestea sunt sintetizate în figura următoare.

FIGURA 46. ELEMENTELE DE DIFERENȚIERE ALE JUDEȚULUI DOLJ DIN PUNCT DE VEDERE TURISTIC

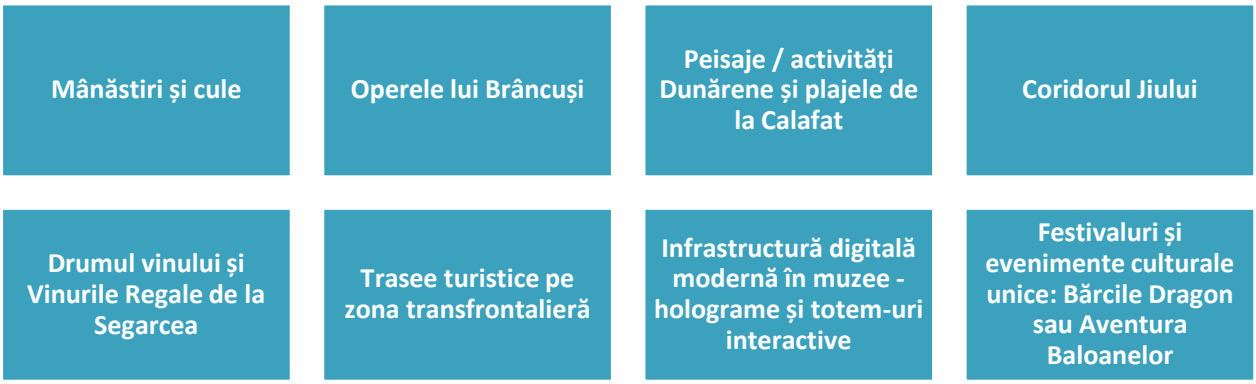

Sursa: Grupurile de lucru cu stakeholderii locali

Cu toate acestea, percepția stakeholderilor locali nu este întotdeauna una pozitivă, fiind semnalate și o serie de **ELEMENTE CARE DEZAVANTAJEAZĂ JUDEȚUL DOLJ** din punct de vedere turistic, după cum sunt sintetizate în continuare.

FIGURA 47. ELEMENTE CARE DEZAVANTAJEAZĂ JUDEȚUL DOLJ DIN PUNCT DE VEDERE TURISTIC

Sursa: Grupurile de lucru cu stakeholderii locali

În același timp, pornind de la provocările și elementele actuale de potențial, au fost deja înaintate și câteva **DIRECȚII PE CARE AR TREBUI SĂ MIZEZE JUDEȚUL DOLJ ÎN DEMERSURILE VIITOARE DE DEZVOLTARE ALE SECTORULUI TURISTIC**. Acestea se referă în special la extinderea, modernizarea și punerea în evidență prin promovarea atracțiilor deja existente. De asemenea, în cazul atracțiilor turistice va fi importantă valorificarea acestora prin extinderea infrastructurii de tipul cazărilor și al restaurantelor și realizarea unei identități a destinației care să reunească sub aceeași umbrelă resursele turistice ale județului, oferind coerență și calitate în comunicare.

În plus, se propune activarea turismului sportiv și al evenimentelor sportive, în special în contextul în care activitățile sportive sunt foarte căutate în municipiul Craiova, precum și dezvoltarea turismului festivalier

și atragerea turiștilor în special din rândul tinerilor, aceștia fiind un segment de nișă către care turismul doljean ar trebui să își îndrepte o mai mare atenție.

4.3. ANALIZA CERERII TURISTICE DIN JUDEȚUL DOLJ

Cererea turistică este caracterizată de către numărul persoanelor care călătoresc într-o anumită locație sau zonă în afara locurilor de muncă și reședință, periodic sau temporar, pentru a utiliza facilitățile turistice.

Prin urmare, cererea turistică din județul Dolj se reflectă în indicatori precum numărul sosirilor turiștilor în structurile de primire turistică, numărul înnoptărilor în structuri de primire turistică, dar și în durata medie de ședere în structurile de primire turistică, respectiv în perioada de timp pe care aceștia aleg să o petreacă în județul Dolj în scop turistic.

FIGURA 48. INDICATORII DE REFERINȚĂ ÎN ANALIZA CERERII TURISTICE DE LA NIVELUL JUDEȚULUI DOLJ

Sosirile turistice se definesc prin numărul turiștilor cazați în unitățile de cazare turistică ce cuprind toate persoanele, cu cetățenie română sau străină, care călătoresc în afara localităților în care își au domiciliul stabil, pentru o perioadă mai mică de 12 luni și stau cel puțin o noapte într-o unitate de cazare turistică în zona luată ca punct de reper. În acest caz, sunt luate în considerare acele călătorii care nu au ca motiv principal desfășurarea unei activități remunerate în locurile vizitate.

Înnoptarea turistică este intervalul de 24 de ore, începând cu ora hotelieră, pentru care o persoana este înregistrată în evidența spațiului de cazare turistică și beneficiază de găzduire în contul tarifului aferent spațiului ocupat, chiar dacă durata de ședere efectivă este inferioară intervalului menționat.

Durata medie a șederii în structuri de primire turistică este raportată la numărul de zile petrecute de către o persoană în scop turistic.

Sursa: Baza de date INS Tempo

Dinamica cererii turistice variază în funcție de diferiți factori precum imaginea destinației, resursele naturale, resursele antropice, poziționarea geografică, infrastructura și legăturile de transport, factori de preț, factori raportați la infrastructura de cazare existentă, precum și de varietatea activităților și oportunităților de agrement. Astfel, factorii de care județul Dolj dispune influențează anumite tendințe și evoluții la nivelul cererii turistice, la nivelul sezonalității turistice și la nivelul duratei medii de ședere în structurile de primire turistică, iar acestea sunt prezentate în subcapitolele ce urmează.

Luând ca perioadă de referință anul 2019, ultimul an care prezintă dinamica reală de dezvoltare de dinaintea contextului epidemiologic cu Sars-Cov2, în comparație cu anul 2014, analiza indicatorilor indică o evoluție pozitivă. Cererea turistică a urmat o creștere favorabilă până în anul 2019, iar în anul 2020 aceasta a scăzut vizibil. Totuși, evoluția dinaintea anului 2019 pune în evidență potențialul în creștere al județului din punct de vedere turistic.

Anul 2020 reprezintă un declin al cererii turistice la nivel național și internațional din cauza pandemiei de Sars-Cov2, nefiind o tendință specifică doar județului Dolj. Conform datelor prezentate de către Parlamentul European[177], turismul este unul dintre sectoarele cele mai afectate de pandemia de Sars-Cov2- în anul 2020, Uniunea Europeană primind cu 66% mai puțini turiști în prima jumătate a anului și cu 97% mai puțini în a doua jumătate a anului, comparativ cu anul anterior.

4.3.1. EVOLUȚIA ȘI STRUCTURA CERERII TURISTICE

Având în vedere contextul actual, numărul sosirilor în anul 2020, comparativ cu anul 2019, a scăzut cu circa 52,0%, iar în aceeași perioadă, numărul înnoptărilor în scop turistic în județul Dolj au scăzut cu 53,4%. Opus acestei perioade, în raport cu evoluția de până în anul 2019, comparativ cu situația anului 2014, numărul sosirilor a înregistrat o creștere de 26,0%, iar numărul înnoptărilor a înregistrat o creștere de 29,1%.

Indicatorul care este caracterizate de o evoluție cu fluctuații relativ scăzute este durata medie de ședere în structurile de primire turistică specifice județului Dolj. Dacă în anul 2014, durata medie de ședere era de 1,77 de zile, în anul 2019 acest indicator a crescut la 1,82 de zile, în timp ce în anul 2020 durata medie de ședere a scăzut din nou la 1,76 de zile pe persoană, valoare apropiată de cea din anul 2014. Totuși, aceste diferențe sunt minore, iar datele indică faptul că o persoană petrece în medie între o zi și jumătate și aproape două zile în scop turistic în județul Dolj.

FIGURA 49. EVOLUȚIA PRINCIPALILOR INDICATORI REFERITORI LA CEREREA TURISTICĂ DIN JUDEȚUL DOLJ, 2014-2019, 2019-2020

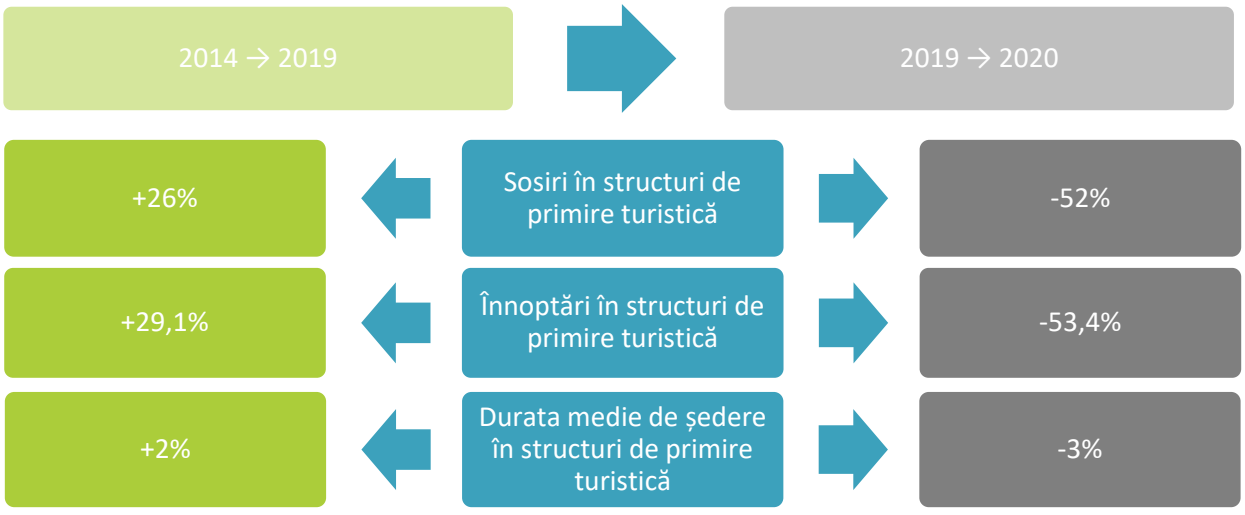

Sursa: Baza de date INS Tempo

[177] https://www.europarl.europa.eu/news/ro/headlines/society/20210311STO99736/eurodeputatii-doresc-un-turism-post-covid-mai-sigur-si-mai-sustenabil

FIGURA 50. EVOLUȚIA SOSIRILOR, EVOLUȚIA ÎNNOPTĂRILOR ȘI EVOLUȚIA DURATEI MEDII DE ȘEDERE ÎN STRUCTURI DE PRIMIRE TURISTICĂ, JUDEȚUL DOLJ, 2014-2020

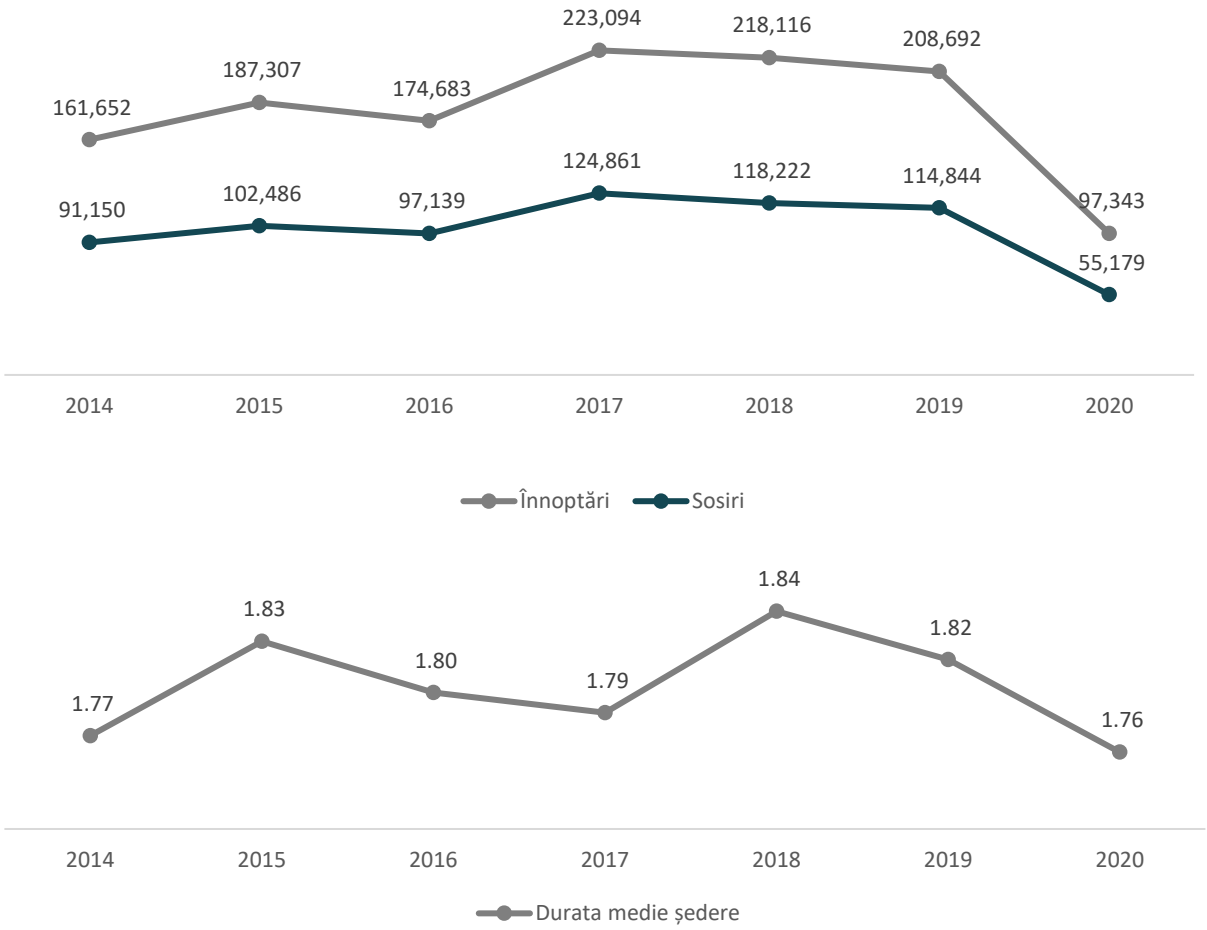

Sursa: Baza de date INS Tempo

SOSIRILE | Numărul turiștilor care au sosit în structurile de primire turistică a crescut în perioada 2014-2019 în mai multe unități administrativ-teritoriale ale județului Dolj.

Unitățile administrativ teritoriale în cadrul cărora în anul 2019, comparativ cu anul 2014, au sosit în structurile de cazare turistică un număr mai mare de turiști sunt următoarele:

- orașul Bechet (+2.741%);
- comuna Malu Mare (+113%);
- comuna Ghercești (+93%);
- municipiul Craiova (+49%);
- orașul Filiași (+32%).

Pe lângă acestea, în cadrul anumitor unități administrativ-teritoriale, conform datelor regăsite la nivelul platformei INS Tempo, pentru anul 2014 nu există date înregistrate conform cărora au existat sosiri în scop turistic, spre deosebire de anul 2019, pentru care sunt înregistrate sosiri turistice. Acestea unități administrativ-teritoriale sunt: comuna Bratovoești, comuna Ghindeni, comuna Perișor și comuna Poiana

Mare. Astfel, în intervalul 2014-2019 au fost luate în evidență la nivelul platformei INS Tempo, noi structuri de cazare, motiv pentru care se regăsesc date despre fluxurile turistice la nivelul anului 2019.

Numărul sosirilor în structurile de primire turistică este mai scăzut în anul 2019, comparativ cu anul 2014 în municipiul Calafat (-81%), în comuna Coțofenii din Față (-23%), în comuna Drănic (-100%), în comuna Giurgița (-100%), în comuna Ișalnița (-100%), în comuna Pielești (-39%) și în comuna Radovan (-70%).

FIGURA 51. SOSIRI ALE TURIȘTILOR ÎN STRUCTURI DE PRIMIRE TURISTICĂ LA NIVELUL UAT-URILOR COMPONENTE ALE JUDEȚULUI DOLJ, ÎN ANUL 2019 ȘI EVOLUȚIA PROCENTUALĂ ÎN INTERVALUL 2014-2019

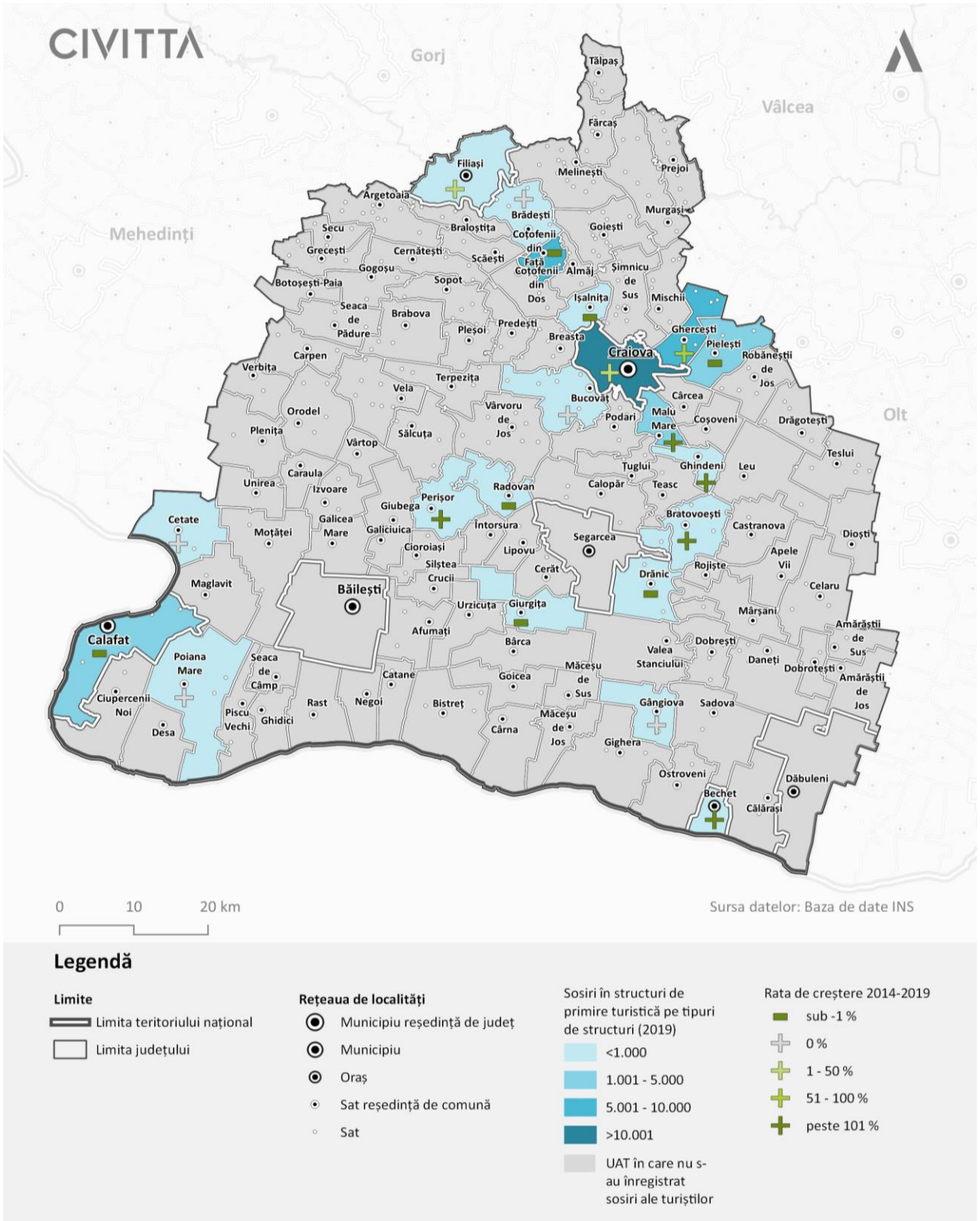

Sursa: Baza de date INS Tempo

În municipiul Craiova se înregistrează un număr aproape dublu (+49%) de turiști în structurile de primire turistică în anul 2019, în comparație cu anul 2014. Municipiul Craiova însumează în anul 2019 cea mai mare parte a sosirilor turistice din județul Dolj, raportat la numărul total al sosirilor în unitățile administrativ-teritoriale din județul Dolj, acesta însumând 81,8% din acestea.

Datele disponibile susțin faptul că alte unități administrativ-teritoriale cu un număr semnificativ de sosiri ale turiștilor în anul 2019 sunt comuna Coțofenii din Față (5,6% din totalul sosirilor din județ) și comuna Ghercești (4,8% din totalul sosirilor din județ). Numărul mare de sosiri în comuna Coțofenii din Față se poate datora vestitelor izvoare Beharca care în acest moment sunt captate lângă Pensiunea La Izvoare – loc în care se respectă stilul rustic românesc autentic și care oferă turiștilor o experiență terapeutică memorabilă, asemănătoare Băilor din stațiuni turistice.

Cu toate acestea, se poate observa faptul că zone mai cunoscute precum Segarcea, Brabova, Cernătești sau Maglavit, care deși beneficiază de resurse turistice importante, nu sunt înregistrate la nivelul acestora sosiri ale turiștilor, acest lucru fiind pus pe contextul inexistenței infrastructurii turistice. Același lucru se poate observa și în partea de sud a județului Dolj, în special în teritoriile care sunt traversate de Dunăre.

Raportat la tipul structurilor de primire turistică, cele mai multe sosiri în anul 2019 sunt înregistrate la nivelul structurilor de tipul hotelurilor (78,6% din totalul sosirilor), urmate apoi de pensiunile turistice (6% din totalul sosirilor) și de pensiunile agroturistice (5,9% din totalul sosirilor). Restul de 9,5% din sosirile turiștilor în structurile de primire turistică sunt distribuite în cadrul motelurilor (4,3% din totalul sosirilor), hostelurilor (3,7% din totalul sosirilor) și vilelor turistice (1,5% din totalul sosirilor).

FIGURA 52. REPARTIȚIA SOSIRILOR TURISTICE PE TIPURI DE STRUCTURI DE PRIMIRE TURISTICĂ, JUDEȚUL DOLJ, 2019

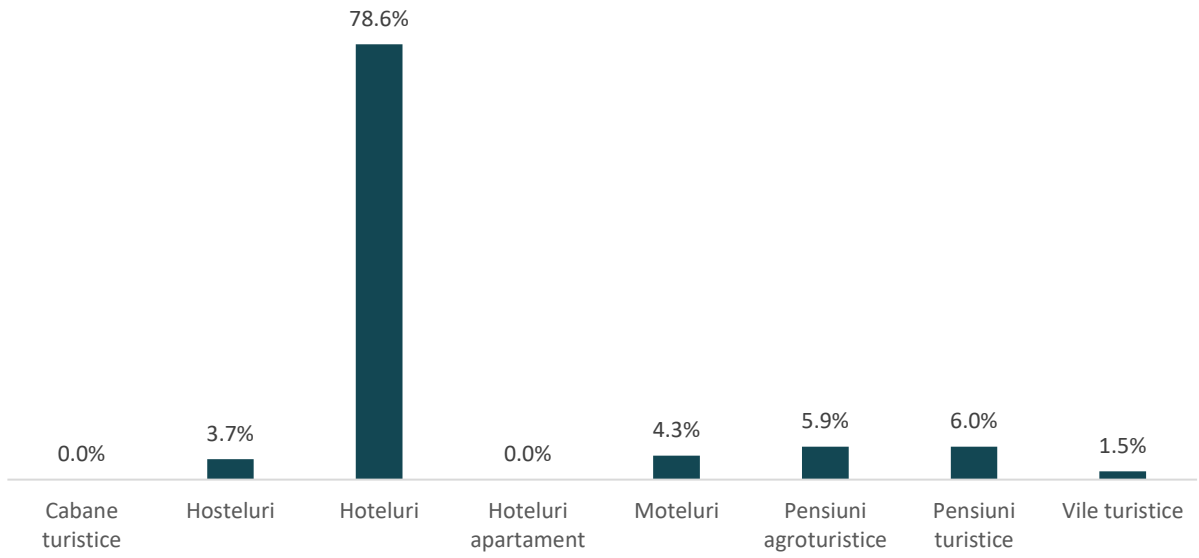

Sursa: Baza de date INS Tempo

Conform datelor existente, în ciuda contextului pandemic cu Sars-Cov2 care a îngreunat deplasările în scop turistic, majoritatea turiștilor au optat în anul 2020 pentru structurile de cazare de tipul hotelurilor (78,3%), urmate apoi la număr de turiștii care au ales să înnopteze în structurile de cazare de tipul motelurilor (8,8%)

și de tipul pensiunilor agroturistice (5,3%). Un număr mai scăzut de turiști au optat în anul 2020 către pensiuni turistice (4,1%), către hosteluri (2,6%) și către vile turistice (0.9%).

ÎNNOPTĂRILE | Numărul înnoptărilor în structurile de primire turistică a crescut în județul Dolj, din anul 2014, până în anul 2019 (+29,1%). Acest lucru indică o dinamică pozitivă a cererii turistice.

Conform statisticilor, au înregistrat creșteri ale numărului de înnoptări în anul 2019, comparativ cu anul 2014, următoarele unități administrativ-teritoriale:

- orașul Bechet (+3673);
- municipiul Craiova (+48%);
- comuna Malu Mare (+47%);
- comuna Ghercești (+21%);
- comuna Coțofenii din Față (+7%).

Pe lângă acestea, în cadrul anumitor unități administrativ-teritoriale, conform datelor regăsite la nivelul platformei INS Tempo, pentru anul 2014 nu există date înregistrate conform cărora au existat înnoptări în structuri de primire turistică, spre deosebire de anul 2019, pentru care sunt înregistrate înnoptări turistice. Acestea unități administrativ-teritoriale sunt: comuna Bratovoești, comuna Ghindeni, comuna Perișor și comuna Poiana Mare.

Cererea turistică din perspectiva numărului înnoptărilor în structurile de primire turistică a scăzut din anul 2014, până în anul 2019, în cadrul comunei Drănic (-100%), comunei Giurgița (-100%), comunei Işalnița (-100%), municipiului Calafat (-78%), comunei Radovan (-74%), comunei Pielești (-45%) și în cadrul orașului Filiași (-42%).

Dacă la nivel de județ, numărul înnoptărilor în structurile de primire turistică a crescut în anul 2019, în comparație cu anul 2014 cu 29,1%, la nivelul municipiului Craiova evoluția este una și mai favorabilă, numărul acestora crescând cu circa 48%. Din totalul numărului de înnoptări turistice din unitățile administrativ-teritoriale pentru care există date disponibile, cele mai multe, respectiv 84,1% sunt la nivelul municipiului Craiova. În continuare, din perspectiva ponderii înnoptărilor turistice din totalul înnoptărilor la nivel de județ se regăsesc municipiul Calafat, comuna Coțofenii din Față și comuna Ghercești.

FIGURA 53. ÎNNOPTĂRI ALE TURIȘTILOR ÎN STRUCTURI DE PRIMIRE TURISTICĂ LA NIVELUL UAT-URILOR COMPONENTE ALE JUDEȚULUI DOLJ, ÎN ANUL 2019 ȘI EVOLUȚIA PROCENTUALĂ ÎN INTERVALUL 2014-2019

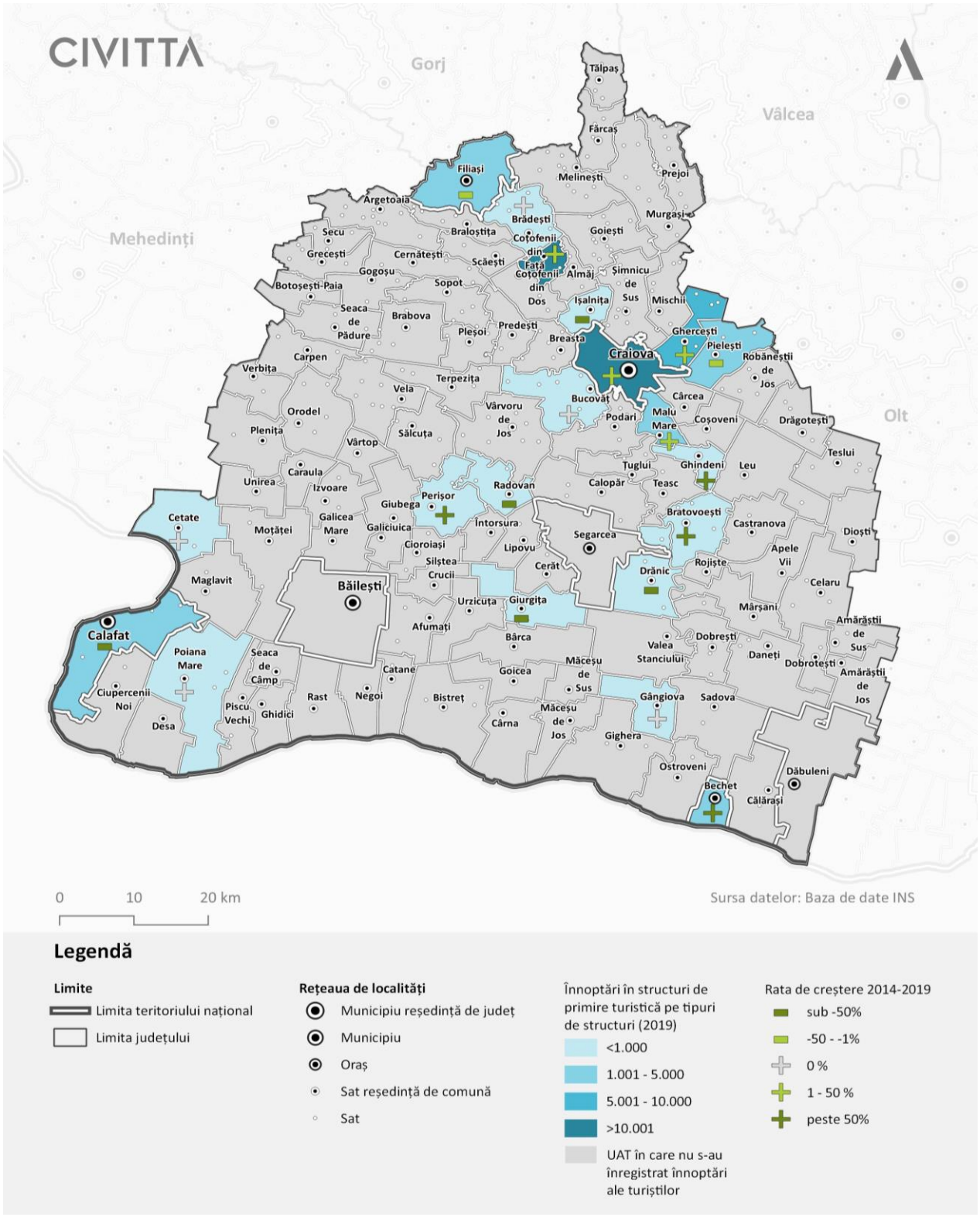

Sursa: Baza de date INS Tempo

În anul 2019, mai mult de jumătate din numărul înnoptărilor turistice din județul Dolj se raportează în structuri de cazare de tipul hotelurilor (79,8% din totalul înnoptărilor), urmate la mare distanță de pensiunile agroturistice (5,2% din totalul înnoptărilor), motelurile (5,2% din totalul înnoptărilor) și pensiunile turistice (1,6% din totalul înnoptărilor). Restul structurilor, respectiv hostelurile și vilele turistice sunt opțiunea pentru înnoptare a circa 3,2% și 1,6% din totalul turiștilor.

FIGURA 54. PONDEREA ÎNNOPTĂRILOR TURISTICE PE TIPURI DE STRUCTURI DE PRIMIRE TURISTICĂ, LA NIVELUL JUDEȚULUI DOLJ, 2019

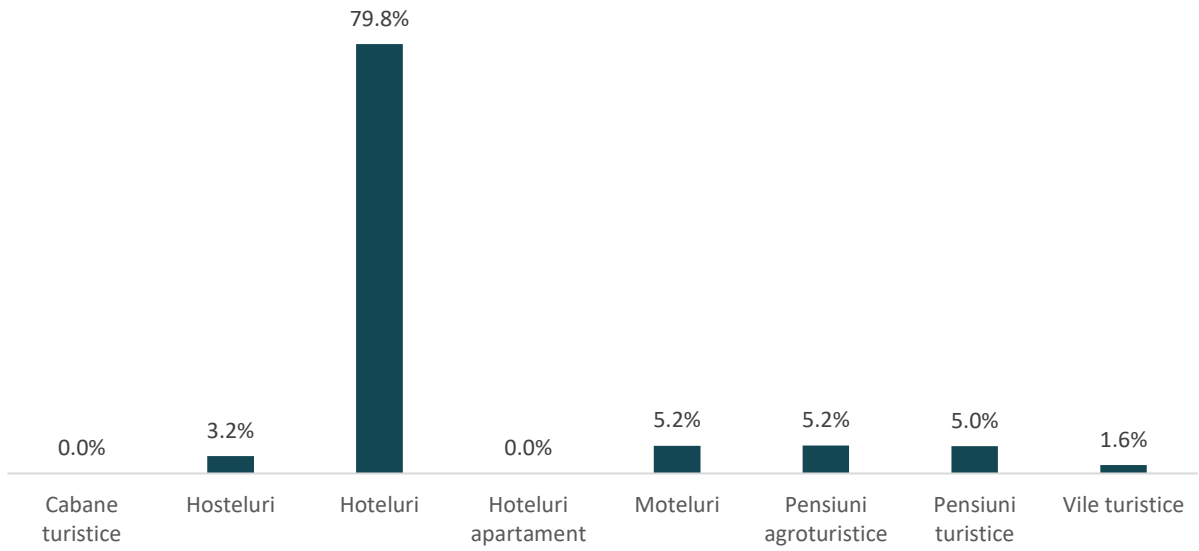

Sursa: Baza de date INS Tempo

DURATA MEDIE A ȘEDERII | Durata medie de ședere în structurile de primire turistică indică o creștere relativă de 2% a timpului mediu petrecut de către o persoană în scop turistic în județul Dolj, respectiv a numărului de zile raportate la o persoană în anul 2019, în comparație cu anul 2014. În acest sens, dacă media zilelor petrecute de către o persoană în scop turistic în județul Dolj în anul 2014 este de 1,77 de zile, în anul 2019 media este de 1,82 de zile pe persoană. În anul 2019, datele disponibile plasează în topul celor mai atractive zone din perspectiva duratei de ședere următoarele unități administrativ-teritoriale:

- comuna Bratovoești (2,39 zile/persoană);
- comuna Radovan (1,91 zile/persoană);
- comuna municipiul Craiova (1,87 zile/persoană);
- comuna Pielești (1,84 zile/persoană);
- comuna Perișor (1,72 zile/persoană);
- oraș Bechet (1,66 zile/persoană);
- comuna Malu Mare (1,62 zile/persoană);
- comuna Coțofenii din Față (1,61 zile/persoană).

Raportat la evoluție, cu toate că acest indicator la nivel de județ a înregistrat o creștere redusă în perioada de referință, respectiv 2014-2019, în cadrul unor unități administrative teritoriale durata medie de ședere în structurile de primire turistică a crescut semnificativ. Unitățile administrativ teritoriale în cadrul cărora durata medie de ședere în structurile de primire turistică a crescut sunt următoarele:

- comuna Coțofenii din Față (+39%);
- orașul Bechet (+33%);
- municipiul Calafat (+13%).

De asemenea, se remarcă și unități administrativ-teritoriale în cadrul cărora în anul 2014 nu există date care să surprindă o medie a duratei de ședere existentă, iar opus situației, în anul 2019 durata medie de ședere atribuită UAT-urilor respective este una favorabilă, fapt ce surprinde o dinamică pozitivă a indicatorului. Motivul pentru care aceste date sunt disponibile la nivelul anului 2019 este dat de faptul că în intervalul 2014-2019 au fost luate în evidență la nivelul platformei INS Tempo noi structuri de cazare pentru care s-au putut calcula durata medie de ședere.

Această situație este specifică următoarelor unități administrativ-teritoriale:

- comuna Bratovoești;
- comuna Ghindeni;
- comuna Perișor.

FIGURA 55. DURATA MEDIE DE ȘEDERE ÎN STRUCTURI DE PRIMIRE TURISTICĂ LA NIVELUL UAT-URILOR COMPONENTE ALE JUDEȚULUI DOLJ, ÎN ANUL 2019 ȘI EVOLUȚIA PROCENTUALĂ ÎN INTERVALUL 2014-2019

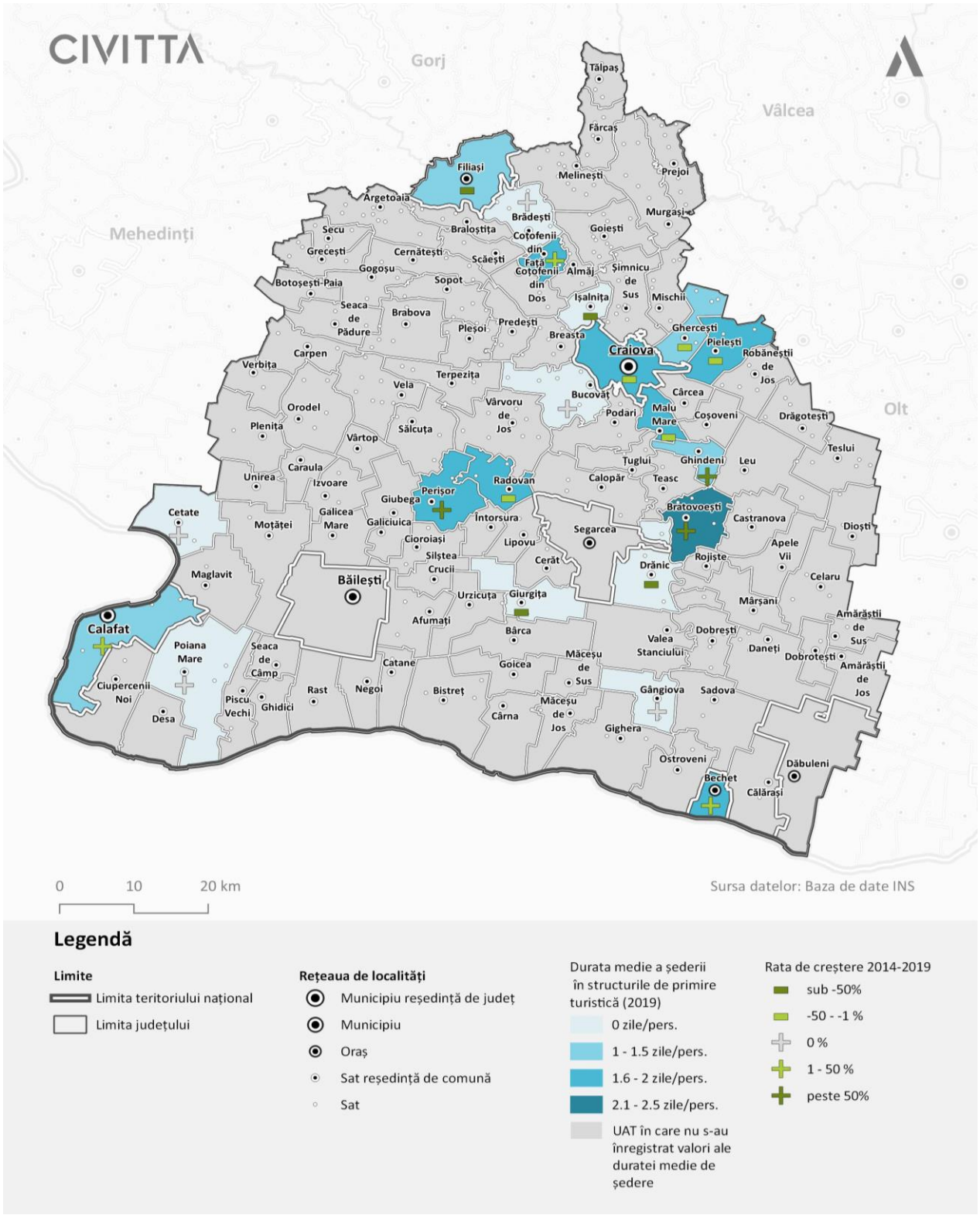

Sursa: Baza de date INS Tempo

Raportând durata medie de ședere la tipul structurilor de cazare, în anul 2019 s-a înregistrat cea mai mare valoare a șederii în cadrul motelurilor (2,16 zile), urmând vilele turistice (1,92 de zile) și hotelurile (1,84 zile). După acestea, o durată mai redusă de ședere se înregistrează în cadrul hostelurilor (1,60 zile), în cadrul pensiunilor agroturistice (1,59 zile) și în cadrul pensiunilor turistice (1,54 zile).

FIGURA 56. IERARHIZAREA TIPURILOR DE STRUCTURI DE CAZARE DIN JUDEȚUL DOLJ ÎN FUNCȚIE DE DURATA MEDIE DE ȘEDERE, 2019

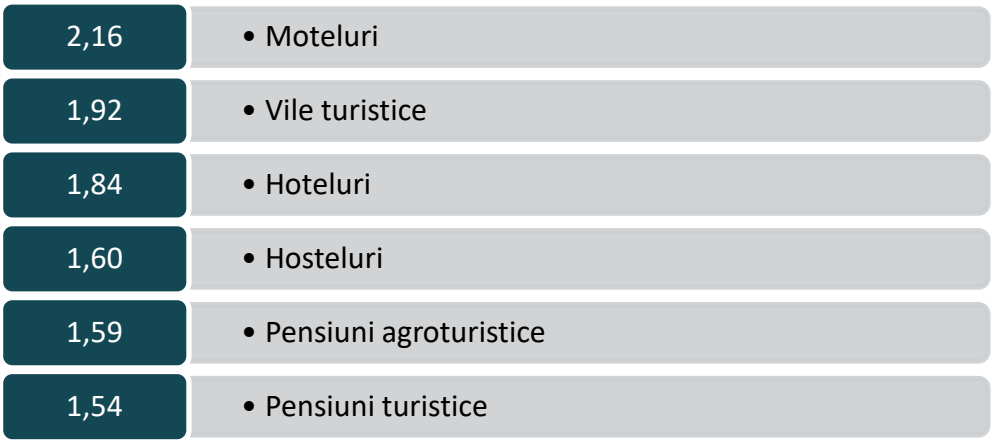

Sursa: Baza de date INS Tempo

PROVENIENȚA TURIȘTILOR | În raport cu sosirile, atât numărul turiștilor străini, cât și ponderea acestora din totalul turiștilor sosiți în structuri de primire turistică la nivelul județului Dolj, în anul 2019, spre deosebire de anul 2014, a scăzut. În anul 2019 au sosit mai puțini turiști străini cu circa 18%, comparativ cu anul 2014, iar ponderea acestora din totalul turiștilor este de 13% în anul 2019, comparativ cu 2014 când ponderea acestora era de 20,1%. Anul 2020 reprezintă un declin al turismului la nivel internațional, fapt remarcat și în evoluția vizibil negativă a ponderii turiștilor străini, aceasta ajungând la o valoare de doar 5,7% din totalul turiștilor în anul 2020.

FIGURA 57. PONDEREA TURIȘTILOR STRĂINI ȘI PONDEREA TURIȘTILOR ROMÂNI ÎN TOTALUL SOSIRILOR TURISTICE, JUDEȚUL DOLJ, 2019

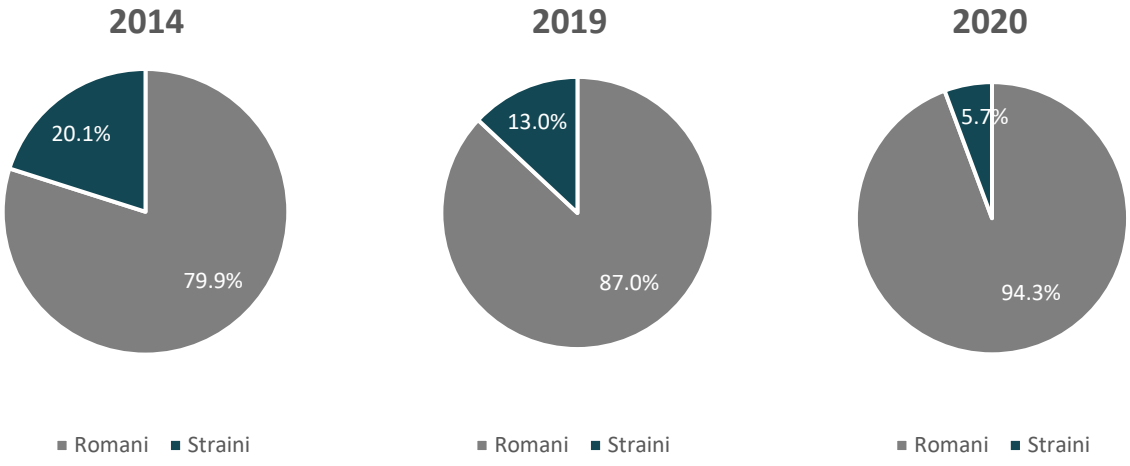

Sursa: Baza de date INS Tempo

În același timp, și numărul turiștilor străini care înnoptează în anul 2019 în structurile de primire turistică din județul Dolj, în comparație cu anul 2014, a scăzut. Astfel, cu 14,6% mai puțini turiști străini înnoptează în județul Dolj în anul 2019, spre deosebire de anul 2014. Totodată, ponderea turiștilor străini din numărul total de turiști care înnoptează în județul Dolj scade în anul 2020, comparativ cu anul 2014. Ponderea persoanelor străine din totalul turiștilor care înnoptează în județ în anul 2014 este pe 25,5%, în anul 2019 indicatorul scade la 16,9%, iar în anul 2020 la 7,1%.

FIGURA 58. PONDEREA TURIȘTILOR STRĂINI ȘI PONDEREA TURIȘTILOR ROMÂNI ÎN TOTALUL ÎNNOPTĂRILOR ÎN STRUCTURI DE PRIMIRE TURISTICĂ, JUDEȚUL DOLJ, 2019

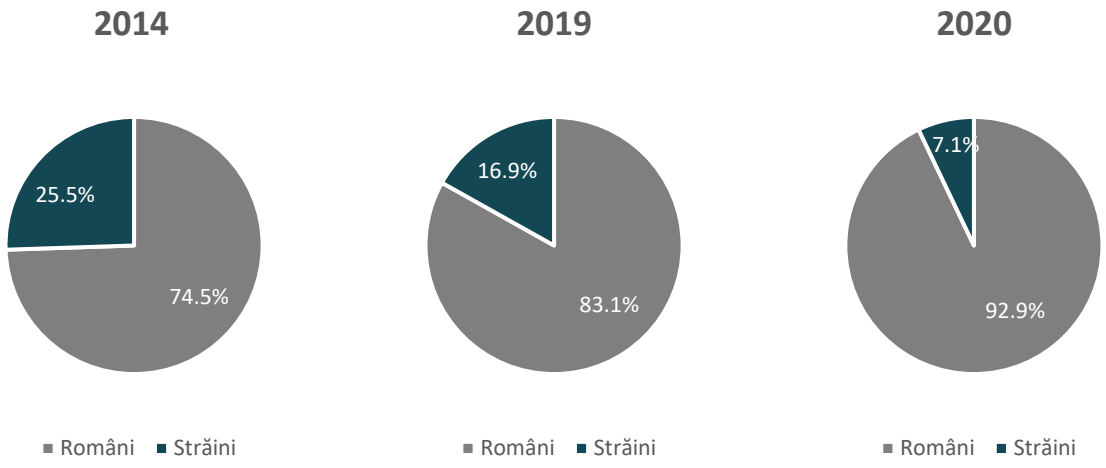

Sursa: Baza de date INS Tempo

Restricțiile de deplasare impuse de pandemia cu Sars-Cov2 au afectat perioada de după anul 2020 din perspectiva numărului de turiști. Comparativ cu anul 2019, în anul 2020, în județul Dolj, înnoptează cu circa 47,9% mai puțini turiști români și cu circa 80,4% mai puțini turiști străini, iar raportat la soririle în unitățile de primire turistică din județul Dolj, în anul 2020 sosesc cu 47,9% mai puțini turiști români și cu 79,1% mai puțini turiști străini.

4.3.2. SEZONALITATEA CERERII TURISTICE

Sezonalitatea cererii turistice din județul Dolj reprezintă măsura în care sosirile și înnoptările turiștilor în unitățile de cazare sunt mai numeroase în anumite luni, comparativ cu altele. Acest lucru este influențat de capacitatea de a menține o atractivitate ridicată din perspectivă turistică pe toată perioada anului. Prin urmare, tipologia infrastructurii turistice, resursele de care județul dispune, precum și alți factori influențează sezonalitatea cererii turistice.

Din această perspectivă, județul Dolj nu prezintă un dezechilibru foarte mare. Raportat la cele 4 sezoane ale anului, nu se remarcă discrepanțe majore, cu mențiunea că atât în cazul sosirilor, cât și în cazul înnoptărilor în structuri de cazare turistică, perioada de vară este cea mai solicitată. După aceasta, în ambele cazuri, turiștii sosesc și înnoptează în județul Dolj cel mai adesea toamna. Primăvara este al treilea sezon ca preferințe, iar iarna este sezonul în care cei mai puțini turiști vizitează județul Dolj.

Prin urmare, se remarcă o cerere turistică mai ridicată în lunile de vară și de toamnă, comparativ cu lunile de primăvară și de iarnă. Acest lucru se datorează faptului că lunile de vară reprezintă perioada în care cei mai mulți turiști aleg să își petreacă concediile și vacanțele cu familia, fiind de asemenea perioada de vacanță a copiilor.

De asemenea, perioada aceasta este una aglomerată și din punct de vedere al evenimentelor culturale, cele mai multe dintre acestea desfășurându-se în aer liber. Fiecare anotimp își are obiceiuri și tradiții specifice legate de activitățile din lumea satelor românești – unele dintre cele mai cunoscute pentru perioada verii fiind cele legate de Sânziene sau Drăgaica, de seceriș, invocarea ploii în timpul secetelor lungi, Paparude sau frământarea aluatului din noua recoltă. Evenimente precum Tradițiile Verii, Aventura Baloanelor, Puppets Occupy Street, Summer Spell Fest, Craiova Street Delivery, Metal Bunker sau Simpozionul de Sculptură „Drumuri Brâncușiene” sunt evenimente care atrag an de an turiștii în luni de vară și de toamnă în Craiova și în zone din județul Dolj. Nu în ultimul rând, lunile de toamnă prezintă în continuare valori similare ale fluxurilor turistice, fapt pus pe seama unei perioade mai aglomerate a evenimentelor de business, ce încep din nou sa aibă loc odată cu finalizarea perioadei concediilor.

FIGURA 59. SEZONALITATEA CERERII TURISTICE DIN PERSPECTIVA SOSIRILOR ȘI ÎNNOPTĂRILOR TURIȘTILOR ÎN UNITĂȚILE DE CAZARE, JUDEȚUL DOLJ, 2019

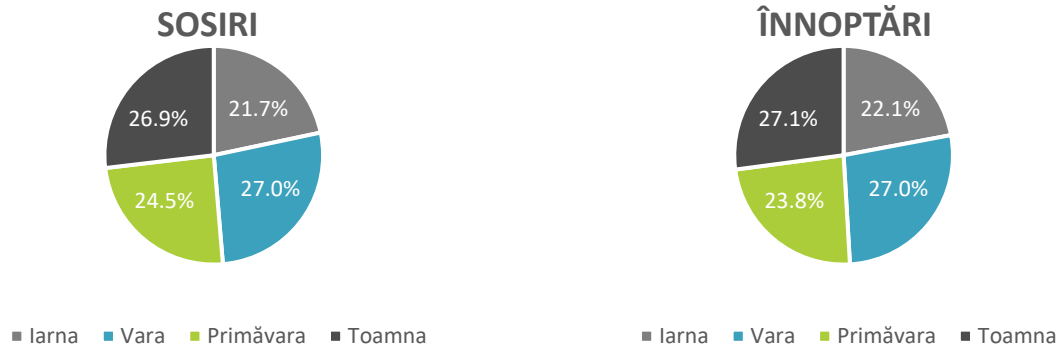

Sursa: Baza de date INS Tempo

În figurile următoare este reprezentată cererea turistică conform sosirilor și înnoptărilor în structurile de primire turistică aferente fiecărei luni din anul 2019.

Prin urmare, cererea cea mai ridicată se înregistrează în lunile septembrie, august și mai din perspectiva sosirilor și în lunile septembrie, iulie și august din perspectiva înnoptărilor. Opus acestora, cererea turistică cea mai scăzută se înregistrează în lunile februarie, ianuarie și martie din perspectiva sosirilor și în lunile februarie, ianuarie și aprilie din perspectiva înnoptărilor.

FIGURA 60. SEZONALITATEA CERERII TURISTICE DIN PERSPECTIVA NUMĂRULUI SOSIRILOR ÎN UNITĂȚILE DE PRIMIRE TURISTICĂ DIN JUDEȚUL DOLJ, 2019

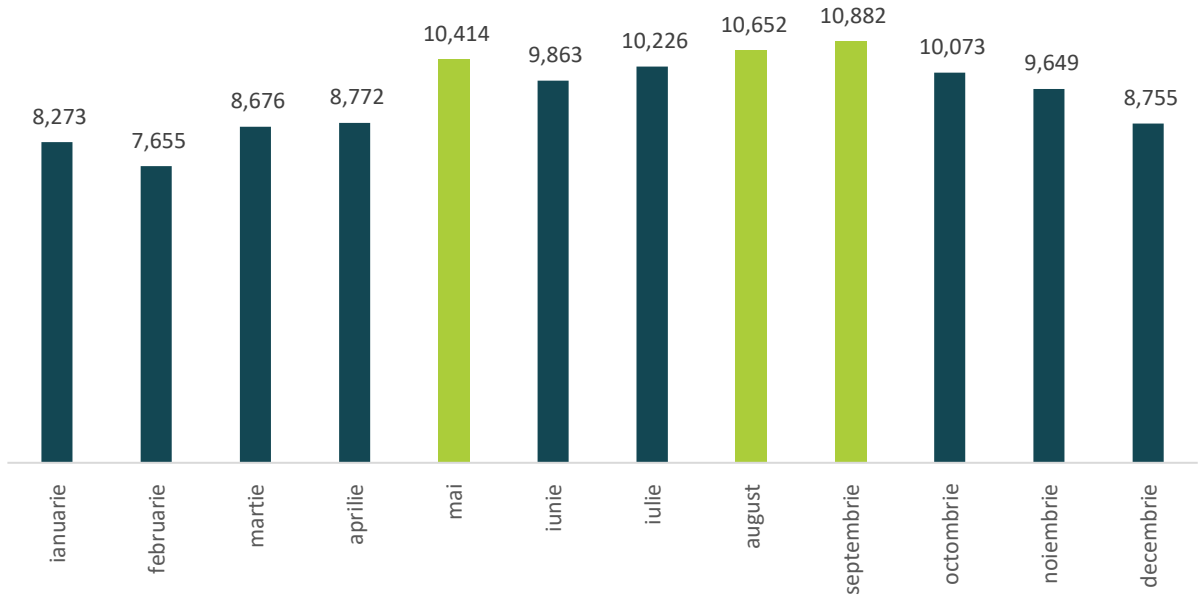

Sursa: Baza de date INS Tempo

FIGURA 61. SEZONALITATEA CERERII TURISTICE DIN PERSPECTIVA NUMĂRULUI ÎNNOPTĂRILOR ÎN STRUCTURILE DE PRIMIRE TURISTICĂ ÎN JUDEȚUL DOLJ, 2019

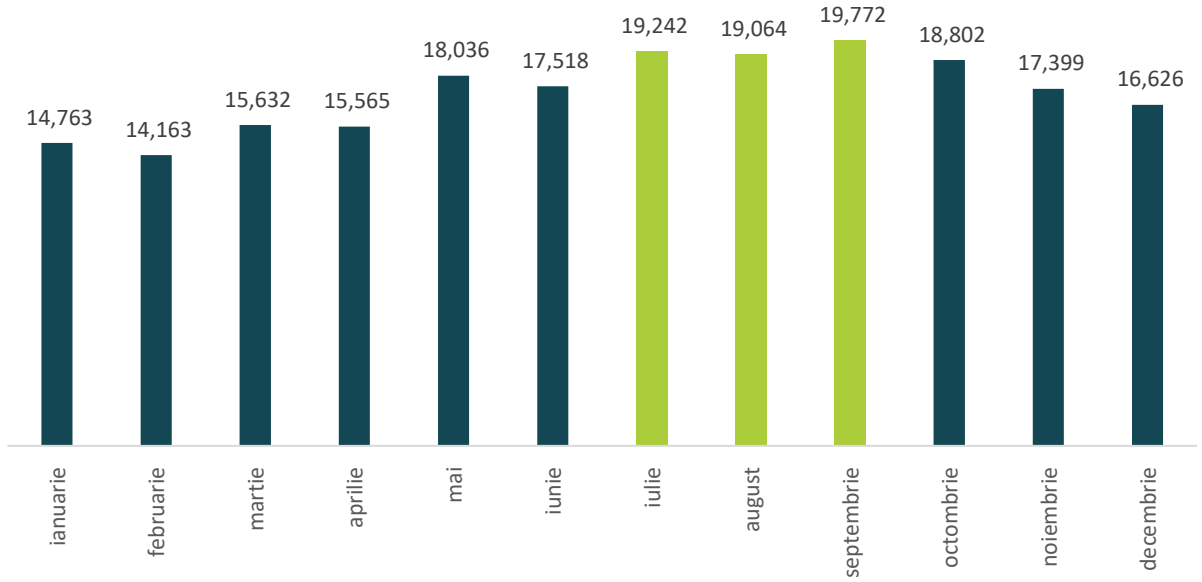

Sursa: Baza de date INS Tempo

Referitor la proveniența turiștilor, o tendință asemănătoare este manifestată. Cei mai mulți turiști străini sosesc în județul Dolj în scop turistic în lunile de vară, respectiv în iulie, august, dar și în luna mai și

septembrie se observă un număr ridicat de vizitatori străini. Totuși, luna iulie este remarcată ca fiind vizitată de către cei mai mulți turiști străini. Lunile în care cei mai puțini turiști străini vizitează județul Dolj sunt în special februarie și martie. Comparând valorile maxime și minime, rezultă faptul că numărul turiștilor străini este cu -43% mai scăzut în luna februarie, comparativ cu luna iulie.

FIGURA 62. SEZONALITATEA CERERII TURISTICE RAPORTATĂ LA TIPURI DE TURIȘTI, ROMÂNI SAU STRĂINI, ÎN FUNCȚIE DE NUMĂRUL SOSIRILOR ÎN UNITĂȚILE DE PRIMIRE TURISTICĂ DIN JUDEȚUL DOLJ, 2019

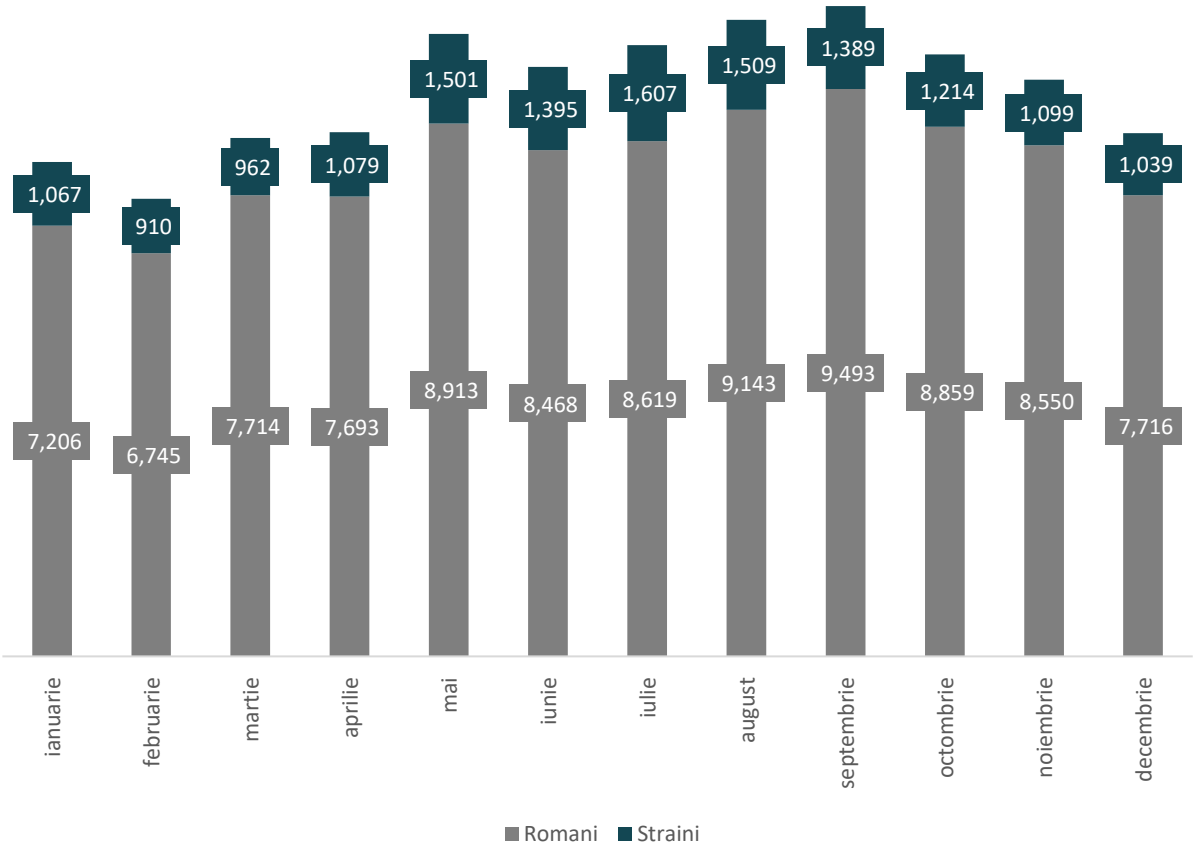

Sursa: Baza de date INS Tempo

4.3.3. ANALIZA RAPORTULUI CERERE-OFERTĂ TURISTICĂ (INDICELE DE UTILIZARE NETĂ A LOCURILOR DE CAZARE)

Raportul dintre cerere și ofertă se reflectă cel mai coerent în indicele de utilizare netă a locurilor de cazare. Mai exact, indicele de utilizare netă a capacității de cazare turistică în funcțiune se calculează prin raportarea numărului de înnoptări realizate, la capacitatea de cazare turistică în funcțiune dintr-o anumită perioadă.

Indicele de utilizare netă a capacității de cazare de la nivelul județului Dolj a înregistrat o evoluție negativă (-13%) până în anul 2019, în comparație cu anul 2014 și o scădere vizibilă (-31%) în anul 2020, comparativ cu anul 2019 cauzată de pandemia de Sars-Cov2.

FIGURA 63. EVOLUȚIA INDICELUI DE UTILIZARE NETĂ A LOCURILOR DE CAZARE, JUDEȚUL DOLJ, 2014-2020

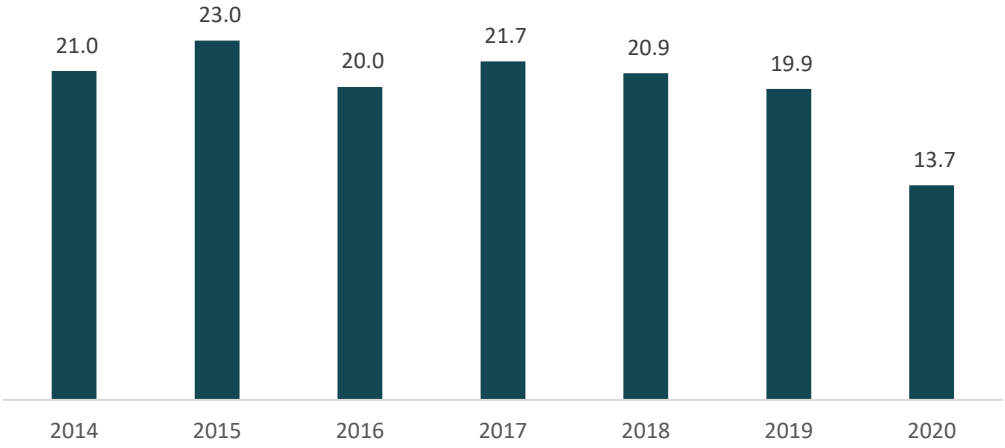

Sursa: Baza de date INS Tempo

Situația indicelui de utilizare netă a capacității turistice în funcțiune, pe tipurile de structuri de primire turistică poate fi observată în figura următoare, atât raportat la anul 2014, cât și raportat la anul 2019.

În anul 2019, indicele de utilizare netă a capacității de cazare turistică indică procente scăzute de sub 10% sau inexistente pentru hosteluri, pentru cabanele turistice și pentru hotelurile apartament. Opus acestora, structurile turistice caracterizate de indicatorii cei mai favorabili din perspectiva indicelui de utilizare netă a capacității de cazare turistică sunt următoarele:

- Vilele turistice;
- Hotelurile;
- Motelurile;
- Pensiunile agroturistice.

Trebuie menționat faptul că, deși este nevoie de structuri de cazare suplimentare la nivelul teritoriului județului Dolj (așa cum s-a arătat la nivelul analizei până în acest moment, în special în mediul rural), aceste valori scăzute ale indicelui de utilizare netă a capacității turistice în funcțiune indică faptul că în acest moment aceste infrastructuri turistice nu s-ar putea susține doar din fluxurile turistice înregistrate în prezent. Este, așadar, în continuare necesară o dezvoltare și o diversificare a ofertei turistice atât la nivel teritorial, cât și din punct de vedere al tipurilor de ofertei de activități, pentru a putea determina fluxuri mai ridicate de vizitatori, care să petreacă mai mult timp în destinație și să cheltuie mai mult.

FIGURA 64. EVOLUȚIA INDICELUI DE UTILIZARE NETĂ A LOCURILOR DE CAZARE PE TIPURI DE STRUCTURI DE CAZARE, JUDEȚUL DOLJ, 2014-2019, %

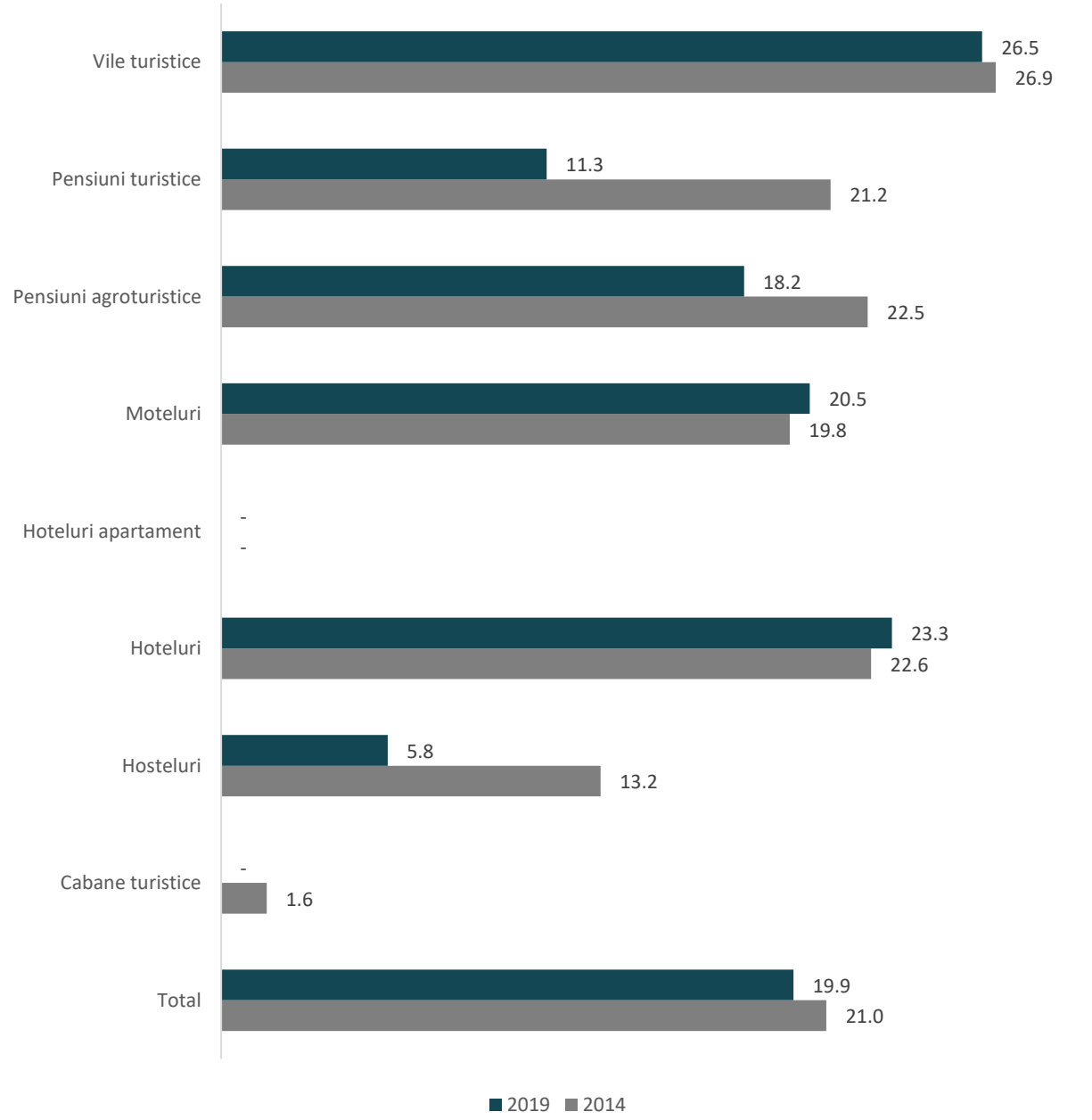

Sursa: Baza de date INS Tempo

Din perspectiva evoluției indicelui de utilizare netă a locurilor de cazare în anul 2019, prin comparație cu anul 2014, se observă o dinamică favorabilă în cadrul motelurilor și hotelurilor. Raportat la restul structurilor de primire turistică, situația este una negativă.

FIGURA 65. EVOLUȚIA POZITIVĂ (1) VS EVOLUȚIA NEGATIVĂ (2) A INDICELUI DE UTILIZARE NETĂ A LOCURILOR DE CAZARE ÎN CADRUL STRUCTURILOR DE PRIMIRE TURISTICĂ, 2014-2019

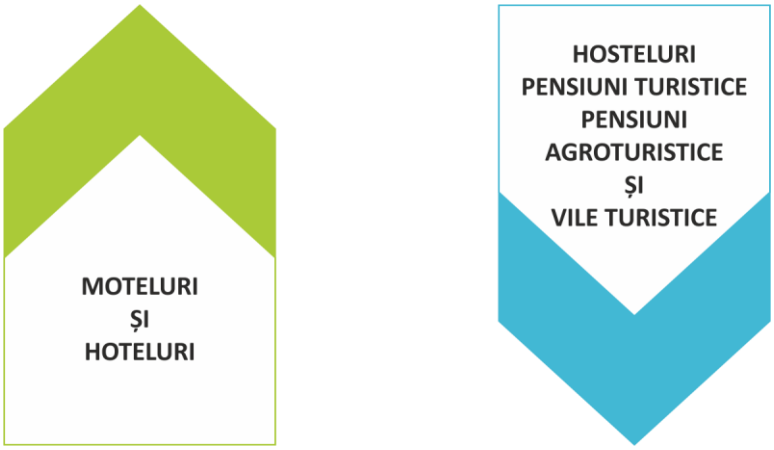

Sursa: Baza de date INS Tempo

Prin urmare, indicele de utilizare netă a locurilor de cazare a scăzut vizibil în cadrul următoarelor structuri, de la cele mai afectate, la cele mai puțin afectate: hosteluri (-56,14%), pensiuni turistice (-46,69%), pensiuni agroturistice (-19,11%), vile turistice (-1,48%), iar în cadrul cabanelor turistice și a hotelurilor apartament nu există date care să confirme sosiri în aceste structuri de primire turistică în anul 2019, astfel, indicatorul nu poate fi identificat.

4.3.4. COMPORTAMENTUL, MOTIVAȚIILE ȘI AȘTEPTĂRILE VIZITATORILOR SOSIȚI ÎN JUDEȚ

Concomitent cu studiul cererii și al ofertei turistice, este foarte important de evaluat și profilul vizitatorilor județului Dolj, întrucât aceasta este etapa în care poate fi determinat gradul în care resursele existente sunt accesibile vizitatorilor sau posibililor vizitatori.

În vederea studierii comportamentului, motivațiilor și așteptărilor turiștilor români sosiți în județul Dolj, a fost derulată o cercetare on-line în rândul unităților administrativ teritoriale și a actorilor relevanți din județ, în perioada (25.02.2022 – 31.03.2022).

Totodată, în cadrul grupului de lucru realizat cu stakeholderii locali, invitații au fost rugați să caracterizeze profilul turistului existent și ideal care vizitează județul Dolj. În urma acestei activități s-a concluzionat faptul că majoritatea turiștilor vin din România și se dorește ca în următoarea perioadă județul să fie vizitat și de turiști din Europa.

De asemenea, în ceea ce privește tipologia turistului existent în județul Dolj, au fost identificate mai multe tipologii de turiști prezenți:

- 1. Turiști seniori – cu vârste de 55+ ani;
- 2. Turiști cu familii cu copii – cu vârste de 35-40 ani;
- 3. Turiști veniți în scopuri culturale – cu vârste de 30-50 ani;
- 4. Turiști internaționali în scopuri culturale / leisure – cu vârste de 25-60 ani;
- 5. Turiști în scopuri business – cu vârste de 40-60 ani.

Turiștii din România vin în județul Dolj pentru că îl asociază cu o destinație liniștită, în care se pot conecta cu natura, cultura și gastronomia locală și deconecta de la stresul cotidian timp de un weekend. Sunt

interesați mai ales de zona centrului istoric al municipiului Craiova și de muzeele care pot fi vizitate într-un sejur de scurtă durată.

Pentru următorii 5-10 ani, tendințele în ceea ce privește oferta județului Dolj sunt îndreptate spre turismul de familie, turismul gastronomic, turismul cultural și ecoturismul alături de turismul natural și sportiv, care sunt considerate interesele de călătorie cu cel mai mare potențial de dezvoltare, dar pentru care trebuie să se realizeze o infrastructură turistică care să răspundă cerințelor acestora.

Având în vedere că există campanii la nivel global ce promovează turismul sustenabil, încurajând un mod de a călători mai prietenos cu natura și susținând comunitățile locale și tradițiile, din ce în ce mai mulți călători vor deveni conștienți de importanța responsabilității față de destinația turistică județul Dolj și de protejarea resurselor naturale de care dispune. Acest fapt trebuie să fie corelat și cu profilul turiștilor urmăriți prin campaniile de promovare ale destinației, astfel încât să fie atrași din ce în ce mai mulți vizitatori interesați de o gamă cât mai largă a atracțiilor locale și conștienți de impactul lor asupra mediului, inclusiv de impactul social și economic pe care îl au asupra destinației alese.

TURISTUL ACTUAL

JUDEȚUL / ȚARA DE PROVENIENȚĂ
1. Romania
2. Romania
3. Romania
4. Alte țări (în special din țări / orașe cu care există conexiuni – zboruri directe)
5. România și alte țări

VÂRSTA
1. 55+
2. 35-40
3. 30-50
4. 25-60
5. 25-55+

CU CINE CĂLĂTOREȘTE?
1. Prin agenții de turism din țară / Cu alți turiști / Cu autocarul

TURISTUL ACTUAL
2. Pe cont propriu / cu familia / cu masina personala
3. Pe cont propriu / cu familia sau prietenii / cu masina personala
4. Pe cont propriu / cu familia sau prietenii / cu avionul (pe aeroport Craiova)
5. Pe cont propriu / cu colegii sau prietenii / cu avionul (pe aeroport Craiova)

DURATA ȘEDERII
1. Scurtă: între 2h și 1 zi
2. Weekend vineri – duminica
3. Weekend vineri – duminica
4. Weekend vineri – duminica
5. În timpul săptămânii între 1 zi și 2 zile cu posibilitate de extindere pe weekend

INTERESE ȘI MOTIVAȚII DE CĂLĂTORIE
1. Turism
2. Turism / cultura / relaxare
3. Turism / cultura / gastronomie
4. Turism / cultura / gastronomie
5. Turism de business / afaceri / evenimente sportive și culturale

BUGET DE CĂLĂTORIE
1. Minim (contravaloarea unor bilete de acces la muzee, masa de pranz, maxim 1 noapte de cazare)
2. Mediu (1-2 nopți cazare, mese, bilete de acces la muzee, servicii ghidaj, activitati cu copiii – ex: piscină vară)
3. Mediu (1-2 nopți cazare, mese, bilete de acces la muzee, servicii ghidaj, degustări vin etc.)
4. Mediu (1-2 nopți cazare, mese, bilete de acces la muzee, servicii ghidaj, etc)
5. Mediu spre mare

UNDE SE CAZEAZĂ?
1. Nu se cazează sau se cazează la hoteluri cu preturi mai accesibile (ex: Craiova - Hotel Green House)
2. Se cazează la hoteluri centrale cu preturi medii (ex: Craiova - Hotel Prestige, Meliss, Rexton) sau in apartamente prin Booking / AirBnB
3. Se cazează la hoteluri centrale cu preturi medii spre mari (ex: Craiova - Hotel Splendid / 5 Continents / Royal)
4. Se cazează la hoteluri din Craiova centrale cu preturi medii
5. Se cazează la hoteluri centrale cu preturi medii spre mari (ex: Craiova - Hotel Splendid / 5 Continents / Royal)

UNDE IAU MASA?
1. Restaurante cu meniul zilei si preturi mai accesibile (ex: Craiova - Perinița)
2. Restaurante din zona centrala a Craiovei (Bulevard, restaurante Centru vechi)
3. Iau masa la hoteluri centrale cu preturi medii spre mari (ex: Craiova - Hotel Splendid / 5 Continents / Royal)
4. Restaurante din Craiova centrale / cu recenzii bune
5. Restaurante din centrul istoric al Craiovei cu recenzii bune sau restaurantele hotelurilor cu prețuri medii spre mari

CE VIZITEAZĂ?
1. În Craiova – zona centrală + Parc Romanescu; în județ mânăstiri (Jitianu, Bucovăț, Maglavit)
2. În Craiova – zona centrală, muzee + Parc Romanescu, eventual activitati in aer liber vara – Water Park; în județ case memoriale
3. Restaurante din Craiova mai scumpe, cu review-uri bune sau care sunt găzduite in cladiri de patrimoniu (The Manor, Il Calcio, Excelsior, Craft); la Port Cultural Cetate
4. În Craiova – zona centrală, muzee + Parc Romanescu + evenimente (piese teatru, festival); în județ mai nimic (nu au masina proprie = nu se pot deplasa facil; nu au opțiuni de vizitare = nu exista informații pe internet in limbi de circulație internațională, nu există la hoteluri / librarii pliante cu informatii); eventual turiștii care participa la diverse evenimente (ex: Festivalul Shakespeare) sunt duși în mod organizat in diverse locuri (ex: Cetate)
5. Zona centrală a orașului Craiova

TURISTUL IDEAL

JUDEȚUL / ȚARA DE PROVENIENȚĂ
1. România / străinătate
2. Europa
3. România sau Europa
4. Europa / Țări Nordice
5. România și străinătate

VÂRSTA
1. 55+
2. 30-40
3. 30-50
4. 20-50
5. 30-60+

CU CINE CĂLĂTOREȘTE?
1. Familie / Prieteni / Colegi

TURISTUL IDEAL
2. Grupuri de prieteni / Familie / Colegi de serviciu
3. Pe cont propriu / cu familia sau prietenii / cu masina personală sau cu mijloace de transport în comun
4. Pe cont propriu / cu familia sau prietenii / cu avionul (pe aeroport Craiova)
5. Pe cont propriu / cu colegii sau prietenii / cu avionul (pe aeroport Craiova)

DURATA ȘEDERII
1. 1-3 zile
2. 3-5 zile
3. Peste 5 zile
4. Peste 5 zile
5. 2-5 zile

INTERESE ȘI MOTIVAȚII DE CĂLĂTORIE
1. Turism / Cultura / Gastronomie
2. Cultura / Evenimentele sportive / Evenimente pentru copii
3. Evenimente culturale / turism cultural, rute culturale / expoziții, vernisaje, lansări de carte, turism experiențial și conectarea cu locul și cultura locului
4. Evenimente culturale / turism în natură / experiențe gastronomice și oenologice / turism cultural și rute turistice culturale
5. Turismul de business, zonele turistice de relaxare, conectarea cu natura

BUGET DE CĂLĂTORIE
1. Venit mediu (3-4 nopți cazare, mese, intrări muzee, deplasare în județ)
2. Venit mediu între 500 - 1000€
3. Venit mediu între 100-500€
4. Venituri ridicate între 1000 și 2000 € pentru experiențe la SPA / hoteluri / expoziții / conferințe etc.
5. Venituri ridicate între 1000 și 2000 € pentru experiențe la SPA / hoteluri / expoziții / conferințe etc.

UNDE SE CAZEAZĂ?
1. Hoteluri in Craiova
2. Hotel / motel / pensiuni sau vile turistice cu ofertă de petrecerea timpului liber pentru copii
3. Moteluri / vile turistice / cabane turistice sau apartamente închiriate prin Airbnb și Booking / deschișii către experiențe inedite în cazări rurale

TURISTUL IDEAL
4. Hoteluri în Craiova de 4-5 dar este dispus să încerce și o experiență autentică în rural precum cazare la Port Cultural Cetate sau Conac Padea din Drănic*
5. Hoteluri în Craiova de 4-5 dar este dispus să încerce și o experiență autentică în rural precum cazare la Port Cultural Cetate sau Conac Padea din Drănic*

UNDE IAU MASA?
1. Restaurante Craiova, Port Cetate, mese in cadrul unor degustări la Crame (Galicea, Segarcea), restaurante tradiționale zona Beharca, eventual mese la Puncte Gastronomice Locale (a se înființa, dacă nu există în județ), mese la restaurante pescărești (daca există) sau din zona de Dunare Bechet / Calafat
2. La restaurantele pensiunilor / hotelurilor
3. Fast-food-uri sau pub-uri din centrul orașelor / picnic-uri în natură
4. Restaurante Craiova, Port Cetate, mese in cadrul unor degustări la Crame (Galicea, Segarcea), restaurante tradiționale zona Beharca.
5. Restaurante Craiova, Port Cetate, mese in cadrul unor degustări la Crame (Galicea, Segarcea), restaurante tradiționale zona Beharca.

CE VIZITEAZĂ?
1. Craiova, cule + conace din judet, zona de Dunare (Cetate / Calafat)
2. Culele din județ
3. Muzeele din Craiova și mănăstirile din județ
4. Zonele naturale – Dunărea, coridorul Jiului, traseu turistic și de bicicletă de-a lungul fluviului Dunărea.
5. Zona istorică a orașului Craiova cu atracțiile sale: muzee, galerii de artă etc.

5. ANALIZA SWOT

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
ANALIZA OFERTEI TURISTICE	
• Construirea Centrului Turistic Interactiv „Constantin Brâncuși”, unic în lume. • Dotarea Muzeului Olteniei cu echipamente interactive de ultimă generație. • Existența unui substanțial fond de resurse naturale și antropice pe teritoriul județului Dolj cu posibilitatea de dezvoltare a mai multor tipuri de turism. • Tradiție în performanță sportivă și infrastructură pentru evenimente de anvergură. • Existența unor evenimente culturale cu impact asupra turismului în județ: Festivalul Maria Tănase (eveniment ce împlinește 52 de ani de la debut) sau evenimentul Dolju-n bucate prin care sunt promovate tradițiile, gastronomia și istoria locului respectiv), Festivalul Shakespeare, Craiova Muzicală Puppets Occupy Streets, Aventura Baloanelor, Summer Spell Fest, Craiova Street Delivery, Metal Bunker, Simpozionul de Sculptură Drumuri Brâncușiene etc. • Prezența Aeroportului Internațional Craiova. • Tradiție în performanță academică și științifică, municipiul Craiova fiind un Centru Universitar – evenimente academice și științifice importante. • Existența unui substanțial fond construit cu valoare culturală complexă (arhitecturală, urbanistică, istorică și culturală) recunoscut la nivel local, național și internațional – 700 monumente istorice. • Includerea în Programul Național LIMES a 3 situri arheologice din județul Dolj și includerea unuia dintre aceste situri în Lista Indicativă al Patrimoniului Mondial UNESCO ca parte a unui sit transnațional. • Potențialul municipiului Craiova reședință de județ de a fi un veritabil muzeu în aer liber dedicat stiluri arhitectonice specifice secolelor	• Ofertă de petrecere a timpului liber și sportivă scăzută în mediul rural. • Insuficiența proiectelor de reabilitare/ restaurare a patrimoniului construit reprezentativ aflat în avansată stare de degradare/ în stare de colaps, în special în mediul rural (conace, locuințe boierești). • Număr redus de inițiative publice de valorificare a patrimoniului arheologic (în prezent se derulează un proiect de valorizare a castrului roman de la Răcari). • Lipsa la nivelul celor mai multe administrații publice locale a unor instrumente de gestiune a problemei construcțiilor aflate în stare avansată de degradare. • Insuficiența inițiativelor administrațiilor publice locale pentru accesarea de fonduri nerambursabile europene și naționale destinate restaurării monumentelor istorice. • Lipsa de amenajare a spațiilor publice aferente zonelor cu resurse naturale cu potențial turistic. • Neutilizarea resurselor de apă și a izvoarelor minerale existente pe teritoriul județului – la Urzicuța sau Beharca. • Lipsa unui OMD – Organizație de Management a Destinației. • Lipsa unui Centru de Informare Turistică. • Inițiativele culturale ale județului (festivaluri, concerte, lansări de carte etc.) nu sunt integrate într-o identitate de ansamblu în acest moment. • Prezența unor cantități semnificative de deșeuri pe marginea drumurilor, care au un impact negativ asupra peisajului și asupra atractivității turistice în ansamblu (ex. traseu Craiova – Doicea – Rast). • Lipsa unui pachet integrat de activități de turism ecologic, deși județul beneficiază de mai multe arii naturale protejate.

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
XIX-XX și cu precădere arhitecturii neromânești. • Derularea unor inițiative ale administrațiilor locale și județene de reabilitare/restaurare a patrimoniului construit reprezentativ și de amenajare a unor spații publice pietonale care să permită desfășurarea de activități culturale și turistice (Cula Cernăteștilor, Cula Izvoranu – Geblescu, Casa Rusănescu, Parcul Romanescu, Biserica Sf. Gheorghe Vechi, Casa Dianu). • Existența unor tipologii variate de monumente și ansambluri de arhitectură și situri arheologice (cule, conace și curți boierești, locuințe boierești urbane, locuințe negustorești urbane, locuințe tradiționale rurale, biserici din lemn, ansambluri monastice, biserici din zidărie, clădiri administrative, clădiri destinate instituțiilor culturale, de învățământ, de sănătate, parcuri, clădiri industriale, cetăți dacice și romane) identificate ca valori de patrimoniu cultural de interes local și național sau monumente istorice de valoare națională excepțională. • Existența în mediul rural și în orașele de mici dimensiuni a unui valoros patrimoniu construit reprezentativ pentru arhitectura rezidențială – 90 de conace și case identificate ca prezentând valoare arhitectură deosebită sau fiind clasate ca monumente istorice. • Existența unor trasee cultural-turistice supra județene care includ obiective reprezentative ale județului Dolj (Traseul Culelor din Oltenia). • Existența unor inițiative ale administrației publice de includere a unor obiective culturale din județul Dolj în cadrul unor rute culturale susținute prin PNRR: Ruta Culelor (Cula Cernăteștilor și Cula Izvoranu-Geblescu) și Ruta Castrelor Romane (castrul roman de la Răcarii de Jos). • Existența la nivelul municipiului Craiova a unor instrumente de gestiune a problemei construcțiilor aflate în stare avansată de degradare și de reglementare a intervențiilor în zona centrului istoric. • Inițiativa administrației publice de a realiza un muzeu al satului care să promoveze specificul etnografic al județului Dolj și valorile culturale ale acestuia.	• Insuficiența unor pachete turistice la nivelul județului Dolj pe fondul insuficientei colaborări dintre agențiile de turism, unitățile de cazare și alți actori locali relevanți. • Mediul rural este slab deservit de infrastructură turistică și de facilitățile turistice complementare. • În prezent, tipologiile de turism care se pot practica pe teritoriul județului Dolj sunt accesate de vizitatori care au o perioadă relativ scurtă de ședere – sub 2 zile. • Lipsa marcajelor turistice și a unui sistem informațional adecvat. • Colaborarea deficitară între actorii de pe piața turistică. • Promovarea insuficientă a unor obiective turistice - lipsa broșurilor oferite gratuit în unitățile de cazare, lipsa unor ghiduri din care turistul să poată afla activitățile și evenimentele culturale etc. • Absența unui brand turistic al județului Dolj. • Insuficienta promovare a evenimentelor culturale la nivelul județului Dolj – multe evenimente sunt recunoscute local, fără o promovare adecvată și în spațiul național. • Insuficienta valorificare și dezvoltare a potențialului turistic de care dispune județul Dolj – multe atracții din județ nu sunt vizitabile și sunt necesare intervenții substanțiale pentru activarea acestora. • Tradițiile istorice și culturale ale județului Dolj sunt slab promovate ca resurse turistice importante. • Resursele turistice naturale sunt slab integrate, ca obiective turistice, în cadrul unor produse turistice complexe.

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
• Județul Dolj dispune de acces la fluviul Dunărea și la râul Jiu, de-a lungul cărora se regăsesc peisaje naturale atrăgătoare și arii naturale care oferă potențial de desfășurare a numeroase activități turistice și educative în aer liber. • Județul Dolj dispune de numeroase arii naturale protejate de importanță internațională, comunitară, națională și locală: 3 situri RAMSAR, 6 situri de importanță comunitară, 8 arii de protecție specială avifaunistică, 19 rezervații și monumente ale naturii de importanță națională și numeroase monumente ale naturii de importanță locală; acestea ilustrează o diversitate ridicată a ecosistemelor protejate. • Prezența culoarului centro-european-bulgar de migrațiune al păsărilor. • Existența unor inițiative publice de valorificare a resurselor naturale și de amenajare a spațiului public aferent acestora. • Existența unor inițiative publice de includere în diverse trasee sau circuite turistice a ariilor naturale protejate. • Existența unor forme asociative care au în vedere protejarea și valorificarea patrimoniului natural al județului (GAL Calafat, GAL Valea Dunării Sud-Olt). • Coridorul Jiului precum și Dunărea oferă posibilități de practicare a mai multor tipuri de activități sportive: caiac, canoe, rafting etc. • Lacurile din județ reprezintă atracții turistice importante în special pentru turismul sportiv și de agrement. • Resursele turistice existente la nivelul județului, conturează un produs turistic complex, diversificat, cu un mare potențial de a satisface nevoile de călătorie ale unor turiști cu interese variate. • Prezența pe teritoriul județului Dolj a mai multor tipologii de turism: turismul cultural-istoric și religios, turismul gastronomic, turismul de evenimente, turismul activ, turismul de business, turismul de weekend. • Infrastructura pentru turismul de afaceri este relativ bine dezvoltată în municipiul Craiova.	

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
• Implicarea activă a Consiliului Județean Dolj în inițiative de sprijinire a activităților turistice.	
ANALIZA CERERII TURISTICE	
• Numărul sosirilor turiștilor a crescut în perioada 2014-2019 în orașul Bechet (+2.741%), comuna Malu Mare (+113%), comuna Ghercești (+93%), municipiul Craiova (+49%) și orașul Filiași (+32%). • Înnoptările au crescut în perioada 2014-2019 cu aproximativ 29,1%. • Durata medie de ședere în structurile de primire turistică indică o creștere relativă de 2% în perioada 2014-2019.	• Numărul sosirilor în anul 2020 a scăzut cu aproximativ 50,2% comparativ cu anul 2019 pe fondul pandemiei de Sars-Cov2. • Județul Dolj este de multe ori o destinație de tranzit, motiv pentru care durata medie de ședere a vizitatorilor este sub 2 zile (1,82 zile media în 2019). • Cererea turistică din perspectiva numărului înnoptărilor în structurile de primire turistică a scăzut din anul 2014, până în anul 2019, în cadrul comunei Drănic (-100%), comunei Giurgița (-100%), comunei Işalnița (-100%), municipiului Calafat (-78%), comunei Radovan (-74%), comunei Pielești (-45%) și în cadrul orașului Filiași (-42%). • În anul 2019 au sosit mai puțini turiști străini comparativ cu anul 2014 - circa -18%.

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
ANALIZA OFERTEI TURISTICE	
• Accesibilitatea bună a județului datorită poziționării geografice favorabile. • Poziționarea la graniță ceea ce favorizează dezvoltarea proiectelor transfrontaliere. • Oportunitatea accesării finanțărilor europene și naționale pentru dezvoltarea și valorificarea resurselor culturale și turistice. • Progresul tehnologic ca factor determinant în utilizarea tehnologiilor smart (aplicații mobile, hărți interactive, ticket online etc.) ce pot spori accesibilitatea ofertei culturale și turistice. • Existența a numeroase platforme online pentru vizualizare 3D, plimbări virtuale prin muzee / locuri din oraș etc., care pot fi adoptate cu ușurință. • Existența a numeroase modele de bună practică în domeniul promovării culturii și turismului care pot fi folosite pentru a crește atractivitatea județului.	• Insuficiența fondurilor publice pentru a investi în obiectivele de patrimoniu construit poate conduce la înrăutățirea stării clădirilor de patrimoniu aflate in domeniul public. • Realizarea de intervenții private, neautorizate, în zonele istorice conduce la degradarea clădirilor monumente istorice. • Întârzieri apărute în finanțarea, elaborarea și aprobarea planurilor de management ale ariilor naturale protejate pot duce la degradarea unor resurse turistice naturale. • Riscul de degradare a unor valori locale în lipsa unor măsuri de promovare și valorificare a potențialului cultural și turistic. • Întârzieri în dezvoltarea infrastructurii turistice pe fondul unui cadru legislativ nepermisiv. • Lipsa de colaborare între zonele turistice pentru dezvoltarea unui turism integrat.

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
• Existența oportunităților de finanțare pentru restaurarea clădirilor monumente istorice • Existența unui cadru legislativ care sprijină procesul de reabilitare a monumentelor istorice și a construcțiilor amplasate în zonele construite protejate. • Oportunitatea de accesare a finanțării europene și naționale pentru protejarea și valorificarea patrimoniului natural. • Posibilitatea de dezvoltarea de proiecte ecologice transfrontaliere cu Bulgaria, în lungul Dunării care au în vedere protejarea și valorificarea patrimoniului natural. • Posibilitatea de dezvoltare și valorificare a Traseului Culelor din Oltenia prin includerea celor 2 cule restaurate din județul Dolj. • Posibilitatea de valorificare a bisericilor de lemn din județ prin includerea acestora în trasee regionale, naționale sau transnaționale. • Posibilitatea valorificării turistice și culturale a arhitecturii rezidențiale vernaculare (conace, curți boierești, case) din mediul rural al județului Dolj în contextul mai larg al regiunii istorice Oltenia. • Posibilitatea valorificării turistice și culturale a siturilor arheologice antice, cu precădere a castrelor romane la nivel național și internațional prin realizarea de lucrări de restaurare, dezvoltare de activități cultural-turistice complementare și includerea acestora în trasee naționale sau transnaționale. • Dezvoltarea turismului sportiv prin amenajarea traseelor de cicloturism și drumeție la nivel regional – în special în zonele naturale Coridorul Jiului sau fluviul Dunărea. • Dezvoltarea turismului sportiv prin amenajarea infrastructurii sportive de la nivelul municipiului Craiova – Stadionul Tineretului (investiție inițiată).	• Lipsa fondurilor pentru protejarea monumentelor naturale. • Modificări legislative și fiscale. • Notorietatea mai ridicată a unor destinații turistice de tradiție la nivel național, care atrag un număr mai mare de vizitatori și față de care județul Dolj are decalaje importante de recuperat.
ANALIZA CERERII TURISTICE	
• Existența a numeroase modele de bună practică în domeniul promovării turismului care pot fi folosite pentru a crește cererea turistică. • Creșterea interesului turiștilor pentru experiențe de agrement în natură.	• Restricțiile provocate de răspândirea virusului și a evoluției pandemiei de COVID-19. • Riscul ca așteptările vizitatorilor să nu fie îndeplinite, fie pe fondul resurselor turistice existente, fie din cauza infrastructurii conexe. • Lipsa unor eforturi concentrate la nivel național axate pe promovarea României și

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
• Tendința de creștere a interesului pentru turismului experiențial în cadrul căruia turiștii caută experiențe memorabile și autentice atunci când aleg următoarea destinație de vizitat. • Interesul în creștere pentru formele de turism activ în principal din partea generației Millenials, dar într-o anumită măsură și Baby Boomers.	îmbunătățirea imaginii acesteia printre turiștii străini.

6. PLANIFICARE STRATEGICĂ

6.1. VIZIUNEA, DIRECȚIILE STRATEGICE ȘI OBIECTIVELE PENTRU DEZVOLTAREA TURISMULUI DIN JUDEȚUL DOLJ

6.1.1. VIZIUNEA DE DEZVOLTARE

Elaborarea viziunii de dezvoltare strategică, este un demers care pleacă atât de la rezultatele Analizei stadiului actual de dezvoltare a turismului în județul Dolj, cât și de la reperele fixate de diversele abordări strategice regionale, naționale și sectoriale care condiționează contextul județean.

În anul 2030, județul Dolj este recunoscut ca fiind o destinație turistică importantă și atractivă la nivel regional, cu o vizibilitate din ce în ce mai mare pe plan național și care se bazează pe o ofertă diversificată de experiențe și produse turistice. Județul Dolj reprezintă principala poartă de intrare în regiunea istorică Oltenia, fiind o destinație memorabilă, cu atracții inedite și surprinzătoare la fiecare pas, ce merită descoperită. Mai mult, județul Dolj reprezintă un model de management eficient al destinației și pentru alte județe din România, bazat pe un cadru parteneriat puternic, ce face ca sectorul turistic să aibă un aport din ce în ce mai ridicat la economia județului.

În anul 2030, județul Dolj reprezintă o destinație turistică importantă la nivel național și regional, fiind recunoscută pentru diversitatea resurselor turistice naturale și antropice care oferă turiștilor posibilitatea de a descoperi o **destinație plină de surprize inedite și neașteptate**, conturate într-o ofertă dinamică a resurselor și produselor culturale, de agrement, gastronomice, ecoturistice, naturale, rurale și sportive.

În plus, județul Dolj își orientează toate eforturile spre o **dezvoltare cât mai echilibrată în teritoriu**, pentru a valorifica identitatea turistică locală și zonele cu caracter distinctiv. Areale precum zona Dunării, Dealul Muierii, Coridorul Jiului, zona municipiului Craiova, zona de nord alături de Cernătești și Brabova sau zona de sud alături de Segarcea. Aceste destinații turistice și-au consolidat vocația prin acțiunile autorităților și ale actorilor locali relevanți, care **dezvoltă anual oferta turistică a destinației**, investind și promovând atracțiile și produsele turistice atât din mediul urban, cât și din mediul rural.

Alături de localizarea geografică privilegiată a județului Dolj în context **transfrontalier**, peisajele particulare date de **prezența Dunării și a Jiului** sau a cadrului natural de excepție din zonele naturale protejate și posibilitatea vizitării acestora prin intermediul **rutelor cicloturistice dezvoltate special pentru pasionații de natură și sport** fac ca destinația turistică județul Dolj să reprezinte un **important punct de atracție** pe harta turistică a țării.

În același timp, în anul 2030 județul Dolj este recunoscut pentru tipologiile variate de patrimoniu cultural care constituie un **produs turistic unic la nivel național**, cu precădere prin alăturarea culelor oltenești, conacelor și curților boierești și bisericilor de lemn din mediul rural, vestigiilor arheologice dacice și romane, palatelor urbane, caselor negustorești și parcurilor istorice din mediul urban. Patrimoniul construit al județului Dolj este **protejat** în mod adecvat pentru a conserva trăsăturile culturale specifice regiunii Oltenia, **promovat** la nivel local, regional și național în cadrul unor trasee cultural-turistice tematice și **valorificat** ca element cheie al **identității turistice** a județului.

Patrimoniul cultural doljean reprezintă un element de **sprijin** pentru activitățile culturale și turistice derulate de administrațiile publice și de actorii locali, contribuind la creșterea notorietății turistice și atractivității culturale a județului și, în același timp, reprezintă un element de **legătură** între județul Dolj și județele învecinate care beneficiază de o moștenire culturală similară. Valorificarea adecvată a patrimoniului imobil contribuie la dezvoltarea economică a județului, cu impact asupra dezvoltării comunităților locale și promovării tradițiilor locale din mediu urban și din cel rural.

În anul 2030, județul Dolj reprezintă de asemenea un **model de management eficient al destinației**, susținut prin măsuri bine conturate de o administrație capabilă în gestionarea destinației, alături de operatori turistici și culturali implicați în colaborarea și cooperarea cu administrația și comunitatea doljeană. În plus, administrația județului Dolj, alături de administrațiile publice locale și instituțiile de profil sunt implicate activ în proiectele de **protejare, valorificare și conservare a resurselor culturale și naturale** reprezentative ale județului Dolj, pentru a oferi comunității locale, turiștilor sau investitorilor una dintre cele mai atractive și de top destinații turistice la nivel regional. Mai mult, **identitatea turistică a județului este promovată constant** printr-o serie de campanii care au sporit vizibilitatea destinației, alături de brandul turistic și imaginea consacrată de poartă de intrare către regiunea Oltenia și reușesc să atragă constant un flux de turiști interesați să descopere surprizele pe care județul le pregătește.

Pornind de la viziunea de dezvoltare a județului și integrând elementele de bază ale dezvoltării turismului la nivel național și internațional, se pot defini o serie de **PAȘI CHEIE / ARII PRIORITARE** care să guverneze prezenta strategie, și anume:

- Creșterea capacității administrative în domeniul turismului;
- Dezvoltarea unui cadru de dialog și consolidarea parteneriatelor între actorii locali publici și privați;
- Integrarea destinației la nivelul ofertei regionale;
- Promovarea unui turism sustenabil;
- Dezvoltarea infrastructurii turistice;
- Dezvoltarea ofertei de produse și experiențe turistice;
- Dezvoltarea brandului de destinației.

Pe lângă acestea, prezenta strategie atrage atenția asupra unor elemente fundamentele recunoscute de industria turismului pentru o destinație turistică durabilă:

- O bază de rezidenți primitoare (comunicare și implicare cu rezidenții).
- O conștientizare a elementelor identitare ale destinației turistice (marketing și promovare).
- Lucruri de făcut pentru vizitatori (dezvoltarea experienței).
- Locuri pentru ca vizitatorii să doarmă, să mănânce și modalități prin care vizitatorii se pot deplasa (infrastructură și facilități).

FIGURA 66. ELEMENTELE FUNDAMENTALE ÎN DEZVOLTAREA SECTORULUI TURISTIC

Sursa: Prelucrare proprie

6.1.2. ZONE ȘI POLI TURISTICI CU POTENȚIAL DE DEZVOLTARE

Pornind de la studiile și analizele realizate până în acest moment asupra configurației și dinamicii turistice locale, au fost identificate o serie de **ZONE** și **POLI TURISTICI** pe care județul Dolj să îi poată dezvolta în următoarea perioadă, devenind inclusiv elemente cadru pentru promovarea acțiunilor turistice la nivel județean. Aceste zone sunt dezvoltate plecând de la analiza realizată la capitolul 4.1.2. și au în vedere accentuarea rolului unor poli turistici majori precum municipiul Craiova și zona Dunăre-Jiu, dar și evidențierea unor obiective cu potențial turistic, care însă vor necesita mai multe intervenții pentru a fi valorificate. În același timp, în delimitarea teritorială a acestor areale s-a ținut cont și de demersurile existente de colaborare la nivel local, fiind urmărite acolo unde a fost posibil conturile unor parteneriate existente sau emergente între unitățile administrativ teritoriale din județ.

MUNICIPIUL CRAIOVA ȘI UAT-URILE DIN PROXIMITATE | Municipiul Craiova reprezintă o destinație turistică în sine, precum și cel mai important pol turistic ai județului la momentul de față. Acesta este un important centru cultural, fiind un oraș cu multe atracții turistice, dintre care arhitectura vechilor case și palate boierești atrage imediat atenția. Alături de acestea, evenimentele culturale tematice ce animă viața culturală a locuitorilor și turiștilor oferă și un bun prilej de a petrece câteva zile în plus în această zonă a României. Pe lângă acestea, resursele turistice din imediata proximitate a municipiului Craiova, completează oferta turistică pentru vizitatori, aceștia având posibilitatea de a avea parte de un sejur turistic extins, în care să viziteze și alte zone turistice ale județului Dolj, precum: Bucovăț, Breasta, Podari, Malu Mare, Almăj, Goiești, Coțofenii din Dos, Cernătești, Brabova, Cârcea etc.

ZONA DUNĂRII | Zona Dunării reprezintă una dintre cele mai surprinzătoare zone turistice din județul Dolj, fiind locul cel mai bogat din punct de vedere al patrimoniului natural valoros și al ariilor naturale protejate de interes național, precum: pajiștea halofilă de la Gighera (arie de tip botanică), pajiștea de la Cetate (arie de tip botanică), zona Ciuperceni-Desa (arie de tip mixtă), balta Cilieni-Băilești (arie de tip acvatică), sau balta Lată (arie de tip acvatică).

Alături de resursele naturale de excepție, unul dintre cele mai mari fluvii din lume, Dunărea, lasă în urma sa peisaje uimitoare, alături de numeroase posibilități de practicare a unor activități sportive și educaționale – plimbări cu barca pe Dunăre, activități de pescuit sau plimbări în natură și observarea biodiversității din această zonă.

Pentru acest areal, municipiul Calafat alături de comunele Cetate, Rast, Bistreț și Ostroveni, precum și orașele Bechet și Dăbuleni, reprezintă repere importante pentru orice turist, precum și zone în care concentrarea resurselor naturale, culturale, istorice și antropice sunt de mare valoare. Acestea se pot dezvolta permanent valorificând elemente de potențial precum prezența apelor Dunării, plajele sălbatice, atracții turistice, vinul, gastronomia și legendele deosebite, toate conectate printr-o rețea atractivă de trasee de drumeție și cicloturism.

CORIDORUL JIULUI | Această zonă reprezintă unul dintre arealele turistice de atracție ale județului pentru turiștii pasionați de natură, floră și faună. Situl Coridorul Jiului cuprinde siturile Natura 2000 Confluența Jiu-Dunăre, situl Bistreț, precum și 5 rezervații naturale (Locul fosilifer Bucovăț, Locul fosilifer Drănic, Cleanov, Locul fosilifer Gârbovu și Pădurea Zăval), ce oferă un minunat spațiu și peisaje naturale excepționale. Anual, această zonă atrage un număr mare de turiști care aleg să își petreacă vacanțele în mijlocul naturii sau care doresc să aibă parte de activități educaționale și științifice.

DEALUL MUIERII | Dealul Muierii reprezintă cel mai lung deal din România, ce se întinde pe județele Gorj, Vâlcea și Dolj și are în componența sa aproximativ 20 de localități. Din județul Dolj, unitățile administrativ teritoriale componente ale acestei zone turistice sunt comunele Tălpaș, Fărcaș, Melinești, Goiești și Murgași. Această zonă importantă din punct de vedere cultural-istoric oferă turiștilor o serie de legende locale și povești care să îi atragă să cunoască mai bine și această zonă a județului.

Una dintre legendele transmise de la o generație la alta în legătură cu acest deal și cu această zonă face referire la perioada în care romanii începeau războiul cu dacii. Alta, mai recentă, face referire la perioada dominației otomane, când, femeile care se ascundeau în Peștera Muierii, decid să iasă la luptă împotriva turcilor și să-i împingă pe aceștia spre Dunăre.

Din punct de vedere al atracțiilor turistice, în această zonă se pot observa o serie de conace cu valoare arhitecturală deosebită incluse în LMI 2015 (UAT Melinești și UAT Goiești), așezări și situri arheologice din Epoca Romană (UAT Melinești), o serie de ansambluri boierești (UAT Melinești și UAT Goiești), monumente de tip biserici și ansambluri mănăstirești (UAT Melinești, UAT Goiești, UAT Murgași, UAT Fărcaș), precum și o serie de sate cu arhitectură vernaculară valoroasă precum Adâncata, Țandăra și Goiești (UAT Goiești). Alături de acestea, Bisericile de lemn „Sf. Nicolae" – Câmpfoeni și „Sf. Voievozi" din Murgași completează oferta turistică existentă în special în contextul Rutei Cultural Turistice a Bisericilor din Lemn din România.

ZONA DE INTERES CULTURAL-ISTORICĂ | Zonele principale de interes sunt reprezentate de Orașul Filiași, alături de comunele Brabova, Cernătești, Almăj și Coțofenii din Dos. În cadrul acestui areal turistic, principalele puncte de atracție sunt culele restaurate și redate publicului, respectiv Cula Cernăteștilor și Cula Izvoranu-Geblescu sau cula de la Almăj (care se află în incinta unei școli și nu este momentan accesibilă publicului). Alături de acestea, Bisericile de Lemn din UAT Cernătești, UAT Braloștița și UAT Scăești oferă turiștilor posibilitatea de a vedea unele dintre cele mai frumoase biserici de lemn păstrate din județul Dolj.

De asemenea, acestea prezintă un important potențial de valorificare prin introducerea acestora în diferite trasee turistice, alături de obiective precum siturile arheologice din Epoca Dacică, Daco-Romană și Romană (UAT Brădești și UAT Coțofenii din Dos), conace și ansambluri boierești (UAT Filiași, UAT Scăești și UAT Coțofenii din Față), sate cu arhitectură vernaculară valoroasă (Râșnicu Oghian din Cernătești, Coțofenii din Față, Coțofenii din Dos sau Mihăiță din Coțofenii din Dos).

Trebuie avut în vedere de asemenea, faptul că în această zonă există valori de patrimoniu cultural de interes național protejate, precum Conacul Coțofenilor (UAT Coțofenii din Față), Cula Izvoranu (UAT Brabova), Cula Cernat (UAT Cernătești) sau Cetatea Dacică (UAT Coțofenii din Dos).

FIGURA 67. LOCALIZAREA ZONELOR TURISTICE ALE JUDEȚULUI DOLJ

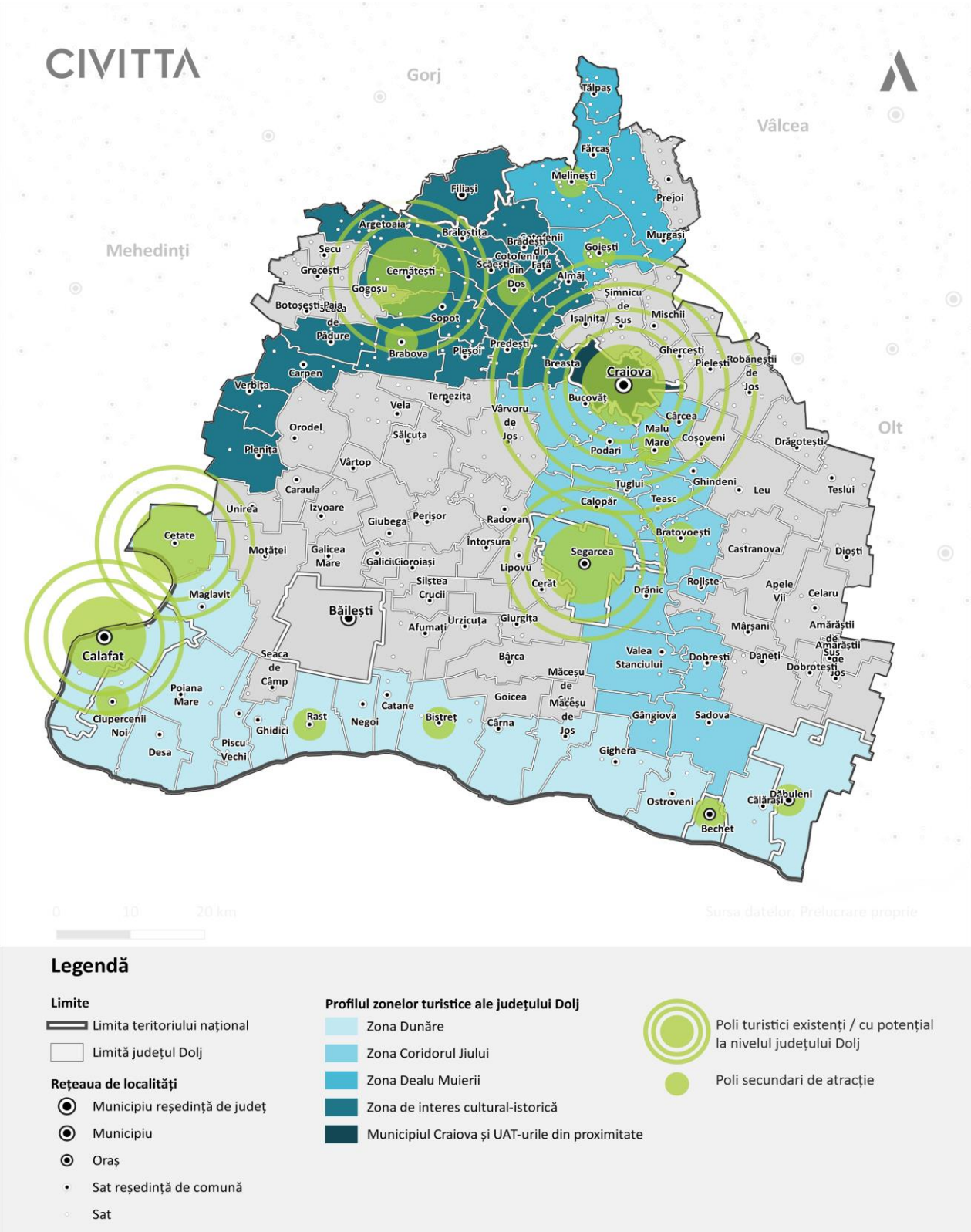

Sursa: Prelucrare proprie

6.1.3. OBIECTIVE ȘI DIRECȚII STRATEGICE

Pornind de la toate aceste aspecte, obiectivele Strategiei de Turism a Județului Dolj pentru perioada 2021 – 2027 vizează **TREI PILONI PRINCIPALI**, corespunzători dezvoltării teritoriului pe baza unor atuuri și competențe distinctive care se regăsesc la nivelul județului. Acești piloni sunt cei care permit punerea în practică și atingerea viziunii unei destinații turistice cu experiențe unice.

FIGURA 68. PILONII STRATEGIEI

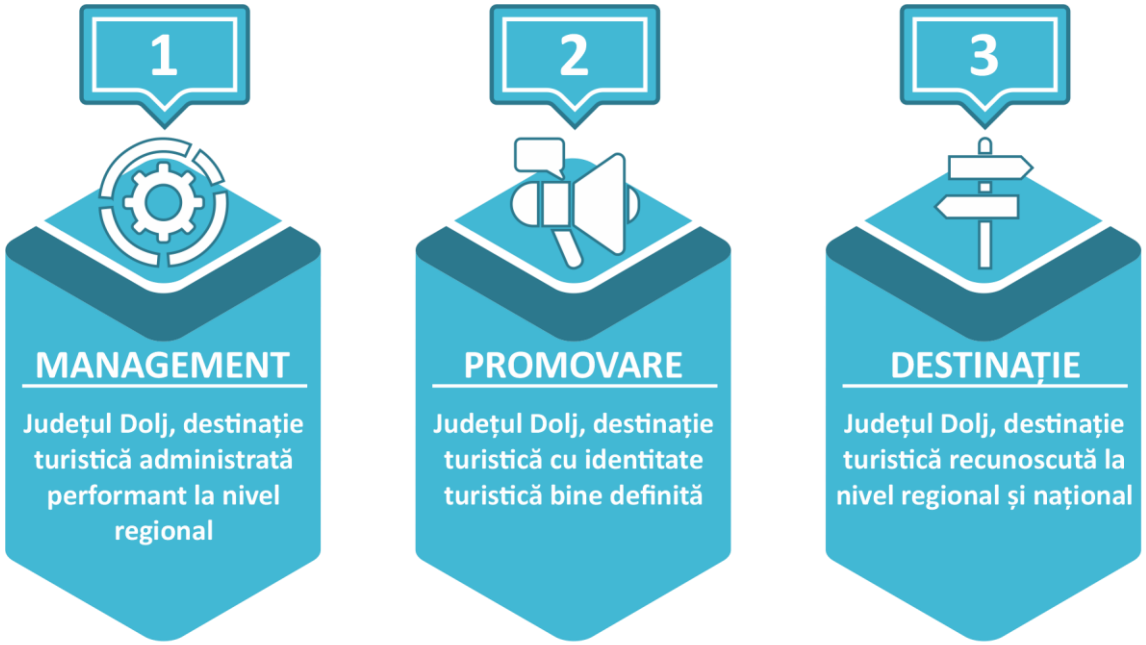

Sursa: Prelucrare proprie

1. MANAGEMENT – JUDEȚUL DOLJ, DESTINAȚIE TURISTICĂ ADMINISTRATĂ PERFORMANT LA NIVEL REGIONAL

Pentru o dezvoltare echilibrată și susținută a sectorului turistic de la nivel județean, obiectivul de management urmărește consolidarea capacității de management și de marketing a destinației și contribuie la gestionarea performantă a turismului, cu accent pe atingerea unui standard ridicat de calitate a serviciilor turistice. Acest palier urmărește să încurajeze și să susțină colaborarea între actorii locali și autoritățile administrației publice doljene în dezvoltarea unui sector turistic performant și echilibrat. Astfel, un sector turistic competitiv și sustenabil trebuie să se bazeze pe o mai bună informare, colaborare, coordonare și planificare între actorii implicați în sectorul turistic și autoritățile publice pentru a crea sinergii la nivelul programelor turistice, culturale, investiții, achiziții și pentru a susține importanța domeniului turistic în dezvoltarea unui teritoriu.

Acest palier va fi operaționalizat prin intermediul următoarelor **direcții de acțiune**:

- **D1.1. ACTORI LOCALI** – Sprijin acordat actorilor locali și specialiștilor în domeniu pentru dezvoltarea de noi produse și servicii turistice.
- **D1.2. ORGANIZARE** – Îmbunătățirea activității de management de la nivelul județului prin organizarea de structuri și instrumente specifice pentru creșterea capacității administrative de gestionare a destinației.

2. PROMOVARE – JUDEȚUL DOLJ, DESTINAȚIE TURISTICĂ CU IDENTITATE TURISTICĂ BINE DEFINITĂ

Intervențiile din cadrul acestui obiectiv urmăresc promovarea, valorificarea și susținerea elementelor distinctive ale județului Dolj, inclusiv prin construirea unui brand turistic recunoscut la nivel național și internațional, cu scopul de a susține dezvoltarea economică a județului prin exploatarea potențialului turistic local. Astfel, obiectivele naturale, antropice și culturale unice, alături de tradițiile populare, gastronomia locală, personalitățile marcante precum Constantin Brâncuși și nu numai, sunt atuuri care ar trebui valorificate în crearea unei identități a destinației turistice județul Dolj.

În acest scop, abordarea strategică este de a valorifica eforturile de marketing și dezvoltare a produselor turistice de până în prezent și de a le promova integrat și structurat, pe teme strategice, către categoriile de public identificate în prezenta strategie. Nu în ultimul rând, brandul pune în valoare actorii și comunitatea locală, care se transformă în adevărați ambasadori ai destinației.

Acest palier va fi operaționalizat prin intermediul următoarelor **direcții de acțiune**:

- **D2.1. INFORMARE** – Îmbunătățirea serviciilor de promovare și informare despre obiectivele turistice din județ.
- **D2.2. BRAND TURISTIC** – Promovarea județului Dolj ca destinație turistică de top, cu o identitate bine definită.

3. DESTINAȚIE – JUDEȚUL DOLJ, DESTINAȚIE TURISTICĂ RECUNOSCUTĂ LA NIVEL REGIONAL ȘI NAȚIONAL

Județul Dolj se remarcă prin existența unor elemente cheie favorabile, natura sălbatică, cultura locală, precum și prin existența unor tradiții meșteșugărești și gastronomice de excepție. Acest lucru se poate observa în special la nivelul municipiului Craiova – capitală a județului Dolj și vechi scaun domnesc, ce este astăzi reședința unora dintre cele mai importante instituții de cultură din România și care atrage anual interesul celor mai mulți turiști români și străini la nivel județean, însă județul reușește să surprindă și în afara municipiului, prin atracții precum așezările inedite, plajele de la Calafat, Cetate sau Rast și micile oaze de liniște din cadrul zonei naturale protejate a Coridorului Jiului.

Pentru o dezvoltare susținută a sectorului turistic în județul Dolj, prezentul obiectiv urmărește susținerea unui mod experiențial de accesare a cadrului natural de excepție al județului, alături de patrimoniu cultural, tradițiile, meșteșugurile și gastronomia locului. Pentru a spori calitatea experienței vizitatorilor, palierul urmărește dezvoltarea infrastructurii și a produselor turistice existente de la nivelul județului. Se vor avea în vedere reabilitarea echipamentelor existente și construirea de noi facilități, precum și diversificarea ofertei de produse și servicii turistice.

Acest palier va fi operaționalizat prin intermediul a **două sub-obiective**, fiecare cu direcții de acțiune proprii:

3.1. DEZVOLTARE TEMATICĂ – Valorificarea și dezvoltarea resurselor turistice de la nivelul județului Dolj.

- D3.1.1 – Dezvoltarea **CICLOTURISMULUI**.
- D3.1.2 – Valorificarea și dezvoltarea **TURISMULUI ÎN NATURĂ ȘI RURAL**.
- D3.1.3 – Valorificarea și dezvoltarea **TURISMULUI DE AGREMENT, AVENTURĂ ȘI SPORTIV**.
- D3.1.4 – Valorificarea și dezvoltarea **TURISMULUI CULTURAL**.
- D3.1.5 – Valorificarea și dezvoltarea **TURISMULUI DE AFACERI ȘI DE EVENIMENTE**.
- D3.1.6 – Valorificarea și dezvoltarea **TURISMULUI CULINAR ȘI OENOLOGIC**.

3.2. DEZVOLTAREA ZONALĂ – Valorificarea și dezvoltarea zonelor turistice de la nivelul județului Dolj.

- D3.2.1 – Valorificarea și dezvoltarea **ZONEI DUNĂRII**.
- D3.2.2 – Valorificarea și dezvoltarea **ZONEI CORIDORUL JIULUI**.
- D3.2.3 – Valorificarea și dezvoltarea **ZONEI DEALUL MUIERII**.
- D3.2.4 – Valorificarea și dezvoltarea **ZONEI DE INTERES CULTURAL-ISTORICĂ A JUDEȚULUI**.
- D3.2.5 – Valorificarea și dezvoltarea **ZONEI MUNICIPIULUI CRAIOVA** și a UAT-urilor din proximitate.

Direcțiile de acțiune propuse și recomandate acoperă astfel o gamă variată și un spectru larg de acțiuni, vizând teme diverse: dezvoltarea unei comunități incluzive, creșterea accesului la cultură și dezvoltarea turismului, creșterea calității produselor turistice, promovarea unor experiențe turistice, promovarea resurselor turistice sau generarea de parteneriate naționale și internaționale.

6.2. PUBLIC ȚINTĂ

Pentru o abordare susținută a zonei de comunicare și dezvoltarea identității turistice a județului Dolj, este esențială identificarea, încă din primele stadii, a tuturor actorilor implicați în proces pentru a maximiza oportunitățile și pentru a avea o comunicare cât mai personalizată cu aceștia, care să poată avea maximum de impact. În gestionarea comunicării unui brand de regiune, "consumatorul final", respectiv posibilul turist, nu este singurul public către care această comunicare de brand se adresează, de altfel, și această categorie având subdiviziuni. Segmentarea publicului și înțelegerea atributelor fiecărei categorii ajută atât la stabilirea rolului fiecăruia în procesul de construirea a identității turistice, dar și la formarea unei relații coerente, cu beneficii pe termen lung în dezvoltarea destinației.

Având în vedere piețele țintă și profilul vizitatorilor care optează pentru o călătorie în județul Dolj analizate în capitolele anterioare, a fost stabilit publicul țintă pentru care resursele destinației sunt de interes și pentru care județul Dolj poate reprezenta o experiență turistică. Pentru identificarea mijloacelor celor mai adecvate de adresare a acestor vizitatori a fost realizată o detaliere a tipologiilor de turiști în relație cu interesul lor față de principalele experiențe pe care le pot explora în județul Dolj.

Din această perspectivă, se pot identifica două modele de comunicare: **internă** – cu scopul de a construi o relație coerentă și transparentă cu stakeholderii locali ce pot susține procesul de dezvoltare și promovare a destinației, și **externă** – axată pe comunicarea de mesaje și produse cheie pentru posibili turiști, cu scopul de a construi noul narativ al județului în vederea atragerii de vizitatori.

6.2.1. PUBLIC ȚINTĂ PRINCIPAL: POSIBILI TURIȘTI

Publicul țintă principal în comunicarea brandului de județ reprezintă totalitatea persoanelor care pot deveni turiști, din sfera locală, națională sau internațională. În acest caz, se utilizează o abordare ce are ca scop atingerea individului prin diferite canale cu acces larg, însă, pentru a alege corect aceste canale și a adapta stilul discursului pentru maximizarea rezultatelor, este importantă segmentarea și definirea acestei categorii de public.

FIGURA 69. PUBLIC ȚINTĂ PRINCIPAL

Sursa: Prelucrare proprie

Astfel, în cadrul acestei categorii s-au identificat trei subcategorii, listate mai jos în ordinea importanței acestora pentru atingerea obiectivelor de comunicare și de promovare a brandului.

MILLENNIALS – reprezintă o categorie de public tânăr, cu capacitate mare de cumpărare și cu deschidere către informație. Millennials marchează categoria născută la începutul anilor '80, până spre sfârșitul anilor '90 și au devenit cea mai amplă categorie de vârstă la nivel mondial.

Tendințele și statisticile la nivel global arată că sunt cei mai mari consumatori de experiențe turistice, în comparație cu alte generații, cu o apetență mare față de turismul de weekend. Au o înclinație spre a cheltui economiile mai degrabă pe experiențe și experiențe turistice decât pe posesiuni materiale, iar atunci când călătoresc aleg să descopere locuri noi, cultura locului, experiențe autentice și mai puține activități în zona de petreceri și shopping. În același timp, peste jumătate dintre cei care au familii cu copii, aleg să călătorească împreună încă de la vârste fragede ale celor mcii.

Cei din categoria Millennials au crescut consumând media tradițională și au trecut rapid către new media și digital, fiind activi în social media, pe canale ca Facebook, Instagram, YouTube etc. De altfel, Facebook este una dintre principalele surse de inspirație atunci când își aleg următoarea destinație de vacanță, iar recomandările prietenilor și review-urile din mediul digital au o valoare mare în alegerea produselor turistice. În plus, sunt o generație obișnuită cu împărtășirea experiențelor personale în social media, ceea ce poate fi de ajutor în atingerea obiectivului legat de schimbarea percepției față de județ și în difuzarea la scară cât mai mare a informațiilor pozitive.

Smartphone-ul a devenit principalul instrument pentru cercetarea posibilelor destinații, dar și pentru rezervări și se observă o tendință în preferința către a face rezervări prin propriile mijloace, apelând la platforme online pentru zboruri sau cazări, și mai puțin prin intermediul agențiilor de turism. De asemenea, se observă o creștere a preferințelor către experiențe de cazare autentice, de tip Airbnb, care permit experimentarea culturii locale mai de aproape.

Millennials sunt o generație cu o educație preponderent peste medie, ceea ce face ca și veniturile să aibă aceeași direcție. De aceea, mulți preferă o vacanță care să le ofere și o latură educațională, din care să învețe lucruri noi, destinații de importanță istorică sau culturală, iar experiențele generatoare de adrenalină sunt printre preferințele cu o pondere mare. În aceeași măsură, sunt generația care are o mare predispoziție către prelungirea deplasărilor de serviciu pentru a experimenta și partea turistică, în care turismul de business este un element prezent și cu potențial de dezvoltare pentru județul Dolj.

Printre cele mai importante resurse de interes pentru acest public sunt: evenimentele culturale, sportive, gastronomice și tradiționale din Craiova și din alte localități cu tradiție (ex. Bărcile Dragon, Festivalul Dealul Muierii, festivaluri de teatru și de muzică etc.), trasee de drumeții sau cicloturism în lungul Coridorului Jiului sau al Dunării, vizitarea la muzee, cule și alte instituții culturale, completate de o serie de acțiuni conexe care se pot petrece în zona obiectivelor principale (picnicuri, degustări, plimbări cu barca etc.).

În contextul pandemiei, cei din categoria Millennials au redescoperit turismul local și au conștientizat că există locuri care răspund nevoilor lor și în România, iar dinamica spațiului de lucru și libertatea recent apărută de a lucra din orice locație a permis o mobilitate mai mare pentru a descoperi locuri noi.

GEN X / BOOMERS – reprezintă o categorie de public matur – Gen X sunt născuți între 1965-1980, iar Boomers între 1946-1964 – dar activ. Deși publicul în vârsta este mai puțin dinamic în cazul României, Boomers sunt o categorie cu potențial pentru produsele turistice specifice Doljului, cu capacitate relativ ridicată de cumpărare și deschidere către consumul de local, în cazul turiștilor naționali.

Sunt o categorie cu deschidere mai mare pentru concedii, în detrimentul călătoriilor de scurtă durată – deși călătoresc mai puțin, durata de ședere per sejur este mai mare. Sunt un public concentrat mai mult pe turismul în familie sau în grupuri organizate – preferință pentru stilul clasic de a călători și deschidere mai mare către a apela la agenții de turism. De aceea, sunt în căutarea unor locuri mai liniștite de vacanță, turismul ecumenic, cultural-istoric și cel rural (sau de tratament) fiind printre preferințe. Alegerile lor se bazează pe informațiile pe care le primesc mai mult din media clasică, mai ales TV sau pe recomandările cunoscuților, iar criteriile legate de costuri sunt mai importante decât în cazul altor categorii. În cazul publicului românesc, acesta este mai obișnuit cu destinații locale, pe care, de multe ori, le preferă în locul deplasărilor internaționale

Pe scurt, acești vizitatori doresc să se bucure de relaxare și de vacanță în zone cunoscute cu servicii și facilități atractive. Doresc să se bucure de bucatele culinare tradiționale și de experiențele autentice locale în cadrul unei călătorii planificate în care dispun de tot confortul. Sunt tipul de călători care preferă să se plimbe în jurul orașelor și al destinațiilor și să viziteze principalele obiective turistice cu ajutorul ghidului turistic și al hărții orașului, în acest sens municipiul Craiova prezentând principalul interes și principala sursă de obiective turistice. Printre cele mai importante resurse de interes pentru acest public sunt: punctele cheie turistice ale orașului Craiova și obiectivele turistice de neratat din județul Dolj – Muzeul de Artă Craiova, Parcul Nicolae Romanescu, Muzeul Olteniei, centrul istoric Craiova, Piața Mihai Viteazul, Port Cultural Cetate, Grădina Botanică, Casa Băniei, Muzeul de Artă și Etnografie din Calafat, Domeniul Coroanei Segarcea, culele etc.

GEN Z – reprezintă o categorie de public foarte tânăr, născut după sfârșitul anilor '90. Sunt o subcategorie cu posibilități mai mici de a călători, mai ales prin prisma bugetului, dar dornici de aventură și experiențe dinamice. Valoarea lor în raport cu obiectivele strategiei pentru județul Dolj o reprezintă ajutorul pe care aceștia îl pot oferi în schimbarea percepției. Fiind mari consumatori de digital, aceștia reprezintă o oportunitate de a pune bazele corecte pentru viitoarea generație de turiști, care cresc cunoscând elementele pozitive despre capacitatea turistică a județului.

Pe scurt, Gen Z reprezintă tipul de vizitatori care vin în Craiova datorită unui eveniment cultural major (festivaluri, piese de teatru etc.), cu precădere în sectorul cultural-artistic. Aceștia vizitează locurile interesante și puțin știute de turiști precum Port Cultural Cetate, Rast sau rezervațiile naturale protejate și caută mereu noi aventuri și destinații pline de experiențe memorabile.

În funcție de interesele de călătorie ale acestei categorii de vizitatori și de profilul turiștilor, pot fi identificate mai multe subcategorii, precum vizitatori interesați de patrimoniul construit, vizitatori interesați de cultură și tradiții locale sau turiști festivalieri.

6.2.2. PUBLIC ȚINTĂ SECUNDAR: PUBLICUL INTERN

Pe lângă consumatorul direct – posibilul turist, există numeroși alți stakeholderi care pot susține atât dezvoltarea turistică a județului Dolj, cât și procesul de comunicare și imaginea județului. Pentru a putea angrena aceste resurse în procesul de dezvoltare și promovare turistică, există o necesitate de dezvoltarea a unor instrumente și procese de comunicare viabile. Astfel, subcategoriile implicate în acest proces devin un public în sine.

FIGURA 70. PUBLIC ȚINTĂ SECUNDAR

Sursa: Prelucrare proprie

INSTITUȚII PUBLICE – dialogul constant cu instituțiile publice din județ este vital, acestea reprezentând principalul instrument de implementare a strategiei în afara Consiliului Județean Dolj, dar și o sursă de conținut pentru publicul larg. Această categorie poate fi împărțită în două subdiviziuni: instituțiile administrației publice și cele culturale, fiecare dintre acestea putând avea parte de o serie de beneficii reale pe urma susținerii procesului de branding și a strategiei pentru județ.

Instituțiile publice se caracterizează printr-un stil de comunicare formal și oficial, de aceea, este importantă furnizarea unui ghidaj clar și a unui mod de lucru cât mai bine delimitat. Procesul de instruire în folosirea elementelor de branding trebuie să fie cât mai bine explicat, iar materialele disponibile permanent, într-o formă cât mai accesibilă și facil de implementat.

În această situație, comunicarea nu ar trebui să fie unidirecțională, ci este recomandat menținerea unui dialog permanent pentru a facilita o bună implementare a noului brand, pentru a avea constant informații despre proiecte ce merită comunicate către publicul larg, ca parte a implementărilor strategiei de turism și pentru a oferi ajutor în construirea infrastructurii de turism.

În cazul instituțiilor publice de cultură, deși caracterul formal se păstrează, există o flexibilitate mai mare și o mai bună înțelegere a procesului de comunicare prin prisma experienței pe care o au în promovarea diferitelor produse pentru publicul larg, dar și a colaborării cu alte instituții similare. Acestea reprezintă nu doar un partener în promovarea turistică, ci și o valoroasă resursă constantă de conținut și de informații. Proiectele și produsele culturale sunt unul dintre principalii piloni în construirea imaginii turistice. În cazul

județului Dolj, instituțiile de cultură arată o disponibilitate crescută în colaborarea cu Consiliul Județean pentru dezvoltarea turistică a zonei, iar legătura apropiată cu aceste instituții este vitală.

De asemenea, crearea unei legături între diferitele instituții publice poate stimula dezvoltarea și îmbunătățirea inițiativelor și ajută la creșterea valorii lor turistice. Plecând de la o nevoie exprimată în cadrul consultărilor, facilitarea accesului la informații între instituții ar trebui să fie o prioritatea în comunicarea internă, iar rolul OMD-ului sau a altui organism similar ar trebui să fie acela de liant.

SOCIETATEA CIVILĂ – reprezintă un public cu o mare disponibilitate (uneori chiar nevoie) de a dialoga cu instituțiile publice. Activitatea lor este bazată pe interese / specializări / nevoi pornite dintr-o convingere personală, de aceea au o mare disponibilitate de a dezvolta conținut și proiecte și pot inclusiv susține sau completa obiectivele de dezvoltare turistică instituționale. De asemenea, societatea civilă reprezintă o resursă de *know-how*[178] pentru temele pe care există nevoi în mediul instituțional datorită gradului de specializare al fiecărei entități.

Organizațiile ce compun societatea civilă deja dezvoltă proiecte ce pot contribui la dezvoltarea infrastructurii de turism, însă, de cele mai multe ori, ele rămân la o scară mică și nu sunt suficient de cunoscute sau nu își pot atinge potențialul maxim din lipsă de susținere. În acest sens, OMD-ul sau un organism similar poate capitaliza acest potențial, oferind susținerea necesară sau facilitând interacțiunea cu instituții ce pot fi de ajutor, cu scopul de a conlucra în promovarea și dezvoltarea destinației și a brandului turistic.

OPERATORI ECONOMICI – acesta este un tip de public eterogen prin prisma activităților lor, în care focusul este pe acei operatori economici care oferă plus valoare Doljului din punct de vedere turistic. În piața locală există deja câțiva actori importanți în zona viticolă, de ospitalitate, alimentație și de turism.

Avantajul acestui tip de public este dat de experiența acumulată în lucrul direct cu turiștii, respectiv de o capacitate bună de gestionare a zonei de comunicare. De asemenea, acest tip de public reprezintă o sursă constantă de informații referitoare la nevoile consumatorilor finali, ce pot servi ca o resursă în rafinarea obiectivelor turistice. Nu în ultimul rând, pot acționa ca un promotor al atracțiilor locale, atât la scară mai mare (în cazul agențiilor de turism), dar și 1-la-1 (în cazul sectorului HoReCa).

În același timp, susținerea business-urilor locale ajută la dezvoltarea infrastructurii de turism, atât de necesară pentru a completa peisajul turistic existent.

INSTITUȚII PUBLICE DIN JUDEȚELE ÎNVECINATE SAU DE PESTE GRANIȚĂ – punerea județului Dolj în contextul regiunii Olteniei are un impact favorabil asupra dezvoltării turistice. De asemenea, utilizarea Dunării la adevăratul potențial, ca un instrument de creștere turistică deschide noi orizonturi, însă, pentru a putea folosi acești doi vectori, colaborarea cu instituțiile din zonele învecinate reprezintă un mare avantaj și o necesitate.

În plan local, Doljul deja deține obiective turistice ce pot fi sau sunt legate de altele similare din județe învecinate. Comunicarea acestor obiective ca parte a unor trasee tematice de mai mare anvergură poate stimula turismul în toate județele implicate, care va aduce o creștere a fluxurilor turistice și în Dolj.

Pe termen scurt, inclusiv nevoile pe partea de infrastructură pot fi suplinite prin astfel de colaborări. Doljul deține singurul aeroport din regiune, însă are un număr limitat de spații de cazare. Deși creșterea duratei de ședere în județ nu va avea o creștere imediată, ea poate fi suplinită prin creșterea numărului de turiști de zi. Acest tip de colaborare, dar și un schimb de experiență, pot fi aplicate și în relația cu Vidinul, prin prisma legăturii pe care o reprezintă Dunărea. Dezvoltarea de proiecte transfrontaliere reprezintă și o

[178] KNOW-HOW s. n. Patrimoniu de cunoștințe și experiențe tehnice privitoare la reproducerea unui produs sau proces existent, a căror dezvăluire către alte persoane nu este permisă fără o autorizare prealabilă. [Pr.: nấuhau] – Cuv. engl.

direcție ce permite atragerea de fonduri, iar stabilirea de legături instituționale este un pas premergător cu potențial mare.

DOLJENII – reprezintă totalitatea rezidenților din județ, dar și nativi care s-au stabilit în alte zone sau țări. Cea mai bună carte de vizită pentru orice oraș sau regiune sunt chiar locuitorii ei, care pot acționa ca ambasadori și promotori ai brandului local. De aceea, creșterea mândriei locale și a încrederii față de autoritatea publică sunt importante în procesul de promovare al brandului turistic.

Deși există o reticență generalizată a rezidenților față de autorități, aceștia pot fi o sursă bună de idei pentru o mai bună gestionare a resurselor locale. Conectați în mod direct cu realitatea județului, ei pot semnala nevoi sau se pot implica activ în rezolvarea unora dintre ele. Pentru a face însă acest lucru, au nevoie de o platformă de comunicare unde să se poată exprima și unde să primească feedback. De asemenea, înștiințarea lor constantă despre progresul făcut contribuie organic la creșterea încrederii și la dorința de implicare.

6.3. OFERTA TURISTICĂ STRATEGICĂ

Turismul este o parte integrantă și interactivă a societății. Factorii politici, economici, societali, tehnologici și de mediu joacă toți un rol cheie în modul în care se dezvoltă și evoluează turismul. Experiențe noi, îngrijirea bunăstării personale, cultura și autenticitatea locului și conectivitatea digitală mereu prezentă sunt doar câteva dintre tendințele care modelează acum comportamentul turistic.

Perspectivele de viitor ale turismului sunt puternic influențate de publicul țintă, de investițiile în sustenabilitatea turismului și de dezvoltarea tehnologiilor digitale. Oferta turistică strategică are rolul de a corela resursele turistice ale județului Dolj și interesele publicului țintă pentru a determina tipologiile de turism și portofoliul de produse turistice prioritare pentru următorii ani.

Pe lângă oferta turistică deja existentă în județ, vor fi identificate și încurajate noi produse turistice de nișă, precum turismul festivalier, turismul literar, turismul sportiv sau turismul de business.

Pornind de la studiile și consultările realizate până în acest moment asupra ofertei turistice a județului Dolj, a fost identificată **OFERTA TURISTICĂ STRATEGICĂ DIN PREZENT**, pe care județul Dolj o poate valorifica în următoarea perioadă, devenind un punct-cheie de plecare pentru promovarea acțiunilor turistice la nivel județean și **OFERTA TURISTICĂ STRATEGICĂ DIN URMĂTORII 10 ANI**, pe care județul Dolj trebuie să o consolideze prin promovare intensă și produse turistice pe măsură. Aceasta cuprinde o serie de **PRODUSE TURISTICE STRATEGICE** pentru următorii ani. Rolul acestora este de a evidenția acele tipologii de produse prioritare care să fie promovate prin activitatea permanentă de comunicare a destinației și a căror dezvoltare să fie permanent încurajată în rândul actorilor locali.

FIGURA 71. OFERTA TURISTICĂ STRATEGICĂ DIN URMĂTORII 10 ANI ÎN JUDEȚUL DOLJ

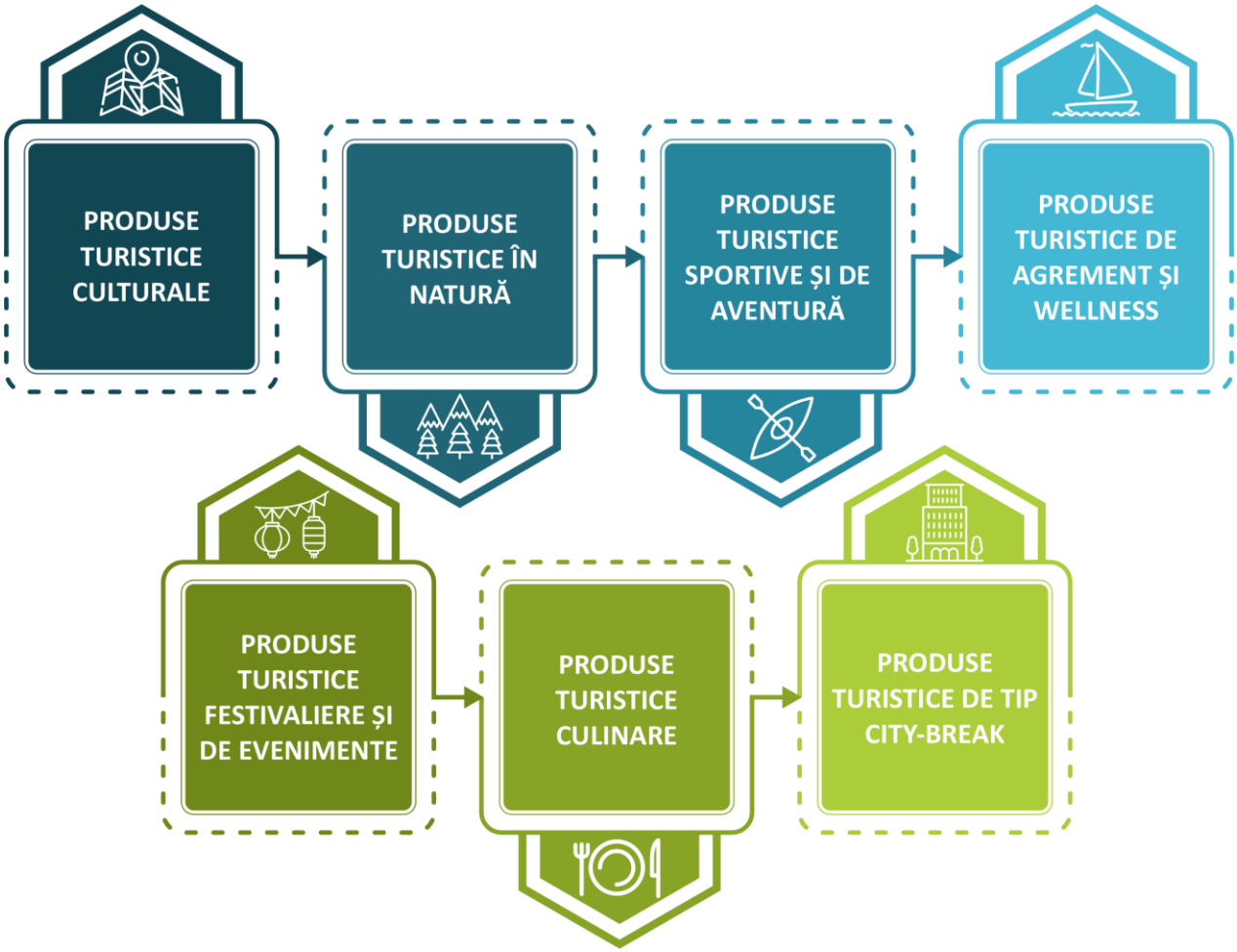

Sursa: Prelucrare proprie

Tendințele actuale au arătat faptul că turiștii doresc să călătorească în ritmul lor, în timp ce experimentează și degustă cultura locală. În acest sens, patrimoniul cultural și istoric reprezintă o caracteristică definitorie pentru destinația turistică a județului Dolj, asumată și comunicată publicului țintă. Județul Dolj este posesorul unui bogat și complex patrimoniu cultural, a cărui tradiție istorică este dovedită de alăturarea culelor oltenești, conacelor și curților boierești și bisericilor de lemn din mediul rural, vestigiilor arheologice dacice și romane, palatelor urbane, caselor negustorești și parcurilor istorice din mediul urban.

De asemenea, în prezent, atât turismul cultural, cât și cel natural, sunt unele dintre cele mai dezvoltate tipuri de turism în cadrul județului Dolj. Obiectivele culturale permanente au un potențial crescut din această perspectivă, prezentând cel mai mare interes pentru turiști, fiind nevoie ca în strategia pe termen mediu și lung acestea să fie evidențiate.

Nu în ultimul rând, natura văzută ca spațiu de regăsire și împlinire poate fi accesată în mai multe feluri – fie în mod pasiv sau în mod activ, prin valorificarea potențialului ecoturistic și a rutelor cicloturistice, în special în contextul infrastructurii EuroVelo 6. Destinația turistică județul Dolj este recunoscută pentru bogăția naturală, însă este necesară o promovare intensă și o dezvoltare continuă a infrastructurii de specialitate pentru ca în viitor oferta turistică să fie accesibilă pentru toate tipurile de turiști și vizitatori interesați.

În acest context, zona județului Dolj prezintă o ofertă variată de facilități culturale, istorice, naturale și de relaxare, fiind înconjurată de areale naturale protejate și zone unice în care natura și specificul local a rămas nealterat. Pe baza acestor facilități, pot fi create și noi produse strategice și activități turistice care pot pune în evidență principalele resurse turistice competitive ale județului Dolj, care să ofere o experiență unică turiștilor și motive noi de a face destinația turistică vizitată pe tot parcursul anului.

PRODUSE TURISTICE CULTURALE ȘI LITERARE | Moștenirea culturală, muzeele, culele oltenești, conacele și curțile boierești, alături de bisericile de lemn din mediul rural și vestigiile arheologice dacice și romane, împreună cu patrimoniul cultural imaterial, reprezentat de obiceiuri, festivaluri, tradiții, cultură literară și personalități marcante din zonele urbane și rurale ale județului, oferă o bază pentru dezvoltarea unor activități diverse care se pot realiza pe tot parcursul anului.

Mai mult, contextul transfrontalier în care se află județul Dolj, oferă un cadru favorabil dezvoltării proiectelor și produselor turistice prin valorificarea culturii autentice pentru turismul transfrontalier. Amenajarea unor rute și trasee culturale tematice oferă astfel turiștilor șansa de a avea parte de o experiență unică, de conectare la cultura locului: trasee turistice arhitecturale, trasee turistice religioase, circuite istorice în județ, Ruta Cultural Turistică a Bisericilor de Lemn din România, traseu ecumenic al bisericilor și mănăstirilor din județul Dolj, traseu tematic al castrelor romane și cetăților dacice din partea de sud-vest a României, circuit turistic în Rezervația Ornitologică de la Ciupercenii Noi etc.

Alături de activitățile ce țin de vizitarea obiectivelor culturale importante ale județului Dolj – muzee, monumente, statui, castele, conace, cule, biserici și mănăstiri sau situri arheologice, turiștii pot avea parte și de alte activități conexe ce țin de experiențe gastronomice, în natură, literare sau educative ce vizează vizitarea ariilor naturale protejate, practicarea unor sporturi în natură sau pe Dunăre, participarea la festivaluri tematice pe plajă sau în centre urbane sau a evenimentelor sportive importante, precum și vizitarea parcurilor și grădinilor unice de pe teritoriul județului Dolj.

PRODUSE TURISTICE ÎN NATURĂ | Cadrul natural al județului Dolj permite desfășurarea de diverse activități pe tot parcursul anului. Turiștii pot alege sejururi sau weekend-uri pentru practicarea plimbărilor, picnicurilor în natură și a diferitelor sporturi în aer liber – ciclism, pescuit sau vânătoare, drumeții, echitație, sporturi extreme (parapantă, deltaplan, rafting, canoe pe Dunăre). De asemenea, turiștii pot alege natura și ca spațiu de observare a florei și faunei, pe teritoriul județului regăsindu-se o serie de arii naturale protejate printre care amintim: Lacul Adunații de Georgmana, Locul fosilifer Bucovăț, Lacul Caraula, Pajiștea Cetate, Ciuperceni-Desa, Balta Lată, Dunele Dăbuleni, Lacul Ionele, Situl Coridorul Jiului, Situl Maglavit, Nisipurile de la Dăbuleni etc.

În funcție de pregătirea fizică, turiștii pot alege trasee diverse ca grad de dificultate și tematică, fiind componente conexe ale unor produse turistice mai complexe. Pentru produsele turistice în natură, infrastructura velo și circuitele turistice cu bicicleta joacă un rol foarte important, în special prin accesibilitatea favorabilă a acestor locuri cu ajutorul rețelei de ciclism Euro Velo 6.

Tot aici, turismul rural și ecoturismul pot servi drept resurse turistice conexe, ce se adresează turiștilor dornici să cunoască și să descopere obiceiurile locului. Printre activitățile propuse turiștilor se numără excursii în comunitățile locale (vizitarea satelor și observarea arhitecturii caselor, culelor, castelelor tradiționale, vizitarea fermelor tradiționale, vizionarea de manifestări cultural tradiționale, consumul de produse alimentare tradiționale, achiziționarea de produse tradiționale non-alimentare etc.), excursii cu bicicleta de-a lungul traseelor amenajate sau excursii de experimentare a activităților de conservare a naturii.

PRODUSE TURISTICE SPORTIVE ȘI DE AVENTURĂ | Alături de pachetele și produsele turistice în natură, componenta axată pe sport și aventură oferă turiștilor o ofertă turistică complexă, în care aceștia pot alege sejururi sau weekend-uri pentru practicarea diverselor sporturi (ciclism, pescuit, vânătoare, drumeții,

sporturi extreme) și inclusiv participarea la o serie de evenimente sportive importante ce au loc pe Stadionul Tineretului sau Stadionul de Fotbal din Craiova.

Pe lângă pachetele axate pe componenta sportivă, turismul de aventură oferă turiștilor o serie de activități care îi face pe aceștia să iasă în afara zonei lor de confort pentru explorare sau călătorie. Turismul de aventură este o activitate de petrecere a timpului liber care are loc într-o destinație neobișnuită, îndepărtată sau pustie. Din acest punct de vedere, oferta de aventură din județul Dolj oferă pasionaților o serie de activități cu un nivel scăzut de risc – backpacking, camping, drumeții, caiac, canoe, birdwatching, călărie, foto-safari etc.

PRODUSE TURISTICE DE AGREMENT ȘI WELLNESS | Oferta județului Dolj în ceea ce privește resursele naturale și antropice de excepție, oferă turiștilor o serie de posibilități de relaxare, în care turiștii se pot bucura de cadrul natural și cultural existent. Produsele turistice de wellness sunt din ce în ce mai căutate printre turiștii care doresc să aibă parte de un sejur relaxant. Multe oferte de wellness includ activități cu caracter sportiv și de agrement, majoritatea desfășurate în aer liber, în cadrul natural al destinației, practici menite să asigure o bunăstare fizică și spirituală.

Astfel, turismul de wellness este parte integrantă a turismului în natură, valorificând în mod complet cadrul natural și proprietățile acestuia. Printre activitățile propuse turiștilor se numără ștrandurile cu apă sărată de pe teritoriul județului (exemplu Plaza Laxe Resort), precum și Băile Minerale Gighera (loc revitalizat și cunoscut pentru istoria sa și apele acestuia cu proprietăți minerale). Alături de aceste zone, mini-delta Dunării sau alte spații în natură oferă turiștilor mini-excursii de relaxare și conectare cu natura.

PRODUSE TURSITICE FESTIVALIERE ȘI DE EVENIMENTE | Odată cu îmbogățirea experienței turistice s-a diversificat și gama motivațiilor care dirijează cererea turistică spre obținerea de noi satisfacții față de cele pe care le asigură turismul de masă. În prezent, festivalurile reprezintă un domeniu dinamic, care au cunoscut o ascensiune semnificativă datorită faptului că turiștii sunt din ce în ce mai interesați de a descoperi ceva nou, fiind orientați spre a-și petrece timpul liber într-un mod cât mai diferit decât cel obișnuit.

Județul Dolj este gazda unora dintre cele mai importante manifestări de aceste tipuri, de la conferințe business sau evenimente de afaceri, până la cele mai importante evenimente culturale, artistice, de teatru, festivaluri de muzică, manifestări sportive, târguri de carte, gastronomice și multe altele. În acest sens, este foarte important pentru destinația turistică să ofere atât turiștilor, cât și oamenilor care aleg să viziteze județul în scop profesional, diverse activități conexe pentru realizarea unui sejur cât mai plăcut. Spre exemplu, corporațiile care organizează conferințe sau evenimente, aleg să ofere angajaților călătorii de tip recompense, în care pot avea parte de sejururi de tip „corporate wellness" – experiențe legate de SPA, experiențe în natură, acces la mâncare naturală, activități culturale și culinare.

Pentru turiștii care aleg să vină să participe la un eveniment cultural-artistic, de teatru sau de muzică, este important ca destinația să le ofere acestora prilejul de a descoperi și alte evenimente conexe în teritoriu, pentru a-i determina pe aceștia să petreacă un sejur mai îndelungat – manifestări cultural-istorice la Calafat sau Cetate, proiecții de filme pe plaja de la Cetate sau Rast, plimbări cu bicicleta în lungul Dunării etc.

PRODUSE TURISTICE CULINARE | Atât gastronomia, cât și oenologia, reprezintă elemente conexe în oferta turistică a destinației turistice din județul Dolj. Acestea au potențialul de a atrage un număr mare de turiști interesați de produsele naturale tradiționale, specifice culturii oltenești. Dolju-n bucate, eveniment consacrat și cu un puternic impact pe scena evenimentelor din Dolj, oferă un bun prilej de a cunoaște și încerca gastronomia locală. Alături de acestea, vinurile cunoscute de la Segarcea sau vinul lui Dinescu (renumit în zona Olteniei) oferă turiștilor destinații potrivite pentru a-și petrece concediile departe de aglomerația orașelor – ex. Port Cultural Cetate sau Satul de vacanță Colț de Rai.

În majoritatea acestor activități, ramura viticolă se împletește cu activități din turismul rural și culinar, participarea la evenimente și festivaluri tradiționale, popasuri la alte atracții turistice – conace, muzee sau edificii istorice, urmate de degustări de produse tradiționale doljene, ateliere gastronomice, brunch-uri în zone rurale sau la gospodării tradiționale. Cei care doresc să se relaxeze în astfel de zone au de asemenea și alte posibilități de petrecere a timpului liber – plimbări prin pădurile din împrejur, pescuit sportiv, bird-watching, plimbări cu barca sau hidrobicicleta pe lac etc.

PRODUSE TURISTICE DE TIP CITY-BREAK | Acest tip de turism are un grad scazut de sezonalitate, iar prin dezvoltarea infrastructurii necesare se pot identifica mijloace care sa stimuleze practicarea lui pe durata întregului an. Produsele și activitățile turistice adresate vizitatorilor care aleg să petreacă un city-break în Dolj se bazează pe atragerea și captivarea acestora prin cultura, istoria, gastronomia locului și resursele naturale ale acestuia.

Astfel, majoritatea turiștilor sunt interesați de activități din care pot învăța ceva nou despre destinație, precum festivalurile și evenimentele culturale de excepție ale Craiovei sau Calafat, gastronomia locală prin festivalul Dolju-n bucate, evenimente de teatru, operă sau evenimente cu impact sezonier precum Târgul de Crăciun sau Târgul de Paște.

Mai mult, rutele turistice și prezența circuitelor cicloturistice, oferă cadrul perfect pentru pasionații de natură și de sport activ pentru practicarea unui sejur în județ și vizitarea celor mai surprinzătoare locuri – plajele de la Calafat, Cetate sau Rast, Ostrovul, mini-delta Dunării la confluența cu Jiul, peisajele naturale sălbatice, Rezervația ornitologică de la Ciupercenii Noi, culele oltenești, conacele, castelele, monumentele, bisericile de lemn etc., prin intermediul traseului EuroVelo 6 și a pistelor de ciclism special amenajate pentru pasionați. Pe perioada unui city-break, turiștii pot alege de asemenea, numeroase produse conexe din celelalte categorii enunțate anterior, aceștia putând avea parte de experiențe memorabile, unice și personalizate în funcție de fiecare participant.

În final, diversificarea ofertei de produse turistice și a evenimentelor culturale și sportive oferite, creșterea gradului de inovare a acestora, amenajarea unor noi trasee și combinarea cât mai multor atracții turistice în cadrul unui produs turistic integrat vor contribui la îmbunătățirea experienței turistice din județul Dolj.

6.4. POLITICA DE BRANDING TERITORIAL ȘI MARKETING TURISTIC

Brandingul de destinație poate ajuta la creșterea coerenței în comunicarea destinației de către actorii implicați în turism și sectoarele adiacente și facilitează o abordare colaborativă. Scopul acestui demers este de a crește competitivitatea la nivel național (în primă fază) și internațional, atragerea de fonduri publice și private pentru dezvoltarea resurselor, creșterea mândriei locale, precum și a atașamentului față de destinație și a calității vieții pentru locuitorii județului.

O serie de metode și modele specifice brandurilor comerciale, adaptate comunicării turistice, pot ajuta la o pătrundere mai bună în rândul potențialilor turiști (cu mesaje clare), unde instrumentele de comunicare internă facilitează coeziunea cu ceilalți actori și parteneri care contribuie la dezvoltarea turistică.

Există în același timp o diferențiere clară între brandingul și marketingul de locație. Brandingul de destinație se referă la definirea identității unei zone și urmărește îmbunătățirea vizibilității și a reputației acesteia, în timp ce marketingul de destinație se referă la totalitatea demersurilor de comunicare a atuurilor și ofertei respectivului loc și dezvoltarea de noi instrumente în acest sens. Scopul brandingului este de a crea o asociere pozitivă în mentalul grupurilor țintă în relație cu destinația, în timp ce acela al marketingului este de a influența alegerile și comportamentul grupurilor țintă într-un mod favorabil destinației. În același timp însă, cele două pot exista doar în relație una cu cealaltă.

În construirea unei strategii de brand de destinație coerente este important ca imaginea comunicată să reflecte realitățile zonei – la fel ca în cazul unui brand comercial, oamenii se identifică la nivel emoțional, dar și rațional cu brandul. De aceea, obiectivul strategiei este de a direcționa eforturile de dezvoltare pentru a se alinia valorilor brandului (adică destinația în sine).

Județul Dolj, prin importanța sa istorică în Oltenia, și prin faptul că include unul dintre cele mai mari orașe ale României (care se află în continuă dezvoltare), alături de potențialul său natural și cultural, are deja baza pe care poate construi un brand de regiune cu expunere națională. Astfel, scopul strategiei de brand este construirea unei imagini corecte și puternice, care poate atrage dezvoltarea locală.

6.4.1. FILTRUL DE BRAND

Filtrul de brand (*brand filter*), reprezintă esența brandului, principiile care vor ghida toate acțiunile de promovare, comunicare și dezvoltare ale brandului. Aceste principii setează fundamentul pentru un mesaj unitar și coerent și reprezintă firul roșu dintre toate demersurile menite să construiască un brand puternic, relevant și vizibil.

SCOP: DESCOPERIREA TURISTICĂ A JUDEȚULUI DOLJ PENTRU CEEA CE ESTE CU ADEVĂRAT

Puțini cunosc cu adevărat potențialul turistic al județului Dolj sau fac asocierile corecte între diferite obiective și localizarea în sine. Județul este perceput ca fiind eminamente neturistic, însă resursele sale merită împărtășite. Dunărea este un atu tangibil, pe care puțini îl asociază cu județul Dolj. Craiova este un oraș modern, viu, cu o ofertă culturală de invidiat. În același timp, resursele naturale au un mare potențial, însă pentru a se bucura de toate acestea, potențialii turiști ar trebui să afle despre ele.

Scopul implementării strategiei de comunicare este de a crea un cadru pentru o comunicare eficientă a resurselor existente și care să țină pasul cu dezvoltarea turistică a județului.

POZIȚIONARE: DESTINAȚIA SURPRINZĂTOARE DE WEEKEND

Pentru moment, județul Dolj nu poate concura cu destinațiile principale din țară din punct de vedere al ofertelor turistice ce vizează sejururi de lungă durată. Totuși, în contextul actual – în care infrastructura de turism este în proces de dezvoltare, județul are suficiente resurse accesibile pentru un weekend de relaxare la Dunăre, explorare în natură, activități culturale urbane sau de eveniment. Destul de puțini cunosc însă posibilitățile turistice din regiune sau dețin reperele corecte despre aceasta.

De aceea, prin demersurile de comunicare, obiectivul principal este acela de a poziționa județul Dolj ca o destinație pentru călătorii scurte, pe care să le susțină și care pot deschide orizonturi noi în dezvoltare turistică, dar și apetitul unui public tânăr, dezirabil din multiple motive. Lipsa de informații despre județ sau stereotipurile pot genera o oportunitate de comunicare – factorul surpriză poate deveni astfel un avantaj competitiv.

VIZIUNE: DOLJ – O OPȚIUNE TURISTICĂ ATRACTIVĂ LA NIVEL NAȚIONAL

Privim viitorul într-o notă pozitivă știind că județul Dolj are capacitatea de a deveni o destinație turistică viabilă la nivel regional și național și chiar o opțiune pentru vecinii de peste graniță. De aceea, se dorește ca acțiunile viitoare să contribuie la dezvoltarea acestui potențial turistic, prin contribuția tuturor actorilor implicați.

MISIUNE: SUSȚINEREA REDESCOPERIRII DOLJULUI CA DESTINAȚIE TURISTICĂ

Misiunea prezentei strategii și a politicii de branding este aceea de a transforma Doljul dintr-un județ perceput ca fiind „neturistic", cu potențial cunoscut doar intern, într-o destinație recunoscută la nivel regional și național.

VALORI: DETERMINARE, RESPECT PENTRU MEDIUL NATURAL ȘI PASIUNE PENTRU CULTURĂ

Județul Dolj s-a dezvoltat în ultimii ani datorită contribuției active a tuturor actorilor implicați, atât la nivel macro – prin intermediul instituțiilor publice, dar și micro – cu ajutorul societății civile și al cetățenilor ei. Dorința de a schimba ideile preconcepute despre județ este vizibilă în toate ariile, de la calitatea infrastructurii de transport, la eforturile de conservare și reabilitare a patrimoniului cultural, la calitatea actului de cultură sau dezvoltarea urbană și a business-urilor de diferite proporții.

Natura este una dintre principalele resurse ale Doljului, atât din punct de vedere economic, cât și turistic, iar protejarea și potențarea acestei resurse sunt esențiale în dezvoltarea și fructificarea potențialului local. În același timp, patrimoniul cultural, material și imaterial este un pilon important în conturarea identității Doljului, județul putând reprezenta un catalizator pentru cultura Olteniei în sens mai larg. Oferta culturală actuală, preponderent a Craiovei, este o bază solidă prin instituții și evenimente puternice la nivel național. Personalitățile majore din cultura modernă și recentă pot fi un reper pentru susținerea dezvoltării industriei culturale, instituționale și independente.

6.4.2. OBIECTIVE STRATEGICE ȘI DE COMUNICARE

Conturarea unor direcții strategice generale, împărțite pe perioade de acțiune, va ajuta în gestionarea corectă a eforturilor de dezvoltare turistică, dar și de comunicare.

6.4.2.1. OBIECTIVE STRATEGICE

OBIECTIVE STRATEGICE PE TERMEN SCURT | Obiectivul principal este atragerea turiștilor la nivel regional pentru a pune în mișcare planurile de dezvoltare turistică prin creșterea interesului și a capitalului. Atingerea acestui se va face prin:

- crearea unei forme de organizare pentru managementul destinației de tip OMD;
- capitalizarea pe obiective deja funcționale și comunicare lor: Craiova, Cetate și Calafat;
- identificarea și deschiderea dialogului cu stakeholderi locali și regionali;
- susținerea, prin acordarea de suport conceptual, logistic și de comunicare pentru evenimente și inițiative deja existente;
- demersuri de implementare a brandului turistic și obținerea de suport din partea partenerilor în promovarea lui.

OBIECTIVE STRATEGICE PE TERMEN MEDIU | Obiectivul principal este atragerea de turiști la nivel național pentru a genera resurse și motivație pentru dezvoltarea infrastructurii de turism. Atingerea acestuia se va face prin:

- dezvoltarea zonei Dunării prin intervenții de mică și medie anvergură pentru transformarea ei într-un obiectiv de interes în sezonul cald;
- dezvoltarea / facilitarea de evenimente pentru popularizarea diversității obiectivelor turistice din județ (de natură materială sau imaterială);

- dezvoltarea de programe suport pentru încurajarea inițiativelor private ce pot ajuta la dezvoltarea infrastructurii de turism;
- sprijinirea dialogului între stakeholderii locali pentru dezvoltarea de proiecte menite să susțină oferta turistică;
- colaborarea pe teme turistice cu județele învecinate pentru crearea de oferte comune pentru regiunea Olteniei.

OBIECTIVE STRATEGICE PE TERMEN LUNG | Obiectivul principal este inițierea extinderii focusului pe atragerea de turiști internaționali, din zone apropiate geografic, prin construirea legăturilor cu regiunea învecinată din Bulgaria pentru crearea de proiecte transfrontaliere ce pot atrage dezvoltare turistică.

6.4.2.2. OBIECTIVE DE COMUNICARE

CREȘTEREA VIZIBILITĂȚII RESURSELOR TURISTICE ȘI CULTURALE ȘI COMBATEREA STEREOTIPURILOR DESPRE JUDEȚ LA NIVEL NAȚIONAL | Oferta turistică și culturală a județului este puțin cunoscută la nivel național, iar stereotipuri despre Oltenia și Craiova – în principal legate de infracționalitate și o suprasimplificare a culturii și gastronomiei locale – afectează atractivitatea percepută a destinației.

Eforturile de promovare trebuie să se concentreze pe:

- o penetrare mai bună a informațiilor reale despre oferta turistică și culturală actuală;
- asocierea clară între județ și resursele sale turistice apreciate/cu potențial sau brandurile doljene cu o imagine pozitivă;
- asumarea publică a valorilor care stau la baza brandului.

O abordare radială a procesului – nivel local-regional-național, poate ajuta la o diseminare mai ușoară a mesajului și antrenarea oltenilor în demersul de a combate stereotipurile existente la nivel național. Schimbarea percepției potențialilor turiști este un proces gradual, care presupune o comunicare constantă și coerentă și concentrarea acțiunilor pe direcții clare și măsurabile.

ASUMAREA DUNĂRII CA RESURSĂ CHEIE PENTRU TURISMUL ÎN DOLJ ȘI CREȘTEREA CONȘTIENTIZĂRII ASOCIERII FLUVIULUI CU JUDEȚUL | În mentalul colectiv, asocierea cu județul se face preponderent când vine vorba despre Craiova, dar aproape deloc în relație cu Dunărea. Aceasta reprezintă unul dintre cei mai importanți vectori pe care poate fi construită strategia turistică.

CONSTRUIREA UNUI CADRU DE COMUNICARE PENTRU INTERACȚIUNEA CU STALKEHOLDERII ȘI A UNOR CANALE DE COMUNICARE VIABILE PENTRU FIECARE TIP DE PUBLIC | În prezent, lipsa unui organism care să coordoneze activitatea de comunicarea se traduce printr-o discontinuitate în difuzarea informație între stakeholderi. Colaborarea dintre aceștia și comunicarea pe canalele cu cea mai mare atragere pentru public, în modul și momentul potrivit, pot maximiza rezultatele dorite. Pe lângă canalele existente, care se adresează mai ales publicului larg și care au nevoie de îmbunătățiri pentru a-și atinge potențialul maxim, deschiderea și gestionarea corespunzătoare a unora noi, care să vizeze publicul de tip intern, pot avea rezultate favorabile pe termen lung.

6.4.3. PUBLIC ȚINTĂ

Pentru optimizarea resurselor, o asimilare organică și asumare a brandului, modelul participativ are o importanță deosebită. Fiecare dintre stakeholderi poate contribui astfel activ, în diferite forme, la construirea imaginii județului. Imaginea unei destinații contribuie major la alegerea acesteia de către

publicul țintă. Aceasta diferențiază destinațiile turistice unele de altele și reprezintă o parte integrată și influentă în procesul decizional al turistului.

În acest sens, așa cum a fost prezentat și în partea de analiză a prezentei strategii, s-a identificat ca fiind necesară sporirea atenției către un **public țintă principal** și un **public țintă secundar**, după cum urmează:

PUBLIC ȚINTĂ PRINCIPAL – MILLENNIALS, GEN X, BOOMERS și GEN Z:

- **MILLENIALLS:**
  - Reprezintă o categorie de public tânăr, fiind cei mai mari consumatori de experiențe turistice și cu o apetență față de turismul de weekend.
  - Doresc să aibă parte de experiențe turistice, să descopere locuri noi, cultura locului și să experimenteze din gastronomia și tradițiile destinației.
  - Cei din această categorie preferă destinații de importanță istorică sau culturală, unde să poată petrece un sejur prelungit alături de familie și prieteni.

- **GEN X / BOOMERS:**
  - Reprezintă o categorie de public matur, fiind cei mai mari consumatori de turism local.
  - Doresc să aibă parte de un concediu planificat, pe o durată mai îndelungată, concentrat pe turismul în familie sau în grupuri organizate.
  - Cei din această categorie preferă să apeleze la agenții de turism atunci când aleg o destinație și să aibă parte de o serie de activități conexe și atractive alături de un ghid turistic.

- **GEN Z:**
  - Reprezintă o categorie de public foarte tânără, cu posibilități limitate de a călători din prisma bugetului, dar dornici de a experiențe cât mai autentice.
  - Doresc să aibă parte de aventuri și doresc să viziteze locuri mai puțin cunoscute de turiști sau foarte interesante în social media.

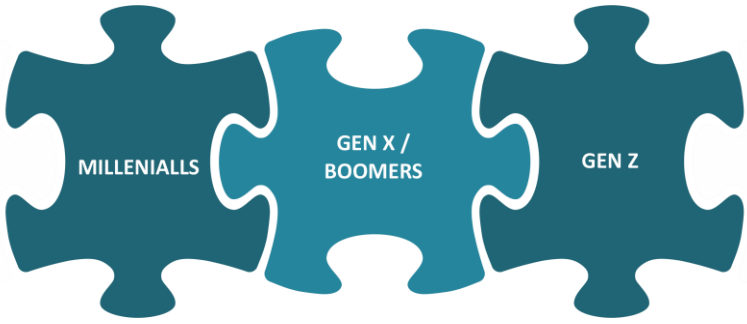

Sursa: Prelucrare proprie

PUBLIC ȚINTĂ SECUNDAR – INSTITUȚII PUBLICE, SOCIETATEA CIVILĂ, OPERATORI ECONOMICI și DOLJENII:

- **INSTITUȚII PUBLICE :**
  - Reprezintă principalele instrumente de implementare a imaginii destinației județului Dolj.
  - Sunt reprezentanți atât de instituțiile administrative, cât și de instituțiile culturale, fiecare dintre acestea având parte de un public mai larg către care poate disemina informația.

- Acestea reprezintă nu doar un partener în promovarea turistică, ci și o valoroasă resursă constantă de conținut și de informații – în special conținutul cultural care reprezintă o componentă valoroasă în construirea unei imagini turistice.

- **SOCIETATEA CIVILĂ:**
  - Reprezintă un public cu o mare nevoie de a dialoga cu instituțiile publice.
  - Aceștia reprezintă o sursă de know-how pentru nevoile care există în societatea civilă și pot ajuta la dezvoltarea unor proiecte care să susțină o bună dezvoltare și promovare în turism.

- **OPERATORI ECONOMICI:**
  - Reprezintă un public eterogen, format dintr-o serie de actori locali foarte importanți care și-au făcut deja un renume în județul Dolj. Aici este vorba în special de actori din industria viticolă, gastronomică, de ospitalitate sau de turism.

- **INSTITUȚII PUBLICE DIN JUDEȚELE ÎNVECINATE SAU DE PESTE GRANIȚĂ:**
  - Reprezintă un public cu care se poate colabora și avea un schimb de experiență, în special în contextul transfrontalier.
  - Dezvoltarea de proiecte transfrontaliere reprezintă o direcție ce permite atragerea de fonduri, iar stabilirea de legături instituționale este un pas premergător cu potențial mare.

- **DOLJENII:**
  - Reprezintă totalitatea locuitorilor din județul Dolj, dar și cei nativi care s-au stabilit în alte zone ale României sau alte țări.
  - Aceștia reprezintă o sursă bună de idei pentru o mai bună gestionare a resurselor locale și totodată cea mai bună „carte de vizită” a județului, aceștia fiind în cea mai mare măsură să semnaleze orice nevoie sau problemă există în județ.

Sursa: Prelucrare proprie

Deși în cazul județului Dolj, cea mai bună abordare a acestui model este prin formarea unei Organizații de Management a Destinației (OMD), a unui departament în cadrul Consiliului Județean Dolj sau a oricărei alte forme de organizare dedicată – colaborarea în generarea de conținut de interes și în comunicarea coerentă a brandului de județ este o modalitate eficientă ca mesajul să fie mai bine recepționat de posibilii turiști și nu numai.

6.4.4. PERSONALITATEA UNUI BRAND

Personalitatea unui brand este un concept abstract care se referă la atribuirea unor însușiri umane unui brand. Scopul este acela de a crea o conexiune emoțională între public și brand – consumatorii au tendința de a alege branduri cu care au trăsături și valori comune. În cazul brandului de destinație, turiștii nu aleg locurile pe care le vizitează doar din perspectiva obiectivelor pe care le găsesc acolo, ci și a modului în care acestea se potrivesc cu personalitatea lor. Definirea personalității unui brand turistic este importantă în strategia de comunicare, ea ghidează tematicile abordate în mesaje, modul în care ele sunt livrate și chiar canalele pe care sunt difuzate.

Destinațiile au deja trăsături intrinseci, care ajung la posibilii turiști prin diferite canale, de multe ori neoficiale, precum *word of mouth*[179]. Ele trebuie identificate realist în strategia de comunicare, fără a seta false așteptări turiștilor. Aceste trăsături de personalitate trebuie să reiasă firesc din acțiunile de comunicare. Limbajul folosit, aspectul materialelor de comunicare, proiectele întreprinse, toate ar trebui să susțină crearea aceleiași imagini în mentalul posibililor turiști.

Personalitatea brandului județului Dolj poate fi descrisă prin următoarele atribute:

- **Autentic –** În comunicare, brandul județului Dolj este onest, deschis și transparent. Nu promite mai mult decât poate oferi și se prezintă într-o manieră apropiată de spiritul zonei, direct și determinat.
- **Abordabil –** Județul are o personalitate prietenoasă. Nu este protocolar, dar știe să își păstreze rolul de expert atunci când își prezintă atuurile – însă totdeauna pe înțelesul tuturor.
- **Pozitiv –** Scopul comunicării este de a crea o imagine apropiată de realitatea din teritoriu și diferită de ideile preconcepute existente. De aceea, modul în care brandul județului se prezintă este unu pozitiv, cald, orientat spre oameni.

6.4.4.1. CANALE DE COMUNICARE DIGITALĂ

O abordare orientată spre digital este esențială, atât din perspectiva publicului vizat, cât și pentru a menține resursele necesare la un nivel realist și sustenabil. Acest obiectiv nu înseamnă că nu vor exista elemente *offline*, ci că momentele vor fi alese în relație cu oportunități de comunicare care pot genera un impact semnificativ. Ele trebuie să se reflecte în mod constant și în spiritul brandului în digital.

În 2022 există peste 16 milioane de utilizatori de internet în România, cu o rată de penetrare de 88% din totalul populației (media globală este de 68%). Românii petrec, în medie, aproximativ 7 ore pe zi pe internet, un procent ușor mai mare decât media globală, iar 60% din trafic este pe un dispozitiv mobil.

Rețelele de social media sunt printre cele mai accesate resurse digitale. În România există peste 13 milioane de utilizatori de social media, numărul lor fiind în creștere de la un an la altul. Facebook are aproape 10 milioane de utilizatori în România, YouTube 13 milioane de utilizatori, Instagram 5,4 milioane de utilizatori, iar TikTok 6,3 milioane de utilizatori. Utilizatorii folosesc Facebook pentru a rămâne în contact cu apropiații și a-și lua informațiile de zi cu zi, Instagram pentru a posta fotografii și clipuri proprii, iar TikTok este platforma pentru conținut de divertisment. În același timp, mai bine de jumătate dintre utilizatorii de Facebook și Instagram folosesc platformele și pentru a urmări branduri. YouTube este folosit în proporție destul de mare pentru a învăța lucruri noi, fiind privit și ca o resursă educațională. De aceea, pentru ca mesajele despre județul Dolj să ajungă la cât mai mulți oameni, este indicat să existe o comunicare atent monitorizată pe canalele de social media.

În acest moment, există deja canale de comunicare digitale deschise și funcționale pentru județul Dolj. Ele pot fi punctul de pornire, însă există o nevoie de îmbunătățire pentru a se alinia obiectivelor strategice și

[179] Din vorbă în vorbă

personalității brandului. Un audit al canalelor de comunicare digitale interne pentru platforma Discover Dolj, aplicația Discover Dolj, paginile de Facebook și Instagram Discover Dolj au fost detaliate în cadrul secțiunii 4.1.5. Infrastructura și serviciile de informare turistică.

ROL STRATEGIC ȘI OBIECTIVE

PLATFORMA DISCOVER DOLJ | Scopul ei este de a funcționa ca o enciclopedie a județului, oferind informații complete despre obiectivele turistice, evenimente, puncte de atracție, dar și informații funcționale de necesitate. Rolul ei este de a suplini nevoia de puncte de informare turistică, fiind un ghid digital pentru orice (posibil) turist sau localnic.

În acest context, pe termen scurt, obiectivul este de a optimiza platforma la nivel de conținut, aspect și funcționalitate. Pe termen lung, ea ar trebui să devină principala sursă digitală de informații reale despre județ.

FACEBOOK | Scopul acestui canal este de a funcționa ca o sursă permanentă și dinamică de informații variate despre județ, livrate într-o manieră accesibilă publicului larg și cu o capacitate mare de distribuire. Rolul strategic este de a contribui activ la conturarea imaginii și schimbarea percepției despre județ.

Obiectivul pentru acest canal este de a crea conștientizare / awareness[180]. Engagementul este un obiectiv secundar, prioritate având răspândirea cât mai mare a mesajelor.

INSTAGRAM | Scopul acestui canal este de a construi imaginea frumoasă a județului Dolj, în acord cu specificul platformei. Rolul ei strategic este acela de povestitor – storytelling-ul este un instrument important în conturarea identității unui brand turistic. Astfel, canalul va contribui, la fel ca Facebook, dar folosindu-se de altă abordare, la conturarea unei imagini veridice și la schimbarea percepției actuale despre județ. Deși obiectivul principal al canalului este de sensibilizarea / conștientizarea publicului, încurajarea conținutului generat de utilizatori este foarte important.

ADAPTAREA PERSONALITĂȚII DE BRAND

Canalele proprii de comunicare către publicul larg (website și social media) ar trebui să oglindească cel mai bine personalitatea reală a brandului. Aici brandul își permite să fie mereu pozitiv și deschis, autentic, abordabil și informal. Poate fi *cunoscătorul* care aduce informații obiective, dar și *povestitorul* care conturează imaginea pe înțelesul tuturor, în funcție de situație.

TONE OF VOICE

Acest concept definește modul în care un brand se exprimă prin imagini, limbaj grafic și cuvinte pentru a comunica publicului trăsăturile personalității sale.

Brandul turistic al județului Dolj trebuie să încerce întotdeauna să creeze apropiere față de publicul său din sfera digitală, fiind deschis către și pentru toată lumea, dar și deschizător de dialog. Brandul oferă informații într-un mod simplu, direct și accesibil, fără cuvinte pretențioase sau fraze lungi și greu de înțeles. În social

[180] Constientizarea – este starea de a fi conștient de ceva. Mai exact, este abilitatea de a cunoaște și percepe direct, de a simți sau de a fi conștienți de evenimente. O altă definiție o descrie ca o stare în care un subiect este conștient de unele informații atunci când aceste informații sunt direct disponibile pentru a aduce să suporte în direcția unei game largi de acțiuni comportamentale.

media, limbajul trebuie să fie cât mai prietenos, colocvial, concis și să includă întrebări ce pot genera conversații în comentarii.

Adresarea este întotdeauna directă, la persoana I, singular. Iar atunci când se face referire la brand în sine se folosește persoana a II-a plural. Ex.: *Te așteptăm la ...*

Abrevierile, acronimele și metaforele ar trebui evitate, iar cuvintele provenite din alte limbi să fie cât mai limitate. Se vor limita formatările speciale de tip italic, sublinieri, capitalizări, bullet points și chiar scrierea între paranteze, mai ales în cazul textelor lungi. Ele pot funcționa doar dacă adaugă valoare și doar pentru conținut scurt.

În social media, emoji-urile vor fi folosite, însă fără a încărca și doar dacă ajută la construirea narativului. În același timp, nu se pot folosi mai mult de 4 emoji într-o singură postare.

De asemenea, hashtag-urile sunt un element ajutător în răspândirea mesajului pe canalele de socializare, însă ele trebuie folosite cu responsabilitate. Pentru platforma Facebook pot fi folosite hashtag-uri generice, însă nu mai mult de 4. Este relevant să existe hashtag-uri recurente, care să fie „crescute" în timp, ca de exemplu: *#Dolj* sau *#JudețulDolj* sau *#DiscoverDolj*. Ele poate fi urmate de denumirea locației sau a obiectivului promovat – *#Craiova, #CulaPoenaru* etc. și de un hashtag generic ce marchează categoria de informații – *#turism, #cultura* etc..

În cazul platformei Instagram, este recomandată folosirea a maximum 6 hashtag-uri, urmând aceeași structură ca în cazul Facebook și adăugând alte două hashtag-uri relevante, cu o utilizate mare în platformă. În cazul acestei platforme, importanța folosirii și alegerii corecte a hashtag-urilor este foarte importantă, acestea fiind de mare ajutor în găsirea informațiilor de către un public mai amplu decât cel care urmărește în mod direct contul.

SI A

TEMATICI ȘI PILONI DE CONȚINUT

Structurarea conținutului curent este esențială pentru a crea un obicei de consum al utilizatorilor și pentru o mai bună gestionare a resurselor interne. Aceasta nu este restrictivă putând suferi modificări în funcție de necesități, urmărind evoluția metricilor din platforme, a publicului ce urmărește canalele, a nevoilor de comunicare etc.

Prin intermediul canalelor digitale se urmărește difuzarea unui conținut de calitate, care are ca obiectiv esențial de a contribui la schimbarea percepției despre județ. Pentru că aceasta s-a format și datorită proporției inegale dintre informațiile negative și cele pozitive din media tradițională, comunicarea digitală este o oportunitate valoroasă de a înclina diferit balanța. Schimbarea percepție se poate întâmpla chiar organic prin difuzarea constantă de conținut cu caracter pozitiv, care să arate o altă față, cea reală, a județului.

PLATFORMA DISCOVER DOLJ | În platformă există deja conținut de tip permanent, static, ce acoperă o paletă amplă de subiecte relevante: listarea și descrierea atracțiilor turistice, a obiectivelor culturale, a traseelor turistice, operatori economici HoReCa și alte informații funcționale pe care orice turist sau nou venit în Dolj le caută. Pentru acest tip de conținut este recomandat să existe o structură comună și un stil narativ apropiat de personalitatea brandului.

Este recomandat un *update* periodic pentru o bună indexare a platformei în motoarele de căutare. Evenimentele și știrile pot fi listate în ordinea apariției și pot avea o structură comună: *cine?, când?, unde?, informații funcționale și descriere*. Articolele narative sau de divertisment pot urmări teme care să sporească interesul pentru județ:

- Obiective turistice – *fun facts* despre obiectivele din județ, trasee turistice pentru anumite perioade sau zone, lucruri pe care un turist le poate face într-o anumită locație din județ, ghiduri etc.;
- Obiceiuri și gastronomie – articole despre unicitatea și particularitățile zonei ce vizează un singur subiect, ghiduri, *must see / do / try*;
- Personalități locale – articole despre personalități marcante ale județului, contemporane sau nu, care ajută la construirea imaginii lui și oferă un context uman;
- Cultură – articole despre expoziții permanente, piese ale muzeelor locale, piese de teatru sau manifestări muzicale reprezentative pentru scena culturală locală, topuri ale atracțiilor culturale etc.;
- Articole funcționale – acestea vin în ajutorul turiștilor pentru a gestiona mai ușor călătoriile în județ: recomandări pentru cei care călătoresc în familie, aventurieri, călători singuri, călători cu cortul, recomandări de transport etc.

Pentru fiecare dintre acești piloni de conținut este recomandată o periodicitate de cel puțin un articol pe lună, de preferat în aceeași perioadă a fiecărei luni. În același timp, interviurile sunt o modalitate bună de a genera conținut, însă se recomandă folosirea a maximum două pe lună.

Recomandări de îmbunătățire a platformei Discover Dolj:

Conținutul amplu al platformei Discover Dolj și organizarea actuală pot fi destul de greu de utilizat pentru public. În acest sens, este recomandat să existe o distincție între conținutul platformei accesate din browser (Mozilla, Edge, Firefox etc.) spre deosebire de cel al aplicației mobile.

În cazul aplicației mobile, conținutul al trebui să fie selectat pe criterii de utilitate imediată, ușor de folosit în mișcare. De exemplu, știrile despre Consiliul Județean sunt mai puțin importante pentru un turist care încearcă să identifice obiectivele pe care să le viziteze într-un city break în Craiova. Categoriile referitoare la opțiuni de cazare sau restaurante pot fi prezentate într-o manieră simplificată – în acest moment ele sunt redirecționate către o hartă Google.

În același timp, implicarea actorilor economici privați în creșterea platformei ar trebui încurajată. Ei se pot alătura prin listarea în categoria dedicată HoReCa și pot susține utilizarea aplicației Discover Dolj prin oferirea de reduceri sau alte tipuri de bonificații în schimbul unor review-uri și recomandări din partea utilizatorilor. Aplicația ar trebui să funcționeze ca un centru de informare turistică la un click distanță, tocmai pentru a suplini această nevoie existentă în județ.

Site-ul în sine ar trebui să fie un agregator de informații variate, dar structurate într-un mod intuitiv și accesibil. El ar trebui să răspundă, de asemenea, nevoilor mai multor categorii de public și nu doar posibilului turist. Categoriile actuale ale platformei pot fi regândite și comasate, iar o distincție între interesele utilizatorului ar trebui făcută din faza de accesare sau într-un mod vizibil:

- o zonă care să ofere informații despre brandul de județ pentru ca orice instituție publică sau privată să poată avea acces la principiile / materialele de brand și la obiectivele de dezvoltare și a se putea, astfel, alinia acestora pentru a contribui la dezvoltarea județului;
- o zonă destinată reprezentanților mass media pentru a facilita procesul de comunicare;
- o zonă dedicată turiștilor și rezidenților, cu informații statice (obiective, rute etc.), dar și dinamice (calendar săptămânal de evenimente sau articole).

FACEBOOK | Platforma Facebook ar trebui să fie atât un agregator al informațiilor din platforma Discover Dolj, dar și o sursă de informații noi. Este canalul care se află la congruența tuturor tipurilor de public țintă,

de aceea, el ar trebui să fie în centrul atenției comunicării digitale. Postările pe această platformă ar trebui să fie întotdeauna adaptate specificului ei și să păstreze un stil unitar, mai ales la nivelul textelor și formatelor.

Pilonii de conținut:

- **Obiective turistice** – fiecare postare trebuie să devină un argument pentru care un turist să viziteze județul: pentru un anume monument, o clădire, o locație, un context natural, însemnătate etc. Postările ar trebui să se concentreze pe un singur subiect, pentru a nu avea un text prea lung sau greu de citit în social media.

  Frecvență: o postare/săptămână.

- **Cultură** – postări despre particularități culturale ale județului, opere de artă ce pot fi găsite în muzeele din județ, postări despre spectacole relevante, prezentate nu ca evenimente în sine, ci oferind detalii de context etc.

  Frecvență: o postare/săptămână.

- **Stare** – postări care să redea atmosfera din județ/dintr-un anumit loc, care să genereze emoție și dorință și care să îi facă pe utilizatori să împărtășească impresii sau să îi facă să își planifice o excursie în acel loc.

  Frecvență: o postare/săptămână.

- **Oameni** – postări despre personalități ale județului, oameni care contribuie sau au contribuit la construirea bunei imagini sau dezvoltarea locului. Oameni obișnuiți care pot ajuta la schimbarea renumelui zonei prin înlocuirea imaginii negative cu una pozitivă.

  Frecvență: o postare/săptămână.

- **Obiceiuri și gastronomie** – postări care să aducă gusturile locale, tradițiile și obiceiurile locale, încrucișări între moștenirea culturală și modernă, lucruri de încercat etc.

  Frecvență: 2 postări/lună.

- **Știri** – realizări, proiecte, planuri de dezvoltare etc.

  Frecvență: în funcție de disponibilitate.

- **Evenimente** – calendarul de evenimente disponibil și în platforma Discover Dolj poate fi promovat printr-o postare pe săptămână. Evenimentele punctuale ale altor actori, care merită o atenție particulară, vor fi promovate în funcție de disponibilitate și nu mai mult de o postare pe săptămână în cazurile comune.

  Frecvență: evenimentele proprii vor avea o frecvență de promovare mai mare, dar nu mai mult de două postări pe săptămână pentru o manifestare.

- **Cross promo** – postări care promovează celelalte canale de comunicare proprii.

  Frecvență: 2 postări/lună.

Chiar dacă fac referire la un articol sau o informație prezentată în platforma Discover Dolj, postările din Facebook vor avea o notă individuală, adaptată platformei. Ele vor avea un text de dimensiuni reduse, într-un stil specific pentru social media, iar trimiterea către articol se va face sub forma de „*Află mai multe*” și inserare de link. Imaginea folosită nu ar trebui să fie din platforma Discover Dolj (link post), ci o ilustrare adaptată (foto/video). Încrucișarea între canalele de comunicare proprii este încurajată, însă ea trebuie făcută respectând particularitățile fiecărei platforme pentru a avea rezultate cât mai bune.

INSTAGRAM | Platforma Instagram este un spațiu creativ, unde utilizatorii preferă conținutul de divertisment în locul celui informativ. Dacă Facebook este locul unde aceștia găsesc informații ce îi ajută să rămână ancorați în realitățile cotidiene, Instagram este un spațiu pentru hobby-uri, pasiuni și dorințe. De aceea, și conținutul ce ar trebui livrat pe acest canal trebuie să ajute mai mult la construirea poveștii brandului, a imaginii pozitive a județului și la creșterea atașamentului față de brandul turistic. Contul Discover Dolj ar trebui astfel să se transforme într-o revistă de travel, care să reprezinte o sursă de inspirație ce alimentează permanent dorința turiștilor de a călători.

Piloni de conținut:

- **Obiective turistice** – fiecare postare ar trebui să fie un motiv pentru care oricine ar fi bucuros să adauge Doljul pe lista de călătorii.

  Frecvență: 2 postări/săptămână.

- **Cultură** – fiecare postare ar trebui să redea nu doar particularitățile culturale, ci și atmosfera vieții culturale a județului.

  Frecvență: o postare/săptămână.

- **Stare și oameni** – fiecare postare ar trebui să aibă o abordare mai puțin istorică și mai mult centrată pe a crea povestea locului. Povești ale oamenilor obișnuiți care pot contribui la îmbunătățirea imaginii județului la nivel național.

  Frecvență: o postare/săptămână.

- **Gastronomie** – postări care vorbesc despre moștenirea locală, dar și despre ce are de oferit județul în acest moment, evoluția lui în timp și modernitate.

  Frecvență: 2 postări/lună.

Tematici precum *„evenimentele”* vor fi acoperite în *stories*[181]. Articolele din platformă vor fi și ele promovate în *„momente salvate”*, acest format permițând insertul de linkuri. În descrierea canalului ar trebui să existe o trimitere către platforma Discover Dolj, tocmai pentru că Instagram nu facilitează existența de linkuri în postările nepromovate. Pentru a lega anumite postări de articolul aferent din platforma Discover Dolj este recomandat să existe un *linktree*[182] în descrierea contului, iar referirea la articole să se facă în postări sub forma *„link în BIO*”.

Algoritmul actual al platformelor de social media nu susțin în totdeauna dezvoltarea organică a paginilor/conturilor realizate. Chiar dacă unele tipuri de conținut sunt mai potrivite pentru a obține rezultate mai bune pe anumiți metrici – video pentru *reach (pentru a atrage urmăritori)* și foto pentru *engagement* – creșterea organică este greu de obținut. De aceea, este recomandată amplificarea postărilor pe cât de mult posibil, începând de la minimum o postare pe săptămână. Pentru amplificarea corespunzătoare a postărilor se vor urmări mai multe tipologii de utilizatori (public țintă), ariile de interes, specificul postărilor și rezultatele dorite. Sumele folosite pentru amplificare vor fi ajustate în funcție de fluctuațiile de cost per acțiune ale platformelor și de rezultatele dorite.

[181] Povești – se pot partaja fotografii și videoclipuri care dispar din profilul utilizatorului, din feed și din mesaje după 24 de ore, cu excepția cazului în care acestea se adaugă la profilul utilizatorului ca momente subliniate ale poveștii.
[182] https://intercom.help/linktree-ff524ba1864c/en/articles/5434130-what-is-linktree

LOOK & FEEL

Prin elementele sale vizuale, brandul ar trebui să transmită dinamism, ideea de descoperire, într-o manieră modernă, aerisită, care să fie o identitate deschisă și abordabilă.

Platforma Discover Dolj ar trebui adaptată în tonul identității vizuale. Imaginile folosite în platformă ar trebui să aibă un tratament de culoare similară, care să dea impresia de unitate. Se recomandă utilizarea fotografiilor la o calitate foarte bună, tocmai pentru a reda ideea de modern, implicare și dedicare. Este recomandat să se evite culorile suprasaturate sau cu o saturație foarte redusă, dar și colajele și ramele aplicate imaginilor. Imaginile folosite, mai ales în cazul evenimentelor listate, ar trebui adaptate dimensiunilor platformei pentru a nu avea probleme de tăiere neregulată. Dacă imaginea furnizată / afișul nu se încadrează în cerințele ghidului de brand, aceasta va fi înlocuită cu una care să păstreze relevanța pentru articol, dar să respecte ghidul de bune practici. De asemenea, se recomandă evitarea imaginilor care au deja un text aplicat.

Imaginile alese pentru a ilustra articolele în *homepage* (pagina principală) trebuie să suporte suprapunerea textului fără a afecta lizibilitatea sau compoziția: sunt de evitat culorile foarte deschise sau compozițiile care concentrează informația vizuală în partea de jos a imaginii, sub text și care lasă un spațiu liber în celelalte zone.

În cazul canalelor de social media, este recomandat să se păstreze un format standard care să se aplice tuturor postărilor. Pot fi folosite elemente care pot fi recunoscute ușor, specifice identității de brand (pattern-uri, logo etc.). Imaginile de *cover* și *profile* vor fi adaptate pentru o bună vizibilitate pe toate dispozitivele și vor rămâne într-un stil simplu, cât mai puțin încărcat.

RECOMANDĂRI DE DEZVOLTARE

Alături de adaptarea canalelor existente, este recomandată și dezvoltarea unor instrumente noi de comunicare, în special pentru generarea de conținut vizual.

DESCHIDEREA DE NOI CANALE:

YOUTUBE | În România, YouTube are peste 13 milioane de utilizatori și este a doua cea mai folosită platformă de social media din țară. Este folosit atât ca o sursă de divertisment, cât și ca una de dezvoltare personală. În ultimii cinci ani, consumul de conținut video online a crescut semnificativ la nivel global, la fel și atenția acordată brandurilor pe această platformă.

În același timp, conținutul video are o probabilitate mai mare de convingere a consumatorului, iar rata de retenție este mai mare în cazul acestuia. Pentru un brand de destinație este o resursă bună de a-și evidenția personalitatea și de a atinge publicul țintă pe un alt palier de conținut. În acest sens, deschiderea unui canal de YouTube pentru Dolj (Discover Dolj) poate fi o direcție de dezvoltare bună cât timp există disponibilitatea alocării de resurse pentru crearea de conținut.

Conținutul generat pentru canalul de YouTube trebuie să fie realizat de profesioniști, cu o calitate bună a imaginii, scenariului și componentelor audio. În funcție de tipologia conținutului, lungimea unui video poate varia, însă este important să fi armonizată cu mesajul transmis și cantitatea de informație relevantă. Frecvența încărcării de clipuri noi are o importanță secundară, dar este de preferat ca resursele să fie împărțite astfel încât canalul să fie menținut activ. Videoclipurile realizate pentru YouTube vor fi folosite, în aceleași montaje sau unele specifice, și pe celelalte canale de social media ale județului.

Exemple de conținut:

- Serie video cu obiectivele principale din județ. Clipurile vor avea o durată ușor de parcurs (maximum 5 minute), în funcție de particularitățile fiecărui obiectiv. Pot beneficia de susținerea unor *influenceri* sau persoane relevante pentru obiectiv sau județ, pentru a crește conștientizarea publicului față de județ.
- Serie de conținut de tip *vox pop*[183], care să ajute la schimbarea percepției despre locuitorii județului.
- Serie de conținut video cu tematică gastronomică (rețete) ce poate evidenția atât patrimoniul local, dar și evoluția lui în timp și oferta actuală, modernă. Pot exista colaborări cu locații cunoscute (ex.: Port Cultural Cetate), cu bucătari locali care au căpătat atenție din partea publicului, cu bucătari din școala veche (Dolju-n Bucate) sau mixuri între aceste opțiuni. Astfel de colaborări pot atrage chiar finanțări pentru generarea conținutului în sine (sponsorizări pentru plasare de produse sau branduri).
- Serie de conținut video cu tematică muzicală, care să scoată în evidență, în același timp, locații cheie din județ – artiști locali/cu origini în județ (sau naționali, cu o discografie relevantă pentru județ) care își cântă piesele în contextul unui obiectiv turistic din județ. Exemple: Cristi Minculescu cântă o piesă proprie în parcul Romanescu din Craiova; lăutarii de la Cetate cântă o piesă populară pe malul Dunării; trupa Subcarpați filmează în interiorul unei cule etc.
- Clipuri scurte de la evenimente locale relevante.

TIKTOK | TikTok este platforma cu cea mai mare rată de creștere, inclusiv în România, cu un timp mediu petrecut în platformă de peste 60 de minute pe zi. Deși este considerată o platformă pentru publicul foarte tânăr, datele statistice arată că grupa de vârstă cu cea mai mare reprezentare pentru utilizatorii ei este cuprinsă între 20-35 de ani. Astfel, deschiderea acestui canal de comunicare poate avea dublă funcționalitate: adresarea publicului țintă prioritar în strategia turistică (Millennials), dar și atragerea publicului tânăr (Gen Z), în scopul schimbării percepției despre județ pe termen lung.

TikTok este o platformă de divertisment, cu conținut exclusiv video. Printre tematicile preferate de utilizatorii din România se numără travel, gastronomie, cultură/dezvoltare personală. Pentru acest canal, este recomandat, în special, conținutul cu tematică de turism (destinații, obiective), dar o parte considerabilă din recomandările de conținut pentru canalul de YouTube se pot aplica și în cazul TikTok.

În comparație cu YouTube, materialele video pentru TikTok trebuie produse cu o frecvență mai mare, însă durata lor și cerințele de calitate a producției sunt semnificativ mai scăzute. Ele pot fi filmate și editate cu telefonul mobil. Pentru a păstra totuși o comunicare coerentă și relevantă, este important ca și acestea să aibă un scenariu prestabilit și o direcție de creație. Acestea pot fi făcute și de echipa internă de comunicare. Conținutul generat pentru TikTok poate fi folosit și pe alte platforme de social media, în special Instagram.

COLABORĂRI CU INFLUENCERI | Pentru a crește notorietatea canalelor de comunicare proprii, colaborările cu *influenceri* locali și naționali sunt o resursă bună. Ei pot genera conținut de calitate și pot facilita accesul către un public dezirabil, deja grupat. În plus, oamenii acordă o credibilitate mai mare informațiilor venite de la persoane cunoscute, pe care le apreciază, decât din partea brandurilor.

Aceștia pot crea conținut pe care să-l distribuie pe canalele proprii cu trimitere către platformele Discover Dolj prin linkuri, mențiuni, hashtag-uri. De asemenea, pot face și activări punctuale de tip *takeover*, în care,

[183] Este o expresie latină care înseamnă literal „vocea poporului”. Este folosit în engleză în sensul „opinia majorității oamenilor”. În jurnalism, vox pop sau man on the street se referă la scurte interviuri cu membri ai publicului.

pentru o perioadă determinată, gestionează conținutul de pe canalele Discover Dolj în acord cu propriul stil.

COLABORĂRI CU CREATORI DE CONȚINUT ȘI FOTOGRAFI | Generarea de conținut de calitate este o prioritate pentru dezvoltarea canalelor proprii de comunicare. Pentru comunicarea vizuală este necesară crearea și actualizarea unei colecții extinse de imagini foto și video. Aceasta poate fi realizată prin colaborări recurente cu creatori de conținut, videografic și fotografi, prin parteneriate sau concursuri tematice periodice. Condițiile colaborării se vor stabili pentru fiecare caz, dar este important să existe un acord pentru folosirea conținutului pe platformele brandului și, eventual, în comunicarea extinsă. Concursurile pot fi speculate și ca expoziții temporare în locuri relevante pentru tema aleasă sau ca activitate în cadrul unor evenimente culturale mai mari.

6.4.4.2. RELAȚIA CU MEDIA

Cultivarea unei relații sănătoase cu mass media locală și națională este importantă pentru creșterea notorietății brandului, pentru difuzarea cât mai amplă a mesajelor și pentru creșterea interesului turistic față de județul Dolj. O proporție mare din targetul urmărit acordă o credibilitate mai mare informațiilor venite din surse clasice (publicații, TV, radio), decât din social media.

Un prim pas în construirea acestei relații o reprezintă identificarea ariilor tematice de interes (turism, cultură, presă generalistă, divertisment, business) și a actorilor care pot susține nevoile de comunicare ale brandului – instituții media, formate și programe. În continuare, este important să existe o listă de contacte care pot prelua mesajele brandului, în funcție de tematică. Cultivarea unei conexiuni reale cu reprezentanții presei este importantă pentru că ajută la preluarea mesajelor. Înțelegerea stilurilor, intereselor și priorităților jurnaliștilor din lista de presă ajută la scrierea unor comunicate ce vor fi preluate mai ușor și la eficientizarea resurselor.

Livrarea de conținut relevant este esențială în preluarea informațiilor. Comunicatele de presă ar trebui să fie concise, clare, scrise într-un limbaj accesibil. Informațiile vitale ar trebui să fie ușor de identificat în primul paragraf al textului, iar titlul să explice cât mai bine conținutul. Limbajul de lemn sau cel tehnic și frazele alambicate sunt de evitat. Comunicatul de presă ar trebui să ofere și un context informației. Cu cât munca jurnalistului este simplificată, cu atât mesajul are mai multe șanse să fie preluat.

Criteriile pe care se bazează preluarea comunicatului sunt natura unică a informației și calitatea de știre, relevanța pentru public și cea geografică (un eveniment local, de mici proporții este puțin probabil să fie preluat de o instituție de presă națională), alegerea momentului de trimitere, gradul de documentare, etc.

Este important ca un comunicat de presă să fie însoțit de o reprezentare vizuală (fotografii, logouri, clipuri, etc.). De aceea, este recomandat să existe un spațiu virtual unde reprezentanții mass media să poată găsi toate informațiile și materialele de brand. De exemplu, pe platforma Discover Dolj se poate dezvolta un spațiu special gândit pentru media, unde să poată fi găsite comunicatele de presă, fotografii relevante pentru județ/pentru fiecare comunicat, un kit de brand simplificat.

6.4.4.3. COMUNICAREA INTERNĂ ȘI CĂTRE PARTENERI

În ansamblu, comunicarea internă poate fi înțeleasă într-un sens extins ca relația cu toți actorii, publici sau privați, activi în turism și arii conexe, care pot susține dezvoltarea brandului, crearea de conținut și/sau diseminarea mesajelor generate de destinație.

ROL STRATEGIC ȘI OBIECTIVE

Comunicarea de tip intern se referă la angrenarea instituțiilor publice în promovarea și creșterea brandului turistic și în generarea de proiecte convergente strategiei de comunicare a județului. Aceste instituții deja dezvoltă proiecte care pot atrage turiști și contribuie la conturarea identității locale. Scopul este acela de a le transforma într-un partener și o resursă reale.

Obiectivele sunt de a crește awareness-ul brandului turistic prin asocierea cu un număr cât mai mare de proiecte, de a crește atașamentul față de brand prin asocierea cu instituții de cultură valoroase și de a avea surse constante de conținut dedicat pentru comunicarea de brand.

La fel ca instituțiile de cultură, în cazul asociațiilor și fundațiilor reprezentante ale societății civile obiectivul este de a le transforma într-o sursă de know-how, conținut și colaborare în dezvoltarea de proiecte care să susțină strategia de dezvoltare turistică și de comunicare.

Comunicarea cu actorii economici, o categorie mai puțin exploatată, are ca obiectiv o mai bună răspândire a brandului de destinație, creșterea mândriei locale și obținerea de suport în implementarea proiectelor.

O comunicare unitară și centralizată cu aceste categorii va genera o mai bună identificare a nevoilor fiecăreia, va îmbunătăți vizibilitatea brandului turistic și va facilita implementarea de proiecte.

În relația cu aceste publicuri ar trebui să existe un grad cât mai mare de transparență și o deschidere către dialog prin diminuarea laturii formale și birocratice.

CANALE ȘI INSTRUMENTE

FACILITAREA ACCESULUI LA RESURSE DE BRAND | Instituțiile publice ar trebui să poată avea acces permanent la elementele de brand și la principiile de comunicare. O bună înțelegere a strategiei și a resurselor asigură o bună implementare. În cazul actorilor privați, înțelegerea direcției strategice poate însemna o aderare organică. De aceea, este important să existe o variantă simplificată a principiilor de comunicare și a elementelor de branding, care să fie ușor de folosit chiar și în condiții limitate din punct de vedere tehnic. Instituțiile ar trebui să poată avea acces nemijlocit la acestea. Platforma Discover Dolj poate fi un agregator pentru aceste elemente, unde ele să fie disponibile pentru download sau consultare.

CREAREA UNUI SPAȚIU DE DIALOG | În urma consultărilor publice a reieșit o nevoie reală de conectare, dar și o lipsă de soluții practice pentru ca aceasta să existe. Rolul organismului de gestiune a brandului de destinație ar trebui să fie facilitarea acestui schimb de informații. Recomandarea ar fi crearea unui sistem digital de tip newsletter lunar care să prezinte proiecte viitoare și nevoile de colaborare ale fiecăruia dintre actorii implicați. Pentru pregătirea newsletter-ului, reprezentanții instituțiilor publice sau private ar trebui să poată completa în fiecare lună un formular cu detaliile proiectelor ce va fi centralizat de OMD, iar rezultatul trimis către baza de date formată. Instituțiile pot adera la acest sistem prin completarea unui formular de înregistrare în program, disponibil pe platforma Discover Dolj.

RECIPROCITATE | Utilizarea brandului de destinație pe materialele instituțiilor publice va fi încurajată, la fel și distribuirea materialelor de promovare a județului în sediile lor fizice și în locațiile partenerilor.

6.4.4.4. OPORTUNITĂȚI DE COMUNICARE

AMBASADORI DE BRAND | Alegerea unor personalități cu origini în județ cu vizibilitate națională, fie în media tradițională, fie în social media, ca ambasadori ai brandului turistic poate atrage beneficii de imagine. Aceștia pot promova brandul prin canalele proprii și în aparițiile media. Asocierea cu o persoană publică cu o imagine pozitivă atrage o atitudine pozitivă față de brand, crește atașamentul față de brand și

word of mouth, iar asocierea cu un doljean/oltean poate crește, în aceeași măsură, mândria locală și implicarea rezidenților.

ADVERTORIALE | Pentru a crește interesul pentru obiectivele turistice din județ există posibilitatea de a cumpăra spațiu editorial în diferite publicații online sau print. Pentru a avea rezultate bune, articolele ar trebui să aibă un caracter informativ, în stilul publicației alese. O creștere a prezenței mediatice poate stârni curiozitatea față de județ (crearea unei nevoi) și poate îmbunătăți percepția.

CONCURSURI DE PROIECTE | Pentru proiectele de infrastructură de turism, mică sa mare, pot fi organizate concursuri de arhitectură sau design. Includerea lor într-un plan de comunicare comun poate genera multiple oportunități de promovare care pot fi speculate unitar. Ele contribuie la creșterea interesului față de brand și față de dezvoltarea turistică, oferă vizibilitate brandului și generează subiecte reale de presă și conținut pentru canalele digitale. Considerând toate fazele unui astfel de concurs și comunicare specifică fiecăreia, valoarea adăugată de comunicare poate fi semnificativă cu un consum de resurse relativ mic pentru promovare.

PARTENERIATE CU MEDIUL PRIVAT | Transformarea actorilor economici locali în parteneri de lungă durată înseamnă atragerea de investiții pentru noi proiecte ce cresc vizibilitatea brandului, dar și capitalizarea pe și contribuirea la creșterea mândriei locală. Aceștia sunt invitați să se alăture inițiativei de dezvoltare a turismului prin sponsorizări. În funcție de pachetul ales și tipul de parteneriat, aceștia primesc diverse beneficii, de la promovare pe canalele de comunicare ale brandului, la materiale în cadrul evenimentelor etc. Un program central, dedicat de parteneriate cu mediul privat local poate atrage în susținerea turismului și actori economici care altfel nu interacționează cu domeniul.

MATERIALE PRINT ÎN LOCAȚII PARTENERE | În cadrul consultărilor publice a fost semnalată nevoia existenței unor materiale de informare turistică la care vizitatorii să aibă acces cu ușurință. De asemenea, a fost menționată lipsa unui punct de informare turistică. Pentru a suplini aceste nevoi crearea de materiale printate, distribuite în puncte strategice poate fi o soluție viabilă. Tipărirea de broșuri și hărți tematice poate ajuta la promovarea obiectivelor turistice și a activităților disponibile. Acestea pot fi distribuite în puncte strategice instituționale – aeroport, muzee, galerii de artă etc. – dar și în locații private partenere din mediul HoReCa.

6.4.4.5. INDICATORI DE PERFORMANȚĂ (KPIS)

Pe lângă cele menționate anterior, indicatorii de performanță reprezintă un element dinamic al strategiei de dezvoltare turistică. Obiectivele concrete ar trebui setate pentru diferitele etape ale strategiei. Metricii de performanță trebuie urmăriți constant (raportare la maximum 6 luni) și adaptați realizărilor sau evoluției lor.

PLATFORMA DISCOVER DOLJ:

- Creșterea numărului de accesări;
- Creșterea timpului petrecut pe platformă;
- Creșterea numărului de descărcări pentru aplicație și a retenției.

Panoul de control al platformei oferă informații demografice despre categoriile de public, zona geografică din care aceștia accesează, sursa din care au accesat platforma, numărul de accesări al fiecărei pagini în parte, timpul pe care aceștia l-au petrecut, dispozitivul de pe care au accesat etc. Urmărind constant acești metrici se pot face reglaje periodice legate de conținut pentru a atrage grupurile țintă relevante, pentru a atinge obiectivele de comunicare sau pentru a adapta strategia altor canale de comunicare proprii.

SOCIAL MEDIA:

- Creșterea reach-ului postărilor;
- Creșterea engagement-ului postărilor;
- Creșterea numărului de views pentru stories;
- Creșterea numărului de like-uri ale paginii de Facebook/followers pentru contul de Instagram;
- Creșterea numărului de mențiuni în postările și story-urile utilizatorilor;
- Folosirea hashtag-urilor de brand;

Fiecare platformă social media oferă date statistice referitoare la evoluția contului: date demografice, surse de proveniență a traficului, analiză a reach-ului și engagement-ului per postare, dar și pe cont în ansamblu, analiză a reacțiilor la postări, perioade relevante pentru a posta, etc. Este recomandat ca acești metrici să fie urmăriți lunar pentru a putea rafina calendarul de postări și pentru a avea acțiuni relevante pentru atingerea obiectivelor și a targetului. Ei pot aduce date relevante pentru preferințele utilizatorilor, pot ajuta la conturarea pilonilor de conținut care au o importanță mai mare pentru publicul țintă (ducând, astfel, la o regândire a frecvenței de postare) sau despre percepția față de brand.

În cazul colaborărilor plătite cu influenceri, aceștia au obligația de a furniza date preliminare despre natura publicului lor, dar și rezultatele postărilor făcute menționând brandul.

MASS MEDIA:

- Creșterea preluărilor comunicatelor de presă;
- Creșterea numărului de mențiuni/apariții în presa locală și națională.

Fiecare comunicat de presă ar trebui să fie urmat de o monitorizare în săptămâna următoare trimiterii lui. În măsura posibilităților și a relației cu jurnaliștii implicați, pot fi cerute date statistice despre accesări. De asemenea, prin diferite instrumente digitale ar trebui urmărite anumite cuvinte cheie și apariția lor pe diferite site-uri.

PARTENERI:

- Numărul de preluări ale elementelor de branding pe canalele digitale și în materialele de eveniment ale partenerilor instituționali;
- Numărul de parteneri din mediul privat care au intrat în programul de dialog;
- Numărul de parteneri din mediul privat care au difuzat materialele de promovare despre județ;
- Numărul de sponsori.

METRICI GENERALI:

- Îmbunătățirea percepției față de județ;
- Numărul de înscrieri în proiecte și concursuri;
- Numărul de parteneri / sponsori atrași.

6.4.5. MANAGEMENTUL IMPLEMENTĂRII

În același timp, coerența și supravegherea permanentă a implementării strategiei de brand și comunicare turistică și evoluția indicilor de performanță sunt esențiale. Este important să existe un organism care să gestioneze, coordoneze și monitorizeze activitatea, în scopul gestionării optime a resurselor. Organizația

de management al destinației (OMD) conectează toți actorii implicați, urmărește piața prin cercetare constantă, centralizează și gestionează întreg procesul de comunicare, gestionează implementarea imaginii brandului și este un catalizator pentru toate acțiunile realizate de alte organizații care contribuie la atractivitatea destinației. Indiferent de statutul juridic al organizației, aceasta ar trebui să fie autonomă în luarea deciziilor, pentru a nu fi afectată coerența acțiunilor pe termen lung.

Responsabilitățile OMD:

- Evaluează resurselor existente și întocmește o strategie realizabilă de dezvoltare, prin stabilirea unor KPI contorizabili și realizabili;
- Monitorizează constantă cererea și oferta turistică pentru implementarea de programe și acțiuni ce pot diminua inegalitățile și nevoile;
- Gestionează resurselor existente pentru optimizarea rezultatelor;
- Facilitează relația dintre stakeholderii interni și externi, colaborarea eficientă generând dezvoltarea turistică;
- Urmărește implementarea corectă a brandingului și comunicării și pregătește pachetele de comunicare necesare implementării;
- Gestionează relația cu mass media pentru a îmbunătăți vizibilitatea și reputația destinației;
- Gestionează canalele proprii de comunicare și dezvoltă conținut;
- Dezvoltă proiecte proprii pentru îmbunătățirea experienței turistice, a vizibilității și reputației destinației și oferă suport în dezvoltarea și implementarea proiectelor externe. În cazul proiectelor externe, implicarea OMD-ului în implementarea lor poate atrage rezultate mai bune. De multe ori, capacitatea de comunicare a instituțiilor publice sau a entităților societății civile este limitată. Datorită know-how-ul și accesului mai mare la resurse ale OMD-ului, acesta ar putea prelua o parte dintre sarcini pentru o vizibilitate mai mare;
- Gestionează bugetul pentru comunicare și proiecte, urmărește atragerea de fonduri publice și private pentru dezvoltarea turistică și oferă consultanță pentru atragerea de fonduri pentru entități externe în vederea dezvoltării infrastructurii de turism;
- Monitorizează metricii de performanță pentru realizarea obiectivelor strategice.

Astfel, înființarea unui OMD implică personal bine pregătit profesional și calificat pentru a face față concurenței tot mai mari care există pe piața mondială a turismului, pe de o parte, dar și pentru a răspunde solicitărilor din ce în ce mai sofisticate ale consumatorilor.[184] Având în vedere importanța economică și socială a destinației turistice județul Dolj, precum și existența unui bogat patrimoniu natural și cultural, este foarte important ca dezvoltarea, respectiv marketingul turistic al acestei destinații să fie realizate în cadrul unui parteneriat public-privat, în care cele două entități să țină cont de viziunea asupra dezvoltării fiecărui areal în special, dar și de necesitatea dezvoltării turismului în județ, în general

6.4.6. ACȚIUNI

REDESIGN-UL PLATFORMEI DISCOVER DOLJ | Este necesară refacerea Discover Dolj pentru a putea capitaliza istoricul platformei și pentru ca aceasta să poată deveni nodul central al comunicării și al brandului, în configurația nouă. Platforma ar trebui să fie sursa principală de informații pentru orice turist, resursă și zona de dialog pentru partenerii de dezvoltare, sursa principală pentru instituțiile media. Asumarea update-ului pentru platforma Discover Dolj este unul dintre punctele principale în

[184] Conform OG nr. 15/2017

implementarea strategiei turistice, ea urmând să transmită, prin fiecare element, dorința de evoluție și principiile brandului turistic.

În refacerea platformei, resursele implicate ar trebui să fie:

- Briefing strategic din partea echipei de comunicare a brandului de județ;
- UX design pentru îmbunătățirea experienței de utilizare și crearea unui *wireframe* ușor de folosit pentru orice tip de public;
- Layout design pentru aplicarea corectă a brandingului;
- *Copywriting* pentru ca textele din platformă să corespundă recomandărilor legate de personalitatea brandului;
- Dezvoltare web și mobile pentru adaptarea structurii și funcționalităților conform noului *brief*.

PUNCTE DE INFORMARE TURISTICĂ DIGITALE | Existența unor puncte de informare turistică este o nevoie imediată, însă greu de implementat logistic, din punct de vedere al resursei umane și al investiției. Această nevoie poate fi suplinită însă prin amplasarea unor centre de informare digitale în puncte cheie ale județului (centrele orașelor mari, în apropierea zonelor culturale, a monumentelor, în zonele cu trafic turistic). Acestea vor avea o abordare offline-to-online. Ele pot lua forma unor totemuri (cu print sau cu afișaj digital) care să ofere informațiile de bază despre obiectiv și coduri QR pentru funcții suplimentare - ex: informații adiționale pe Discover Dolj, trimitere către descărcarea aplicației, call center turistic.

Multe dintre obiectivele turistice din afara Craiovei au dificultăți legate de resursa umană. Nu au un program clar, ghizi, sau resurse explicative la fața locului, deci nu pot fi cu adevărat incluse în circuitul turistic. Chiar dacă această nevoie nu poate fi adresată imediat, ea poate fi compensară cu două intervenții mai rapide pentru ca turistul să nu perceapă negativ o experiență în care s-a deplasat pentru a vizita un obiectiv, dar era închis. Astfel, pot fi instalate panouri printate cu informații de bază, care să stârnească interesul, iar fiecare panou va avea o trimitere către o resursa digitală cu informații complete. Pe panouri vor exista coduri QR ce vor trimite către aplicația Discover Dolj sau platforma web based Discover Dolj, unde turiștii vor găsi informații scrise, dar și ghiduri audio.

Un element suplimentar care implică resurse semnificativ reduse față de operarea de CIT-uri tradiționale ar fi deschiderea unei linii de call center pentru toate obiectivele. Acesta ar funcționa pe tot parcursul săptămânii într-un program stabilit și or acoperi întreg județul. Ținând cont de volumul curent, o singură persoană ar putea acoperi nevoi diverse ale turiștilor indiferent unde se află aceștia în județ.

În plus, un astfel de proiect ar fi o oportunitate foarte bună de comunicare la nivel național și un indicator al obiectivelor de evoluție și modernizare.

EVENIMENT DE LANSARE AL NOULUI BRAND TURISTIC | Pentru a se bucura de o vizibilitate cât mai mare la nivel local, dar și național, lansarea brandului turistic ar trebui să beneficieze de un eveniment oficial, în care să se prezinte partea lui vizuală, principiile, dar și scopul și proiectele pe termen lung. Acest eveniment ar trebui să marcheze prima apariție publică a brandului, pentru a beneficia de elementul de noutate mediatică, deci el ar trebui să aibă loc într-o fază incipientă a implementării strategiei turistice. Cu toate acestea, pentru a combate posibile reacții negative bazate pe experiența altor proiecte similare desfășurate de instituții publice din România, este recomandat ca lansarea brandului în sine să fie însoțită de prezentarea unor proiecte finalizate sau în desfășurare. Re-designul platformei Discover Dolj sau începerea instalării punctelor de informare turistică digitale pot fi exemple viabile, ușor de implementat într-un timp scurt.

De asemenea, construirea unui eveniment mai complex poate atrage atât vizibilitate mediatică, dar și din partea publicului țintă și a rezidenților. Un exemplu în acest sens poate fi organizarea unei expoziții în cadrul noii aripi a Muzeului de Artă din Craiova.

PROMOVAREA CULELOR PRIN EVENIMENTE | Culele sunt un element important al identității județului. Cele două cule reabilitate pot reprezenta un avantaj competitiv, însă prin poziția lor și lipsa infrastructurii turistice conexe, acestea sunt mai greu accesibile turistului de weekend. De aceea, pentru popularizarea lor este nevoie de o abordare diferită.

Implementarea unui eveniment în jurul culelor poate avea multiple beneficii. În sezonul cald, culele pot aduna în jurul lor public din județ sau din cele învecinate printr-un târg ce susține identitatea locală. La târg pot fi invitați să participe meșteșugari și producători locali. Comunitatea locală poate contribui prin diferite acte artistice, ajutând, de asemenea, la dezvoltarea ei. Poate fi promovată gastronomia locală cu ajutor din partea CJCPCT Dolj, prin proiectul Dolju-n Bucate. În acest sens, pot fi încurajate colaborările cu bucătari-vedetă locali pentru a sublinia evoluția gastronomică și a aduce tradiția în modernitate. Astfel de colaborări pot atrage nu doar atenție mediatică, dar și din partea publicului țintă și chiar investiții private.

Evenimentele ar avea loc în fiecare lună din sezonul cald, activând pe rând fiecare culă (două evenimente pe lună, cate unul în fiecare locație) pentru a crea cât mai mult *buzz*.

Aceasta este o ocazie pentru ca tot mai mulți oameni să ia contact cu culele, iar acestea să fie introduse în circuitul turistic, chiar și sezonier, ceea ce poate atrage atenția necesară pentru dezvoltarea infrastructurii turistice. Comunitatea locală ar avea de câștigat, ajutând, inclusiv financiar, la dezvoltarea ei, iar din punct de vedere al comunicării, este o oportunitate de a atrage presa națională și de a genera conținut valoros pentru canalele proprii.

Un următor pas poate fi reprezentat de includerea culelor într-un eveniment/circuit mai amplu, care să includă monumentele din județele învecinate. Creșterea zonei în sine atrage atenția automat și către județul Dolj. În plus, avantajele pe care le oferă fiecare județ în parte pot compune o ofertă turistică completă, care să susțină dezvoltarea tuturor actorilor implicați. Acest tip de inițiativă poate fi pus în practică într-o fază mai avansată a implementării strategiei turistice, dacă sunt deschise canalele de comunicare cu instituțiile administrative din județele vecine.

CAMPANIE DE PROMOVARE ÎN COLABORARE CU AEROPORTUL DIN CRAIOVA | Aeroportul este o sursă importantă de trafic al turiștilor din întreaga regiune, nu doar din județul Dolj. De aceea, acesta prezintă și o bună oportunitate de a comunica obiectivele locale. Prin amplasarea de panouri permanente în interiorul aeroportului care să prezinte oferta turistică poate fi atins un public divers. În plus, poate fi un punct important în negocierea colaborărilor cu județele învecinate – includerea în campanie a obiectivelor din întreaga zonă a Olteniei fiind un atu.

BADGE-URI DE RECUNOAȘTERE PENTRU BUSINESS-URI LOCALE | Identitatea locală se construiește din elemente de proporții diferite. Multe dintre elementele care depășesc granița județului sau cu care un turist are contact în mod imediat nu sunt controlate de autorități publice, dar contribuie semnificativ la imaginea turistică. De aceea, colaborarea dintre public și privat, chiar și la nivel simbolic, poate oferi avantaje ambelor tabere. Prin intermediul brandului de județ pot fi oferite *badge-uri* / etichete de distincție diferitelor business-uri sau produse locale. Acestea pot fi acordate operatorilor economici HoReCa pentru a oferi credibilitate în fața turiștilor, dar și producătorilor locali, ale căror produse sunt recunoscute la nivel național.

Un exemplu relevant în acest sens sunt pepenii de Dăbuleni, un produs local devenit etalon la nivel național, dar prea puțin asociat cu județul în sine. Fiecare produs provenit de la un producător verificat în prealabil poate purta *badge-ul* brandului de județ – un sticker aplicat produsului. Astfel, produsul în sine

capătă credibilitate pe piața națională, iar brandul de județ obține mai multă vizibilitate prin aria largă de comercializare a produsului.

Esențial pentru acest tip de proiect este imaginea modernă a *badge-urilor*, pentru a crea dezirabilitate în rândul operatorilor economici, și o campanie de comunicare completă. Aceasta ar trebui să se adreseze, prin diferite materiale (digitale, print, media, etc.), pe de o parte operatorilor, pentru a oferi claritate în privința beneficiilor. Pe de altă parte, ea ar trebui să se adreseze publicului larg, național, care să poată urmări produsele/business-urile.

SUVENIRURI | Suvenirurile sunt o formă a expresiei de sine pentru turiști, o dovadă a apartenenței la un grup, o reprezentare a experienței turistice. Pentru brandul de destinație ele pot avea aceeași însemnătate și pot reprezenta o oportunitate de comunicare cu publicul țintă, o formă de a-și exprima valorile și personalitatea, o modalitate de a creste awareness-ul - datorită capacității de răspândire a suvenirurilor - și atașamentul față de brand. Dezvoltarea unei oferte de obiecte suvenir este recomandată, ele fiind și o sursă de venit. De asemenea, pot exista tonomate pentru suveniruri ce pot suplini lipsa unor puncte de informare turistică sau a unor gift shop-uri pentru unele obiective.

6.5. SURSE DE FINANȚARE

Această secțiune oferă o imagine de ansamblu asupra oportunităților de resurse financiare, la nivel local și județean, în perioada 2021 – 2027, pentru susținerea viziunii de dezvoltare a județului Dolj și îndeplinirea obiectivelor propuse, din punct de vedere turistic. Prezenta strategie, prin proiectele propuse, identifică principalele priorități de dezvoltare în domeniul turismului, la nivel județean, priorități ce trebuie corelate atât cu capacitatea financiară existenta la nivelul UAT-urilor de pe teritoriul județului, dar și cu un efort de a accesa noi surse de finanțare necesare.

Pentru ca obiectivele prezentei strategii sa poată fi susținute și îndeplinite, este necesar ca până în anul 2027 finanțarea sectorului turismului să crească, atât prin creșterea graduală a alocării financiare de la bugetele locale și bugetul județean, dar și prin accesarea de noi surse de finanțare, în special din sectorul privat și finanțări europene nerambursabile.

Astfel, pentru finanțarea obiectivelor propuse în cadrul Strategiei de Turism a Județului Dolj pentru perioada 2021-2027, au fost identificate o serie de surse de finanțare posibile, detaliate în cele ce urmează.

6.5.1. FINANȚĂRI EUROPENE

PLANUL NAȚIONAL DE REDRESARE ȘI REZILIENȚĂ (PNRR)

PILONUL IV. COEZIUNEA SOCIALĂ ȘI TERITORIALĂ, COMPONENTA C11 – TURISM ȘI CULTURĂ

Planul Național de Redresare și Reziliență al României (PNRR) este un program conceput cu scopul asigurării unui echilibru optim între prioritățile Uniunii Europene și necesitățile de dezvoltare ale României în contextul recuperării după criza COVID-19. Obiectivul general al PNRR al României este dezvoltarea României prin realizarea unor programe și proiecte esențiale, care să sprijine reziliența, nivelul de pregătire pentru situații de criză, capacitatea de adaptare și potențialul de creștere, prin reforme majore și investiții cheie cu fonduri din Mecanismul de Redresare și Reziliență.

Prin măsurile propuse în **Pilonul IV, componenta C.11 – Turism și cultură, PNRR propune 3 reforme și 7 investiții** cu rolul de a contribui la dezvoltarea turismului ca destinație și la dezvoltarea culturii.

- **Reforma 1 – Operaționalizarea Organizațiilor de Management al Destinației (OMD)** – Obiectivul acestei reforme este creșterea competitivității sectorului turistic românesc și promovarea

transformării socio-economice durabile în zonele rurale și defavorizate prin adoptarea cadrului necesar pentru operaționalizarea Organizațiilor de Management al Destinației.

- **Investiția 1. Promovarea celor 12 rute turistice / culturale** – sprijin financiar pentru promovarea celor 12 rute și modernizarea /reabilitarea siturilor turistice cu impact național și internațional incluse în cele 12 rute, identificate în zonele de destinație optimă.

  Ruta castelelor, Ruta curiilor din zona Transilvaniei, Ruta culelor, Traseul Gastronomiei tradiționale românești, Ruta bisericilor fortificate, Ruta bisericilor de lemn, Ruta mănăstirilor din zona Moldovei, Ruta Sfântul Ladislau pe teritoriul României, Traseul Castrelor Romane, Ruta cetăților, Refacerea peisajului cultural din Delta Dunării în vederea creșterii atractivității zonei, Ruta satelor cu arhitectură tradițională.
- **Investiția 2. Modernizarea/crearea de muzee și memoriale** – dezvoltarea turismului cultural prin modernizarea/crearea muzeelor și memorialelor dedicate opresiunii și conflictelor.

- **Reforma 2 – Crearea cadrului pentru operaționalizarea traseelor cicloturistice la nivel național** – Obiectivul acestei reforme este de a contribui la dezvoltarea economică a orașelor mici și a zonelor rurale prin adoptarea unui cadru legislativ, instituțional și de investiții pentru realizarea traseelor cicloturistice și practicarea unor forme de turism durabil.
  - **Investiția 3. Instituirea Centrului Național de Coordonare Velo**.
  - **Investiția 4. Implementarea a 3000 km de piste pentru biciclete** – Amplasarea rutelor va fi prioritară de-a lungul principalelor rute turistice.
- **Reforma 3 – Reformarea sistemului de finanțare a sectorului cultural** – crearea unui cadru juridic și administrativ mai stabil, predictibil și sustenabil pe termen lung pentru sectorul cultural non-public (privat/independent) și pentru lucrătorii culturali.
  - **Investiția 5. Creșterea accesului la cultură în zonele defavorizate din punct de vedere cultural**.
  - **Investiția 6. Dezvoltarea unui sistem digital pentru procesele de finanțare a culturii**.
  - **Investiția 7. Accelerarea digitalizării producției și distribuției de filme**.

Componenta C11 are un buget total alocat de **449,01 mil. euro, din care solicitat în cadrul PNRR: 449,01 mil. euro.** Valorile din prezenta componentă nu includ TVA.

PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL SUD-VEST OLTENIA 2021-2027

POR Sud-Vest Oltenia 2021-2027 acoperă domenii diverse precum inovarea/cercetarea, transferul tehnologic, creșterea competitivității IMM-urilor, digitalizarea în folosul cetățenilor, eficiența energetică, dezvoltarea urbană, mobilitatea și accesibilitatea, infrastructura verde și biodiversitatea, infrastructura educațională, **turism și patrimoniu cultural și dezvoltare teritorială integrată**.

Peste **1,2 mld de euro** din Fondul European pentru Dezvoltare Regională (FEDR) si bugetul de stat vor fi alocați pentru investiții in Regiunea Sud-Vest Oltenia prin intermediul celor 8 Priorități ale programului.

PRIORITATEA 2 – DIGITALIZARE ÎN BENEFICIUL CETĂȚENILOR ȘI AL FIRMELOR

OBIECTIV SPECIFIC a (ii) Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor – Acțiunile eligibile vor include dezvoltarea, testarea și pilotarea unor aplicații și solutii e-guvernare noi cu posibilitatea dezvoltării ulterioare sau măsuri de e-guvernare inovative pentru îmbunătățirea mediului de afaceri, antreprenoriatului, accesul sectorului de afaceri la date de tip deschis. Pe lângă facilitarea tranziției către o administrație eficientă prin digitalizarea și interoperabilitatea

serviciilor publice în beneficiul cetățenilor se urmărește și implementarea de proiecte ce utilizează soluții și tehnologii „smart" în diverse domenii, în funcție de nevoile specifice.

Tipuri de acțiuni:

- Digitalizarea în folosul cetățenilor:
  - Soluții de digitalizare și interoperabilitate/integrare baze de date a serviciilor publice, inclusiv asigurarea unei cooperări între serviciile administrației publice locale și instituțiile publice;
  - Aplicații și soluții/servicii digitale oferite cetățenilor în scopul creșterii calității vieții etc.) aplicabile în zone urbane sau zone funcționale urbane.
- Digitalizare în folosul IMM-urilor:
  - susținerea și dezvoltarea produselor și serviciilor digitale;
  - sprijin pentru activități economice electronice și procese economice în rețea,
  - achiziționarea de hardware TIC, dispozitive și echipamente aferente, justificate din punct de vedere al implementării aplicației de proiect;
  - realizarea rețelei LAN necesară pentru implementarea aplicației de proiect;
  - dezvoltarea de aplicații software/licențe necesare, configurarea și implementarea bazelor de date, migrarea și integrarea diverselor structuri de date existente;
  - website de prezentare, soluția de semnătură electronica, soluții IT pentru comerțul electronic.

PRIORITATEA 3 – EFICIENȚĂ ENERGETICĂ ȘI INFRASTRUCTURA VERDE

OBIECTIV SPECIFIC b (vii) Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării – Intervențiile au ca scop conservarea si protejarea ecosistemului natural si vor contribui in mod clar la îmbunătățirea condițiilor de viață ale cetățenilor, satisfacerea nevoii de agrement și recreere a populației, îmbunătățirea aspectului estetic al orașelor. Intervențiile pot viza: parcuri și grădini publice, păduri urbane, grădini botanice, spații verzi permeabile, spații verzi naturale și semi-naturale urbane - amenajarea de terenuri slab utilizate sau abandonate, păduri, tufișuri, pajiști, zone umede (mlaștini), lacuri și râuri/pârâuri.

Tipuri de acțiuni:

- 1. Sprijin pentru conservarea, îmbunătățirea sau extinderea infrastructurii verzi-albastre:
  - Modernizarea /extinderea spațiilor verzi existente, crearea de spatii verzi prin reconversia si/sau reutilizarea spatiilor si terenurilor abandonate, degradate, a altor terenuri urbane care sunt vacante sau neutilizate corespunzător transformarea lor in zone verzi;
  - Centuri verzi, coridoare verzi - râuri și canale, inclusiv malurile acestora, aliniamente stradale cu gazon, arbori și flori, conducte, pasaje pietonale verzi, spațiile verzi de-a lungul drumurilor, coridoarelor feroviare, liniilor de tramvai, traseelor de ciclism, căilor pietonale etc.
  - Activitati auxiliare (limitate ca procent din cheltuielile eligibile prin Ghidul Solicitantului): dotarea spațiilor verzi cu foișoare, pergole, grupuri sanitare, spații pentru întreținere/vestiare, alei, scene, piste pentru bicicliști, trotuare, mobilier urban confecționat din materiale prietenoase cu mediul (bănci, coșuri de gunoi, toalete ecologice, suporturi biciclete, împrejmuire), crearea de facilități pentru recreere pe

terenurile amenajate (hotspot-uri Wi-Fi, zone speciale amenajate pentru sport, locuri de joacă pentru copii);

- Înlocuirea și/sau racordarea la utilități publice a terenului obiect al investiției; realizarea de sisteme de irigații/sisteme de iluminat inteligent pentru spațiile amenajate, supraveghere.

PRIORITATEA 6 – EDUCAȚIE MODERNĂ ȘI INCLUZIVĂ

OBIECTIV SPECIFIC d (v) Consolidarea rolului culturii și al turismului durabil în dezvoltarea economică, incluziune socială și inovare socială – Scopul acestor intervenții este de a contribui la creșterea incluziunii socio-profesionale a copiilor și tinerilor, a copiilor și tinerilor aflați în risc de sărăcie și excluziune socială, a copiilor și tinerilor cu nevoi speciale, din grupuri și comunități defavorizate , prin creșterea accesului la servicii de calitate și programe de educație formală și non-formală acordate în centrele de agreement.

Tipuri de acțiuni:

- **1. Reabilitarea, modernizarea, extinderea și dotarea taberelor de elevi și preșcolari / centrelor multidisciplinare de tineret**:
  - Dotarea taberelor si centrelor de agreement, echiparea construcțiilor cu echipamente și dotări moderne, performante, care să satisfacă standardele actuale, inclusiv nevoile persoanelor cu deficiențe; inclusiv dotarea cu echipamente care să asigure siguranța copiilor și acordarea primului ajutor, pentru activitățile care presupun un anume grad de dificultate/risc; reamenajarea spațiilor interioare si exterioare existente și/sau extinderea acestora cu spații exterioare noi, inclusiv împrejmuirea acestora; se va acorda o atenție deosebită funcționalității spațiilor exterioare (de exemplu: piscine, terenuri de fotbal sau de tenis, mese de ping-pong etc.);
  - Dotări specifice generate de extinderea și diversificarea gamei de activități de educației non-formală și agreement.
- **2. Modernizarea / reabilitarea / extinderea clădirilor pentru înființarea de noi tabere școlare:**
  - Expertizarea tehnică a infrastructurii de cazare și pregătire și servire a mesei existente și stabilirea necesarului de lucrări atât pentru conformarea cu toate cerințele de funcționare cât și pentru asigurarea unui nivel de confort ridicat.
  - Execuția lucrărilor de reabilitare, modernizare, extindere a infrastructurii existente și unde este cazul, completarea cu construcții noi (clădirii, spații destinate activităților de educație non-formală, agrement și/sau practicării sporturilor); Dotarea cu utilaje, echipamente, obiecte de inventare în vederea asigurării serviciilor de cazare și servire a mesei și pentru desfășurarea activităților de educație non-formală și agreement;
  - Derularea procedurilor de autorizare;
  - Reamenajarea spațiilor interioare si exterioare existente și/sau extinderea acestora cu spații exterioare noi – se va acorda o atenție deosebită funcționalității spațiilor exterioare.

PRIORITATEA 7 – DEZVOLTARE TERITORIALĂ SUSTENABILĂ

OBIECTIV SPECIFIC e (i) Favorizarea dezvoltării integrate sociale, economice și de mediu la nivel local și a patrimoniului cultural, turismului și securității în zonele urbane – va finanța protecția, conservarea și valorificarea durabilă a obiectivelor de patrimoniu cultural și natural și a serviciilor culturale în mediul urban și infrastructura turistică. Complementar, pot fi incluse activitati care sa vizeze îmbunătățirea

accesului către resursele și obiectivele turistice si intervenții asupra infrastructurii tehnico-edilitare aferente obiectivului de investiții vizat.

Tipuri de acțiuni:

- **1. Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural si servicii culturale in mediul urban:**
  - Restaurarea, consolidarea, protecția și conservarea monumentelor istorice de categoria A si a celor de categoria B din mediul urban;
  - Zonele centrale istorice și zonele construite protejate aflate pe lista monumentelor de patrimoniu;
  - Dotări interioare (instalații, echipamente și dotări pentru asigurarea condițiilor de climatizare, siguranță la foc, antiefracție);
  - Dotări pentru expunerea și protecția patrimoniului cultural mobil și imobil;
  - Activități de marketing și promovare turistică a obiectivului restaurat, inclusiv digitizarea acestuia;
  - Refacerea/amenajarea cailor de acces către obiectivele reabilitate.
- **2. Dezvoltarea infrastructurii de turism si activelor turistice publice:**
  - Crearea și extinderea infrastructurii de agrement, inclusiv a utilităților aferente;
  - Infrastructuri integrate de exploatare turistică sustenabilă
  - Obiective turistice naturale amenajate în scop turistic precum și crearea infrastructurilor conexe de utilitate publică
  - trasee turistice/tematice, locuri de recreare și popas amenajate, puncte (foișoare) de observare/ filmare/ fotografiere, piste de biciclete.
- **3. Îmbunătățirea mediului urban prin regenerarea fizică a spațiilor publice urbane:**
  - Revitalizarea zonelor centrale ale localităților urbane;
  - Spatii/zone publice din interiorul localităților urbane, inclusive amenajări de locuri de joacă pentru copii precum și zone și echipamente pentru activități sportive de întreținere pentru tineri și adulți de tipul fitness în aer liber);
  - Cladiri cu funcțiuni culturale;
  - Crearea si modernizarea spatiilor publice urbane: pasaje pietonale, scuaruri, trotuare, etc. De asemenea, se va urmări acordarea de sprijin financiar pentru îmbunătățirea capacității.

OBIECTIV SPECIFIC e(ii) Favorizarea dezvoltării integrate sociale, economice și de mediu la nivel local și a patrimoniului cultural, turismului și securității în afara zonelor urbane –

Tipuri de acțiuni:

- **1. Dezvoltarea patrimoniului turistic cultural, în special în zone rurale, prin:**
  - restaurarea, consolidarea, protecția și conservarea monumentelor istorice din patrimoniul UNESCO si patrimoniul cultural national (categoria A) din mediul rural;
  - dotări interioare (instalații, echipamente și dotări pentru asigurarea condițiilor de climatizare, siguranță la foc, antiefracție);
  - dotări pentru expunerea și protecția patrimoniului cultural mobil și imobil;
  - activități de marketing și promovare turistică a obiectivului restaurat, inclusiv digitizarea acestuia, în cadrul proiectului;

- dezvoltarea de infrastructuri publice la scară mică pentru valorificarea monumentelor istorice din patrimoniul UNESCO si patrimoniul cultural national (categoria A) din mediul rural; (proximitatea fata de obiectivul de patrimoniu va fi o condiție obligatorie si va fi operaționalizată la nivel de Ghid specific).

- **2. Dezvoltarea infrastructurii publice de turism si activelor turistice publice in stațiunile turistice din mediul rural, prin:**
  - amenajarea obiectivelor turistice naturale de utilitate publică precum și crearea /modernizarea infrastructurilor conexe de utilitate publică;
  - dezvoltarea de infrastructuri publice la scară mică pentru valorificarea atracțiilor turistice;
  - crearea și extinderea infrastructurii de agrement, inclusiv a utilităților aferente;
  - activități de marketing și promovare turistică ale obiectivului finanțat;
  - crearea /reabilitarea aleilor pietonale, pistelor pentru bicicliști, reabilitarea trotuarelor;
  - crearea /reabilitarea/modernizarea/amenajarea spațiilor verzi (achiziția și montarea elementelor constructive de tipul alei, foișoare, pergole, grilaje etc.; plantarea/ gazonarea suprafețelor, inclusiv plantare arbori), realizarea sistemelor de irigații pentru spațiile verzi;
  - construirea / modernizarea căilor de acces la principalele obiective turistice naturale; aceste activități sunt eligibile numai în cazul în care se poate argumenta că valorificarea obiectivului turistic este afectată de infrastructura de acces deficitară.

Se va asigura complementaritatea cu Programul Europa Creativă, în ceea ce privește atât patrimoniul construit (clădiri ori construcții valoroase prin unicitate, originalitate ori vechime), precum și patrimoniul mobil aflat în muzee.

PROGRAMUL INTERREG VI-A ROMANIA-BULGARIA

Programul Interreg VI-A Romania-Bulgaria, finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională, își propune îmbunătățirea dezvoltării zonei de graniță româno-bulgare în perioada 2021-2027. Se estimează aprobarea în anul 2022. Structurile Programului au realizat deja o serie de acțiuni de pregătire.

Prioritatea 2: O regiune mai verde. Obiectiv specific: 2.7. Creșterea protecției și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare.

Programul ar putea sprijini activități legate de (listă neexhaustivă):

- sprijinirea dezvoltării infrastructurii ecologice, inclusiv prin dezvoltarea și protejarea zonelor verzi din așezările umane și creșterea gradului de conștientizare cu privire la beneficiile spațiilor verzi.
- îmbunătățirea conservării biodiversității, recuperării și utilizării durabile și protejarea patrimoniului natural, inclusiv siturile Natura 2000 și RAMSAR.
- Dezvoltarea zonelor verzi, inclusiv conexiunile dintre spațiile verzi (parcuri urbane, facilități sportive verzi, păduri, verdeață pe malul râului).

Prioritatea 3: O regiune educată. Obiectiv specific: 4.2. Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și incluzive în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online.

Programul ar putea sprijini activități legate de (listă neexhaustivă):

- Dezvoltarea unor scheme extinse și structurate de învățare a limbilor străine, ca vector pentru construirea încrederii transfrontaliere, pentru crearea bazei pentru schimburile viitoare și, de asemenea, ca factor de stimulare a ocupării forței de muncă.
- Dezvoltarea de scheme comune de educație și formare transfrontalieră - la fața locului în zonele în care accesibilitatea nu reprezintă o piedică sau online, folosind instrumente și metode de învățare digitale, dacă prezența fizică nu este o opțiune.
- Dezvoltarea de stagii sau plasamente transfrontaliere și programe de schimb de studenți pentru tineri absolvenți/studenți.
- Dezvoltarea de inițiative și acțiuni comune pentru a sprijini accesul la educație și formare incluzivă de calitate, inclusiv învățarea pe tot parcursul vieții, pentru grupurile vulnerabile sau marginalizate, inclusiv persoanele cu dizabilități, CES („Cerințe/Nevoi educaționale speciale" este o definiție legală și se referă la copiii cu probleme de învățare sau dizabilități care le îngreunează învățarea față de majoritatea copiilor de aceeași vârstă), grupul de etnie romă etc.
- Investiții în infrastructura unităților educaționale (de exemplu, spații de învățare precum săli de clasă, laboratoare, biblioteci, ateliere de sport, săli de sport, spații de învățare în aer liber dar și alte facilități) pentru toate nivelurile de învățământ și activități educaționale (inclusiv remedial și after-school), formare tehnică și profesională și pentru învățarea pe tot parcursul vieții, etc.; atenție specială va fi acordată promovării învățării accesibile și incluzive pentru toate persoanele.
- Investiții în asigurarea dotării corespunzătoare a facilităților de învățare în comun cu accent pe digitalizare: echipamente, instrumente etc., în special cele care sprijină dezvoltarea abilităților practice și/sau digitale și învățarea la distanță, precum computere, echipamente de videoconferință/ educație la distanță, învățarea prin intermediul VR etc.

Prioritatea 4: O regiune integrată. Obiectiv specific: 5.2. Promovarea dezvoltării locale integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, în domeniul culturii, al patrimoniului natural, al turismului durabil, precum și al securității în alte zone decât cele urbane.

- **1. Dezvoltarea traseului de ciclism Eurovelo 6, care este coloana vertebrală a abordării integrate a diversificării economice în zona programului**:
  - Dezvoltarea infrastructurii necesare ciclismului, inclusiv măsuri de siguranță, puncte de prim ajutor și servicii, semnalizare etc. Se va acorda prioritate proiectelor care asigură conexiunea cu atracțiile turistice - situri de patrimoniu cultural, natural și cu alte mijloace de transport. Infrastructura conectată (inclusiv noi, reconstrucții sau modernizarea secțiunilor de drum relevante) este, de asemenea, luată în considerare în cazuri justificate în mod corespunzător și în conformitate cu lista operațiunilor;
  - Asigurarea de servicii adecvate de-a lungul Traseului EuroVelo, cum ar fi: cazare, mâncare, băutură și zone de odihnă și recreere, servicii inclusiv Bike Pit-Stops, informații, oferte rezervabile, alte servicii de asistență;
- **2. Sprijinirea activităților turistice, sectoare conectate și industrii**:
  - Investiții în competitivitatea economică a întreprinderilor locale, inclusiv, dar fără a se limita la: construirea / modernizarea facilităților de producție; furnizarea de echipamente relevante; adoptarea tehnologiilor digitale etc.
  - Sprijinirea siturilor cu potențial turistic: construcții, modernizare / restaurare de castele, cetăți, biserici, mănăstiri, palate, situri arheologice, muzee private/publice, biblioteci, colecții/galerii de artă, locuri de expoziție, crame, ferme agricole (de exemplu, ferme de lavandă/câmpuri; ferme/câmpuri de trandafiri, fabrici tradiționale de ulei, stâne), parcuri de aventură, atracții în aer liber etc.

- **3. Sprijin pentru implementarea strategiei teritoriale integrate:**
    - Dezvoltarea capacității părților interesate de a implementa strategia teritorială integrată.
    - Sprijin pentru implementarea și monitorizarea strategiei teritoriale integrate.

Proiectele trebuie să demonstreze legătura și contribuția la strategia teritorială integrată, precum și la dezvoltarea rutei EuroVelo 6 și a sectoarelor economice prezente în zona transfrontalieră. De asemenea, trebuie să aibă o dimensiune transfrontalieră clară.

Mai multe detalii: https://interregviarobg.eu/documentul-programului-a-fost-publicat-pentru-consultare

PROGRAMUL EUROPA CREATIVĂ

Europa Creativă este unul dintre cele mai importante program de finanțare al Uniunii Europene dedicat **sprijinirii domeniilor creative, culturii și audiovizualului**. Programul pune accentul pe incluziune, digitalizare și pe mediu. Noul program se concentrează pe circulația transnațională a operelor europene, pe inovare și pe mobilitatea culturală a artiștilor. Programul are **trei componente**:

- **Subprogramul Cultura** – finanțează proiecte care propun îmbunătățirea cooperării artistice și culturale la nivel european, pentru a sprijini crearea operelor de arta europene și pentru a întări dimensiunile economice, sociale și externe în sectoarele culturale și creative ale Europei.
    - **Proiecte de cooperare la nivel european** – sprijină consolidarea capacității sectoarelor culturale și creative de a opera într-un mod competitiv la nivel internațional și promovează circulația și mobilitatea transnațională.
    - **Rețele europene** – sprijin pentru promovarea activităților desfășurate de rețelele care funcționează în sectoarele culturale.
    - **Platforme europene** – sprijină activitățile desfășurate de organizații cu vocație europeană care stimulează dezvoltarea de noi talente, colaborarea transfrontalieră în vederea identificării de noi categorii de public.
    - **Proiecte de traducere literară** – susțin traducerea literară și promovarea într-o mai mare măsură a operelor traduse.
- **Subprogramul Media** – oferă finanțare pentru proiecte care sprijină capacitatea industriei cinematografice și audiovizuale din Uniunea Europeană de a se dezvolta și de a-și distribui și promova operele pe toate platformele.
- **Componentă transversală** – oferă finanțare pentru proiecte care își propun să adreseze provocările comune sectoarelor culturale și creative.

Comisia Europeană alocă un **buget de 2.44 miliarde de euro** prin programul Europa Creativă 2021 – 2027, fonduri destinate proiectelor culturale.

ORIZONT EUROPA

Scopul programului revizuit este de a încuraja și proteja o societate bazată pe cunoaștere, prietenoasă cu inovarea și de a dezvolta o economie globală competitivă și durabilă din punct de vedere ecologic. Pentru perioada de programare 2021 – 2027 programul va avea un **buget total de 95,5 miliarde de euro.**

Pilonul II - Global Challenges and European Industrial Competitiveness – Cluster 2. Culture, creativity and inclusive society – Include oportunități de finanțare pentru proiecte de cercetare inovatoare privind

patrimoniul cultural european si industriile culturale si creative, în consorții formate din instituții de cultură cu activitate de cercetare și inovare, universități, institute de cercetare, companii, ONG-uri din Europa.

Mai multe detalii: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/horizon/wp-call/2021-2022/wp-5-culture-creativity-and-inclusive-society_horizon-2021-2022_en.pdf

FONDUL EUROPEAN PENTRU AFACERI MARITIME, PESCUIT ȘI ACVACULTURĂ

Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură (FEAMPA) este fondul pentru politicile UE în domeniul maritim și al pescuitului pentru perioada 2021-2027. **Bugetul total pentru perioada 2021-2027 este de 6,11 miliarde EUR** (în prețuri curente). Fondul:

- îi ajută pe pescari să treacă la pescuitul durabil
- ajută comunitățile din zonele de coastă să își diversifice economiile
- finanțează proiecte care creează noi locuri de muncă și îmbunătățesc calitatea vieții în regiunile de coastă ale Europei
- sprijină dezvoltarea durabilă a acvaculturii
- sprijină punerea în aplicare a politicii maritime

Mai multe detalii: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/european-maritime-fisheries-and-aquaculture-fund_ro

PROGRAMUL PENTRU MEDIU ȘI POLITICI CLIMATICE (LIFE)

Programul LIFE facilitarea tranziției către o economie durabilă, circulară, eficientă din punct de vedere energetic, bazată pe energie din surse regenerabile, neutră din punct de vedere climatic și rezilientă; protejarea, refacerea și îmbunătățirea calității mediului, inclusiv a aerului, apei și solului; stoparea și inversarea fenomenului de pierdere a biodiversității și combaterea degradării ecosistemelor. **Bugetul total pentru perioada 2021-2027 este de 5,43 miliarde EUR**.

Pachetul financiar al programului LIFE este pus în aplicare prin intermediul a patru subprograme:

- Natură și biodiversitate
- Economia circulară și calitatea vieții
- Atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea
- Tranziția către o energie curată

LIFE Calls termene limită pentru depuneri 2022:

- *Standard Action Projects (SAPs) for circular economy and quality of life, nature and biodiversity, climate change mitigation and adaptation sub-programmes*: **4 Octombrie 2022**
- *LIFE Action Grants for clean energy transition sub-programme*: **16 Noiembrie 2022**
- *Strategic Integrated Projects (SIPs) and Strategic Nature Projects (SNAPs):*
  - *Concept notes:* **8 Septembrie 2022**
  - *Full proposals:* **30 Martie 2023**

Programul sprijină proiecte demonstrative, de bune practici, de coordonare și de sprijin, de consolidare a capacităților și de guvernanță.

Mai multe detalii: https://cinea.ec.europa.eu/programmes/life/life-calls-proposals_en

6.5.2. FINANȚĂRI NAȚIONALE ȘI REGIONALE

ROMÂNIA ATRACTIVĂ

În nota de fundamentare a proiectului de hotărâre de guvern se arată că Obiectivul investiției "Promovarea celor 12 rute turistice/culturale", este de a crește atractivitatea destinațiilor turistice selectate în urma dezvoltării a 12 rute turistice/culturale tematice în zonele rurale defavorizate din țara noastră şi crearea de noi locuri de muncă în industria turistică.

Comitetul este format din reprezentanți ai Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene, Ministerului Antreprenoriatului și Turismului, Ministerului Culturii și Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației.

În cadrul programului „România Atractivă” se vor face investiții de peste 100 milioane de euro în 225 de obiective incluse în 12 rute culturale. **Rutele aferente Investiției 1 vor avea 2 componente importante după cum urmează**:

- Componenta de promovare prin intermediul digitalizării rutelor, semnalistică, aplicații pentru telefon;
- Componenta de restaurare, revitalizare, construire.

Cele 12 rute incluse în programul „România Atractivă” sunt următoarele:

- Ruta castelelor – 30 de obiective promovate, 5 castele restaurate;
- Ruta curiilor din Transilvania – 25 de obiective promovate, 5 curii restaurate;
- Ruta culelor – 15 obiective promovate, 5 cule restaurate;
- Traseul gastronomiei tradiționale românești – 30 de obiective promovate;
- Ruta bisericilor fortificate – 20 de obiective promovate;
- Ruta bisericilor de lemn – 30 de obiective promovate, 10 biserici restaurate;
- Ruta mănăstirilor din zona Moldovei – 30 de obiective promovate, 5 mănăstiri restaurate;
- Ruta Sfântul Ladislau pe teritoriul României – 20 de obiective promovate, 5 obiective restaurate;
- Ruta castrelor romane – 20 de obiective promovate, 5 castre restaurate;
- Ruta cetăților – 30 de obiective promovate, 5 cetăți restaurate;
- Refacerea peisajului cultural din Delta Dunării în vederea creșterii atractivității zonei – 30 de obiective promovate, 30 de obiective restaurate (gospodării);
- Ruta satelor cu arhitectură tradițională – 20 de obiective promovate, 150 de case tradiționale restaurate din cele 20 de sate cu arhitectură tradițională.

Mai multe detalii: https://mfe.gov.ro/infiintarea-comitetului-interministerial-pentru-programul-romania-atractiva/

C.N.I.

Compania Națională de Investiții S.A. (CNI) derulează Programul Național de Construcții de Interes Public sau Social (PNCIPS) prin care se pot realiza obiective de investiții în conformitate cu prevederile Anexei 3 din OG 25/2001 cu modificările și completările ulterioare așa cum sunt acestea definite în cadrul art. 1, alin (2), lit. a) – n), din Anexa 3 a actului normativ menționat anterior. Se pot finanța următoarele categorii de servicii și lucrări**: expertizare tehnică / expertizare energetică / proiectare / construcții noi / reabilitare / consolidare / extindere / modernizare / finalizare structuri începute cu aceeași destinație / dotare**.

Subprograme:

- **Săli de sport** – expresia săli de sport semnifică spații special amenajate în vederea desfășurării activităților sportive de orice fel.
- **Așezăminte culturale** – expresia așezăminte culturale semnifică imobile în care se desfășoară activități în domeniul cultural, de informare și de educație permanentă, precum: căminele culturale, casele de cultură, universitățile populare, școlile populare de arte și meserii, centrele culturale și alte asemenea.
- **Complexuri sportive** – expresia complexuri sportive semnifică spații și terenuri special amenajate pe care se pot desfășura activități sportive și de recreere, acoperite sau în aer liber, inclusiv activități conexe.
- **Bazine de înot** – expresia bazine de înot semnifică bazine pentru competiții naționale și internaționale, precum și bazine de înot didactic școlare.
- **Patinoare artificiale** – expresia patinoare artificiale semnifică patinoare artificiale pentru competiții naționale și internaționale, precum și patinoare artificiale de agrement.
- **Săli de cinema** – expresia săli de cinema semnifică spații destinate proiecției cinematografice.

Conform Art. 1, alin. 2, lit. k din OG 25/2001 cu modificările și completările ulterioare **prin beneficiari se înțelege statul, prin autoritățile administrației publice centrale, autoritățile administrației publice locale, precum și alte instituții publice și instituții de interes public și persoane juridice recunoscute ca fiind de utilitate publică** în condițiile legii, precum și alte entități ce funcționează în baza unor legi speciale, inclusiv persoane fizice și juridice în cazul Subprogramului ”Lucrări în primă urgență”.

Mai multe detalii:
https://www.cni.ro/admin/upload/1/Documente/ghid_de_depunere_CNI_iulie_2021.pdf

ADMINISTRAȚIA FONDULUI CULTURAL NAȚIONAL (AFCN)

Instituția finanțează proiecte care susțin creația contemporană românească și valorizarea patrimoniului, în scopul accesului cât mai larg al publicului la cultură. De asemenea, AFCN are ca obiective generale, pe lângă finanțarea programelor culturale, gestionarea Fondului Cultural Național si susținerea relațiilor culturale internaționale ale României.

Unul din obiectivele principale ale Administrației Fondului Cultural Național îl constituie finanțarea programelor, proiectelor și acțiunilor culturale, organizate în țară și/sau în străinătate. Este prevăzut un **buget de 13 milioane de lei** pentru proiecte culturale care pot fi înscrise în **11 arii tematice**:

- **Arte vizuale**: pictură, sculptură, grafică, fotografie, video-art, instalație, ceramică, sticlă, metal, arte textile, tehnici mixte, experiment vizual și de animație, performance art, proiecte curatoriale ce au ca finalitate realizarea unei expoziții și care pot viza inclusiv domeniile de arhitectură și design.

- **Artele spectacolului – teatru**: Susținerea producției și/sau a cercetării artistice, Sprijinirea adaptării demersurilor artistice la platforme diverse de prezentare și difuzare (inclusiv mediul digital), Promovarea și difuzarea proiectelor teatrale etc.
- **Artele spectacolului – muzică:** Susținerea producției și/sau a cercetării muzicale/muzicologice; Sprijinirea adaptării demersurilor artistice la platforme diverse de prezentare și difuzare, inclusiv în mediul digital; Susținerea soluțiilor inovatoare pentru încurajarea participării publicului în spațiile de spectacol; Adresarea către publicul tânăr; Adresarea către zonele cu acces limitat la cultură.
- **Artele spectacolului – dans:** Susținerea producției și/sau a cercetării coregrafice; Sprijinirea adaptării demersurilor artistice la platforme diverse de prezentare și difuzare, inclusiv în mediul digital; Dezvoltarea de abordări bazate pe colaborare și/sau coproducție; Promovarea și difuzarea proiectelor coregrafice; Susținerea și consolidarea sectorului coregrafic din România.
- **Arta digitală și noile medii:** Dezvoltarea de abordări curatoriale și/sau de proiecte editoriale originale; Susținerea colaborărilor trans-disciplinare, cu organisme și entități din afara scenei artistice; Activarea culturală și comunitară în spații alternative; Dezvoltarea de abordări bazate pe colaborare și/sau coproducție; Dezvoltarea și diversificarea publicului.
- **Educație prin cultură:** Adresarea către zonele cu acces limitat la cultură; Promovarea incluziunii, diversității și a toleranței; Promovarea valorilor europene și a gândirii critice; Promovarea educației continue; Sprijinirea adaptării demersurilor educaționale la platforme diverse de prezentare și difuzare, inclusiv în mediul digital.
- **Intervenție culturală:** Adresarea către zonele cu acces limitat la cultură; Promovarea incluziunii, diversității și a toleranței; Promovarea valorilor europene și a gândirii critice; Promovarea educației continue; Sprijinirea adaptării demersurilor educaționale la platforme diverse de prezentare și difuzare, inclusiv în mediul digital.
- **Patrimoniu cultural material:** Susținerea cercetării și a bunelor practici pentru protejarea patrimoniului; Dezvoltarea și diversificarea publicului și sprijinirea demersurilor educative; Contribuția la procese sustenabile pentru regenerare urbană sau rurală; Identificarea de soluții inovatoare pentru promovarea patrimoniului în context local și/sau european; Sprijinirea adaptării activităților la platforme diverse de prezentare și difuzare, inclusiv susținerea proiectelor de digitalizare și valorizare a arhivelor.
- **Patrimoniu cultural imaterial:** Valorificarea patrimoniului cultural imaterial prin abordări interdisciplinare în context local și/sau internațional; Promovarea elementelor înscrise de România în lista reprezentativă a patrimoniului cultural imaterial al UNESCO, ca expresie vie a comunităților locale; Identificarea de soluții inovatoare pentru documentarea și arhivarea patrimoniului imaterial; Facilitarea dialogului între generații; Dezvoltarea și diversificarea publicului, inclusiv prin adaptarea activităților la platforme diverse de prezentare și difuzare în mediul digital.
- **Promovarea culturii scrise:** Promovarea lecturii și/sau facilitarea accesului la cultura scrisă în zonele cu acces limitat la cultură; Proiecte adresate publicului tânăr, inclusiv prin implicare editorială; Sprijinirea adaptării activităților la platforme diverse de prezentare și difuzare, inclusiv în mediul digital; Medierea dialogului cu creatorii și/sau susținerea dialogului cu literatura minorităților; Medierea dialogului cu traducătorii și/sau susținerea dialogului cu literatura mondială.
- **Proiecte cu caracter repetitiv:** Sprijinirea adaptării activităților la platforme diverse de prezentare și difuzare, inclusiv în mediul digital; Dezvoltarea de abordări interdisciplinare, colaborative și/sau în coproducție; Promovarea artiștilor și/sau a produselor culturale din România; Adresarea către zonele cu acces limitat la cultură.

Nu sunt eligibile pentru finanțarea nerambursabilă din Fondul Cultural Național proiectele care sunt co-finanțate din alte fonduri publice care aplică scheme de minimis. Un proiect cultural poate fi înscris la o singură arie tematică. Un operator cultural nu poate înscrie în concurs mai mult de 2 (două) oferte culturale pe sesiune, dintre care un singur program multianual.

Pe baza resurselor existente în Fondul Cultural Național, Administrația lansează pe an două sesiuni de finanțare nerambursabilă a proiectelor culturale: **1 septembrie și 1 martie. Accesul în aplicația online pentru finanțări sesiunea II 2022 se deschide pe 1 martie 2022.**

Mai multe detalii: https://www.afcn.ro/finantari/proiecte-culturale.html

CENTRUL NAȚIONAL AL CINEMATOGRAFIEI (CNC)

CNC acordă sprijin financiar din Fondul Cinematografic prin intermediul concursurilor de proiecte cinematografice. Prin concursurile de proiecte organizate, CNC sprijină următoarele inițiative: dezvoltarea de proiecte și producții de film, promovarea și distribuția națională a filmelor în cinematografe, promovarea în străinătate a filmelor românești, modernizarea și digitizarea cinematografelor, realizarea programelor de cultură și educație cinematografică, participarea filmelor și a cineaștilor români la manifestări interne și internaționale de profil. Finanțările se dau pe următoarele axe:

- Dezvoltare și producție de film.
- Organizare festivaluri.
- Evenimente și alte manifestări.
- Cinematograf de artă.
- Distribuție de film.
- Participare la festivaluri.

Mai multe detalii: http://cnc.gov.ro/

TIMBRUL MONUMENTELOR ISTORICE (TMI)

Programul / mecanismul de finanțare din fondul TMI are scopul de a sprijini activitățile de protejare, restaurare și punere în valoare a monumentelor istorice, prin **finanțarea de lucrări (precum: intervenții de urgență, amenajări în vederea pregătirii monumentelor istorice pentru vizitare gratuită), investigații și elaborarea de reglementări, norme și metodologii, programe sau proiecte culturale privind monumentele istorice**.

Programul / mecanismul de finanțare din fondul TMI include **atât monumente istorice aflate în proprietatea statului, a UAT-urilor sau a cultelor religioase, cât și monumente istorice aflate în proprietate privată a unor persoane fizice sau juridice**.

Finanțările sunt acordate în urma unei selecții de proiecte depuse de persoane fizice sau juridice de drept public sau privat, care au calitatea de proprietar, deținător al unui drept de superficie, de concesiune sau de folosință pentru o durată mai mare de 25 de ani sau titular al dreptului de administrare al unui monument istoric.

Proiectele pentru care se poate obține finanțare fac parte din următoarele subprograme:

- cercetare aplicată, studii și investigații pentru restaurarea monumentelor istorice;
- reparații curente și întreținere;
- intervenții de urgență - ante și post dezastru;

- punere în valoare - interpretare și prezentare - a monumentelor istorice;
- acțiuni tematice;
- restaurare;
- elaborare a documentației tehnice pentru intervenții asupra monumentelor istorice;
- educație și formare.

Institutul Național al Patrimoniului va acorda finanțări nerambursabile pentru două tipuri de investiții:

- elaborarea de reglementări tehnico-economice, de norme și metodologii privind elaborarea de documentații specifice, executării de lucrări, realizării de achiziții, contractării și decontării de lucrări privind monumentele istorice.
- amenajări în vederea pregătirii monumentelor istorice pentru vizitare gratuită, precum și pentru realizarea unor programe sau proiecte culturale.

Perioada de pregătire și depunere a proiectelor pentru **Apelul 1/2022 a fost 11 octombrie 2021 - 1 februarie 2022.**

Mai multe detalii: https://patrimoniu.ro/timbru

PROGRAMUL NAȚIONAL DE RESTAURARE A MONUMENTELOR ISTORICE (PNR)

Prin PNR se gestionează, în condițiile legii, fondurile destinate cercetării, consolidării, restaurării și punerii în valoare a monumentelor istorice. Categoriile de monumente istorice eligibile pentru finanțare prin PNR sunt[185]:

- monumente istorice înscrise în Lista monumentelor istorice, actualizată, aflate în proprietatea publică sau privată a statului sau a unităților administrativ-teritoriale;
- monumente istorice înscrise în Lista monumentelor istorice, actualizată, prevăzute la art. 14 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 76/2018 privind aprobarea Programului de investiții în domeniul culturii, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, aprobată cu modificări prin Legea nr. 86/2019, cu modificările ulterioare.

Prin PNR se poate asigura finanțarea următoarelor tipuri de servicii și/sau lucrări:

- lucrări de intervenție în primă urgență și documentațiile tehnico-economice aferente pentru monumente istorice care prezintă pericol public, conform prevederilor art. 7 alin. (16) din Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare, sau pentru monumente istorice care sunt în situația de a suferi pierderi majore/ireversibile de substanță istorică;
- documentații tehnico-economice pentru restaurarea monumentelor istorice nou-introduse în PNR, corespunzătoare fazelor de proiectare, conform legii;
- lucrări de conservare, consolidare, restaurare și punere în valoare a monumentelor istorice pentru obiectivele monumente istorice pentru care există documentații tehnico-economice avizate din punct de vedere tehnic și economic de către Ministerul Culturii sau de către INP, după caz, și pentru care au fost emise autorizații de construire;

[185] Ordin nr. 2.978 din 25 septembrie 2019 pentru modificarea Normelor metodologice privind elaborarea și derularea Programului național de restaurare a monumentelor istorice, finanțat de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Culturii, și gestionat de Institutul Național al Patrimoniului, aprobate prin Ordinul ministrului culturii nr. 3.765/2016

- asistența tehnică de specialitate (arhitectură, arheologie, structură, instalații, componente artistice), obligatorie pentru obiectivele monumente istorice incluse în PNR pentru care se finanțează lucrări de intervenție în primă urgență pentru monumente care prezintă pericol public, lucrări de conservare, consolidare, restaurare și punere în valoare a monumentelor istorice;
- dirigentarea lucrărilor finanțate prin PNR, pentru care Institutul Național al Patrimoniului nu poate asigura cu angajații proprii dirigentarea de șantier, conform legii.

RO-CULTURA

Programul RO-CULTURA are ca obiectiv general **consolidarea dezvoltării economice și sociale prin cooperare culturală, antreprenoriat cultural și managementul patrimoniului cultural**. Bugetul Programului este de **33.956.471 euro**, din care:

- 28.863.000 euro - reprezentând finanțarea externă nerambursabilă;
- 5.093.471 euro - reprezentând co-finanțarea națională.

Programul cuprinde **6 apeluri de proiecte**, în valoare totală de 31.280.294 euro, structurate astfel:

- **Îmbunătățirea managementului patrimoniului cultural**
  - Restaurarea și revitalizarea monumentelor istorice (19.501.176 euro);
  - Susținerea expozițiilor inovative cu bunuri culturale mobile restaurate (1.285.000 euro);
  - Revitalizarea patrimoniului cultural al minorității rome - proiect predefinit (1.394.118 euro).
- **Îmbunătățirea accesului la cultură**
  - Consolidarea antreprenoriatului cultural și Dezvoltarea audienței și a publicului (7.100.000 euro) - 3 apeluri;
  - Sprijinirea inițiativelor culturale despre minoritatea romă (2.000.000 euro).

Solicitanții de finanțare eligibili se vor înscrie în una din următoarele categorii:

- Instituții/autorități publice;
- Organizații neguvernamentale;
- IMM-uri.

Partenerii de proiect eligibili vor fi entități publice sau private, comerciale sau necomerciale, precum și organizații neguvernamentale stabilite ca persoană juridică, și a căror activitate se referă, inter alia, la sectoarele culturale și creative, astfel cum sunt definite în Regulamentul UE nr. 1295/2013. **Toate apelurile pe anul 2022 sunt închise.**

Mai multe detalii: https://www.ro-cultura.ro/despre

6.5.3. PROGRAME DE FINANȚARE ALE MINISTERULUI CULTURII

PROGRAMUL CULTIN

Programul se adresează antreprenorilor ce își desfășoară activitatea în domeniul industriilor culturale și creative, inițiativelor personale organizate în companii, hub-uri, incubatoare de proiecte și afaceri, studiouri de creație, care au potențialul de a genera prosperitate prin valorificarea proprietății intelectuale.

Domeniile culturale pentru care solicitanții pot depune oferte în vederea obținerii de finanțări nerambursabile sunt: **arhitectură, meșteșuguri, design (grafic, vestimentar, de produs etc.), media digitale și organizare în comunități creative (hub-uri culturale).**

Bugetul total alocat unei sesiuni de selecție a ofertelor culturale din cadrul Programului CultIn este de 500.000 lei.

PROGRAMUL ACCES

Programul ACCES reprezintă un instrument de finanțare menit să susțină acțiuni și proiecte culturale din următoarele domenii: **arte vizuale/arhitectură, cultură scrisă, cinematografie/audiovizual, artele spectacolului, dialog intercultural, patrimoniu imaterial/patrimoniu cultural mobil.**

Obiectivele programului: promovarea valorilor culturale contemporane din România și stimularea valorificării acestora prin intermediul acțiunilor și proiectelor culturale în domenii diverse precum arte vizuale/arhitectură, cultură scrisă, cinematografie/audiovizual, artele spectacolului, dialog intercultural, patrimoniu imaterial/patrimoniu cultural mobil; sprijinirea dialogului intercultural și a acțiunilor de cooperare culturală ale comunităților etnice la nivel național, în domeniile mai sus amintite; valorificarea potențialului creativ al tinerei generații, evidențiindu-se astfel contribuția creativă și inovatoare a acesteia la patrimoniul cultural național; susținerea valorilor culturale contemporane românești și integrarea acestora în patrimoniul cultural universal.

NEVOI CULTURALE DE URGENȚĂ

Prin intermediul acestui program Ministerul Culturii oferă acces la finanțare nerambursabilă pentru programe, proiecte și acțiuni culturale prin atribuire directă. Fondul pentru finanțare nerambursabilă alocat acestui program reprezintă între 2% - 8% din bugetul instituției, conform legii. Criteriile programului pentru anul 2021 sunt următoarele:

- impactul iminent al ofertei culturale asupra comunității căreia i se adresează;
- impactul direct al ofertei culturale asupra evoluției profesionale a specialiștilor din domeniul în care a fost elaborată;
- specificitatea / unicitatea / necesitatea ofertei culturale, raportat la sistemul de valori, regional / european / internațional, din domeniul în care a fost elaborată;
- unicitatea ofertei culturale în cadrul ofertelor culturale existente în comunitatea căreia i se adresează, în perioada avută în vedere;
- contribuția determinată a ofertei culturale la creșterea calității vieții și la asigurarea coeziunii sociale, în comunitatea căreia i se adresează;
- solicitarea răspunde unor situații de urgență (avarii, accidente, calamități ori alte evenimente cu caracter excepțional).

Normele metodologice pentru derularea acestui tip de finanțare se aprobă anual, la începutul fiecărui an calendaristic, prin ordin al ministrului.

Mai multe detalii: http://www.cultura.ro/nevoi-culturale-de-urgenta

ZIUA CULTURII NAȚIONALE

Finanțarea proiectelor culturale organizate cu prilejul Zilei Culturii Naționale (15 ianuarie) se lansează anual, pe baza de ordin de ministru. Obiectivul general al Programului este să sprijine financiar organizarea de manifestări cultural-artistice și de acțiuni social-culturale dedicate sărbătorii acestei zile.

Pot depune proiecte în cadrul acestui program orice persoane juridice de drept public sau privat, române, autorizate, respectiv înființate în condițiile legii române, care desfășoară programe, proiecte și activități culturale.

PROGRAMUL NAȚIONAL DE FINANȚARE A CERCETĂRII ARHEOLOGICE SISTEMATICE

Programul național de finanțare a cercetării arheologice sistematice finanțează proiecte de cercetare arheologică sistematică, selectate din Planul anual al cercetărilor arheologice sistematice din România, propus de către Comisia Națională de Arheologie (CNA) și aprobat prin ordin al ministrului culturii.

Programul are următoarele obiective:

- cercetarea interdisciplinară;
- protejarea patrimoniului arheologic prin cercetarea arheologică sistematică și conservarea primară a siturilor de pe teritoriul României și a siturilor din zonele de interes arheologic prioritar;
- promovarea folosirii metodelor arheologice în cadrul cercetării și protejării vestigiilor arheologice;
- promovarea și punerea în valoare a siturilor arheologice unde se execută cercetări arheologice sistematice;
- îmbogățirea colecțiilor publice ale muzeelor cu bunuri culturale descoperite în cadrul cercetărilor arheologice sistematice;
- popularizarea, vizibilitatea și promovarea rezultatelor cercetărilor arheologice sistematice.

Programul este gestionat de Ministerul Culturii și funcționează pe baza unor Ordine de ministru anuale.

TABERE DE CREAȚIE PLASTICĂ

Programul Cultural Național pentru susținerea financiară a taberelor de creație plastică naționale și internaționale susține producerea de bunuri culturale, în cadrul unor evenimente naționale sau internaționale organizate pe teritoriul României și destinate exclusiv artiștilor profesioniști.

La sesiunea de selecție poate participa orice persoană fizică autorizată sau persoană juridică de drept public sau privat, română sau străină, cu sediul în România, care să îndeplinească calitatea de operator cultural, denumită în continuare solicitant, cu excepția persoanelor juridice de drept public aflate în subordinea Ministerului Culturii, finanțate integral sau parțial de la bugetul de stat.

Oferta turistică a județului Dolj a cunoscut în ultimii ani o creștere și o diversificare destul de vizibilă pe plan național, acestea fiind datorate și sprijinirii acestui sector prin diverse acțiuni și finanțări din partea administrațiilor publice. Pe lângă sprijinul public, sprijinul privat și finanțarea prin realizarea de venituri, reprezintă metode de finanțare complementare menite să vină în ajutorul operatorilor și antreprenorilor din acest sector.

Pentru stimularea investițiilor private în sectorul turistic sunt necesare masuri și mecanisme pentru facilitarea acestui tip de investiții, cum ar fi: stimulente fiscale pentru donatori și pentru sponsori,

reglementarea parteneriatului public – privat, precum și încurajarea investițiilor private în turism și/sau cultură care ar trebui să completeze finanțarea publică. Impactul factorilor economici poate fi diminuat prin diversificarea surselor de finanțare, asigurând astfel un mix de resurse care poate să atenueze riscurile, astfel încât performanța pozitivă rezultată dintr-o sursă de finanțare să neutralizeze caracteristicile negative ale altei surse.

7. CENTRALIZATOR ACȚIUNI / PROIECTE PROPUSE

Conținutul acestei secțiuni poate fi consultat în cadrul anexei Excel la prezentul document

8. METODOLOGIA DE IMPLEMENTARE ȘI CONTROL

8.1. SISTEMUL DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE PROPUS PENTRU IMPLEMENTAREA STRATEGIEI

Strategia de Turism a Județului Dolj pentru perioada 2021 – 2027 reprezintă un document strategic care setează direcțiile de dezvoltare ale județului în următorii ani în sectorul turistic. Având în vedere faptul că implementarea acestei strategii se întinde pe un orizont scurt și mediu de timp, este necesară stabilirea unei metodologii de implementare și control care să asigure îndeplinirea obiectivelor asumate prin prezentul document.

Consiliul Județean Dolj este principalul responsabil pentru punerea în practică a strategiei de dezvoltare, însă nu poate avea succes fără formarea unor parteneriate pe tot parcursul procesului de implementare. De aceea, este foarte importantă o abordare integrată pe verticală, pe mai multe niveluri administrative, care să armonizeze acțiunile la nivel local cu cele la nivel județean sau metropolitan / regional. Totodată, la fel de importantă este și abordarea integrată pe orizontală, în care sunt formate parteneriate cu alți actori locali relevanți, precum cei economici sau cei sociali pentru a identifica soluții adecvate la provocările și nevoile județene și locale.

Ținând cont de complexitatea și durata procesului de implementare, monitorizare și evaluare a strategiei, este necesară desemnarea unei structuri de tipul comitet / serviciu / compartiment responsabil pentru monitorizarea și evaluarea strategiei la nivelul Consiliului Județean Dolj, implicând persoane ce sunt responsabile de gestiunea sectorială sau în ansamblu a dezvoltării județului.

De asemenea, pentru a asigura îndeplinirea obiectivelor propuse și având în vedere că Strategia de Turism a Județului Dolj pentru perioada 2021 – 2027 propune un portofoliu extins de proiecte, monitorizarea și evaluarea implementării strategiei sunt necesare. Pentru implementarea strategiei, precum și pentru monitorizarea și evaluarea implementării, este recomandată crearea unui Grup de Lucru din care să facă parte, o serie de actori dintre următorii (lista nu este exhaustivă și nu implică necesitatea implicarea tuturor actorilor enumerați – aceștia pot fi consultați pe parcursul implementării strategiei și pot fi invitați în cadrul unui Consiliu Consultativ sau al unei Organizații de Management a Destinației, însă pentru monitorizarea implementării strategiei este necesar un grup restrâns din domeniu):

- Reprezentanți ai Consiliului Județean Dolj, Direcția Imagine și Coordonare Instituții Subordonate, Primăriile și Consiliile Locale ale UAT-urilor componente ale județului Dolj.
- Experți din cadrul unor comisii de specialitate și direcții, la nivelul Consiliului Județean Dolj.
- Reprezentanți ai instituțiilor de cultură, turism și agrement: Centrul Județean pentru Protecția Naturii, Turism și Dezvoltare Rurală Durabilă Dolj, Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Dolj, Biblioteca Județeană "Alexandru și Aristia Aman", Muzeul de Artă Craiova, Muzeul Olteniei, Teatrul Național "Marin Sorescu" Craiova, Teatrul pentru Copii și Tineret "Colibri" Craiova, Filarmonica "Oltenia" Craiova, Casa de Cultură "Traian Demetrescu" Craiova, Direcția Județeană pentru Sport și Tineret Dolj, Muzeul Traian Demetrescu, Casa de Cultură a Studenților Craiova, Opera Română Craiova (fostul Teatru Liric "Elena Teodorini"), Port Cultural Cetate, ElectroPutere Gallery, Păpădia Village etc.
- Asociații și fundații în domeniul turistic, cultural, social, sportiv, de protecția mediului, mobilitate etc.: Asociația Non Profit Clubul de Turism Craioveștii, Asociația Veterinarilor Turismului Montan

din România VETERANMONT, Clubul de Turism Montan Craimont Craiova, ATRECO – Asociația pentru Turism Rural Ecologic si Cultural din Oltenia, Asociația Tinerii 3D, AgrAL – Turism Oltenia, Asociația Grupul de Acțiune Locală Calafat, Asociația Grupul de Acțiune Locală Segarcea, Asociația Grupul de Acțiune Locală Jiu Romanați, Asociația GAL Plaiurile Oltului, Asociația GAL Câmpia Romanaților, Asociația GAL Valea Dunării Sudolt, Asociația GAL LA NOI ÎN SAT, Asociația Grupul de Acțiune Locală Amaradia-Jiu, Asociația Grupul de Acțiune Locală Lunca Jiului Câmpia Desnățuiului, GAL Colinele Olteniei, Clusterul BIO Oltenia.

- Reprezentanți ai unor agenții de turism: OLTENIA TOUR, Palace Tour, Romania Guided Tours, Sky Limit, Skyline Travel, Agency, Tropical Tour, ADIELA TRAVEL, C&I AMBIENT, PARALELA 45 TURISM, STAR TOURS, WUVAM TOURS, KRISTIANA TOUR, NEW CONCEPT TRAVEL, TOUROPA, MAKE MY TRIP, ARCHIE, HBC TRAVEL, PUBLITOUR, OLTENIA TOUR, VELVET TRAVEL, CENTRUL DE PELERINAJ "SF. NICODIM", MARSHAL TURISM CRAIOVA, VALDIR TOUR, Eurotours, Mapamond, Terra Blue Travel & Holidays și TUI TravelCenter.
- Ghizi turistici: Craiova Guided Tours, English Tour Guide in Craiova, Monumentalist, Ana Maria Nedelcu.

În acest moment, singura entitate care asigură o dezvoltare în turism este Clusterul BIO-Oltenia. Astfel, în anul 2012, Agenția pentru Dezvoltarea Regională Sud-Vest Oltenia împreună cu Asociația de Turism Oltenia, Municipiul Craiova, Consiliul Județean Dolj, Universitatea din Craiova – Facultatea de Economie, Universitatea din Craiova – Facultatea de Științe Sociale și Agenția de Turism Mapamond și SC ADA & ROBY CONSULTING, au semnat un acord de colaborare pentru constituirea unui cluster inovativ în turism. [186] Acordul a avut ca obiect stabilirea unei colaborări în vederea constituirii unui cluster, conform definiției prevăzute în Ghidul pentru implementarea în România a conceptului de cluster inovativ, în scopul promovării și dezvoltării sectorului de turism din Regiunea Sud -Vest Oltenia.

Mai mult, pe viitor, o soluție organizațională poate consta în constituirea unei Organizații de Management al Destinației (OMD). Aceasta reprezintă o entitate cu personalitate juridică, ce funcționează prin asocierea, în temeiul Ordonanței Guvernului nr. 26/2000, reprezentanților autorității publice locale din componenta destinației, cu reprezentanți ai organizațiilor/federațiilor patronale din turism, sau după caz, cu reprezentanți ai mediului privat din turism care asigură realizarea politicii de marketing și gestionarea coordonată a componentelor destinației în scopul dezvoltării și valorificării potențialului turistic al destinației. Pot adera în calitate de membru asociat și reprezentanți ai altor entități relevante (cum ar fi asociații de promovare, asociații profesionale, administratori ai ariilor protejate, mediu academic și de formare profesională în turism și alții asemenea).[187]

Organizațiile de Management al Destinației (O.M.D.) reprezintă o nouă formă de gestionare a destinațiilor turistice care permite dezvoltarea turismului, cu implicații directe în creșterea circulației turistice, a volumului de încasări din turism atât la nivel local, cât și la nivel național.

Crearea unei O.M.D. trebuie să respecte o serie de principii generale, dintre care cele mai importante, în opinia noastră, sunt:

- cadrul legal național și, dacă există, cel local;
- să reprezinte societatea în întregul ei;
- să constituie un parteneriat în care viziunea generală să fie binele comun, și nu individual;

[186] https://www.adroltenia.ro/initiative_adr/initiativa-pentru-constituirea-unui-cluster-inovativ-in-turism-in-regiunea-sud-vest-oltenia/

- să reprezinte sectorul public – foarte important în mod special din punctul de vedere al respectării normelor legale în destinație, al conexiunilor dintre domeniile de interes, turism, mediu, cultură, dar și al domeniilor cu influență la nivel local: educație, sănătate, economie etc;
- să reprezinte sectorul privat din domeniul turismului, dar și din domeniile conexe (cu accent pe cultură sau mediu, în funcție de profilul destinației);
- să implice actori importanți din destinație, organizațiile neguvernamentale din domeniu sau domenii apropiate (cultură, mediu etc), administratori ai ariilor naturale protejate, etc.

Prin Planul National de Redresare și Reziliență au fost stabilite jaloane, ținte și indicatori la COMPONENTA C11. TURISM ȘI CULTURĂ coroborat cu Planul de acțiune pentru valorificarea patrimoniului cultural în vederea sporirii competitivității sectorului turismului din România aprobat prin Ordinul comun al Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene(Nr 352/30.03.2022), a Ministerului Antreprenoriatului și Turismului(698/31.03.2022) și a Ministerului Culturii(nr. 2776/31.03.2022).[188]

Astfel, prin înființarea unei Organizații de Management al Destinației (OMD) se urmărește coalizarea organizațiilor și a factorilor interesați pentru dezvoltarea, valorificarea potențialului turistic și coordonarea destinației turistice.

8.2. INDICATORII DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE A STRATEGIEI

Implementarea prezentei strategii necesită o monitorizare constantă, însoțită de anumite intervenții de recalibrare. Un sistem de monitorizare este necesar pentru a măsura modul în care sunt atinse obiectivele strategiei, pentru a evalua impactul pe care dezvoltarea turismului îl are la nivel județean și la nivel local. Evaluarea impactului strategiei pentru următorii ani la nivelul județului se realizează pe baza unei grile cadru de indicatori.

În acest sens, sistemul de monitorizare presupune definirea încă din faza de planificare a strategiei, a unui set de indicatori care să permită verificarea, în mod obiectiv, a atingerii obiectivelor propuse. Scopul procesului de monitorizare și evaluare propus pentru implementarea strategiei vizează astfel utilizarea datelor și informațiilor relevante pentru a îmbunătăți procesul de implementare al strategiei sau, acolo unde este cazul, de a îmbunătăți strategia.

Evaluarea implementării strategiei are rolul de a asigura păstrarea direcțiilor de acțiune și îndeplinirea obiectivelor finale prin verificarea gradului de atingere a țintelor intermediare. Astfel, echipa de implementare are posibilitatea de a ajusta efortul de implementare și obiectivele intermediare în funcție de rezultatele evaluărilor pentru a remedia eventuale probleme de management sau de coerență în derularea activităților. Abordarea metodologică se bazează pe 3 etape:

- Evaluarea intermediară (1), cu scopul de a afla dacă strategia își atinge obiectivele, dacă poate fi îmbunătățit managementul acesteia – un orizont de timp oportun ar fi anul 2025, pentru a se evalua situația proiectelor contractate/în implementare, actualitatea obiectivelor strategice și specifice și eventualele nevoi de actualizare a strategiei culturale;
- Evaluarea intermediară (2), cu scopul de a afla dacă strategia își atinge obiectivele, dacă poate fi îmbunătățit managementul acesteia – un orizont de timp oportun ar fi 2027-2030. La finalul perioadei de programare se va evalua gradul de îndeplinire a indicatorilor propuși pentru orizontul de timp asociat anului 2030 și se vor propune eventuale modificări ale strategiei, țintelor și/ sau portofoliului de proiecte;

[188] http://turism.gov.ro/web/2022/04/04/proiect-de-act-normativ-38/

- Evaluarea ex-post, cu scopul de a analiza, care a fost impactul implementării strategiei – post 2030.

Pentru o monitorizare a sectorului turistic, lista indicatorilor de monitorizare poate viza următoarele aspecte:

INDICATOR	VALOARE DE REFERINȚĂ	ȚINTĂ 2030
MANAGEMENT		
Capacitatea de cazare disponibilă (atât în structurile înregistrate la Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, cât și în cele disponibile pe platformele de profil)	Anul 2021 / 2022 115 structuri de cazare cu o capacitate de 4.187 locuri (Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului 2022)	Anul 2030 6.000 locuri de cazare
Capacitatea unităților de alimentație publică	Anul 2022 95 de unități clasificate cu un număr total de 103.327 locuri (Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului 2022)	Anul 2030 200.000 locuri
Ponderea cifrei de afaceri a întreprinderilor cu activitate în domeniul turismului din cifra de afaceri totală la nivelul județului Dolj	Anul 2019 1.14%	Anul 2030 2.28%
PROMOVARE		
Număr de vizitatori pe platforma de promovare a destinației „Discover Dolj”	Anul 2020 2.989 mii persoane (aplicație mobilă) 116.479 mii persoane (website)	Anul 2030 10.000 mii persoane (aplicație mobilă) 500.000 mii persoane (website)
Număr de persoane care urmăresc paginile oficiale de Facebook și Instagram ale județului Dolj „Discover Dolj”	Anul 2021 2.308 persoane abonate pe Facebook 132 de urmăritori pe Instagram	Anul 2030 10.000 de persoane abonate pe Facebook 5.000 de urmăritori pe Instagram
DESTINAȚIE		
Numărul de sosiri ale turiștilor în județul Dolj	Anul 2019 114.844 mii turiști	Anul 2030 172.266 mii turiști (+50%)
Numărul de înnoptări ale turiștilor în județul Dolj	Anul 2019 208.692 mii turiști	Anul 2030 344.532 mii turiști
Durata medie de ședere a turiștilor în județul Dolj	Anul 2019 1,82 zile	Anul 2030 2 zile

INDICATOR	VALOARE DE REFERINȚĂ	ȚINTĂ 2030
Ponderea turiștilor străini din totalul sosirilor turistice în județul Dolj	Anul 2019 (înainte de pandemie) 13%	Anul 2030 17%

Abordarea indicatorilor are la bază o viziune transversală a rolului turismului pentru dezvoltare și sunt puse în valoare elemente de economie, cultură, mediu natural și construit, patrimoniu, bună guvernare, societate și multiculturalitate.

Pe baza acestora, pentru o monitorizare mai detaliată a sectorului turistic, lista indicatorilor de monitorizare poate viza și următoarele aspecte (ce necesită însă surse suplimentare de colectare):

INFRASTRUCTURĂ TURISTICĂ NOUĂ SAU REABILITATĂ:

- Numărul de dotări turistice amenajate în zonele rurale și urbane mici din județul Dolj;
- Numărul de dotări turistice reamenajate în zonele rurale și urbane mici din județul Dolj.

PERCEPȚIA ASUPRA DESTINAȚIEI TURISTICE DOLJ:

- Percepția doljenilor asupra imaginii de ansamblu a județului;
- Percepția turiștilor asupra imaginii de ansamblu a județului;
- Aprecierea atractivității județului ca destinație turistică în presa locală, națională și internațională;
- Numărul de articole dedicate evenimentelor culturale din județul Dolj în presa locală, națională și internațională;
- Numărul de articole / evenimente;
- Numărul de reclame / sponsorizări pe site-uri de promovare Facebook, Instagram, TikTok despre evenimentele culturale sau destinația turistică județul Dolj;
- Numărul de postări de promovare a identității turistice pe site-uri de promovare Facebook, Instagram sau Tiktok;
- Procentul de vizitatori care sunt mulțumiți de experiența lor generală în destinație;
- Procentul de vizitatori care se întorc (în decurs de 5 ani);
- Punctaje acordate în ghiduri sau pe website-uri de profil (pentru destinație și pentru atracții turistice);
- Număr de recenzii în social media sau pe website-uri de profil și ponderea recenziilor pozitive.

PERFORMANȚĂ TURISTICĂ:

- Indicele prețurilor de consum în turism / indicele costului de călătorie.

GUVERNANȚĂ TURISTICĂ:

- Bugetul operatorilor turistici;
- Valoarea investițiilor în patrimoniul construit al localității / județului (% investiție publică în patrimoniul construit al județului Dolj și % investiție privată în patrimoniul construit al județului Dolj);

- Aprecierea operatorilor culturali asupra consultării și implicării în procesul decizional în domeniul cultural;
- Aprecierea operatorilor turistici asupra consultării și implicării în procesul de promovare a ofertei turistice a județului Dolj;

MANAGEMENTUL DURABIL AL TURISMULUI:

- Procentul întreprinderilor / unităților cu activitate turistică din destinație, utilizând o certificare / etichetare verificată voluntar pentru mediu / calitate / durabilitate.

Pe lângă cele menționate se adaugă și o serie de indicatori pe comunicare – detaliați în secțiunea 6.4.4.5. Indicatori de performanță, ce au în vedere monitorizarea percepției imaginii destinației turistice a județului Dolj. În această categorie intră indicatori ce monitorizează: performanța în social media, relația cu partenerii și mass-media și îmbunătățirea percepției față de județ.

În final, urmărirea acestor indicatorilor presupune colectarea anuală de date, completată de evaluări periodice mai substanțiale pentru acei indicatori care presupun măsurarea percepției sau satisfacției cu privire la anumite aspecte ale ofertei turistice doljene. Procedurile și indicatorii de evaluare vor surprinde particularitățile județului Dolj și specificitatea strategiei în perioada 2021-2027/2030 și post 2030.

8.3. PROCESUL DE INFORMARE ȘI DISEMINARE

Politica de branding teritorial și marketing turistic vizează o serie de acțiuni și îndrumări cheie atât pentru lansarea brandului de destinație, cât și pentru procesul de comunicare către toate categoriile de public țintă pentru următorii ani, ce pot fi consultate în secțiunea dedicată acestei politici. De asemenea, o componentă importantă din acest proces o reprezintă relația cu actorii locali relevanți din domeniu, care au fost implicați încă din elaborarea prezentei strategii, după cum se poate observa în secțiunea dedicată procesului consultativ desfășurat.

9. PROCESUL CONSULTATIV ASUPRA STRATEGIEI DE TURISM ȘI A POLITICII DE BRANDING TERITORIAL

9.1. CONSULTAREA ACTORILOR LOCALI – REZULTATELE SONDAJELOR DE OPINIE

În cadrul elaborării Strategiei de Turism a Județului Dolj pentru perioada 2021-2027, în cadrul proiectului „Dezvoltare strategică și eficiență administrativă – Județul Dolj" se stabilesc direcțiile clare de acțiune pe care va trebui să se concentreze dezvoltarea județului din perspectiva turistică în perioada următoare. Pentru că acest proces să contureze o imagine de ansamblu reală a dinamicii dezvoltării turismului din județ și să identifice provocările de dezvoltare relevante și actuale, este extrem de important mecanismul de consultare dezvoltat în elaborarea documentului strategic. Ca instrument de planificare, o strategie trebuie să răspundă la nevoile locale de dezvoltare prin implementarea unui proces participativ în care buna guvernanță și colaborarea să reprezinte piloni de dezvoltare și să asigure continuitatea pe termen lung a viziunii de dezvoltare.

În acest sens, în procesul de elaborare a Strategiei de Turism a Județului Dolj pentru perioada 2021-2027, incluzând și identificarea brandului de județ, s-au aplicat până la momentul de față o serie de instrumente de cercetare sociologică precum sondaje de opinie și grupuri de lucru.

SONDAJUL DE OPINIE reprezintă o metodă cantitativă și se realizează pe baza unui chestionar aplicat unui public-țintă stabilit anterior. Sondajele de opinie pregătite în cadrul procesului de elaborare a Strategiei de Turism a Județului Dolj pentru perioada 2021-2027 au fost adresate administrațiilor publice locale din județul Dolj și actorilor relevanți din domeniul turismului. Acestea au fost create astfel încât să permită exprimarea punctelor de vedere pe diferite paliere de interes, în corelare cu domeniile urmărite în cadrul analizei situației existente și a domeniilor prioritare din cadrul strategiei.

În următoarele subcapitole este prezentat fiecare sondaj realizat în cadrul prezentului proces, începând cu metodologia abordată, secțiunile și domeniile urmărite, prezentarea întrebărilor și interpretarea sociologică a răspunsurilor și datelor obținute, precum și prezentarea grafică și vizuală a rezultatelor.

ANALIZA RĂSPUNSURILOR DIN CADRUL CHESTIONARULUI DEDICAT UNITĂȚILOR ADMINISTRATIV-TERITORIALE DIN JUDEȚUL DOLJ

METODOLOGIE ȘI INFORMAȚII GENERALE

Chestionarul dedicat administrației publice locale din județul Dolj a fost realizat în contextul activităților de elaborare a Strategiei de Turism a Județului Dolj pentru perioada 2021-2027, incluzând și identificarea brandului de județ prin care se stabilesc direcțiile clare de acțiune pe care va trebui să se concentreze dezvoltarea turistică a județului în perioada următoare.

Acest demers este parte a procesului cu scopul de a contribui la o mai bună înțelegere a contextului actual la nivelul județului Dolj și de corelare a viziunii de dezvoltare turistice propuse cu nevoile unităților administrativ-teritoriale din județ. În cadrul proiectului de elaborare a acestei strategii este considerată esențială consultarea administrației publice locale din județul Dolj cu privire la:

- Principalele provocări în ceea ce privește dezvoltarea locală și județeană a sectorului turistic;

- Resurse locale care pot sprijini dezvoltarea sectorului turistic din județul Dolj în următorii ani;
- Tipuri de turism ce ar putea fi dezvoltate în zonă: turism cultural-istoric, turism activ și sportiv, turism natural, turism de agrement, turism de afaceri, turism gastronomic și oenologic etc.

Chestionarul a fost creat pe baza unei analize preliminare a literaturii și a datelor disponibile, structura acestuia fiind împărțită în 5 secțiuni prioritare:

- Date generale;
- Oferta turistică;
- Opinia față de turismul din județul Dolj;
- Atractivitatea destinației turistice județul Dolj;
- Nevoi și oportunități de dezvoltare ale sectorului turistic din județul Dolj;

Metodologia de distribuire a chestionarelor către administrația publică și de colectare a răspunsurilor, realizată și aplicată în parteneriat cu Beneficiarul, a constat în următorii pași principali:

- Elaborarea chestionarului de către Consultant, în format Word și SurveyMonkey, și aprobarea acestuia de către Beneficiar;
- Elaborarea mesajului de distribuire a chestionarului; aprobarea acestuia de către Beneficiar;
- Stabilirea modului de completare și transmitere a chestionarelor (Metoda de completare a formularelor a fost adaptată situației actuale cauzate de pandemia COVID-19): online utilizând platforma SurveyMonkey;
- Stabilirea termenelor de completare și transmitere a chestionarelor;
- Diseminarea chestionarului către reprezentanții unităților administrativ-teritoriale, de către reprezentanții Beneficiarului, pe căile de comunicare stabilite anterior pentru prelucrare și interpretare.

Chestionarul a fost disponibil pentru completare timp de 35 de zile (25.02.2022 – 31.03.2022), rămânând însă deschis și în continuare. La conturarea direcțiilor de orientare ale Strategiei de Turism a Județului Dolj pentru perioada 2021-2027, prin prisma chestionarului pentru administrația publică, au participat 24 de persoane[189], reprezentanți ai unităților administrativ-teritoriale.

În următoarele secțiuni sunt prezentate întrebările adresate și informațiile oferite de către reprezentanții administrației publice locale din județul Dolj participante în cadrul procesului de consultare.

DATE GENERALE

NUMELE UAT-ULUI PE CARE ÎL REPREZENTAȚI:

În cadrul prezentului proces de consultare a unităților administrativ-teritoriale din județul Dolj, au participat reprezentanți ai următoarelor unități:

TABEL 10. UNITĂȚILE ADMINISTRATIV-TERITORIALE DIN JUDEȚUL DOLJ CARE AU PARTICIPAT ÎN CADRUL PROCESULUI DE CONSULTARE PRIN INTERMEDIUL SONDAJULUI DE OPINIE

LISTA UAT-URILOR CARE AU PARTICIPAT LA SONDAJUL DE OPINIE

[189] Este de menționat faptul că unii respondenți au oferit un răspuns doar în cadrul anumitor întrebări

LISTA UAT-URILOR CARE AU PARTICIPAT LA SONDAJUL DE OPINIE		
UAT comuna Afumați	UAT comuna Cerat	UAT comuna Maglavit – 2 răspunsuri
UAT comuna Brabova	UAT comuna Cernătești	UAT comuna Murgași
UAT comuna Calopăr	UAT comuna Cetate	UAT comuna Plenița
UAT comuna Cârcea	UAT comuna Ciupercenii Noi – 3 răspunsuri	UAT comuna Poiana Mare – 2 răspunsuri
UAT comuna Cârcea	UAT comuna Coțofenii din Dos	UAT județul Dolj
UAT comuna Cârna	UAT comuna Goiești – 2 răspunsuri	UAT orașul Bechet

OFERTA TURISTICĂ

CARE CONSIDERAȚI CĂ SUNT CELE MAI IMPORTANTE OBIECTIVE TURISTICE DIN UAT-UL DUMNEAVOASTRĂ?

Obiectivele turistice menționate de către administrația publică din unitățile administrativ-teritoriale ale județului Dolj sunt următoarele:

- Balta Bistreț
- Balta naturală Cârcea
- Biserica Sfântul Nicolae
- Casa Memorială Alexandru Macedonski
- Centrul cultural sportiv
- Centrul Național de Informare și Promovare Turistică „Constantin Brâncuși”
- Conacul Săulescu
- Coridorul Jiului
- Cula Cernăteștilor
- Culele din Brabova si Cernătești
- Fluviul Dunărea
- Mănăstirea Cârcea
- Mănăstirea Maglavit
- Monumentul istoric Cula Izvoranu-Geblescu
- Mormântul compozitorului Nicolae Julea
- Muzeul Cărții și Exilului Românesc
- Muzeul de Artă
- Muzeul Olteniei
- Parcul Nicolae Romanescu
- Pădurea Bujorului
- Port Cultural Cetate
- Rezervația naturală ornitologică Ciuperceni-Desa

CARE CONSIDERAȚI CĂ SUNT CELE MAI IMPORTANTE EVENIMENTE CULTURALE / SPORTIVE CARE AU LOC ÎN UAT-UL DUMNEAVOASTRĂ ȘI PREZINTĂ INTERES ȘI PENTRU TURIȘTI?

Evenimentele culturale și sportive importante din județul Dolj care prezintă interes pentru turiști, din perspectiva unităților administrativ-teritoriale, sunt prezentate în cele ce urmează:

- Activitățile din sezonul de pescuit și vânătoare
- Activitățile sportive între școlile din zonă
- Comemorarea poetului Alexandru Macedonski
- Festivalul Shakespeare
- Festivalul Toamnei
- Lăsatul Secului
- Puppets Occupy Street

- Evenimente sportive de fotbal Liga a IV-a
- Evenimentele de la Opera Română
- Festivalul Internațional Dunărind cu Dunărea
- Sărbătoarea secerișului
- Sărbătorile de iarnă
- Târgul Meșterilor Populari
- Ziua Comunei

CARE CONSIDERAȚI CĂ SUNT ATRACȚIILE TURISTICE DIN UAT-UL DUMNEAVOASTRĂ CARE AR MERITA SĂ FIE MAI BINE PUSE ÎN VALOARE?

Atracțiile turistice care prin intervenții, atât de promovare, cât și prin potențialele măsuri de reabilitare, extindere sau modernizare, ar putea să fie mai bine puse în valoare sunt următoarele:

- Biserica Sfântul Gheorghe
- Biserica Sfântul Ioan Botezătorul
- Casa Memoriala Alexandru Macedonski
- Conacul Săulescu
- Culele Oltenești
- Lacul Maglavit
- Mănăstirea Maglavit
- Monumentul Eroilor
- Rezervația ornitologică Arceru (Ciupercenii)
- Monumentul eroilor din războiul de independență
- Suprafața extinsă pentru diversificarea activităților recreative din comuna Cârcea, Balta naturală Cârcea
- Trasee velo
- Turismul sportiv și academic din municipiul Craiova
- Zona coridorului Jiului
- Zona de agrement din zona Fântânița
- Zona fluviului Dunărea, plaja neamenajată
- Zona protejată ROSPA0010 Bistreț

EXISTĂ TRASEE CULTURALE / TURISTICE CARE UNESC OBIECTIVE DIN UAT-UL DUMNEAVOASTRĂ DE ALTE OBIECTIVE DIN JUDEȚUL DOLJ SAU DIN JUDEȚELE ÎNVECINATE?

Dacă da, vă rugăm să le enumerați și să specificați gradul de marcare și amenajare a acestora (existent, parțial existent sau inexistent).

Doar UAT comuna Ciupercenii Noi afirmă faptul că localitatea dispune de trasee culturale / turistice, iar o altă unitate administrativ-teritorială susține faptul că se vor introduce astfel de circuite turistice. Din informațiile furnizate, traseele existente fac referire la Rezervația ornitologică Arceru Monumentul eroilor din războiul de independență și Schitul Arheologic din localitatea Desa, Rezervația ornitologică Arceru Monumentul eroilor din războiul de independență - Muzeul din Calafat - Monumentul Eroilor din Calafat și Biserica Greceasca Calafat. Alte circuite turistice despre care se susține faptul că vor fi finanțate și introduse sunt reprezentate de trasee de la Unități de Cult, la Culele Oltenești, la Casa Dinu și la Muzeul Cărții și Exilului Românesc.

EXISTĂ PROIECTE CULTURALE, EDUCAȚIONALE, PARTENERIATE ETC. PENTRU VALORIFICAREA PATRIMONIULUI ISTORIC DIN UAT-UL DUMNEAVOASTRĂ? DACĂ DA, VĂ RUGĂM SĂ LE ENUMERAȚI.

Trei unități administrativ-teritoriale din totalul localităților care au participat cu răspunsuri în cadrul prezentului chestionar afirmă faptul că sunt implicați în proiecte sau parteneriate pentru valorificarea patrimoniului istoric. UAT comuna Ciupercenii Noi menționează faptul că parteneriatele în acest sens sunt cu Facultatea de Agronomie, cu Muzeul Oltenia, cu Inspectoratul Școlar Județean, cu Școala Ciupercenii Noi și cu Liceul Tudor Arghezi. UAT Comuna Cernătești desfășoară astfel de parteneriate cu Consiliul

Județean Dolj și cu Muzeul Olteniei, iar Consiliul Județean Dolj face referire la parteneriate cu instituțiile culturale publice și cu organizațiile non-profit.

EXISTĂ CLĂDIRI MONUMENTE ISTORICE PE TERITORIUL UAT-ULUI DUMNEAVOASTRĂ PE CARE INTENȚIONAȚI SĂ LE ACHIZIȚIONAȚI/ SĂ EXERCITAȚI DREPTUL DE PREEMȚIUNE? DACĂ DA, VĂ RUGĂM SĂ LE ENUMERAȚI.

În cadrul unităților administrativ-teritoriale respondente, nu există clădiri monumente istorice pe teritoriu acestora pe care intenționează să le achiziționeze sau să exercite dreptul de preemțiune.

OPINIA FAȚĂ DE TURISMUL DIN JUDEȚUL DOLJ

CREDEȚI CĂ ACTIVITĂȚILE TURISTICE AU ADUS SCHIMBĂRI ÎN COMUNITATEA DUMNEAVOASTRĂ?

60% dintre respondenți consideră faptul că activitățile turistice au adus schimbări în cadrul comunității, iar 20% consideră opusul.

FIGURA 72. MĂSURA ÎN CARE ACTIVITĂȚILE TURISTICE AU ADUS SCHIMBĂRI ÎN COMUNITĂȚILE JUDEȚULUI DOLJ

Dacă da, ne puteți spune, în câteva cuvinte, cum considerați că influențează turismul calitatea vieții în comunitatea din care faceți parte?

În cadrul comunităților din județul Dolj, calitatea vieții este influențată de turism în special prin:

- Creșterea nivelului de trai;
- Conservarea identității culturale;
- Experiențele educative pentru copiii din comunitate;
- Dezvoltarea economică;
- Creșterea notorietății;
- Creșterea numărului locurilor de muncă;
- Creșterea veniturilor din activitatea turistică.

CARE CONSIDERAȚI CĂ ESTE REACȚIA GENERALĂ ÎN COMUNITATEA DUMNEAVOASTRĂ FAȚĂ DE ACTIVITĂȚILE TURISTICE DESFĂȘURATE AICI? (VĂ RUGĂM ACORDAȚI O NOTĂ DE LA 1 (NEGATIV) LA 5 (POZITIV))

80% dintre unitățile administrativ-teritoriale au o reacție pozitivă față de activitățile turistice desfășurate în teritoriu. Există totuși o pondere scăzută de 10% din răspunsuri care prezintă o percepție indiferentă asupra acestui aspect, iar altă pondere de 10% care consideră că nu este cazul. Astfel, percepția majoritară a comunității din județul Dolj față de activitățile turistice desfășurate este una favorabilă și oportună unui proces de dezvoltare turistică.

Se remarcă faptul că niciun răspuns nu susține o percepție negativă față de activitățile turistice desfășurate în comunitățile județului Dolj.

FIGURA 73. REACȚIA GENERALĂ FAȚĂ DE ATRACȚIILE TURISTICE ÎN COMUNITĂȚILE DIN JUDEȚUL DOLJ

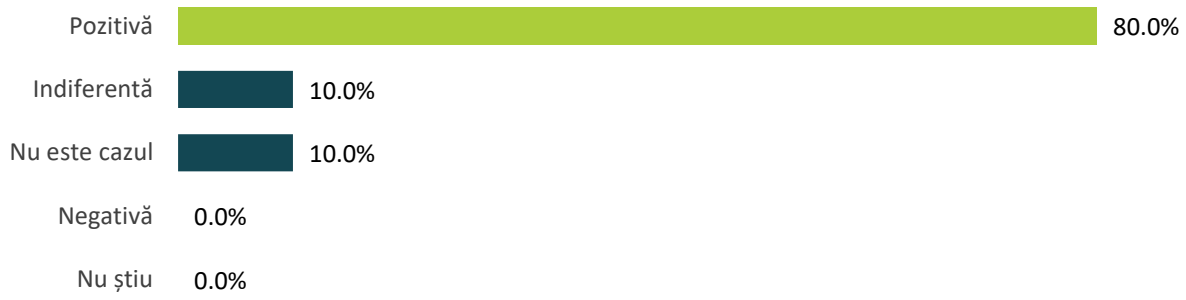

ATRACTIVITATEA DESTINAȚIEI TURISTICE JUDEȚUL DOLJ

NUMIȚI 3 ELEMENTE CARE AR PUTEA AVANTAJA POTENȚIALUL TURISTIC ÎN JUDEȚUL DOLJ.

Elementele care ar putea avantaja potențialul turistic în județul Dolj se referă atât la infrastructura turistică, cadrul natural și atracțiile de care județul dispune deja, cât și de beneficiile care ar putea fi aduse din punct de vedere turistic prin îmbunătățirea, punerea în evidență și promovarea eficientă a acestora.

De asemenea, disponibilitatea surselor de finanțare a proiectelor care au în vedere investiții în atracții turistice este considerat un avantaj la nivelul județului. Elementele propuse de către unitățile administrativ-teritoriale sunt menționate în continuare:

FIGURA 74. ELEMENTELE CARE AR PUTEA AVANTAJA POTENȚIALUL TURISTIC ÎN JUDEȚULUI DOLJ

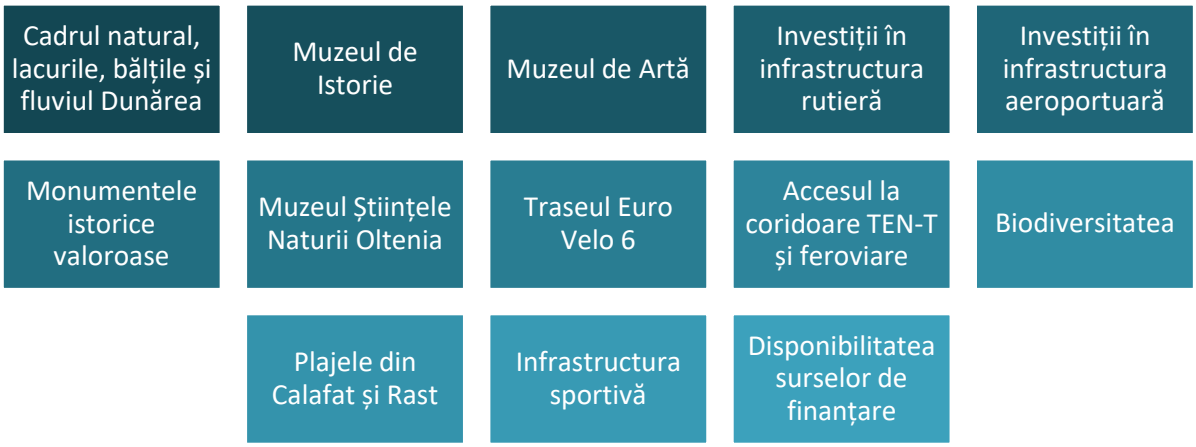

NUMIȚI 3 ELEMENTE CARE ÎMPIEDICĂ PUNEREA ÎN VALOARE A POTENȚIALULUI TURISTIC ÎN JUDEȚUL DOLJ.

În principiu, principalele elemente care împiedică potențialul turistic al județul Dolj se referă la lipsa investițiilor în diferite aspecte precum infrastructură rutieră, infrastructura de servicii, infrastructura de agrement, în activitățile de promovare, precum și la lipsa resurselor financiare în cadrul bugetelor unităților administrativ-teritoriale.

FIGURA 75. ELEMENTE CARE ÎMPIEDICĂ POTENȚIALUL TURISTIC ÎN JUDEȚUL DOLJ

NEVOI ȘI OPORTUNITĂȚI DE DEZVOLTARE ALE SECTORULUI TURISTIC DIN JUDEȚUL DOLJ

ÎN ANSAMBLU, CARE SUNT NEMULȚUMIRILE DUMNEAVOASTRĂ CU PRIVIRE LA MODUL ÎN CARE SE DESFĂȘOARĂ ACTIVITĂȚILE TURISTICE ÎN JUDEȚUL DOLJ?

În urma răspunsurilor furnizate, nemulțumirile cu privire la modul în care se desfășoară activitățile turistice sunt raportate la dezavantajele prezentate la întrebarea anterioară pe care județul Dolj le are din acest punct de vedere. Principalele nemulțumiri ale autorităților publice locale din județul Dolj sunt:

- Lipsa investițiilor;
- Promovarea insuficientă;

- Nivelul redus al serviciilor turistice;
- Nevoia de intervenții asupra infrastructurii rutiere;
- Inexistența infrastructurii velo;
- Slaba implicare a agenților turistici, al ghizilor turistici;
- Starea de degradare a monumentelor istorice în proprietate privată sau publică;
- Potențialul fluviului Dunărea și al râului Jiu slab exploatat.

CARE SUNT PRINCIPALELE DIRECȚII DE DEZVOLTARE / PROIECTE MAJORE ÎN SECTORUL TURISTIC PE CARE AR TREBUI SĂ LE URMEZE JUDEȚUL DOLJ ÎN URMĂTORII 10 ANI?

Principalele direcții de dezvoltare sau proiecte în sectorul turistic pe care ar trebui să le urmeze județul Dolj în următorii 10 ani se referă în linii mari la investiții în infrastructură, în dezvoltare și în promovare pentru creșterea nivelului de atractivitate a județului din punct de vedere turistic. Punctual, direcțiile de dezvoltare propuse de către unitățile administrativ teritoriale sunt prezentate în tabelul următor:

TABEL 11. PRINCIPALELE DIRECȚII DE DEZVOLTARE / PROIECTE NECESARE ÎN SECTORUL TURISTIC ÎN URMĂTORII 10 ANI

INFRASTRUCTURĂ / DEZVOLTARE
• Îmbunătățirea infrastructurii turistice • Modernizarea drumurilor de acces către zonele turistice • Investiții în creșterea atractivității Grădinii Zoologice Craiova • Îmbunătățirea infrastructurii în localitățile de pe malul Dunării • Crearea unor spații de agrement în zona Fluviului Dunărea • Dezvoltarea și diversificarea turismului cultural • Amenajarea turistică a cadrului natural • Dezvoltarea turismului de tipul City Break / Academic / Urban • Dezvoltarea ofertei turistice • Dezvoltarea turismului sportiv • Dezvoltarea de parcuri tematice • Dezvoltarea infrastructurii velo • Dezvoltarea turismului de agrement în natură
PROMOVARE
• Promovarea parcului Nicolae Romanescu • Promovarea oportunităților de pescuit • Promovarea Water Park-ului • Promovarea turismului în natură

CARE SUNT PRINCIPALELE ACȚIUNI PENTRU VALORIFICAREA POTENȚIALULUI TURISTIC PE CARE AR PUTEA SĂ LE IMPLEMENTEZE UAT-UL DUMNEAVOASTRĂ ÎN URMĂTORII 10 ANI?

În scopul valorificării potențialului turistic, principalele acțiuni care necesită implementare la nivelul unităților administrativ teritoriale din județul Dolj sunt dezvoltarea și îmbunătățirea infrastructurii, promovarea vastă a obiectivelor turistice și a zonei și diversificarea și dezvoltarea de noi atracții turistice.

Astfel, respondenții menționează următoarele acțiuni:

- INFRASTRUCUTRĂ: nevoia de dezvoltare și îmbunătățire a infrastructurii de mobilitate, respectiv a drumurilor și a infrastructurii velo, îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii de utilități, precum și investiții în dezvoltarea zonelor de agrement;
- CULTURĂ: acțiunile propuse se referă la construirea unui muzeu al satului, la dezvoltarea infrastructurii deja existente, la transformarea conacului Săulescu într-un centru cultural turistic, precum și la implicarea comunității în conservarea și promovarea identității culturale;
- SPORT: acțiuni de diversificare a evenimentelor întreprinse în cadrul Centrului Cultural Sportiv, precum și la acțiuni de dezvoltare a infrastructurii sportive la standarde internaționale.

FIGURA 76. PRINCIPALELE ACȚIUNI PENTRU VALORIFICAREA POTENȚIALULUI TURISTIC LA NIVELUL UAT-URILOR DIN JUDEȚUL DOLJ

ALTE ASPECTE RELEVANTE PE CARE DORIȚI SĂ LE MENȚIONAȚI PENTRU FUNDAMENTAREA PROCESULUI DE ELABORARE A STRATEGIEI DE TURISM A JUDEȚULUI DOLJ PENTRU PERIOADA 2021-2027

În acest proces de elaborare a direcțiilor strategice pentru dezvoltarea și promovarea turismului în Județul Dolj au mai fost menționate importanța dezvoltării strategice a infrastructurii rutiere prin crearea unui culoar de legătură în zona fluviului Dunărea, între localitățile riverane, precum și finalizarea drumului expres Craiova- Pitești.

ANALIZA RĂSPUNSURILOR DIN CADRUL CHESTIONARULUI DEDICAT ACTORILOR RELEVANȚI DIN DOMENIUL TURISMULUI DIN JUDEȚUL DOLJ

Chestionarul dedicat actorilor relevanți din județul Dolj a fost realizat în contextul activităților de elaborare a Strategiei de Turism a Județului Dolj pentru perioada 2021-2027 prin care se stabilesc direcțiile clare de acțiune pe care va trebui să se concentreze dezvoltarea turistică a județului în perioada următoare.

Acest demers este parte a procesului cu scopul de a contribui la o mai bună înțelegere a contextului actual la nivelul județului Dolj și de corelare a viziunii de dezvoltare turistice propuse cu nevoile actorilor relevanți din județ. În cadrul proiectului de elaborare a acestei strategii este considerată esențială consultarea actorilor locali din județul Dolj cu privire la:

- **Principalele provocări în ceea ce privește dezvoltarea locală și județeană a sectorului turistic;**
- **Resurse locale care pot sprijini dezvoltarea sectorului turistic din județul Dolj în următorii ani;**
- **Tipuri de turism ce ar putea fi dezvoltate în zonă: turism cultural-istoric, turism activ și sportiv, turism natural, turism de agrement, turism de afaceri, turism gastronomic și oenologic etc.**

Chestionarul a fost creat pe baza unei analize preliminare a literaturii și a datelor disponibile, structura acestuia fiind împărțită în 5 secțiuni prioritare:

- Rolul organizației în dezvoltarea sectorului turistic din județul Dolj;
- Oferta turistică a județului Dolj;
- Cererea turistică pentru destinația Dolj;
- Atractivitatea destinației turistice județul Dolj;
- Nevoi și oportunități de dezvoltare ale sectorului turistic din județul Dolj.

Metodologia de distribuire a chestionarelor către actorii locali relevanți și de colectare a răspunsurilor, realizată și aplicată în parteneriat cu Beneficiarul, a constat în următorii pași principali:

- Elaborarea chestionarului de către Consultant, în format Word și SurveyMonkey, și aprobarea acestuia de către Beneficiar;
- Elaborarea mesajului de distribuire a chestionarului; aprobarea acestuia de către Beneficiar;
- Stabilirea modului de completare și transmitere a chestionarelor (Metoda de completare a formularelor a fost adaptată situației actuale cauzate de pandemia COVID-19): online utilizând platforma SurveyMonkey;
- Stabilirea termenelor de completare și transmitere a chestionarelor ;
- Diseminarea chestionarului către actorii relevanți din domeniul turismului, de către reprezentanții Beneficiarului, pe căile de comunicare stabilite anterior pentru prelucrare și interpretare.

Chestionarul a fost disponibil pentru completare timp de 35 de zile (25.02.2022 – 31.02.2022), rămânând însă deschis și în continuare. La conturarea direcțiilor de orientare ale Strategiei de Turism a Județului Dolj pentru perioada 2021-2027, prin prisma chestionarului pentru actorii relevanți, au participat 23 de persoane.

În următoarele secțiuni sunt prezentate întrebările adresate și informațiile oferite de către aceștia.

ROLUL ORGANIZAȚIEI ÎN DEZVOLTAREA SECTORULUI TURISTIC DIN JUDEȚUL DOLJ

Următoarele organizații s-au implicat în procesul de consultare prin intermediul sondajelor de opinie în vederea elaborării Strategiei de Turism a Județului Dolj pentru perioada 2021-2027:

- Grupul de Acțiune Locală (GAL) Calafat;
- Asociație Profesională Agral Turism Oltenia;
- Plaza Lake Resort & Hotel Plaza & Plaza Summer;
- S.C. Rocoma Exim SRL, Craiova;
- Direcția Județeană pentru Cultură Dolj;
- Muzeul de Artă Craiova;
- Direcția Județeană de Sport Dolj;
- Centrul Județean pentru Protecția Naturii, Turism și Dezvoltare Rurală Durabilă, sediul mun. Craiova și cu activitate în Dolj, Gorj, Mehedinți, Olt (mai mulți reprezentanți);
- Biblioteca Județeană Alexandru și Aristia Aman, Craiova;
- Asociația Monumente Oltenia, Craiova;
- Monumentalist / Craiova;
- Muzeul Olteniei, Municipiul Craiova;
- Agenția de turism Valdir Tour Craiova;
- Electroputere Gallery / Craiova, București;
- Hotel Tata și Fii Bechet Dolj;
- Parc Turism SA Craiova;
- Pensiune Turistica SC Fântânele Santour Sport SRL.

CU CE ALȚI ACTORI LOCALI COLABORAȚI FRECVENT (OPERATORI ECONOMICI DIN TURISM, INSTITUȚII / ORGANIZAȚII CULTURALE, ADMINISTRAȚIE ETC.)?

Organizațiile implicate în acest proces colaborează frecvent cu următorii actori locali:

- GAL "Câmpia Romanaților"
- Consiliul Județean Dolj
- Primăria Municipiului Dolj
- Instituția Prefectului Județului Dolj
- Alte UAT-uri din județ
- Universitatea Craiova
- IPA (Asociația Internațională a Polițiștilor)
- Asociația Consagro
- Agenția Doljeană pentru Protecția Mediului
- TVR
- Agenția de Dezvoltare Regională Sud-Vest-Oltenia
- Casa de Cultura Traian Demetrescu
- UAT-uri din teritoriul GAL
- Muzeul Olteniei
- Consiliul Județean Mehedinți
- Asociația Română pentru Transfer Tehnologic și Inovare – Arott
- Asociația Dominou
- Teatrul Național Marin Sorescu
- Oltenia TV

DRAFT

- Alte administrații locale și consilii județene
- Inspectoratul Școlar JudeȚean Dolj
- Teatrul pentru copii și tineret Colibri
- Garda de Mediu
- Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate
- Ocoluri Silvice
- Biblioteca Județeană Alexandru și Aristia Aman
- Palatul Copiilor Craiova
- Liceul de Arta Marin Sorescu
- Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene
- Catinvest Romania
- Booking.com
- Alte instituții culturale, ONG-uri și agenți economici cu activitate în turism

CE CANALE DE PROMOVARE A ACTIVITĂȚII ORGANIZAȚIEI DUMNEAVOASTRĂ FOLOSIȚI ÎN PREZENT?

Majoritatea actorilor relevanți din domeniul turismului utilizează website-ul propriu și pagina de Facebook ca metode de promovare. De asemenea, un număr mediu de entități din domeniul turismului mai utilizează și print-uri, metode promovare de tipul presei, PR, agenții de turism sau pagina de Instagram. Printre alte metode propuse de către respondenți se remarcă website-ul Booking, iar unii mai menționează faptul că promovează activitatea organizației prin diferite ONG-uri locale și județene.

FIGURA 77. CANALELE DE PROMOVARE UTILIZATE DE CĂTRE ACTORILOR RELEVANȚI DIN DOMENIUL TURISMULUI

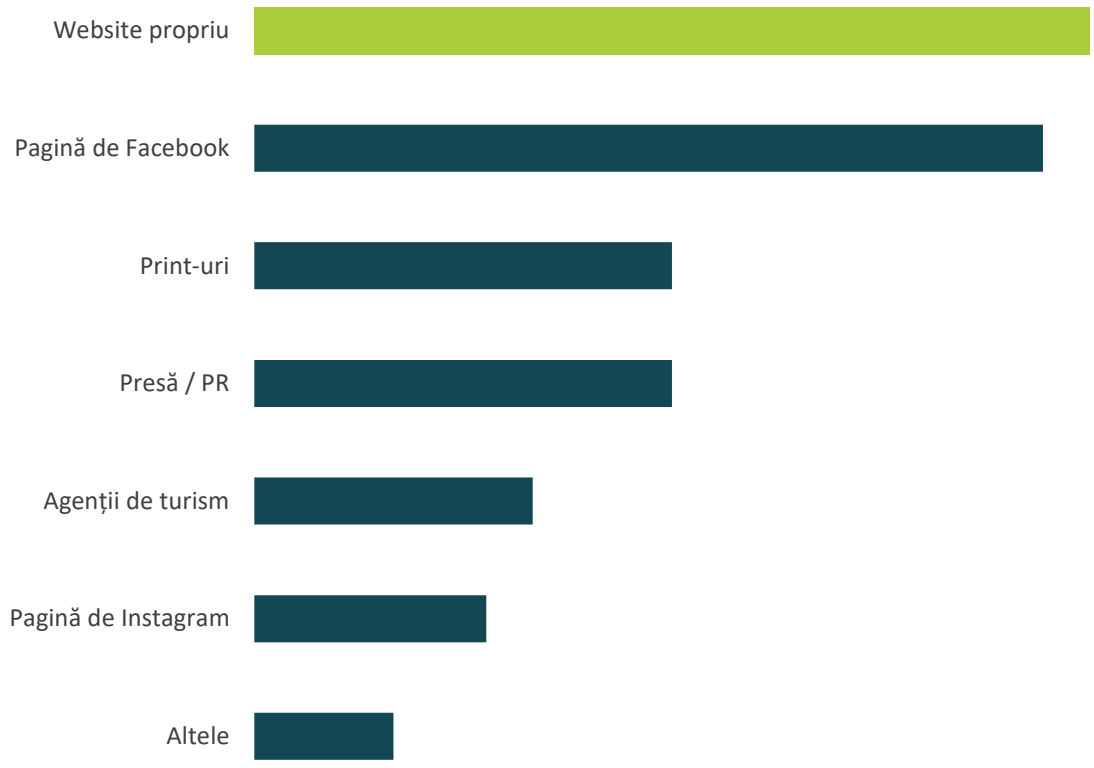

CARE SUNT PRINCIPALELE PLANURI DE DEZVOLTARE ÎN DOMENIUL TURISMULUI ALE ORGANIZAȚIEI DUMNEAVOASTRĂ PENTRU URMĂTORII 5-10 ANI?

Principalele planuri de dezvoltare în domeniul turismului ale organizațiilor se axează pe următoarele aspecte:

ORGANIZAȚIA	PLANURI DE DEZVOLTARE
GAL "Câmpia Romanaților"	• Realizarea centrelor de informa, târguri gastronomice și de tradiții și obiceiuri locale
Grupul de Acțiune Locală (GAL) "Calafat"	• Elaborarea Strategiei de Dezvoltare Locală aferentă PNS 2023-2027 cu consistentă componentă de turism • Implementare proiecte de cooperare cu tematică turistică
Asociație Profesională AgrAl Turism Oltenia	• Participare la Strategia specifică pe termen mediu 2021-2027 • Participare la dezvoltarea Turismului Gastronomic și Oenologic • Promovarea Produselor Ecologice și a celor de tipul STG, DOP, IGP
Plaza Lake Resort & Hotel Plaza & Plaza Summer	• Îmbunătățirea serviciilor, atragerea unei game mai generoase de turiști din România și străinătate
S.C. Rocoma Exim SRL, Craiova	• Măsuri de plasare a orașului pe harta turismului românesc, prin serviciile de cazare și gastronomie oferite
Direcția Județeană pentru Cultură Dolj	• Promovare turism cultural
Muzeul de Artă Craiova	• Colaborarea cu agenții de turism de la nivel național și internațional
Direcția Județeană de Sport Dolj	• Activități sportive susținute în diverse puncte de interes turistic din oraș: Parcul Nicolae Romanescu, Parcul Tineretului, Grădina Botanică
Centrul Județean Pentru Protecția Naturii, Turism și Dezvoltare Rurală Durabilă	• Proiectul ”Monitorizarea și menținerea stării de conservare favorabile a speciilor de flora și faună inventariate în Coridorul Jiului”, care este derulat în cadrul Programului Operațional Infrastructură Mare 2014-2020, Axa prioritară 4 Protecția mediului • Proiectul ”Revizuirea planului de management al ariilor naturale protejate ROSCI 0045 Coridorul Jiului, ROSPA0010 Bistreț și rezervațiile naturale locul Fosilifer Dranic-2391 și Pădurea Zaval-IV.33”, depus în cadrul Programului Operațional Infrastructură Mare 2014-2020, Axa prioritară 4 Protecția mediului prin măsuri de conservare a biodiversității • Implementarea proiectului "Schimbare de destinație din port Rast in Centru de Informare și Conștientizare" • Realizarea unui traseu turistic în zonele cu potențial din aria protejată Coridorul Jiului, (Pădurea Zăval, Pădurea Bucovăț) • Realizarea unui punct de observarea specii protejate • Punerea în valoare a patrimoniului natural al județului Dolj, îmbunătățirea calității vieții în mediul rural prin dezvoltarea durabilă și desfășurarea de activități de promovare și dezvoltare a turismului în județ

ORGANIZAȚIA	PLANURI DE DEZVOLTARE
Biblioteca Județeană Alexandru și Aristia Aman, Craiova	• Dezvoltarea unui Centru cultural-turistic pilot al comorilor scrise ale Dunării de Jos, în cadrul Bibliotecii Județene Aman din Craiova, în contextul amenajării ansamblului cultural-turistic din str. 24 Ianuarie din Craiova, locația viitorului Muzeu al Cărții și Exilului Românesc
Asociația Monumente Oltenia, Craiova	• Diversificarea ofertei de tururi ghidate tematice în orașul Craiova • Crearea de trasee și tururi ghidate în județul Dolj • Extinderea ofertei de tururi ghidate la nivelul întregii Regiuni Oltenia
Monumentalist / Craiova	• Strategii de atragere constantă a turiștilor
Muzeul Olteniei, Municipiul Craiova	• Promovarea culturii etnografice aferente arealelor geografice specifice Culelor Brabova și Cernătești din județul Dolj • Înființarea unui Complex Muzeal Etnografic - Muzeul Satului Oltenesc, care să reprezinte un brand etnografic pentru toată zona Olteniei • Promovarea patrimoniului cultural material/imaterial prin realizarea unor trasee turistice de interes pentru publicul din țară și străinătate • Promovarea acțiunilor culturale derulate de Muzeul Olteniei ce au devenit brand cultural la nivel național (Târgul Meșterilor Populari, Salonul Național de Restaurare) și internațional (Conferința Internațională Muzeul și Cercetarea Științifică, Conferința Internațională de restaurare etc)
Agenția de turism Valdir Tour Craiova	• Pachete locale pentru turiștii străini care vizitează Craiova
Hotel Tata și Fii Bechet Dolj	• Îmbunătățirea serviciilor și modernizarea spațiilor
Parc Turism SA Craiova	• Strategia de administrare pentru atingerea obiectivelor și a criteriilor de performanță • Strategii privind aspectele instituționale • Strategii comerciale și de marketing (strategii de piață, strategii de produs, serviciu, strategii de preț și strategii de promovare) • Strategii de resurse umane • Proiecția principalilor indicatori economico-financiari pe anul 2021 și următorii ani până în 2025 • Eficientizarea activității economico-financiare prin reducerea cheltuielilor • Îmbunătățirea serviciilor de alimentație publică la Restaurantele Flora și Parc și creșterea ponderii veniturilor acestora • Îmbunătățirea serviciilor hoteliere la Hotel Parc și creșterea veniturilor • Programul de investiții pe perioada 2021- 2025
Pensiune Turistica SC Fântânele Santour Sport Srl	• Extinderea capacităților de cazare

OFERTA TURISTICĂ A JUDEȚULUI DOLJ

DUPĂ CUNOȘTINȚELE DUMNEAVOASTRĂ, CARE SUNT CELE MAI POPULARE OBIECTIVE / LOCURI / EVENIMENTE / ACTIVITĂȚI TURISTICE ÎN RÂNDUL TURIȘTILOR, ÎN ULTIMII ANI?

Din perspectiva actorilor relevanți din domeniul turismului, cele mai populare obiective turistice, locuri sau evenimente din ultimii ani în rândul turiștilor sunt prezentate în figura următoare:

FIGURA 78. CELE MAI POPULARE OBIECTIVE, LOCURI, EVENIMENTE, ATRACȚII ÎN RÂNDUL TURIȘTILOR CARE ALEG CA DESTINAȚIE JUDEȚUL DOLJ

După acestea, alte obiective și evenimente turistice populare în rândul turiștilor sunt: zona Dunării, Portul Cetate, Târgul de Crăciun, Festivalul Maria Tănase, Sărbătoarea Bujorului, Sărbătoarea Salcâmului, Festivalul Zaibărului, Mănăstirile Jitianu, Sadova, Coșuna, Casa Băniei, Parcul Tineretului, Biserica Madona Dudu Craiova, Poiana cu Bujori, Bărcile cu dragon- competiție de vâslit, Pădurea Zăval, Teatrul Național Marin Sorescu, Festivalul Ioana Radu, precum și restul parcurilor și monumentelor istorice.

CARE CONSIDERAȚI CĂ SUNT ATRACȚIILE TURISTICE CARE AR MERITA SĂ FIE MAI BINE PUSE ÎN VALOARE?

Atracțiile turistice cel mai adesea menționate din perspectiva necesității de a fi puse în valoare sunt în ordine, următoarele:

1. Culele din județul Dolj;
2. Parcul Nicolae Romanescu;
3. Dunărea, Lunca Dunării, zonele de vărsare ale Jiului în Dunăre, porturile Calafat și Bechet;
4. Rezervația de bujori Pleniță;
5. Pădurea Zăval;
6. Grădina Botanică.

Pe lângă acestea, actorii din domeniul turismului care participă în cadrul prezentului proces consideră că ar merita să fie mai bine puse în valoare și următoarele atracții: Muzeul de Artă, bisericile vechi ale Craiovei și mănăstirile, Castrul de la Răcării de Jos, lacurile Bistreț și Cârna, Așezarea Romană de la Cioroiul Nou, Casa Nicolae Romanescu, ariile naturale protejate din județul Dolj, centrul istoric, Crama Galicea Mare, Casa Memoriala Marin Preda și a altor personalități din județ, Parcul Tineretului, Castelul Barbu, Dealul Fosilifer și Muzeul Brâncuși. De asemenea, aceștia consideră cu potențial și exploatarea și dezvoltarea turismului cultural, turismului rural și a ecoturismului, a patrimoniului imaterial, a turismului gastronomic, a zonelor naturale și a tradițiilor de la nivelul județului Dolj.

CE TRASEE CULTURALE / TURISTICE CUNOAȘTEȚI ÎN CADRUL JUDEȚULUI DOLJ SAU ÎNTRE DOLJ ȘI JUDEȚELE ÎNVECINATE? VĂ RUGĂM SĂ SPECIFICAȚI ȘI GRADUL DE MARCARE ȘI AMENAJARE A ACESTORA (EXISTENT, PARȚIAL EXISTENT SAU INEXISTENT)

Traseele culturale și turistice din cadrul județului Dolj sau între Dolj și județele învecinate cunoscute de către respondenți sunt:

DRAFT

- Ruta "Danube Velor Route", Traseele "E-Bike" (biciclete electrice);
- Drumul Vinului (marcaje inexistente);
- Aria Protejata Coridorul Jiului (parțial existent)
- Pe urmele cuvântului scris, Drobeta Turnu Severin – Craiova – Caracal – Vratsa – Belogradchik – Vidin – Cetate (parțial existent);
- Literatura marilor orașe, Craiova – Bechet – Oryahovo – Vratsa (parțial existent);
- Trasee religioase la mănăstirile din jud. Dolj (marcaje inexistente);
- Pe urmele lui Brâncuși, între județul Dolj - Craiova și județul Gorj - Târgu Jiu, Hobita (marcaje inexistente);
- Traseu cicloturistic EuroVelo 6, pe malul Dunării între județul Olt, Dolj și Mehedinți (marcaje inexistente);

Referitor la acestea, se observă un grad de marcare și amenajare parțial existent sau inexistent pentru majoritatea traseelor pentru care s-a oferit această informație.

CUNOAȘTEȚI ȘI ALTE TRASEE CULTURALE / TURISTICE POTENȚIALE CARE AR PUTEA FI AMENAJATE PE TERITORIUL JUDEȚULUI? DACĂ DA, CARE AR FI ACESTEA?

Potențiale trasee culturale și turistice care ar putea fi amenajate pe teritoriul județului sunt următoarele:

- Ruta pescarilor de scrumbie, Dunăre;
- Traseul Ariilor Naturale protejate din Lunca Dunării;
- Circuit arheologic Răcari – Cioroiul Nou;
- Traseu turistic, cultural pe malul Dunării (traseu pentru turiștii care întreprind un tur european al cursului Dunării de la locul de izvorâre si pana la vărsarea fluviului în Marea Neagra);
- Ruta culelor (Brabova, Cernătești, Almăj);
- Doljul arheologic (siturile Cioroiu Nou, castrul roman Pelendava, castrul de la Răcari, Muzeul Olteniei – Secția de Istorie-Arheologie);
- Doljul etnografic (vizite în sate în care se păstrează diverse tradiții locale);
- Traseul Bisericilor;
- Traseul Palatelor;
- Traseele conacelor;
- Traseul Muzeelor;
- Craiova – Coridorul Jiului.

PE O SCARĂ DE LA 1 (NESATISFĂCĂTOR) LA 5 (SATISFĂCĂTOR), VĂ RUGĂM SĂ EVALUAȚI CALITATEA URMĂTOARELOR SERVICII ȘI PRODUSE TURISTICE

Raportat la percepția față de calitatea serviciilor și a produselor turistice, se remarcă faptul că elementul care dispune de cel mai mare grad de satisfacție este caracterizat de nota 3,65. Astfel este indicată o necesitate ridicată de intervenții în sectorul turistic pentru sporirea atractivității acestuia și a calității serviciilor oferite. De asemenea, mai multe produse și servicii sunt notate din punctul de vedere al calității cu note de 1 și 2. Media generală a satisfacției față de elementele prezentate în figura următoare este de 2,75, fapt ce subliniază încă o dată un nivel mediu de mulțumire referitor la calitatea serviciilor și produselor turistice. Totuși, elementele față de care s-a manifestat cel mai ridicat nivel de satisfacție sunt:

DRAFT

- Condițiile în unitățile de alimentație publică (3,65);
- Condițiile în unitățile de cazare (3,59);
- Siguranță (3,53);
- Curățenie (3,29);
- Serviciile personalului din sectorul turistic (3,29).

Serviciile și produsele notate ca fiind cele mai nesatisfăcătoare sunt următoarele:

- Panouri / centre de informare (2,24);
- Suveniruri (2,24);
- Materiale de informare (broșuri / ghiduri / hărți turistice) (2,18);
- Infrastructura de servicii de bază aferentă obiectivelor turistice (toalete / chioșc alimentar) (2,18);
- Accesul la ghizi locali (1,94).

DRAFT

FIGURA 79. MEDIA NIVELULUI DE SATISFACȚIE PRIVIND CALITATEA SERVICIILOR ȘI PRODUSELOR TURISTICE DIN JUDEȚUL DOLJ

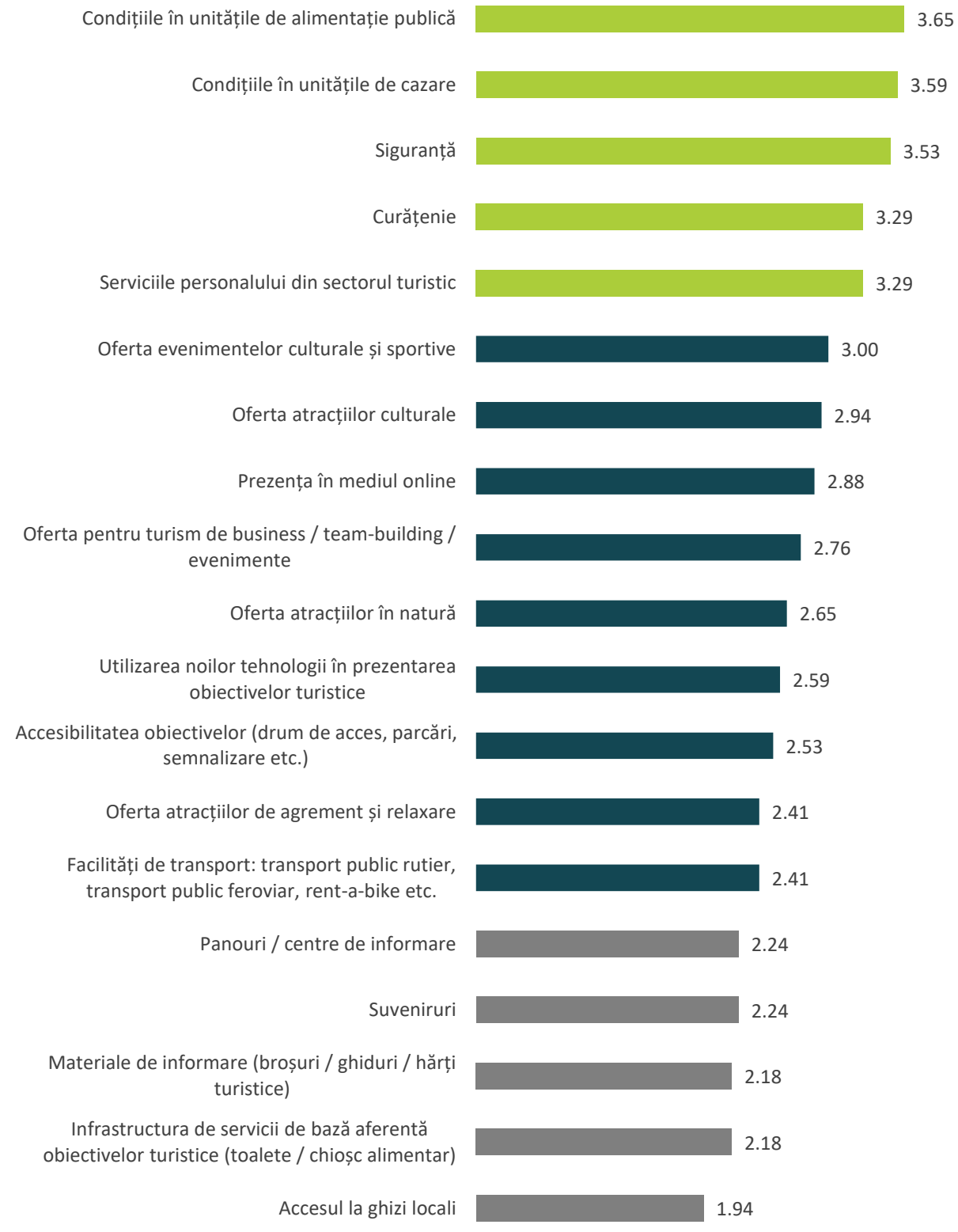

CEREREA TURISTICĂ PENTRU DESTINAȚIA DOLJ

DUPĂ CUNOȘTINȚELE DUMNEAVOASTRĂ, CARE SUNT PRINCIPALELE JUDEȚE DE PROVENIENȚĂ ALE TURIȘTILOR CARE VIZITEAZĂ JUDEȚUL Dolj?

Principalele zone de proveniență ale turiștilor români care vizitează Județul Dolj sunt municipiul București, județul Gorj, județul Vâlcea, județul Olt, județul Mehedinți și județul Timiș. Pe lângă acestea, adesea, mai vizitează județul Dolj turiști din județele Sibiu, Cluj, Prahova, Ilfov, Arad, Argeș, Constanța, Alba și Brașov.

DUPĂ CUNOȘTINȚELE DUMNEAVOASTRĂ, CARE SUNT PRINCIPALELE ȚĂRI DE PROVENIENȚĂ ALE TURIȘTILOR CARE VIZITEAZĂ JUDEȚUL DOLJ?

Bulgaria și Italia reprezintă după România, țările din care cei mai mulți turiști vizitează județul Dolj. După aceștia, ierarhizarea țărilor din care turiștii sosiți în județul Dolj provin, raportat la răspunsurile furnizate de către respondenți este următoarea: Spania, Marea Britanie, Germania, Franța, Grecia, Israel, Austria, Norvegia, Turcia și Serbia.

DUPĂ CUNOȘTINȚELE DUMNEAVOASTRĂ, CARE SUNT PRINCIPALELE MOTIVE PENTRU CARE TURIȘTII VIZITEAZĂ JUDEȚUL DOLJ?

Motivele pentru care turiști vizitează județul Dolj, sunt ierarhizate în următorul fel:

1. Vizită la familie sau prieteni;
2. În interese de afaceri;
3. O etapă a unui circuit turistic;
4. Un anumit eveniment cultural / sportiv;
5. Turism de agrement / relaxare;
6. Sunt interesați de cultura locului;
7. Activități în natură;
8. Din motive de sănătate și turism de tratament;
9. Tabere;
10. Altele.

FIGURA 80. PRINCIPALELE MOTIVE PENTRU CARE TURIȘTII VIZITEAZĂ JUDEȚUL DOLJ

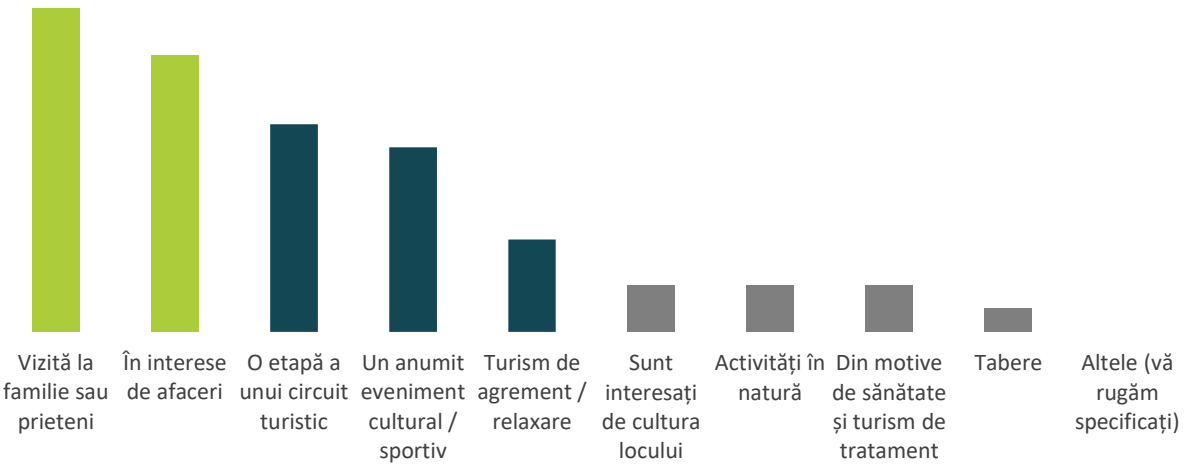

DRAFT

DUPĂ CUNOȘTINȚELE DUMNEAVOASTRĂ, CARE SUNT PRINCIPALELE SURSE DE INFORMARE PENTRU TURIȘTI ÎN ALEGEREA SAU PE PARCURSUL ȘEDERII ÎN DESTINAȚIA JUDEȚUL DOLJ?

Se punctează faptul că informațiile din social media și informațiile primite de la familie și de la prieteni sunt principalele surse de informare pentru turiști în alegerea sau pe parcursul șederii în județul Dolj. După acestea, alte surse de informare pentru turiști în alegerea sau pe parcursul șederii în destinația turistică județul Dolj sunt informațiile din vizite anterioare, informațiile de la agențiile de turism sau informațiile în urma deplasărilor în interes de afaceri.

Sub 10% dintre respondenți consideră evenimentele culturale sau sportive, website-urile oficiale, blogurile și platformele de turism, ghidurile turistice și reclamele la TV, la radio, în ziare sau în reviste de specialitate ca fiind principale surse de informare pentru turiști în alegerea sau pe parcursul șederii în destinația județul Dolj.

FIGURA 81. PRINCIPALELE SURSE DE INFORMARE PENTRU TURIȘTII ÎN ALEGEREA SAU PE PARCURSUL ȘEDERII ÎN JUDEȚUL DOLJ

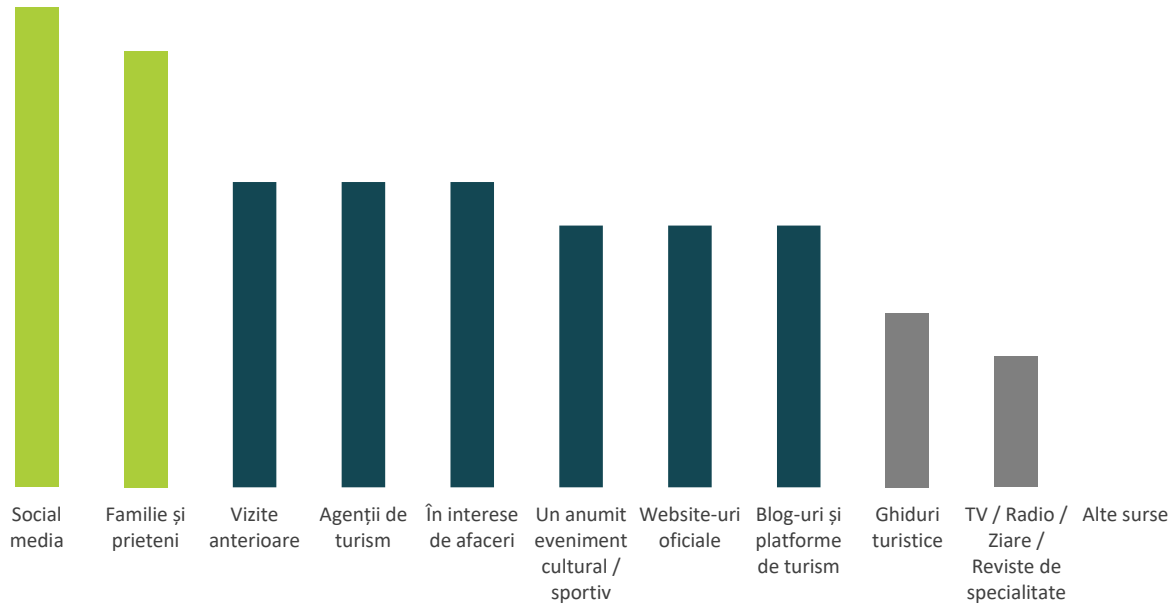

DUPĂ CUNOȘTINȚELE DUMNEAVOASTRĂ, CÂT DE DES REVIN TURIȘTII ÎN JUDEȚUL DOLJ?

Din perspectiva respondenților, turiștii revin în județul Dolj rareori, respectiv mai rar de o dată la 3 ani – mai mult de jumătate, circa 53,3% consideră acest lucru. De asemenea, 46,7% consideră faptul că turiștii revin o dată la 1 – 2 ani în scop turistic în județul Dolj, iar un număr mai scăzut de respondenți, 13,3% consideră că se revine de mai multe ori pe an în scop turistic în județul Dolj.

FIGURA 82. MĂSURA ÎN CARE TURIȘTII REVIN ÎN JUDEȚUL DOLJ

DUPĂ CUNOȘTINȚELE DUMNEAVOASTRĂ, ÎN CE CATEGORII DE VÂRSTĂ SE ÎNCADREAZĂ TURIȘTII CARE VIZITEAZĂ JUDEȚUL DOLJ?

Marea majoritate a turiștilor care vizitează județul Dolj fac parte din categoria de vârstă 25-64 de ani, 77,8% dintre respondenți considerând acest lucru. Cei mai puțini dintre respondenți, respectiv 22,2% dintre aceștia consideră că turiștii care vizitează județul Dolj fac parte din categoria 15-24 (11,1%) și din categoria persoanelor cu vârste de peste 65 de ani (11,1%).

FIGURA 83. CATEGORIILE DE VÂRSTĂ ÎN CARE SE ÎNCADREAZĂ TURIȘRII CARE VIZITEAZĂ JUDEȚUL DOLJ, DIN PERSPECTIVA ACTORILOR RELEVANȚI DIN DOMENIU

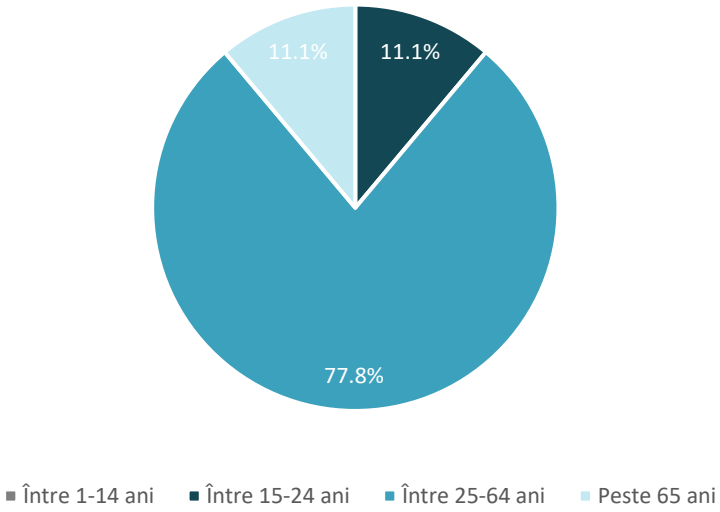

CE PIEȚE TURISTICE DIN ȚARĂ SAU DIN STRĂINĂTATE CONSIDERAȚI CĂ AR MERITA ABORDATE ÎN URMĂTORII 5-10 ANI?

Piața turismului gastronomic, piața turismului Dunărean, piața produselor DOP, STG, IGP și ecologice și piața turismului montan sunt considerate interesele de călătorie cu cel mai mare potențial pentru următorii ani, iar țările pe care respondenții consideră că ar merita abordate sunt în special Franța, Marea Britanie, Germania, Polonia, Grecia, Serbia, Italia, Spania și Norvegia.

ATRACTIVITATEA DESTINAȚIEI TURISTICE JUDEȚUL DOLJ

NUMIȚI 3 ELEMENTE DE DIFERENȚIERE ALE JUDEȚULUI DOLJ DIN PUNCT DE VEDERE TURISTIC, CARE AVANTAJEAZĂ JUDEȚUL ÎN RAPORT CU ALTE JUDEȚE COMPETITOARE

Reprezentanții organizațiilor relevante din domeniul turismului consideră următoarele elemente de diferențiere ale județului Dolj din punct de vedere turistic:

FIGURA 84. ELEMENTELE DE DIFERENȚIERE ALE JUDEȚULUI DOLJ DIN PUNCT DE VEDERE TURISTIC

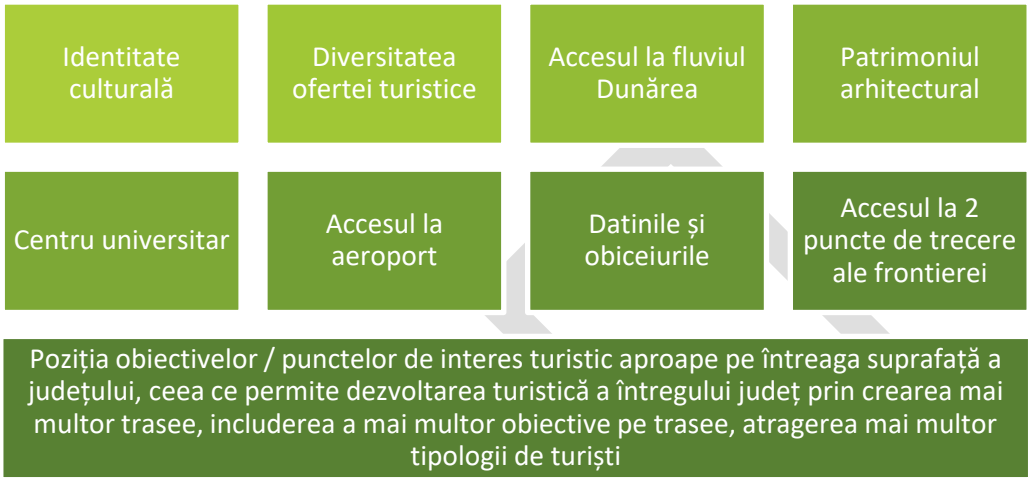

NUMIȚI 3 ELEMENTE CARE DEZAVANTAJEAZĂ JUDEȚUL DOLJ DIN PUNCT DE VEDERE TURISTIC, ÎN RAPORT CU ALTE JUDEȚE COMPETITOARE

Elementele care dezavantajează județul Dolj din punct de vedere turistic, din perspectiva respondenților, sunt următoarele:

FIGURA 85. ELEMENTELE CARE DEZAVANTAJEAZĂ JUDEȚUL DOLJ DIN PUNCT DE VEDERE TURISTIC

CARE SUNT, ÎN OPINIA DUMNEAVOASTRĂ, PRINCIPALELE TREI ASPECTE CARE AR DETERMINA UN TURIST SĂ RĂMÂNĂ CÂTEVA ZILE ÎN JUDEȚUL DOLJ?

Principalele aspecte care ar determina un turist să rămână câteva zile în județul Dolj (ierarhizate în funcție de importanța acestora) în opinia actorilor relevanți cu experiență în domeniul turismului, sunt detaliate în continuare:

1. Edificiile culturale (muzee, colecții, case memoriale, monumente etc.);
2. Edificiile istorice (vestigii arheologice, palate, conace etc.);
3. Arii naturale protejate, vegetație, faună;
4. Evenimente, sărbători locale;
5. Ocupații tradiționale, obiceiuri, așezări frumoase;
6. Edificiile religioase (biserici, mănăstiri etc.);
7. Lacurile, râurile;
8. Infrastructura și serviciile de alimentație publică (gastronomie și turism viticol);
9. Infrastructura sportivă și de agrement;
10. Serviciile de wellness;
11. Infrastructura și serviciile de cazare;

Se remarcă, o prioritizare a elementelor cultural-istorice, ceea ce reprezintă potențialul crescut al județului din acest punct de vedere. De asemenea, printr-o gestiune eficientă și o promovare crescută, astfel de elemente pot contribui cu o valoare adăugată mare la atractivitatea turistică a județului.

DRAFT

FIGURA 86. PRINCIPALELE ASPECTE CARE AR DETERMINA UN TURIST SĂ RĂMÂNĂ CÂTEVA ZILE ÎN JUDEȚUL DOLJ

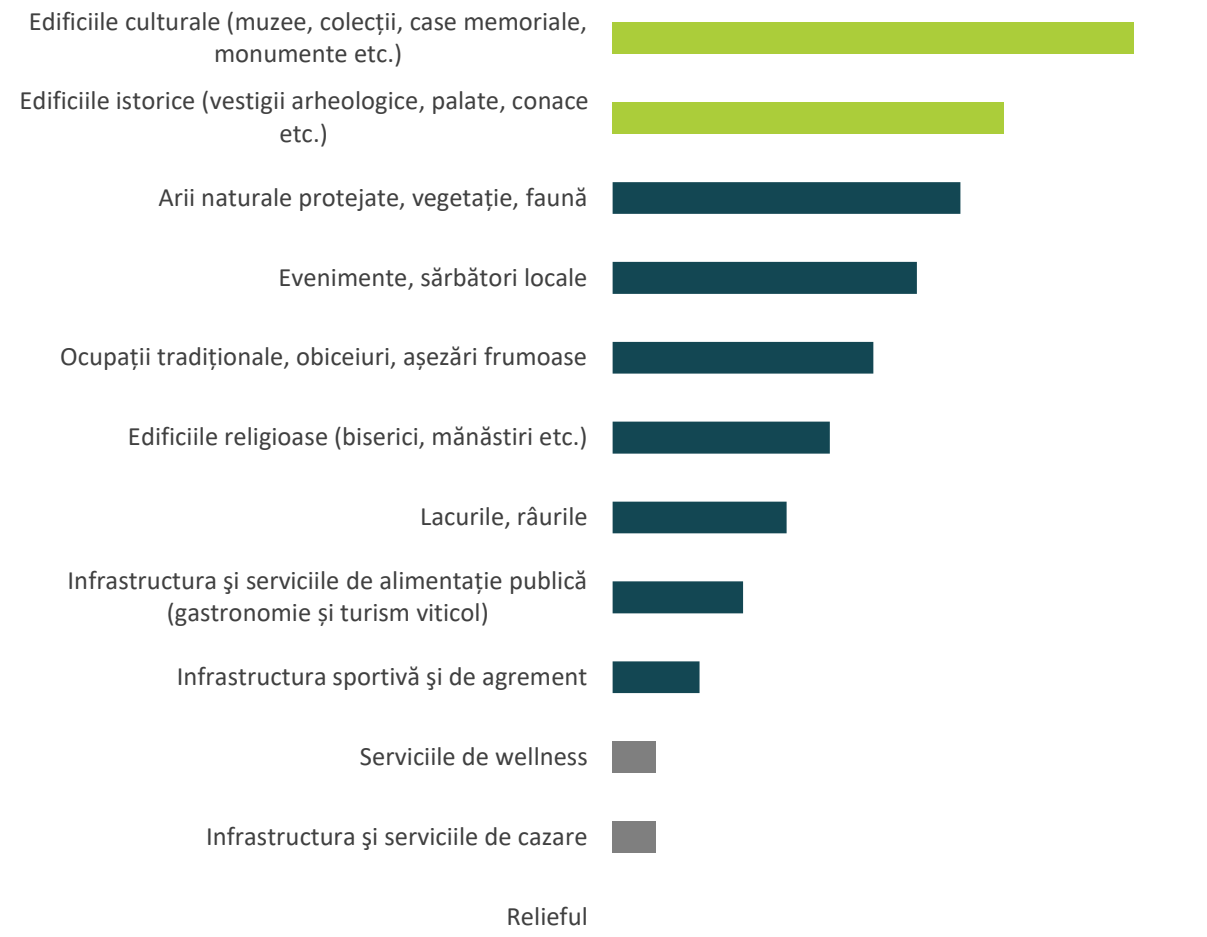

CARE SUNT, ÎN OPINIA DUMNEAVOASTRĂ, PRINCIPALELE TREI BARIERE ÎN CALEA DEZVOLTĂRII TURISMULUI DIN JUDEȚUL DOLJ?

Raportat la impactul negativ pe care îl au asupra turismului din județul Dolj, aspectele care constituie o barieră în cadrul dezvoltării, de la cele mai importante la cele mai puțin importante, sunt prezentate în figura de mai jos:

FIGURA 87. PRINCIPALELE BARIERE ÎN CALEA DEZVOLTĂRII TURISMULUI ÎN JUDEȚUL DOLJ

I	•Insuficiența valorificare a resurselor turistice existente
II	•Lipsa unei identități turistice care să promoveze județul Dolj drept o adevărată destinație turistică
III	•Insuficiența investițiilor în construirea de noi infrastructuri și atracții turistice sau modernizarea celor existente (spații de cazare, restaurante, cafenele, centre de informare, muzee etc.)
IV	•Numărul insuficient al evenimentelor fanion / de renume național și internațional
V	•Calitatea infrastructurii de transport (căile de comunicație, accesibilitate, servicii)
VI	•Insuficiența sau neadecvarea campaniilor de promovare turistică a destinației turistice județul Dolj
VII	•Lipsa unor standarde de calitate privind serviciile turistice oferite de operatorii locali
VIII	•Accesul dificil la personal format în domeniul turismului

NEVOI ȘI OPORTUNITĂȚI DE DEZVOLTARE ALE SECTORULUI TURISTIC DIN JUDEȚUL DOLJ

ÎN ANSAMBLU, CARE SUNT NEMULȚUMIRILE DUMNEAVOASTRĂ CU PRIVIRE LA MODUL ÎN CARE SE DESFĂȘOARĂ ACTIVITĂȚILE TURISTICE ÎN JUDEȚUL DOLJ?

Nemulțumirile actorilor relevanți din domeniu cu privire la modul în care se desfășoară activitățile turistice din județul Dolj se referă la aspecte precum:

- Promovarea slabă și insuficientă a sectorului turistic;
- Lipsa cooperării între actorii din turism, din sfera culturală și actorii de promovare pentru valorificarea potențialului;
- Lipsa implicării și abordării domeniului privat;
- Lipsa colaborării privat / public;
- Lipsa investițiilor în infrastructura turistică;
- Lipsa unei strategii unitare la nivelul județului;
- Lipsa proiectelor specializate de amenajare / reabilitare / modernizare / de accesibilizare, în raport cu atracțiile sau potențialele atracții turistice;
- Slaba implicare a unor autorități publice;
- Lipsa unor servicii certificate pe clase de calitate;

- Concentrarea turismului într-o pondere foarte ridicată către Craiova, în defavoarea celorlalte destinații potențiale din județ.

CARE SUNT PRINCIPALELE DIRECȚII DE DEZVOLTARE / PROIECTE MAJORE ÎN SECTORUL TURISTIC PE CARE AR TREBUI SĂ LE URMEZE JUDEȚUL DOLJ ÎN URMĂTORII 10 ANI?

Principalele propuneri din perspectiva respondenților sunt punctate în tabelul următor:

TABEL 12. PRINCIPALELE DIRECȚII DE DEZVOLTARE / PROIECTE MAJORE ÎN SECTORUL TURISTIC PE CARE AR TREBUI SĂ LE URMEZE JUDEȚUL DOLJ ÎN URMĂTORII 10 ANI

PROMOVARE ȘI INFORMARE
• Promovarea la nivel național și internațional • Promovarea sectorului cultural (clădiri de patrimoniu, muzee, teatre, operă, evenimente culturale) • Promovarea producătorilor locali • Promovarea castrelor și siturilor arheologice • Promovarea caselor memoriale ale personalităților din județ (Amza Pellea la Băilești, Marin Sorescu la Bulzești, Henri Coandă la Perișor, Elena Farago, Traian Demetrescu la Craiova) • Promovarea unor excursii de tipul city break-urilor • Promovarea mănăstirilor de importanță turistică (ex. Coșuna cu castrul Pelendava, Maglavit cu istoria lui Petrache Lupu etc.)
DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII
• Dezvoltarea căilor de acces • Dezvoltarea sectorului ospitalității, HoReCa • Implementarea proiectelor de dezvoltare în zonele publice • Dezvoltarea clusterelor în domeniu • Dezvoltarea colaborărilor între entități din domeniu și între acestea și entități publice
ATRACȚIILE TURISTICE
• Dezvoltarea turismului festivalier • Dezvoltarea turismului etnografic - Crearea unui muzeu al satului ca obiectiv principal al turismului etnografic in Dolj • Introducerea obiectivelor turistice în circuite turistice • Integrarea în circuite a patrimoniului local istoric • Aprofundarea turismului gastronomic și a turismului oenologic • Dezvoltarea atracțiilor turistice de agrement • Organizarea și realizarea de noi evenimente culturale • Dezvoltarea de noi produse turistice

ALTE ASPECTE RELEVANTE PE CARE DORIȚI SĂ LE MENȚIONAȚI PENTRU FUNDAMENTAREA PROCESULUI DE ELABORARE A STRATEGIEI DE TURISM A JUDEȚULUI DOLJ PENTRU PERIOADA 2021-2027

În contextul fundamentării procesului de elaborare a Strategiei de Turism a Județului Dolj pentru perioada 2021-2027, se evidențiază de către actorii relevanți nevoia unui accent sporit pe infrastructura de acces, respectiv pe infrastructura rutieră, de cale ferată, portuară și aeroportuară, precum și pe măsuri de

facilitare a evenimentelor generatoare de flux turistic. De asemenea, o abordare strategică de jos în sus a tuturor atracțiilor turistice din fiecare zonă a județului, a tuturor elementelor cu potențial și a nevoilor existente este considerată relevată pentru fundamentarea procesului de elaborare a Strategiei de Turism a Județului Dolj pentru perioada 2021-2027.

DRAFT

9.2. MINUTELE REZULTATE ÎN URMA DESFĂȘURĂRII GRUPURILOR DE LUCRU

MINUTA ÎNTÂLNIRII GRUPULUI DE LUCRU DEDICAT STRATEGIEI DE TURISM A JUDEȚULUI DOLJ PENTRU PERIOADA 2021-2027, ÎN CADRUL PROIECTULUI „DEZVOLTARE STRATEGICĂ ȘI EFICIENȚĂ ADMINISTRATIVĂ – JUDEȚUL DOLJ" – GRUP DE LUCRU 1

PARTICIPANȚI	
Participanți	• Daniela Băluță – Director Executiv D.A.E.D.R.P.F.I. – Consiliul Județean Dolj • Vitan Dana Georgiana – Manager dezvoltare strategică – Consiliul Județean Dolj • Daiana Ghintuială – SC Civitta Strategy & Consulting SA • Ana Petrescu – SC Civitta Strategy & Consulting SA • Bianca Horjan – SC Civitta Strategy & Consulting SA • Manta Alexandra – Consiliul Județean Dolj • Grești Daniela – Consiliul Județean Dolj • Forțan Lavinia – Primăria Municipiului Craiova • Dudu Mihaela – Biblioteca Județeană „Alexandru și Aristia Aman" • Călin Diana – Muzeul Olteniei • Popa Daniela – Direcția Județeană pentru Sport și Tineret Dolj • Etegan Amelia – C.J.C.P.T.C.T. Dolj • Popa Sorina – DJ Cultură Dolj • Florea Emilia – C.J.P.N.T.D.R.D. Dolj • Glonta Fănel – Calafat • Dumbrăvea Alin – Calafat • Dumitrescu Ionel – CAL Calafat
AGENDA (10:30 – 12:00)	
	• Introducere • Prezentarea procesului și contextului de elaborare a strategiei • Identitatea turistică a județului Dolj și cum poate fi aceasta dezvoltată și promovată • Infrastructura și serviciile turistice din județul Dolj și cum pot fi acestea dezvoltate • Managementul destinației turistice județul Dolj • Caracterizarea profilului turistului (ideal) care vizitează Doljul și cum poate fi acesta atras în destinație • Concluzii și pași următori

INTRODUCERE

În introducere a fost prezentat contextul organizării întâlnirii de lucru și anume procesul de elaborare a Strategiei de Turism a Județului Dolj pentru perioada 2021-2027.

După o scurtă prezentare a demersului de elaborare a documentului strategic, a fost stabilit scopul întâlnirii, și anume de a prezenta procesul de elaborare a Strategiei și de a consulta actorii locali cu privire la problemele și nevoile care trebuie să stea la baza priorităților în dezvoltarea și promovarea turistică a județului pentru următorii ani.

Obiectivele de discuție care au fost abordate în cadrul grupului de lucru au fost propuse:

- Identitatea turistică a județului Dolj și cum poate fi aceasta dezvoltată și promovată;

- Conturarea profilului turistului actual care vizitează destinația județului Dolj, precum și a profilului unui turist ideal;
- Provocări, nevoi și elemente de potențial privind resursele și produsele turistice ale județului Dolj;
- Stabilirea unei viziuni comune de dezvoltare și promovare a destinației turistice Dolj și identificarea de soluții și direcții de dezvoltare / proiecte pentru dezvoltarea sectorului turistic din județ.

În final a fost prezentat calendarul și etapele de lucru ale prezentei strategii.

PREZENTAREA PARTICIPANȚILOR / CUVÂNT REPREZENTATIV

Întâlnirea a continuat cu prezentarea participanților și menționarea de către aceștia a unui cuvânt reprezentativ pentru județul Dolj din punct de vedere turistic.

Cuvintele / sintagmele precizate sunt: potențial neexploatat, trasee turistice, turism sportiv, necesitatea de promovare a personalității locului, satul tradițional, turism festivalier, biserici și cule, Coridorul Jiului, mini deltă a Dunării etc.

SUBIECTE DISCUTATE

În cadrul acestui grup de lucru au fost discutate următoarele subiecte:

- În ceea ce privește sectorul turistic au fost aduse în discuție o serie de aspecte relevante care au potențial de valorificare, precum:
    - Parteneriatele cu țara vecină Bulgaria privind proiectele culturale desfășurate în prezent.
    - Trasee turistice pe parcursul zonei transfrontaliere – 5 rute dezvoltate din care doar 2 rute trec prin județul Dolj, respectiv prin Craiova și Calafat.
    - Amenajarea culelor de pe teritoriul județului Dolj pentru a putea deveni noi centre și puncte turistice de mare interes pentru turiști.
    - Tabăra, satul de vacanță și casa Amza Pellea – locații care merită activate.
    - Prezentarea ideii de „sat la oraș” și activarea valorilor tradiționale oltenești de pe teritoriul județului Dolj și includerea acestora în evenimente extracurriculare sau didactice.
    - Atragerea noilor generații prin elemente digitale și video-tehnice.
    - Promovarea evenimentelor culturale cu impact asupra turismului în județ precum: Festivalul Maria Tănase (eveniment ce împlinește 52 de ani de la debut) sau evenimentul Dolju-n bucate prin care sunt promovate tradițiile, gastronomia și istoria locului respectiv – proiectul este realizat în parteneriat și cu mediul academic.
    - Tot la nivel de evenimente, se propune ideea de a scoate concertele și evenimentele culturale în spațul public – ex. Festivalul Shakespeare, Maria Tănase, Craiova Muzicală, sau Puppets Occupy Street Festival sunt evenimente foarte importante pentru municipiul Craiova și implicit pentru județul Dolj, dar care nu sunt integrate într-o imagine de ansamblu în acest moment.
    - Cele 2 cule recent reabilitate – Cula Cernăteștilor și Cula Izvoranu-Geblescu. Acestea pot fi incluse în diferite trasee cultural-turistice.
    - Zona Calafat – Segarcea reprezintă zone de mare interes pentru turiști (Drumul Vinului sau plaja de la Cetate sunt puncte importante pentru turiști, precum și rutele de ciclism de pe cursul Dunării).
- O problemă importantă remarcată de actorii locali a fost referitoare la faptul că nu se cunosc foarte multe informații legat de evenimentele care se petrec în județ. Unul dintre exemple este și evenimentul Festivalul Bărcii Dragon – eveniment anual desfășurat la Calafat, despre care se știe foarte puține lucruri.

- De asemenea, evenimentul „Aventura baloanelor”, primul festival al baloanelor cu aer cald din regiunea Olteniei realizat în anul 2019 pe aerodromul Cilieni – Băilești a fost foarte puțin mediatizat și cunoscut de turiști și vizitatori – este necesară o promovare mult mai mare al evenimentelor de acest tip, pe toate mijloacele de comunicare de la nivel național.
- Din punct de vedere al infrastructurii turistice și al turismul în sine, acesta este slab dezvoltat în acest moment și se propune o mai mare atenție și dezvoltare îndreptată către infrastructura de turism care ar trebui realizată pentru mai multe tipuri de turiști și turism.
- Pe lângă cele discutate anterior, au fost menționate și o serie de proiecte realizate în parteneriat cu Bulgaria, proiecte ce au avut ca scop dotarea secțiilor muzeale din cadrul Muzeului Olteniei cu holograme, totem-uri interactive la fiecare secție, mese interactive și jocuri pentru copii. Astfel de intervenții trebuie avute în vedere în dezvoltarea ofertei turistice și culturale viitoare.
- De asemenea, un alt proiect foarte important pentru județul Dolj este și activarea celor 2 cule de la Cernătești (Cula Cernăteștilor) și Brabova (Cula Izvoranu-Geblescu) – culele au fost reabilitate și au fost realizate fișe pentru a fi incluse în traseul culelor prin intermediul PNRR.
- Din punct de vedere al turismului, se propune activarea turismului sportiv și al evenimentelor sportive, în special în contextul în care activitățile sportive sunt foarte căutate în municipiul Craiova (datorită infrastructurii speciale pentru practicarea acestor tipuri de activități – ex. Stadionul de atletism din Craiova).
- Tot din punct de vedere al turismului, se propune activarea turismului festivalier și atragerea turiștilor în special din rândul tinerilor, aceștia fiind un segment de nișă către care turismul doljean ar trebui să își îndrepte o mai mare atenție.
- Se evidențiază evenimentul Tabăra internațională de pictură și sculptură Ilinca Butucea care atrage în fiecare an un număr mare de participanți și de turiști. Timp de zece zile, artiștii invitați lucrează la Craiova, vizitează obiective cultural-turistice din oraș, dar și din comunele doljene Brabova (cula Izvoranu-Geblescu) și Breasta, urmate de o expoziție colectivă a participanților – acest tip de eveniment ar trebui mai mult promovat și realizate o serie de alte evenimente conexe.
- O problemă adusă în discuție în cadrul întâlnirilor a fost și cea a deșeurilor depozitate pe marginea drumurilor, respectiv pe traseul Craiova – Doicea sau Rast. S-a adus la cunoștință totodată și faptul că există în permanență o echipă de voluntari care se implică în colectarea deșeurilor de pe marginea drumului, însă acestea nu sunt suficiente.
- O altă problemă adusă în discuție este și cea a turismului ecologic care în acest moment nu există, deși județul beneficiază de mai multe arii naturale protejate. Zonele naturale protejate prezintă elemente de unicitate care ar putea sta la baza dezvoltării unui turism ecologic sau în natură. Cu toate acestea, acest tip de turism necesită respectarea unor reguli stricte – se propune integrarea acestor zone naturale protejate în circuitul turistic și dezvoltarea unei infrastructuri turistice care să respecte toate regulile necesare.
- Tot din punct de vedere al naturii, se propune realizarea unor proiecte de conștientizare și de apreciere a resurselor naturale pe care județul Dolj le are. Un exemplu în acest sens este și mini delta Dunării de la Bistreț sau confluența dintre Jiu și Dunăre care reprezintă o „splendoare a naturii”. Aici se mai adaugă și pădurile Zăval, pădurea Bucovăț, precum și o serie de evenimente ce sărbătoresc natura: Sărbătoarea Salcâmului la Desa sau Sărbătoarea bujorului la Plenița.
- În cadrul discuțiilor s-a pus accentul și pe faptul că județul Dolj are o mare nevoie de activare a unui port turistic pentru a valorifica la maximum potențialul pe care Dunărea îl oferă. Astfel, la Dăbuleni există în prezent un proiect de activare a evenimentelor sportive de tip caiac-canoe, iar în prezent există proiecte la Calafat precum evenimentul Bărcile Dragonului.
- De asemenea, se aduce în atenție și faptul că în acest moment sunt realizate o serie de proiecte privind rute turistice de ciclism, care se pot găsi și pe aplicația Discover GAL – aplicație care va fi dezvoltată în viitor. În prezent toate aceste rute se regăsesc atât pe pagina oficială GAL Calafat, cât și în format tipărit pe flayere și broșuri.

- În ceea ce privește organizarea unui OMD se aduce în discuție faptul că există și alte forme de coagulare a actorilor locali și că în acest moment o astfel de asociere există – Cluster Bio Oltenia, care ar putea reprezenta o organizație importantă ce ar putea contribui la sprijinirea managementului destinației.
- Din punct de vedere al infrastructurii turistice, se precizează faptul că aceasta este prezentă în special în Calafat și în Craiova, însă restul zonelor din județul Dolj duc lipsă de această infrastructură de care este mare nevoie – se propune dezvoltarea unei infrastructuri turistice în special în zonele rurale ale județului sau agropensiuni în zona Balta Sârbilor și Balta lui Păstorel și la Cetate, precum și o infrastructură turistică pentru pescarii care vin să pescuiască timp de 1 lună pe cursul Dunării.
- Din categoria proiectelor de dezvoltare a sectorului turistic, s-au propus o serie de inițiative precum:
    - Pachete turistice integrate cu transportul public și unitățile de cazare.
    - Realizarea unui Centru de Informare Turistică.
    - Autobuze turistice care să asigure accesibilitatea la nivel local și județean, poate cu frecvență mai ridicată în vârful de sezon.
    - Realizarea unui OMD pentru județul Dolj – Organizația de Management a Destinației.
    - Realizarea unui Muzeu al Satului la Cula de la Cernătești unde va fi renovat, împreună cu Primăria Cernătești, și fostul conac al Generalului Săulescu și transformat într-un Centru de Informare Turistică.
    - Reutilizarea info-chioșcurilor care nu mai sunt folosite în prezent.
    - Implementarea unui bilet unic în toate muzeele din Craiova – proiect care se află în implementare.
    - Utilizarea aplicației Discover Dolj suport pentru un Ghid Turistic Virtual.
    - Realizarea unei rute de ciclism Calafat – Cetate pe cursul Dunării.
    - Implicarea și educarea copiilor cu privire la geografia și istoria județului Dolj – excursii cu copii la Calafat – Cule – Bechet și refacerea taberelor școlare (parteneriat cu ISJ și instituții culturale).
    - Utilizarea Jiului pentru activarea sporturilor nautice.
    - Valorificarea gastronomiei locale – proiectul Dolju-n bucate.
    - Valorificarea resurselor naturale și realizarea unei infrastructuri turistice care să nu fie intruzivă cu natura și cu zonele naturale protejate pe care județul le deține.
    - Realizarea unor pachete turistice integrate care să ofere turiștilor prilejul de a sta mai mult în județ: evenimente culturale în mai multe puncte importante ale județului.
    - Promovarea evenimentelor culturale și dezvoltarea turismului festivalier – accent pe atragerea unui segment de turiști de nișă: turiști tineri.
    - Adoptarea unor mijloace de transport care să faciliteze deplasarea turiștilor în municipiu și în împrejurimile acestuia – autobuze turistice cu linii speciale pentru municipiu și județ.
    - Realizarea unei Agende culturale anuale care să cuprindă toate evenimentele realizate de fiecare actor cultural.
- În cadrul discuțiilor au fost, de asemenea, identificate o serie de (potențiali) poli turiști la nivel județean precum Craiova și Zona Metropolitană a municipiului sau Calafat împreună cu zona de Dunăre.

CONCLUZII ȘI PAȘI URMĂTORI

În încheierea întâlnirii au fost menționați pașii următori în demersul de elaborare a Strategiei de Turism a Județului Dolj pentru perioada 2021-2027 și a modul de colaborare dintre actorii locali și administrația publică.

De asemenea, la sfârșitul grupului de lucru, invitații au fost rugați să caracterizeze profilul turistului existent și ideal care vizitează Doljul.

În următoarele etape ale proiectului se dorește menținerea legăturii cu actorii participanți la grupul de lucru, aceștia fiind invitați să trimită comentarii asupra materialelor ce se vor realiza în acest proces, precum și orice alte date și informații pe care le consideră necesare pentru fundamentarea demersului strategic.

DRAFT

MINUTA ÎNTÂLNIRII GRUPULUI DE LUCRU DEDICAT STRATEGIEI DE TURISM A JUDEȚULUI DOLJ PENTRU PERIOADA 2021-2027, ÎN CADRUL PROIECTULUI „DEZVOLTARE STRATEGICĂ ȘI EFICIENȚĂ ADMINISTRATIVĂ – JUDEȚUL DOLJ" – GRUP DE LUCRU 2

PARTICIPANȚI	
Participanți	• Daniela Băluță – Director Executiv D.A.E.D.R.P.F.I. – Consiliul Județean Dolj • Vitan Dana Georgiana – Manager dezvoltare strategică – Consiliul Județean Dolj • Daiana Ghintuială – SC Civitta Strategy & Consulting SA • Ana Petrescu – SC Civitta Strategy & Consulting SA • Bianca Horjan – SC Civitta Strategy & Consulting SA • Bogdan Ștefănescu – SC Civitta Strategy & Consulting SA • Denisa Căldăraru – SC Civitta Strategy & Consulting SA • Manta Alexandra – Consiliul Județean Dolj • Greșiță Daniela – Consiliul Județean Dolj • Dana Ilie – Ghid turistic • Vijulie Sorin – Skyline Travel • Dragoș Andreescu – Monumentalist • Neagoe-Băcanu Daniel • Tătăranu Liana Carina – Asociația Inima Olteniei • Călin Diana – Muzeul Olteniei • Gheorghe Felicia – Hotel Parc Turism • Bojenoiu Adrian – Galeria Electroputere
AGENDA (14:00 – 15:30)	
	• Introducere • Prezentarea procesului și contextului de elaborare a strategiei • Identitatea turistică a județului Dolj și cum poate fi aceasta dezvoltată și promovată • Infrastructura și serviciile turistice din județul Dolj și cum pot fi acestea dezvoltate • Managementul destinației turistice județul Dolj • Caracterizarea profilului turistului (ideal) care vizitează Doljul și cum poate fi acesta atras în destinație • Concluzii și pași următori

INTRODUCERE

În introducere a fost prezentat contextul organizării întâlnirii de lucru și anume procesul de elaborare a Strategiei de Turism a Județului Dolj pentru perioada 2021-2027.

După o scurtă prezentare a demersului de elaborare a documentului strategic, a fost stabilit scopul întâlnirii, și anume de a prezenta procesul de elaborare a Strategiei și de a consulta actorii locali cu privire la problemele și nevoile care trebuie să stea la baza priorităților în dezvoltarea și promovarea turistică a județului pentru următorii ani.

Obiectivele de discuție care au fost abordate în cadrul grupului de lucru au fost propuse:

- Identitatea turistică a județului Dolj și cum poate fi aceasta dezvoltată și promovată;
- Conturarea profilului turistului actual care vizitează destinația județului Dolj, precum și a profilului unui turist ideal;
- Provocări, nevoi și elemente de potențial privind resursele și produsele turistice ale județului Dolj;

PARTICIPANȚI

- Stabilirea unei viziuni comune de dezvoltare și promovare a destinației turistice Dolj și identificarea de soluții și direcții de dezvoltare / proiecte pentru dezvoltarea sectorului turistic din județ.

În final a fost prezentat calendarul și etapele de lucru ale prezentei strategii.

PREZENTAREA PARTICIPANȚILOR / CUVÂNT REPREZENTATIV

Întâlnirea a continuat cu prezentarea participanților și menționarea de către aceștia a unui cuvânt reprezentativ pentru județul Dolj din punct de vedere turistic.

Cuvintele / sintagmele precizate sunt: potențial neexploatat, turism pescăresc, conace și monumente, prezența Aeroportului Internațional Craiova, județ lipsit de atracții turistice, cule.

SUBIECTE DISCUTATE

În cadrul acestui grup de lucru au fost discutate următoarele subiecte:

- O problemă importantă remarcată de actorii locali a fost referitoare la faptul că în acest moment județul nu beneficiază de atracții turistice promovate adecvat. Deși au existat o serie de materiale de promovare precum filme de prezentare, flayere sau broșuri, acestea nu se regăsesc în cele mai multe locații din județ și nu sunt coroborate astfel încât să prezinte o viziune de ansamblu din punct de vedere turistic a zonei.
- De asemenea, nu există în prezent pachete turistice sau tururi alături de ghizi turistici atestați pe care turiștii să le poată realiza – în prezent există 1 singur ghid turistic atestat în județ.
- Se precizează faptul că au existat rute turistice propuse ce promovează monumentele din județ, rute turistice ecumenice, gastronomice, de pescuit și vânătoare sau de sporturi extreme, dar care însă nu au fost promovate și folosite de nicio agenție de turism din Dolj, în acest caz fiind punctată și nevoia unei colaborări mai strânse între agenții și unitățile de cazare.
- De asemenea, o problemă importantă care s-a semnalat la nivelul discuțiilor a fost și cea a zonelor rurale în care nu există infrastructură turistică și de cazare.
- De asemenea, la nivelul monumentelor și a clădirilor istorice și de cultură se propune realizarea unor totem-uri de informare care să conțină printre altele și „poveștile clădirilor”.
- Din categoria proiectelor de dezvoltare a sectorului turistic, s-au propus o serie de inițiative precum:
    - Pachete turistice integrate cu transportul public și unitățile de cazare.
    - Promovare integrată la nivelul zonei Olteniei.
    - Realizarea mai multor trasee turistice cu precădere în județul Dolj.
    - Realizarea unui Centru de Informare Turistică.
    - Realizarea unor materiale noi de promovare ale județului Dolj.
    - Realizarea unor hărți cu rute turistice și principalele puncte turistice din județ și oferirea lor către puncte de vânzare / hoteluri sau în instituțiile culturale.
    - Locuințe lacustre pe malul Dunării.
    - Promovarea educației în domeniul ospitalier și turistic în județul Dolj și realizarea / activarea unor școli de meserii – model Școala Profesională de la Vâlcea.
    - Valorificarea gastronomiei locale și promovarea vinurilor și a cramelor din județ.
    - Utilizarea *bloggerilor* pentru promovarea resurselor turistice ale județului Dolj – Dolj beneficiază de singura Asociație a *Bloggerilor* Olteni.

PARTICIPANȚI

- Valorificarea resurselor naturale și realizarea unei infrastructuri turistice care să nu fie intruzivă cu natura și cu zonele naturale protejate pe care județul le deține.
- Realizarea unor pachete turistice integrate care să ofere turiștilor prilejul de a sta mai mult în județ: evenimente culturale în mai multe puncte importante ale județului.
- Promovarea evenimentelor culturale și dezvoltarea turismului festivalier – accent pe atragerea unui segment de turiști de nișă: turiști tineri.
- Realizarea unor pachete turistice care să pună în evidență mânăstirile din județul Dolj.
- Se dorește constituirea în viitorul apropriat a unui OMD – Organizația de Management a Destinației pentru Dolj.
- Realizarea unui Muzeu al Satului și promovarea ideii de „sat la oraș" – activarea valorilor oltenești, a tradițiilor, meșteșugurilor și gastronomiei specifice.
- Realizarea unei Agende culturale anuale care să cuprindă toate evenimentele realizate de fiecare actor cultural.

- În cadrul discuțiilor, participanții au fost invitați să identifice o serie de elemente de identitate turistică pe care județul Dolj le deține. Printre cele mai importante elemente identificate se numără:
  - Elemente de gastronomie precum vinurile și cramele prezente pe teritoriul județului: vinul lui Dinescu de la Cetate, vinurile Segarcea sau cele de la Galicea Mare fiind printre cele mai valoroase elemente.
  - Culele de pe teritoriul județului: singurul județ în care aproape toate se pot vizita, însă este nevoie de un traseu turistic care să lege aceste obiective.
  - Rezervația ornitologică, Delta Olteniei, Lacul Bistreț – nu există elemente de infrastructură turistică sau de alimentație publică.
  - Cursul Dunării – fiecare calafetean deține o barcă de pescuit.
  - Constantin Brâncuși – brand internațional și unic în Craiova. Elemente de cultură populară din care s-a inspirat Brâncuși – istorie despre țăranii români sau *patternul* culturii populare țărănești prezintă mare interes pentru studenții și turiștii pasionați de operele lui Brâncuși.
  - Zone precum Cetate sau Calafat prezintă interes pentru turiști datorită Dunării și experiențelor de „întâlnire cu natura".
- Pe lângă cele menționate anterior, o altă problemă identificată de turiști care prezintă și un mare interes în același timp, este lipsa unui port turistic la Calafat. Acest port ar putea oferi posibilitatea de dezvoltare inclusiv a turismului de croazieră și realizarea unor pontoane pentru turiștii și pescarii veniți la Dunăre.
- De asemenea, în prezent nu există o infrastructură dezvoltată pentru arte vizuale sau spații și ateliere pentru tineri craioveni care doresc să rămână și să realizeze artă în Dolj.

CONCLUZII ȘI PAȘI URMĂTORI

În încheierea întâlnirii au fost menționați pașii următori în demersul de elaborare a Strategiei de Turism a Județului Dolj pentru perioada 2021-2027 și a modului de colaborare dintre actorii locali și administrația publică.

De asemenea, la sfârșitul grupului de lucru, invitații au fost rugați să caracterizeze profilul turistului existent și ideal care vizitează Doljul.

În următoarele etape ale proiectului se dorește menținerea legăturii cu actorii participanți la grupul de lucru, aceștia fiind invitați să trimită comentarii asupra materialelor ce se vor realiza în acest proces, precum și orice alte date și informații pe care le consideră necesare pentru fundamentarea demersului strategic.

DRAFT

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Strategia de Turism a Județului Dolj pentru perioada 2021-2027
în cadrul proiectului:
Dezvoltare strategică și eficiență administrativă - Județul Dolj
Cod MySMIS 135061
Județul Dolj
Iunie 2022

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu
poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Material distribuit gratuit